Ilyen a felelősség, az erkölcs, a kötelességtudat.

S mindez nemzedékről, nemzedékre hagyományozódik. Nem kell hozzá kormányprogram, nem kell sehány száz, összevissza botladozó tánclépés. Azok a vezetők irtóznak a sómenségtől, hidegen hagyja őket a média kegye. Egyedül és csakis a rájuk bízott közösség érdeke, képviselete a mértékadó.

Ebben lehet bal változat, de hogy melyik a jobb...

Lehet, hogy a polgárok megijedtek a megszorítások sokat hangoztatott (sajtó)rémisztgetéseitől. Ám a pazar kulturális kínálat stabilizálja a hangulatot jelenlétével, kiegyensúlyozó, felvidító hatásával. E nélkül nem képes nagy dolgok véghezvitelére egy apátiába, keserűségbe hulló közösség.

Már ha valakit érdekel a közösség és a nagy dolgok véghezvitele. ✠

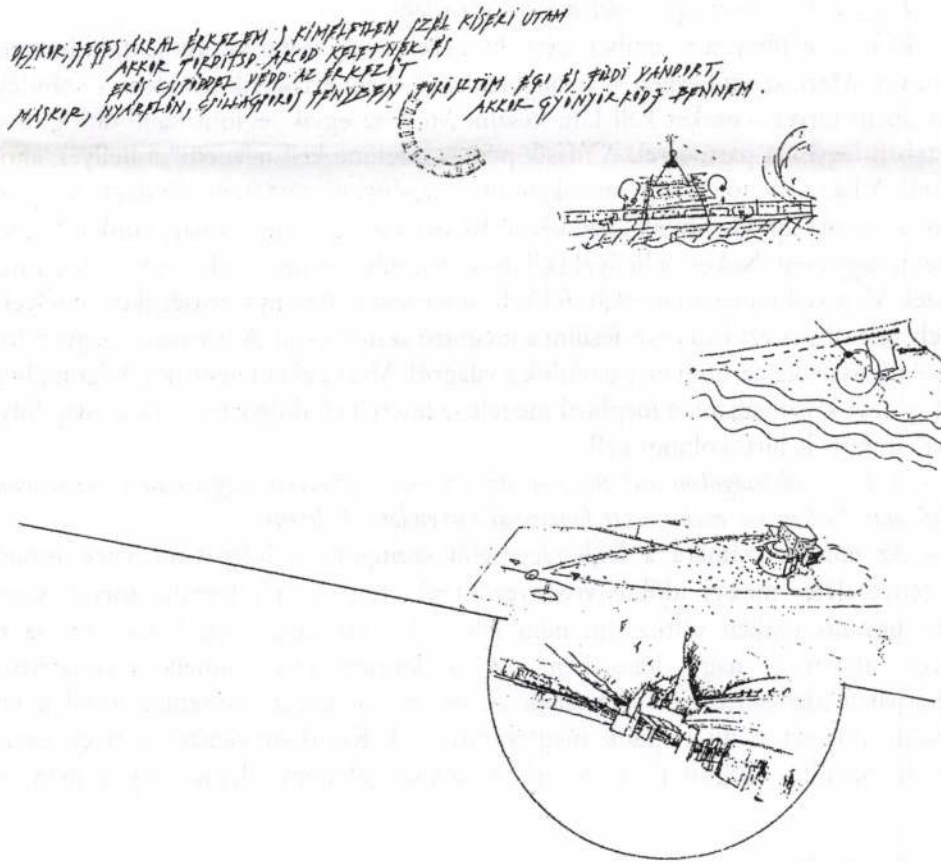

Lelkem lepedőjét a Kárpátokra akasztom...

Ferencz István fiatalon legjobban evezni szeretett, és bár tervei ellenére sosem lett olimpiai bajnok, előbb kitanulta a hajóépítő mesterséget, később az Iparművészeti Főiskola építész karán szerzett diplomát. A Miskolci Építész Műhelyben Plesz Antal keze alatt formálódott a tudása. Ő tervezte például az avasi lakótelep középpontjában emelt jezsuita oktatási épületegyüttest, valamint a Magyar Képzőművészeti Egyetem tihanyi művésztelepét, és az ő elképzelései alapján alakítottak zenei központtá egy régi miskolci malomépületet. Ferencz István vallja, minden feladatban ott rejlik a megfejtendő titok, és minden kérdésre csak egy válasz van. Az építész a feleletet csak akkor tudja pontosan megadni, ha szereti a hazáját.

– Hogyan kezd neki egy épület megtervezésének?

– Először is mélyen az ember szemébe nézek, hogy pontosan tudjam, ki bíz meg, és mivel. Mert az emberben – a megbízóban – benne lakozik minden: a szándéka, a jövőbeni tervei – ezeket kell kifürkészni. Mert az egyik legfontosabb dolog, hogy tisztában legyek a partnerrel. A másik pedig: „szembe kell néznem" a hellyel, ahova építek. A ház vélhetőleg nagyon sokáig ott lesz, éppen ezért nem mindegy, hogy milyen szomszédsági viszonyok közé kerül. Köszönök-e a szomszédnak, amikor hazaérkezem, vagy nem. Nekem a hellyel kell dialógust folytatnom, a helyszínnel, amely nem beszél. Meg kell fejtenem a titkát, fel kell ismernem a törvényszerűségeket, amelyeket a hely oda vár, és ezt kell összefésülni a megbízó szándékával. A harmadik nagyon fontos tényező pedig az, amit én gondolok a világról. Mert nekem nem az a dolgom, hogy a megbízót kiszolgáljam: a megbízó megelégedésére kell dolgoznom, de a világ folyásának irányát is birtokolnom kell.

– A helyi adottságokon túl fontos-e az ott élők építkezési hagyománya, történelme, kultúrája? Érdemes-e ezek között fontossági sorrendet felállítani?

– Az építész számára a leglényegesebb szempont a Kárpát-medence ismerete, ténye, léte, messzi időkre visszavezethető ereje és mindenfajta törvényszerűsége, ugyanis ezeken változtatni nem lehet. Aki ezt nem veszi komolyan, az tévelyeg ebben a nagy lencsében. Az a kultúrvonulat, amely meghatározza a Kárpát-medencében való építésnek az összes törvényét, összefügg azzal a kultúrával, amelyet a mi népünk megteremtett. A Kárpát-medencét a négy évszak vezérli. Sehol a világon ilyen erővel és szépséggel nem jelenik meg a négy év-

---

Elhangzott a Magyar Katolikus Rádió *Műpártoló* című adásában 2006. április 21-én.

szak, mint itt. A négy évszak hordozza azokat a természeti tulajdonságokat, amellyel szemben mi házat emelünk. A tél hideg, de hirtelen jöhet a meleg, a tavasz bomló, a nyár forró és így tovább. Nem lehet összekeverni egy mediterrán vidékkel vagy északival: dánnal, hollanddal. Az építészetnek az a tévhite, hogy a világon bárhol építhetünk, ugyanúgy múló divat.

– A négy évszak ellen való védekezés formailag hogyan mutatkozik meg az épületekben?

– Például Dániában, ahol a Golf-árammal érintkezik az ország, ahol nincs négy évszak – legalábbis abban az értelemben, ahogy a Kárpát-medencében –, az egyrétegű üvegezésű ablak és a mögötte levő terek vígan megvannak. Magyarországon nyáron még meglenne az egyrétegű üveg, télen már nem. A négy évszak klímaváltozása olyan szélsőséges, hogy azzal szemben nem lehet egyneműen védekezni, csak differenciáltan. A ház lényegében a környezet behatásai ellen kell védjen. Azért van a magyar házon nagy eresz, mert a vizeket el kell vezetni. A víz nagyúr, a víz jön, utána érkezik a hideg, ráfagy, aztán jön a meleg, újra felenged, ez a legnagyobb romboló erő, a természet legnagyobb csodája – egyszer minden emberi építményt felzabál, megesz az idő.

– Első munkahelye 1973 és 1990 között a miskolci Északterv volt. A múlt rendszerben a hatalmas építő vállalatok több száz építészmérnökkel dolgoztak, akkoriban az építészek nem a saját álmaikat formálták lakóházzá, templommá, múzeummá.

– Nekem szerencsém volt, pályakezdő voltam akkoriban. Ellenszenves világ vett körül minket, ám a nemtetszésünk kifejezésére csak szellemi eszközeink voltak. Abban az időben a megbízó az ismeretlen, az arcát nem vállaló állam volt, és ennek a megbízónak kellett túljárni az eszén úgy, hogy az a környezet, a ház, a tér mindannyiunk javára váljon. A régi rendszer – és ez nemcsak Magyarországra volt jellemző, hanem Lengyelországra, Csehszlovákiára stb. is – építészeti erényei éppen abból a törekvésből fakadtak, hogy a pártállami vezetéssel szemben is tudni kellett értéket létrehozni. Külön észjárás kellett ahhoz, hogy túljárjunk a megbízó eszén. Olyan gondolati erőket kellett bevetni, amelyekről ők nem tudhattak. Olyan stratégiát munkáltunk ki a partnerekkel, amelynek segítségével jó szándékkal, jó értelemben előre tudtunk lépni, és nem hagytuk magunkat visszahúzni. Ezt a néma térrel meg lehetett valósítani, mert a terekhez nem értettek. Amikor például a miskolci jogi kart terveztem, megterveztem az egyetemnek az auláját is, pedig ez nem szerepelt a megbízásban. Mi a megbízáson túl is végeztünk munkát, ez kétszer annyi erőfeszítést jelentett. Nagy kedv, személyes ambíció és becsvágy is kellett hozzá, a végén csak azt látták, hogy megszülettek olyan dolgok, amelyeket nem is kértek. Ezt ki kellett spórolni, ki kellett stratégiázni a megbízás anyagi kereteiből. Így születtek meg olyan értékek, amelyek az embert kiemelték az akkori közönyből, a semmiből.

– A malomból lett miskolci zenei központnak sokan csodájára járnak. Hogyan jutott eszébe egy régi malomépületet meghagyni a panelrengeteg közepén?

– Tervezőirodai életem első megbízása volt, hogy gondoljak ki egy ABC áruházat és egy orvosi rendelőt arra a bizonyos lakótelepre. Amikor kimentem a helyszínre, azt láttam, hogy ott áll egy óriási malom. „Hogy fogok én ide ter-

vezni?" – kérdeztem. „Azt a malmot lebontjuk, majd oda tervezed, oda fogod a házat építeni!" – válaszolták. Körbejártam a malmot, gyönyörű volt, erős, egészséges. Az édesapám, a nagyapám, a dédnagyapám molnár volt. Mondom: „Ezt a malmot ti pedig, nem bontjátok le!" Így aztán meg kellett terveznem a malom megmentését. Be kellett járnom a várost, ki kellett fürkésznem, hogy kit is érdekel a malom ügye, hiszen óriási vagyont, különös színfoltot tüntettünk volna el, ha lebontjuk. Végül megterveztem az ABC-t, az orvosi rendelőt úgy, hogy a malom megmaradt. Ma abban van a zenei központ. Ez egyrészt azt jelenti, hogy felismertem a hely üzenetét, de a család ősi tradíciójának az ereje is munkálkodott bennem, miszerint malmot nem bontunk le. Ez az a stratégia, amelyről beszéltem: nem megbízást hajtok végre, hanem tágabb kultúrmezőbe ágyazom a feladatot, és a tágabb körből húzok elő részeredőket, majd az egészet igazi válasszá fejlesztem ki. A végeredmény akár az is lehet, hogy egy régi gyönyörű malom megmarad.

– *A malomépületet nagyon megszerették a helyiek. Csakúgy, mint az avasi lakótelep közepére épült jezsuita Fényi Gyula Gimnáziumot a hozzá tartozó épületekkel együtt.*

– 1988 táján írták ki az erre vonatkozó pályázatot, közel húsz építész vett részt benne. Az avasi lakótelepen negyvenezer – egy városnyi – ember élt akkoriban, tízemeletes panelházakban. A panelrengeteg közepén volt egy szabad hely, ahová a szocialista koncepció korábban városközpontot akart építeni. Valamilyen oknál fogva elfogyott az erő, a pénz, a tér azonban ottmaradt. Ekkor az egri érsekség, Seregély István érsek úrral az élen, eldöntötte, hogy a keleti végekre megépít egy új Pannonhalmát. Erős oktatási és egyházi központot, amely olyan kulturális erőt vonz keletre is, amely a Dunántúlon már jelen van. Az Avas a lakótelep előtt szőlőhegy volt. Még korábban, nagyon régi időkben, áldozóhely volt. Tűzrakó hely, táltos hegy. Tehát nem akármilyen helyi energiákkal és erővel bíró központ volt, a hely, ahova építeni akartam. Tudtam, hogy a lakótelepet és a negyvenezer embert nem sérthetem, nem mondhatom azt, hogy ti senkik vagytok, a házaitok semmik. Egyébként sem tennék ilyet. Megnéztem, mi az az erő, amely ebben a lakótelepben rejlik. A legnagyobb erő a brutalitás volt. A monumentális egynemű közeg és tömeg, amelyből sosem lesz város. Úgy gondoltam, hogy olyan masszív, befelé forduló, ezt a brutális erőt fölvevő épülettömeget fogok építeni, amely reményt ad arra, hogy egyszer ez a nagyváros ilyen formán átépül majd. Ez volt a legfontosabb. Ezen kívül azt terveztem, hogy ebben a nagy, erős, új tizenhárom-tizennégy épületből álló együttes belsejében olyan léptékű tereket és udvarrendszereket fogok felépíteni, amilyen egy igazi városra jellemző. Ezzel azt akartam érzékeltetni, hogy a város emberhez közeli, belátható tér. Ez a tömeg kapukat nyitott a lakótelep felé. Nem elfordult, hanem kapukat nyitott, és végül megvalósult e két – az új és a régi – nagy volumennek az egyensúlya. Ez így még nem egyházi koncepció, nem vallási koncepció, ez térbeli koncepció, de ha ez nincs, akkor nem találja meg a helyét a hitesség, a hitre épített tér. Érdekes fordított megközelítés volt: kaptam egy egyházi megbízást, és a környezetből hívtam elő azt az erőt, amelytől ez az együttes a világ most kiadott nagy atlaszába – háromszáz építmény közé – bekerült.

– Hova volt nehezebb épületet tervezni, a lakótelepre vagy a tihanyi apátság közelébe, ahova a Képzőművészeti Egyetem művésztelepét tervezte?

– Könnyebb volt Tihanyba terveznem, mert a feladat egyszerűbb, a közeg egyneműbb volt. Tihany ezredéves hely, az ezredév alatt ne csak egyet értsünk, hanem sokat. Ennek a kultúrája egyenletes – főleg lelki – minőség, pontosan letapogatható. Ebben az esetben nem kellett mást tennem, mint teljes egészében betagolódni, igazodni az észrevétlenségig. Ez nem alázat dolga – ezt a szót nem szeretem, ahogy az alázatos viselkedést sem –, a célom volt megérteni és a megértésből fakadóan valamit ugyanúgy folytatni anélkül, hogy a munkám elvesztette volna Ferencz István arcát. Ez volt a csoda, ez volt életem legszebb feladata.

– Rengeteg ága van a mai építészetnek, vannak organikusok, posztmodernek, dekonstruktivisták, létezik az úgynevezett építészeti regionalizmus is. Ön melyik kategóriába sorolja magát?

– Nem sorolom magam sehova. Egy helyre sorolhatom, hazaszerető, a kultúránkat tisztelő és ismerő építész vagyok. Tervezés közben arra törekszem, hogy érzékeny válaszokat adjak a hely kérdéseire. Nem mindig sikerül, természetesen. Nem érdekelnek az építészeti irányzatok, csak az érdekel, hogy a gondolat, a szándék ne legyen mulandó. Mert egy ház úgyis meghal egy-két évszázad alatt, de a szándék és a gondolat örök erejű kell, hogy legyen.

– A mestere az Északtervnél Plesz Antal volt. Állítólag – az ő esetében – a tanítványok által tervezett épületek semmiben nem hasonlítanak a mesteréhez.

– Plesz Antal egy mágus. Olyan pedagógiai készséggel rendelkezett, amelyet mi most, idős fejjel tudunk igazán értékelni. Végtelenül igényes volt a morálra, csak azok kerülhettek mellé, akik hatalmas teljesítőképességgel rendelkeztek. Híres mondása: „A kalapba mindig többet kell tenni, mint kivenni." Azokat, akikben az eredetiség valamilyen divatáramlat vagy szokás miatt csorbát szenvedett, elengedte magától. Ő arcéleket fent. Olyan emberek maradhattak mellette, akik az egyéniségüket meg tudták őrizni. Ezek a tanítványok emberségben rokonok voltak, stílusban, megjelenésben önmaguk maradtak.

– Az Építész Tanszéknek kilenc évig volt a vezetője, létrehozta a kísérleti bútorstúdiót, ma is tanít a Magyar Iparművészeti Egyetemen. Oktatóként követi-e Plesz Antal módszerét?

– Nem követem. Gyerekként kezdtem el tanítani. A diploma befejezése után az akkori tanszékvezető kérte, ha tehetem, maradjak az iskolában, és hozzam létre a kísérleti műhelyt. Tizenhárom évig ingáztam Miskolc és Budapest között. Csak annyit érzékeltem kezdetben – és ez a nálunk családi tulajdonság –, hogy nincs tisztán értelmi munka, a kétkezi munka szervesen összefügg az értelmi képességgel. A kettő nemesíti egymást. A kísérleti műhely azt jelentette, hogy gondolkodom és csinálom, csinálom és gondolkodom. És hogy mi lesz belőle? A kísérlet szó az, amely a titkot rejti. Nem mindig tudtuk, hogy mi lesz belőle, de a munkánk felelős volt. Ez volt az az újdonság a hetvenes évek elején, amelyet én éretlen fővel elkezdtem. A hosszú évek során a hallgatókkal való kapcsolatom merőben eltérő volt, mint Plesz Antal oktatói, tanítói, mesterbéli szerepe, hiszen én

más ember vagyok. Az én módszerem az, hogy a diákban az érdeklődést magas tűzre lobbantsam, a segítőkészségem pedig észrevétlen maradjon. Elhitessem, hogy a dolgok az ő markából, az ő lelkéből fakadnak, én csak háttér vagyok, a háttér, pedig erőt ad. Ez most már huszon... nem tudom hány éve tart.

– *Rengeteg jutalom után idén Kossuth-díjat kapott. Mit jelent önnek az elismerés?*

– Végtelenül boldog vagyok. Sok levelet kaptam barátaimtól és nem barátaimtól is. Az egyik barátomnak azt válaszoltam kézírással levélben – csak a levelekre válaszoltam, az sms-ekre nem –, hogy: „Oly öröm ért, hogy lelkem lepedőjét kiakasztottam a Kárpátokra, a másik csücskét, mely tele van szeplővel, mosom az Adrián."

– *Ha már a vizeknél tartunk. Úgy tudom, hogy régen hajókat épített, és most is rendszeresen evez.*

– Ez úgy kezdődött, ez a szerelem: és itt hadd ragadjam meg az alkalmat, hogy elmondjam, életem vezérlő fonala a szerelem, a régi szerető keresése. A régi szerető – népdalaink is szólnak erről – nyilván nem más, mint a teremtő. Még a szónak a ritmusa is ugyanaz, bár, az emberek többsége ezt nem igazán érti. Ennek a hétköznapi értelme az evezéssel összekötött szerelem, ami onnan fakad, hogy Miskolcon a Sajó partján laktam. A víz húzza az embert. Elkezdtem evezni, leérettségiztem, nem tudtam, mi akarok lenni, de azt tudtam, hogy evezni fogok, és mindenek előtt olimpiai bajnok szerettem volna lenni. Gondolkodtam, hogy akkor mit csináljak, és rájöttem, hogy nekem mindenekelőtt hajót kell építenem. Érettségi után feljöttem Pestre, és kitanultam a hajóépítés mesterségét. Hat évig hajót építettem. Versenyhajókat, regattákat, kajakokat, kenukat, és csak ez után kerültem az egyetemre.

– *Már jó ideje saját irodájában, a Napur Bt.-ben dolgozik. Mit jelent a Napur?*

– 1993-ban felkértek, hogy vegyek részt a magyarországi világkiállítás munkálataiban. Összeállt nyolc építész, azt terveztük, hogy kidolgozzuk a világkiállítás gondolatiságát, megteremtjük a terveit. Úgy gondoltuk, hogy hétről hétre összeülünk. Én az első héten egy olyan gondolatot „tettem az asztalra", amely előtt a nyolc építész fejet hajtott. Azt mondtam, hogy a világkiállítás szimbóluma a magyar őstörténetünk istenségét megnevező nap kell legyen, és ezt a napot a világkiállítás idejére megállítjuk az égen. Délben a delelőn megáll a nap, és nem mozdul: a napot a világkiállítás idejére lekötjük. Ez egy óriási fénykorong lett volna, amely a Dunához lekötve, keletről nyugatnak dől. A vezérgondolat az volt, hogy ehhez minden nép és minden vendég hozzákötheti magát, és a világkiállítás végén – ahogy délben a nap is tovább indul – útjára engedjük a napot. Mi ezzel a fénynyel ajándékozzuk meg Európát és a vendégeket. Ez a gondolat vezérelte ragyogóan másfél év munkáját, mígnem a hitvány napi politika elsodorta ezt az erőt. Ezután egy évvel alapítottam céget. Gondolkodtam, mi legyen a neve. Az egyértelmű volt, hogy a Nap benne lesz. S hogy, hogy jött hozzá az „úr", elmosolyodtam és azt gondoltam, hát a Nap jelzőt csak egy úr teheti oda. Egy úr – az emberi minőség legteljesebb értelmében. Magam is arra vágyom, hogy az emberi minőségnek ezt a teljességét megélhessem, de sose fogom, mert mindig lesznek

szeplők, amelyeket ki kell mosni az Adrián. És akkor hozzá tettem az úr szót. De mondom, hogy ez így nem jó, levesszük az u betűről a vesszőt, Napur, röviddel, hogy titokzatosabb legyen. Úgyhogy ennyi a magyarázat. Fejtse meg mindenki úgy, ahogy akarja.

– *Mostanában mivel foglalkozik, milyen tervei vannak?*

– Irodánk arról híres, hogy mi elébe megyünk a dolgoknak. Most is így történt. Egy esztendeje foglalkozunk Puskás Ferenc, nagy labdarúgónk országot átfogó erejével. Az ötvenes években Puskás Ferenc tartotta a nemzetben a lelket. Ott van Budapest szívében a Puskás Ferenc Stadion. Arra gondoltam, hogy csak akkor emelkedhetünk ki ebből az apátiából – amelyet még jobban összekavar egy ilyen választási szörnyűség –, ha mi a nemzetet valahogy megemeljük. Régi sportolói múltamból adódóan tudom, hogy ebben a világban a sport az egyetlen lehetőség, ahol még meg lehet fényleni, ahol még minden ember megmutathatja a lelki erejét, ahol még közösen lehet örülni. Ez volt a sport szerepe az ötvenes években is, ehhez értett ez a mágus, Puskás Ferenc. Elkezdtünk a stadionnal foglalkozni, és elkészítettünk egy olyan tervet, megbízás nélkül, egy esztendőn keresztül, amelynek baráti körön keresztül terjedt a híre. Persze tudtuk, hogy 2012-ben Magyarország és Horvátország közösen pályázik az Európa-bajnokságra, és azt is tudtuk, hogy ezzel senki sem foglalkozik, és éreztük, hogy mi befutók leszünk. Megkerestek bennünket, és nemcsak a Puskás Ferencet, hanem még másik négy stadiont is ránk bíztak, így azt mondhatom, hogy egy kis iroda felkészültsége mentette meg az országot. Ma ez a legnagyobb munka az asztalon, mi úgy mondjuk itt az irodában, hogy mi ezt a hazáért tesszük. ✠

LÁZÁR FRUZSINA

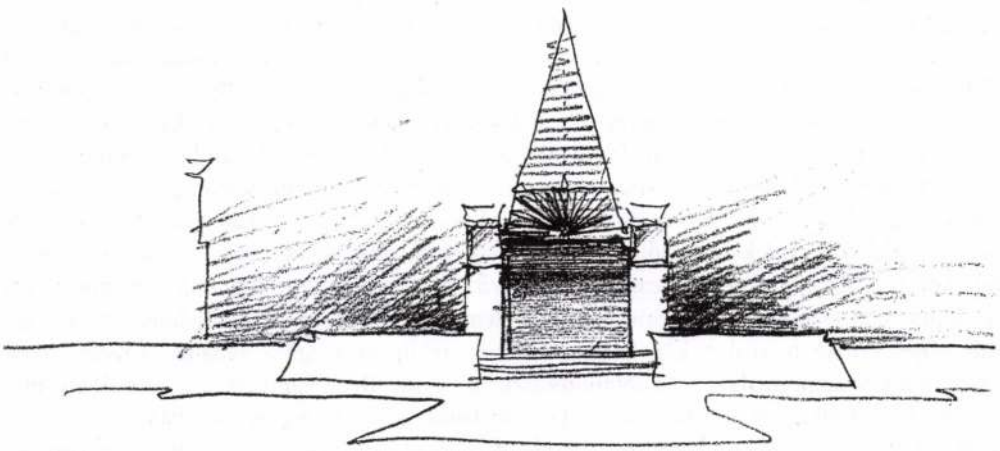

TAMÁS ATTILA

Identitásproblémák az Illyés-költészetben

A nemzet költője, szegénységbe süllyesztett néprétegek megszólaltatója, művészetek útjainak vallatóra fogója – leginkább ilyen minőségekben szoktuk meg, hogy Illyésről szóljunk. Nem is oktalanul vagy jogosultság nélkül járunk el így, mint ahogy akkor is igazunk van, mikor emellett a pusztulással való szembenézés magas szintű hazai megvalósítójaként is számba vesszük. Költői termésének rendkívüli sokféleségén belül ennek intellektuális sokarcúsága ugyanakkor aligha kapta meg eddig azt a figyelmet, amelyet ilyen tekintetben is megérdemelt volna.

Közvetett módon valójában már pályakezdeti megnyilatkozásaiban is megjelennek Illyésnél bizonyos személyiség-, illetve identitásproblematikának a tényezői.

A bemutatkozás gesztusában hozzászokhattunk ugyan már a legkülönfélébb hangnemekhez, az induló Illyés mégis meg tud még lepni a maga szokatlanságával. A fiatal Arany „egy népi sarjadék" szerény öntudatosságával lépett a nyilvánosság elé, „Magyar vagyok. Legszebb ország hazám / az öt világrész nagy területén" – feszítette ki mellét nála kevéssel fiatalabb társa, „Csak én birok versemnek hőse lenni" – panaszolta „a lírikus" álarcában utóbb Babits, nem sokkal később a kamaszos kivagyiság kiáltásai („Hejh, burzsoá, hejh, proletár, / én, József Attila, itt vagyok!") is megérdemelhetik, hogy odafigyeljünk hanghordozásuk újszerűségére. Az viszont, hogy röviddel „második színre lépése" előtt írt költői alkotásai az elsővel való *kategorikus szembefordulást* foglalják magukban, így is szokatlan jelenségnek mutatkozik. „Nem ide jöttem én, nem ide indultam!" – kiált indulattal második kötetének záró darabjában, lényegében ugyanazt, amit már ennek a legelején megfogalmazott: annak az öntépő megnyilatkozásnak a szavait ismételve, azokat variálva: „Nem ily dalra készültem...!" (*Mint a mosolygó merénylő, Nem ily dalra...*). A vallomástevő embernek és téridőbeli viszonyainak kölcsönhatásában ugyan az utóbbinak – a külső tényezőknek – a megvilágítására esik több fény – „Nem az én *korom* ez", „nem az én *időm ez!*", „Nem az én *országom* ez a föld",[1] de hát az eltévedtség, illetve otthonra nem lelést is részben valamiféle önvádnak a jogosságáról vall, hiszen a rossz helyre jutás az ide vezető útnak az *elhibázott kiválasztására* enged következtetni. Indokolt így a rákérdezés: „mit is akartam én...?", illetve „hol siklott ki belőlem / életem értelme?" (ahogy ez *A halott*ban majd megfogalmazódik). Az itt egyértelművé formált kérdéskettősre Illyés ugyan más versben sem ad mindig világosan kontúrozott választ (elsősorban a *Mint a harmat...* kívánhat itt számbavételt), ez a kissé elmosódó arculatú felelet ugyanakkor érezhetően sok élményt foglal magába.[2] Éppúgy benne foglaltatik ennek tényezőiben azoknak az indulatoknak egy része, amely egy pusztulásközelbe kényszerített néprétegnek a lelkivilágában kavarodott föl, mint amennyire ott feszülnek benne a személyes önvádnak az elemei is, amiért a megszólalónak nem sikerült teljes értékűen azokat képviselnie, akiknek az ügyét magára vállalta. Mostani vizsgálódásaink szempontjából az a legfontosabb, hogy itt Illyés nemcsak a „Mi voltam én?" *(Tisztázás)* bizonytalanságának – mint benyomásnak – a *jelzéséig* jut el, hanem a „Tagadom, hogy éltem" és a „Nem az vagyok, akit, [...] látsz rajtam!" *ítéletének* világos ki-

Weöres Sándor. Tizenegyedik szimfónia (részlet)

Körséta
„közel a forrás, távolabb
a tölgyfa és az oszlop, kering az éden
lombos kéken, ahogy körbe halad a séta,
következik a tölgyfa, elfordul a forrás
és magasul az oszlop, lassú lépések
ütemében, a hely sátoroz a fényben
és a pillanat tarka csillaga átüt
a napsütésen"

A Budapest Galéria meghívja Önt a

FERENCZ ISTVÁN ÉPÍTÉSZ ÉS MŰHELYE

című kiállítás megnyitójára

a Budapest Galéria Kiállítóházába (1036 Budapest, Lajos utca 158.)
2004. október 14-én csütörtökön 17.30 órára.

A kiállítást megnyitja

MAKOVECZ IMRE építész.

Megtekinthető 2004. november 14-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

AZ ÉPÍTÉSZET HÓNAPJA 2004

Budapest Galéria

FERENCZ ISTVÁN

A MAGY. IP. MŰV. AZ. EZREDFORDULÓN

43.o.

FERENCZ Tamás festő

XVI. Országos Akvarell Biennálé, Eger, 1998

Heves M. Önkormányzat díja

PÁTZAY Mária: Egy hagyománytisztelő újít
28, 1987, 5. 7-11. ill. {tm "Pátzay Mári

1232. Mengyán András

kiáll. Székesfehérvár, Csók István Képtá
András kiállítása. = Alba Regia 23, 1987
1232:"}{tm "Mengyán András 1232:"}

1233. Méhes Lóránt - Vető János

LÓSKA, Lajos: After the Transavantgarde.
Vető. = The New Hungarian Quarterly, 28.
Lajos:"}{tm "Méhes Lóránt 1233:"}{tm "Ve

1234. Mészáros Andor

WACHTEL Tihamér: Mészáros Andor. Bp., Co
Andor 1234:"}{tm "Wachtel Tihamér 1234:"

1235. Mészáros Dezső

BODRI Ferenc: Mészáros Dezső kő-világa.
ill. {tm "Mészáros Dezső 1235:"}{tm "Bod

1236. Mészáros Gabriella

Jellemek. Mészáros Gabriella kiállítása.
SZÉCSÉNYI Mihály = Művészet, 28, 1987, 8
1236:"}{tm "Szécsényi Mihály 1236:"}

Új BMW-gyár, a New York Times irodája és kínai könyvtárak bemutatója

A jövő építészete Velencében

A Velencei Biennálén szeptember 8-ától rendezik meg 8. Nemzetközi Építészeti Kiállítást, mely idén a Next címet viseli, és a jövő építészetét kívánja bemutatni. A tárlat igazgatója, Deyan Sudjic Magyarországra látogatott, hiszen a bemutatón három magyar építész – Ferencz István, Nagy Tamás és Turányi Gábor – munkái is láthatók lesznek.

Dudás Éva

A Next című kiállítás az elkövetkező évek építészeti irányairól számol be, és bemutatja, hogy milyen épületek színesítik majd a világ nagyvárosainak képét. Az idei Építészeti Biennálé ugyanis nem képzeletbeli és virtuális tereket állít majd ki – melyek az utóbbi években az építészetet egyre inkább a képzőművészethez közelítették –, hanem elsősorban a már elkészült vagy tervben lévő épületek formáinak és anyagainak minőségére fokuszál.

A nemzetközi kiállítás az Arsenale hadihajógyár hatalmas tereiben lesz látható, és a kisebb-nagyobb makettek, illetve fotók remekül tükrözik majd egyrészt az építészetileg is rendhagyó helyszín múltját és a szakma jövőjét. Így találkozik össze több mint száztíz eddig soha be nem mutatott terv, melyek tíz szekcióban lesznek láthatók: múzeumok, felhőkarcolók, munkahelyek, lakónegyedek és lakóházak, köz- és vallási épületek, közlekedés, szabadidő, kereskedelmi helyszínek, oktatási, valamint városrendező terek. Látható lesz például Renzo Piano terve a New York Times központi irodájáról, a Los Angeles-i Country Museum of Art rekonstrukciós terve, melyet Rem Koolhaas készített, vagy Zaha Hadid munkája az új BMW-gyárról Lipcsében. Az oktatási terek szekcióban pedig többek között új kínai, egyesült államokbeli és [illegible] tervei láthatóan épületéből eljut Giardini di Castello különféle és nem kevésbé szuggesztív pavilonjaihoz, ahol a Next témája a különböző országok szemszögéből bomlik ki. Itt közel ötven országról van szó, Ausztriától Venezueláig. A hazai tervezők közül Ferencz István, Nagy Tamás és Turányi Gábor munkái szerepelnek majd a kiállításon, akiket Sulyok Miklós, a Magyar Pavilon kurátora prezentált a bemutatóra.

A tavalyi évtől kezdve a Velencei Biennálé hazai felelőse a Műcsarnok, s az intézmény idén pályázatot hirdetett a kiállítás kurátori posztjára. A héttagú szakmai zsűri Sulyok Miklós pályamunkáját tartotta a legjobbnak, hiszen ez felelt meg leginkább azoknak a feltételeknek melyeket Deyan Sudjic, az építészeti kiállítás igazgatója megszabott: vagyis virtuális, képzeletbeli terek helyett konkrét épületek terveinek bemutatása, melyek tükrözik az alkotók kulturális sajátosságait és a modern építészeti folyamatokat egyaránt.

Ferencz, Nagy és Turányi a hazai kortárs építészet élvonalába tartozó, jelentős művekkel rendelkező tervezők, akik magától értetődőnek tartják, hogy nemzetközi poszt- és neomodernizmusokkal a hátuk mögött nem lehet többé úgy építeni, mint néhány évtizeddel ezelőtt, mégsem felejtik el, hogy házaik hol, milyen kultúrkörben épültek. Sulyok Miklós szavaival élve bensőséges viszonyban van

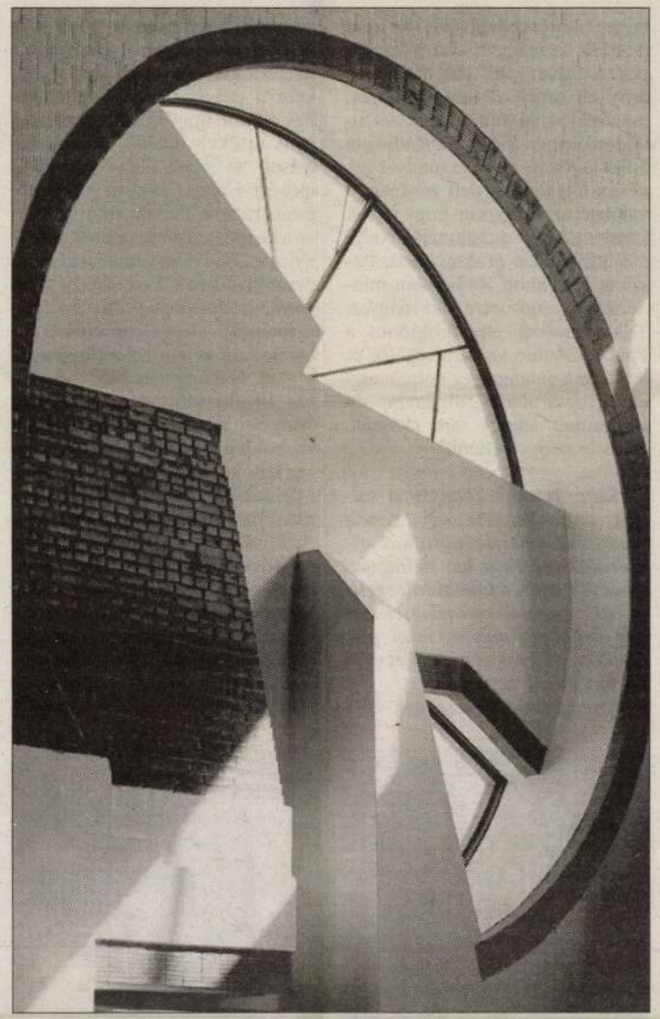

Ferencz István munkája, a miskolci egyházi oktatási épületegyüttes egy részlete is szerepel a biennálén

nem alkot egy csoportot, nem

A Velencei Biennálé építésze-

Fehér György halálára

Életének 63. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt Fehér György film- és televíziós rendező – tudatta a Magyar Filmművészek Szövetsége, a Színház- és Filmművészeti Egyetem és a Magyar Mozgókép Rendezők Céhe hétfőn az MTI-vel. A Balázs Béla-díjas, érdemes művészt hétfőre virradóra érte a halál.

Fotó: MTI – Friedmann Endre

Megint egy korai, a túlélők felelősségére figyelmeztető halál. Fehér György, a magyar televíziózás egyik legnagyobb hatású, tehetségű rendezője nem volt termékeny alkotó – alig tucatnyi televíziós opust és két játékfilmet jegyzett – de amikor megszólalt, arra mindig oda kellett figyelni. Nagyon érezte a televízió, a film nyelvét, nagyon értett ahhoz, hogy a vizuális kifejezőeszközöket hatásosan és öntörvényűen, eredeti módon használja. Jó példa erre a Lusitania elsüllyedése című dokumentumsorozata, amelyet szinte fillérekből valósított meg minden különösebb trükk nélkül, sajátos „történelemórája" mégis odaszögezte a nézőt a dobozhoz. A klasszikus drámákat úgy ültette képernyőre – a III. Richárdot még 1974-es főiskolai diplomázása előtt, aztán a Volponét, Platóntól a Szókratész védőbeszédét, majd A nők iskoláját – hogy szerzőiket kortársainkká avatta, a művek addig ismeretlen rétegeit világította át, s kitűnő színészeknek biztosított lehetőséget önmaguk másként való kipróbálására. A dramatikus műfajok mindegyike vonzotta, rendezett televíziós operát (A bűvös szekrény, Barabbás, Bajazzók), József Attila zsenijének legbensőbb titkait kutatta a Szabad ötletek jegyzéke adaptációjában.

Nehéz elhinni, de ennek a te-

ban adatott meg először a játékfilmkészítés lehetősége. Dürrenmatt Ígéret című kisregényének motívumai alapján forgatta rendkívül szuggesztív, fojtogató atmoszférájú, minden vonatkozásában nagyon következetes és nagyon szikár filmjét, a Szürkületet. A feloldozást még az utolsó pillanatban sem kínáló nyomasztó vízió a reménytelenségről, a kiúttalanságról, a cselekvés hatástalanságáról, céltalanságáról szólt. A vontatott párbeszédeket, az alig történéseket megmegszakítják a fenséges és balladás táj képei, mintegy felerősítve a történet egészéből előgomolygó szomorúságot.

Négy évvel ezelőtti másik, a Szenvedély című szintén fekete-fehér játékfilmjében A postás mindig kétszer csenget című regény motívumai alapján hozott létre eredetit: ezúttal (is) az emberi természet szörnyű erőiről, az egyén és a vele ellenséges világ viszonyáról vallott.

A Szürkület nyomozó hősének életérzését, – a létezés abszurd s céljaink megvalósíthatatlanok –, talán Fehér is átérezhette. A Magyar Televízió – ahol élete nagy részét töltötte, ahova munkássága java kötötte – nyugdíjba küldte. Könnyen lehet, korai halálában nem kis szerepet játszott, hogy nem találta a he-

FERENCZ István

A Zeneakadémiát 2007-re felújítják

2007-re felújítják a Zeneakadémiát, és Solti György világhírű magyar származású karmester özvegye is támogatja az épület restaurálását. Ezt a Londonból hazaérkező Görgey Gábor jelentette be. A kulturális miniszter – aki közzétette a Nemzeti Színház igazgatói posztjára kiírt pályázatot –, úgy látja, elképzelhető, hogy a teátrumban belsőépítészeti átalakítások lesznek, a jobb akusztika, valamint a színpad láthatóbbá tételének érdekében.

A repertoárszínház leendő vezetőjének a 2003/4-es évadtól kell gondoskodni a Nemzeti művészeti arculatáról. A pályázat nyitott a menedzser típusú irányítás, valamint a művész-színházvezetői elképzelések előtt. A tárca a színház művészeti arculatát nem akarta meghatározni, mivel elődeitől eltérően nem kíván „udvari színházat" teremteni – mondta Görgey Gábor, aki egyébként támogatja a teátrum megbízott ügyvezető igazgatója, Bosnyák Miklós kérését, hogy direktori munkáját művészeti tanács segítse. Görgey arról is beszélt, a Nemzeti akusztikája kívánni valókat hagy maga után, valamint a színpad a nézőtér több részéről nem látható.

A Magyar Hírlap kérdésére elmondta, a közeljövőben szakértők tanácsát kéri ki, s szorgalmazza, hogy a szükséges belsőépítészeti átalakításokat minél előbb elvégezzék.

Kormányhatározat született arról, hogy a Magyar Mozgókép Közalapítvány 800 millió forint rendkívüli támogatásban részesüljön. Ez lehetővé teszi, hogy a filmszemlére 25 mozi készüljön el. A brit kulturális tárca támogatja a jövő évben kezdődő magyar kulturális évadot, s elvi megállapodás született a Zeneakadémia felújításáról is. A Liszt Akademy Network, amelyet Solti György özvegye működtet, erre a célra eddig

Gerendás Péter a zene jövőjéről, az erkölcsi mércéről és a politikai csatabárdról

„Az én érzéseimet is meg lehet érteni"

Gerendás Péter szerint az ő álmai teljesültek, hiszen bár már hét gyermekért felelős, mégis abból élhet, amit szeret: a zenéből. A kiváló gitáros-zeneszerző és szövegíró a Budai Parkszínpadon augusztus 14-én összegzi eddigi hat lemeze anyagát.

Amikor legutóbb találkoztunk, igen pesszimistán beszélt a magyar könnyűzene helyzetéről, mondván, fogy a közönség, és a média sem segíti a hazai produkciókat. Változott valamit a helyzet?

Most sincs okom rá, hogy örömtüzeket gyújtsak, bár az én helyzetem még kedvezőnek mondható. Ennek egyik oka, hogy én még akkor kezdtem zenélni, amikor a zene még tényleg zene volt. Ez olyan szellemi muníciót adott, amely kitart mind a mai napig. Sajnálom is azokat, akik manapság kezdenek erre a pályára lépni: nem lesz könnyű dolguk. A világ sajnos már nem, legfeljebb a showbusiness szól a popmuzsikáról. Ha azt veszem, az én gyerekkori álmaim tulajdonképpen teljesültek, hiszen minden évben kijöhetek egy lemezzel, és népes családomat abból tarthatom el, amit csinálni szeretek: vagyis a muzsikálásból.

Pedig elég keveset látjuk a képernyőn a divatos zenei műsorokban...

A mulatozós program nem az én világom. Ugyanakkor sem ezek szerkesztőit, sem a benne részt vevő kollégákat nem akarom megbántani, elvégre mindenki talpon akar maradni, s ehhez olyankor minden lehetőséget meg kell ragadni. Én azonban inkább vagyok az utolsó mohikánok egyike, akiknek még a Beatles, Simon és Garfunkel, Sting és más klasszikusok hogy a kereskedelmi rádiók nem játsszák a magyar könnyűzenét, pontosabban csak azt a néhány felvételt, amelyről úgy gondolják, megfelel a mai trendnek. Ezzel tulajdonképpen a Pannon Rádió alá adják a lovat, amely a magyar zenék adójaként hirdeti magát. És valóban az az igazság, hogy rajtuk kívül a többi rádióállomás inkább a külföldieket játssza. Hozzátesszem, a Pannon Rádió sem mindenkit tűz műsorára, aki magyar. Tehát amikor elhatárolódom a Pannon Rádió szellemiségétől és letiltom a dalaimat, ez csupán eszmei elhatárolódás, hiszen az én számaimat amúgy sem játsszák. Nyilván nem véletlenül.

Nehezíti vagy könnyíti a talpon maradást, ha egy zenész odaáll valamelyik politikai oldalra? Egyesek a két választási forduló között a jobboldalt segítve a Kossuth téren énekeltek egy nagygyűlésen, mások, mint például ön, a liberális nézeteket védték egy másik koncerten.

Az emberek egy részének – nekem mindenképpen – van egyfajta erkölcsi mércém, amely attól függetlenül létezik, hogy az nekem a pályámon hasznos-e. Ha úgy érzem, hogy ki kell állni bizonyos értékek mellett, nem befolyásol az sem, hogy anyagilag megéri-e részt venni az adott demonstráción. Tudom, mindig nyitva a kérdés: egy művésznek menynyire szabad részt vennie a közélet eseményeiben? Erre az a válaszom, hogy megszűröm a efféle nyilvános megjelenéseimet, s igyekszem megőrizni a függetlenségem. Néhány hete Horváth Attila kiváló szövegíró, előbányászott egy régi dalt, és összehívta a jobboldali és a baloldali-liberális énekeseket, hogy adjuk elő, bizonyítandó, hogy legalább a mi szakmánkban elásható a csatabárd. A felvételen találkoztam Varga Miklóssal, akinek a nyakában megláttam a Nagy-Magyarország medált, és rögtön az jutott eszembe, hogy engem mindenféle irredentizmus taszít – a határok elmosódásában hiszek – az pedig különösen zavar, ha egyes politikusok eldöntik, ki az igazi magyar ebben az országban. Aztán Miklóssal – akivel évtizedek óta ismerjük egymást – elkezdtünk beszélgetni, és ugyan politikáról egy szót sem ejtettünk, de közös téma lett a gitár és a gyerekek. És így egy nagyon jót dumáltunk. Mert kell lennie olyan témának, amely összehozhatja az embereket. Azt gondolom, a jobboldali politikában hívőknek is el kell fogadniuk, hogy egy hozzájuk képest másként gondolkodó is büszke lehet a magyarságára, irodalmunkra vagy a zenénkre. S ez akkor is igaz, ha az illető nem hangosan és ötpercenként büszkélkedik. Az én érzéseimet is meg lehet érteni, hiszen tudom, mi történt a szüleimmel a háború végén.

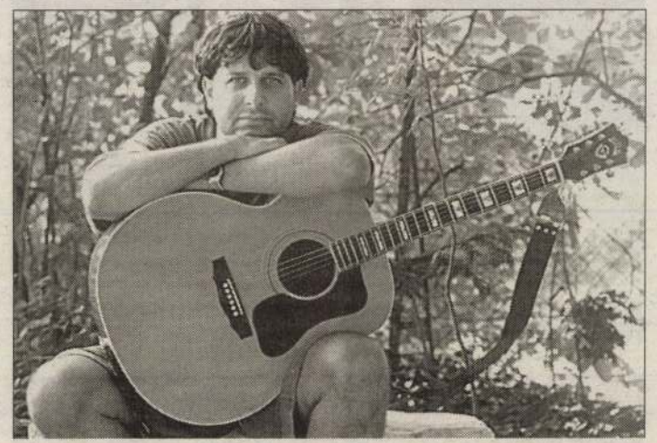

Gerendás Péter szerint ő még szerencsés a műfajában, hiszen a zenélés-

Az ön apósa Herényi Károly, az MDF parlamenti képviselője. Mi a téma a vasárnapi ebéd idején?

Semmiképpen sem a politika. Köztünk a viszony abszolút normális, annak dacára, hogy a közélet kérdéseiben nem értünk egyet.

Ha már a családról beszélünk, gratulálok a hetedik gyermekéhez, aki a napokban született...

Köszönöm. És bár nem egy édesanya szülte világra őket, én mindegyiknek az édesapja vagyok. Nagyon büszke vagyok rájuk. Remélem hagynak időt arra is, hogy új dalokat komponáljak.

Visszatérve a koncertre, mire számíthat a közönség?

A Los Gerendos együttes lép fel, összesen huszonhárom ütőssel. Tehát igazi latin buli lesz, két órán át. A dalok nagyobb részét én írtam, a kisebbiket valami Lennon–McCartney, Paul Simon és más, kevéssé ismert muzsikusok

Magyar filmek a palicsi fesztiválon

A 33. filmszemlén szerepelt művek szinte mindegyikét levetítik a jugoszláviai Palicson pénteken kezdődő fesztivál információs programjában. A versenyprogramban Kamondi Zoltán Kísértések című filmje szerepel. A zsűri egyik tagja Bacsó Péter lesz. A dokumentumkategóriában Tóth Péter Magyarok a balkáni háborúban és Moldoványi Ferenc Gyerekek–Koszovó 2000 című alkotását vetítik. *(MTI)*

TOP 20 Lemeztoplista július 8–14.

Shakira

A Magyar Hanglemezkiadók Szövetségének hivatalos eladási listáját (Mahasz Top 40) a 12. héten készült felmérések alapján a következő előadók és albumok vezetik:

1.	**Hofi Géza**	Napsugaras jó éjszakát!
2.	**Eminem**	The Eminem Show
3.	**Princess**	A hegedű hercegnői
4.	**Fiesta**	A tűzön át
5.	**V-Tech**	Búcsúzz el
6.	**LGT**	A fiúk a kocsmába mentek
7.	**GrooveHouse**	Hajnal
8.	**TNT**	Unplugged
9.	**Red Hot Chili Peppers**	By The Way
10.	**Shakira**	Laundry Service
11.	**Mike Oldfield**	Tres Lunas
12.	**Filmzene**	Valami Amerika
13.	**Zanzibar**	Nem vagyok tökéletes
14.	**P. O. D.**	Satellite
15.	**Filmzene**	Blade II.
16.	**Korn**	Untouchables
17.	**All 4 Love**	All 4 Love
18.	**Romantic**	Nap, Hold, csillagok
19.	**Fenyő Miklós**	Fenyőgyöngye

ságtól a Beregig" címmel rendezett régiós népművészeti kiállítás pályázat nyert romániai vándoroltatásának részleteit egyeztették. Tudnivaló ugyanis, hogy a *Bartha Júlia* vezetésével annak idején létrejött népművészeti kiállítás ez év máciusától a szabolcsi néprajzosok (témavezető: *Szabó Sarolta*) szervezésében Románia számos múzeumában lesz látható. A szintén négy megyét reprezentáló közművelődési szekció házigazdája *Deményi György*, a Déri Múzeum egy éve kinevezett közművelődési igazgató helyettese és munkatársnői voltak. Az e téren is itt-ott bekövetkezett pozitív személyi változások miatt szükséges bemutatkozás – újra ismerkedés után – szerencsére csak rövid idő jutott a „kötelező és örökzöld" témának. Ezek: hol, mit és mennyi bevételt várunk „a" múzeumi közművelődési tevékenységtől, azzal együtt, hogy megfoghatóan éves elkülönített költségvetési keret összeg továbbra sem szerepel a tervezett rovatokban e munka belső megtámogatása céljából. Ami a pozitív továbbgondolkodást jellemezte – s nem csak alkalmi ötletként vetődött fel -, három-négy, esetleg később Hevessel kiegészülő északalföldi és kelet-magyarországi megyék közművelői s múzeumpedagógusai kezdeményezik, szakmai vezetésükkel egyetértésben, a közép és hosszú távon nagy jelentőségű kiállítások fogadását és együttes megvalósítását a téma kiválasztástól a reklám-marketing munkáig egyaránt. A megyéket összekötő 4-es és 3-as főútvonalak, valamint a nagy, fél karéj ívű vasúti hálózat apropóján megkeresik a MÁV és a közúti kezelők központi és regionális közkapcsolati menedzsmentjét. A nyíregyháziak példájára olyan multinacionális cégeket keresnek meg, akik profiljuk és irányultságuk folytán érdekeltek Magyarország és Európa e területének örökség-pont hálózatának népszerűsítésében. Az elért, néha bizony megszenvedett, de bíztatóan alakuló példák megismertetésének és közös tanulmányozásának egy újabb állomását is kitűzték: 2006. március 7-én Miskolcon, a Herman Ottó Múzeum nemrég megnyílt Képtárában és a „baráti ter/m/ek" –ben jönnek össze a látogatói összkomfort érzést fejleszteni szándékozó kollégák.

Bejelentkezés a **kurta@hermuz.hu** címen.

A résztvevők nevében lejegyezte, a kezdeményezők egyike:
Kriston Vízi József múzeumi menedzser, Nyíregyháza

Múzeumok és gyűjtemények

SZENTENDRE

Felújított Ferenczy család kiállítás, új Ferenczy Noémi művek Szentendrén

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságának az egykori szerb tanítóképzőként működő, késő klasszicista épületében március 12-én nyílik újra a Ferenczy család művészetét bemutató, felújított állandó kiállítás. 1972-ben ajándékozás és vétel útján *Ferenczy Béninét*ől került Szentendrére a Ferenczy család hagyatéka.

MűvészetMalom, Szentendre

A közel kétezer darabot számláló gyűjteményben *Ferenczy Béni* művészete tanulmányozható a legátfogóbban, a szobrász közel hatszáz grafikája, mellett legjelentősebb érmei, kisplasztikái vagy azok hiteles másolatai teljes képet nyújtanak az életműről. *Ferenczy Károly* feleségének, *Fialka Olgá*nak rövidre szabott pályafutásáról néhány szép portré és pár grafika tudósít. A festő és grafikus *Valér* életművét elsősorban rézkarcai képviselik a gyűjteményben. A hagyaték múzeumba kerülése után a Ferenczy Múzeum művészettörténész munkatársai módszeresen törekedtek arra, hogy a gyűjtemény hiányosságait mérsékeljék, és 17 szép Ferenczy Károly festményt – köztük a *Gesztenyefák*at, az *Őszi Izvorát* és a *Kék ruhás nő*t – sikerült még a 1970-es években vásárlás utján megszerezniük. Ennek ellenére, míg a szobrász Béni életművét csak néhány kölcsönzött darabbal kellett kiegészíteni az áttekintő bemutatáshoz, addig Ferenczy Károlynak és leányának, *Noémi*nek az európai és magyar művészet szempontjából is kiemelkedő pályafutása csak a Magyar Nemzeti Galéria által rendelkezésre bocsátott, jelentős számú alkotással bővítve volt nyomon követhető az állandó kiállításon.

Az 1980-as évektől kezdődően a megyei múzeumokban – köztük Szentendrén is – a gyűjteményezésre fordítható keretösszegek egyre zsugorodtak, sőt voltak évek, amikor teljesen el is tűntek, így a Ferenczy család gyűjteményének vásárlás utján történő további gazdagítása is félbeszakadt. A művészettörténetileg is klasszikusnak számító, kiváló alkotások megvásárlása a mai műtárgypiaci árak mellett szinte vágyálomnak tűnik egy vidéki múzeum számára. Így pillanatnyilag az egyetlen számba vehető forrás a nagy értékű műtárgyak vidéki gyűjteményekbe kerülésére az ajándékozás. Kivételes szerencsének tartható tehát, hogy a Ferenczy család gyűjteményét több jelentős adomány

gazdagította az elmúlt időszakban. *Issekutz Margit* édesapjának, az utolsó Krassó-Szörény megyei alispánnak, *Issekutz Aurél*nak Ferenczy Valér által kifinomult jellemábrázolással festett portréját hagyta a múzeumra, mely az idősebb Ferenczy testvér művészetét árnyalja tovább. Ferenczy Noémi anyagát két kiemelkedő adomány tette teljesebbé 2005-ben. Az *Erdő* c. 1942–43-ban készült gobelin *Lénárd Sándor* gyermekeinek közös elhatározásából került a múzeum tulajdonába. A másik ajándék Ferenczy Noéminek a gyűjteményén belüli szerepét változtatta meg, jelentősen növelve a művészi gondolkodásba való bepillantás lehetőségét. Az 1930-as évektől a művész haláláig, 1957-ig terjedő időszakból származó 93 mű között 5 nagyméretű karton – köztük az *Öntöző nőé, Nagyvándoré* – mellett tenyérnyi, első ötleteket rögzítő vázlatok éppúgy vannak, mint mozdulattanulmányok, kompozíciós vázlatok és színtervek (többek között a *Kőműves*, a *Szent István*, a *Leánykoszorú*, a *Magvető*, a *Felvonulás* c. gobelinekhez). A művek Ferenczy Noémi egykori tanítványának, *Metzger Erzsébet*nek a tulajdonában voltak. Amint az közismert, Ferenczy Noémi gyermektelen lévén, – némi biblikus allúziót sem nélkülöző módon – a szellemi hagyatékát hordozó műveit tanítványai közt osztotta szét. A műveket a nemrégiben elhunyt Metzger Erzsébet nővére a művek jelentőségének tudatában, húga emlékének megőrzésére ajándékozta azokat a múzeumnak.

A Ferenczy család művészetét bemutató kiállítás ebben az épületben történő utolsó felújítása azáltal válik igazi ünneppé, hogy nemcsak a külsőségek újultak meg, de az ajándékozott művekből válogatott kollekcióval tartalmilag is új élményt kínál a bemutató a nagyközönségnek. Mindezzel pedig méltóképpen búcsúzik a gyűjtemény a neki hosszú időn át otthont adó, patinás épülettől, melyből az egyházi kárpótlás következtében 2010 végéig ki kell költöznie. A múzeum vezetésének reményei szerint a múzeum nemzetközi építészeti pályázat eredményeként megszülető új épületkomplexuma szintén megfelelően korszerű teret fog biztosítani a magyar képzőművészetben megkerülhetetlen Ferenczy család művészetének.

Mazányi Judit

Báró Bánffy Ádám Honfoglalás-kályhája a Gödöllői Királyi Kastélyban

A gödöllői kastélyban Ferenc József szalonját egy különleges cserépkályha fűtötte. A kályhát *báró Bánffy Ádám* (1847–1887) készítette és ajándékozta a királynak 1879/80-ban. *Ripka Ferenc: Gödöllő a királyi család otthona* című könyvében egy rövid leírás mellett látható róla fénykép is. A kályha 1945-ben elpusztult, de szerencsére sok töredékét szétszórva megtalálták a kastély területén. A báró egy másik példányt is készített a maga számára, ez ma is ott áll sértetlenül az egykori Bánffy-kastélyban, az erdélyi Válaszúton.

Erről vett szilikon negatívokat *Szebényi Judit* és *Soós László* restaurátor 2005 nyarán, hogy elkészíthessék a másolatot. A

Bereczky L., az MNG főigazgatója és Dávid Ferenc művészettörténész
Fotó: Hack Róbert

másolat gipszből van, s a restaurátorok beleépítették a gödöllői cserépkályha valamennyi töredékét (melyek közül pár darab a Gödöllői Városi Múzeumból került elő). Az új darabokat az eredeti színhatást utánzó festés borítja. Az eredeti részleteket a mai műemléki-restaurátori szokásoknak megfelelően a rekonstrukció nem jelöli látható módon.

A cserépkályha – ill. kályhás kandalló – a Ferenc József szalon délkeleti sarkában áll. A falakat kétoldalt rozettás díszű, négyszögletes csempék borítják, melyek alul padra (ún. ülőpadra) támaszkodnak, felül tagolt párkánnyal záródnak.

A kályha uralkodó színe a sötétzöld, plasztikus díszítése nagyon gazdag: színes gyümölcs- és virágfüzérek, frízek díszítik a tűztér előtti szabadon álló lábakat, a párkányokat és a figurális domborműveket. A kisebb, téglalap alakú domborművek a 907. évi pozsonyi csata küzdelmeit ábrázolják. A középső, nagyobb kép a honfoglalás egyik eseményét ábrázolja: Zalán követei ajándékot hoznak Árpád népének, míg az oldalsó lapokon a vérszerződés látható. A domborműveket Bánffy egy 1842–44 között megjelent könyv illusztrációi alapján készítette el: *Wenzel Gusztáv* (1812–1891) Magyarország és Erdélyország története rajzolatokban című kétnyelvű (magyar-német) albuma, ehhez készített 17 metszetet *Peter Johann Nepomuk Geiger* (1805–1880).

A cserépkályha neoreneszánsz stílusú, formája német mintát követ, növénydíszei, a sarokatlaszok klasszikus kidolgozása itáliai és francia mintákat tükröznek, visszahozva így az érett reneszánsz hangulatát.

A három ábrázolás alapján a kályhát *dr. Dávid Ferenc* művészettörténész Honfoglalás-kályhának nevezte el, hiszen egybefüggő történetet mond el: a honfoglalás elhatározását, a haza birtokbavételét, és megtartásának hadi tényeit mutatja be.

A kályha útja Válaszúttól Gödöllőig

A cserépkályhát báró Bánffy Ádám 1878/79 telén készítette, hogy bemutassa Székesfehérváron, az iparkiállításon. A báró munkáját nemes *Lakatos István* désházi fazekasmester és *Kimpián Huon*

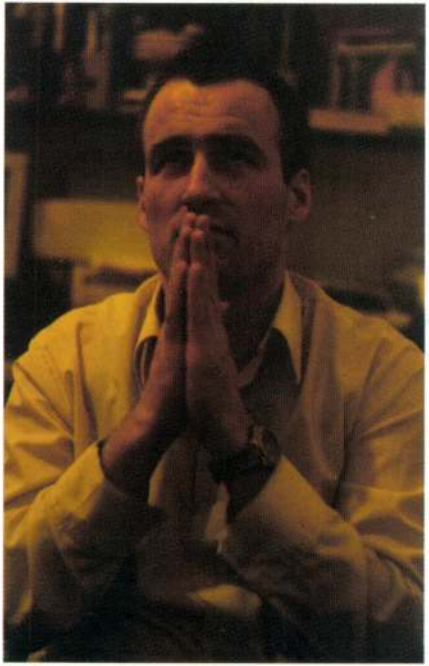

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA

BUDAPEST, III. KISKORONA U. 7.

FERENCZI RÓBERT

kiállítása

Megnyitó: 1999. szeptember 14-én
19 órakor

Megtekinthető: 1999. október 10-ig hétfő
kivételével 14-18 óra között.

Nemzeti Kulturális Alapprogram, Fővárosi Képzőművészeti Alap

Óbudai Társaskör Galéria

Budapest, III. Kiskorona u. 7.

Rajzok és akvarellek

Ferenczi Róbert kiállítása

Megnyitja 2007. február 13-án 18 órakor

Birkás Ákos festőművész

Megtekinthető március 11-ig,

hétfő kivételével naponta 14-18 óra között.

Támogatók: Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága,
Nemzeti Kulturális Alap, Oktatási és Kulturális Minisztérium

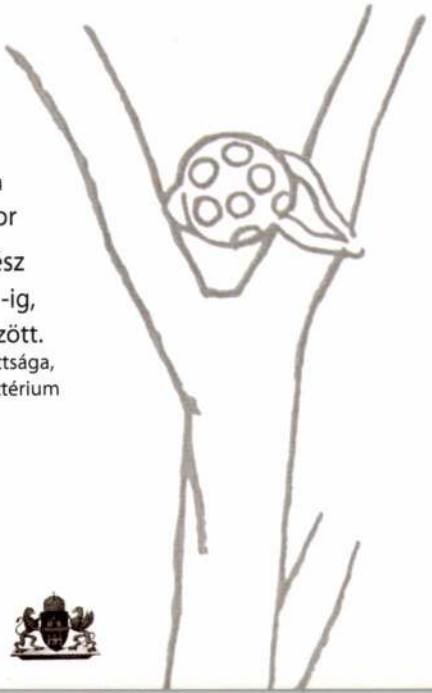

Oktatási és Kulturális Minisztérium
OKM

nka
Nemzeti Kulturális Alap

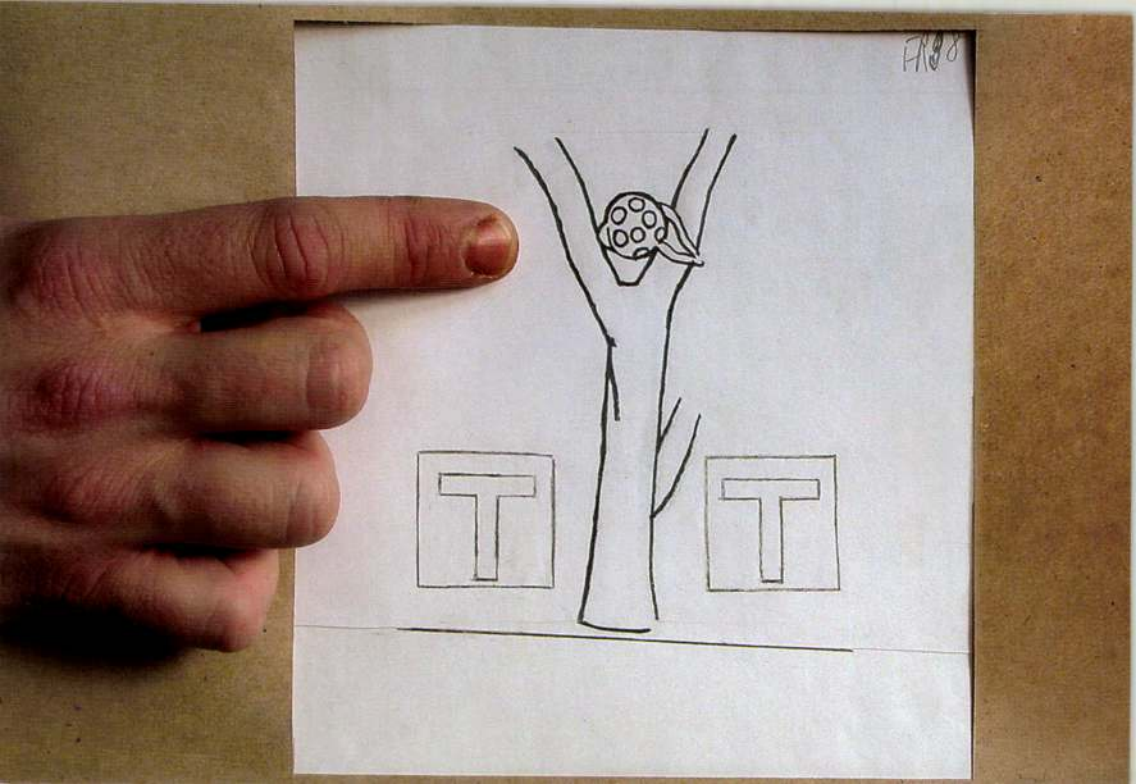

Óbudai Társaskör Galéria

Budapest, III. Kiskorona u. 7.

Rajzok és akvarellek

Ferenczi Róbert kiállítása

Megnyitja 2007. február 13-án 18 órakor

Birkás Ákos festőművész

Megtekinthető március 11-ig,

hétfő kivételével naponta 14-18 óra között.

Támogatók: Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága,
Nemzeti Kulturális Alap, Oktatási és Kulturális Minisztérium

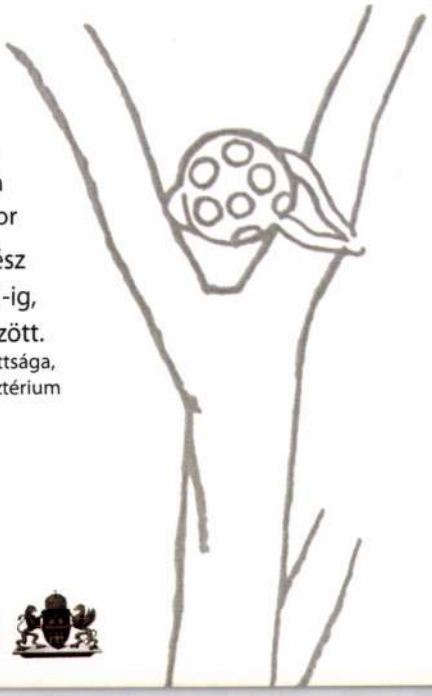

Oktatási és Kulturális Minisztérium
OKM

nka
Nemzeti Kulturális Alap

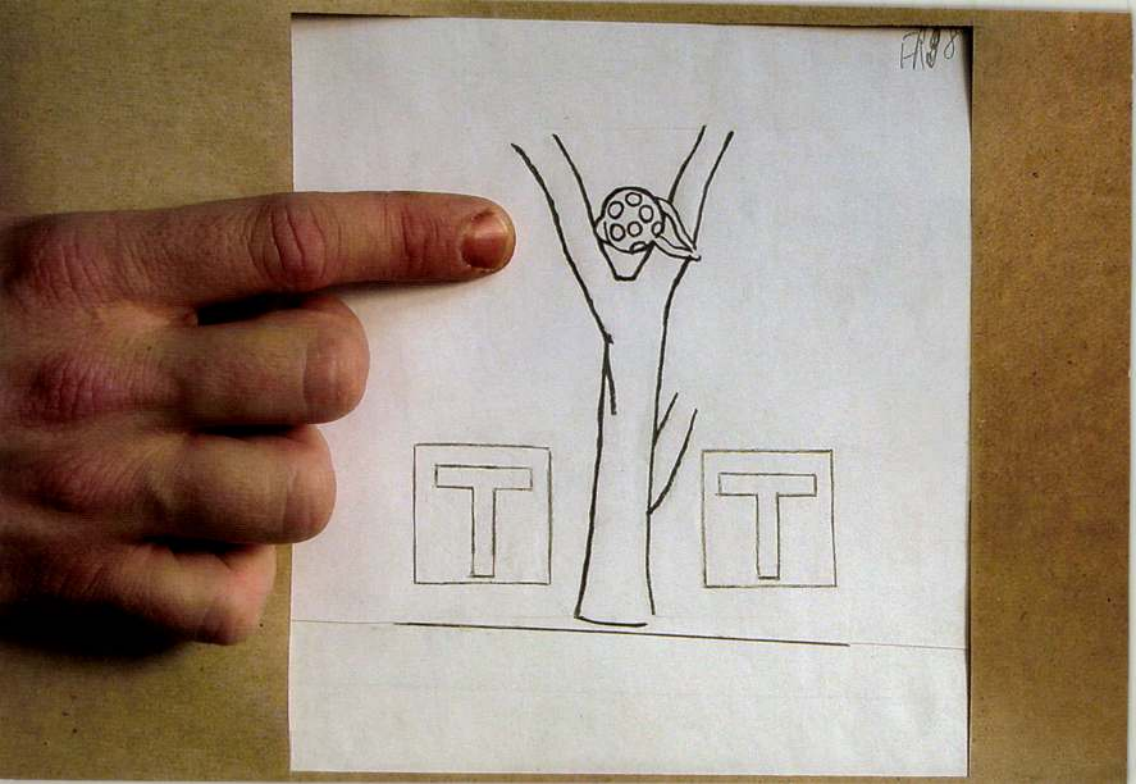

FFRENCZI RÓBERT

U.F.F. Galéria

1093 Budapest Közraktár u. 10.

megnyitó: 1998. február 16. 18^{h}

nyitva: kedd, szerda, csütörtök, péntek 15-18^{h}
március 6-ig

tel./fax: 215-3093

e-mail: ordo@c3.hu

támogatók: NKA, MAK

Timár Árpád
Budapest
Üllői út 119.
1091

megnyitó: 1998. február 16-án /hétfő/ 18-22^{h}

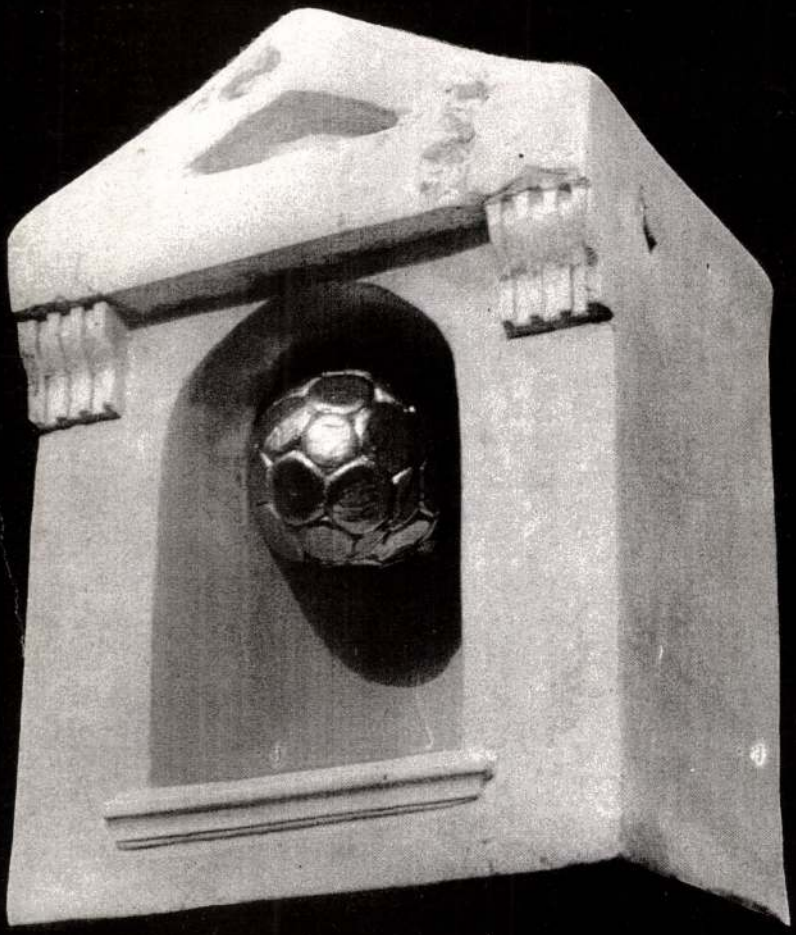

FERENCZI RÓBERT

kiállítása

az U.F.F. Galériában

1093 Bp., Közraktár u. 10.

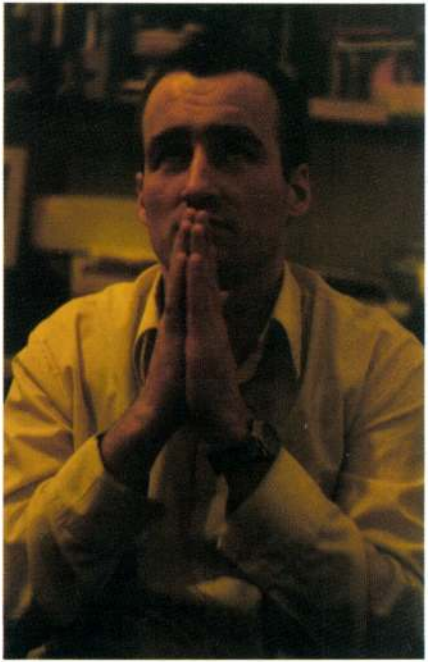

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA

BUDAPEST, III. KISKORONA U. 7.

FERENCZI RÓBERT

kiállítása

Megnyitó: 1999. szeptember 14-én
19 órakor

Megtekinthető: 1999. október 10-ig hétfő
kivételével 14-18 óra között.

Nemzeti Kulturális Alapprogram, Fővárosi Képzőművészeti Alap

ARCHITECT
Marcell Ferencz

Ágnes Kovács

„So That Old Manners Return...”

„Hunnish Bath” on the Bank of Bodrog

WATERS ARRIVING from behind the horizon touch upon the great hill of Tokaj in a sharp bend. Back in the old days of glory, the shoulder of Szentkereszt was a look-out site for landlords. This is the region where ideas are grown. The hoit-headed and fiery landscape is the scenery of clearsightedness and firm will. Here, at the foot of the hill the River Bodrog marked off a tiny slice of land for those on the way. This was to accommodate a small cellar inn, a guest-house, and now a water-house throughout the years.

At this point, the hill is being wedged under and woven through by the block-stone masonry of Bodrogkeresztúr which cuts it off like a ribbon, receding to the loess wall here and there to make room for the parking lot as a counterfort, elsewhere it slices off spatial bays for itself as bulky plinths of buildings. There are well-proportioned buildings standing here – of traditional structures, spatial rows strung in a linear order. At the request of the owner, László Tóth the reception complex for guests has recently been extended after designs by István Ferencz. (In front of it, the neighbouring restaurant named "Lebuj" – Nigh-Haunt – was designed by István Ferencz.)

The determination of the client served as an invigorating agent, thus the buildings erected here on the site to stand right next to one another are characteristic ones, preserving architectural traditions of the Hegyalja region, featuring massive stone walling. Builders searching for permanence, depth and appropriate presence on the river bank are rarely found these days.

The wide walls of ashlar step out from the foot of he hill defending the interior world against the traffic on the highway much like a bastion. The house is a small one, yet able to create a field of force with its elevated flooring – a fact that can be further enhanced by the shaping of the terrain. The way István Ferencz co-ordinates the rhythm of the wooden roofing with the interior design of the longish space featuring the scales of a peasant house in the building housing the restaurant resembles much of the sensitive order made by the ribbed copper cope seen on the bath-house designed by Marcell Ferencz. Underneath there are softer traceries on the stone walls and more lively rhythm provided by the rows of windows. The house stands like a guard, taking on the shape of a warrior, with its cope being graced by the horn of a grey cattle at the top.

The house is enriched with delicate details within the frames of a powerful form: well-wrought fittings, carved stone-blocks, individually lathed metal disk fixings on copper plates, handicraft glassworks blown in Zala. Playful surfaces so fashionable today as well as a montage of textures are also seen on the house, yet not as organizing principles or the designer's aim: they are only present as means of detailing, arranged in tectonic order.

The kind of architects' attitude which dresses (well or badly) houses with plaster-work architecture tends to disappear, and there are more varied materials present in one design than ever before, yet this building can only find its balance and place via the timeless and hierarchic application of materials. Marcell Ferencz uses materials quite knowingly: stones and precious materials softly adorned, as masses strikingly down-to-earth, bricks in order, as filling surfaces, copper as a cope like glad rags, soldierly put on the head – in an order of threes upward, with an increasing degree of sophisticated elaboration.

Recessed in a sculpturesque way, the windows sit in a deep shadow resembling human glances. The design and the organization of the house bears marks of the light gesture of a talented hand. In a cheerful manner, just like a Hungarian dancing after a glass of fiery wine. The architect uses sweeping and graceful graphics which is independent and powerful and indisputable in its own faculties – it is the promise of a characteristic voice and an individual form.

The spatial ordering of the waterhouse appears simple, the central bath area (with a common air space) is longitudinally accompanied by a communicating corridor with two entrances at its ends, alongside which the changing rooms, a sauna, the cellars of the sunbeds are strung like beads. Above the pool area, in the copper cope, the negative of a zikkurat collects and puffs out warm vapours.

The lyrical graphic tracery of the glass window-eyes do not let in much light though – the playful bottles containing fragrant bathing oils stand on the shoulder of a pool as cheerful as they do. The interior palette and the materials used here are reserved (with the dominance of white surfaces, some board patches of warmer tints, door panels of smoke-coloured glass without frame), the spatial design is animated and busy with details. As far as space is concerned, a huge throne of rhyolite tuff comes to dominate topped with block stone bracket prepared for carving.

Message, style and form are individual and staggering as a whole as well as seen separately, without any second thought behind them, and they are not heated by the gesture of revolution either. Construction is deliberate and hierarchic here. It is the trinity of concepts – talent, idea and the belief in one's mission – embodied as homogeneous qualities – the continuity of paternal, inherited and chosen ideas which come to govern it.

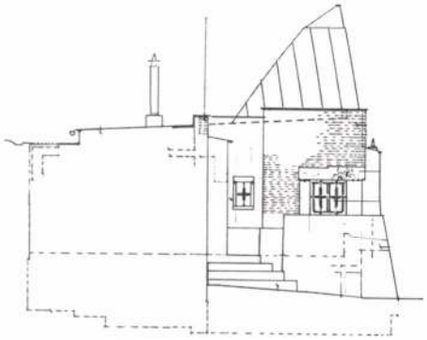

datosan használja az anyagokat: a követ, a nemes anyagot finoman cifrázva, erőteljes földhöz közeli tömegként, a téglát kitöltő felületként, a rézsüveget katonásan fejre illesztett harci öltözetként – hármas rendben felfelé, egyre mívesebb kidolgozottsággal.

Az ablakok, plasztikusan visszahúzva, mély árnyékban ülnek, tekintetet formáznak. A ház tervezése, felszerkesztése a tehetséges kéz könnyed mozdulatát hordja. Jókedvűen, ahogy magyar ember táncol egy pohár tüzes bor nyomában. Az építész lendületes, gyönyörű grafikával él, önálló, erős és vitathatatlan a maga képességeiben – sajátos hang és egyéni forma ígérete ez.

A vízház térsorolása egyszerű, a központi fürdőteret (közös légtérrel) hosszában kíséri egy közlekedőfolyosó, két végén a bejáratokkal, s felfűzve az öltözők, a szauna, a szolárium celláival. A medencetér felett, a rézsüvegben egy zikkurat negatívja gyűjti egybe, s püffögi ki a meleg gőzöket. A lírai rajzolatú üveg-ablakszemek kevés fénnyel szolgálnak – az illatozó fürdőolajok bolondos üvegcséi sorakoznak ilyen vidáman egy medenceszéli padkán. A belső színvilág és anyaghasználat visszafogott (uralkodó fehér felületekkel, kevés meleg tónusú deszka felülettel, keret nélküli füstüveg ajtópanelekkel), téralakítása részleteiben mozgalmas. A térben meghatározó egy hatalmas riolittufa kőtömbtrónus, felette faragásra előkészített tömbkő konzollal. A mondandó, a stílus, a forma együtt, egészében és részleteiben is egyéni és megrendítő, nincs utánérzés mögötte, és nem a lázadás gesztusa fűti. Tudatosan és hierarchikusan építkezik. Tehetség, gondolat és küldetéstudat hármasát azonos minőségben, az apai, örökölt és vállalt gondolat folytonossága vezeti.

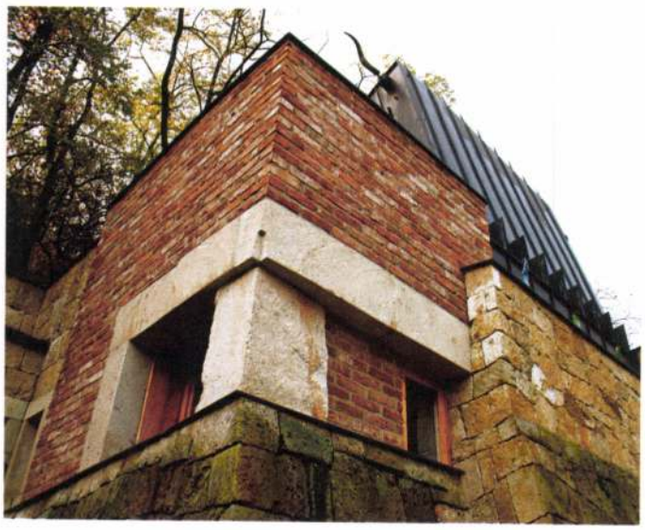

PÁHOLY
LODGE

landóságot keresi, a mélységet, illő jelenlétet a folyó partján.

Az öles terméskő falak előlépnek a hegy lábától, a főút forgalmától bástyaként védi a benti világot. Kicsi a ház, mégis súlyos kőtömegével, megemelt padozatával erőteret képez – a terep megformázása még tovább segítheti ezt. Ahogy az étterem épületében Ferencz István a fafödém gerendázatának ritmusával rendezte össze a paraszthéz léptékű hosszú tér belsőépítészeti mozgalmasságát, úgy tesz rendet érzékenyen a bordázott rézsisak-fedés Ferencz Marcell fürdőházán. Alatta lágyabb rajzú kőfalak, eleven ablakritmusok. A ház szinte őrt áll, harcost formáz, süvegét legfelül szürkemarha tülök díszíti.

Az erőteljes forma keretében finom részletektől gazdag a ház: míves veretek, precízen összefaragott kőtömbök, egyedi esztergált fémkorong rögzítések a rézlemez táblákon, Zalában fújt kézműves üvegmunkák. A ma divatos felületi játékokat, textúrák montázsát is hozza a ház, de nem szerkesztési elvként, tervezési célként, hanem csak mint a részletképzés eszköze, tektonikus rendben szerkesztve. Eltűnőben az az építészviselkedés, amely vakolat-architektúrával öltözteti (jól-roszszul) fel a házakat; és többféle anyag van jelen egy-egy munkában, mint régen, de csak a kortalan anyagok és hierarchikus használatuk által kerülhet egyensúlyba, ízesülhet helyére az épület. Ferencz Marcell nagyon tu-

„Akkor láttam csak közelebbről a két fapalotát is. Mind a kettő remeke az ácsművészetnek és a faragóművészetnek. Az Attiláé valamivel díszesebb, és csak messziről egy. Közelről csak házcsoport. A középső a királyé. A mellette állók, a feleségeié, a fogoly királyoké, írástudóké, raboké. Állnak távolabb hosszú, dísztelen házak is. Azok az istállók. Külön a király istállója, külön a feleségeié, és külön a többié. Valami harminc ház az összesen, s húsz közüle úri.

Aztán a faházak között egy magányosan álló, nagy kőépület is fehérlik. Nem valami szép alkotás, csupa apró kerek ablak, az is mind magasan, és persze csak üres lyukablak, de mégis kőház! Az uram ugyancsak elbámult rajta, mert hetekig járó földön nem láttunk követ akkorát se, mint az öklöm. A későbbi napokban tudtuk meg, hogy a kőház fürdő, s hogy azt egy Szirmiumba való rabszolga építette. A követ messziről hordták oda szekereken…"

Gárdonyi Géza:
A láthatatlan ember (részlet)

Kovács Ágnes

„Régi tartás fölszökhessen…”

„Hun-fürdő” a Bodrog partján

A látóhatárról érkező vizek éles kanyarral érintik a tokaji nagy hegyet. Dicső korokban országuraknak szolgál kitekintést itt a Szentkereszt padkája. Ezen a vidéken terem a gondolat. Szilaj, tüzes táj – tisztánlátás, erős akarat színtere. A Bodrog folyó jelölt ki egy kis földdarabot az úton-lévőknek itt, a hegy tövében. Ezt lakta be évek során egy kis pincefogadó, egy panzió és most egy vízház.

MEGBÍZÓ / CLIENT
TÓTH LÁSZLÓ

ÉPÍTÉSZ / ARCHITECT
FERENCZ MARCELL

KIVITELEZÉS / MAIN CONTRACTOR
NAGY ISTVÁN

A HEGYET ITT, északról aláékeli, befonja, szalagszerűen elszegi a bodrogkeresztúri tömbkő falazat, mely néhol a löszfalhoz visszahúzva támfalként parkolónak ad helyet, máshol testes épületlábazatként téröblöket szel magának. Arányos épületek állnak itt – hagyományos szerkezetekből, lineárisan felfűzött térsorokból. A tulajdonos Tóth László felkérésére Ferencz Marcell nemrég bővítette a vendégváró épületegyüttest. (Előtte Ferencz István tervei szerint épült meg a szomszédos Lebuj Étterem.) Éltető szerepe volt a megbízó eltökéltségének abban, hogy a telken egymás után karakteres, a hegyaljai építési hagyományt őrző, súlyos kövekből falazott épületek emelkedjenek. Ritka az a megbízó, aki az ál-

FOTÓK • PICTURES • NAGY KÁROLY ZSOLT

megnyitó: 1998. február 16-án /hétfő/ 18-22^{h}

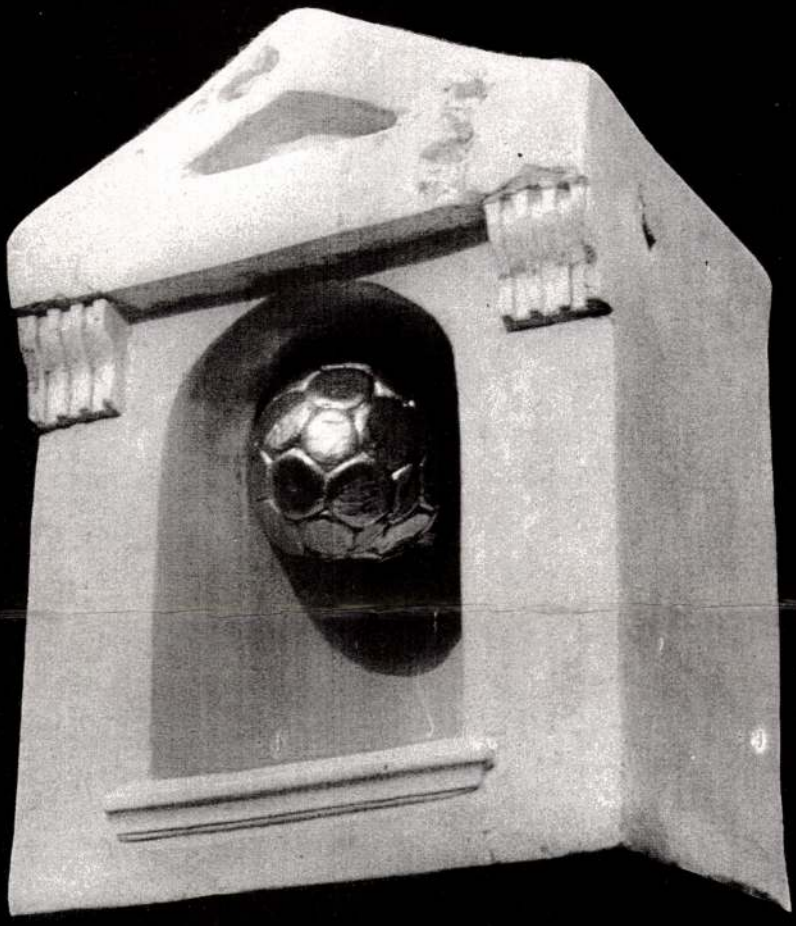

FERENCZI RÓBERT

kiállítása

az U.F.F. Galériában

1093 Bp., Közraktár u. 10.

U.F.F. Galéria

1093 Budapest Közraktár u. 10.

megnyitó: 1998. február 16. 18^{h}

nyitva: kedd, szerda, csütörtök, péntek 15-18^{h}
március 6-ig

tel./fax: 215-3093

e-mail: ordo@c3.hu

támogatók: NKA, MAK

Sinkovits Péter
Budapest
Báthori u. 10.
1054

Ferencz Béla építész

A „szobabérlők háza" egyik

tervezője

G. J.: házcímban megkezdik a
szobabérlők házának építését

Magyar Nemzet 1971 II. 10

Fenucci Andrea szobrász, Esztergomban a Bakócz-Kápolnában fehérmárvány oltárt készít. XV. szd.

Archaeologiai Értesítő

XL., 1923–1926, 203.

Balogh Jolán: Firenze és Magyarország kulturális kapcsolatai

Ferenci Fischlovits Edit MDK

Hajógyár, olf.

Műcsarnok 1960. Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

Ferencrendi templomok

Sopron (ma bencés) gótikus
Pozsony. (János-
kápolna.
Szeged.
Csanádmegyei
templomok
(lárd Juhász
művét a csanád-
egyházmegyei
monostorokról)

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
TÖRTÉNETI MÚZEUMA

IGAZGATÓ

III., Kiscelli-u. 108.
Telefon: 163—013

Kedves jó Gyulám,

mindenek előtt állandó jóegészséget kivánok Neked. Pihenésemből való megérkezésem után azonnal, tehát még tegnap tettem előterjesztést költségvetésed mielőbbi sürgős elfogadására, illetőleg a főoltárkép restaurálásának Rád való ruházására. Remélem, hogy napokon belül a határozat a kezedben lesz. Ha némi késlekedés mutatkoznék, méltóztassál Péczely főjegyző urhoz fordulni telefonon ez ügyben. Természetesen költségvetésed minden pontját helytállónak és indokoltnak találtam és ezért

Ferencrendiek

1225-ben alapítják
első kolostorukat
Magyarországon

Divald 1927

52. l.

.....szám.

19 .....polg.

Végrehajtói jelentés.....

.....peres.....nek

.....

.....peres.....

elleni.....végrehajtási ügyében.

J 2 Kor 40 puvar

1 Kor. 48 bélyeg.

12 Kor. közben.

Ferencrendiek

Alapitotta a rendet
Assisi szt. Ferenc a XIII. sz-ban

Koldulé-rend.
A koldulást világi testvérek végzik, a rend felszentelt tagjai a lelki ügyeket intézik.
Hazánban a XIII. sz. adban telepedtek le. Jelenben 5 provinciára vannak beosztva.
A rend két ágra oszlik
1) ferencrendiek (observantes)
2) minoriták (conventuales)
Feladatuk lelkipásztorkodás és tanítás

Emlkassaiegyhm

II. k. 735. l.

A Griff Art Galéria

szeretettel meghívja Önöket
1999. április 14 - én, szerdán 18.30 órára a Kávézóba
(Budapest, V. Nyugati tér 7. - Griff Áruház), ahol

Ferenczi Zuzsa gobelinkészítő és Orosz Károly kerámikus kiállításának megnyitóját tartjuk BELSŐ DESIGN címmel.

Megnyitja **Salamon György** festőművész.

Közreműködik **ifj. Mucsi Sándor** színművész.

Ferenczi Zuzsanna

A vitrinekben Bogdán Mátyás, Hajdufy Zsuzsa, Horváth István, Mecseki Hargita, Oláh Erika és Simorka Sándor munkái láthatók.

A kiállítás szervezője: Zsombók Margit

Információ: Zsombók Margit T: 261-7585
Griff Áruház: 269-0209, fax :368-9071
Ferenczi Zsuzsa és Orosz Károly T: 257-6323

Pontos megjelenésére feltétlenül számítunk!

GRIFF
GENTLEMEN'S

Ferencz G. MDK.

A német szöveg szerint 1725-ben ujra felépitette (vagy felépittette?) a brassói Szent János templomot, mely többizben tüzvén áldozata volt.

Das Burzenland. III. köt. Brassó. 1. rén. E. Jekelius kiad. Brassó 1928.

eml. L. 158.

megjelenik

Ferenczi Márton

ötvös, Kolozsvár

1609.

Nokolötvcch 33. l.

megírva

Ferenczi Magda

grafikus

l.

Kerý Petőfi-ház

54. l.

fokbnor

56. l.

57. l. 58. l.

59. l.

ulat

Pásztó, 191

solikus temlomhoz

faagogok

deferis leer is narufok nelkul

...ely	a 36 kor	720 kor
	a 40 f	28 k
...ni	a 5 kr	20 k
	60	120
		100 –

Ferenczi Magda

szül. Kolozsvárt 1889 jan. 9. ev. ref. Dr. Ferenczi, Jóltán egyet. Egyetem gazgató leánya.

1909/10 I. első osztály beli rendes művésznövendék.

Tanára Deák Ebner Lajos

1909/10. II. félév. 1. osztály. Deák Ebnernél.

Ebből lett Bató Józsefné?

a fertő feterége?

Neygass festő.

19. kr.

III. 4154.

Ferentzi Magda

1904/5 – 1909/10

Ferkèpzomfoiskèvk

81. l.

Ferentzi Magda

1910

Ki tud róla?

A Raptanárok
Egyesülete.

miniszteri tanácsos.

rcam lentmegjelölt sinaplójacan

pest, 1922. május hó 25. A miniszter

s. k. miniszteri tanácsos.

lat hiteléül:

Kh

VALLÁS- ÉS KÖZOKT. M. KIR. MINISZT. SZÁMVEVŐSÉG III. K. OSZTÁLYA.

L.

Gyurbanná

Ferentzi Magda

Ferentzi Magda 20. század.
4. VIRÁGCSENDÉLET. Jelzés lent jobbra: Ferentzi Magda.
Vízfestmény. 57×38.

Ernst Múzeum aukciói

XXIII.

Jászai Mari hagyatékából

145. HÁROMRÉSZES ELLENZŐ, mah
fazettált üveglapokkal. Magyar, X

146. HÁROMRÉSZES ELLENZŐ, ker

NAGY FALITÜKÖR, nyárfagyök

ASZTAL, tölgyfa, polccal.

OLASZTAL, diófa, faragot
al. XIX. sz.

150. ÁNY, cseresznyefa.

151. K piros plüskárpitoz

152. KER L, pirosra pácolt

153. SZALO hagoni, két
ból, négy al, bronz ve

154. TEÁZÓ-ASZ. , négyze

155. SZALONASZTA oni- és
bon nyugszik. Ma , XIX. sz.

156. FALI POLC, nyárfagyökér és ma

három üvegezett lisénával, hársfagyökér. Magyar, XIX. sz.

gyökérfa, Biedermeier-alak, domboru előrésszel, két csigás

gyökérfa, bronzveretekkel. Empire stilusu, oszlopos antik

'a, hármas ajtóval. Magyar, XIX. sz.

agónifa és nyárfagyökér. Három osztásu, sarkain egy-egy tőfi és Széchenyi mellszobra. Magyar, XIX. sz.

c) Könyvek.

apest, 1908. 8r. Vkts. (Első kiadás.)

Translated by A. Swanwich. — SENECA, Minor dialogues. es de SUCTONE Traduction de la Harpe. 8r. 3 köt. Vktsek.

eare a világirodalomban. Különnyomat a Budapesti Szemsk. ajánlósoraival.

Cimlap hiányzik.) 8r. Exlibrissel.

hadi archivum, Bpest, 1916. 4r. Ered. vkts.

üne a háboru? Sk. aláirással.— GARAMSZEGHY SÁNDOR,

Ferenczi (Friedmann)
Sándor
bukoszerező
1911–15

Émisk 1930, 83. l.

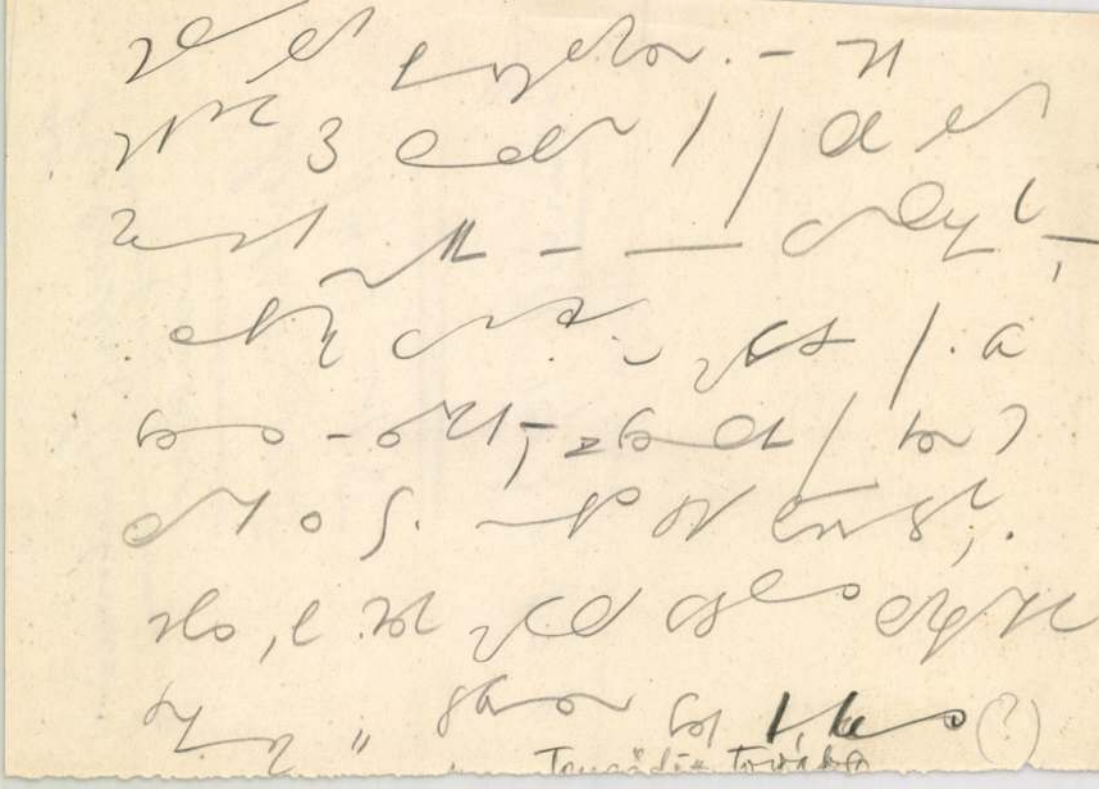

Ferencri Sándor

100 K államsegély

Érmiusk 1915/16.

42 l.

Ferenczi Sándor

belső építészeti szak
dicsérő oklevél -

Évmisk 1914-15
83. l.

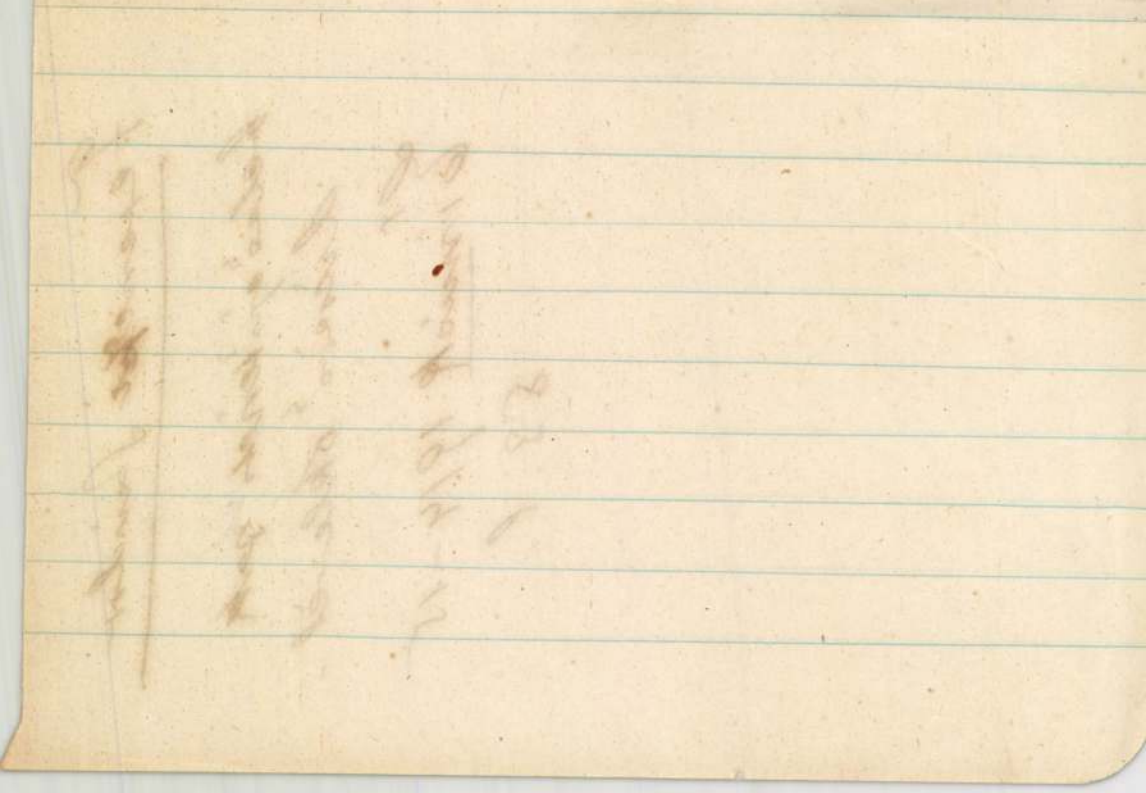

Ferenczi Sándor

Kultuszminiszteri 100 k. államsegély

Éimusk 1914–15. 83. l.

Szoros kapcsolatban áll a metáll-
lapok alkalmatásával a rotáció-
nyomás rendkívüli teljesítőképes-
sége, ami által a litográfiai
technika bevonul a tömegnyo-
másba, ami eddig kizárólag
a könyvnyomtatás privilégiuma
volt.

Ferenczi és Kocsis*

nincs cód

parmuvészet

Részt vetter a vörös május városdiszítő munkalatáiban.

Építő Ipar – Építő Művészet. 1929. 67. l.
(H. I.: A Kommunista május elsejének tizevés évfordulóján.)

* Nem azonos sem Kotsis Ivánnal, sem Kotsis Endrével.

Ferenczy Sándor

Művészet 1915. 144

(kitüntetések)

Gellért-fürdő beraud.
pályázatán I. díj
(1000 korona)

Edényfül, díszes, római V. 174.

1921 márc. 4-én autóne-
rencsétlenség áldozata
lett. 1921-ben végezte a
bpesti műegyetemet. Még
diákkorában megnyerte a Gell-
szállada interieur-pályázatát.
Az elegáns szobákat és az
előcsarnokot ő tervezte. A
Vigszínház és a Renaissance
Színház több darabjához komp-
nált díszleteket. Ő tervezte
a Renaissance Színház átepi-
tését és a Tőzsdeklub bel-
berendezését. 1926-ban
ment Berlinbe. A film-
gyárak állandóan foglalkoz-
tatták, 20-30 filmje közül
emlékezetes A zcher ördög és
Az égő anzöny. F. epitette a
Köpenicki premier filmszín-
házat, a berlini Richmond,
Cserkesz stb mulatokat. Renge-
teg svájci és berlini villát ren-
dezett be.

U. 3045

Ferenczi Sándor

filmépítész.

Ráskay László: Ferenczi Sándort, a neves filmépítészt halálos autószerencsétlenségérte Berlin mellett. Pesti Napló 1931 márc. 5. (Arcképpel.)

Meghalt Berlin (mellett Neubabelsbergben) 1931. márc. 4.

Az Ufa díszlettervezője volt. 33 éves volt. Budapesten és Münchenben végezte tanulmányait. Pár évvel ezelőtt telepedett le Berlinben. Egyike volt az elsőknek, akik a filmépítkezésekben új utat jelöltek meg s e tisztán hivnévre tettek szert. Tulajdonképen a belső architektura volt a szakmája és az utóbbi években a fényűző berlini vendéglőtt egy vezét ő rendezte be. Gazdag berlini családok is gyakrass foglalkoztatták. Berlin karrierje előtt másfélévig Párizsban élt.

Fordítás

Ferenczi Sándor

építész

1898 – 1931.

lásd

Révai XXI. 334. l.

Szerkesztőség !

ágos Bizottsága által rendezett
usitott jóindulatára támaszkodva,
n tisztelt Szerkesztőséget, hogy
kozó és idemellékelt rövid hirdo-
ában a közművelődési célravaló te-
tóztassék.
sém van megküldeni az előadásról
ncsak azzal a kéréssel, hogy an-
oi számban helyet adni méltóztas-

tel

Ferenczi Sándor, belső-
és film építész: sz. 1898. . . .
. . . . 1911-15. a bpesti
iparmuvészeti iskolaban tanult, hol
1915. jeles képesítő okladet
kapott. A bpesti Gellert für-
dő szálló berendezésének
a fővárostól kiírt sero-
pályázatan Káldory Lajos-
sal közösen készitett terve-
vel 1915. I. díjat nyert.
1919. részt vett a M. Tanácskoz-
tarsasag máj. 1-i varos-
diszitő munkálataiban.
Ezután Münchenben vég-
zett tanulmányokat, ~~Azutan~~
majd Bpesten ~~a Vig- és Re-~~
~~neszánsz szint is részére~~
~~diszleteket tervezett. F.~~ ké-
szitette a Renesszánsz szin-
ház átépitésének és a Tőrs-
deklub berendezésének

mh 1931. márc. 4. a Berlin
melletti Neubabelsberg

1916-17. a
Vig- és Renesszánsz
szinház nérésre diszlete-
ket valamint mozgóképek
szinházi ~~[illegible]~~ tervezett

tervét. 1924 Párizsba ment, hol másfélévig dolgozott. 1926. az Ufa filmgyár díszlestervezője, majd filmépítésze lett. T Közben fényűzően berendezek több berlini éttermet. Ő építette a köpeniki premier filmszínházat, a berlini Richmond és Czerkesz-mulatókat és berendezek több berlini és svájci ~~villát~~ nyaralót. A Berlin melletti Neubabelsbergben autószerencsétlenség ~~korétlen~~ ~~[illegible]~~ meg. áldozata lett.

T A filmépítészet terén ny. Oszmában utakon járt, s munkával a ~~[illegible]~~ tett nek. Tekintegre.

Ferenczi Sándor

Belsőépítész

l.

E. G. I. 311 l

ROUBAUD.

M.D.K.

Ferenczy Alexander

"Hires berlini filmépitész. Több nagy filmmütermi architekturájának készitője."-közli a lap alanti cim alatt:

"Világhirességek, akikről kiderült, hogy magyarok" c.
Szinházi Élet. Bp. 1926. dec. 20-27.
XVI. évf. 51. sz. 16-17. lap.

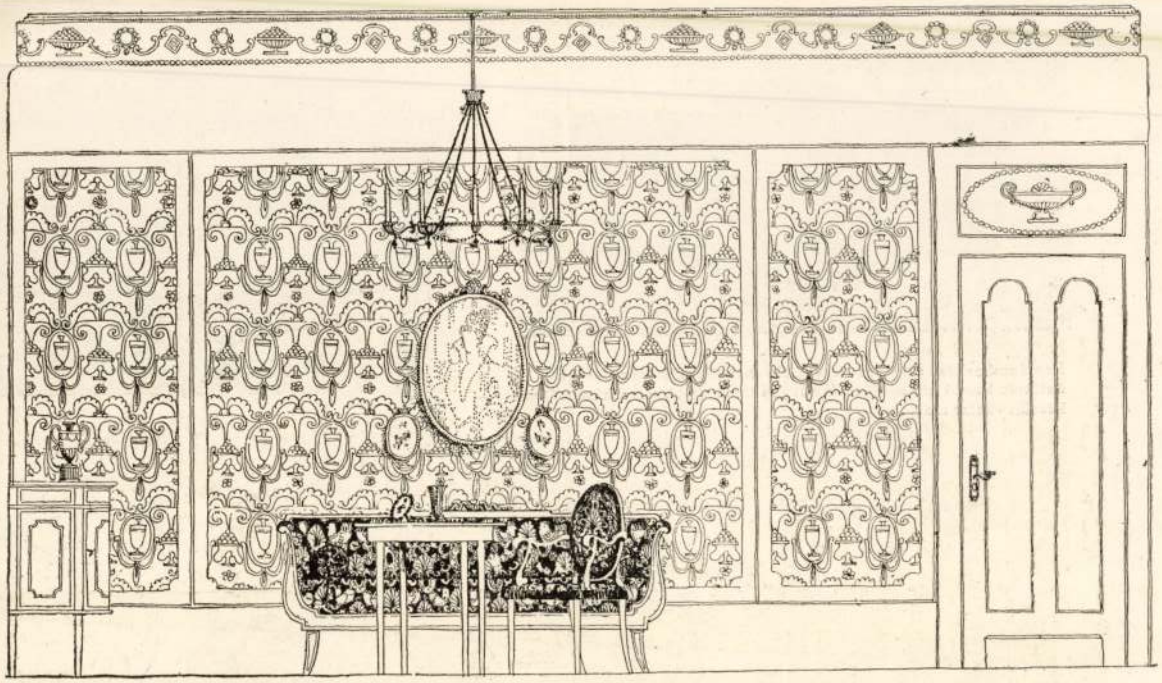

A Gellért fürdő és szálló berendezésére hirdetett pályázat.
Káldory és Ferenczy 1000 koronás I. díjjal jutalmazott pályaművének egyik lapja.
Az 5000 koronás szalon részletei.

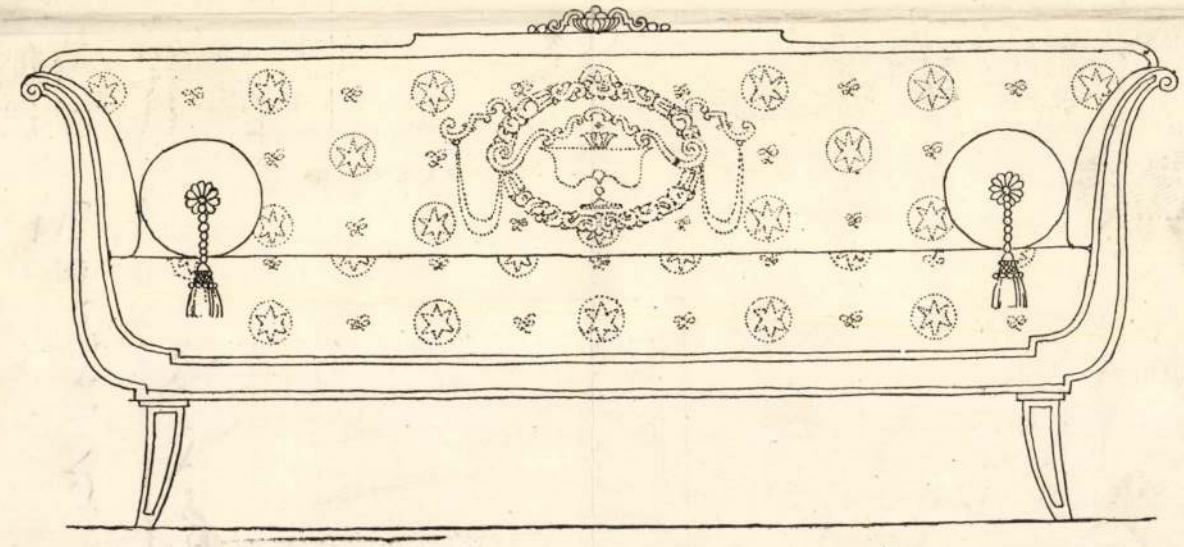

Építők 1914-15

Vizüstök, vízlevezető csatornához. Készültek **Simay Imre** tanár szakosztályán.

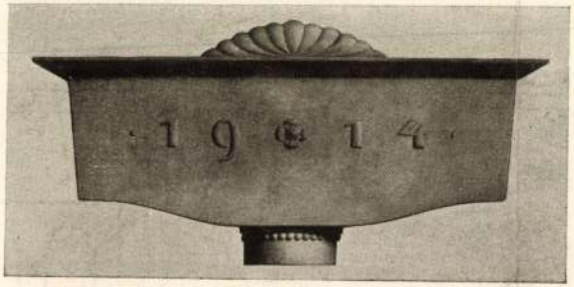

Fémdomborítás számára tervezték, negativ mintába faragták és öntötték kezdő növendékek Györgyi tanár építészeti szakosztályán készült vázlat alapján.

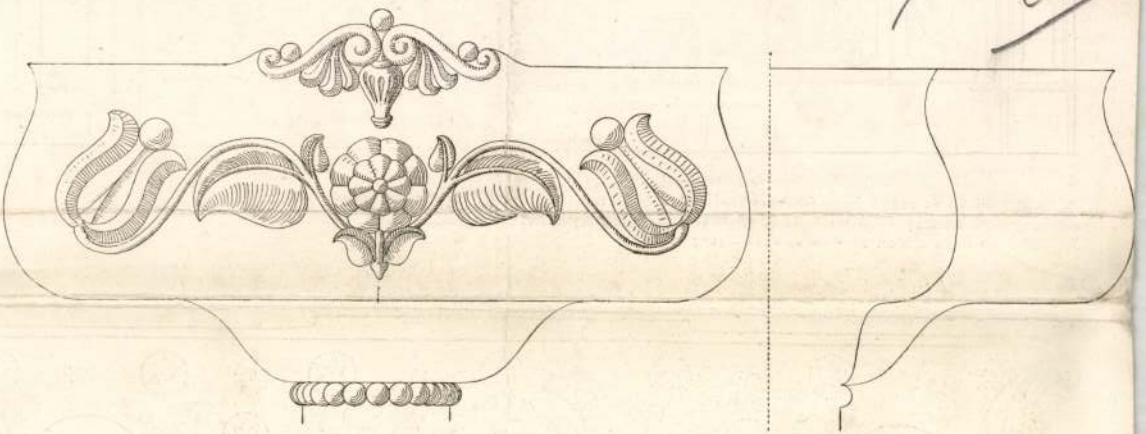

A vizüst tollrajzát a házon való alkalmazás rajzával együtt készítette Debreczeni Tivadar III. éves szobrász.

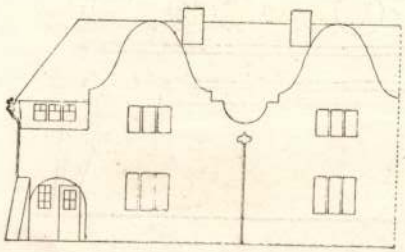

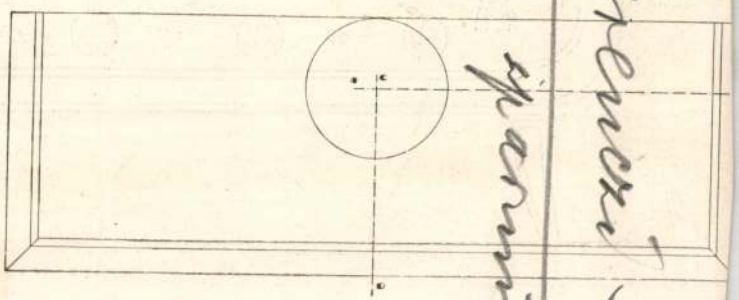

különös érdeklődést tanusított irányomban, többször kijelentette, hogy tetszem neki, mert férfias vagyok.

Szemtelen. Ő százszor férfiasabb, mint én.

Hogy a berlini viszonyok hová fejlődtek, arra nézve jellemző megírni, hogy a rendőrség engedélyezi ezeket a helyeket. A tulajdonost csak akkor büntetik meg, ha a helyiségében lévő férfiakat kötelezi arra, hogy iparszerűleg nők legyenek.

Egyébként az összes női tulajdonságokat játszi könnyedséggel adoptálják az eldorádóbeli urak. Ugyanúgy pumpolnak, ugyanúgy kacérkodnak. Egyik azzal gyötört, hogy virágot vegyek neki. Nem a rabbi! (Egy szőke. Volt főhadnagy, Trudenak hívták.)

Iszonyú élesen nevetnek. Van egy berlini szörnyű női nevetés. Leírhatatlanul éles és kellemetlen. Valahogy így: huuu!

Az egyik úri hölgy, illetőleg hölgyi úr, átölelte az éjfekete orrú ügynököt s miközben egy pohár édes likőrt fizettetett magának, így szólt:

— Meine Daisy trinkt auch!

Én csak egyet nem értettem. Mire való ez az egész dolog! Mind arra törekszik, hogy minél tökéletesebb nő legyen. Hát nincs itt nő elég? Minek pótolni őket! Pótolni olyasmit kell, ami nincs, vagy ami megfizethetetlen drága.

Mondhatom, Berlin drága város, minden drága lehet, megengedem. De egy valami nagyon olcsó. A nő.

Ez az Eldorado egészen ki akarja szorítani őket.

Legendákat beszélnek arról, hogy a nőnek, mint nőnek, már mint olyan nőnek, mennyire nincs értéke.

Sok a nélkülöző, szegény ember Berlinben, de ha tud egy kávét fizetni, akkor már kaphat melléje csinos nőt is.

Sehol se szeretnék nő lenni. Berlinben legkevésbé.

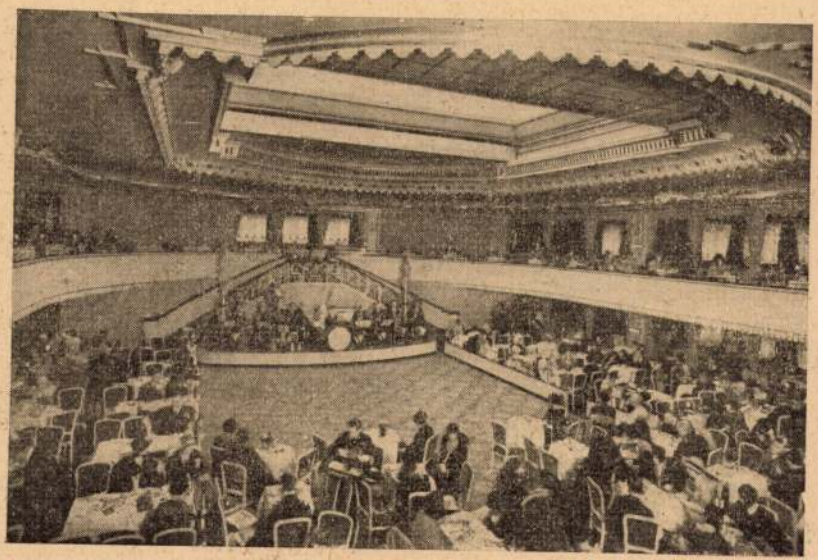

Egy hétig voltam Berlinben s mintha vad viharba kerültem volna, szinte elragadott a sok impresszió. Annyi dolgom volt, annyi randevum volt, hogy csak az én vasidegeim és vasakaratom tudtak ellentállni, valójában ott kellett volna maradnom egy évig.

A filmügybe is csak felületesen nézhettem bele. Ferenczy Sándor, a tervező, akinek Pesten is jó neve van, ő magyarázta el a berlini filmviszonyok szomorú állását.

Berlinben senki nem hitt a beszélőfilmben, most már hisznek, de felkészületlenek, még mindig haboznak s a sok patens, szabadalom és rendszer közt vacogva tépelődnek, hogy mit csináljanak.

A Nero filmvállalat, mely egy évben huszonnyolc filmet csinált és nyolc millió márkát ölt bele, most négy Tonfilmre rendezkedik be s ez is óriási rázkódtatásokkal jár.

Nem veheti a régi színészeit. Sprechrendezőre van szükség, ez egy új foglalkozás.

S egy másik: aki a Tont regulálja. A Tonfilmnél a személyzet 80%-a új ember.

A filmnagyságok és azok is, akik kis pontok voltak a film körül, máról-holnapra kenyér nélkül maradtak. Ez a ma: nyolc hónap előtt kezdődött.

Németország nem volt felkészülve a Tonfilmre, négy hónapig ölbetett kézzel vártak, újabb négy hónap óta kapkodnak.

Az Ufa Hold asszonyát csak Németország vette meg, aztán Magyarország, Franciaország s még néhány kis állam. De az igazi vevő Amerika és Anglia elmaradt. A 2 és fél milliós film egy milliót hozott mindennel együtt. Azzal együtt, hogy én is vettem ehhez a filmhez három jegyet.

Az emberek lógnak és szomorkodnak, ma nincsenek filmgázsik. A filmes keveset keres s a stár minden összegért elmegy, nehogy elfelejtsék.

A filmirodák a Filmstrassen vannak, ott kószálnak régi dicsőségük körül a filmnagyságok, éhesek, márkás gondjaik vannak.

Most készül a Jannings beszélőfilm, Sternberg német rendező csinálja.

Wilhelm Thiele osztrák rendező is csinál beszélőfilmet, ha érdekli önöket. Willy Fritsch játssza, Soffőrprinc a címe. Majd mondják meg, hogy milyen, mert én nem nézem meg.

Henny Porten, Pola Negri nem mernek kijönni beszélőfilmen. Nagy szerződésük van, ki kell egyezni velük.

Pesti Futár 1929. 23-4

Nehogy azt mondják, hogy rest riporter vagyok, kimentem egy filmfelvételhez Johannisthalba, ez itt a Berlini Hollywood. Itt vannak a studiók.

Csönd van a filmtelepen, alig egy-két német filmen dolgoznak. Az Universal csinál itt egy képet : Auf Leben und Tod a cime.

Stumar úr az operatőr. Amerikából jött, nagy kauboj-kalapban fotografál. Persze magyar ember. Azt mondják, igen tehetséges. 1909-ben, husz év előtt ment el Magyarországról.

Székely Ibolyka nevű magyar hölgy játssza a főszerepet, kettőszáz márka napi gázsija van.

A rendező nevét nem tudom. De el kell mondani, hogy összevesztem vele. Azt mondta Székely Ibolykának, hogy aludnia kell egy kereveten, *álmodozva fordulva a lámpa felé*, amikor a szomszéd szobában valaki feldönt egy vázát, mire Ibolyka felugrik, az éjjeliszekrényből revolvert ragad s dulakodni kezd az éjjeli látogatóval.

Elkezdték próbálni, nem ment. Erre én közbeléptem, azt mondtam az idős rendezőnek, hogy ezt képtelenség megcsinálni. Nincs a világnak az a művésznője, aki »álmodozva tud aludni a lámpa felé fordulva.«

A rendezőnek nem tetszett, hogy beleszólok. Kikérte. Teljesen lesujtva folytatta a próbát.

Utóbb a próba végén a felesége mellett ült, meggörnyedve, elkeseredve szegény rendező.

Mikor elmentem, köszöntem neki. De nem túlzok, ha azt mondom, hogy nem köszönt vissza valami barátságosan.

Sőt. Ha kínoznak és vallatóra fognak, kellő diszkréció mellett hajlandó vagyok bevallani, hogy egyáltalán meg se billentette a kalapját.

Jól megijesztettek itt a Studióban. Valaki azt mondta, hogy Harry Liedtke is jelen van. De szerencsére rémhír volt.

Én ugyanis elhatároztam, hogy gyorsvonaton elutazok, ha egy Harry Liedtke-képet mutatnak. Pláne az ő saját képét.

Ibolyka kisasszony Evelynt játssza. Partnere Edi Polo. És Goth, ha jól emlékszem.

Egy párbeszéd a Studióban :

— Goth magyar?

— Azt nem tudom. De Edi Polo magyar. Úgy beszél magyarul, mint te! Amerikában született, de magyarul!

A végén Székely Ibolyka így szólt :

— Mindenki magyar, nincs is német Berlinben.

Ferenczy Sándor

Fritzi Massary

MAGYAR KÖVETSÉG

A Tiergarten-negyedben, a Spree partján áll a magyar követség. Igen előkelő környék.

Amilyen hideg és előkelő a negyed, olyan hideg és előkelő rezerváltságban él itt a magyar követség.

A magyar kolóniának semmi kapcsolata Kánya kegyelmes úrral. Honossági és illetőségi ügyekben a legnagyobb rendetlenség és tájékozatlanság uralkodik itt.

Déli egy óráig van hivatal, ha valaki szombat délben akar hazautazni az apja halálos ágyához, vízumot kér a követségtől, mire hétfőn megkapja, épp a temetés után érkezhet haza.

Ha a magyar kolóniának baja van, mindenhová fordulhat, csak a követséghez nem.

Manovill Alfrednek 25 éves jubileuma volt, egy világ ünnepelte s a német kormány minden tagja külön gratulált. De egyébként is megmozdult az egész világ Manovillnak, a Mendelsohnék főnökének az ünneplésére.

A magyar követség testületileg távoltartotta magát az ünneplésről. Kramolin úr, a követségről, elment ugyan, de fontosnak tartotta kijelenteni, hogy nem mint követségi ember van jelen.

Ha énnekem hatalmam volna, csak ezért az egy dologért, de rögtön kicserélném Kánya urat. Manovill százezer emberen segített Berlinben, az ő háza az igazi magyar követség. És Kánya úr azt merészeli mondani, hogy ő azért nem ment el, mert nem hívták meg. Hát ki hívta meg az egész világot Manovill ünneplésére? Mindenki maga jött. Manovill csak nem hívhatta.

S a Mihály Dénes ügye. Mindenki elment már Mihály műtermébe megnézni a távolbalátást, csak Kánya urat nem nagyon érdekelte.

Berlin teli van világhírű magyar tudósokkal. Ezek az emberek soha nem voltak meghíva a magyar követségre. Egyszer hívták meg őket, amikor Klebelsberg ott volt. Persze, akkor a német kultúrvilág előtt hencegni akartak velük.

Ferenczi József 1994. április 20.

A lélek öröme

Ferenczi József emlékkiállítása Bogyoszlón

A mindenkori élők erkölcsi kötelessége, kultúrmissziónáriusi feladata, hogy a földi létből eltávozott képzőművészek életművét minél többen megismerhessék. Hisz a mappák mélyén vagy a múzeumi raktárakban szunnyadó munkák mindaddig holt leltári tárgyaknak számítanak, amíg közkinccsé nem teszik őket.

Ferenczi József (1921–1993), az 1948-tól Sarródon élő festőművész, rajztanár és szellemi mindenes művészi hagyatéka immár új életre kelt, minthogy a bogyoszlói művelődési házban emlékkiállítást rendeztek munkáiból. Mesterünk a tanítás és a falu szellemi-kulturális életének irányítása mellett jórészt önerejéből vált alkotóművésszé. (A hatvanas évek elejétől kezdett intenzíven rajzolni és festeni. Kezdetben főleg karikatúrákat rajzolt neves sportolókról, művészekről, politikusokról; a festészetben többnyire akvarellel dolgozott.)

Bogyoszlói emléktárlatán harminc műve látható: öt olajkép és huszonöt akvarell. Olajfestményei hazai és külföldi tanulmányútjainak élményvilágát örökítik meg *(A londoni Piccadily, Kréta, Dunakanyar I–II.)* kemény, férfias lírával, expresszív erővel. A *Tükröződés* című vásznán érez-

hető a konstruktív formanyelv.

Ferenczi József akvarelljei a lélek felszabadult örömét sugározzák felénk. Derűs egyénisége, ember- és természetszeretete e lapjain elevenedik meg legszemléletesebben; s költői szárnyalású ars poeticája *(„Mindenütt és mindenben az embert keresem: tájban, tárgyban, emberben!)* e nehéz technikával készített műveiben ölt leginkább testet.

A meglepetés erejével hatnak remek akvarellportréi *(Önarckép, Isti, Női portré, Kislány tengerimalaccal)*, amelyek bravúros ecsetkezeléssel, mély lélekábrázoló képességgel készültek. Delejes erővel vonzzák a látogatók tekintetét színpompás csendéletei *(Születésnapra, Nemes pipacsok, Fekvő napraforgók)*. Az ember és az ezerarcú natura harmóniájának felejthetetlen példái a tájba helyezett épületek *(Kontyos ház, Pagoda, Balatoni pinceszer, Fertődi park, Mihályi kastély)* látványa.

Ferenczi József tájakat bemutató vízfestményeinek közös jellemzője, hogy egy-egy kiragadott motívumban mindig a hely szellemének festői megragadására törekszik. A *Balatoni mályvarózsák* és a *Gesztenyevirágzás* káprázatos lilái, rózsaszínei a természet képekbe álmodott költészete. A *Téli nap* a havas évszak színvilágának mesteri kiaknázása. A *Tél kékben, Vízesés* és *Vízpart* az impressziók expresszív szárnyalású megfogalmazásai.

Mesterünk most kiállított munkái mintegy keresztmetszetben mutatják be az életmű értékeit: a művészi alázatot, a mesterségbeli tudást, a lélek mély rétegeiből fakadó alkotói szenvedélyt, közlési vágyat. Munkái a kisalföldi piktúra maradandó értékei között foglalnak helyet, s szellemi kútforrásként például szolgálhatnak a jövő festőnemzedékeinek!

(Kálmán Gy.)

A Dodici Kamarazenekar hangversenye

Jó egy éve, tizenkét, korban még fiatal, de tapasztalatokban gazdag győri muzsikus elhatározta, hogy kamarazenekart alapít, s rendszeresen jelentkező programokkal megkíséri gazdagítani közvetlen környezetünk zenei palettáját. A kitűzött cél dicséretes, a megvalósulás első jelei biztatóak.

A közelmúlt krónikásaként adtunk már hírt arról, hogy a szigorúan vett kamarazenélés és a nagyzenekari koncertek közötti légüres teret helyi próbálkozásokkal megkísérelték már kitölteni, de, sajnos, ezek rendre eredménytelenek maradtak. A Dodici Kamarazenekar mostani koncertje már a kezdet folytatása volt, az érdeklődés a vártat meghaladta, az összteljesítmény kellemes, szórakoztató élményt nyújtott.

Azon túl, hogy a zeneirodalom bőséges kínálatot enged hasonló jellegű művek megszólaltatására, megfelelő színvonalú kiszenekar hiányában ezek programra tűzése meglehetősen ritka. A kollektív szellemű és irányítottságú Győri Kamarazenekar lehetőségei szinte korlátlanok, „életben tartása" közös érdek, kamatoztatható befektetés. A zenekar léte, színvonalának fokozatos emelése lehetőséget teremt továbbá tehetséges helyi szólisták és fiatal muzsikusok bemutatkozására is, esetenként elősegítheti pályakezdő kisegítők zenekari rutinszerzését, képességfejlesztését is.

A mostani jól szerkesztett, vonzó, helyenként hiánypótló program *Mozart: F-dúr divertimentójának* (Nr-138) stílusos, kimunkált, részleteiben is remek megformálásával indult. *Mozart: Esz-dúr simfonie conzertante* szólistáiként apa és fia nyújtott maradandót. *Tóth Tamás Ferenc* fiatalos, lendületes, dinamikus hegedűjátékát *Tóth László* nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelemgazdag, bölcs brácsaszólója tette teljessé. A fiatalkori *Rossini-szonáta (G-dúr)* élt a humor, a kedvesség és közvetlenség elemeivel, míg *Weber* művében *(B-dúr klarinétkvintett) Szücs Zoltán* ismét bizonyította képességeit, pódiumérettségét.

Bízzunk a folytatásban.

B. K. L.

A TÜZÉPKER RT.
TELEPEIN
MÁR NYÁRI ÁRON VÁSÁROLHAT
TÜZELŐANYAGOT!!!

Ha Ön április 30-ig befizeti és május hó folyamán átveszi, akkor:

– oroszlányi diószén:
régi ár: 717 Ft
új ár: 525 Ft

– oroszlányi daraszén:
régi ár: 717 Ft
új ár: 525 Ft

Az árak az áfát is tartalmazzák!

Továbbá kedvező áron vásárolhat lengyel kazánszenet!

Igény esetén a házhoz szállítást megszervezzük.

Bővebb felvilágosítást telepeink adnak:

Győr, Szent Imre út 55. Tel.: 96/417-242.
Sopron, Délkeleti Ipartelep Tel.: 99/311-527.
Csorna, Vasutas u. 5.
Tel.: 60/370-153.
Kapuvár, Rákóczi u. 18.
Tel.: 96/341-209.
Mosonmagyaróvár, Lengyári u.
Tel.: 98/311-188.

TÜZÉP

(18775/2/1H)

ÁFÉSZ

A Győr
hagyományo
MINDEN ALAPVI
ÉS VEC
szuper olcsó

Ajánlatunkból:
Áfész házi jellegű kenyér
65,– Ft/k
Áfész rozsláng kenyér
60,– Ft/k
Kristálycukor 89,– Ft/k
Finomliszt 41,60 Ft/
40,80 Ft/
Trappista sajt 442,– Ft/k
Rama margarin (kocka) 25
50,– Ft/d
Sió szürt almalé 1 literes
68,– Ft/li
Sió rostos őszibaracklé 1
79,– Ft/lit

Ezenkívül go
pritaminpaprika,
cipőkré
szu
olcsó
kaph

A GYŐRI ÁFÉSZ

Jó, ha tudja, A RADÓ-val biztonságos!

Rádi KFT
SZAKÜZLETE
9022 GYŐR, ÁRPÁD ÚT 65.
Tel./fax: 96/321-229.

KÍNÁLATUNK:
* biztonsági és normál zárak nagy választékban;
* különféle típusú és nagyságú lakatok;
* ajtó-, ablak-vasalatok;
* különféle kábelek;
* MOFÉM szerelvények.

Diszkontárak, viszonteladóknak, nagybani vásárlóknak árengedmény és térítésmentes szállítás.

KÉRJÜK, ÉLJEN A LEHETŐSÉGGEL!

(18599/1/1H)

SZÖ

ROMÁN ÉTKEZŐK

FLÓRA
TORNÁDÓ
ALLEN
OHIÓ
ét
53

Színek: tölgy, s. barna,

NEVADA asztal + 6 szé
ELVIRA sarok-étkezőga

Sörpadok asztallal: sim

VÁRJUK KEDVES

GRÁNIT ÁRUHÁZ
Győr-L
Tel.: 9
Nyitva

IBUSZ TOURS

TÖLTSE SZABADSÁGÁT A SPANYOL TENGERPARTON,

a természeti szépségekben gazdag, varázslatos tengerparti szakaszon Lloret de Mar és Santa Susana üdülőhelyeken!

Szállodában, félpanzióval, egy hétre személyenként májustól szeptemberig ***már 8.999 Ft-tól.***

Apartmanban, ellátás nélkül, egy hétre ***személyenként már 1.500 Ft-tól.***

Utazás Neoplan autóbusszal.
Részvételi díj egy útra ***5.100 Ft-tól.***

Jelentkezés az IBUSZ irodákban.

Jöjjön vissza egy mosollyal!

(18813/2/1H)

Ügyviteli szoftve
nagy tapasztalatt
ke
számviteli és adóügyekben
végzettségg
rendszer
A pályázatot szakmai önélet
jeligére a kiadóba kérjük

VOLVO NYITOTT
ÁPRI

PRÓBÁ
440
KEDVEZ

ABS, légz
és SIPS

Blaskovics László
9027 Győr, Bajza u. 3.
Telefon/Fax: (96) 324-063

Ferenczi.

„A magyar Alföld a mürészetben és a „költészetben" c. aug. 20-án megnyíló vásárhelyi kiállításon e tárgykörre jellegzetes festménye bemutatásra kerül.

Viharsarok, 1951. Aug. 16.

Ferenczi

Mikor botrányt kerülendő Benczurék és Za áék rákényszerültek, hogy a hivatalos társlatokon egy Pippl Ronait, Ferenczit, Csókot, Fényest, vagy Iványi-Grünwaldot beengedjenek, akkor legalább valami alig észtevehető, rossz helyre rakták, mert a rendezés még az ő kezükben volt.

Bálint Lajos: Két asztaltársaság
Látóhatár 1970/7-8 744.

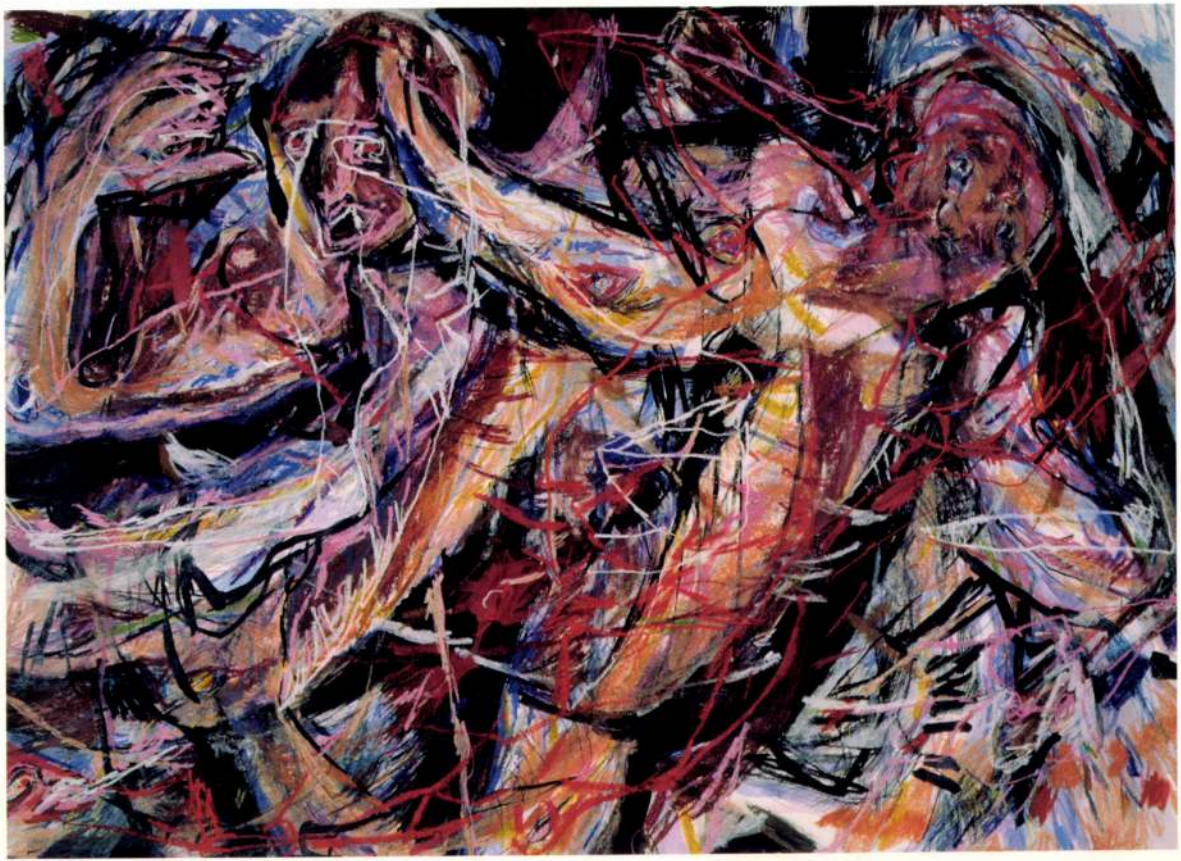

FERENC TAMÁS

1964-ben születtem Debrecenben. Salgótarjánban érettségiztem, 1986-ban az egri Tanárképző Főiskola rajz-földrajz szakán diplomáztam, Nagy Ernő növendékeként. Azóta az egri Dobó István Gimnáziumban tanítok. 1993-ban elvégeztem a Képzőművészeti Főiskolát, tanárom Szabados Árpád volt. Nagyon sokat köszönhetek Földi Péternek, akinek figyelme gyerekkorom óta elkísér. Tagja vagyok a Művészeti Alapnak, ill. annak jogutódjának, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének.

Egyéni és csoportos kiállítások:

1989. Hevesi Szemle Galériája – Eger

1992. Egri Tanárképző Főiskola

1992. Országos Rajzbiennálé – Salgótarján

1992. Heves megyei alkotó pedagógusok tárlata, Eger Megyei Művelődési Központ

1994. Országos Rajzbiennálé – Salgótarján

1996. Országos Akvarell Biennálé – Eger

1996. Országos Rajzbiennálé – Salgótarján

1998. Eger, Tábornokház "Szabad kézzel" Heves megyében élő képző- és iparművészek közös kiállítása

1998. Országos Akvarell Biennálé
Heves Megyei Önkormányzat díja

1998. Eger ünnepe - Egerben

◀ CÍM NÉLKÜL
(70x100 cm borítón
vegyes technika)

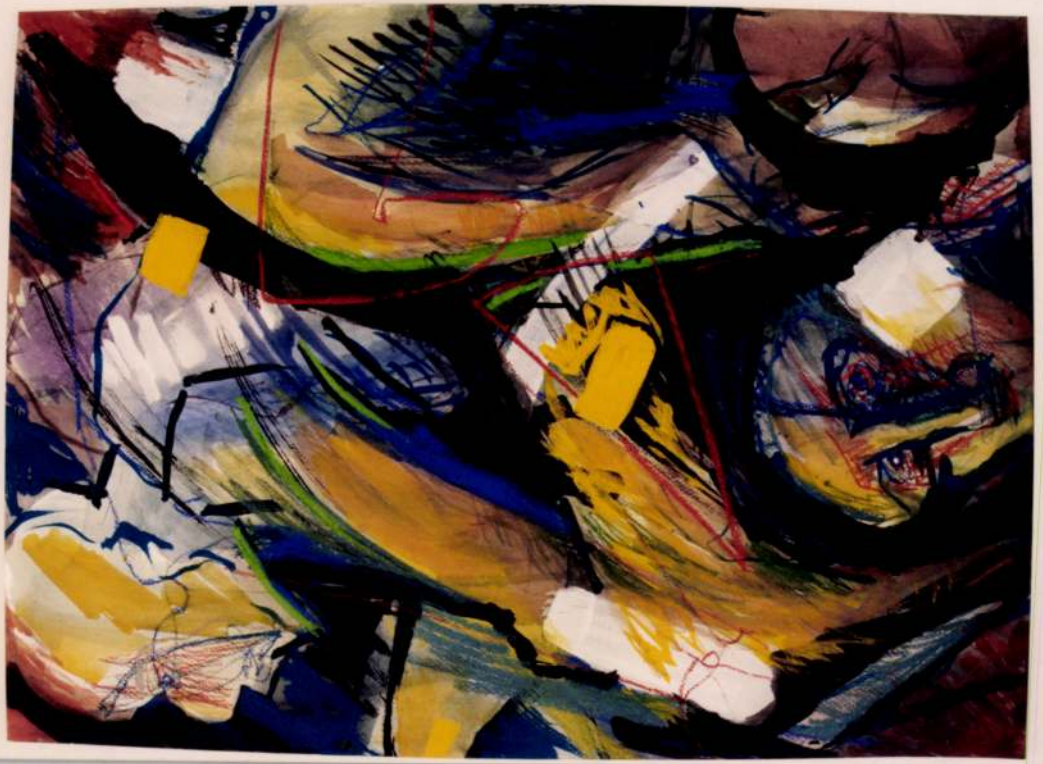

Ferenc Tamás:

Rajz II., 1998.

(Vegyes technika
70x50 cm)

Ltv: 98.20.2.

FÖLFELÉ
(100x70 cm, pasztell)

ÁRNYÉKFÉLE
(70x100 cm, szén, pasztell)

FEKVŐ ALAKOK
(70x100 cm, szén, pasztell)

SEMMIT SE FÉLNI (I.)
(70x100 cm, szén, pasztell)

SEMMIT SE FÉLNI (II.)
(70x100 cm, szén, pasztell)

SEMMIT SE FÉLNI (III.)
(70x100 cm, szén, pasztell)

CÍM NÉLKÜL
(70x100 cm, szén, pasztell)

ÖRVÉNYLŐ
(70x100 cm, vegyes technika)

CÍM NÉLKÜL
(70x100 cm, vegyes technika)

ÖLELKEZŐK I.–IV.
(43x61 cm, szén, pasztell)

NYUGTALANUL
(100x70 cm, szén, pasztell)

FENTRŐL
(100x70 cm, pasztell)

A kiadvány elkészítését támogatták:

Eger Philip Morris Alapítvány

KVIZ Kft.

CHILF MÁRIA
H-1084 Budapest
Dobozi u. 25. I. 16.

FERENCZI RÓBERT
H-1033 Budapest,
Bogdáni u. 6/a II. 2.

KORONCZI ENDRE
H-1149 Budapest,
Limanova tér 1. II. 5.

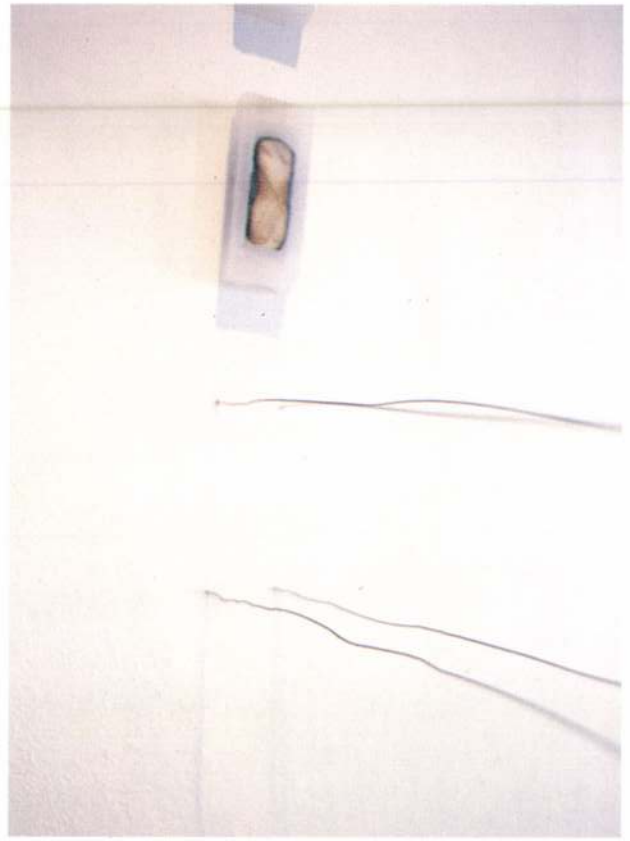

Cím nélkül installáció részlet, 300 x 160 cm 1993

CHILF MÁRIA

1966-ban született Marosvásárhelyen,
1989 óta él Magyarországon.
A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagja.
Fontosabb kiállítások:
1992 Open House, Feestung Hohensalzburg, Salzburg
1993 Térképzetek, Budapest Galéria, Budapest
1993 Jövőgyűjtés, Liget Galéria, Budapest
1993 A gondolat formái, Óbudai Társaskör Galéria, Budapest

Cím nélkül vegyes technika, karton 95 x 120 cm 1992

FERENCZI RÓBERT

1967-ben született Egerben,
1991-től a Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatója.
Fontosabb kiállítások:
1990 Óbudai Pincegaléria, Budapest
1991 KAS Galéria, Budapest
1992 ART EXPO, Budapest
1993 WIEN-BUDAPEST, Bécs

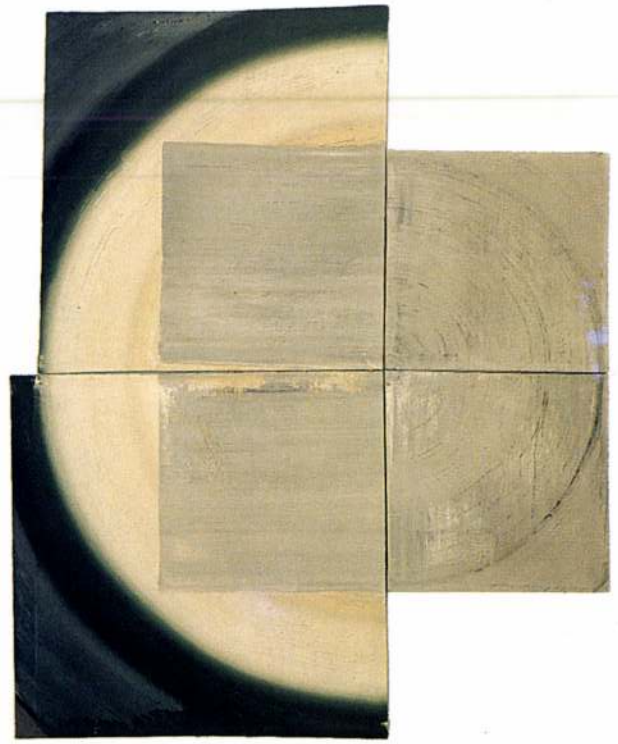

193110NF21 Kazeintempera, vászon, 200 x 160 cm (4 vászon) 1993

KORONCZI ENDRE

1968-ban született Budapesten,
1990-ben diplomázott a Magyar Képzőművészeti Főiskolán,
1992-től Derkovits Ösztöndíjas.
Fontosabb kiállítások:
1989 Barcsay Terem, Budapest
1990 Óbudai Társaskör Galéria, Budapest
1992 Budapest Galéria, Budapest
1992 Stúdió Galéria, Budapest

BUDAPEST
WIEN

CHILF MÁRIA
FERENCZI RÓBERT
KORONCZI ENDRE

ULRIKE BERNHARD
BARBARA PIPAN
BEATE SANDOR

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA
Budapest, III., Fő tér 1.
ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA
Budapest, III., Kiskorona u. 7.
Vernissage: 7. 8. '93. 19 Uhr
Dienstag-Freitag 14-18 Uhr
Samstag und Sonntag 10-18 Uhr
Montag geschlossen

ULRIKE BERNHARD
Stauraczg. 1/22
A-1050 WIEN
Tel: 0222/55 95 913

BARBARA PIPAN
Thalheimerstr. 32-38/2/8
A-1160 WIEN
Tel: 0222/49 29 859

BEATE SANDOR
Hainburgerstr. 54/15
A-1030 WIEN

"Hidden Noise" acryl, vászon 100 x 120 cm 1991

ULRIKE BERNHARD

1964-ben született Klagenfurtban,
1992-ben diplomázott a bécsi Iparművészeti Főiskolán.
Fontosabb kiállítások:
1992 Lágymányosi Galéria, Budapest
1992 Vadhajtás - utódok, Művészek háza, Klagenfurt (katalógus)
1992 Medium Paper, Szépművészeti Múzeum, Budapest (katalógus)
1993 WIEN - BUDAPEST, Bécs

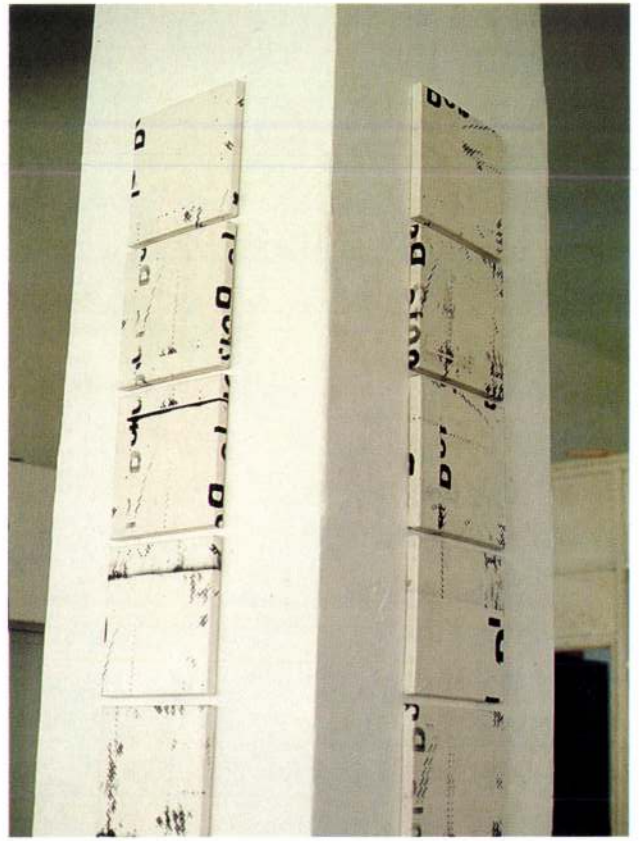

Töredékek 3 x 5 részből álló oszlopinstalláció
vászon, vegyes technika, egyenként 30 x 30 cm 1993

BARBARA PIPAN

1964-ben született Klagenfurtban,
1993-ban diplomázott a bécsi Iparművészeti Főiskolán.
Fontosabb kiállítások:
1988 Szemközt, WUK, Bécs (katalógus)
1990 Bécs - Prága, Bécs, Prága (katalógus)
1992 BP Oil Europe -Young European Artists Project, Brüsszel
1993 WIEN - BUDAPEST, Bécs

Hóember & bicikli vegyes technika 115 x 80 cm 1993

BEATE SANDOR

1964-ben született Győrött,
1987-1991-ig a bécsi Iparművészeti Főiskola hallgatója,
1988-ban a Soros Alapítvány ösztöndíjasa,
1991-től IAPMA tag (International Assotiation of Handpaper-Makers and Artists) (katalógus).
Fontosabb kiállítások:
1990 Részvétel az I. Nemzetközi Grafikai Triennálén, Japán
1992 Lágymányosi Galéria, Budapest
1993 WIEN - BUDAPEST, Bécs

BUDAPEST
WIEN

CHILF MÁRIA
FERENCZI RÓBERT
KORONCZI ENDRE

ULRIKE BERNHARD
BARBARA PIPAN
BEATE SANDOR

Ferenczi Róbert

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA
Budapest, III., Fő tér 1.
ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA
Budapest, III., Kiskorona u. 7.
Kiállításmegnyitó: 1993. 8. 7. 19 h
Megtekinthető: 1993. 8. 29-ig
Hétköznap 14-18 óráig
Szombat-vasárnap10-18 óráig
Hétfőn zárva

MDK

Ferenczy Anna

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparművészet, 1929. 134. l.

Ferenci Béla, szdrász

L: Steindl Imre

—: Kétszáz évig nem tell a csipkéz ethez nyúlni 3.

Esti Hirlap, Bp. 1977 nap. 26

Ferenczy Béla, kobrász

L: Vigh Tamás

(h.m.): Vigh Tamás: Életfa 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. ápr. 1.

Fenyvesi Béla

A kecskeméti Nevelési Központ
egyik tervezője.

Fenyvesi Lajos: Újságírók – új épületek?
Tükör, 1977. március 13–23. lap.

Ferenczy Arturné

A nógrádsipeki templom uj oltárképét Ferenczy Arturné festőművésznő festette és ajándékozta

Nemzeti Ujság 1938. szept. 25

Ostyatartó pixis, aranyozott bronz, ágyazott románcos díszzel, kupalakú fedéllel. Mag. 9.5 cm. Limogesi munka 1250 körül

Visconti Morbeo, majd Ipolyi Arnold gyüjteményéből.

Egyházművészeti kiállítás, 1930, 353. szám

Mihalik Sándor: Az Iparművészeti Múzeum egyházművészeti kiállítása. MM VI – 1930, 536 l. (repr. 533 l.)

SORS (1976) — kordierit, 80 cm
A BONCMESTER LEÁNYA (1976) — kordierit, 60 cm
EGYMÁS KERESÉSE (1976, makett) — kordierit, 28 cm
ÉMLÉKEZÉS (1976, makett) — kordierit, 28 cm
MICHELANGELO (1977) — kordierit, 46 cm
FELESÉGEM PORTRÉJA (1977) — kordierit, 50 cm
ÁMULAT (1977) — kordierit, 31 cm
FÉLTÉS (1977, makett) — kordierit, 70 cm
BETELJESEDÉS (1978, makett) — kordierit, 27 cm
FÉKTELENSÉG (1978) — kordierit, 27 cm
AZ ÁLOM (1978) — alabástrom, 29 cm
A GONDOLAT (1978, makett) — kordierit, 30 cm
HAJNAL (1978, makett) — kordierit, 27 cm
RAJONGÁS (1978, makett) — kordierit, 27 cm
JEL-OSZLOP (1978, makett) — kordierit, 73 cm
NAPFÉNY (1979) — kordierit, 50 cm
FÖLDI GALAXIA (1979, makett) — kordierit, 75 cm
DEMIURGOSZ (1979, makett) — kordierit, 78 cm
A KÖLTŐ ÉS A VÁLTOZÁS (1979) — kordierit, 25×40 cm
MÚLT ÉS JELEN (1979) — kordierit, 25×40 cm
IDŐTLENSÉG (1979) — kordierit, 25×40 cm

143.

KORUNK GALÉRIA

1980. JÚLIUS

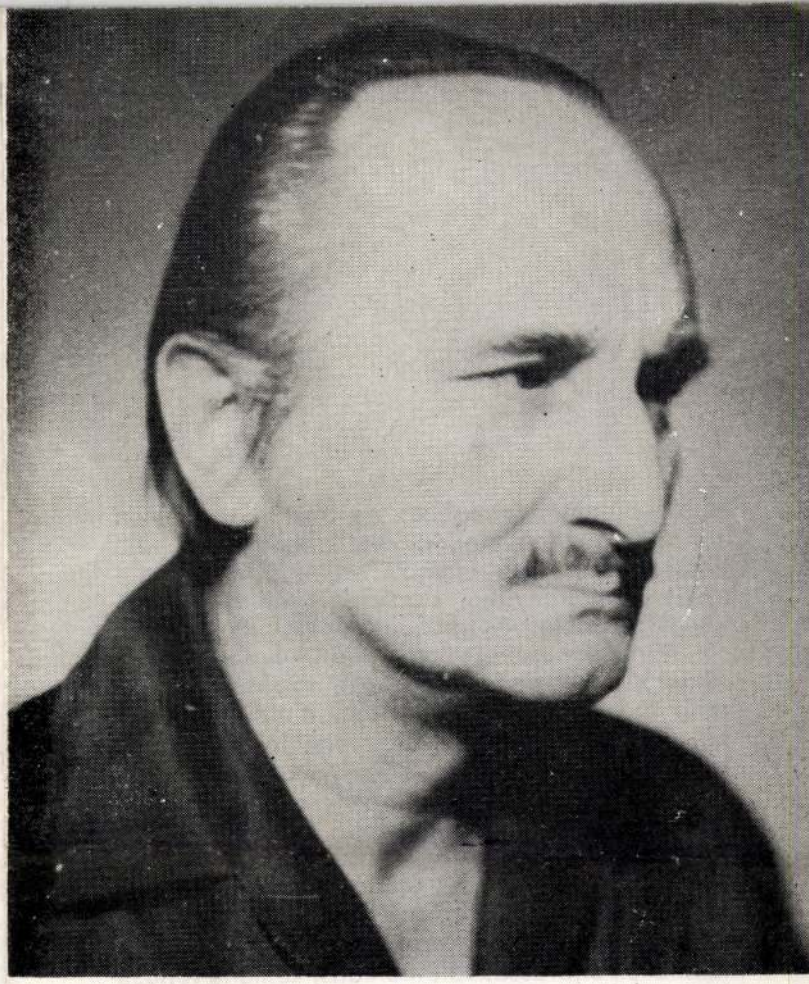

VÉGTELEN KÍSÉRLET

A kísérletezés, próbálkozás maga az ifjúság. Aki pedig idősségbe hajlón is egyre kutat, keresi az újat, az fiatalságát hosszabbítja meg. S bizonyára nem ok nélkül; az újító rendületlenség, a másság-fölhajtás nemcsak erőbőségből fakad (ami elengedhetetlen) valószínűleg épp annyira hiányérzetből, kiteljesedés-vágyból s a mindezzel rokon érdeklődésből, a befogadásra fokozottan előkészítő kíváncsiságból is.

Így vagy úgy, de Ferenczy Attila, immár az ötvenen is túl, ifjúként kutatgat, meg-meghaladja előbbi önmagát. Ne várjunk hát tőle modorba merevült eljárás-jegyeket, módozat-sajátságokat, állandóan visszatérő kidolgozástechnikákat. Inkább az jellemző rá, hogy alig két-három alko-

tása hasonlít egymáshoz; néhány műve erősen stilizált, nagy felületekkel fejez ki lendületet, bájt, kecsességet. Több alakja hajlik a geometriai absztrakció irányába, s inkább csak sejtet, jelképesen szól anyaságról, családról, vágyakozásról. Minthogy szobrai öntés útján készülnek, nem látható rajtuk pepecselő rovás, vágás, karcolás, több a simaság, gömbölyűség, amitől például női alakjai enyhén teltekké, fejei lekerekítettekké, rendkívül fiatalossá, üdévé, majdnem hogy gyermekivé válnak, de mindenesetre szerényekké, bájosakká, alig kidudorodó homlokkal, piciny, finom vágású szájjal, szelíden boltosuló hajkoszorúval. Ferenczy általában érti a módját annak, hogy kevés eszközzel sokat mondjon, még részletezőbben kidolgozott Michelangelo-feje is takarékos eljárással vált markáns, kemény vonású férfiportrévá.

Ferenczy Attila évtizedek óta gyárban dolgozik. Nem is olyan rég elvártuk volna egy ilyen művésztől, hogy munkahelye, a gépcsarnok üzenetét „tipikus" alkotásokban fejezze ki: cipóizmú, dagadt nyakú, merev, osztályharcosan komor tekintetű, föltűrt ingujjú, munkaruhás alakokat mintázzon meg, s valamiképp bevegye a szoborba a kötelező jelképes kellékeket: üllőt, kalapácsot, fogaskerekeket. Ferenczy másképp idézi meg a gyár világát: alakjai gazdagságában, megoldásai változatosságában, eszközei sokszínűségében, mintegy jelezve azt, hogy nem szűk körben él, nem a műterem s az otthon világkicsinysége nyújt számára ihletforrást, hanem egy nagyüzem életnyüzsgetegsége. És még valamivel hozza be a gyárat, az ipart Ferenczy: anyaga a kordierit, közöttünk ő dolgozik először s egyedül ezzel az agyagból, homokból, földpátból ötvözött ipari matériával, s mindaz, ami sajátos művészetében, még ha kicsiny részben is, de a kordierit tulajdonságaival is magyarázható.

Ferenczy szobrai kicsinyek (az égetőkemence térfogata nem enged nagyobbat), de szemmel láthatóan alkotójuk jókora méretekben gondolkozik, tágas teret képzel köréjük, s tegyük hozzá, méltán. Őszintén kívánom, hogy néhány szobra igazi méretben és megfelelő helyre kerüljön.

HERÉDI GUSZTÁV

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ferenczi Béla
HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1967 OKT _ 4.

...ZOTTSÁGÁNAK LAPJA

1021

Országcímer

A Kőfaragó- és Épületszobrászipari Vállalat dolgozói elkészítették az Országház homlokzatának új ékességét, egy kődomborműves magyar országcímert. Ez az ország második legnagyobb kőcímere. Az első — amelyik a budai várpalotát díszíti — 2,5 méter átmérőjű. A Parlament köralakú új díszének teljes átmérője sem sokkal kisebb, 205 centiméter, de ebből 155 centiméter maga a dombormű. A vállalat süttői kőbányájában rendkívül gondos vizsgálatok alapján választották ki a legjobb minőségű kemény mészkőtömböt.

Süttőn a kőtömb kivágása és megfaragása egyhónapos munka volt. Az így előkészített kőelemből pedig csaknem kéthónapos munkával formálta meg a címert Ferenczi Béla, a vállalat egyik legjobb kőszobrásza. A 40 centiméter vastag kőcímer súlya meghaladja a 25 mázsát. Rendkívül nagy feladatot jelent a címer „kitűzése" az Országház oroszlános főbejárata fölötti oromzatra, a régi bronzcímer helyére. (MTI)

együttműködésé-
éseit. (TASZSZ)

A tárgyal

d és finn

gette a VDK bombázásának feltétel nélküli és azonnali beszüntetését. Helyeselte egy újabb genfi értekezlet összehívásának gondolatát a vietnami probléma rendezésére.

Ahti Karjalainen finn külügyminiszter volt az ENSZ-közgyűlés kedd délutáni ülé-

ági indítvány

Ferenczi Béla épitész

MDK

Vass-Hornicsek:Az 1954.évi Mezőgazdasági Kiállitás
Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.1-2.sz.53.l.

Ferency Béla épitész M.D.K.

Tervét megvásárolták 12ooo Ft

Társtervező: Callmayer Ferenc, Reischl Péter

Sikeresen zárult a korszerü felvonulási épület-tervpályázat

Magyar Nemzet 1966. julius 3. 5.l.

M.D.Z.

Ferency Béla építész

Tarvét megvásárolták 12000 Ft

Társtervező: Callmayer Ferenc, Reischl Péter

Sikeresen zárult a korszerű felvonulási épülettervpályázat

Magyar Nemzet 1966. julius 3. 5.1.

Ferenczy Béla épitész M.D.K.

IV. Fóti uti 16 tantermes iskola

Társtervező:Reischl Péter, Keresztesi Sándor

rèpr.

Magyar Épitőművészet 1962 /6. 57.1.

Ferenci Fischlovits Edit

Hajóggár, olaj, 50×60

képzőművésznők nemzetközi kiállítása, 1960, Bp.

MDK

Ferenci Fischlovits Edit

Hajógyár, of.

Képzőművésznők Nemzetk. kiáll. 196o. Mücs.

M. D. U.

Ferenci (Pindur) Gyula

fafaragó

Csikmenasági pásztorfaragó

Repr. 12, 23–26

Gaál Károly: A csikmenasági pásztorok fafaragása. Bp. 1944 13

MDK

Ferenczy, festö

Kotsis-al a Margitszigetet diszitette.

Ök voltak az 5. csoport a 11.csop. küzül,
kik intézték Budapest diszitését./

Makoldy József: Bpest diszitése május 1.-én.
ÉI-ÉM.1919 máj.4. 11o.1.

Ferenczi Béla

[redacted] pályázati tervének bírálata és értékelése

Kismarty Lechner Kamill: Gyermeknevelési központ terv. pályázatának opponensi véleménye. Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 10. 1.

Ferenczy Béla

A Lakóépületek gyermeknevelési épületegyüttesének tervpályázatán /1967/ kiemelt megvételben részesültek a következő tervek:

Szabó Z. Máté terve;
Ferenczi Béla /munkatárs Bognár István/ terve;
Reischl Péter terve.

/A tervek részletes ismertetése/

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 2-9. l.

M. D. K.

FERENCZY Béla építész

(Ein. típustervező b.)

Br. Üllői út, 12 tantermes típus

alt. csk.,

Tarstervező: Reischl Péter

Mirgai László

Kivitelezés (1961 - 1962)

Repr. alapripoz

Magyar Építőművészet 1961. 3. 18. 35. l

Ferenczy Béla, építész TTI

A közösségi élet központjai.

2. Nevelési központ II. üteme, Kecel. Nézet a Főtér felől (repr.)
Jeney Lajos és munkatársai: Ferenczy Béla, Donkó Zsolt, TTI.

7. Nevelési központ II. üteme, Kecel.
A „napcsapda". (Jeney Lajos és munkatársai: Ferenczy Béla, Donkó Zsolt, TTI) (repr.)

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 22-old. és 25-old.

Ferenczi Béla
terve
(munkatársa: Bognár István)
kiemelt megvételben (16.000 Ft) részesült.

Lakókörzetek gyermeknevelési épületegyütteseinek tervpályázata
1967.

Magyar Építőművészet 1968.5.sz. 2.l.

MDK

Ferebczi Béla, II.é.belsőépitész

Ifjuságí Képzőm. és Iparm.kiáll. N.Sza.1950.jun.

M. D. K

FERENCZY Béla építész

12 tantermesre bővíthető 8 tantermes
ált. gimn. (Magvéhe)

Tarstevező: Reischl Béla

Terapályázati eredmények
Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 62 l.

M.D.K.

FERENCZY Béla építész

16 tantermes iskola - pályaterv

(I. díj)

Társtervező: Reischl Péter

Magyar Építőművészet 1959. 1/2 sz. 80. o.

Ferenczy Béla, építész MDk

Az I/3 jelű, kísérleti lakóház
egyik tervezője.

–: Új kísérleti lakóház készült el a szegedi Csillagtelepen 6. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. dec. 1.

Ferenczi Béla, szobrász MDH

Részt vesz a Parlament szobrainak restaurálásában.

(fényképi)

— : Újjászületik a Hét Vezér 3

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. máj. 10.

Ferenczi Bálint

Koloztvári ötvös

1639

l.

Szádeczky Ipartejl

II. 137-l

Sz-Sz.

MAGYAR BANK
BUDAPEST
VILMOS CSÁSZÁR ÚT
32.
ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ERZSÉBETVÁROSI FIÓK

Ferenczi Endre
dési épitén ?
1888

l

Entz Géza
A dési ref. templom
Kolozsvár 1942.
17 l

l. MoBirattár
1902. 207. sz

~~Római bajtató boglár~~ V. 43

D Ferenczi Endréné

l.

4/

MAGYAR IPARMUVESZET

1940. 57. l.

MDK

Ferenczi Endréné

textilmunkával résztvett az alábbi kiállításon

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparművészet 1937. 247.l.

Ø Ferenczi Ilona

festő

lásd

Méderné Ferenczi Ilona

alatt is -

~~attestiek~~

~~Méder-hez?~~

ɔrsóban erős férfialak csont-
ák:
ıégy egyenlőszárú, végein ki-
ıtből kovácsolt rövid, kétélű
ıl a csípőig feküdt. *(96. kép.)*
illeszthető vörösrézfeszület
ʻcolpium, lánc maradványai-
ɾkantyú. jobbkarján ezüst-
jján pedig ajour-foglalatban
ab felirat díszít.[1] *(97. kép.)*

zereit elsőnek ÉRDI JÁNOS írta le
1883, 45 l.). Röviden ismertette
amint Az 1884. évi ötvösműkiá.li-
fitás lajstroma III. terem 1—3. l.)
emplomban díszes szarkofágba he-
eletekről ugyan készítettek máso-
ől kiderül *(III. Béla és hitvese*

Ferenczi Imre

autotervező

1925–27

Éminisk 1930. 83. l.

(2)

[illegible] XVI [illegible] XVII. [illegible]

[illegible] Castellon

[illegible] Simone

Ghenga, [illegible] Beth

Gábor [illegible] Serena

[illegible]

Ferenczi István

ács

1657, 1660.

Kolozsvár

Bal Hal 126 l.

BUDAPEST
62 III 21-2

Ferenczi István / 1792-1856.

Itáliából, Thorwaldsen műhelyéből hozza hazájába a klasicizmust.
Az 1830-as években kénitette a Szántó-nalád domborműves síremlékét. / Kecskemet /, - antik figurákkal.

Major Máté: Építészettörténet. Tőkés és szocializmust építő társadalmak építészete. Bp. 1960. Müszaki k., 589 l., 388 kép

49. l.

Ferenczi József

A csepeli munkásatlhonban rendezett Képző-
művészeti Kör grafikai kiállításán „Bölcsöde"
c. plakátja és „Mérnök" c. műve szerepel.
(említve).

Gyárfás Endre: Világunk a vonalakban.

Csepel, 1971. máj. 7.

megvia

Ferenczi Péter

Kolozsvári ötvös

1650

l.

Rádecsky Iparfejl.

II. 141. l.

BUDAPEST
42 VI-5-7
Ta 82 Ta

Ferenczi Pál

Otvös

1915

Érmisk 1930. 83. l.

Ferenczi Mihály

Kolozsvári ötvös

1639

l.

Rádeczky: Iparfejl.

II. 137. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

FERENCY család

Uj Irás, 1929. 9.

MURÁDIN JENŐ

A FERENCZY-CSALÁD

Hozzászólás

Nem állítható, hogy a magyar művészettörténet-írás figyelméből kimaradt volna a Ferenczy család története. Inkább azt mondanám, hogy azok, akik foglalkoztak vele, gondolok itt a régiek közül Petrovics Elekre, Réti Istvánra, Tolnay Károlyra, majd Genthon Istvánra, és többekre, akik ezen az emlékülésen jelen vannak, tehát akik nem a felszínen maradtak meg, hanem mélyre próbáltak ásni, azoknak egy rendkívüli élményben volt részük. Abban a felismerésben tudniillik, hogy a Ferenczy család története, a Ferenczy család művésztagjainak a pályája kulcsot ad a modern magyar művészet megértéséhez. Kulcsot ad, szinte matematikai modellt kínál a modern magyar művészet tanulmányozásához. Hiszen ez a korszak az 1890-es évektől, tehát a múlt század végétől átvezet a századelő mozgalmas időszakáig, a két háború közötti korszakig, szinte a mai napig. És ez a korszak azért annyira érdekes a magyar művészet történetében, mert sok évtized elmaradása után, lemaradása után, az Európában mindenütt tapasztalható fáziseltolódás után, itt nyílott alkalma a magyar művészetnek – kicsit a mai szóhasználattal –, hogy abba a bizonyos Európa-házba beléphessen. Hogy ne legyen többet albérlő ebben az európai házban az a művész, aki többet akart és többet tudott csinálni, mint a környezete. És ez a korszak hozta szintbe, nagyjából szintbe a magyar művészetet az európai művészettel. És ebben a Ferenczy családnak is igen jelentős szerepe, hozzájárulása van... Tény, hogy a lemaradást néhány évtizeden keresztül sikerült nagyrészt ledolgozni. Nagybánya szerepe mindenki előtt ismert, és talán az is, hogy a magyar művészet impresszionizmuson túli áramlatai először nem Budapesten, hanem a nagybányai kolónián jelentkeztek. ...Ami a Ferenczy család művészetét illeti, a gyökerek még a múlt század végénél is tovább vezetnek, hiszen Ferenczy Károlyné Fialka Olga maga is művésznek készült. Ő még a német... késő naturalizmus ihletéséből fejlődött művésszé, és talán nagyon kevesen tudják, hogy a krakkói iskola növendékeként egy nagy lengyel festőnek, Jan Matejkonak volt a tanítványa, és a német kiadók számára remek illusztrációkat készített egy mesehez. Nem ez az ő szerepe a Ferenczy család életében; nem az a művészet, amit magával hozott, hanem nyilván az az áldozat, amit ezért a családért hozott, azért, hogy a nálánál tehetségesebbnek tudott és megismert Ferenczy Károlyt elindította a pályáján, és egy család kultúrájának teremtette meg az alapjait Szentendrén, Münchenben és Nagybányán. Egyszer az idősebbik fia, Ferenczy Valér megkérdezte az apját, hogy miért nem biztatja a feleségét, Fialka Olgát a tovább-dolgozásra, hiszen az ő munkájában annyi sok finom részlet található, annyi finomság, annyi részlet-gazdagság... Azért, mert ezek felesleges részletek – mondotta Fe-

renczy Károly, és ebben már megnyilvánul a más nemzedéknek a másként gondolkodása. Ez ugyanígy előfordul majd Ferenczy Károly és gyermekei között.

Tehát Fialka Olga tulajdonképpen lemondott a művészetről azért, hogy a családjának ezt a nagyon belterjes családi életét meg tudja teremteni. Ferenczy Károly művészete Szentendrén, Münchenben majd Nagybányán alakult ki, és ő volt Nagybánya közösségében az a festő, aki a leghamarabb leküzdötte a nagybányaiakat annyira foglalkoztató betegséget, hogy úgy mondjam, hogy hogyan lehet a Münchenből hazahozott sablonokat, a műtermi beállítást is megőrizni, és természeti környezetben továbbvinni. Ferenczy lemondott róla. Az első művek után nemigen foglalkozott ezzel a kérdéssel; ...rájött arra, hogy azonosulni kell a természettel, és nem művi képeket kell alkotni, hanem ebben a fantasztikusan gazdag, színes környezetben azt kell festeni, amit a természet kínál. Ő volt az, aki ezen is túllépett, és már az első érett munkáin eljutott az impresszionizmusig, gondolok itt a csodálatos Márciusi est-re, A háromkirályok-ra, A fürdőzők-re, és élete végén eljutott még egy másik korszakba; túlmutatva az impresszionizmuson, egy olyan muzeális értékű festészetet alakított ki, ami a fiatalokat is csodálatra késztette. Ismeretes az, hogy a Párizsból hazajött fiatalok 1905 táján – Czóbel Bélára gondolok, Perlrott Csaba Vilmosra, Ziffer Sándorra – megindították a neósok lázadását, a Párizst látott fiatalok lázadását, akik furcsamód már nem a késő naturalizmushoz kapcsolódtak, hanem átugorva két korszakot, a fauvizmushoz elsősorban, Cézanne művészetéhez másodsorban. ... A fiatalokat zavarba hozta Ferenczy Károly művészete. Tulajdonképpen nem volt hová tegyék. Ő volt az, akit nem támadtak. Thormát támadták, Rétit támadták, de ő annyira tisztelt egyénisége volt a kolóniának, és most csak a művészetére gondolok, tehát annyira tisztelték ezt a művészetet, hogy nem ő került a támadások középpontjába; és van is egy fajsúlybeli különbség a kolónia-alapítók és Ferenczy Károly között, mert amíg a modern művészet behatolását illetően pl. Thorma János mindig Budapesttől félt, addig Ferenczy Károly Párizstól, és ez némi különbséget jelent. Szerencsétlenebb volt Ferenczy Károly a fiai és lánya pályájának a megítélésében. A család történetének kutatói talán ismerik félresikerült jóslatát a gyerekek pályájáról. – Valér, azt mondta, Valér festő lesz, mert zseniális, Béninek a mérnöki pálya felelne meg inkább, Noémi pedig háziasszony lesz, mert a művészethez semmiféle hajlandóságot nem mutat. Hát, nem így történt. Valér nem lett zseni, Ferenczy Béni a modern magyar szobrászat élvonalába lépett elő, Noémi pedig mindannyiuknál nagyobb tehetséget mutatott, már csak választott műfajánál fogva is.

Ferenczy Valér – kevés szó esik róla, idősebb testvér, öt évvel idősebb az ikreknél – a művészettörténeti kutatás nemigen foglalkozott vele, holott az indulásakor voltak felvillanásai, nagyon szép képei, de a nagy fa árnyékában nehezen lehetett fényhez jutni, és szürke korszakai következtek. Viszont kevesen tudják, hogy a rézkarc-művészetnek egyik úttörő mestere. Még az első világháború előtt rézkarc nyomó prést hozott haza Párizsból, ami ritkaság volt Magyarországon, egész Magyarország területén is, és a rézkarc egyik rokontechnikájában, a hidegtűben jutott tényleg érdemleges eredményre. Ferenczy Valér olyan íráskészséggel ábrázolta a kort, a századfordulót, hogy ennek ismerete, elolvasása, idézése nélkül sokkal kevesebbet tudnánk, akár a Ferenczy család beilleszkedéséről is. Valér csodálatos esszét írt az apjáról és erről a korszakról. Ferenczy Béni nem vonzódott a mérnöki tudományokhoz, ez teljesen félreismert dolog volt; még gimnazista korában elkezdte látogatni a nagybányai kolóniát, és apja biztatására Párizsba ment. A formabontó művészet érdekelte, Archipenko szobrászata; ismeretesek talán azok a kétségbeesett levelek, amelyeket Ferenczy Károly írt a fiához Párizsba, hogy ez nem megoldás, és nem ez a művészet és íme, ez a nemzedéki ellentét végigvonul a családon, és levezethető, hogy mi az, amit még megengedhetőnek tartott az egyik nemzedék, és mi az, amit már nem. Tény, hogy az átmeneti, kubista

korszaka után Ferenczy Béni végül is a figurális magyar szobrászat nagy alakja lett, és ha megnézzük ezeket a szobrokat, egy nagy titok is van ezek mögött: annak a titka, hogy hogyan kell komponálni a szobrászatban. Hogyan tartoznak egymáshoz az alakok, hogyan forrnak össze, milyen lelki és stiláris kohézió tartja össze. Tanulni lehet a szobrászatot ezeken a műveken is. Vagy megemlíthetem azokat a nagyszerű rajzokat és szobrokat is, amit a második feleségéről, Erzsiről készített. Páratlanok a magyar művészettörténetben. Még betegen is festett, dolgozott. Ami pedig végül Ferenczy Noémit illeti, ő benne gyűlt a tudás; mégcsak nem is rajzolt az első időkben. Amikor az édesanyja kivitte Olaszországba, Giottót nézte meg, majd pedig a sokak által felemlegetett nagy élmény, a chârtres-i katedrális XIII. századi üvegfestményeinek és egyáltalán a chârtres-i katedrálisnak a nagy élménye. Itt zárójelben mondom, Ferenczy Károly ateista volt. Béni is ateista volt, Noémi se foglalkozott sokat vallási kérdésekkel és ez a vallási élmény visszaadta őket a vallásnak; elfogadták azt a vallásos érzést, ami a kornak sajátja volt. Noémi erről vallomásos sorokat hagyott hátra. Béni megtagadta az apja tanítását, az apjáét, akinél nagyobb tiszteletben senki nem állt előtte. Noémi ebből kiindulva alkotta műveit; felgyűlt benne az élmény, és egyszer csak váratlanul előbukkant; akkor már tudta, pontosan tudta, hogy mit kell csinálnia. És ettől az úttól sohasem tért el. Az elmúlt év őszén a csucsai kastélyban szálltam meg vagy két napra. A csucsai kastélynak van egy vendégszobája, és az ággyal szemben lévő falon Ferenczy Noéminek egy gobelinje, a *Napraforgó*. Én tudtam a szőnyegről, de a műtárgyak összeírásában ez a szőnyeg nem szerepelt; egyszerűen fel van szegezve a falra, egy-két molyrágás is van már rajta, de olyan gyönyörűen élnek a színek, és ahogy elnéztem akkor napokig, talán közelebb kerültem én is ahhoz a lenyűgöző érzéshez, amit ennek az embernek, ennek a művészasszonynak a munkássága teremtett. Meg nem kopott ez az érzés. Az a panteisztikus felfogás, ami a kezdetektől elkísérte Noémit, továbbra is megvan, továbbra is fellelhető, holott 27–28 körül már inkább munkajeleneteket ábrázoló képei voltak.... Azt kell mondanom, hogy ugyanaz az időtlenség figyelhető meg ezeken a képeken, mintha egy görög munkadalt olvasna az ember; nincs eleje, nincs kezdete, nincs vége. Nagyon sokat beszéltek az elmúlt időkben arról – a Ferenczy irodalomban ez jól követhető –, hogy milyen elkötelezettsége volt a két testvérnek. Tudom, hogy nem divatos most erről beszélni. A következőkben ... árnyaltabban kell közelíteni ezekhez a dolgokhoz. Nagyon fájdalmas lenne, hogyha – mint a közmondás tartja – a fürdővízzel kiöntenék a gyereket is, tudniillik Ferenczy Noémi és Béni valóban elkötelezettje volt egy eszmének, de soha nem volt elkötelezettje az ún. élő, vagy létező szocializmus, kommunizmus gyakorlatának bármilyen korszakban. Nagyon kevesen tudják azt, hogy milyen negatív tapasztalatokkal, rossz tapasztalatokkal jött haza Moszkvából Ferenczy Béni – az elmúlt nagyven évben erről nem lehetett írni –, nagyon kevesen ismerik, hogy milyen lelki megrokkanást, törést okozott az 1956-os szabadságharc és forradalom elfojtása a két ember életében, hogyan, milyen formában fejezték ki tiltakozásukat, hogyan halt meg Ferenczy Noémi, tehát azt a drámai szituációt, ami akkor bekövetkezett. Ezekről nem beszélt senki. Ezeket érdemes, sőt, én azt állítanám, hogy a magyar művészettörténeti kutatásnak éppen most feladata az, hogy tisztázza, hogy a magyar progresszióhoz milyen szálak kapcsolták ezt a két embert, nem felülnézetből, nem utólagos belemagyarázásokkal, hanem sokkal árnyaltabban, most már nem az elhallgatások taktikájával.

Ők mindenképpen a szellemi progresszió élvonalában maradtak, akárhogyan is történtek később a dolgok, hiszen a lényeg az, hogy ők az eszméhez voltak hívek, nem a sztálinizmushoz.

VÍGH TAMÁS

A tanítvány rövid vallomása

Hozzászólás

– Kedves hallgatóság. Eltelt az idő, és így én a mondanivalómnak csak egy kis részét fogom szóba hozni. Azt hiszem a leglényegesebbet. De mielőtt hozzákezdenék, szeretném leszögezni, hogy a magyar éremgyűjtők egyesülete ezzel az eseménnyel beírta a nevét a magyar művészettörténetbe nemcsak mint megrendelő, hanem mint közéleti egyesület. Mert hiszen olyan tevékenységet, olyan eseményt tett lehetővé, ami nélkülük nem következett volna be, és örök szégyen lett volna a magyar kultúrában, ha elmarad. Úgyhogy ezért mindig hálásak lehetünk.

Én azért akartam fölszólalni (és nem előadást tartani, fölszólalni) mivel a tanítványok közül egynek meg kell szólalnia. Tehát én, mint tanítvány szólalok meg, és ezért most a Főiskoláról szeretnék szólni. Röviden. A Magyar Képzőművészeti Főiskola 1946-ban, amikor én oda beléptem, a Réti István- és Lyka Károly-féle reform szerint működött. Sőt, akkor valósult meg igazán a reform. A reform lényege az volt, hogy elfogulatlanul szabad, a művészet szabadságán alapszik a főiskola szelleme. Emiatt a legkülönbözőbb irányzatú művésztanárokat gyűjtötték össze a főiskolán. A szobrászatban Ferenczy Béni megjelenése tette, valósította ezt meg, miután Szentgyörgyi után, és Sidló után ő került oda. Akkor Strobl Zsigmond, Pátzay Pál, és Ferenczy Béni lettek a mesterek. Szeretném leszögezni: ez korszakalkotó változás volt. Mindössze négy évig tartott, nem tovább. Négy évig, 45 nyarától 49 nyaráig. Mehetett volna Bécsbe is professzornak, oda is meghívták, de meghívták a mi Főiskolánkra, és ő ezt választotta; az én szerencsémre és a saját szerencsétlenségére. 49-ben, drámai módon, nyugdíj nélkül távolították el, keményen, kegyetlenül. A vád az volt, hogy nem alkalmas az ifjúság tanítására. Ezt mondták rá, mivel többek között azt mondta, hogy nem fogok szakérettségisekkel foglalkozni. Holott ő egy olyan főiskolában vállalt tanári állást, ahol négy elemi kellett csak a fölvételhez (s ahol Ferenczy Béni egyik legkedvesebb tanítványa, Martsa István, voltaképpen egyszerű munkás volt). Ferenczy Béni tudta, hogy olyan főiskolán tanít, ahol nem feltétele a tehetségenk az érettségi – ki tudja, hogy neki volt-e érettségije? Az enyémet ki látta? a toborzott tanítványok ellen volt kifogása. Elfogulatlan volt minden irányban. Ferenczy Béninek semmi kifogása nem volt, hogy a Vilt Tibor, aki az Európai Iskolát képviselte, bejár és korrigál a félabsztrakt, félig kubista Farkas Charlynak... Ott volt Frank Magda, aki most, mint egész absztrakt jár vissza Magyarországra kiállítani. Ott volt Kepernyes Jóska is, aki Mezőtúrról jött és tiszta parasztgyerek volt, tájszólással beszélt... Ott volt Megyeri Barna, aki visszajött a hadifogságból, ahova mint partizán, a németek ellen harcoló partizán került, harmadmagával, Nagy Gézával és – nem tudom a harmadikat; tehát egy rendkívül összetett, színes osztály volt, amelyik aztán szétszóródott, szétesett, és nem tudjuk, ha megmaradt volna, mi lett volna.

És nem tudjuk, hogy ha csak négy év volt is, nem volt-e döntő az a négy év. Mert ennek a híre, ennek a jelentősége végleg megmaradt. Tulajdonképpen magam is voltam ott tanár. Tovább, mint ő. Én magamtól jöttem el. Ott állandóan reformokra készülnek. Nem tudom, hogy végül is tényleg lesz-e reform, de én nem tudom elképzelni, hogy lehet reformot csinálni anélkül, hogy ne a szálat vennék föl. Vagyis azt, ami annak idején elfogadható volt Ferenczy Béninél, aki igazán meggondolta, hogy milyen körülményeket fogad el, és hova teszi be a lábát. Azok a körülmények, amit Réti István és Lyka Károly alapozott meg, az alkalmas volt arra, hogy Ferenczy Béni is betegye a lábát. Annak ellenére, hogy ott volt Strobl Zsigmond. Neki a körülmények számítottak, nem a személyek. Most is a körülmények számítanának; ha nem állítják helyre azt az egykori helyzetet, akkor nem lesz reform.

Ezt valaki – nem tudom ki – legyen szíves majd megmondani a miniszternek, meg a rektornak, vagy nem tudom kinek. Mert másképp megint a fontoskodásba, az okoskodásba fulladnak a reform-kérdések. Felszólalások, irományok tömkelegébe. Nekem kiló számra kellett kidobálnom, mint az egyetemi tanács tagjának, az ilyen sokszorosított nyavalyákat. Nahát elnézést kérek. Öt óra lesz mindjárt, én abba is hagyom, és köszönöm a meghallgatást.

TANDORI DEZSŐ

MAGYAR UTCA, POSTAKÜRT, KIS-GÖRBE

Ungargasse, Posthorng, Krummgasse: a Magyar utcából ha a Postakürt utcába befordulp, jav., idegenben nem akarok radírozni: befordulok: de jó hűvösség. Aztán a Krumm: az tényleg görbe utca, nem messze a vasút fut, jó komor falak közt, Koppenhága jut az eszembe, ahogy ott ezek a falak tele voltak gyom-kiveréssel, míg a várost föl nem veri a gyom, s tele graffitikkel, hogy másztak le oda? Szemközt fakónarancs sárga házak, ablakok oly szórásban, ahogy a lottót kellene eltalán, jav., eltalálni a kilencven kockába, oly szórásban ablakok. Ez jutott eszembe; és hogy este nem jönnék haza ottan. Kint zaj, most. Főforgalmú utca az Ungargasse, W. Gy. barátom mondja, egykor az volt, innen keletre kezdődik a Balkán. Hát most jókat járok innen-kelt, jav., innen-keletre is, és a Szénapiac-névszerű utcán két öreg japán után futok, hogy a Pullman Hotel nem arra van, közben én rájöttem, erre. És mélyen hajlongunk a Marokkói utca sarkán. Milyen zöld a fű! Az én legtöbb füvem már nem mulandó, mert akié az én legtöbb füvem volt, volt halab, jav., a fenéket volt halabb, volt halandó, a szárnyak vergődése végül megszűnt a porban, mint eső eltörli majd, a szél barnára mossa, vagy fordítva. Nincs már a fele időm se hátra, ami eddig volt, lehet, a harmad időm, annyi van hátra. Mi lenne hátra? Ülünk valahol, nézem, mi mindent nem szabad csinálni ebben a gyönyörű parkban. A Hyde Parkban nem láttam ilyen táblát, igaz, a Green Parkban fizetni kellett – volna! – a nyugszékekért, igaz, ott voltak is nyugszékek. Nem szabad kutyát póráz nélkül – Istenem, de fölszaladtak volna ott a mókusok után a fára!, csak saját felelősségedre ülhetsz és járht, jav., járhatsz a fák alatt – fák alatt?! Látom, egy sántító, esernyős öregúr jön saját felelősségére – a saját Őszike Verseivel? – a fák alatt. Egy helyen leülök, leülök másik hely, visszaneüöz előoöb heliyj, hol üuelt en van magm, park nagy, szabaly-szep nemszabaly park uült en van, nez visza, oöt ült. Mint Beuys akciójában: hogyan magyarázzunk verseket egy halott vadnyúlnak. Szpéró képét veszem elő, a kismadár-gyerekkori képét, mutatom neki a nagy parkot. Ahogy mindig: sandítva néz, kicsit lentről, nézi, mit is lát ő akkor. Felírom: mekkora nagy önbecsülés, a világban-hely-várása-becsülése, kezdődő öntudat kapott tápot nálunk, kaptak ők ilyen tápot, nemcsak eleséget, nemcsak foglalkozást: méltó, nagyszerűbbnél nagyszerűbb madarak lehettek – alig látok a sírástól, ahogy írom! –, lehettek azok, akik, amúgy hát maguk-gondolata szerint miért is ne lettek volna. Ugyanilyen öntudattal haltak meg? Én nem tudom, én még ezt nem-nem, nem tudom. A szárnyak szétterülnek, a kalitka pora és gyémántja, igen, hamu és gyémánt repül, splitter a klozetfalakról, a vasutak graffitis téglafalaról, az egész emberi nyomorúság repül, kezeddel megpróbálsz lefogni egy-egy ilyen pár szárnyat, ül aztán, néz, oldalvást néz, akinek egykor minden megadatott,

Ferenczy Család

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 MÁR 18

ZALAI HÍRLAP
Zalaegerszeg

102

Március 23-án nyílik a moszkvai Magyar Hét

Jubileumi tárlatok, filmbemutatók külföldön

A hazánk határain túli jubileumi kulturális rendezvények kiemelkedő eseményének ígérkezik a moszkvai magyar hét, amelyet március 23-án nyitnak meg. Ennek keretében a Művészeti Akadémia termeiben rendezik meg a Ferenczy család művészeti alkotásainak gyűjteményes kiállítását. A Nemzeti Színház 120 tagú társulata vendégjátékának első állomása Leningrád lesz, ahol az Ember tragédiájával mutatkozik be a szovjet közönségnek. Ezt követően a Szerelmem Elektrát játssza, majd ismét az Ember tragédiája kerül színre, ezt követően pedig a Varsói melódiával búcsúzik a leningrádiaktól. Moszkvában négy alkalommal lép fel a társulat a Szerelmem Elektrával, illetve az Ember tragédiájával.

A Minszkben megnyíló iparművészeti kiállításon textil, kerámia és ötvösművészeti alkotásaikkal szerepelnek a legismertebb magyar iparművészek.

A magyar könyvkiadás reprezentatív kiállításon mutatkozik be Bukarestben március utolsó napjaiban.

Párizsban a Musée Galliera ad otthont annak a magyar képzőművészeti kiállításnak, amelyen mintegy 200 festmény, grafika és szobrászati alkotás kerül a közönség elé 20 magyar művész munkásságát reprezentálva. (MTI)

Ü N

Házias készítésű és kiv

füstölt és főtt sonkát kil

40—68 forintért

Ízletes kolbász és felvágott árut 32—68,— forintért.
Különböző fajta palackozott pálinkát, konyako
mesű folyó borokat 17—31,— forintért. Minőség
rokat 17,10—49,—forintért. Frissen vágott baron
vásárolhat. Ezenkívül: tejtermékek, zöldség—gyü
főtt, savanyúság és egyéb áruféleségekből válog

Nálunk mindent megkaphat, amire az ünnepek alatt szük
Nem csalódik —, mert kiváló minőségű árut vásárolhat b

KELLEMES ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK VÁSÁRLÓ

az ÁLLAMI

1966 JAN 14.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)

Fejérvári Imre

★ GÁRDONYI GÉZA SZOBORPORTRÉJÁT készítette el a legutóbbi hónapokban Ferenczi Imre dabronyi szobrász. Szó van arról, hogy — amennyiben a Képzőművészeti Alap zsűrije kedvező véleményt mond majd róla — a munkát esetleg Devecserben, Gárdonyi tanítói pályájának egyik első állomáshelyén állítanák fel.

Népsportnak 8, a Sportfoga
Kirendeltségnek 3 és a Napló

Jégkorongo

Ferenczi Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 MÁJ 10

ESTI HIRLAP

1021

Újjászületik a Hét Vezér

Restaurálják a Parlament északi szárnyának szobrait, kemény süttői mészkőből faragják a Hét Vezér figuráit és felújítják az oromzat csúcsán álló háromméteres páncélos vitézt. Az idő porlasztotta, háború csonkította szobrokat most ötszázéves élettartamra „szavatolt" anyagból újítják fel. A képen: A páncélos vitézen az utolsó „simításokat" beszéli meg Ferenczi Béla szobrász és Berényi György művezető.

MTI-fotó — Fényes felv.

ad — *honvédelmi tantárgyból.* Mindez indokolja: mutassuk be közelebbről a polgári, honvédelmi és sport jellegű feladatokkal egyaránt foglalkozó szövetséget. *Kelemen Győző,* az MHS

csi vezető, gyűlési k rendőr és h megbízatást nökségben. si feladatai deklődéséve 1960-tól na

az MHS budapesti elnök sége csaknem tízezer fiatalnak adott szakmát, gépkocsivezetésre jogosító igazolványt.

Az idén mintegy kétezer sorköteles pesti fiatalt tanítunk meg személy- és teherautót vezetni.

A katonai előképzés másik speciális területén, az ejtőernyős klubban *750 pesti fiatal sportol.* Évente 400 új jelentkező ismerkedik ezzel a sportággal. *A múlt évben 6443 ugrást hajtottak végre* — szárazföldön, vízen, nappal, éjszaka. Nyolcszáz fiatal ismerkedik *a repüléssel.* Tavaly 35 800-szor emelkedtek magasba vitorlázó gépeink és *8700 órát tartózkodtak a levegőben.* Pestiek nyerték a nemzetközi és az országos bajnokság egy-egy első helyezését. A repülőmodellezőversenyzők egyéniben *öt Európa- és két csapatbajnokságot,* a nemzetközi küzdelmekben *hat aranyérmet*

nek — ha szerencséje van. De vajon meddig ildomos élnie egy vadonatúj — kerítésnek?

Öt esztendeje, hogy a Kerepesi úti temető tán száz évet is megélt, ódon kerítését lebontották és új, magas téglasorral vették körül a több kilométeres területet. Hogy pontosan mibe került, azt ma már csak kevesen tudnák megmondani, de annyi bizonyos, hogy milliókba. És alig telt el 1500 nap, több tucat tábla figyelmezteti a járókelőket: kerüljék ki az építményt nagy ívben, mert életveszélyes. Hát ez bizony nem az örökkévalóság...

Vagy 250 méteres szakaszon megrepedt a téglasor, és függőleges helyzetétől éppen 18 centire megdőlt az utca felé. De ki a felelős mindezért? Mint az illetékesek

Eltűnt a zebra

A II. Szilágyi Erzsébet-fasor Nyúl utcánál levő villamos-autó-

: Essen

VERSENYZŐ INDUL
TFOGÁSÚ EB-N

edző Karlsruhéből jövet csatlakozik Essenben a küldöttséghez.

A kötöttfogású EB programja a következő: *Május 12., csütörtök:* Essen polgármesterének fogadása, majd technikai megbeszélés a bírókkal. *Május 13., péntek:* mérlegelés 7 órától, majd a küzdelmek rajtja 11 órától. Az EB megnyitó ünnepségét 18 órakor tartják a Grugahallében. *Május 14., szombat:* a mérkőzések folytatása, majd este 18 órától a döntők kerülnek sorra. *Május 15., vasárnap:* az EB záróünnepsége délelőtt 11 órakor. (MTI)

FERENCZY család

HERNÁDI Miklós: A Ferenczy-családban semmi sem volt kötelező : Az 1992. évi budapesti tavaszi fesztivál részeként tárlatot tervez a Qualitas Galéria a Ferenczy család munkáiból [beszélgetés Szekeres Annával]. = Műkincsfigyelő, 1992.12. XVI. ill.

47.000 Ft

40. 71.2007a

UNDAI

IGNAL

PUTER

NIKAI NSZK-MAGYAR KFT.

LET: 1135.BUDAPEST XIII., BÉKE U. 11.

95 Üzenet./fax: 132-32-56

FERENCY család

ILLYÉS Mária: A Ferenczy család uj kiállítása Szentendrén. = Uj Müvészet, I. évf. 3. sz. 1990 16 - 25.p. ill. E

Szentendre, Ferenczy Muzeum

SEENGER ERVIN

FERENCZY család

MAZÁNYI Judit: A Ferenczy család : Ferenczy Muzeum ,Szentendre állandó kiállítás. = Muzeumi Hirlevél, XI.évf. ö.sz. 1990 14.p.

Szentendre, Ferenczy Muzeum

A FERENCZY CSALÁD gyüjteményes kiállitása

/Rendezte M.Nemzeti Galéria/
Moszkva, 197o. márc.

+ 15.,-

A Terencz - család
kiállítás a Budavári palotában, 1968

TERENCZY család

MÁTYÁS, Alexander: Künstler an der Zeitenwende: Die Familie Terenczy. = Pannonia. XII Jg. Nr. 2. 1984 6 - 16. p. ill

az egyes változásokra, úgy a kronologikus
let nem fogjuk betartani tudni.

a) *A kézisajtó*

yomdászat történelmének hosszú idején át
gát a betűt kivéve — nem volt még egy oly
vatív eszköz sem, mint a *fasajtó,* amely közel
évszázadon keresztül alig változott valamit.
t bár bebizonyítottnak tekinthető, hogy már
berg, felismerve első kézisajtójának gyöngéit,
soregyen biztosítása céljából *keretes sajtót*
tt, ezen körülbelül 1460—1465. évre eső
dalmi újítás" az utolsó, amelyet a történelem-
tudtak mutatni.
estékezés a közismert gombaalakú pamacs
gével végeztetett, amely módszerrel két
napi 12 órás munkáját feltételezve, körül-
250 nyomást tudott ezen idő alatt elkészíteni.
ézisajtó hosszú ideig, *egészen 1800-ig* ezen
ív formájában nyert alkalmazást és csak a
pe & Walter London, majd *Hagar* által épí-
sszerkezetű kézisajtó jelentett nemcsak azért

A QUALITAS TERVEIBŐL

A Ferenczy-családban semmi sem volt kötelező...

Az 1993. évi budapesti tavaszi fesztivál részeként tárlatot tervez a Qualitas Galéria a Ferenczy-család munkáiból

Ha nem élő művészt állítunk ki, több idő kell a felkészülésre — kezdi Szekeres Anna ügyvezető igazgató. — Majd egy éve kezdtük Ferenczy-tárlatunk szervezését. Legutóbb egy hétvégét Nagybányán töltöttünk, az ottani múzeumban és a még fellelhető emlékekben azokat a forrásokat kerestük, amelyekből Ferenczy Károly a nagybányai stílust megformálta. A harminc év alatt háromszorosára duzzadt bányavárosban a magyarság állhatatosan őrzi az emlékek maradékát. Művésztelep most is működik Nagybányán, de fénykora az I. Világháborúig tartott.

Köztudott, hogy a telepet az odavalósi Réti István és Thorma alapította. Szinte valamennyi jeles művészünk megfordult ott, ki többször, ki kevesebbszer. Hollósy, Iványi-Grünwald, Csók kezdik a névsort, folytatja Czóbel, Perlrott, Patkó, Aba-Novák, Márffy, Bernáth Aurél, Jándi, Boldizsár, Paizs-Goebel, Ilosvai Varga, Ziffer, Mikola, Krizsán, Nagy Oszkár — utóbbiak helyben le is telepedve — egyaránt öregbítették a mozgalom hírét.

Nem mindenki tartja a modern magyar festészet fő vonulatának a nagybányai stílust, szellemiséget.

➤ Indítás volt mindenekelőtt a nagybányai szellem, amely kinek-kinek megadta a továbbfejlődés lehetőségét. Czóbel vagy Aba-Novák, Rippl-Rónai rendre a maga útját járta a nagybányai nyarak tanulságaival gazdagodva. Sok művész egyáltalán nem tehette meg, hogy hónapokig elszakadjon vevőkörétől. De akik ott jártak — volt nyár, amikor kétszázan is beleptek a környező dombokat —, valamennyien elhozták onnan a békés, harmonikus, egymást segítő szellemiséget.

Ennek fenntartásában volt oroszlánrésze Ferenczy Károlynak...

➤ Ő azt tartotta, a művész nem pénzért dolgozik, hanem az önmegvalósításért. De év végén mindig megrendezték Budapesten a nagybányaiak kiállítását — sok műtárgy persze ott maradt a szállás, a koszt ellenértékeként —, és ezeken már eladás is volt, nem is szólva a következő évre szóló megrendelésekről. A plein air szemléletet tökéletesítve szálltak szembe a műtermi, beállításos, akadémikus klasszicizmussal. Amellett, hogy zseni volt és nagyszerű mester, Ferenczy remek diplomatának is mondható. Kijárta a nagybányaiak növendékeinek budapesti kiállításait, főiskolai tanárként pouvoirt szerezve, összegyűjtötte a korábbi évtizedek legjobb nagybányai termékeit, és így kibékített olyan festőket is, akik időközben már megorroltak valamiért egymásra.

De nála idősebb feleségének, Fialka Olgának eddig nem is sejtett, nagy szerepe volt mindenben, amit Ferenczy csinált. Ő sodorta Ferenczyt a pályára; ő vitte el Olaszországba, Párizsba. Szentendrei teaestjei — melyek haláláig kitartottak — maradandó hatással voltak a magyar festészet minden, frissiben jelentkező nemzedékére, nem utolsósorban három gyermekére, Valérra, Bénire és Noémire, akik nem jártak iskolába: maga tanította, például Shakespearebe is ő avatta be őket.

Volt-e már hasonló, családi kiállításuk a Ferenczyeknek?

➤ Volt, Szentendrén. De a mi tervünk egészen más. Noha a Magyar Nemzeti Galériától is cseréltünk néhány művet erre az alkalomra, döntően magángyűjteményekből szedjük össze az anyagot. A mi feladatunk ugyanis a magángyűjtők bekapcsolása a festészeti örökség megőrzésének vérkeringésébe. Törekszünk például eddig nem ismert képek bemutatására. Noémitől olyan gobelint állítunk ki, amely eddig nem volt ismert.

Ferenczy Noémi gobelinje is szerepel a kiállításon

Volt-e görcs a gyerekekben a remek szülők miatt?

➤ Ha volt, ezen is nagy intelligenciával segítette át őket az édesanyjuk. A Ferenczy-családban semmi sem volt kötelező. Noémi véletlenül talált rá a textilre. Valér irodalmárként is működött. A zene is elérhető közelségben lüktetett a családban. Béni sem apai nyomásra lett szobrász. Valami azonban mindvégig közös volt-e nagyszerű alkotó közösségben: a reneszánsz tisztelete, a szépségére és felelősségére ébredő ember iránti olthatatlan érdeklődés. A Qualitas Galéria évente két kiállítást szokott rendezni. Most tudatosan hagytuk el októberi tárlatunkat, hogy minden erőnket a tavaszi nagy feladatnak szentelhessük. Ehhez nyolc év tapasztalata kellett. Célunk ezzel a Ferenczy-kiállítással nem lehet puszta kereskedelmi haszon, mert a szükséges több millió forint az eladásokból nem térülhet meg. Egyrészt ajándékot szeretnénk átnyújtani a magyar gyűjtőknek tavaszi tárlatunkkal, másrészt pedig hozzá szeretnénk járulni a művészcsalád emlékének megörökítéséhez, hiszen ők reprezentatív, folytatható módon voltak művészek és magyarok.

HERNÁDI MIKLÓS

MűkincsFigyelő

Megjelenik havonta.

Előfizetés és hirdetésfelvétel a Figyelő Rt. kiadóhivatalában 1054 Budapest, Alkotmány u. 10. Telefon: 112-7664. Fax: 132-2990 Előfizetési díj egy évre: 30,— Ft.

A MűkincsFigyelő előfizethető! Érdeklődjön a következő telefonszámokon: 112-8482 vagy 111-1850/50 mellék.

DECEMBERI AUKCIÓK

Műfaj	Időpont	Helyszín	Árverő cég
Jazzlemez	december 4.	John Bull Pub, Podmaniczky tér	Ex Libris 2000 Hanglemezbolt
Festmény	december 4., 11.	Kossuth L. u. 12.	Műgyűjtők Galériája
	december 8., 9.	MOM Csörsz u. 18.	BÁV Rt.
Képeslap	december 5.	Steindl Imre u. 6.	Bedő Papírrégiségbolt
Numizmatika	december 6.	Vénusz Áruház Bécsi u. 3.	Első Numizmatikai Rt.
	december 14.	OMIKK Múzeum u. 15.	Globe-Index Kft.
Ékszer	december 7.	MOM Csörsz u. 18.	BÁV Rt.
Ékszer, festmény	december 21.	Vígszínház	PLESS & FOX
Könyv	december 11.	MÉLYÉPTERV Múzeum krt. 1/B	Központi Antikvárium
Óra	december 11.	Vénusz Áruház Bécsi u. 3.	BÁV Rt.
Bélyeg	december 12—13.	Hotel Béke Radisson	Profila Kft.
	december 3., 17.	MABEOSZ Székház Vörösmarty u. 65.	Profila Kft.
Részvény, értékpapír	december 13.	Steindl Imre u. 6.	Bedő Papírrégiségbolt
Grafika	december 13.	Kossuth Lajos u. 12.	Műgyűjtők Galériája

JANUÁRI AUKCIÓK

Műfaj	Időpont	Helyszín	Árverő cég
Könyv	Január 7.	Múzeum 15.	Központi Antikvárium
Bélyeg	Január 21.	MABEOSZ SZÉKHÁZ Vörösmarty u. 65.	Profila Kft.
Festmény	Január 8., 15., 22., 29.	Kossuth L. u. 12.	Műgyűjtők Galériája
Ékszer, festmény	Január 28.	Vígszínház	PLESS & FOX

1992/decemb

FERENCZY család

FERENCZY család

Nagybánya : Nágybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992

„Szükségesnek, nagynak éreztük a művészetet – az áhítatot, amit nyújt, önmaga jutalmának."
(Ferenczy Béni)

Gellér Katalin

A Ferenczy Múzeum – felújítás után

A szentendrei Ferenczy Múzeum a régi koncepciót meghagyó és új elrendezésű termeiben az alapítás (1974) óta a múzeum tulajdonába került és a magángyűjtőktől kölcsönzött művekből válogatott. Ha nem is mindig főművekkel, de az életpályák különböző korszakait jól reprezentáló alkotásokkal teljességre törekvő összképet adva a művészdinasztiáról. Az emlékmúzeumok általános szokásával ellentétben nem sorakoznak személyes tárgyak, régi fotók, ecsetek a vitrinekben, mégis létrejön az a személyes és egyben emelkedett légkör, melyre a mottóban idézett ars poeticának is beillő mondat utal.

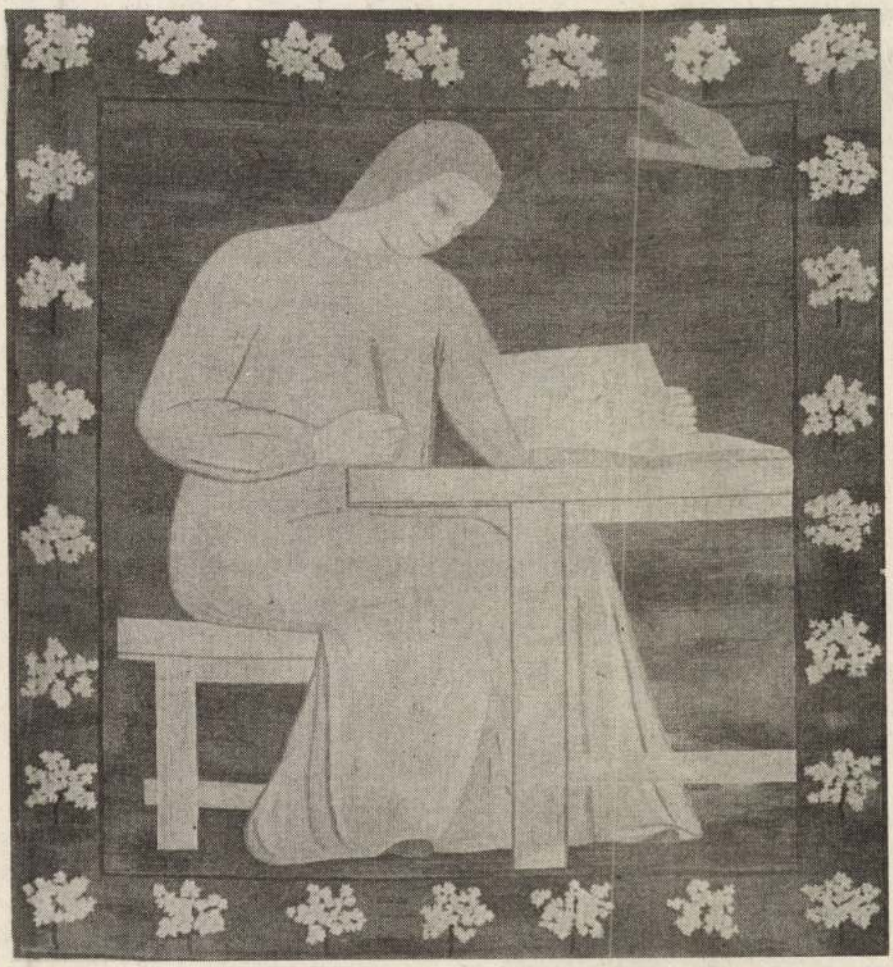

Ferenczy Noémi: Múzsa, 1937. Fotó: Gajzágó Jolán

Hozzájárul ehhez, hogy nincs olyan művészcsalád Magyarországon, akiről és akitől annyi bensőséges portré maradt volna ránk, mint a Ferenczyeké. Ferenczy Károly és felesége gyermekeikről készült portréi, Valér édesapjáról írt életrajza, Béni Írás és kép c. kötete közel hozza a nagybányai művésztelep harmonikus szépségteremtésben és újításban a francia impresszionisták aranykorához hasonlítható időszakát. A nagybányai művésztelep szellemiségének kisugárzása az utódok már szintén klaszszikussá érett művét is áthatja, folyamatosságot sejtetve. Pedig óriási a távolság Ferenczy Noémi ideáltipikussá stilizált arcmásai és édesapja vagy testvérei portréfelfogása között. Mégis, az egyéniséghez, a korhoz kötődő stílusjegyek eltérő volta ellenére, az „örök", a klasszikus példákkal való elmélyült párbeszéd meghatározója mindnyájuk művészetének.

Ferenczy Károly, a művészdinasztia megalapítója korai munkáit a naturalista elemzés, a hangulatfestés, illusztrációit szecessziós rajzosság jellemzi. A Szentendrén festett, Bastien Lepage opálos, kifehérített színvilágát idéző műveket később, panteisztikus természetszemléletének elmélyülésével megtagadta. De már ezek a festmények sem naturalista pontosságukkal hatottak, hanem hangulatiságukkal, lélekfestő jegyeikkel, sőt dekoratív összefogottságukkal (Lányok virágokat gondoznak, 1889). A részlet-naturalizmust elavultnak érezve Ferenczy, a kor nagy szintézis keresőihez hasonlóan a mítoszhoz fordult.

A nagy bibliai kompozíciókból Szentendrén csak töredékeket ill. rész- >

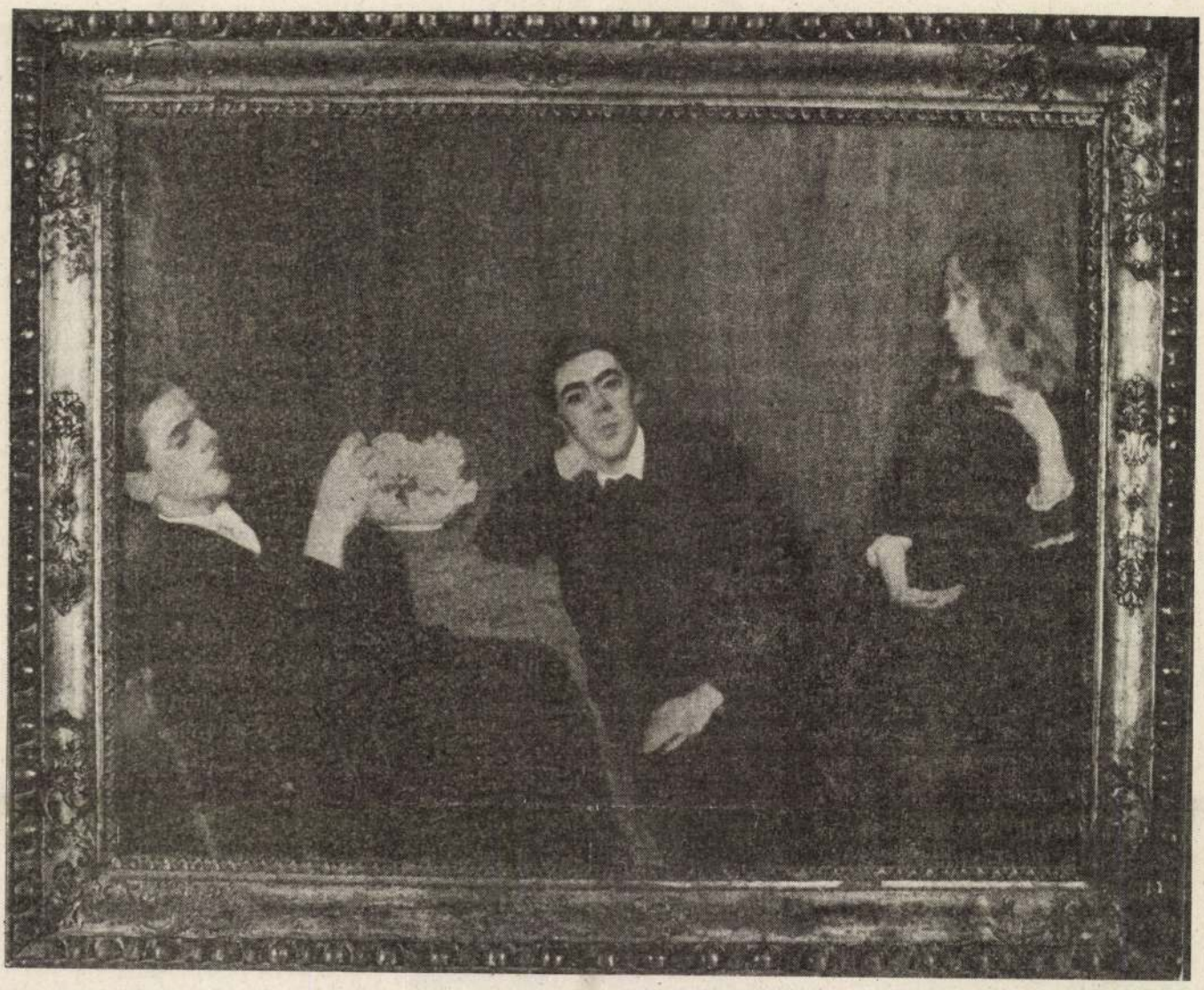

Ferenczy Károly: Hármas arckép, 1911. Fotó: Gajzágó Jolán

lettanulmányokat láthatunk: Mária és Magdolna meghökkentően naturalista modellformálását és a Fekvő Krisztus (Pieta) szintetizálóbb megfogalmazását. A Hegyi beszéd töredékei árulnak el a legtöbbet a környezetet és a szereplőket a hangulatiság, a lélekben zajló folyamatok érzékeltetésével összefogó naturalizmus és a szintézist kívánó téma nehézségeiről. Tanulmányok idézik fel a Háromkirályok zöld reflexekkel átszőtt színvilágát, új, összefoglaló festőiségét.

Ferenczy nagybányai tájainak békés csendjében a nap, a fények uralmukba veszik a részleteket, külön hangsúlyt adva egy-egy levélnek, kalapnak. Festésmódjának két végletes pontját jelzi az Önarckép napsütésben (1900) erős koloritja és a második oldalon, a késő-reneszánsz tradícióihoz visszaforduló műtermi aktok színvilága.

Ez az örökség - az új és a klasszikus példák szuverén kezelése, saját normarendszerébe illesztése - eltérő módon, de továbbélt gyermekei művészetében. Noémi vázlatai, szövött kárpitjai mintha a „műfaj" máig klasszikusnak tekintett szabályait testesítenék meg. A lecsupaszított formák, a kompozíciós fegyelem egyetemes érvényű művészi mondanivalót sugallnak.

Motívumaiban elsősorban a Nővérek (1921) utal vissza az anyag és forma, kivitelező és tervező egységét meghirdető Arts and Crafts mozgalomra, melynek beteljesítője volt Ferenczy Noémi. A romantikus historizmus örökségéből kitörni nem tudó elődökkel szemben Noémi érett műveiben, mint a kiállításon is látható Ébredés (1926-27) és Múzsa (1937) című szövött kárpitokon a tradíció nem újjáéled, hanem a trecento óta elfeledett fenséges nyugalomra, egyszerűségre emlékeztető egyéni formát ölt.

Hagyományosabb, a tradíciókhoz szorosabban kötődő Ferenczy Béni szobrászata. A korai kubista kísérletek után saját formanyelve megtalálásához reneszánsz mesterek segítették. Érmeiben nagy író- és képzőművész egyéniségek portré-galériáját alkotta meg. Külön élményt jelentenek a szobrokhoz készült, önálló grafikaértékű vázlatai, tanulmányai, a kontúr egyedi megoldása. A Játszó fiúk vázlata (1938) és a szobor (1947) bemutatása például a különböző anyagban való gondolkodás összehasonlításának élményét kínálja a nézőknek.

A tavaly nyáron, Ferenczy Béni és Noémi születésének 100. évfordulóján felújított kiállítást (Mazányi Judit rendezése) jó szívvel ajánlhatjuk a Szentendrére látogatóknak. □

FERENCZY családi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ferenczy család

MAGYAR NEMZET

1900 NOV 26.

A Ferenczy család Budavári Palotában rendezett kiállítása ma délelőtt 11 órától a szokásos látogatási időpontok közt ismét megtekinthető.

10824

FERENCZY CSALÁD

MAZÁNYI Judit: A Ferenczy család : Ferenczy Muzeum ,Szentendre állandó kiállítás. = Muzeumi Hirlevél, XI.évf. 6.sz. 0990 14.p.

FERENCZY Család

A gyüjtemény felújításáról ld. Muzeumi Hirlevél,
1990.6.sz. 27-28.p.

Ferenczy

Emlitre

Ma
Csongrád megyei Hírlap, Szeged
1970 feb. 10.

Ferenczy

Említve

(farkas): Ligeti Erika Kisplasztikái
Népújság, Eger 1969. aug. 28.

Ferenczy

Emlitve

Dolgozád Lepje, Tatabánya
1470. feb. 10.

Tevenory

Emlétve

Megányos útlörő
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. feb. 10.

Ferenczy

Barabás Dönetője

160 évvel ezelőtt

Szamagyi Napilap, Kaposvár

1970. feb. 10.

Ferencz

Emlékül

Nógrád, Salgótarján 1970. feb. 10.

Terencz

Bonaparte Zanette

160 évvel ezelőtt,
Nagyló, Vasyrém 1970. feb. 10.

Terencz

Emlitve

Népújság, Egy 1970. febr. 10.

Ferenczy család

kiállítása van a Budavári

palotában

Horváth György: A Ferenczy család kiállítása

Magyar Nemzet 1968. jún 16. 11.o

Ferenczy család

A Neumann Galéria rendezésében,
a BTM épületében kiállítás nyílt

Magyar Nemzet 1968 XII. 1

Ferenczy család

kiállítása péntekben este megnyílt a budai Várpalota nyájpult déli részében.

A nap hírei

Magyar Hírlap, 1968 június 15 . S.l.

MDK

Ferenczy Béni, szobrán

Tárlatvezetésen ismertetik.

–: A hét végi kulturális programból 11

Népszabadság, B.p. 1968. okt. 12.

Ferenczy

Műve a Vár Miállításán

Entergami László: Nyolc évnaszt
bemelmüvei Körött
Magyar Hírlap, Bp. 1969. sep. 15.

Ferenczy család

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

1969 MÁJ 10

A FERENCZY CSALÁDNAK a budai Várban kiállított alkotásaiból rendeznek kiállítást június 26-án a moszkvai Művészeti Akadémián.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JUN 13

Fejes

ESTI HÍRLAP

Családi kiállítás

A Ferenczy-család kiállítását rendezi meg a Magyar Nemzeti Galéria a Budavári Palotában. Ma délelőtt dr. Bodnár Éva, Csap Erzsébet és Oelmacher Anna ismerteti a kiállítást a sajtó képviselőinek. Pénteken este 6 órakor nyitják meg a nagyközönségnek a kiállítást. Megnyitó beszédet *Gönyei Antal* főosztályvezető mond.

1021

PART KÖZPONTI BIZOT
DALMI MUNKÁS-PARA
HÍVÁSÁRA BUDAPESTI
SZLOVÁK PÁRT- ÉS K

A küldöttséget *Alexander Dubcek*, a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára vezeti. A delegáció tagjai: *Oldrich Cernik*, a Csehszlovák Kommunista

1968 JUN 14

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ferency

ESTI HÍRLAP

A BUDAVÁRI PALOTÁBAN ma délután nyílik meg A Ferency-család című kiállítás a Nemzeti Galéria rendezésében.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 JUN 13

Ferenczy

A FERENCZY CSALÁD kiállítását június 14-én, péntaken este hat órakor nyitja meg a Budavári Palotában Gönyei Antal, a Művelődésügyi Minisztérium múzeumi főosztályának vezetője.

M.D.K.

Ferenczy

Berend Ilona: "A magyar grafika loo éve" cim
mel ir Berend Ilona a centenáris ünnepségek
alkalmából a Dési Huber-Kör által rendezett
kiállitásról a Fővárosi Képtárban, ahol a
több mint négyszáz mü között a müvész alkotá
sai is szerepelnek.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. 6-12. IV . évf.
2. sz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Ferenczy Béni

1021

Kisplasztikánk nemzetközi háttér előtt

A nemzetközi kisplasztikai biennale magyar csarnokában — s más alkalmakkor is, ha művészek s a képzőművészet iránt érdeklődők gyűlnek össze — minduntalan ezt hallom: nincs mit szégyenkeznünk. S e vélekedés tőszomszédságában ugyanilyen gyakran felbukkan a mindent lefitymáló nemzeti gőg is: olykor a világ közepének képzeljük magunkat. Oktalan és jogtalan ez a nemzeti önismeret emelkedő-süllyedő hullámain hánykódó, indulatokon alapuló szemlélet.

Ezen a mostani nagy nemzetközi kiállításon szereplő kisplasztikai anyagunk is ezt tanúsítja. Alapjában véve nem találunk benne semmi olyat — a nehezen körvonalazható, de kétségtelenül megnyilatkozó sajátos karakter mellett —, ami bárhol a világon ne volna föllelhető, viszont művészeink munkásságának minősége — általában — miben sem marad el a sokszor emlegetett — és jobbára Nyugaton sejtett — „világszínvonaltól".

Ez utóbbinak meggyőző bizonyítéka *Ferenczy Béni* kiemelt helyen bemutatott retrospektív életmű-kiállítása. Néhány évvel ezelőtt a televízió bemutatta az akkor még élő művészről készített portréfilmjét. A már béna és szólni sem tudó művész az agyvérzés után hihetetlenül szívós akarattal elölről tanulta a művészetet; bénult jobb keze helyett baljával mintázott és rajzolt. A képsorok szívszorító szemléletességgel mutatták meg azt, amit Ferenczy Béni művészetének ismerői mindig is tudtak a mesterről: konok, kivételes belső fegyelmét, akaraterejét, amellyel saját világát, művészetét olyan fokon művelte ki, hogy joggal lehetett a nemzetközi élvonal művészei, egy Despiau vagy Maillol mellé állítani.

Ferenczy Béni plasztikái klasszicista, lekerekített formáik ellenére is érzelmekkel teltek meg, mégpedig a magas szintű általánosítás fokán. Mégis: ennek az érzelmi művészetnek az indítéka intellektuális volt, a felület esetlegességei, a formák dinamikája mögött mintegy tartózkodóan ott lapult a rend, az ész fegyelmező ereje. A klasszicista indítás után Ferenczy logikusan találkozott össze az elemző kubizmus művészetével, a formaszépségek után a formák láthatóvá tett törvényszerűségeivel, hogy azután később — a kubista intermezzót immár elhagyva, de tapasztalatait felhasználva — ismét visszataláljon a klasszicitáshoz.

A mai magyar szobrászok közül, akiket az idei biennalen való részvételre kijelöltek, a legidősebb 75 esztendős, a legfiatalabbak pedig 40 évesek; valamennyien érett művészek. A vendéglátó ország ötnél több művészt is szerepeltethet. Kívánalogatásukban szemmel láthatóan közrejátszott az, hogy bemutatott anyaguk lehető teljességben képviselje élő stíluságainkat.

Tar István a kiállítás már nem találta életben — baleset következtében éppen a napokban halt meg. Nemcsak szervezőképességével állt a felszabadulás után nyomban a művészeti élet élére, s lett kezdeményezője a Közösségi Művészetért kiállításnak, hanem művészetével is példát mutatott arra, hogy a realizmus miként lehet korszerű, közösséget szolgáló. Kisplasztikái is ebben a szellemben fogantak; művein jól megfér egymás mellett a méltóság csendje és az indulat ereje.

Somogyi József kisplasztikái bizonyára nem fognak olyan viharokat kavarni, mint sokszor félreértett közterületi szobrai, annál hívebben képviselik azonban a művészt. Somogyi alapvetően meditatív és lírai alkata mintha ezekben a műterem csendjében született — és szinte önmaga számára készített — női és férfialakokban találna magára igazán.

Marosán László ólomplasztikái korunk izgatott világának kérdéseire izgatottan mintázott formákkal felelnek, alakjait elementáris nyugtalanság hatja át; még Fekvő lány című kompozíciójának térelrendezésében is olyan feszültségek mutatkoznak, amelyek perbe szállnak a lekerekített formákkal, a súlyos, nyugodt tömegekkel.

Kiss Nagy András szobrai és érmei egymással ellentétes szellemben fogantak: figuráit a Marosánéval rokon lázas nyugtalanság fűti, érmei ellenben higgadtak, szűkszavúak, végletekig letisztultak; újabbkori érmeművészetünknek talán legszebb darabjai.

Lesenyei Márta minden egyes szobra önmagában talán lekerekítettnek, befejezettnek tűnhet, de ha egymás mellett nézzük őket, a Cyranót, a Tükrös fejet, vagy a Beszélgetőket — keletkezésük évét tekintve meglehetősen közel esnek egymáshoz —, akkor kitűnik, hogy ez a nyugtalanság Lesenyeit szoborról szoborra űzve, mindig új meg új problémák felvetésére és megoldására ösztönzi.

Pátzay Pál klasszicista kisplasztikáinak itteni bemutatása talán nem volt szerencsés, hiszen azonos szellemben fogantak, mint Ferenczy Béni munkái, s az összehasonlítás ezúttal nem vezet kedvező következtetésekre.

Vigh Tamás szobrain a tektonikai formák végtelen nyugalmát, szándékolt nehézkességét barokkosan hullámzó részletformák ellenpontozzák, anélkül, hogy a belső egység megbomolna. Sőt, éppen ez a kettősség adja egységüket. Démétér című plasztikáján ez egyértelmű, de Az Alföld népe című több alakos kompozícióján mintha a rögszerű nyugalom és a barokkos lendület ellentéte némi irónikus felhangot is tartalmazna.

Borsos Miklós, aki jelképszerű tömörségű plasztikáit a kövekkel és a fákkal rokonítja, mintha maguk is a természet szülöttei lennének, most kiállított műveivel ennek a skálának valamennyi lehetséges hangját megpendíti: a kemény artikulációtól a finoman csiszolt dallamokig. Rézdomborítású Genezis sorozatának első darabja ugyanebben a szellemben fogant, de a Genezis V. mintha rézbe domborított grafikai illusztráció lenne.

Segesdi György a plasztikai op art fiatalabb hazai mestere, különböző anyagok és felületek együttes hatásának lehetőségeit vizsgálja, s emellett a plasztikai formálás körébe vonja a fényhatásokat és a fényreflexeket is. A megmunkálás módja sajnos, hiányérzetet kelt; hegesztései, maratásai nem eléggé felelnek meg ennek a szinte ipari pontosságot igénylő műfajnak.

Schaár Erzsébet munkásságát múlt évi gyűjteményes kiállítása alkalmából részletesen méltathattuk már. Így most röviden csak arra utalunk, hogy üvegből készült térkompozíciói — amelyek sajátos, nosztalgikus költőiséget hordoznak — nem egészen egyenletes szintűek. Mélyülés című kompozíciójában maradéktalanul érvényesülnek Schaár művészetének erényei, de a Belső tér című kompozíciója inkább üvegből készült színpadi makettnak hat.

Varga Imre nemcsak anyagokkal, kifejezési formákkal kísérletezik, hanem évről évre mindig új meg új ábrázolási területeket is igyekszik fölfedezni a plasztika számára. Most Hommage à Manet című figurájával tiszteleg a nagy impresszionista festő szelleme előtt, de úgy, hogy e nippszerű porcelán figurával egyúttal megkérdőjelezi és ki is gúnyolja az egykori polgári vitrinek színes csecsebecséit. Jégzajlás című króm és üveg domborműve, akárcsak Szántás című bronz domborműve kísérlet arra, hogy a tájat, a geológiai formációkat is bevonja művészetének körébe.

Bojár Iván

ZI POLITIKA

Az ENSZ-közgyűlés

(Folytatás az 1. oldalról)

nem lehet egyetlen fontos nemzetközi kérdést sem megoldani" — hangoztatta. Az amerikai imperializmusnak „a kínai nép ellen elkövetett szörnyű bűneit" megbélyegezve az albán külügyminiszter szovjetellenes tirádákkal, *Mao Cetung* dicsőítésével és *Hodzsa-idézetekkel* fűszerezte felszólalását.

A napirenden levő kérdés érdeméről szólva hangoztatta: a KNK ENSZ-jogainak helyreállítása és a Csang Kaj-sek-klikk képviselőinek eltávolítása *egyetlen probléma*, amelyet nem lehet önkényesen két részre bontani. Befejezésül Nase hangsúlyozta, hogy a KNK számára minden más megoldás elfogadhatatlan, s ennek alátámasztására idézte a *KNK kormányának augusztus 20-i nyilatkozatát*, amelyet *az ENSZ hivatalos okmányaként* közreadtak. Ezzel az okmánnyal egyébként most első ízben közvetve a KNK kormánya is részt vesz az ENSZ vitájában.

(Egyébként feltűnést keltett, hogy az albán külügyminiszter beszédében még csak közvetve sem utalt Nixon amerikai elnök tervbe vett pekingi látogatására.)

Buteflika algériai külügyminiszter rámutatott arra, hogy a KNK nemzetközi befolyásának növekedésével párhuzamosan diplomáciai elismerése is egyre szélesebb körű, és a realitások erejének jele a legmagasabb szintű Washington—Peking párbeszéd megkezdése. Különösnek nevezte, hogy most éppen Washington hivatkozik Tajvan ENSZ-tagságával kapcsolatban „a realitásra, a törvényességre és a moralitásra", az a tagállam, amely több mint 20 éven át mindezt *megtagadta* Kína ENSZ-képviseletének kérdésében.

A külügyminiszter a továbbiakban emlékeztetett arra, hogy amíg a KNK kirekesztésére irányultak az amerikai erőfeszítések, addig senki sem beszélt „két Kínáról", hanem azt állították, hogy Tajvan képviseli egész Kínát. A realitás az, hogy a Csang Kaj-sek-rezsimet csupán egy *disszidens csoportként* lehet kezelni, s mint ilyen, ez nem érintheti sem Kína ENSZ-képviseletének kérdését, sem Kína területi integritását. A tajvani dissziedensek problémájának rendezése a kínai nép szuverén joga, s *az ENSZ nem avatkozhat bele Kína belügyeibe*. A probléma világos és a megoldás is világos: a KNK ENSZ-jogainak helyreállítása és Tajvan képviselőinek eltávolítása az egyetlen járható út — fejezte be nagy tapssal fogadott beszédét az algériai külügyminiszter.

A másodikként felszólaló *algériai* képviselő [illegible] *George Bush* amerikai [illegible] *látogatás előkészítése* ügyében éppen úton levő *dr. Henry Kissinger* második pekingi missziója keltett ENSZ-diplomáciai körökben.

George Bush, az USA állandó ENSZ-képviselője szónokias tálalásban az ismert amerikai álláspontot fejtette ki 20 perces beszédében. Azt fejtegette, hogy három alternatíva áll a tagállamok előtt:

változatlanul hagyni a kínai képviseletet;

helyet biztosítani a KNK-nak a Kínai Köztársaság (Tajvan) kizárása útján;

a két kormány egyikének kizárása nélkül helyet biztosítani mindkettőnek.

Az amerikai delegátus „a legrealisztikusabb, a legpragmatikusabb és legigazságosabb megoldásnak" nevezte kormánya határozati javaslatát, amely — mint hangsúlyozta — gondosan elkerülte, hogy bármilyen módon prejudikálja „a probléma végső megoldását" a két kormány között.

Ismét hangoztatta, hogy Tajvan kizárása „veszedelmes precedenst teremtene" és „elfogadhatatlan ár" lenne a probléma rendezéséért.

Befejezésül *„irreálisnak és az ENSZ jövőjére nézve veszedelmesnek"* minősítette az albán határozati javaslatot, s ismét hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok „őszintén kívánja kapcsolatainak normalizálását a nagy és tehetséges kínai néppel", s ennek bizonyítékaként *Nixon* elnök tervezett pekingi látogatását említette. Végül kérte, hogy a közgyűlés *biztosítson elsőbbséget* az amerikai ügyrendi javaslatnak, amely *fontos kérdésnek* minősítene bármilyen javaslatot, amely Tajvant „megfosztaná" ENSZ-tagságától.

A délelőtti ülésen felszólalt még *Irak*, *Mauritánia* és *Costa Rica* képviselője.

A magyar idő szerint késő este megnyílt délutáni ülésen elsőként felszólaló *szomáliai* küldött közölte, hogy az amerikai határozati javaslatok ellen fog szavazni és *támogatja az albán javaslatot.*

Ezután *Kanada* állandó ENSZ-képviselője kijelentette, hogy Kanada ellene fog szavazni minden olyan javaslatnak, így *az amerikai ügyrendi javaslatnak* is, amely akadályozni igyekszik annak eldöntését, hogy a KNK kormánya foglalja el Kína jogos helyét az ENSZ-ben.

Baracs Dénes, az MTI pekingi tudósítója jelenti:

Az *Új Kina* hírügynökség, amelynek jelentései a kínai sajtó külpolitikai híreinek gerincét képezik, hétfőn délig nem tett említést arról, hogy a nap folyamán — pekingi idő szerint az esti órákban — kezdődik a kínai képviselet világszerte nagy érdeklődéssel várt ENSZ-vitája. Ez nem különösebben meglepő, hiszen a kínai sajtó *ritkán jelez előre* külpolitikai eseményt, bár elképzelhető lett volna, hogy Peking a nagy fontosságú vita előtt még egyszer világosan leszögezi álláspontját.

Kína azonban a most kezdődő ENSZ-vita előkészületeiben a propagandaeszközöket csak minimális mértékben vette igénybe, éppen csak amennyire magatartásának tisztázásához ez elengedhetetlenül szükséges volt: a kínai külügyminisztérium nyilatkozatban, a Zsenmin Zsipao kommentátora két cikkben ítélte el a „kettős képviseletre" vonatkozó amerikai javaslatot, illetve azt, hogy a *Szato-kormány* csatlakozott az amerikai indítvány benyújtásához. Ezenkívül a lapok beszámoltak arról, hogy kik csatlakoztak a kínai ENSZ-képviselettel kapcsolatos *albán—algériai javaslathoz*. Kína elsősorban *diplomáciai uton* fejtette ki akcióját.

A pekingi vezetés nagy erőfeszítéseket tett, hogy az „elszigetelődés után helyreállítsa nemzetközi presztízsét. Az utóbbi hónapokban külön hangsúlyt fektetett arra, hogy az államközi kapcsolatokat *minden országgal fejlessze*, függetlenül azok belpolitikájától s lehalkítsa a kormányokkal szemben ellenséges hazai erőknek nyújtott támogatását. (Például az idén nem közölték a különböző Kína-barát pártok vezetőinek az október 1-i ünnepre küldött táviratát.) Kína *kisebb országok hitelezőjeként* is újra jelentkezett a nemzetközi porondon: októberben például 20 millió dolláros kamatmentes kölcsönt nyújtott *Ceylonnak* és 35 millió fontos hosszú lejáratú hitelt ígért *Hailé Szelasszié* etiópiai császárnak. Kína az ENSZ-vita előestéjén először küldött magas rangú küldöttséget Nyugat-Európába, *Paj Hsziang-kuo* külkereskedelmi miniszter vezetésével.

Ennek az irányvonalnak első pillantásra ellentmond, hogy ugyanakkor Peking propagandáját változatlanul áthatja a *„szuperhatalmak elleni harc"* szovjetellenes doktrínája; de a kínai külpolitika irányítói feltehetően úgy számolnak, hogy ennek hirdetése nem kerül szavazatokba. Pekingben jól tudják, hogy a vádaskodások ellenére *a Szovjetunió és a szocialista országok kezdettől fogva támogatták* Kína törvényes ENSZ-jogainak helyreállítását.

Ferenczy Béni

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS
Budapest

1021

1970 JUN

FERENCZY BÉNI rajza

Reggel halt meg. Szürkületkor Juliská
szívből jövően nem láttam még asszonyt me
gettek utoljára? Össze akarta számolni, hog
a családban a tehén. Nem ért végére, újra s

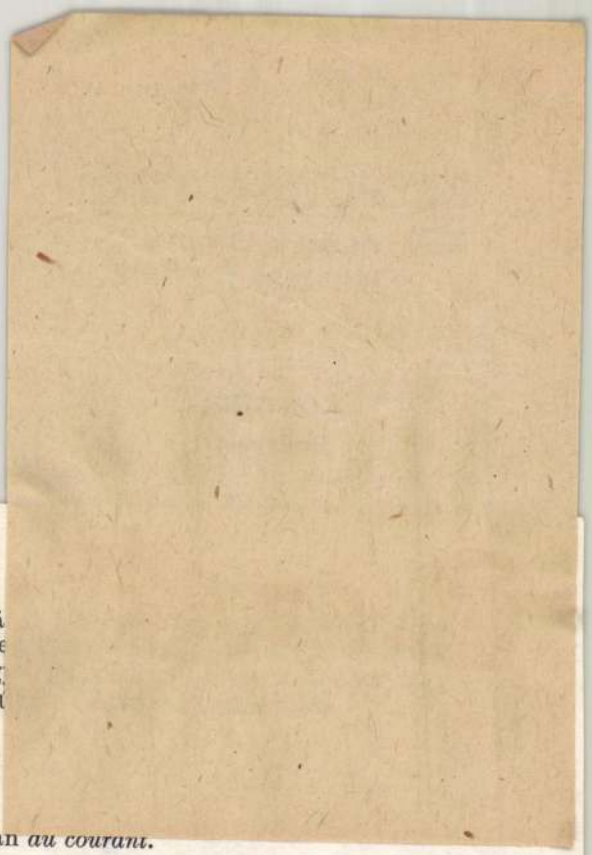

*

Minden magyar író közt ő volt legjobban *au courant*.

*

Van gyász, mely magában hozza vigaszát. Csapás, hogy nincs. De ajándék hogy volt; s hogy milyen nagy ajándék: először most tudatosul.

*

Nem sok vezérjelölt volt Magyarországon, aki mellé olyan kapitányok jelentkeztek volna, önkéntesen, mint őhozzá. Nem lett vezér; pedig már programot is adott. Eszméim mélyvíz-rétege, a szindikalista örökség fölhullámzott erre; maga a vezér szó megberzengtetett s elég ingerült mondatokra ragadtatta a tollam. Barátságunkon ez semmit sem rontott, még csak levélváltásunkat sem ritkította. A vezérjelölt jó vezér lett volna. Besorozta a lázadót is. Az az emlékem, hogy hűséggel voltam iránta ár-apály idején egyaránt s leszek is most már a végső számkivetés, a halál Rodostójában is.

*

Megpecsételéséül ennek, hadd fejezzem be az ő soraival, az utolsókkal, melyeket hozzám intézett, a Kortárs márciusi számának — a Tisztáknak elolvasása után, kivételesen nem levelezőlapon, hanem borítékos levélben:

„Bpest, 1970.
márc. 9.

Kedves Gyula!

Csak a kézszorításomat. Minden szavadat, minden gondolatodat értem. A dramaturgiai problémák nem érdekelnek. Nem tehetek róla, nem tudok ‚játékban' gondolkozni. Pedig tudom: a görögök és Shakespeare a játék által élnek ma és mindörökké.

Inkább az a kérdés zaklat, hogy micsoda ez a ‚szent őrület'. Van-e, lehet-e enélkül történelem? ‚Micsoda az ember?' Johannát se tudom tisztán látni, a saját falum okos-bolond hivőit sem. Ideszólva: Perellát értem, Corbát nem! A ‚pszichológusok' elmehetnek a tudományukkal! Amit ők tudnak, azt mindenki tudja. De: ‚Lenni vagy nem lenni' — az itt a kérdés."

1970. április 17–21.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖNYVTÁROS
Budapest
1972
3-4
Ferenczy Béni

1021

F. B. 1972

Ferenczy Béni „Fuvolázó" c. rajza

c) az intézménnyel tanulmányi szerz

A fent közölt eseteken kívül is megil időtartamából hat munkanapra az átlag többi munkanapja és a szabad idő teljes i A könyvtár azonban — ha rendkívüli r esetében is megadhatja az átlagkeresetet idő teljes időtartamára is.

A levélíró sem az érdekelt dolgozó m munkaviszonyának időtartamát, sem mu désre, hogy a dolgozót hány nap rendes adni.

A SZEGEDI SOMOGYI KÖNYVTÁRBAN „Zeneszerző és közönsége" címmel találkozók sorozata indult. Az első meghívott zeneszerző a fiatal, Erkel-díjas Durkó Zsolt, Szeged szülötte volt. A könyvtár a meghívóhoz mellékelt, m ző művei ut szült tanulm ja föl. A m czy Béni „Fi za díszíti.

(Lásd az e

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1968 MÁR 7.

Kihirdették a legszebb könyvek versenye eredményeit

Az Országos Könyvművészeti Bizottság most hozott döntést: mely könyvek érdemelték ki az 1967-es termésből *az év legszebb kiadványa* címet. Ezúttal 300-féle kiadvány, valamennyi műfajt képviselő kötet „indult" és elbírálásukban — első alkalommal — külföldi szakértők, bolgár, csehszlovák, lengyel, NDK-beli, román és szovjet könyvművészek is segítették a zsüri munkáját. Kategóriánként ítélték oda a „legszebb" címet összesen 23 munkának.

A szépirodalmi művek csoportjában első helyre az *Új kor nyitánya* című, a *Szépirodalmi Kiadó* dokumentumjellegű kötete került. Ebben a kategóriában kapott kitüntetést Gyurkó László műve is — a *Lenin, október*.

A különleges művészeti és exportkönyvek közül a két első helyen a *Corvina Kiadónál* készült *Afrika művészete* (Bodrogi Tibor munkája) és a *Róma* című (Pogány Frigyes műve) album szerepel, azután így folytatódik a sor: Charles Baudelaire *A romlás virágai (Magyar Helikon)*, továbbá az *Akadémiai Kiadó* gondozásában megjelent három tudományos mű, szerzői Geleji, Komár—Szutter, Rodé.

A tudományos és szakmai könyvek „legszebbjei": a *Kossuth Kiadónál* készülő *Lenin válogatott művei*, Hajnóczi Gyula tollából a *Tankönyvkiadó* gondozta *Ókori építészettörténet*, a *Mezőgazdasági Könyvkiadónál* Muraközi Tamás szerkesztésében napvilágot látott *Közgazdasági ABC mezőgazdáknak*, s még — a többi között — a *Diplomáciai és nemzetközi jogi lexikon*.

Petőfi *János vitéze* lett az egyik legszebb ifjúsági kiadvány (a *Móra* gondozásában), a második pedig Gazdag Erzsi *Hívogató* című munkája, amely a *Minerva-sorozatban* jelent meg. Az ismeretterjesztő tömegkiadványok kategóriájában a *Medicina-szerkesztésben* készülő *Panoráma útikönyvek* is kitüntetést kaptak, csakúgy, mint Donáth Tibor *Az emberi test felépítése (Tankönyv)* és Lukács Ernőné—Rábai Imre *Feladatok és megoldások* című *Gondolat-kiadványa*.

Különdíjat ítéltek oda a *Magyar Helikon* könyvműhely produktumaként kiadott *Bibliotheca Corviniana* és a *Ferenczy Béni* című albumért, valamint Kass János *15 rézkarc Az ember tragédiájához* grafikai kiadványához.

ösen felül kellene
ezt a határozatot,
guk is nem ta-
annak káros kö-
yeit."

sedelmes
tó intézkedés

január 1-én új
et lépett hatályba
szövetkezetekben.
szóló rendeletet
t, a múlt év de-
n meg is kapták
zzal, hogy válto-
nek benne. A vál-
kiegészített új
et kiadása azon-
, s ez sok termé-
zet könyvelésében
st okozott. *Kristóf*
a Nyíregyháza-

— ír
tokod
tapas
ka-, i
mi re
sára
tanak
szerve
lyütt
gazda
jesítés
elemil
rendszabályok betartását sem követelik meg.

Nem vitatom, hogy a gazdasági reform sikeréért nagy erőfeszítéseket kell tennünk. De erre való hivatkozással nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat a rendszabályokat, amelyeket a Munka Törvénykönyve, a SZOT-határozatok írnak elő a munkások életének, egészségének védelmére."

— Pont ez zavarj

IZSGÁLTUK

Gyűltek az akták, a kémények ledőltek

Sándorné ceglédi
gírta szerkesztősé-
hogy tavaly feb-

mébe, vagy ő maga gondoskodjék a veszélyes falak lebontásáról. A tulajdonost
írozatban szó-
munkák el-
ezer forint
is kilátásba
a munkákat
Mégsem ha-
egy tapodtat

ta az épületet, építette
szélyes válaszfalakat.
lalatnak november
kellett volna átépíte
falakat. Igen ám, de
lalat is panasszal élt
gyei tanács építési é
lekedési osztályán
indokoltnak tart
rendel
oltak

Terenczy Béni

Genthon István: Az „alak-teremtő". (Terenczy Béniről) - Kortás, 1967. 11. évf. 8. sz. 1298-1300 l.

Görgey Gábor: A rádió mellett. Az alak-teremtő. (Terenczy Béni.) - Magyar Nemzet, 1967. júl. 4.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. lész. 68-107. l./

78. l.

Ferenczy Béni

Rajzok (3 szepró)

Jelenka 1966 VII. n. 582, 598 old, és I. műmell

M.D.K.

Ferenczy Béni

A müvész fényképét hozza a lap egyik szobrával együtt a "Vasárnaptól - Vasárnapig" c. rovatban, s beszámol a müvész elhunytáról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. juni. 9.
XI. évf. 23. sz. 21. lap

M.D.K

Ferenczy Béni
Szobrász

Méltatás.

(Földes): Tragédia - variában elbeszélve
Nők Lapja, 1968. febr. 17 - 18 kap

MDK

Ferenczy Béni, nobrász

Szerepel a gyűjteményben

– : Több mint háromszáz képpel gazdagodott
a pécsi Modern Magyar Képtár 8.

Népszabadság, Bp. 1968. febr. 2.

Ferenczy Béni

Rajz papírról

Jelentés 1966 XI. n. 1012 old.

Ferenczy Béni

Rajz szepró/

Felenkov 1966 X. n. 974 old.

Ferenczy Bénái szobrász

M.D.K.

Ébredés, /krétarajz/ repr.
Daumier-érem, repr.
Ferencsik János arcmása, repr.

kézirat

Bernáth Aurél: A muzsa körül, Bp. 1967 80-81.l .

Ferenczy Bénai szobrász M.D.K.

1938-ban jött haza végleg külföldről.
Bécsben, Berlinben, Potsdamban / ahol kaott/ szoros kapcsolatban állt Bernáthtal.

1924-ben Berlinben együtt álitottak ki a Sturm-nál
Tanulmányait Párizsban kezdte. Bourdell-nél

Archipenko-hoz is beiratkozott.

Betegsége után megtanult balkézzel rajzolni és mintázni

Bernáth Aurél: A muzsa körül, Bp. 1967. 81,

86.1.

Ferencsy Béni, szobrász

MDK

Megjelent a Ferencsy Béni-album.

F. R.: Könyvemlé 7.

Népszabadság, Bp. 1967. nov. 24.

Ferenczy Béni, sz. obrán. MDK

Czeizing Lajos fotoportrét
Kérített róla.

–: Fototárlat a Fénys Adolf Teremben 13

Népszabadság, Bp. 1967. nov. 12

MKD

Ferenczy Béni, szobrász

A képzőművészeti kiadványok körül kiemelkedik a Ferenczy Béni – album.

–: 99 újdonság a téli könyvvásárra

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. nov. 17.

Ferenczy Béni MDK

Fiu, bronz

VIII. Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Hét kis szobra található Bernáth „Sárkánölés csendéletének" hátterében. A hét művészet 1924-ben közös kiállítása volt a „Sturm" c. berlini folyóirat helyiségeiben.

Genthon I.: Aurélian Bernáth
Acta Historiae Artium, Bp.1958. Tom.V. fasc.3-4.
393. old.

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

A Magyar Helikon díjat kapott
a Ferencsy Béni - albumért.

— : Könyvnépszerű verseny 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. márc 6.

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

Külön-díjat kapott a
Ferencsy Béni – albumért
a Magyar Helikon.

– : Kihirdették a legjobb könyvek versenye eredményeit

9

Népszabadság, Bp. 1968. március 7

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

2

A szovjet Akadémia felkérésére Moszkvában írta meg Bén művészettörténetét és a középkori francia művészetről szóló esszéit. Mindkettő megjelent, illusztrációktól gazdagon, oroszul. Magyarul mindmáig kiadatlanok e művek. Feladat a személyi kultusz idején eltűnt Mart-szobor (F. B. műve) felkutatása.

E. f. P.: Az ismeretlen Ferenczy Béni 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 18.

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

3

A homályban maradt monszai évek (és alkotások) felderítése is fontos feladat. (kibővítve az egész magyar emigráció életének munkásságának feldolgozásával.).

Ikertestvérének, Noeminek 1917-ben Kénített portréja: Repr.

E. F. P.: Az ismeretlen Ferenczy Béni 7

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 18.

MDK

Ferenczy Béni szobrász 1

Születésének nyolcvanadik évfordulóján a „Mindenségszelídítő mester" teljes megismerését kell célul kitűzni.

Ferenczy Béni 1932-36 között Moszkvában élt, szokolnyikiben, egy egyszerű fehérben. Már megformázta az első magyar Lenin-érmet. Megalkotta Landler Jenő-dombormüvét a moszkvai magyar emigránsklub falára.

E. F. P.: Az ismeretlen Ferenczy Béni 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 18.

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

„az egyik esszét... Ferenczy Béni rajzai kísérik..."

Kenyeres Zoltán: Hubay Miklós: Úton és itthon 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 16.

Ferenczy Béni

"Felkészültsége a reneszánsz mestereképez volt mérhető", -irja többek között a müvészről Németh Lajos: "Szakmai hitel és müvesség" c. tanulmányában, amely külföldi és hazai müvészről és müvészekről, valamint müvészetük értékeléséről szól.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. január 24.
XIV. évf. 4. sz. 5. lap

Ferenczy Bém.

Rajz (reprót)

Kortárs 1963 I. n. 202 old.

Ferenczy Béni.

Rajz /szepró/

Kortárs 1963 III.n. 369 old.

Ferenczy Béni

2 rajz (szepzók)

Kortárs 1963 IV n. 484., 594 old.

Ferenczy Béni

Rajz [reprró]

Kortárs 1963 V. n. 736 old.

Ferenczy Béni

Rajz (szepró)

Kortárs 1963 VI. n. 942 old.

Fakmary Béni

Rajz szepkó/

Kartács 1964 XII. n. 1980 old.

Ferenczy Bém.

Rajz /rajzró/

Kostars 1964 XI n. 1731 old.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Önarckép, terrakotta. 1918. Bp,müv. tul.

Wilde János bronz, 1918, Bpé müv. tul.

Dévi , bronz, 1918, MNg, Schuster Gy. tul.

Fiatal fféfi, fa, 1919, Bp. müv. tul.

Önarckép, terrakotta, 1919. Wilde F. tul / 1945-ben elp. /

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.l.

Ferenczy Béni.

Rajz szepkó,

Kostárs 1967 IV. n. 579 old.

Ferenczy Béni szobrász. 1

Junius 2-án halt meg ez évben
1890-ben milatét kentendrén.
Nagybányán, Firenzében,
Münchenben tanult
1921 ben Bécsbe, 1932-ben
Moszkvába költözöt, ahol 4 évig
élt. Vissza-tér Bécsbe, és néha
Budapestre. 1942: Velencei Bienná-
lén nekapel. Kétszeres Kossuth díjas

Kortárs 1967 VIII. n. 1298 old.

Ferenczy Béni

Emlékre: Amony felemelt

Lakokkal (1935) Felesége portréja (1936) Miklós (1937) Atalanta (937) Odalink (1939) Lépő nő (1939) Louise de Vilmorin (1941) Játszó fiuk (1947 Petőfi (Gyulán felállítva) Charitas, Génius (1955) Aranykor (1959) Fiu (1963) Felesége; Tükör előtt, Ady (szepró)

Kortárs 1967 VIII. n. 1299 old.

Ferenczy Béni

Szobor (repró)

Kostárs 1907 # IX. n. 1922 old.

Ferenczy Béni

és más szerepelnek a

„Magyar Művészet 1945–1969" kiállítás

Magyar Nemzet 1969 október 12

12. old

Ferenczy Béni

szobrával szerepel a „Magyar Művészet 1945–1969" kiállításon

Magyar Nemzet 1969 október 12
12. old

Ferenczy Béni

18 virág akvarelljét jelentette meg üdvözlő kártyán a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata.

Magyar Nemzet
1969 szeptember 19.
4. old.

Naplá —

Ferenczy Béni

Síremlékét Gerő László készítiel.

Pestmegyei Hirlap, Bp. 1970. ápr. 4.

Ferenczy Béni

Petőfi szobrára hivatkozott a gyulai Kohán György emlékkiállítás vendéghöngyében az egyik látogató.

„Szép képek, ha többször megnézzük, ezeket is ugyanúgy megértjük majd, mint a Petőfi szobrot".

Különben sok művészeti vitte után a szobrot is Gyula városa fogadta be.

Év végi tárlatok vidéken (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968. december 23. 9. l.

Ferenczy Béni

reprodukcióit is bemutatják a szombaton megnyílt kiállításon, amelyet Krúdy Gyula születésének 90. évfordulójára rendezték a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

Krónika

Magyar Hírlap, 1968, december 8. 9. l.

Ferenczy Béni

Álló jin c. szobrát említi Borsos Miklós interjújában.

„Nem csinál semmit, nincs a vállán korsó, a tezében horgászbot. Csak áll. De ebben az alakban benne van az ifjúság szépsége, tragikuma, vivódása, találkozása az élettel. Csak nem mindenki veszi észre".

A tehetséget is meg kell faragni... (Négyszemközt Borsos Miklóssal) – Fodor Gábor

Magyar Hírlap, 1968. december 8. G. l.

Ferenczy Béni
szobrász

Sokat dolgozott Esztergomban,
lefestette a kerte paradicsomokat,
a hajat ahol laktak is szivesen
készítette szobrászi művelt is.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni műnésztelepe Esztergomban.
Műnészet, 1970. augusztus 10. lap

Ferenczy Béni
nobszi

Esztergomban készült művei: „Futó-
nőlő", „Gyümölcscsendélet", „Virág-
csendélet", „Erzsi a fesülettel" ~~a~~

Kaposi Endre: Ferenczy Béni műnésztelepe Esztergomban.
Műnészet, 1970. augusztus – 10. lap.

Ferenczy Béni
szobrász

Esztergomban készült grafikai művei:
„Kettős női hátakt", a „Testvérek", az
„Esztergomi Barionni dülő", a „Kora-
tavasz", a „Szőlőtőke".

Kaposi Endre: Ferenczy Béni minésztelepe Esztergomban,
Műnészet, 1970. augusztus 10. lap

Ferencsy Béni

Illyés Gyula róla írott verse
emlékére

Magyar Nemzet 1968 okt 22
— Napló —

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Leány bagollyal.

Dombormű : Rep

Lipták Gábor: Ferenczy Béni
hetvenöt éves

355-356

KÖNYVTÁROS, Bp. 1965. Június

XV/6.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász, grafikus

Rajza az Írás 's

kép c. kötetből:

Repr

Ferenczy Béni: Olvasó nő

Hátsó-külső-borítólap.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1965. Június

XV/6.

Ferenczy Béni

a Mezőgazdasági Múzeumban rendezett Ló és lovas c. kiállításon két lábra álló mén alkotása szerepel.

Sasonci Miklós: Ló és lovas.

Pest Megyei Hírlap, 1971. okt. 15.

Ferenczy Béni.

Illés Endre gellértheggi otthonában van egy dedikált cérnarajza, mely egy régi zenés délután hangulatát idézi.

Illés Endre: Két oroszlán közt.

Új Irás, Budapest, 1971. 11. 139. old.

Ferenczy Béni
nohan

Miltalics

Földes Anna: Remekmüvek nyomaban.
Nők Lapja, 1969. okt. - 42 szám

Ferenczy Béni
szobász - grafikus

Virágok"
" (repro)

——: A művész virágai
Nők Lapja, 1969. augusztus - 38 szám

Ferenczy Béni
festőművész, grafikus

A Képzőművészeti Alap kiadványában jelent meg Ferenczy Béni Kossuth díjas festőművész és grafikusművész munkáiról egy 18 lapból álló sorozat.

— A művész virágai

Nők Lapja, 1969. augusztus – 38. száma

Ferenczy Béni

Vázlatkönyvéből
ülő női akt, sep

Rózsa M. St. 229. C.

ölvin

Ferenczy Béni

Petőfi szobra szegpel a
Petőfi irodalmi Múzeum Petőfi emlékkiál-
lításán

Magyar Nemzet
1969 augusztus 1.
4. old.

Ferenczy Béni

1953-ban készíti a Ferenczik-portrét.

Németh László: Modern magyar művészet
Corvina 1965

178.l.

Ferenczy Béni

1937-ből való a Miklós és a Lépő akt.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1964

174. l.

Ferenczy Béni

1941-es a Louise de Vilmorin-portré, 1947-es a Fátyol fiúk, 1948-as a Petőfi szobra, 1954-es a Babits-síremlék, 1956-os az Ülő női akt.

Nemeth Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968 175., 177., 178., 179

Ferenczy Béni

Olympiai derűje hirtelen szétfoszlik és indulatba csap át, amikor ízig-vérig magyar témához nyúl, és megmintázza a harangos Petőfit.

Némethy Lajos: Modern magyar műnmű
Corvina 1968

153.l.

Ferenczy Béni

Az idősebb nemzedék tagjai közül az ő és Medgyessy hatása érződik az új szobrászgeneráció soraiban.

Németh Lajos: Modern magyar múmúl
Corvina 1968

148.l.

Ferenczy Béni

Mint klasszikus ihletésű művésznek a munkássága a Theodor Lipps-i „tárgyiasított belső önömről" volt.

Néme Ch. Lajos: Modern magyar minimál
Cassino 1965 152. l.

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

A Lenin-kiállításon bemutatják

népművi Lenin-érmét.

(harangozó): Ismerte a tővényt 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 16.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

A Horváth kertet díszíti műve:
az Ülő nő c. kútszobor.

— : Rohanó angyal 6.

EST / HIRLAP, Bp. 1970 márc. 23.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

A Ferenczy-család kiállítása a Szovjetunióban nagy jelentőségű.

-bel-: Ádám és Elektra Küldetésben

2.

ESTI HIRLAP, B. 1970 márc. 27.

Ferenczy Béni

A szerző Ferenczi szobrait vetti egybe Ferenczyéivel: az utóbbi a klasszikus humánum és a művészi tudatosság képviselője, az előbbi a művészek világát idéző szobraiban.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina Kiadó

Ferenczy Béni

Emlétre

Mindenevezzelek?

Dunaújvárosi Hírlap, Dunaújváros

1970. nár. 22.

Ferenczy Béni

mellszobra a művészeti

pantheonba Zenil

Pestmegyei Hírlap 1969 január 11.

Ferenczy Béni
nobán

Asszonyi Tamás mintaképe,

Cifka Péter: Asszonyi Tamás kiállitása.
Müvészet, 1970.november - 41.lap

Ferenczy Béni

Petőfi (eml.)

Mihályfi Ernő: Folytatható e Deskovits útja

Magyar Nemzet 1970 IV. 4

Ferenczy Béni
nobrász

1963-ban bécsi kiállításának
plakátját Katona László alkotta.

Solymár István: Katona László kiállitása
Müvészet 197o december -42 lap

Ferenczy Béni

alkotta 1955-ben a bp.-i Belvárosi templom kerentelőkutjának bronzcsoportozatát.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 4631

331

Ferenczy

Kiállítása volt a Magyar Nemzeti Galériában

Solymár Istvánné: A Magyar Nemzeti Galériáról

Népművelés 1968/1 34 old.

Ferenczy Béni
Nohán

Mint felesége mondja nagyon szerette az esztergomi művésztelepet, Martsa Alajossal barátságot kötött, Ferenczy tanította fenighépezni.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.
Művészet, 1970. augusztus 10. lap

Ferenczy Béni

Gálszó fiúk

Népművelés 1968/8 borítólap 48 old.

Ferenczy Béni

Múzsa

Népművelés 1968/8 borítólap 48old

Ferenczy Béni

Plákettjén 1-1 véső nyomnak is fontos jelentősége van.

Dr Maksay:Módszertani problémák a modern szobrászat ismertetésekor III. Rajztanitás 1969/2 17.old.

Ferenczy Béni

Medgyessy Ferenc 1956-os kiállitásán Ferenczy azt mondta róla,hogy a legnyagyobb magyar szobrász,

Harsányi Zoltán:Medgyessy Ferenc
Rajztanitás 1968/5-6 4o.old.

Ferenczy Béni

A háboru nem hagyott myomot, művészek azok közé tartozott ,mint Egry,Szőnyi,Ferenczy Noémi.

Pataky Dénes:Szőnyi 18.old.
Corvina 1971

Ferenczy Béni, szobrász

A nemzetközi kiállításon
válogatott kisplasztikái láthatók.
(Műcsarnok.)

Harangozó Márta: A szobrászat átváltozásai

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. okt. 16.

Ferenczy béni, nobrán

herepel a tárlaton. (Mezőgard. Múzeum.)

(h. m.): A ló és lóvas

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971 szept. 13

Ferenczy Béni, szobrász

Otto Gutfreund kiállításának elemzésekor többször hivatkozik a cikkíró ferenczy Bénire. (Műszarnok.)

Rózsa Gyula: Párhuzamok közép-Kelet-Európáról

M. S.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 19.

Ferenczy Béni, hobrász

75 alkotása ad áttekintést életművéről.

(Műszaknor.)

— : Ma nyílik meg az I. nemzetközi kisplasztikai biennale

7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 16.

Ferencsy István, szobrász

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Jó nemzetközi kapcsolat N.7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 31.

230.

Ferenczy Béni, szobrász

Megemlítve Schaár Lossébet művészetéről
írt értékelése.

T. Rika Margit: Az archépszobrászat műhelyében
118-124.

Élet s Tudomány, Bp. 1971. jan. 15. XXVI/3.

Ferenczy Béni

vizágakvarelljeinek reprodukcióit hozta forgalomba a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata, nagyalakú, borítékos üdvözlőkártyákon.

A nap hírei.

Magyar Hírlap, 1969. május 24. 8. l.

Ferenczy Béni

és Medgyessy Ferenc Rózsi moszkvai kiállítá-
rát Jurij Cserepanov nyitja meg.

Krónika

Magyar Hírlap, 1969 május 21. 9.l.

Ivanczy Béni

Ján Dezső arcképe, 1920 (rajz)

Tartozás (Gáll István) – Zsi Zsigmond

Magyar Hírlap, 1969. március 20. 6. l

Ferenczy Béni

az elkövetkező években, a fővárosi Tanács
döntése alapján szobrot kap a margitszi-
geti művésztelepen.

Új szobrokat állítanak a Margitszigeten

Magyar Hírlap, 1969. január 11. 9. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Magvető, 1926, ólom, Bp. mt. repr

Tevékeny élet, 1929, kő, Berlin-Grunewald, Remack-ház,

Danaé, 1934, bronz, repr. MNG

Erzsi, 1936, bronz, repr. Bp. mt.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967.

12-15. kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Bartók-érem, 1936, bronz, repr. MNG

Rubens-érem, 1936. bronz, repr. MNG

Van Gogh-érem, 1936, bronz, Bp. mt

Ágaskodó ló, 1936, bronz, repr. MNG

Golyózó fiu, 1936, bronz, repr. MNG

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967.

16/a-19. kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Miklós, 1937, bronz, repr. MNG

Atalanta, 1937, bronz, repr. MNG

Tyukjait ~~xxxxx~~x hivogató, 1937, bronz, repr.
Bp. mt.

Mosakodó, 1937, bronz, repr. MNG

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967.
20- 23. kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Önarckép-érem, 1939. bronz, repr. Bp. mt.

Anya - és gyermeke-érem, 1939, bronz, repr. Bp.MT

A müvész felesége egy fiu bronzszobrával, 1938,
ceruza és akvarell, repr. MNG

Cézanne-érem, 1937, bronz, repr. Bp. mt.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 24/a- 26

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Kuporgó lány, 1942, bronz, repr. Bp. mt.

Ferenczy Károly-érem, 1940, bronz, repr. MNG

Louise de Vilmorin, 1941, bronz, MNG

Szerelmespár, 1942, bronz, repr. Bp. mt.

Evokáció, 1945, bronz, repr. MNG

Boreas és Psyché, 1949, bronz, repr. Bp. mt.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967.

31-36. kép

M.N.K.

Ferenczy Béni szobrász

Velence-érem, 1939, bronz, repr. Bp. mt.

Karinthy-Frigyes-érem, 1939, bronz, repr. Bp. mt.

Odaliszk, 1939, bronz, repr. Bp. mt.

Lépő nő, 1939, bronz, MNG

Női akttorzó, 1939, bronz, repr. Bp. mt.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967.

27/a- 30. kép.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Játszó fiuk, 1947, bronz, repr. MNG

Felesége arcképe, 1949, ceruza és akvarellé repr. Bp. mt.

Hátakt, 1955, kréta, MNG repr.

Arany János -érem, 1952. repr. bronz, Bp. mt.

Kölcsey-érem, 1952. bronz, repr. MNG

Petőfi, 1948, gipsz. MNG

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967.
37-41. kép

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Charitas, 1950, bronz, repr. Bp. mt.

Pilinszky János, 1954, terrakotta, repr. Bp. mt.

Babits-siremlék, 1954. bronz, repr. Bp.Kerepesit

Piros tulipános férfim 1960, akvarell, repr. MNG

Németh László, 1955, bronz, repr. Bp. mt.

Juhász Ferenc, 1955, bronz, repr. Müvel. Min.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967.
42-47. kép

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Szélfutta fa, 1955, akvafell, kréta, papir, repr. Bp. mt.

Géniusz, 1955, bronz, repr. Bp. Kiscelli Muzeu,

Aranykor, 1959, bronz, repr. Bp. mt.

Virágcsendélet, 1963, akvareéée, repr. Bp. mt.

Danaé, 1943, repr.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 48-51. kép cimlap,

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

Neutendorfi is dolgozott.

Szij Rezső: Könyvek a Duna kanyarról
418-421. l.

A KÖNYVTÁROS, BP. 1963. július (XIII/7

FERENCZY BÉNI

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

480-482
Szöveg : *260/15,*
Kronológia : 1916, 1918, 1925, 1936, 1941, 1951, 1968,

Ferenczi Béni

Említve

Nástor Tamás: Ybl Ervin végakarata
Jaspar Gjüsdg, 1970. márc. 6. 13 l.

Ferenczi Béni (?)

Említve

A Kiállítási Terem éves programja
Dunaújvárosi Hírlap, Dunaújváros
1970. feb. 27.

Ferenczy Béni

tanítványa a Bpesti Képzőművészeti Főiskolán, Martsa István.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. (Fonó Györgyné, Kis Tamás) Bpest, 1969.

1-617 l

354 l.

MDK

Ferenczy Béni, grafikus,
nobrán

Bartók-portré:
(Frajz) Repr.

Illés Endre: A magas Küszöb 7.7.

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 11.

Ferenczy Béni
szobász

Esztergomban készült művei: „Bincsi Esztergomtól", „Terzasson álló fa I", „Terzasson álló fa II", „Esztergomi táj-kép domboldalon épült házzal".

Kaposi Endre: Ferenczy Béni munkásztelepe Esztergomban.

Műnészet, 1970. augusztus – 10. lap.

Ferenczy Béni

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Vigh Tamás.

Kikicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Budapest, 1969

1-6171

5861

Ferenczy Béni,

Borsos Miklós, Medgyessy Ferenc, Pátzay Pál, Tar István és Vilt Tibor szobrászművének nagy méretű domborművei díszítik a miskolci egyetemváros épületeit.

Látogatás Miskolc egyetemvárosban (Dr. Fényad Ernő)
(Szerai Körkép)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 11. 4. l.

Ferenczy

Emlőre

L. A. Munkásmúvész
Elzett 1970. máj. 19.

Ferenczy Béni

sok műve szerepel a Ferenczy család kiállításán a budavári palotában.

A Ferenczy család (Horváth Béla)

Magyar Hírlap, 1968 június 21 9.l.

Ferenczy Tjeni

Művészi síremléket Rapott

Ápriliszra elkészül a Marx-Engels em lékmű

Népszava, Bp. 1970. nov. 12.

Ferenczy Béni.

a felszabadulás után nevezték ki tanárrá a művészt a Főiskolán.

Ónody Éva: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola.

Budapest, 1971. nov.

MAGYAR NEMZET
Budapest

Munkatársunk telefonjelentése:

Ünnepélyesen megkezdődtek M
a magyar kultúra nap

Megnyílt a Ferenczy család kiállítá

1021

Moszkva, március 25.

Szerdán délután megnyílt *a Ferenczy család gyűjteményes kiállítása* a magyar kulturális napok alkalmából Moszkvában. A Szovjetunió Művészeti Akadémiájának Kropotkin utcai székházán és annak környékén plakátok, magyar és szovjet zászlók, az utca felett átívelő feliratok hívják fel a moszkvaiak figyelmét a kiállításra.

Az ünnepélyes megnyitón megjelent *Furceva* szovjet és *Ilku* Pál magyar művelődésügyi miniszter, *Rapai* Gyula, hazánk moszkvai nagykövete, valamint *Ferenczy Béni* özvegye. Megnyitó beszédet mondott V. I. *Popov* szovjet és *Simó* Jenő magyar művelődésügyi miniszterhelyettes.

A szovjet művelődésügyi miniszterhelyettes hangsúlyozta beszédében, hogy a két ország kulturális kapcsolatai a messzi múltba nyúlnak vissza. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy kulturális kapcsolataink különösen megerősödtek és elmélyültek a Magyarország felszabadulását követő negyedszázad folyamán.

A magyar művelődésügyi miniszterhelyettes kiemelte: a Ferenczy-család bemutató kiállítás a magyar képzőművészet élő hagyományaiból ad áttekintést. Aktualitása olyan, mintha művészetünk rövid életrajzának néhány összefüggő, fontos adatát mondhatnánk el felszabadulásunk negyedszázados évfordulóján.

Kemenov, a Szovjet Képzőművészeti Akadémia alelnöke azt a gondolatot húzta alá, hogy a Ferenczy család realista ihletésű nemzeti jellegtől áthatott művészete humanista értékekkel gazdagítja a szocialista kultúrát.

A magyar kultúra napjai ünnepélyes megnyitóját szerda este rendezték meg a Kreml kongresszusi palotájában. A hatalmas teremben hatezer néző foglalt helyet.

A kormánypáholyban az ünnepi est vendégei között foglalt helyet Pjotr *Gyemicsev*, az SZKP PB póttagja, a KB titkára és Konsztantyin *Katusev*, az SZKP KB titkára.

A szovjet—magyar barátságot lelkesen ünneplő moszkvai közönség tapsviharának elülte után Jekatyerina *Furceva* művelődésügyi miniszter meleg szavakkal köszöntötte a magyar delegáció vezetőjét és tagjait, valamint a kulturális napokon fellépő magyar művészeket. Furceva miniszterasszony hangsúlyozta a magyar művészeti eseménysorozatnak azt a jelentőségét, hogy *a szovjet nép a magyar néppel együtt ünnepli meg méltóképpen Magyarország felszabadulásának negyedszázados évfordulóját*. A jubileum ünnepi fényét csak növeli, hogy időben egybeesik az egész emberiség nagy ünnepével, a Lenin-centenáriummal. Külön rámutatott arra, hogy *a szovjet nép ismeri és nagyra értékeli a magyar kultúra alkotásait*.

A miniszterasszony bevezető szavait követően Ilku Pál mondott beszédet.

— A magyar nép hálás a szovjet népnek és a Szovjetunió Kommunista Pártjának azért, mert a szocializmus felé tartó útján politikailag és gazdaságilag *mindenben segítőnk és támogatónk volt*, s reá támaszkodhattunk függetlenségünk védelmében, építő munkánk zavartalanságának biztosításában is — mondotta a többi között Ilku Pál, majd a kulturális kérdésekre rátérve így folytatta: — A szovjet művészet a munka és a harc, az építés és az ember felszabadulása, a kiteljesedés művészete, a dolgozó milliók érzés- és tudatvilágának, az új típusú ember kialakulásának a művészete. Ez a magyarázata, hogy a szovjet művészet és irodalom befogadásának a vágya miért jelentkezett oly elemei erővel a felszabadított és a szocializmus útját választó magyar nép körében.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után a Magyar Állami Népi Együttes mutatta be nagy sikerű műsorát a moszkvai közönségnek.

A szovjet fővárosban zajló ünnepséggel egyidőben tartotta meg első előadását Leningrádban a Nemzeti Színház együttese.

Ma a magyar kulturális napokra érkezett magyar küldöttség tiszteletére fogadást ad a szovjet művelődésügyi miniszter, este pedig a szovjet Filmművészek Szövetsége rendez baráti találkozót a magyar filmművészekkel. A találkozó keretében *magyar filmplakát kiállítás* nyílik meg és bemutatják a *Szemtől szembe* című új magyar filmet, amelynek írója, *Dobozy* Imre is Moszkvában tartózkodik.

A magyar filmfesztivál megnyitására március 31-én kerül sor az Udárnyik moziban. Ebből az alkalomból több magyar rendező és filmszínész is Moszkvába érkezik: *Máriássy* Félix, *Révész* Miklós, valamint *Hintsch* György, *Törőcsik* Mari, *Sztankay* István és mások. A fesztiválon a nyitófilm a *Budapesti tavasz* lesz, majd ezt követi tucatnyi film: az *Apa*, a *Tizedes meg a többiek*, a *Falak*, *Egy szerelem három éjszakája*, *Így jöttem*. Első ízben kerül a szovjet közönség elé az *Egri csillagok*, a *Koppányi aga testamentuma*, a *Kártyavár*, az *Isten hozta, őrnagy úr*, az *Imposztorok*. A kulturális napok alatt a moszkvai Illúzion moziban — amely a régi és különleges filmek mozija — vetítik majd a *Talpalatnyi földet*, a *Hideg napokat*, a *Húsz órát* és a *Ház a sziklák alatt* című filmet.

Április elsején *magyar irodalmi est* lesz az Írók Házában, amelyen a ma Budapestről elindult magyar írókülldöttség is részt vesz: *Simon* István, *Hidas* Antal, *Urbán* Ernő, *Fodor* András, *Somogyi Tóth* Sándor, és a már Moszkvában tartózkodó *Dobozi* Imre. A külföldi irodalom könyvtárában *magyar könyvkiállítást* rendeznek, a Gorkij utca egyik bemutató termében pedig a következő napokban *magyar képzőművészek* mutatják be legjobb alkotásaikat. A Csajkovszkij-hangversenyteremben magyar zeneszerzők — *Bartók*, *Tardos*, *Szabó és Ránki* — műveiből rendeznek koncertet április másodikán. A koncerten Tatjana *Nyikolájevna* játssza majd Bartók *Harmadik zongorahangversenyét*, a Szovjet Rádió és Televízió szimfonikus zenekarát pedig Jurij *Aramovics* vezényli.

Már hétfőn megkezdődött és ma befejeződött *a magyar és a szovjet történészek többnapos konferenciája*, amelyen felszabadulásunk körülményeit, az eltelt huszonöt esztendőt elemző előadások hangzottak el. A konferencián magyar részről felszólalt már *Berend* T. Iván történész, tanszékvezető, dr. *Ságvári* Ágnes, a Fővárosi Levéltár igazgatója és *Kárpáti* Sándor filozófus, a Pártfőiskola tanára. Az MSZMP politikájáról és a magyar gazdaságirányítási reformról érdekes, magas színvonalú előadást tartott J. V. *Bromlej* történész, aki a tavaly alakult szovjet—magyar történelmi vegyesbizottság elnöke. A történészek vitájának értékelésére még visszatérünk.

A magyar kulturális napok hivatalos programján kívül mind Moszkvában, mind a Szovjetunió más városaiban megemlékezésekre, kiállításokra kerül sor. Sok testvérvállalat cserél küldöttségeket és több magyar barátság-vonat utasai is a Szovjetunióban tartózkodnak ezekben a napokban.

Szerdán délután a Vörös téren és környékén, a gyenge márciusi fényben sétálva, miközben a futó felhőkből hó szállingózott, gyakran ütötte meg a fülünket magyar beszéd. És azon sem lepődtünk meg, amikor a Gyetszkij Mir közelében megpillantottuk azt a plakátot, amelyen a TESCO Vállalat — szintén programon kívül — *a magyar technikai-műszaki fejlődést szemléltető kiállításra* invitálja a moszk-

Magya

lődi
oszkvában
ödöl
jai

isa

kat — nent épüle-
söztetve tt a ma-
klődéstunk. ági és mű-
epre k együttműkö-
apok ülésszaka. A
tanagyar Apró Antal és
sz miniszterelnök-
tsemények etik. A megnyi-
Gtszkaja ett Vaszil Bog-
száma budapesti
közli Ukr...

...yitó beszé-
...hogy Ma-
...ória évi
...ma 45—
...10-re kö-
...ekkal emel-
...enst. További
...kell tenni, hogy
...g jelentős fejlődé-
...dó lehetőségek a gaz-
...kapcsolatok fejlesztésé-
...is realizálódjanak. Mind-
...t ország lakossága számára
...asznos az az elképzelés is,

hogy *Magyarország és Bulgária együtt működjön a fogyasztási cikkek választékának kölcsönös bővítésében.* Magyarországon megbízzák az illetékes minisztereket, hogy ebben a kérdésben folytassanak tárgyalásokat bolgár partnereikkel.

Ivan Mihajlov válaszbeszédében javasolta, tegyék rugalmasabbá a tárgyalásokat. Kedvező jelnek tartja, hogy több ágazatban meggyorsultak a kölcsönös szállítások, s bizonyos mértékben az export-import struktúrája is a korszerűbb körülményeknek megfelelően változott.

A két beszéd elhangzása után a gépipari, a vegyipari és a könnyűipari szakbizottság jelentése alapján megvizsgálták a legutóbbi ülésszak óta végzett munkát.

Kétszázmillió forint Vietnam megsegítésére

Ötödik alkalommal ül össze a stockholmi *Vietnam-konferencia*, hogy a világ békeszerető erőit összefogva szavát hallassa a Vietnamban folyó amerikai agresszió ellen. A hazánkat képviselő magyar küldöttség dr. *Réczei* Lászlónak, az Országos Béketanács alelnöke vezetésével szerdán reggel utazott el.

Dr. Réczei László, a küldöttség elutazása előtt bemutatta a sajtó képviselőinek azokat az albumokat, amelyekben államférfiak, művészek, tudósok, sportolók, egyházi, társadalmi és testületi vezetők fogalmazták meg tiltakozásukat a vietnami háború ellen. Ezek az albumok is kifejezik azt a mélységes együttérzést, amely Vietnam szenvedő népe iránt hazánkban megnyilvánul.

A vietnami szolidaritási mozgalomban — mint azt dr. Réczei László is ismertette — egységesen részt vesz egész társadalmunk. *Ma már csaknem 200 millió forintot tesz ki a Vietnam megsegítésére befizetett adományok összege.* És az utóbbi hónapok eseményei is azt példázták, hogy a városoktól a falvakig, az iskoláktól az egyázakig mindenütt kifejezést nyert a Vietnam iránti szolidaritás. Múlt év novemberében valamennyi protestáns templomban imanapot tartottak, december 14-én pedig Vietnam javára adakoztak a hivők és 350 000 forintot, a katolikus egyház hívei 400 000 forintot gyűjtöttek össze Vietnam megsegítésére.

Ifjúságunk ma is egyik legaktívabb részvevője a vietnami akcióknak. A KISZ KB decemberi ülésén elhatározták, hogy a VII. Magyar Békekongresszuson felajánlott ezer kerékpár mellett *újabb négyezer kerékpárt, rádiótelefonokat és négymillió forint értékben egyetemi és főiskolai felszereléseket ajándékoznak Vietnamnak.* Egyidejűleg javaslat született, hogy 1970-ben újabb széles körű társadalmi akcióval egy *Diesel-mozdonyra* és a hozzátartozó vasúti kocsikra kezdeményeznek gyűjtést.

Hosszú a sora azoknak az adományoknak, amelyeket a magyar nép segítőkészségéből már eddig is eljuttattunk Vietnamba. Kórházak, terepjárómentőautók, iskolák, több ezer liter vér, gépek, iskolai felszerelések, nagy mennyiségű ruhanemű enyhítette a szenvedéseket, pótolta az elpusztult értékeket. Békemozgalmunk szolidaritási alapjából az idén *további 300 000 méter ruhaanyagot, félmillió értékű gyógyszert és 100 ágyas tábori kórházat juttatnak el a dél-vietnami szabadságharcosokhoz.* Ezenkívül hárommillió forint értékben felszereléssel látják el a Vietnami Demokratikus Köztársaságnak eddig átadott kórházakat.

Az Országos Béketanács, a magyar békemozgalom idei terveiben is megkülönböztetett helyet kapott a Vietnam iránti szolidaritás mozgalmának gazdagítása, még szélesebb körű kibontakoztatása. A következő hetekben, hónapokban mindennapos feladata lesz békemozgalmunknak a vietnami nép iránti szolidaritás erősítése, az évfordulókhoz kapcsolódva népünk állásfoglalásának kifejezése.

Hazánk 25. éves jubileumának vietnami ünnepségeire csütörtökön *Sebestyén* Nándornénak, az Országos Béketanács titkárának vezetésével egyébként küldöttség utazik a Vietnami Demokratikus Köztársaságba.

Megalakult a Balatoni Tárcaközi Bizottság

A kormány a múlt év decemberében fogadta el a balatoni központi fejlesztési programot, s határozatának alapján szerdán az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumban tartotta alakuló ülését *a fejlesztési program végrehajtását koordináló és irányító Balatoni Tárcaközi Bizottság.*

A tárcaközi bizottságban részt vesznek az érdekelt tárcák miniszterhelyettesei, az Országos Idegenforgalmi Tanács elnöke, a SZOT titkára, a Balatoni Intéző Bizottság elnöke, a Minisztertanács tanács-szervek osztályának vezetője, valamint a Somogy és Veszprém megyei tanács vb-elnökei. A bizottság elnöke *Bondor* József építésügyi és városfejlesztési miniszter, titkára dr. *Pongrácz* Pál, az ÉVM területrendezési főosztályának vezetője.

Az alakuló ülésen elhatározták, hogy a fejlesztési feladatokhoz szükséges felmérések elvégzésére az előterjesztések kidolgozására *főmérnökséget állítanak fel*, amelyben elsősorban a Városépítési Tudományos és Tervező Intézet szakemberei kapnak helyet. Tárgyaltak a kormányhatározatban megjelölt központi balatonfejlesztési alap felhasználásáról, és megvitatták az átfogó fejlesztési program végrehajtásának legfontosabb elveit.

A központi balatoni fejlesztési program elsősorban a negyedik ötéves tervben szükséges feladatokat jelölte meg, s a megvalósítás 1971-ben kezdődik. Ezért a tárcaközi bizottság idei munkatervében az a legfontosabb feladat, hogy felmérjék és kidolgozzák a jövő évben kezdődő Balaton-környéki beruházások összehangolásának, végrehajtásának irányelveit és ütemtervét. A következő néhány hónapban kell elvégezni e beruházások felmérését, s a tárcaközi bizottság legközelebbi ülésén, júniusban tárgyalják meg a koordinációs tervek irányelveit.

BAD KAPACITÁST
DARAB ALU. HORDÓ
A ÉS PÁCOLÁSÁRA
ást rendelkezésre bocsátunk
GOS SÖRIPARI VÁLLALAT
és Ellátási Osztály
lódi út 17.
NOS ov;

1968 NOV 10
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

MAGYAR HÍRLAP

Ferenczy Bénit
10 21

Helyünk a világban

HELYÜNKET A VILÁGBAN csak részben jelzik földrajzi határok, s a kis színes folt a térképen. Geográfiai létünkön túl van egy másik, megfoghatatlanabb létünk is, a képzet, amelyet rólunk kialakítanak: mit tudnak rólunk, mit tartanak felőlünk.

A kötet, amely e filozofálásra indított a *The International Who's Who 1967—68.* évi kiadása. A londoni Europa Publications Ltd. adja ki ezt a művet, ezúttal immáron harmincegyedszer. A hasznos kézikönyvet szerte a világon nemcsak újságírók használják, de könyvtárosok, üzletemberek, tudósok, művészek, mindenféle rendű, rangú érdeklődési körű emberek. Közel másfélezer oldala valóságos anyag- és adattenger. Megtalálható benne a köz-, a tudományos és a művészeti élet számos reprezentánsa, akár az Egyesült Államokban él, akár Angliában vagy a Szovjetunióban, Nigériában vagy Vietnamban.

Egy angol színésznőt kerestem benne, *Vanessa Redgrave-t*, a művészt és békeharcost. S ahogy lapozgattam, magyar névre bukkantam: *Veres Péterére.* Visszapergettem a lapokat. Valamivel előbb *Várnai Zsenit* találtam meg. Most már elkapott a vadászláz. Vanessa Redgrave nyilván megbocsátja, hogy lassan már teljesen elfeledkeztem róla, s csak arra voltam kíváncsi: a magyarok közül kiket is tartottak az angol szerkesztők érdemesnek felvenni a kötetbe.

JEGYZETPAPÍRT VETTEM ELŐ és töltőtollat. A vaskos kötet hajnalra megvallotta titkát. Mintegy 150 magyar nevet találtam benne, köztük negyven olyat, akinek viselője külföldön él.

A kötet szerkesztőit — és ez külön érdem — a *tájékoztatás objektivitása vezette.* Alig akad a könyvben olyan személy, aki valamiféle hátsó gondolattal került volna említésre. A szerkesztők által nyilvántartott emigránsok többsége is a fasizmus elől vándorolt Nyugatra. A közélet, a politikai élet területéről nagyjában-egészében a legjelentősebb neveket találjuk a kötetben. A párt, a kormány, az Elnöki Tanács vezetői, tagjai korrekt, pontos életrajzzal szerepelnek. Aki ezekre az adatokra kíváncsi, nem csalódik.

A tudomány számos kiváló képviselője is megtalálható a kötet lapjain. Olyan nevek, mint *Babics Antal, Bognár József, Erdei Ferenc, Erdey-Grúz Tibor, Gegesi Kiss Pál, Germanus Gyula, Gillemot László, Jánossy Lajos, Ligeti Lajos, Lukács György* és sokan mások. Ám itt már világszerte becsült személyiségek hiányoznak. S ezt itthon nemcsak a megfelelő terület szakembere, de a laikus is észreveszi.

Az egyes művészeti ágak képviselőinek listájában igen sok a reklamálni való. Filmgyártásunk *Fábri Zoltánból* és *Keleti Mártonból* áll. Balett-táncosunk, énekesünk nincs. Színházi életünk nem terjed túl *Hont Ferencen és Major Tamáson.* Képzőművészetünk mindössze hat arra érdemes alkotóval dicsekedhet: *Barcsay Jenővel, Bernáth Auréllal,* az időközben elhunyt *Ferenczy Bénivel,* továbbá *Kisfaludi Stróbl Zsigmonddal, Molnár C. Pállal, Pátzay Pállal.* Az irodalmárok listája némileg bővebb: *Benedek Marcell, Boldizsár, Darvas, Déry, Dobozy, Eckhardt Sándor, Illés, Illyés, Kardos Tibor, Kassák, Keresztury, Kolozsvári Grandpierre, Köpeczi Béla, Németh László, Országh László, Passuth, Sőtér, Szabó Pál, Tatay* és a már említett *Várnai Zseni, Veres Péter.*

Ha valaki zeneszerzőt és zenetudóst keres a kötetben, *Kadosa Pált, Mihály Andrást, Ránky Györgyöt, Szabó Ferencet,* illetve *Bartha Dénest, Molnár Antalt, Szabolcsi Bencét* és a nemrég elhunyt *Tóth Aladárt* találja.

ÉRDEMES KIBÖNGÉSZNI a külföldre szakadt magyarok listáját is. Az összeállítók általuk nyilvántartott negyven idegenben élő magyar szinte kivétel nélkül tudós vagy művész. Olyanok, mint *Békéssy György, Doráti Antal, Selye János, Szigeti József, Solti György, Szent-Györgyi Albert.*

Nyilvánvaló, hogy a magyar szellemi és társadalmi élet reprezentánsai nem férnek el teljes számban és súlyuknak megfelelően ebben az egyetlen és az egész világot felölelő kötetben. Az International Who's Who tehát a hiányosságok ellenére is megtette a magáét. Ha fájnak is a kimaradt nevek — ki-ki felsorolhatja magában őket — örülhetünk a bent levőknek, hiszen *ennyivel is többet tudnak rólunk.*

S A TANULSÁG? Talán csak annyi, hogy a jövőben még inkább érdemes szemmeltartani az ilyen és ehhez hasonló kiadványokat. A hiányosságok feltehetően részben abból erednek, hogy *még mindig nem fordítunk elég figyelmet propagandánknak e sajátos területére.* A Magyar Tudományos Akadémia, az Írószövetség, az Országgyűlési, a Széchényi Könyvtár, a művészszövetségek s más különféle szervek — beleértve az olyan kereskedelmi vállalkozásokat is, mint a Hungarofilm — egyik feladata, hogy az ilyen kiadványok előkészítése során külföldről beérkezett kéréseknek optimálisan eleget tegyenek, sőt, *hogy elébük menjenek, okos és céltudatos szervezőmunkával.*

A kötet összeállítóit, úgy tűnik, nem vezette valamiféle ideológiai ellenszenv (az értékelések, ismétlem, többségükben érezhetően jóhiszeműek), a fehér foltok inkább *információs hiányosságnak* tulajdoníthatók. Jórészt rajtunk áll, hogy ezen segítsünk.

Ködöt, tegyük hozzá, sokszor mesterséges ködöt oszlatunk el ezzel. A rólunk formált helyes összképet szolgáljuk vele. A többi: tudományos felfedezéseink, iparunk teljesítményei, művészeink, sportolóink nemzetközi sikerei, turistáink viselkedése, a külföldi látogatók benyomásai és még ezerféle más.

SOK AZ OLYAN EMBER Nyugaton, aki ha behatóbban ismerne bennünket, másképpen vélekedne rólunk. Segítsük hát őket álláspontjuk kialakításában, mert helyünket a világban a földrajzi adatoknál is jobban kijelölik *a rólunk alkotott ismeretek „szélességi és hosszúsági körei".*

Ábel Péter

Rideg Gábor:

Látogatóban Konecsni Györgynél

szük észre őket. A legszerényebb — s a leghatékonyabb ága ez a képzőművészetnek.

Tudom, naiv gondolat, hogy egy rövid látogatással el lehet lesni a műhelytitkokat, azokat a művészi fogásokat, amelyekkel a plakát hatni tud ránk. De talán ha a *hogyanra* nem is, a *miértre* némiképp választ kaphatunk. Miért készít plakátot Konecsni György már 36 éve, miért az utca művészetének nyelvén vall önmagáról?

— Az alkalmazott grafika szerintem szolgálat — mondja. — *A társadalom szervezésének segédeszköze.* S az élet felgyorsulásával szerepe egyre növekszik, hiszen lényegében az idő kikapcsolásával informál, meggyőz vagy mozgósít, de mindenképpen *alakítja magatartásunkat.*

A szoba, amelyben beszélgetünk, egybevág elképzeléseimmel: mindegyik tárgy önálló esztétikai életet él, a biedermeier szekrény, a magas támlájú, modern fotel, a falon függő izgalmas faktúrájú festmény — s az egész mégis teljes, töretlen. A hely s az alkalom teszi? — furcsa módon arra gondolok, hogy kint az utcán a legkülönfélébb színű, formájú, szándékú plakátok így egyesülnek a maguk módján szép és modern városképi harmóniába. Olyan harmóniába azonban, amelyen belül az *egyes* elemek megtartják önálló esztétikai értéküket.

Mintha kitalálná gondolatomat, Konecsni így folytatja:

— Vallom, hogy *a plakátnak az is kötelessége, hogy mindig esztétikai élményt adjon.* Hiszen az alkalmazott grafika egy kicsit amolyan *faltörő kos* a képzőművészeti életben. A látás, a modern vizuális érzék fejlesztésével a hagyományos képzőművészeti műfajok előtt is töri az utat.

És a módszer? Hogyan alkot Konecsni György?

— Nyugtalan ember vagyok — mondja magáról. — Sohasem fogadtam el semmit végleges megoldásként, hanem tovább kutattam, kerestem. Mindig igyekeztem megérteni és a magam számára átértékelni a legújabb kifejezési törekvéseket.

Az önkifejezésnek e nyugtalan kutatása sugárzik a szobában levő képekről, vázlatokról is. Fogékonyság az új iránt és

művészi kontroll. Ez lenne tehát Konecsni művészetének titka?

A kiállításról beszél:

— Az idők során nagyon sok plakáttervem eltűnt, megsemmisült, s nagy erőfeszítésbe került, hogy kis vázlatokból rekonstruáljam ezeket a munkákat. Kezdetben szigorú pontossággal igyekeztem követni a fiatalkori rajzokat, formákat, később ezt a merev tartást feladtam s nem tudtam ellenállni annak, hogy művészileg érettebben ne korrigáljam esetlegességeiket.

A kiállítást azóta már megnyitották a Műcsarnokban. Tegnap óta a közönség egybegyűjtve ismerkedhet Konecsni műveivel. Sokan talán meglepődnek, hiszen az utcákról, házak faláról ismerősek ezek a plakátok; de a mellettük elhaladó emberek ritkán nézik meg készítőjük nevét.

A hegyről lefelé jövet a kiállítás katalógusát lapozgatom. Meggyőződésem, hogy Konecsni György valóban klasszikusa a modern magyar plakátnak — olyan értelemben, hogy e szüntelen mozgásban levő, változó műfaj minden megnyilvánulási formájában, minden korban a legmagasabb szinten fejezte ki önmagát. Leérve a városba az egyik házfalon esőmosta, tavalyi plakátba ütközik a szemem. Egy földgömbbé összeforrott baráti kézfogást ábrázol. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára készült — Konecsni György műve.

zürkében

Ági vette föl a kagylót, egy magát meg nem nevező személy érdeklődött Balla doktor úr iránt.

— Honnan tetszik keresni?

— Honnan? — hangzott elfojtott ingerültséggel. — Az SZTK-rendelőből! Legalább húszan várják.

A lány visszasétált anyja mellé:

— Ronda spiné! — állapította meg. — Hogy ezek milyen modortalanok!

Balláné a gépnél ült:

— Postamunka! Mindig postamunka! Semmit sem képesek idejében kiadni. Soha nem fogom megérteni, hogy ez miért tervgazdálkodás.

— Majd azt mondják, hogy arról a

volt hozzánk... — szavai görcsös zokogásba fulladtak, a készülék megtelt zihálással, csuklással, szipogással, nyögéssel...

— Halló! Halló! — Ági sápadtan kiáltott a kagylóba. — Azt hiszem, apuról van szó...

— Micsoda! — szökkent fel ültéből az asszony, csak úgy szálldostak körötte az asztalról levert papírlapok. Mint a galambok, a fehérek; mint a varjak, az indigók.

— Halló! Halló! — sürgette a beszélőt a lány... — Anyu, szólj Lacinak, hogy hívjon taxit!

— Laci! Laci! Laci!

Hiába, a szoba üres volt, a fiú sehol. Közben a beszélő végre összeszedte ma-

1021

1970.VI.18. 7.00 N.

Ferenczy Béni

Reggeli krónika II.

- Ma 80 esztendeje született Ferenczy Béni Kossuth-dijas szobrász és grafikus, Kiváló Müvész, és Ferenczyné Nádler Imréné Kossuthd dijas gobelin és festőművész.

Bolzano

1570. VI. 13. 7.00 M.

Rimborso Mons. Bart Vescovo Trento per 30 esemplari Missale

1571

- Ma 80 esemplari stabiliscono Mirabile Arbitrio -

Copolla de testamento

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1968 OKT 22

MAGYAR NEMZET

Ferenczy Béni

★

A Galéria Barátainak Körében ma este hét órakor dr. Bodnár Éva bemutatja a nagybányai festőket. A műsorban Gábor Miklós közreműködésével — Illyés Gyula: Ferenczy Béni, és Ady Endre: A föl-földobott kő című versét —, a KISZ Központi Művészegyüttes kamarazenekara Pál Tamás vezényletével Vivaldi-, Bach-, Haydn- és Mozart-műveket ad elő.

kezdtek közeledni és mint
kommunista a kommunistával,
nagy vitákat rendeztünk. Sok-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 OKT 30

PESTMEGYEI HÍRLAP

Ferenczy

1968. OKTÓBER 30., SZERDA

Ferenczy család

Diplomaták a Várban

A *Budapesten* akkreditált diplomáciai képviseletek vezetői és kulturális ügyekkel foglalkozó diplomatái kedden megtekintették a *Várpalota* középkori helyiségeiben a Buda vári ásatások műkincseit. A vendégek útja ezután a *„Budapest ezer éve"* című kiállításra vezetett. Látogatásuk harmadik állomása a *Ferenczy-család* gyűjteményes kiállítása volt.

Használják fel a
a háztáji és eg

A szélsőséges időjárású esztendő utolsó negyedében vagyunk. A nyár elején mutatkozó rendkívül aszályos időszak, az állattartók, különösen a szarvasmarhatartók körében sok aggodalomra adott okot. A rétek, legelők, a pillangósok és egyéb takarmánynövények hozama lényegesen alatta maradt a várt-nak. Sokan indokolatlanul, a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1971 OKT 1

Ferenczy Béni
1021

A szobrászat átváltozásai

Nemzetközi kiállítás a Műcsarnokban

A dunsztosüvegben tekergő műanyag gyűrvények, a műanyag teknő fedelére szerelt, festett vízcsapok, az akrilból öntött, fogasra akasztott blúzok és mindenféle kacatok, szerkentyűk, ötletes és riasztó ostobaságok pályáznak a műtárgy szerepére. Időnként — lehet, hogy véletlenül, de az is lehet, hogy ez koncepció — bömbölő zene gurul, harsog végig a Műcsarnok termein a budapesti művészeti hetek alkalmából, ma délben nyílt I. nemzetközi kisplasztikai biennálén.

Mindezzel csupán a rendező szervek és a zsüri igen tágkeblű válogatására akartunk utalni. Ha esetleg az volt az elképzelésük, hogy ne csak a velencei és egyéb nyugati városokban rendezett biennálék közönsége hökkenhessen meg és riadhasson vissza a modern képzőművészettől, hanem a magyar is, akkor elérték céljukat.

Szerencsére a kiállításra nem csupán az ömlesztett, esztétikum nélküli, a képzőművészetet tagadó és megkérdőjelező bóvliságok, halandzsák jellemzők, hanem *az értékes, elgondolkodtató kísérletek* és alkotások is. Napjainkban a szobrászat átváltozásairól, útkereséséről, a legmozgékonyabb, a legtöbb kísérletet elbíró kisplasztika tanúskodik. Mivel nem túl anyagigényes, a művész megvalósíthatja elképzeléseit anélkül, hogy a kivitelezésben okvetlenül a megrendelőre lenne utalva. A többi között ez kényszerítette a két világháború közötti magyar szobrászok jó részét a kisplasztika művelésére, s ennek köszönheti elért színvonalát, rangját. Nem véletlen tehát, hogy éppen a kisplasztikában próbálkozunk a nemzetközi összehasonlítással, hiszen *ez a korábban kivívott rang* volt az egyik inspirálója, életrehívója a most megrendezett biennálénak. A kiállítás *igazolja*, hogy a kisplasztika ma is, szinte a szobrászat úttörőjeként, megpróbál konkrét alkotásokkal válaszolni a ma emberének új térfelfogására, igényére. A tárlat alkotásain végigtekintve, úgy gondoljuk, csak azokat a művészeket vehetjük komolyan, akiknek munkájában fellelhető ez a törekvés. A nemzetközi tárlat, a szemléletek, az elképzelések és szobrászati megoldások sokféleségével ismerteti meg a hazai látogatót, a klasszikus kisplasztikától egészen a nonfiguratív térelemekig.

Huszonkét ország, a többi között Ausztria, Ausztrália, az Egyesült Államok, Bulgária, Csehszlovákia, Finnország, Görögország, Japán, Kanada, Románia, Spanyolország, Svájc, a Szovjetunió és Venezuela 94 művésze küldte el *több mint 500 alkotását* Budapestre. A rendező szervek — a kiállítás tekintélyét hangsúlyozandó — tíz darab, egyenként 40 ezer forintos díjat ajánlottak fel, amelyeket nemzetközi zsüri ítélt oda az általa legrangosabbnak tartott alkotóknak.

A tárlat anyagát mindenféle értékelés nélkül, alapvetően két csoportba lehet osztani. Az egyikbe azok a munkák tartoznak, amelyek a legkülönbözőbb szemlélettel és plasztikai megoldással, de mégis *az ember ábrázolásával*, az emberről akarnak valamit mondani. Az életet, a sorsát és jövőjét vállaló, vagy éppen a darabjaira, atomjaira hullt emberről. A másik irányzat *kompozíciókkal*, hasábokkal, esztergált, csiszolt, hegesztett, összekalapált konstrukciókkal az ember *környezetéről* vagy általánosabban szólva, a térről akar vallani. Mindkettőben generációk adnak találkozót egymásnak, s mindkettő a szobrászat anyagaként a papírtól, a műanyagtól a fán és a kövön át a bronzig, a vasig mindent felhasznál. Bármelyik ábrázolási módot tekintjük, mindkettőben vannak értékes kísérletek és alkotások, vagy éppen naturalista, ügyeskedően kókler, semmitmondó munkák. Nehéz dolga lesz a látogatónak, befogadni tudó, s egyben kritikus szemmel kell végigmennie a termeken, hogy szelektálhasson, a megértés és a felfedezés élményével távozhasson.

Ebben sokat segít a kiállítás első terme, amelyben, a rendező ország jogaival élve, *Ferenczy Béni* gazdag, jól válogatott kisplasztikáit láthatjuk. E művek nemcsak a szobrászat változatos ábrázolási lehetőségeiről tanúskodnak, hanem a művészet szépségéről, értelmes voltáról is. A magyar kisplasztikát rangos, szemléletükben, alkotói módszerükben különböző művészek képviselik. *Somogyi József* feszültséggel teli, kísérletet és eredményt

Somogyi József szobra

magában foglaló műveit és *Kiss Nagy András* kompozícióit díjjal jutalmazta a nemzetközi zsüri. *Varga Imre, Schaár Erzsébet* és *Borsos Miklós* is szép alkotásokkal szerepel a biennálén. A meghívott külföldi művészek közül a zsüri *Cornelis Zitman* venezuelai, *Olita Abolina* szovjet-lett, *Max Bill* svájci, *Luciano Minguzzi* olasz, *Thimios Panourgias* görög, *Pablo Serrano* spanyol, *Mircea Stefanescu* román és *Fritz Wotruba* osztrák művésznek ítélte oda a felajánlott díjakat.

A biennálé, úgy véljük, ellentmondásaival együtt reprezentatív nemzetközi kisplasztikai szemle. Megrendezése mindenképpen hasznos és tanulságos: világosan mutatja a modern szobrászat törekvéseinek megvalósulását, de egyben zsákutcáit is.

Harangozó Mária

Podgornij hazautazott

Shiraz, október 16.

Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke ma reggel Shirazból hazautazott. A szovjet államfő *Mohamed Reza Pahlavi* iráni sah meghívására részt vett az iráni állam fennállásának 2500. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken.

ezárták ekre

nök parancsára — mintegy 2400 katona és rohamrendőr hatolt be hét szöuli egyetem területére, hogy átfésülje a terepet és ártalmatlanná tegye a zavargó diákokat.

A fegyveres alakulatok a mára virradó éjszakát is az egyetemek területén töltötték,

őrt álltak a kapuknál, s meghatározatlan időre lezárták az épületeket. A távozni kívánó egyetemistákat *visszakergették*, s az ellenszegülőket — szemtanúk szerint — *leütötték*.

A legfrissebb jelentések szerint a terrorakció keretében 1889 szöuli egyetemistát tartóztattak le. A rezsim tájékoztatásügyi minisztere azt állította, hogy ezek közül „már" csak 92 van őrizetben. Közölte azt is, hogy

az egyetemisták és a fegyveres alakulatok között pénteken lezajlott kézitusában több személy megsebesült.

Hong Il Dzsom, az ellenzéki Új Demokrata Párt

Szadat elnök az ASZU mai ülésén

Kairó, október 16.

Anvar Szadat elnököl az Arab Szocialista Unió Központi Bizottságának mai ülésén, amelyet az egyiptomi elnök, az ASZU elnökének közelmúltban Kuwaitban, Teheránban, Moszkvában, Belgrádban és Damaszkuszban tett látogatása jegyében tartanak.

Az ASZU Központi Bizottsága — kairói lapvélemények szerint — megvitatja a politikai élet legújabb fejleményeit, *Szadat külföldi tárgyalásairól szóló beszámolója alapján.*

Az elnök tájékoztatja a KB tagjait a szovjet vezetőkkel a közel-keleti válságról és a válság rendezéséről folytatott tárgyalásairól.

Mint ismeretes, Szadat több ízben *1971 hátralevő részét jelölte meg azon időszakként*, amikor tárgyalásos úton, vagy fegyverekkel rendezik a közel-keleti válságot.

A Központi Bizottság ülésének napirendjén *szerepel a nemzetgyűlési munkájának megindításával kapcsolatos téma* is.

A nemzetgyűlés, átszervezése után, október 27-én kezdi meg tevékenységét.

A témáról *El-Zajjat*, az ASZU KB első titkára tart beszámolót.

Román pártmunkás-küldöttség a Budapesti Pártbizottságon

A Központi Bizottság meghívására hazánkban tartózkodó román pártmunkás küldöttség *Simion Dobrovici*, a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja, a Vrancea megyei pártbizottság első titkára vezetésével látogatást tett a Budapesti Pártbizottságon. A küldöttséget fogadta *Katona Imre*, a Központi Bizottság tagja, a Budapesti Pártbizottság titkára. A baráti beszélgetésen részt vett *Grosz Károly*, az MSZMP Központi Bizottsága, osztályvezetőhelyettese és *Peják Emil*, a Budapesti Pártbizottság osztályvezetője.

Itt az első hó

NEM CSÖKKEN TOVÁBB A HŐMÉRSÉKLET

Ismét egy dátum, amelyet idei esztendőnk téli krónikájánál feljegyezhetünk. Október 16-a: *leesett az első tartós hó.* Ha nem a városok utcáira, [illegible] északi részeiről származó hideg levegő erős északi-északkeleti széllel tovább áramlik Közép-Európába, s többfelé esőt havas esőt, a Kárpátoktól északra fekvő területeken havazást és az évszaknak megfelelő átlagnál 4—8, helyenként 8—12 fokkal alacsonyabb hőmérsékletet okozva.

A hideg légtömegek pályája lassan kelet felé tolódik és így

a következő 36 órában már kisebb fokú javulást várhatunk.

A felhőzet lassan felszakadozik, az esők fokozatosan megszűnnek.

Az északi-északkeleti szél, főként a nappali órákban még élénk marad, de *a hőmérséklet már nem csökken tovább.* Az éjszakai lehűlés viszont erősödik. Sokfelé várhatók a mínusz 1—mínusz 5 fokos fagyok.

*

Beköszöntött a télies időjárás Ausztria magasabb hegységeiben. Ma reggel az osztrák rádió közölte: *lezárták a Gross Glocknerre vezető hegyi autóutat, mert egyes részeit 80 centiméteres hó takarja.* A hétvégi kirándulók figyelmét felhívjuk: a hegyi utakon a gépkocsik kerekeire szereljenek láncot. Más utakon is csak lépésben lehet vezetni, a 25—30 centiméteres hó miatt.

A bécsi Hohe Warte meteorológusai derűsebbet jeleztek: nem sokáig tart a télkezdet — ismét enyhülés jön, napsütéssel.

SZÉNT GYÖRGY

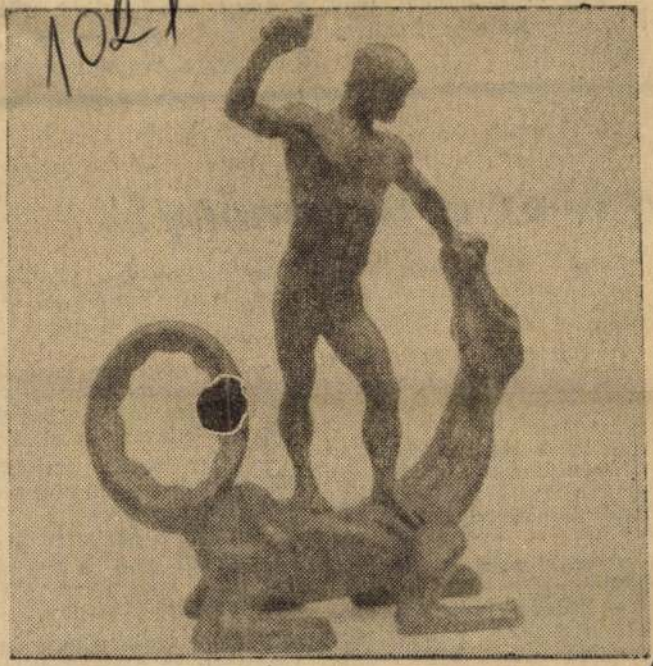

Ferenczy Béni szobra. (1913)

nőtte be a halmot, s fejét a sírdombon nyugtatva egy csavargó aludt.

Na, öreg, ez neked az igazi koszorú — még a síród gató!

kétszer annyi, mint a 10-n kilencszer kevesebb egy. A háromszorosa a mesékb népszerű 3-nak, a 8 negye

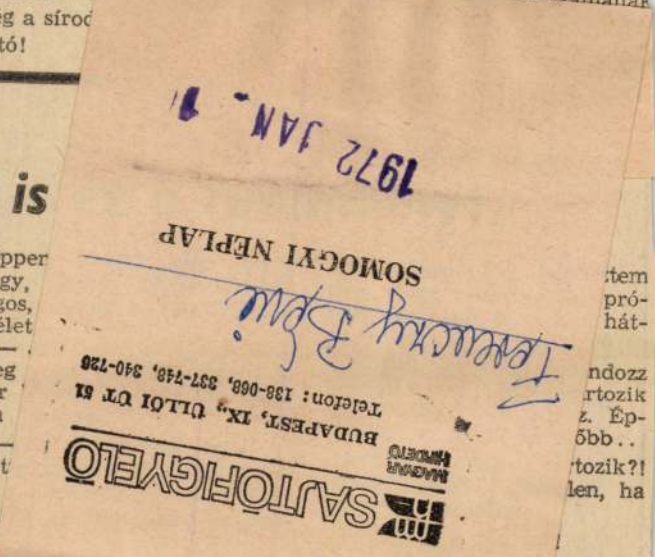

ra is

képper
vagy,
lágos,
mélet

meg
kor
len

élet
ra
»m
tal

közbe:

— Érdekes, nekem az asztal sohasem felelt még egyetlen kérdésemre sem. Persze, az is igaz, hogy én

tem
pró-
hát-

ndozz
rtozik
z. Ép-
őbb . .
rtozik?!
len, ha

hal élő,
al léleg-
o . . .

— Jaj, mos ir értem! Ezek szerint a fa, amelyik fi és növekszik: élő.

Ferenczy Béni

Az I. nemzetközi kisplasztikai bien-
nálén szerepelt műveivel.

Berkovits György: Az I. nemzetközi kis-
plasztikai biennáli
a Műcsarnokban.

Pest Megyei Hírlap, 1971. okt. 22.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Mannheim Károly, terrakotta, 1919, London, Özv. Mennheimné tul.

Nemes Lampérth József, gipsz , 1919. lappang,

Balázs Béla, mükő, 1919, lappang,

Ady-maszk, gipsz, 1919. / bronzpéldánya 1958-as öntés, a müv. tul./ Bp. Hatvany L.,Kmetty J., Wilde F. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Ady Endre bronzérem, 1919. MNG. Wilde F. tul.

A Tanácsköztársaság tizkoronás pénzének terve, ólom, 1919, Wilde F. tul.

Női akt. fadombormü. 1919. Bp. müv. tul.

Leonardo -ló , bronzérem, 1919, MNG. Wilde F. tul.

Stele nőalakkal, tölgyfa dombormü, MNG.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 253.1.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Sirató nő, fadombormü, 1920, Bpé. müv. tul.

Ferenczy Noémi, bronz, 1920, Bp. MNG.

" " terrakotta, 1920, müv. tul.

A müvész anyja, terrakotta, 1920. müv. tul.

Jákob és az angyal, terrakotta, 1920. Szatmárnémeti, Dr. Steinfeld G. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.l.

Ferenczy Béni szobrász M.N.K.

Dr. Fejér Lipótné, bronzérem, 1920. London, Fejér Lipótné tul.

Palkó, bronzérem, 1920. " "

Nimi, ovális bronzplakett, 1920, Pozsony, mt.

Mariska, bronzérem, 1920, "

Manci , ovális plakett, 1920, "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.l.

Ferenczy Béni szobrász M.N.K.

Gyermekfej, bronzplakett, 1920, Pozsony, mt.

Wilde János, fa, 1920. Bécs, Hans Heller tul.

Kartal Judit siremléke, kő, 1921 . Bp. Farkasréti t.

Drapériás nő, fa, 1921, lappang,

Aesopus, fa, 1921, lappang,

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Ernst von Garger, terrakotta, 1921, Bécs mt.

Roland, tölgyfa, 1922. lappang, Berlin,

Férfiakt, fa, 1923, lappang ,

Férfiakt, bronz, 1923, Bp. müv. tul.

Női akt, körte, 1923, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Egyszerü emberek, fa, 1923, lappang,

Anya gyermekével, fa, 1923m "

Gyermek, fa, 1923, / az elöbbi leemelhető r. /
Bp. Folly Róbert tul.

Anya gyermekével, fa, 1924, lappang,

Ádám és Éva, bronz, 1924, Bécs magántul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Álló női akt, fenyőfa, 1924, lappang.

Scharl Pál, bronzérem, 1924, Bp. Pethe L. tul.

" " " Wilde F. "

Spanyol lovasiskola, bronzérem, 1924, Bp. MN Muz. Éremtára, MNG.

Hamutartó, bronz, 1924, Bp. Wilde F. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Anya és gyermeke, fadombormü, 1925, megsemmisült,

Siremlék, márvány dombormü, 1925, Appiano di San Michele, a várkápolna külső falába ill.

Sárkányölő, bronzérem, 1925, Bécs, Khuen-Belasy gr.

" " " " "

Sirbatétel, hársfa dombormü, 1925, lappang,

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 256-257.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.X.

Szegedi Lukács József , nyirfa, 1925, New York, Popper Tivadar tul.

Lessner Sámuel, márvány, 1925, Tapolca, Lessner család tul.

" " bronz, " " "

Anya gyermekével, bronzérem, 1925, Pethe L. tul.

" " fa, 1926, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Magvető, olóm, 1926, Bp. Székács Pál tul.

" bronz, " lappang,

Kánaáni fürt, bronzérem, 1926, Bp. Pethe l. Wilde F. tul.

Vavrecka Hugó, bronz, 1926, egykor, Zlin, Vavrecka hugo tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Gerhard Frankl, bronz, 1926, London, G. Frankl tul.

" " beton, " Bécs mag. tul.

Kislány-akt, tölgyfa, 1927, Hannover, Hoffmanné tul.

" " mükő, " Bp. MNG.

Ljena Grabenko, tölgyfa, Berlin, mag. tul.

Yvonne, terrakotta, Ex 1927, Bécs magántul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni/s szobrász **M.D.K.**

Yvonne, mükő, 1927, Bécs, magántul.

Dr. Gross, bronz, 1927, Bécs, Dr. Gross tul.

Pogány Kálmánné, bronzérem, 1927, MNMuzéum Éremtára, MNG. Pethe L. tul.

" " " " lappang,

Dr. Alexander, bronzérem, 1927, lappang,

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni/s szobrász **M.D.K.**

Tevékeny élet, kődombormü, 1928, Berlin-Grunewald, Kr
Remack-ház.

Szemlélődő élet, " " "

Egon Schiele, bronzérem, 1928, Bp. Pethe l. Wilde F. t

" " " " Bécs mag. tul .

" " siremléke, 1928, Bécs, Sankt Veit-i teme

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni: szobrász M.D.K.

Herz Albert, gipsz, 1928, Bécs. mag. tul.

Kuck táborszernagy, bronz, 1928. Bécs Galerie des XIX-ten Jh. tul.

" " terrakotta, 1928, Bécs , mag. tul.

Wilde Richardné, bronzérem, 1928, Bp. Wilde Ferenc tul.

" " "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Rosenberg Hermann, bronz, 1929, Brissago, Szilasi Vilmos tul.

Hellerné, ólom, 1929, Svájci vagy amerikai mag. t.

Mechanikus kalapács, terméskő, 1929, Bécs, Metzleinthaler Platz, egy ház külsején.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Anya gyermekével, bronzdombormü, 1929, Bécs döbling temető,

Nagybeteg Ady, bronzérem, 1929, Bp. MNG. Gerő L. Pethe L. Wilde F. tul.

Dr. Alexander bronzérem, 1929, ~~Meidling, munkás-kertészeti telep.~~ Wilde F. hel.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Női akt, kő, 1930. Meidling, munkás-ketészeti telep

Anya gyermekével, gipsz, 1930. lappang,

Nep. Szt. János, tufakő, 1930. Heiligenberg,
Fürstenberg-kastély, a felvonóhid pillérjén.

Reőülőut, bronzplakett, 1930, Bp. MNG. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Repülőut, bronzérem, 1930, Donaueschingen, Muz.

Heiligenberg, Herceg Fürstenberg Miksa tu

Pjatiletka, bronzérem, 1930, Wilde F. tul.

Landler Jenő, bronzérem, 1930. lappang ~~Kp. Wilde F. tul.~~

" " vert bronzérem, 1930 Wilde F. t.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 257-258.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Schönberger Margit, terrakotta, 1930, Bécs mag. tu

Lenin, bronzérem, 1930, lappang,

" " " MN Muz. Éremtára, MNG, Wilde Ferenc tul.

Sztálin, ólomérem, 1930, Bp. Wilde F. tul.

Előre, " " "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 258.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Landler-emlék, bronzdombormü, 1930, Moszkva, Emigráns Klub,

Silbermanné, Ólom, 1931, Bécs, Silbermanné tul.

Erna Fürst, bronzérem, 1931, London, Fürstné tul.

" " " " Bp. MNG. Wilde F. tul.

London, Fürstné tul.

" " " " "

Ferenczy Béni: Irás és kép Bp.1961 . 258.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

A müvész anyja, bronzérem, 1931, Bp. MN Muz. Éremtár
MNG. Pethe L, Wilde F. tul

Daumier, bronzérem, 1933, MNMUz.Éremtár, MNG. Pethe
L. Wilde. F. Ybl E. tul.

A müvész felesége, bronzérem, 1934, Bp. müv. tul.

" " " " Wilde F. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép Bp.1961 . 258.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Fiu és anyja, bronzdombormü, 1953, Bp. müv. tul.

A kis alpinista, bronz, 1953. "

Gulyás Pál, bronzérem, 1953. "

Berzsenyi Dániel, bronzérem. 1953. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 262.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Ülő női akt, k953. / a müvész megsemmisitette/

Eurytmia, bronz. 1953. Bp. Bernáth Mária:Tompa Kálmán tul.

Zenélő puttók, bronz, 1953. Bp. MNG.

Fischer von Erlach, bronzérem. 1954. Bp. müv. tul.

Pilinszky János, terrakotta, 1954. Bp. Pilinszky J.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.l.

Ferenczy Béni szobrász N.D.K.

Babits Mihály siremléke, kődombormü. Bp. Kerepesi temető.

Balogh Jolán, bronzérem, 1954. Bp. Balogh Jolán tul.

Ferenczy Valér sirlapja, bronzdombormü, Bp. Farkasréti temető.

Anya és gyermekével, bronz, 1954-1955. Villamossági és Kábelgyár óvodája

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.l.

Ferenczy Béni szobrász K.D.K.

Jászai-dij, bronzérem, 1955. Bp. müv. tul.

Munkácsy-dij, " " "

Stühmer Frigyes, bronzérem, 1955, Bp. müv. tul.

Géniusz, bronz, 1955 / bronza 1958-ból/ "

Leány bagollyal, bronzdombormü, 1955. "

Fiu kutyával, bronzdombormü, 1955. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Bartók, bronzdombormü, 1955. New York, Bartók Péter
Bp. Zenészszöv. tul.

Krisztus keresztelése, bronz, 1955. Bp. belvárosi
plébániatemplom,

Érettségi emlékére, gipsz, 1955, Bp. müv. tul.

Miskolczy Eszter, gipsz, 1955, "
" bronz, " " MNG

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Kouros, gipsz, 1955. Bp. müv. tul.

Németh László, bronz, 1955, Bp. Németh L. tul.

" " " " " müv. tul.

Juhász Ferenc, bronz, 1955. "

Anya gyermekével, ólom dombromü, 1955. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Ülő akttorzó, bronz, 1956. Bp. müv. tul.

Nicolas-fej, bronz, 1956. "

Molnár Béla, bronzérem, 1956. "

Raffaello, bronzérem, 1956. "

Oszlop-fiu, bronz. é956. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Állapotos mő, bronz. 1956. Bp. müv. tul.

Tékozló fiu, bronz, 1956. "

" " torzó, bronz, "

Környey Edit, gipsz. 1956. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Ülő női kat, bronz, 1956. Bp. MNG.

Ferenczy Károly-siremlék, gipsz / befejezte Vigh Tamás/ Bp. müv. tul.

Álló fiuakt, gipsz. 1959. Bp. müv. tul.

Aranykor. bronz. 1959. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 263.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Szent György, 1913. repr.

Dévi, 1918. repr.

Fiatal férfi. 1919. repr.

Lépő nő, 1917. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 85-88.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Álló férfiakt. 1916. repr.

Ferenczy Noémi. 1917. repr.

" "

Tevékeny élet. 1929. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 86- 92.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Egon Schiele siremléke. 1928. repr.

Magvető. 1926. repr.

Anya gyermekével. 1926. repr.

Anya és gyermeke. 1925. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 93-96.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Golyózó fiu. 1936. repr.

Wilde János. 1938. repr.

A müvész feleége. 1936. repr.

Kislány akt. 1927. repr.

Miklós. 1927. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 97- 101.l.

Ferenczy Béni szobrász M.N.K.

Ágaskodó ló, 1936. repr.

Danae. 1936. repr.

Asszony, felemelt karokkal. 1936. repr.

Louise de Vilmorin. 1941. repr.

Atalanta. 1937. repr.

Ferenczy Béni: Írás és kép, p. 1961. 102- 106.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Női akttorzó. 1939. repr.

Tyukjait hivogató gazdasszony. 1937. repr.

Odaliszk. 1939. repr.

Lépő nő. 1939. repr.

" " "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 107-111.l.

Ferenczy Béni szobrász M.N.K.

Női akttorzó. 1939. repr.

" " "

Paraszti Vénusz. 1941. repr.

Szerelmespár. 1942. repr.

Leány fürdőköpennyel. 1943. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 112-116.l.

Ferenczy Béni szobrász M.N.K.

Ferenczy Károly-siremlékterv. 1943. repr.

Ülő fiatal leány, 1943. repr.

Gerő Lászlóné. 1946. repr.

Kuporgó kix leány. 1942. repr.

Zsuzsanna. 1940. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép, p. 1961. 117-120.l.

Ferenczy Béni szobrász M.N.K.

Evokáció, 1945. repr.

Alló női akt. 1945. repr.

Játszó fiuk. 1947. repr.

Vetköző nő. 1946. repr.

Két nő fördőben. 1947. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 122-126.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Ülő női akt. 1948. repr.

Petőfi. 1948. repr.

" " "

Fiatal nő.1949. repr.

Ferenczy Béni: Írás és kép. Bp. 1961. 127-130.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Boreas és Psyche. 1949. repr.

Kisfiu akt. 1949. repr.

Charitas. 1950. repr.

Anya gyermekeivel. 1951. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 131-134.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

A kis alpinista. 1953. repr.

Genthon Istvánné . 1952. repr.

Ferencsik János. 1952. repr. repr.

Leplet tartó fiu. 1951. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961.135-138.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Fiu és anyja. 1953. repr.

Ülő akttorzó. 1956. repr.

Géniusz. 1955. repr.

Anya gyermekével. 1955. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 139-143. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Leány bagollyal. 1955. repr.

Zenélő puttók. 1953. repr.

Babits Mihály siremléke. 1954. repr.

Krisztus keresztelése. 1955. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 144-147.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Németh László. 1955. repr.

Kouros. 1955. repr.

Miskolczy Eszter. 1955. repr.

Juhász Ferenc , 1955. repr.

Pilinszky János. 1954. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 148- 152. l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Ülő női akt. 1956. repr.

Tékozló fiu. 1946. repr.

Aranykor. 1959. repr.

Érmek:

Ady Endre. 1919. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 153-159.1.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Érmek: Daumier. 1933. repr.

Goya. 1934. repr.

Egon Schiele. 1928. repr.

Julius von Schlosser. 1936. repr.

Van Gogh. repr. 1936.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 162-165.1.

Ferenczy Béni szobrász **M.N.K.**

Érmek:

Poussin . 1934. repr.

Rubens. 1936. repr.

Bartók. 1936. repr.

Pro Arte. 1946. repr.

Borromini. 1936. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 166-169.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Tiziano. 1937. repr.

Ferenczy Noémi. 1937. repr.

Cézanne. 1937. repr.

Tintoretto. 1936-38. repr.

Raczinzky. 1938. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 170- 174.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Érmek:

Karinthy. 1939. repr.

Önarckép. 1939. repr.

Ferenczy Károly. 1940. repr.

Velence. 1939. repr.

Greco. 1941. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 175-179.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Garibaldi. 1951. repr.

Hatvany Lajos. 1951. repr.

Bem. 1951. repr.

Arany. 1952. repr.

Berzsenyi. 1953. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 180-185.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Virág Benedek. 1952. repr.

Fischer von Erlych. 195[illegible]. repr.

Rajzok:

Az alvó Ady Endre. 1918. repr.

Tanulmány a Térdelő nő c. szoborhoz. 1925. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 185-190 l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Nicola alszik. 1933. repr.

Felesége arcképe. 1936. repr.

Tanulmánylap két fejjel. 1935. repr.

Moszkvai látkép. 1933. repr.

Tanulmánylap fürdőzőkkel. 1937. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 191-195.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Bartók Béla rcképe. 1936. repr.

Felesége arcképe. 1935. repr.

Felesége fiuakttál. 1939. repr.

Hátakt. 1938. repr.

Fekvő akt. 1938. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 196-199.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Fekvő akt. 1938. repr.

Ülő akt. 1937. repr.

Két kislány. 1943. repr.

Louise de Vilmorin ardképe. 1941. repr.

Thomas Mann lányának, Monikának arcképe. 1936. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961.200- 204.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Felesége egy fiu bronzszobrával. 1938. repr.

Játszó fiuk. 1938. repr.

Felesége arcképe. 1938. repr.

Fekvő akt. 1938. repr.

Ülő akt. 1948. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 205-209.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Fürdő után. 1938. repr.

Akt. 1942. repr.

Fekvő hátakt. 1943. repr.

Tanulmánylap aktokkal. 1945. repr.

Öltöző nő. 1948. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 210-214.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Felesége arcképe. 1948. repr.

Tájkép. 1948. repr.

Tájkép. 1939. repr.

Másolat Poussin után. 1950. repr.

Lábát törlő akt. 1955. repr.

Ferenczy Béni: Írás és kép. Bp. 1961. 215-219.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Felesége arcképe. 1948. repr.

Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. 1948. repr.

Ülő akt. 1948. repr.

Felesége arcképe. 1941. repr.

Ébredés. 1950. repr.

Ferenczy Béni: Írás és kép. Bp. 1961. 220-224.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Fürdő nő. 1955. repr.

Kertrészlet. 1948. repr.

Három akt. 1938. repr.

Tájkép. 1951. repr.

Ülő akt. 1955. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 225- 229.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Felesége arcképe. 1954. repr.

Felesége arcképe. 1949. repr.

Nő tükör elött. 1955. repr.

Fürdőbe lépő nő. 1955. repr.

Harisnyát huzó nő. 1955. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 230-234.1

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Nő virággal. 1955. repr.

Fürdő után. 1949. repr.

Felesége arcképe. 1955. repr.

Fürdés után. 1955. repr.

Hátakt. 1955. repr.

Nagy László arcképe. 1956. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 235.l.-239.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Németh László arcképe. 1956. repr.

Olvasó nő. 1955. repr.

Fürdő nő. 1955. repr.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 241-243.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

F. Károly fia Szentendrén született , Noémi nevü ikertestvérével együtt 1890. junius 18-án. Gyermekkora javarészét Nagybányán töltötte. 6 éves volt amikor apja Nagybányára költözött, de már 4 éves korában modellt állt egyik képéhez.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 245.l.
Genthon I.: Utószó.

/ .

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Bátyja Valér öt évvel volt idősebb nála, apja őt tartotta a család reménységének.

Képzését Béni rajzolással, kisméretü érmek mintázásával kezdte.

1907-ben és 19o_-ban , 1910-ben a nagybányai festőiskolában tanult.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 245.l.

Genthon I.: Utószó.

/

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Már 1907-ben két bronzérmet készitett:

Bölény,

Női kat madarakkal,

Első szobrát ülő kinai -t fából faragta ki 1909-ben

1908-1909 köz hosszabb időt töltött Firenzében,
hol az akadémián tanult, Beer-től

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 245.1.
Genthon I.: Utószó.

. / .

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1910-ben Münchenben tanult, alaposan megtanulta itt a fafaragás technikáját.

1911-ben apja "Hármas arckép " c. kompozicióján testvéreivel együtt több változatban megörökiti.

1911-ben Párizsba utazott Bourdelle iskolájában tanult.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 245.l.
Genthon I.: Utószó.

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Már 22 éves korában beválaszották a Nagybányai Festő
tők Társaságának tagjai közé,
a nagy 1912-es jubiláris kiállitás rendezői között
szerepelt és rajzokat is mutatott be.
Utána ujból Párizsba ment, az orosz Archipenko
iskolájában dolgozott.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 245.l.

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Pesten és Párizsban modell után dolgozott.

Szakállat növesztett, mint ahogy apjának 3 változatban kész ült/ 1912/ képe mutatja.

Az első világháboru kitörésekor az utazások elmaradtak.

Első korszakából ismert alkotás: Szt. György/191

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 245.l.

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Álló férfiakt , 1916.

F. Noémi bronzportréja. 1917.

Első izben az Ernst Muzeumban mutatkozott be nagyobb anyaggal a Ferenczy-család kiállitásán 10 szoborral, 16 tanulmánnyal, 1 vázával és tucatnyi rajzzal szerepelt.

Ferenczy Béni: Irás és kép. [illegible]p. 1961. 245.l.

Genthon: Utószó

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Lépő nő. 1917.

Meller Simon érme, 1917.

Szerelmespár , 1918.

Élénk részt vett a baloldali gondolkodásu intellektuális réteg életében

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 246.l.

Genthon: Utószó

. / .

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Schuster Gyulával és Szondy Lipóttal a freudizmus pesti képviselőjével szoros kapcsolatba került. az előbbiről büsztöt mintázott, utóbbi megbik mitológiai tárgyu fafiguráját vásárolta meg.

Dévi, 1918.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 246.l.

Genthon: Utószó

. / .

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

F. Károly hosszas betegeskedés után 1917-ben elhunyt

A nagy hagyatéki kiállitáson 10 szoborral, 3 vázával

és 4 rajzzal szerepelt.

Lerajzolta a nagybeteg Ady Endre fejét.

A Tanácsköztársaság megalakulásakor Nagybányán

élt., bukásakor menekülnie kellett.

Ferenczy Béni: Irás és kép. 2p. 1961. 246.1.

Genthon: Utószó

./.

Ferenczy Béni szobrász

1920-ban Pozsonyba érkezett, hol Perlrott -Csaba
Látta el élelemmel és munkával.
Megpróbált Ausztriába jutni, nem sikerült.
Egyideig Rózsahegyen dolzott, mig 1921-ben végre
mégis Bécsbe jutott.

Ferenczy Béni : Irás és kép, Bp. 1961. 246.l.
Genthon: Utószó.

. . / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Letelepedett Bécsbe , megnősült, két gyermeke született.

Bécsben készült müvei:

Aesopus,
Roland

Ferenczy Béni : Irás és kép, Bp. 1961. 246-247.l.
Genthon: Utószó.

, / ,

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Eg szerő emberek,

Anya gyermekével,

Ádám és Éva.

1923-24 telén Berlinbe költözött.

1924-ben Bernáth Aurállal közös kiállitása Berlinben

Ferenczy Béni : Irás és kép, Bp. 1961. 247.l.

Genthon: Utószó.

./ .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Anya és gyermeke fadombormü, 1925, / elpusztult.

1925-ben nagy kiállitást rendezett nővérével a Nemzeti Szalonban. / 23 szobor, dombormü, 1 váza, 8 érem , 75 rajz. /

Bécsbendiszlteket is tervezett.

Ferenczy Béni : Irás és kép, Bp. 1961. 247.1.
Genthon: Utószó.

. / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

A bécsimonumetális tilus egyik emléke

Anya és Gyermeke fafiguárja , 1926.

Magvető, 1926,

E korszka főmüve: Tevéke ny élet, 1928.

Szemlélődő élet, 1928.

Ferenczy Béni : Irás és kép, Bp. 1961. 247-248.1

Genthon: Utószó.

./ .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

A Tevékeny élet és Szemlélődő élet c. faragott dombormüve egy Berlln környéki nyarlóvilla falát diszti.

1928-ban faragta Egon Schiele sirstelejét.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248.l.
Genthon: Utószó.

. / .

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1927-ben a " modern müvészet szorgalamzóina társasága egy kiállitáson dokumentálandó két fadombormüvét és egy fába faragott szobrát mutatta be a hozzákészült valamennyi vázlattal.

A KUT törzstagjai közé választotta.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248.1.

Genthon: Utószó.

. / .

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1929-ben a KUT-tal állit ki., érmeket, rajzokat.

Több szép érmet készitett bécsi orvosokról ,

a Wilde család tagjairól.

A következő években: az első szovjet ötéves terv,

Lenin -érem.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248.l.

Genthon: Utószó.

. / .

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1932-35 között a Szovjetunióban volt.

Ott ismerkedett meg második feleségével, egy magyar asszonnyal.

Moszkvában egy kertes házban él.

Moszkvai séták idején alakult a müvészérmék sorozata

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961.
248.1.
Genthon: Utószó.

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1933. Daumier,

1934. Goya,

1934. Michel Angelo, ezek Moszkvában készül

Poussin,

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248.11

Genthon: Utószó.

./.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Budapesten készült

1936, Van Gogh,

Rubens,

1937, Tiziano,

Cézanne

1938. Tintoretto

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 248.l.

Genthon: Utószó

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1941, Greco -érem

1936, Borrmini,

1952. Lionardo,

1956. Fischer von Erlach

Négyévi moszkvai tartózkodás után ismét Bécsbe ment.

1935-ben Julius Schlosser emlékérem

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 249.l.

Genthon : Utószó

./ .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1935, Asszony felemelt karokkal,

1936 . Golyózó fiu,

1936. Ágaskodó ló

1936. A müvész felesége, büszt,

Bécsben 1936-ban kiállitása V.A. Heck mükereskedő szalonjában

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 249.1.

Genthon : Utószó

. / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1936, Danae,

1936, axx rajz az átutazó Bartók Béláról a bécsi pályaudvaron.

e rajzok nyomán készült a két Bartók-érem, 1936.

Egy ideig felváltva Bécsben és Budapesten élt.

pesti lakása ezidőben a Dohány u. 57. sz. házban

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 249.1.

Genthon : Utószó

. / .

Ferenczy Béni szobrász

1937, nagyobb kiállitása Pozsonyban,

Igen sok rajzot mutatott be, sajnos ennek nagy részben sztészórott a világban, másrészt 1945-ben elégett.

A müvész-érmek a magyar közönség elé 1937-ben a KUT kiállitásán kerültek

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 250.1. ./.

Genthon : Utószó

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1937, Miklós,

" Atalanta,

1938. Raczinsky górf lengyel történetiró,

1939, Önarkép,

1939. Női torzó,

1939, Karinthy-érem

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 250.1.

Genthon : Utószó

./ .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1939, Odaliszk,

" Lépő nő,

1940, Zsuzsanna,

1941, Louise de Vilmorin,

1941, Parisaszti Vénusz. Ernszt Muz.

1941 márciusában Barcsay Jenővel ~~xxxxxxxx~~ Dési Huberrel, Domanovszkyva, Gadányival állit ki
Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 251.l.
Genthon : Utószó

, / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1942-ben a velencei Biennálén szerepelt egy sorozat bronzával, / Vilmoŕin, Miklós /

1942 novemberében a Mübarát kiállitóhelyiségben mutatta be 17 szobrát és Batthány Gyula egy sorozat képét.

1944-ben a svájci magyar kiállitáson szerepelt

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 251.l.
Genthon : Utószó

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1942. Kuporgó lány,

1943, Erkel-érem,

1944, Fiatalság,

Az ostrom sulyos károkat okozott mütermében.

Sok müve elpusztult, gipszek, nagy akverllek égtek el, bronzok megolvadtak.

Ferenczy Béni: Irás és kép, [illegible]p. 1961. 2 51.1.
Genthon : Utószó

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Az ostrom alatt pusztul el Ferenczy Károly siremlék nagy méretü dombormüves vázlatai.

1945. kiállitást rendezett a Kossuth Lajos utcai Donát-féle mükereskedésben, hol a Szépmüvészeti Muzeum megvásárolta Evokáció c. kisbronzát / 1945/

A minisztérium megvásárolta és a Muzeumnak ajándékozta a Danae bronzát.

Ferenczy Béni: Irás és kép, p. 1961. 251.l.. / .
Genthon : Utószó

Perenczy Béni szobrász M.D.K.

A MNG. válogatott alkotásai őrzi.

1946-ban készültek a Müvészeti Tanács megbizásából a Pro Arte-érmek.

ue. Vetköző nő figura.

1947-48 a svájci kormány meghivására irók és müvészek látogattak svájcba, ő is ment.

Perenczy Béni: Irás és kép, "p. 1961. 251.l.
Genthon : Utószó

/

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Rómába ment , ahol a Magyar Akadémia egyik mütermében két nagyobb szobrot fejezett be

a Folyamistennő terrakotta alakját,

és a Fiatal atléta álló figuráját / 1947/ , melyek máig Rómában maradtak.
Részt vett szobraival és személyesen néhány magyar müvész cataniai kiállitásán, csak azután tért haza.
Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 251.l.. / .
Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Játszó fiuk, 1947,

1948-ban Kossuth-dijjal kitüntetve.

A Játszó fiuk- az 1948-as Biennálén való szereplése után a Szépmüvészeti Muzeumba krült.

1948, Gecsőné portréja.

1948 , a szabadságharc évfordulójára Petfi-szobor.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 252.l./ .

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1949. Boreas elviszi Psychét Eros palotájába, br.

1950. Emberpár, fafaragás,

1951. Anya gyermekeivel

Leplet tartó fiu,

Krisztus a kerszten, e fagiuŕák

Szerelmespár

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 252.l. /.

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1951, Bem -érem

" Genthon Istvánné portréja

Még a második világháboru alőtt a Jászai Mari tér bérpalotájá nak legfelső emeletére költözött Tanitványa Vigh Tamás portrét készitett róla.

1952, Gerevich-érem

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 252.l. / .

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Pihenésre Sopronhorpácsra, vagy Szigligetre járt.

Illusztrálta Krudy és Th. Mann müveit.

1952. májusában Elekfy Jenő akvarelljaivel együtt kiállitása a Fényes Adolf-teremben.

1952. Charits,

" Ferencsik János portréja

" Arany János-érem,

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 253.1. /

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1952, Virág Benedek -érem

" Kölcsey Ferenc "

" Bessenyey György "

1953. Berzsenyi Dániel -érem

" Zenélő puttók.

Ferenczy Béni: Irás és kép, bp. 1961. 253.1 / .

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1954. Pilinszky János portré

Németh László "

Juhász Ferenc "

Babits -siremlék

A Villamossági - és Kábelgyár megrendelésére

Anya gyermekével / 1954 /

Ferenczy Béni: Irás és kép, bp. 1961. 253.l. / .

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Munkásságának első korszakában vázákat készitett. 1953 nyarán Hódmezővásárhelyre ment s ott egy sorozat tányért és edényt készitett, fekete alapon hol aktokkal, hol fejekkel diszitve. Ezeket a kerámiákat hamarosan székapkodták, a müvésznél alig pár darab maradt.

Ferenczy Béni: Irás és kép, bp. 1961.

253.l../ .

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Rajzok:

1955. Kouros, / a VI. M. Képzőmüv. Kiállitáson is szerepelt. /

1955, a belvárosi plébániatemplom Krisztus Keresztelését ábrázoló bronzcsoport rajza.

Béniusz

Ferenczy Béni: Irás és kép, bp. 1961. 253.l.

Genthon: Utószó

Perenczy Béni szobrász **M.D.K.**

1956. ülő női akt,

1956-ban megbetegedett, megbénult.

1959-es kiállitását a Nemzeti Szalonban barátai ren
ték ennek következtében.

/ 124 szobor, dombormü, 85 érem, 2 ipar müvészeti tárgy, 65 rajz, akvarell.

Perenczy Béni: Irás és kép, bp. 1961. 254.l. / .

Genthon: Utószó

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Két férfiakt, gipszdombormü, 1917, megsemmisült.

Ferenczy Noémi, bronz, 1917, MNG., Szegedi Lukács J.

Lépő nő , bronz, 1917. Bp. MNG.

Winsloe Christa, márvány, 1917, Bp. Földes Szabóné t

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 255.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Meller Simon bronzérem 1917, MNG. Pethe, Wilde, Párizs, Mellerné,

Szerelmespár gipszdombormü, 1918, MNG.

Sappho, gipszdombormü, 1918, lappang,

Schuster Henrik, bronz. 1918. Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 255.1 .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Bölény, bronzérem 1907, Bp. Pethe L, Wilde F. tul.

Női akt madarkkal, br.érem 1907. " "

Ülő kinai, fa, 19o:. Bp. MNG. tul.

A Budapesti III. Ker. Áll. Főgimnázium jutalma ezüst v. bronzére, Mn muz. Éremtár, MNG.

Birkozók, bronzplakett, 1912, Pethe-Wilde tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 255.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Herakles és Anteus, bronzplakett, 1912.

Drapériás férfi, diófa, 1912, lappang,

Leányakt, festett hársfa, 1913. lappang,

Szent György , bronz, 1913, MNG

Önarckép, terrakotta, 1916, Bp. Delmár E. tul / 1938-ig

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 255.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Ferenczy Noémi terrakotta, 1916, MNG.

" " festett terrakotta, 1916, Nagybánya Mikola András tul.

Mikola András " " "

Női akt, fa, 1916, lappang,

Női akt, diófam 1916, Bp. Hatvany Ferenc tul. /1945-ben elpusztult /

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961.

255.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Váza , terrakotta, 1916, Bp. Pethe L. tul / 1945-ben elpusztult /

" bronz, 1916. Nizza Winsloe Christa tul. /1942 e. /

" terrakotta, 1916, Bp. Wilde Ferenc tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 255.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Táncos, fa, 1916, Bp. Dembits Imre tul.

Álló férfiakt, bronz. 1916. Bp. Ip. Muz. tul.
1945-ben eltünt /

Atléta, bronz, 1916. lappang

Herkules, fa. 1916, Zürich, Dr. Szondy Lipót tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 255.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Herkules, gipsz, 1916, lappang,

Szent Sebestyén, gipsz, 1916, lappng.

Madonna, terrakotta. 1916, Debrecen, Barta Géza tul.

Kovács gölöncsérmester, terrakotta, 1916. lappang

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 255.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Tanulmánylap akotkkal, 1945, tus. a müv. tul.

Öltöző nő, 1948. ceruza és aqu. "

Felesége arcképe, 1948, barna kréta. "

Tájkép, 1948, aquarell "

" 1939. " "

Ferenczy Béni: Irás és kép, [illegible]p. 1961. 264.l.

M.N.K.

Ferenczy Béni szobrász

Fekvő akt. 1938. kréta, a müv. tul.

Ülő akt, 1948. vörös és fekete kréta, a müv. tul.

Fürdő után, 1938. Kréta, "

Akt, 1942. Kréta és pasztell. a müv. tul.

Fekvő hátakt. 1943. Aqu. és fedőfehér. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 264. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Mann

Thomas leányának, Monikának arcképe. 1936. ceruza
a müv. tul.

Felesége egy fiu bronzszobrával. 1938.
ceruza és aqua. MNG.

Já tszó fiu, 1938, ceruza és aqua , a müv. tul.

Felesége arcképe, 1938, ceruza és aqu. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 264. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Hátakt, 1938. ceruza és aqua. a müv. tul.

Fekvő akt. 1938. " " "

Ülő akt, 1937, ceruza és aqua, Vigh Tamás tul.

Két kislány, 1943. vörös kréta. Szelle Kálmán tul.

Louise de Vilmorin arcképe. 1941. vörös kréta.
a müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 264. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Moszkvai látkép, 1933, akvarell, a müv. tul.

Tanulmánylap fürdözőkkel, 1937, ceruza és aqua.
a müv. tul.

Bartók Béla arcképe, 1936. Ceruza. MNG.

Felesége arcképe. 1935. Ceruza, MNG.

Felesége fiuakttal. 1939. ceruza és aqua. a müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 264. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Az alvó Ady Endre, ceruza, 1918. MNG.

Tanulmány a Térdelő szoborhoz, 1925, ceruza, müv.t.

Nicola alszik, vörös kréta. a müv. tul.

Felesége arcképe, 1936. ceruza, MNG

Tanulmánylap két fejjel, 1935. vörös kréta, MNG

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 264. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Hosszabb szünet után / betegsége következtében / ujra mintáz és rajzol

1959, Aranykor,

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 254.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Másolat Poussin után. 1950 Aquarell, a müv. tul.

Lábát törlő akt. 1955. pasztell "

Fel sége arcképe, 1948. barnak kréta. "

Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. 1948.
tus toll. a müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, [illegible]p. 1961. 264.1.

Ferenczy Béni szobrász

Ülő akt, 1948. ceruza. a müv. tul.

Felesége arcképe. 1941. ceruza "

Ébredés. 1950. ceruza és barnak kréta. MNG.

Fürdő nő, 1955. Fekete és fehér krétaó a müv. tul.

Kertrészlet. 1948. Aquarell és fedőfehér. MNG.

Ferenczy Béni: Irás és kép, p. 1961. 264.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Három akt. 1938. ceruza és aqu. MNG

Tájkép, 1951. aquarell. a müv. tul.

Ülő akt. 1955. tempera. MNG.

Felesége arcképe, 1954. pasztell. a müv. tul.

" " 1949, ceruza és aqu. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, [illegible]p. 1961. 265.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Nő tükör elött. 1955. ceruza, MNG

Fürdőbe lépő nő. 1955. fekete és fehér kréta.
a müv. tul.

Harisnyát huzó nő. 1955. fekete és fehér kréta.
MNG

Nő virággal. 1955. fekete és fehér kréta. müv. t.

Ferenczy Béni: Irás és kép. 2p. 1961. 265.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Fürdő után . 1949. / Utólagos jelzéssel 1950-ből/
ceruza, MNGó

Felesége arckép, 1955. krtéa. a müv. tul.

Fürdés után. 1955. fekete és fehér kréta. MNG.

Hátakt. 1955. fekete és fehér kréta. a müv. tul.

Nagy László arcképe. 1956. ceruza. Nagy L. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, [illegible]p. 1961. 265.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Németh László arcképe. 1956. ceruza, a müv. tul.

Olvasó nő. 1955. Hidegtü-karc.

Fürdő nő. 1955. litográfia.

Ferenczy Béni: Irás és kép, [illegible]p. 1961. 265.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Önarckép-érem, 1939, bronz, Bp. mt. Lepr.

1890 junius 8-án született Szentendrén.
Hat év mulva szüleivel átköltözött Nagybányára
Édesapja a nagybányai mesterek egyik vezéralakja
Ferenczy Károly,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 2- 6.l. / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

édesanyja Fialka Olga festőnő,

Első müvészeti nevelését Nagybányán kapta, a festő-

iskolában.

Rajzait Réti István és Iávanyi Grünwald Béla korrigál-

ta.

A következő években végigjárja Európa leggismertebb müvészeti centrumait.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 6.l. . / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Elöször a firenzei Scuola Liberaban, majd Münchenben tanul , de az Akadémiát hamarosan otthagyja és a fafaragást gyakorolja.

az első komoly biztatást plakettek mintázására is itt kapja,

bár már Nagybányán is készitett érmet és fafaragást.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 6.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

2 hónaprą Párizsba megy a Grand Chaumier-be iratkozik be, mert ott Bourdelle a tanár.

Hazatréte,1912 után beválasztájk a Nagybányai Festők Társaságába, ki is állit a csoporttal, főleg rajzokat.

Hosszabb időre ismét Párizsba megy.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 6.1. ./.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Az alvó Ady, 1918, ceruzarajz, repr. MNG

Párizsban kezdetben két orosz szabadiskolában mintáz, majd Archipenkohoz iratkozik be.

Nagy élményz jelentő kirándulást tesz Chartres-ba, majd hazatér, az első világháboru kitörésének hire már itthon éri.

mutatja be korai munkáit.

1916-ban a Ferenczy -család gyüjteményes kiállitásán

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 8.1.

. / ,

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1919-ben a Direktórium szobrásztagja lesz,
Elkészitette a Tanácsköztársaság 10 koronás pénzérem tervét .
A bukás hire nem Pesten éri, igy megmenekül a letartóztatástól, de emigrációba kényszerül.
Elöször Pozsonyba megy, majd 1921-től Bécs jelenti számára az otthont.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 8.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

12 év ig él Bécsben, családot is alapit.

Sorozatot készit a Szent István dóm gotikus szobrairól,

vedutákat Bécs környékéről / néhány lapja az Albertinában/

diszletet tervez, s megkezdi érmeinek sorozatát.

a bécsi éveket megszakitva 1923-24-ben Berlinbe költözik.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 8.1.

Ferenczy Béni szobrász

Berlinben a Sturmban Bernáth Aurállal együtt állit ki.

1925-ben Budapesten is kiállitá a Nemzeti Szalonban,

1907. Bölény-érem,

1913, Szent György-szobor,

e korszak müveiből a legtöbb eltünt, vagy elpusztult.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 91.l.

./ .

M.N.K.

Ferenczy Béni szobrász

1917. Lépő nő,

1917. Noémi,

1918. Wilde Jánosmütörténeész portréja,

Női akt,

Ádám és Éva,

Térdelő férfi,

Anya és gyermeke, dombormü / fa/

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 10. 1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Anya gyermekével, faszobor,

1939, Lépő nő,

1929-ben két dombormüvét Berlinben helyezték el:
Szemlélődő élet,

Tevékeny élet,

Lenin-érem, 1930, bronz, repr. MNG

1927-ben Bécsben,

1929-ben Budapesten álitott ki , / a KUT tagjaként/

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 11-12.1../ .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Előre cimü érme az itthoni 1930-as szeptemberi tüntetés emlékét idézi,

1932, utazás Moszkvába,

Pjatiletka-érem az ötvées terv tiszteletére,

A szovjet Akadémia felkéri Pécs épitészettörténetének megirására.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 12.1. ./.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

A szoborban megfogalmazott Magvető témát variálja a Landler Jenő dombormüvöm, melyet Moszkvában az emigráns klub falán helyeztek el.

Négy évig élet a Szovjetunióban,

Az elméleti munkán kivül több nagyszabásu tervet készi tett.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 12.1. / .

M.D.K.

Berenczy Béni szobrász

A Moszkva folyó ~~kiépitésekkor~~ rakpartjánka kiépitésekor két monumentális szobor tervezésére kapott megbizást.

A városról készitett akvarelljeiből sajnos csak kevés maradt meg.

Szabó Katalin: Berenczy Béni, Bp. 1967. 12.1. ./ .

Berenczy Béni szobrász

Moszkvában ismeri meg második feleségét.

1936-ban visszatért Bécsbe,

az Anschluss után hazatért,

a 30-as években főként kisplasztikákat készitett

Danae,

Szabó Katalin: Berenczy Béni, Bp. 1967. 12-13.l.

. / .

M.N.K.

Berenczy Béni szobrász

Atalanta, 1937,

Tyukjait hivogató,

Mosakodó,

1939. Lépő nő,

" Női akttorzó,

1939-1946 között: Odaliszk, Kuporgó lány, Szerelmes pár.

Szabó Katalin: Berenczy Béni, Bp. 1967. 13-14.l. ./ .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1941. kiállitás az Ernst Muzeumban,

1942. " velencei biennálé,

1944. " Tamás Galériában,

" " Svájcban,

A háboruban müterme és sok alkotása elpusztult.

1945. Evokáció,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 14.1. . / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

A felszabadulás után a Müvészeti Tanács képzőmüvészeti szakosztályána tagja lett.

1946-tól 4 évig a Képzőmüvészeti Főiskola tanára,

1948-ban Kossuth-dijjal kitüntetve,

majd "Kiváló müvész" cimet.

1948 ut. Olaszországban Svájcban.

Játszó fiuk,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 14.1./ .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Nő fiuval,

A müvész felesége, egy fiu bronzszobrával,

~~Fiuxbronzszobráxal~~

Felesége arcképe, 1935, repr. MNG

Golyózó fiuk, vörös kréta vázlat,

Miklós, elöször fából, 1936-ban

" 1937, bronz

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 15-16.l. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1936, Golyózó fiu,

1939, Önarckép-érem, hátlapján két kisfiu,

Anya és gyermeke-érem,

Kisalpinista,

Fiu,

Aranykor

Kis alpinista / ujra fogalmazva /

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 16.1. /

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1947. Játszó fiuk,

Két nő fürdőben,

Anya gyermekével, fafaragás,

1949. Boreas és Psyché,

Négy puttó,

1954. Babits-siremlék,

Ferenczy Károly-siremlék,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 16-17.l.. / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1948, Petőfi-szobor, 10 évig nem állitottákfel, végül Gyulán állitották fel.

1952-56 között könyvekhez, versekhez készit cimlapot, illusztrációt,

Illyés Gyula: Puszták népe,

Daudet: Tarasconi Tartarin,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 16-17.l.

./ .

M.D.K.

Fer nczy Béni szobrász

Illusztráció:

Kosztolányi - és Petőfi-versekhez,

Krudy három regényéhez,
Hét bagoly,
Kékszalag hőse,
A vörös postakocsi

Móricz novellaskötet,

1956. Ülő nő -szobr, a Horváth-kertbe,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 17-18.l.

. / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1918, Schuster Henrik portréja,

1936, Felesége arcképe,

Louise de Vilmorin portréja,

1954-1956 között Pilinszky János arcképe,
Németh László "
Juhász Ferenc "

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 19.1. /

M.D.K.

Fer nczy Béni szobrász

Swift-érem,

1917, Meller Simon -érem,

a
Spnische Reitschule-érem,

1919. Ady -érem,

1936, Bartók-érem, két változatban,

1924-25.

Anya gyermekével -érem

Szabó Katalin [illegible] 1967. 18-19.1. /

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Bartók Béla, 1936, ceruzarajz, repr. MNG

Müvészérem-sorozat,

Daumier,

Goya,

Poussin, Moszkvában készült

Michelangelo

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 21.1.

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

1936. Rubens,

Van Gogh,

1937, Tiziano,

Cézanne,

Tintoretto, érem

1941, Greco

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 21.1.

./

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

50-es évek: Leonardo da Vinci, érem
Fischer von Erlch

1939, Velence-érem,

1939, Ecce poeta- Karinthy Frigyes-érem,

1940. Ferenczy Károly -érem,

1951. Bem-érem,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 21.1.

. / .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Pollack Mihály-érem

Virág Benedek,

Arany János,

Kölcsey Ferenc, érem,

Berzsenyi Dámiel,

Bessenyei György

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 21.1. /.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Tanulmány a "Kis alpinistá-"hoz, ceruzarajz, ~~1954~~
1953 k. MNG

1955. szigligeti akvarell-sorozat,

1935; nagy formátumu , festmény hatásu akvarellek sorát kezdi meg.

1948, Öltöző nő,

1950, Rózsaszin akt,

Feleségét ábrázoló lapok,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, p. 1967. 22-23.l.

. / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Alvó fele ségéről 5 lapból álló sorozat,

tájképek, akvarelle,

1955. Hátakt,

1956-ban megbénult, csak egy-egy szót beszélt.

megtanul bal kézzel rajzolni:

Bibliai témák,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 23-24.l.

. / .

Ferenczy Béni szobrász

Illusztrációk,

Virágcsendéletek,

Ujra mintázott:

Aranykor,

Fiu,

Bartók-portré,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 24.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Kis alpinista,

A brüsszeli világkiállitáson és a velencei biennálén az ő alkotásai reprezentálják 1958-ban a magyar képzőművészetet,

1959. kiállitása,

Nemzeti Szalon,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 24.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Kiállitás müveiből, Bécsben,
Hágában,
és Európa más városaiban,

Ébredés, 1950. ceruzaﬀ és kréta, repr. MNG

Golyózó fiu,

Miklós,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 25-26.l.

. / .

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Géniusz,

1967. junius 2-án meghalt,

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, Bp. 1967. 26.1.

Ferenczy Béni szobrász

Noémi, 1917, bronz, repr. MNG

Lépő nő, 1917, bronz, MNG

Wilde János, 1918. bronz, Bp. mt

Meller Simon-érem, 1917. bronz, repr. MNG

Nagybeteg Ady, 1929. bronz, MNG

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, bp. 1967.

1-5. kép

Ferenczy Béni szobrász

Női akt, 1923, fam Bp. mt. repr .

Térdelő férfi, 1923, fa, repr. ism h.

Fiatal férfi, 1919, fa, repr. " "

Anya gyermekével, 1926, fa, Bp. mt.

Anya és gyermeke, 1925, fa, megsemmisült,

Kislány-akt, 1927, fa, Hannoveri mgy.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni, bp. 1967.

6-11. kép

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

A Nemzeti Galériában

↓

— : Kiállítás a Ferencsy család alkotásaiból

9

Népszabadság, Bp. 1968. március 23

MDK

Ferenczy Béni, nobrász

Kiállítanak műveiből a
budai Várpalotában.

–: Hatmillió múzeumlátogató, nárnyolc van –
ezer új műtárgy 9

Népszabadság, Bp. 1968. márc. 29.

Ferenczy Béni, szobrász M.D.K.

nevét Lukics Sándorral kapcsolatban amlíti a szerző.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 958. old.

Ferenczy Béni, szobrász M.D.K.
(1890-1967)

művészetén érezhető Maillol hatása. Tanulmányévei alatt Párizsban Bourdelle-nél dolgozok; átmenetileg a kubizmus formaproblémái érdekeltek. Kiváló kompozíciós készségén kívül a monumentalitásnak s a lírai gyengédségnek egyéni harmoniája fellegzetes művészetére. A kis bronz-plasztikának legkiválóbb magyar mestere, ugyszintén a plakettekhez. A reneszánsz rajzok szepségét sugárzó rajzai külön jelentős helyet foglalnak el művészetében.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 945 old.

+ Feleségem arcképe " "

Ferenczy Béni

Ülő nő c. nobra a budai

Horváth kastben van (szepkó)

Nagymiszolás 1967 VII n. címlap

Ferenczy Béni

Több műve
a pécs. modern magyar
Képtárban van

Felentor 1967 Ü.n. 444 old.

Ferenczy Bém

Szerepelni fog a Ferenczy
család emlékkiállításán
a Nemzeti galériában

Népnaladság 1968 I. 7

Ferenczy Bém

Szerepelni fog a Ferenczy
Család emlékkiállításán
a Nemzeti Galériában

Esti Hírlap 1968 I. 6.

Ferenczy Bén.

Szerepelni fog az idén rendezendő „Ferenczy család" emlékkiállításon

Hajdu Bihar megyei Napló 1968 I. 7.

Ferenczy Béni

cikke:
Days in Paris.–The New Hungarian Quarterly
1967. 8.évf. 28.sz. 113-124.l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7.l./

69.l.

Ferenczy Béni

Petőfi szobrát az Irodalomi Muzeum szerezte meg, mint Perneczky Géza irja "Szoborkertek" c. cikkében.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. május 9.
XIV. évf. 19. sz. 13. lap

Ferenczy Béni

klasszikus magyar hagyományait követte Bokros Birman Dezső.

Németh Lajos: Current Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968.

Ferenczy Béni
szobrán

Van Gogh érmet késcített

Hallama Erzsébet: Ki szobor készül Siklósra
Dunántúli Napló 1967. III. 13. 1.

Ferenczy Béni
szobrán

tanítványa volt Marba István

szobrán.

Hallama Erzsébet: Ki, szobor kérül...
Dunántúli Napló 1967. III. 13.1.

Ferenczy Béni

Szabó Katalin: Ferenczy Béni. - Bp. 1967, Corvina
(A művészet kiskönyvtára. 6.F 15.)

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

79. l.

Ferenczy Béni

Említve

Dévényi Iván: Matisse és a magyar művészet

Magyar Nemzet, Bp. 1970. jún. 7.

Ferenczy Béni

Kisplasztikákat készitett

Lajos Németh: Moderne Klemplastiken

Budapesteli Rundschau 1969 X. 24 Fold.

Ferenczy Béni

Emlitve

D.I. Képzőművészet

Vigilia, Bp. 1970. jún.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Tíz teremben együttes kiállításon bemutathják a Ferenczy család műveinek egy részét.

– : Medgyesy Ferenc – a Ferenczy-emlékkiállítás a Nemzeti Galéria idei programjában 10

Népszabadság, Bp., 1968. jan. 7.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Megjelent a Ferenczy Béni-album.

–: Indul a téli könyvvásár

13.

Népszabadság, Bp., 1967. dec. 3.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász, grafikus

Babitsról készült portréját az Esztergomi Könyvtárban helyezik el.

— : Hír

8

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 18.

Ferenczy Béni, nobrász

MDK

Tanára volt Magda Frank

nobrászművésznek.

— : A nap programjától

kiállítás

6

ESTI HIRLAP Bp, 1968. jan. 5.

MDK

Ferenczy béni, szobrász

Az esztergomi kiállításon szerepel Lenin-portréja.

—: Hallottuk

2

ESTI HIRLAP Bp. 1967. dec. 13

M.D.K

Ferenczy Béni
szobrász

Mladonyiczky Béla szobrász
Ferenczy Béni művészetét is
felhasználja munkáin.

Végvári Lajos: Mladonyiczky Béla,
Művészet, 1968. január - 41 lap

Ferenczy Béni, szobrász

23.) A Magy-Tanácskoztársaság idején
Készült műve: „Magyarország Tanácskoztár-
saság" (perizterv) Bronz, vütatt. á: 9.8 cm
Lyr. 38226 138 old

Gerlyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum tanácskoztársasági gyűjteménye. 131.o.

Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest.1961.
Franklin Nyomda.Bp.

MDK

Ferenczy Béni

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

Ferenczy Béni, szobrász

A Nemzeti Galériában tárlat lesz a Ferenczy-család alkotásai-ból.

— : Hír

8

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jan. 6.

MDK

MDK

Ferenczy Béni

Kiállitási hir

Esti Hirlap 1967 dec.18.

M.D.A.

Ferenczy Béni szobrász

A nyári festőművész és rajztanár átképző tanfolyam tanára 1919-ben

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 127.l.

Ferenczy Béni szobrász

M.D.K.

A Tanácsköztársaság i ején a művészeti direktór tagja

Passuth K.: A Nyolca festészete, Bp. 1967. 123.

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.Y

Ferenczy Béni visszaemlékezésben
megemlékezik Brunner József
édesapjáról.

Dévényi Iván: Brunner József.
Művészet, 1968. január - 16 lap

MDK

Ferenczy Béni, nobrán

Megjelent a Ferenczy Béni-album.

— : Kezdődik a vásár 8

ESTI HIRLAP, Bp, 1967, dec. 2.

Ferenczy Béni
szobrász - grafikus

M.D.L.

Jan Dezsőről készlett 1920-ban
Kessan rajzot. – (repro)

Tolnai Gábor: Tenia egy nagy regényhez.
Élet és Irodalom, 1967. december 16-2 lap.

FERENCZY BENI

,mint Holló László Párizsban tanult az akadémizmustól mentes orosz szabadiskolában.

Toth Ervin:Holló László,Debrecen,1965.77 l. 31 t.

Ferenczy Béni és

tovább

Ferenczy Noémi

koll. Kiáll.

Nemzeti Szalon

1925. szept.

Könyvtáramban

a Művészéletrajzok Közöltt

KRON JENŐ
MARSOVSZKYNÉ SZIRMAI ILI ÉS
TURÁN HACKER MÁRIA

MŰVEI

1925. ÉVI MÁJUS HÓ 3-TÓL 12-IG.

Ferenczy Béni

zobraz

Műcs. kiáll, 1917 tól
Pipics 112 · 1

1801—21. Im Jahre 1936 abgetragen.

laus Ugrai, 1792—96.

ita-templom. XV. sz. vége.

he. Ende XV. Jh.

fektóriuma. XV. sz. 2. fele)restaurálás előtt).

sters. 2. Hälfte des XV. Jh. Vor der

gyasoltár.

gelaltar.

felirattal. 1986.

Inschrift. 1586.

plom. XIV—XV. sz.

XIV—XV. Jh.

VII. sz.

II. Jh.

I. sz.)a főkapu 1781-ből).

Hauptportal von 1781.)

Ferenczy Béni

szobrász

szül. 1890

lásd

Kassák képzm

60, 61. l.

képpel

Dupl

Ferenczy Béni

Ülő akt, repr.

Rózsa M 6z 237 l.

átvivo

Ferenczy Béni

koll. kiállítása

Nemzeti Szalon

1925. szept.

Fő. képek.

Ferenczy Béni

Nobrász. Kiel. 1890

Eletr

Ujmagy képz. 94. l.

dupl

871

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Felsővárs, Zalam.	Prépostsági épület. nyugati kapuzat XIII. sz.	

Ferenczy Bém

Készítette a Magyar Művészeti Tanács nagybányai érmét, melyet 70 ~~ik~~ születésnapja alkalmából Perlrott Csaba Vilmos kapott.

Láttam

1949. márc. 21.

Ferenczy Beni

l.

E. G. I. 311. l

ROBERT FLEURY. A directoire idejéből.

Ferenczy Béni

szül. 1890 junius 18-án Szentendrén. 1909-ben Firenzében kezd mintázni, majd 1910-ben a müncheni akadémiin dolgozik, ahol elsajátítja a faparagás technikáját, azóta is a fát használja leginkább mint művészetének kedvelt anyagát. 1912-ben Párisban Bourdellnél dolgozik. Első sikere 1916-ban az Ernst Muzeumban. A háboru alatt Budapesten klasszicista lesz, letérve eredeti kiindulásairól. 1921-ben Bécsben telepszik meg – ott kezd uj stilust keresni s a meg munkáival 1924-ben a berlini Sturm kiállitásán van nagy sikere. A portrait művészetében megmarad állandóan egy irányban, a jellemrajzoló naturalizmus mellett.
1925 őszén művéiből a Nemzeti Szalon koll. kiállitást [illegible]

renderett.

Ferenczy Béni szobrászmű-
vész és Ferenczy Noémi
iparművésznő kollektív
kiállításának katalogusa.
Bpest. 1925.

Vészi Margit X. 168.

Ferenczy Béni

1919-ben a csepeli pénzverő elkészíttette fentivel a 200 koronás érme elő és hátlapi tervét (elő-lapon hármas „dolgozók" állócsoportja „Világ proletárjai egyesülj, ktek" körirattal, hátlapon 200 Kor. értékjelzéssel, évszám és Bp. pénzverdejelzés „Magyar Tanácsköztársaság" körirattal. Verőtöve az állami pénzverde gyűjteményében Gellért Jenő: Pénzverés Budapesten 1920–1922. években. Numizmatikai Közlöny 1947-48. 50-l

Kom

Imell

Ferenczy Béni

1919. V. 3 – VIII. 2.

Nobrászat tanára

Éminik 1930. 78. l.

Ferenczy Béni

szul. 1890.

M. Kispl. és Graf. Kiáll

1954. 14. l. 19. l. 25. l.

✓

7H koll Kiáll

3698

Gyüjte

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eperjes, Sáros vm.	Róm. kat. templom, Mária Gábor angyal szobra,

Ferenczy Bein

1945 junius ábán
Bpest bombázása
alkalmával
Tisza István u. 18.
sz. alatt mutermé
elpusztult

Magyar Nemzet
1945 junius 14

Ferencz Béni

Hobrai

A Budapesti Nemzeti Bizottság a Magyar Művészeti Tanács Képzőművészeti szakaszának tagjává kinevezte.

Szabadság. 1945. ápr. 10.

(Teljes autonomiát kap a Magyar Művészeti Tanács.)

BUDAPEST
15 OKT. 10-11

Ferenczy Béni

jött

1938 jött hazo

Bécsből

Mórics Virág

citthéből

Ferencz Béni

1946. jan 1-én
a képzőművészeti
főiskola tanárává
nevezték ki -

Magyar Nemzet
1946. jan. 1.

Ferencsy Béni

Kassák Lajos
bronzplakettje, a vallás
és közokt. minisztér
ajándéka a költő
60 ik születésnapjára.

Repr.

Magyarok 1947
ápr. 5.

GYŐR

Kármelita templom és monostor

Győr város. VV 1856, 223 l.

~~Ferenczy Béni~~

Kassák Lajos

mincs
réd

Ünneplik Kassák Lajost. *Ortutay* Gyula közoktatásügyi miniszter pénteken adta át a kormány nevében *Kassák* Lajos költőnek a *Ferenczy* Béni szobrászművész által róla készített kitünő plakettet. A miniszter meleghangú beszédben méltatta *Kassák* Lajos eredményes irodalmi munkásságát.

Magyar Nemzet

1947. márc. 22.

Ferenczy Béni

1948. Kossuth-díj.
100.000 frt

Ferenczy Béni

Ferenczy Béni szobrászművész,
VII. Dohány-u. 57. 224-745

Bptávb 1940 szept.
u 1942. jan.

MEGHIVÓ

FERENCZY BÉNI SZOBRÁSZMŰVÉSZ ÉS FERENCZY NOÉMI
IPARMŰVÉSZNŐ ALKOTÁSAIBÓL ÁLLÓ

GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSNAK

1925. SEPTEMBER 20-ÁN VASÁRNAP D. E. 10 ÓRAKOR
A NEMZETI SZALON ERZSÉBETTÉRI KIÁLLITÁSI PALOTÁJÁBAN
MEGTARTANDÓ

VERNISSAGEÁRA

DÉRY BÉLA
a Nemzeti Szalon igazgatója

Gr. ANDRÁSSY GYULA
a Nemzeti Szalon elnöke.

EZ A MEGHIVÓ A MEGNYITÁS NAPJÁN KÉT SZEMÉLYRE ÉRVÉNYES.

A KIÁLLITÁS SZEPTEMB. 27-IG VAN NYITVA ÉS NAPONKÉNT 9—2-IG TEKINTHETŐ MEG.

NEMZETI SZALON

Erzsébet-tér

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

.....urnak
urnőnek

BUDAPEST

..... ker., ... ut / ucca / tér ..... sz

Vérzi. Tel. 108—03.

Ferenczy Béni

szereplése a kommün

alatt

Lásd

Pogány Kálmán

csomagjában.

Zu Ferenczy Béni

egzeboltkost

1929 Bécsben kázitette

Ady Endre halala:

10. évfordulójának emlékérmet

Tagja volt a KUT-nak és a bécsi Künstlerbund Hagen-nak.

Ferenczy Béni

zobrazia

ORSZ. MAGY. SZEPMŰVÉSZETI MUZEUM · BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

~~Harms Klaus I. 74.~~

1905. márczius 14.

Szabolcs vm. alispáni hivatalának: a Szabályzatokkal rendelkező közgyűtemények jegyzéke és Vezprém vm. mint. Szabályrendelete közöltetik; a Szabályzatminták az év vége előtt el nem készülhetvén az ez irányú intézkedések függőben tartása kéretik. (181/1905.)

Ferenczy Béni

Szül. 1890 jun. 18. Kt.
Endrén.
1921. Bécsben telepszik
meg, ott kezd ig stilust
keresni. Az archepéres-
ben megmarad a natu-
ralizmus mellett.
Plasztikai munkáiból és
rajzaiból koll. Szall.
1925. a Nemzeti Ha-
lomban.

magyar

Ferenczy Béni
Szobrász
v. Rudolf tér 5.

MKSz 1947

FERENCZY BÉNI

69 Bartók I., eladó
70 Bartók II., eladó
71 Ló, bronz (utánarendelhető)
72 Van Gogh, plakett, bronz (utánarendelhető)
73 Van Gogh revers, plakett, bronz (utánarendelhető)
74 Daumier, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
75 Daumier revers, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
76 Goya, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
77 Goya revers, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
78 Pussin, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
79 Pussin revers, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
80 Tizián, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
81 Tizián revers, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
82 Rubens, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
83 Michelangelo, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)
84 Michelangelo revers, plakett, bronz, mgt. (utánarendelhető)

Ferenczy Béni

Nemzeti Szalon 1937

Kat. nov. - dec.

48 Csendélet III., olajf., mgt.

DELI ANTAL

46	Kőhegy, krétarajz	400.—
47	Út, krétarajz	400.—

DÉSI HUBER ISTVÁN

49	Fatörzsek, olajf., tempera	350.—
50	„Sugaracska", olajf., tempera	400.—
51	Kettős út, olajf., tempera	350.—

DIENER DÉNES RUDOLF

52	Táj, olajf., mgt.	
53	Kis fiú fotelben, olajf., mgt.	
54	Család, olajf., mgt.	
55	Virágcsendélet, olajf.	400.—

EGRY JÓZSEF

56	Anyámról, pasztel	500.—
57	Műterem ablakból, pasztel	200.—
58	Párás fények, olajf., past.	700.—
59	Őszi nap, olajf., past.	600.—
60	Képrészek, olajf.	250.—
61	Kisörs felé, olajf.	700.—

Nõi fej III, Gr Ernst 1918
Férfi akt II
Férfi arckép I
Vára II
Fiúakt

Önarckép, Terrac
Nõi arckép I
Vára III-IV

Nõi Torzo I, fa

Sappho ~~gipsz~~ relief
Barátok
Férfi akt III-VI Gipsz
Szerelmes pár I

Rajzok

visszaküldeni.

július hó 5-én.

gató megbizásából:

Rozgonyi

szám. főtanácsos
csoportvezető. h.

Szépre Mur (I)

1918 máre Graf o. 17.
Fináket, cer. r

1918 okt (kj szerz)
Nói képm, kr

1928. kj ln. kép
Fer: Noémi képm, terrac

Ferenczy család

laid

1916. gyűjt. kiáll.

kat. (23. sz)

Ernst.

N

3

1940 Graf. ö 75

Ady E. a halottas ágon
(1919) cer r

Ferenczy Béni

a Kut törzstaffa
1929. jan. Enák - a Kutnak
19 mű.

V

Sándor János beliggminiszter

X. 84.

Ferenczy Béni

Kiáll. a

Fővárosi Képtár

Fenyes Adolf ter-

mében

1952. márc.-ápr.

Katalogus

könyvtáramban

Ferenczy Béni

Sculptura Hungarica címmel több nyelvű albumat jelentetett meg a magyar szobrászatról a Helikon Kiadó, melyben művei szerepelnek.

(Artner): Művészi albumok.

Kisalföld, Győr, 1941. ápr. 25.

Ferenczy Béni

„Ady marszjának" fotója

a M. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 november 7

Ferenczy Bém

Műve szerepelt az I. Nemzetközi

Lisplasztikai biennálé magyar kiállításán

Pestmegyei Hírlap 1971 október 22

4. old.

Ferenczy Béni

a Képzőművészeti Főiskola ez évben ünnepli századik születésnapját, a művész a Főiskola tanára volt.

Vadas József: a Képzőművészeti Főiskolán.

Élet és Irodalom, Bpest, 1941. Nov. 6.

Ferenczy Béni

A kisplasztikai biennáléval párhuzamosan kiemelt kiállítóként mutatják be mintegy 30 alkotását.

Kompozíció 71, 1971. VIII. 12. 18.25 © TV/11

Ferencz Béni

81 éve született

Nagyvárad 1971 június 18

4. old.

1) Ferenczy Béni
szobrász

Édesapja Ferenczy Károly festő
1896-ban szülei, gyermekeinkkel Nagybányára
költöztek.
Könyve: „Írás és kép".
Apja mellett kezdett rajzolni, akvarellezni
Nagybányán. Majd kisméretű érmeket min-
T. Rikva Margit: Ferenczy Béni
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. 5. sz. 213

2) Ferenczy Béni
szobrász

tárott.

Tanulmányútja több állomásai: Firenze, München, Paris.

Firenzében a renesszánsz kisplasztikai kafott rá.

Münchent, az akadémiát nagyon ottlogyta. A fafaragás technikáját sajátította el.

T. Rina Margit: Ferenczy Béni.

Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. s. n. 213

3) Ferenczy Béni
szobrász

Párizsban Bourdelle-nél tanult, majd Ar-
chipenkóhoz csatlakozott be.
Alkotása főképp kisplasztikák, portrék és
érmék.
Közterén felállított szobrai: „Petőfi" – Gyu-
lán; „Kiló nő" – 1956-ban állították fel

T. Rikva Margit: Ferenczy Béni
Élet a Tuol. XXIII. 1968. II. 2. S. 12. 213

1968 [illegible]

4) Ferenczy Béni
szobrán

Budán, a Horvát-kertben.

Munkássága első időszakában készült „Ferenczy Noémi" és „Wilde János" portréja. Ferenczy Noémi ikertestvére volt. 1916-ban férfiaktokat és mintáz. „Déri" c. szobra.

T. Rika Margit: Ferenczy Béni

Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. S. n. 214.

5.) Ferenczy Béni
szobrán

A Tanácsköztársaság idején a művészeti direktóriumban tagja volt. A T. K. bukása után emigrációba vonul, Bécsbe megy. Több fafaragást készít itt – „Anya gyermekével" /1926/.

T. Kiss Margit: Ferenczy Béni
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. S. n. 214.

6) Ferenczy Béni
szobrász

1932-ben Moszkvába költözött. Műrésztel-
mélettel is foglalkozik. Itt készülnek éremsó
rozatának első darabjai.
1936-ban visszatér Bécsbe, kisplasztikákat
készít: „Asszony felemelt karokkal", „Akalan-

T. Riha Margit: Ferenczy Béni
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. S. a. 214.

7) Ferenczy Béni
szobrász

ta", „Lépő nő"

A 40-es évek kisplasztikái: „Parasztivénusz", „Szerelmespár", „Ülő fiatal lány", „Kuporgó lány", „Két nő fürdőben".

1953-ban készült „Zenélő pattók" vegyesen kisplasztikái előképek a tán készültek.

T. Riha Margit: Ferenczy Béni
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. 5. sz. 215.

8) Ferenczy Béni
szobrász

Munkásságának igen jelentős területe é-
remművénete. Számos kortársról készített
érempostrét – írók, költők, közéleti szemé-
lyiségek sorait örökítette meg.

Hatása érezhető kis korán gyula, kiss
Sándor s főként tanítványa: Martsa
T. Réka Margit: Ferenczy Béni
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. S. n. 215.

9) Ferenczy Béni
szobrász

István és Vigh Tamás műrénetében.
Grafikában is maradandót alkotott.
Rajzai, akvarelljei. Nagy részük önálló
mű, más részük szobortanulmány.
1956-ban betegség sújtotta, fél oldalára

T. Kiha Margit: F. B.
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. S. n. 217.

10) Ferenczy Béni
szobrán

megbénult, megnémult.
Felesége öztönzésére bal kézzel kezdett lol-
gyni s születtek új rajzai, akvarelljei,
plakettjei, kisplasztikái.
1945 után néhány éven át tanára volt

T. Riha Margit: F. B.
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. 5. n. 217.

11) Ferencz Béla
szobrász

a Képzőművészeti Főiskolának..

T. Réka Margit: F. B.
Élet és Tudomány XXIII. 1968. II. 2. 5. n.
217.

12) Ferenczy Béni
szobrász

„Két nő a fürdőben" /1947/ Repr.

„Atalanta" /1937/ Repr.

„Ferenczy Noémi" /1917/ Repr.

„Fürdőután" /1938 Rajz/ Repr.

T. Reha Margit: Ferenczy Béni
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. s. n. 212, 214.

13) Ferenczy Béni
szobrász

„Goya" /érem, 1934/ Repr.

„Anya gyermekével/ fa-kompozíció,
1926/ Repr.

„Szerelmespár" /1942/ Repr.

„Dévi" /1918/ Repr.

T. Reha Margit: Ferenczy Béni
Élet és Tud. XXIII. 1968. II. 2. 5. n.

Ferenczy Béni

emlitve

Granasztói Pál Múló világom
Magvető Bp. 1970 237.old

Ferenczy Béni

Neue emlitse

„Szindbád lányánál"

Magyar Nemzet 1968
okt 20

Ferenczy Béni
szobrász

Esztergomban készült grafikai művei:
„Szilvaszedő I.", „Szilvaszedő II", a
„Paradicsomtő", „A kocsintó Vigh
Tamás"

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.
Művészet, 1970. augusztus 10. lap

Ferenczy Béni
szobrász

Mikor az esztergomi művésztelepre
ment a város vezetősége ünnepé-
lyesen fogadta és hullemes otthont
biztosított számára.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.

Művészet, 1970.augusztus 10.lap

Ferenczy Béni

Krudy: A Kéhszalag höre (1956, 1963)
Hét bagoly – Boldogult úrfi korombon
(1954 – 1963) c. könyvei (ezt.) illusztrálta
Szerepel az alábbi tárlatok

N.N: Krudy illusztrátorai a Petőfi
Irodalmi múzeumban

Jelenkor 1969 ápr. 37 old.

Ferenczy Béni

Bartók Béla (1936, cezura, 29,4x24cm
repró/
Magyar Nemzeti galéria

Kiss Sándor: Magyarország történetének
képestörvye 1849-1945 (Bp. 1969)

285 old.

Ferenczy Béni szobrász

Néhány művét a magyar állam a moszkvai Puskin Szépművészeti Múzeumnak ajándékozta

Magyar Nemzet 1969 XI. 26

Tevecry Béni,

Barcsay Jenő, Bernáth Aurél, Kisfaludy Strobl Zsigmond, Kolozs C. Pál és Pátzay Pál neve szerepel a mai magyar képzőművének közül a The International Who's Who 1967-68 évi kiadásában.

Helyünk a világban

Magyar Hírlap, 1968 november 10. J. l.

Ferenczy Béni
portréja

Esztergomi műtermét a mai
Petőfi Sándor Ált. Iskola egyik
tantermében rendezték be

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.
Művészet, 1970. augusztus 10. lap

Ferenczy Béni

– A Ferenczy család műveiből reprezentatív gyűjteményes kiállítás nyílik június 25-én Nagybányán.

Krónika

Nagy Hilda, 1969. június 3. 9. l.

Ferenczy Béni

és Medgyessy Ferenc szobrászművének alkotásaiból készült a Szovjet Képzőművészeti Szövetség bemutatótermében kiállítás nyílt Moszkvában. Vígh Tamás szobrát nyitották meg.

Magyar kiállítás Moszkvában

Magyar Hírlap, 1969. május 6. 8. l.

MDK

Ferencsy Béni szobrai

Szerepel a Fehérvárott megnyílt tárlaton.

— : A Tanácsköztársaság képzőművészeti kiállításai 8.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 9. [vidéki]

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Ferenczy Béni MDK

Fiu, repr.

VIII. Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

16. Greco, bronz, 1938.
17. Facies non omnibus una 1935. bronz (2 példány).
18. Daumier, bronz, 1934. (2 oldal)
19. Egon Schille, bronz 1937.
20. Első érem. (Bölény) bronz 1909.
21. Ady. 1929. bronz. (Két példány.)

Képek jegyzéke.

1.	Szőnyi István műtermében	1952	aquarell
2.	Aratás után	1948	„
3.	Domboldal ősszel	1949	„
4.	Interieur	1948	„
5.	Esztergomi szőllők	1949	„
6.	Erdei út	1948	„
7.	Kora tavasz	1950	„
8.	Őszi rózsák	1945	„
9.	Erdei patak	1951	„
10.	Kilátás esztergomi dombokról	1949	„
11.	Alkonyat	1948	„
12.	Miskolci művésztelep udvara	1948	„
13.	Önarckép	1952	„
14.	Őszi táj	1948	„
15.	Szeles nap a Dunán	1943	„
16.	Anyám	1937	„
17.	Anya gyermekkel	1952	„
18.	Alkony a Szabadsághegyen	1946	„
19.	Naplemente a Dunánál	1943	„
20.	Borulás	1947	„

Felelős kiadó: Juhász Lajos
1099 — Kelet-nyomda

Ferenczy Béni

FŐVÁROSI KÉPTÁR KIÁLLITÁSAI
FÉNYES ADOLF-TEREM
VII., RÁKÓCZI-ÚT 30. FÉLEMELET

ELEKFY JENŐ
festőművész,

FERENCZY BÉNI
szobrászművész

kiállítása

1952. március 22-től április 11-ig

Nyitva: naponta 11 órától 18 óráig,
vasárnap 9-től 14 óráig
hétfőn zárva

☆

ELEKFY JENŐ

1895-ben született Győrben. A Budapesti Képzőművészeti Főiskolán Réti István tanítványa volt. Művei először 1920-ban kerültek kiállításra. 1941-től 1950-ig a Képzőművészeti Főiskola tanára volt. Kedvelt kifejezési eszköze — bár gyakran nyul az olajfestékhez is — az aquarell, mellyel biztos kézzel és gyengéd szeretettel festi a nyárvégi délutánok túlérett édességét, az őszi reggelek dércsípte illatát, egy virágcsokor színpompáját, egy fekete csipkébe öltözött öregasszony sápadt tekintetét, a Duna csillogó víztükrét, a kisvárosok macskakövein lopakodó csendet. Munkássága, mely egyre szépülő életünk boldog, békés jövőjének igérete, Elekfy Jenőt a nagybányai hagyományok méltó örökösévé avatja.

FERENCZY BÉNI

Szentendrén született 1890-ben. Gyermekkorát apja, Ferenczy Károly a nagy magyar festőművész mellett töltötte Nagybányán. Első képzőművészeti oktatását természetesen apjától kapta. 1909-ben, firenzei tartózkodása alatt kezdett először mintázni. Egy évvel később a müncheni akadémia szobrászati osztályán tanult, 1912-től pedig Párizsban Bourdelle és Archipenko mellett dolgozott. A Tanácsköztársaság bukása után Bécsbe emigrált, majd 1932 és 35 között Moszkvában élt.

Művészi fejlődése, mely a századeleji kubizmustól az expresszionizmuson és a klasszicizmuson át ível a szobrászi tökéletesség, szépség és harmónia felé, moszkvai tartózkodása alatt teljesedett ki. Itt talált rá igazi hangjára. Fejlődésében fáradhatatlan szorgalma és rendkívüli tehetsége mellett nagy képzőművészeti műveltsége és biztos, finom, érzékeny ízlése vezetik. Működésének általában egy a korunkhoz méltó, emberi szépségvágy teljesítése a célja. Ennek ellenére nem rekedt meg a formai külsőségek kérdésében, hanem érzéstartalmában és bensőségességében egyre jobban mélyíti el harmonikus figuráit. A vibráló, eleven, érzékletes felületeket hatalmas erőtárasztó statikával, szigoruan zárt kompozicióba foglalja össze. Túl az anyaggal való küzködésen — gyakorlott kezében egyformán engedelmes eszköz a fa, a kő, vagy a bronz — ez az élettel telítődés foglalkoztatja, különösen legújabb munkáiban: érzékeny portréiban épp úgy, mint bensőséges, az emberi test szépségét megörökítő aktjaiban. Ferenczy Béni kisméretükben is monumentális plasztikái a nagy műalkotások fenkölt varázsát árasztják. A kisplasztika azonban nem öncél Ferenczy Béni számára, mert ezek segítik hozzá ahhoz, hogy monumentális megbízásoknak sikerrel meg tudjon felelni.

Nem kevésbbé jelentős Ferenczy Béni éremművészete sem. A kiállításon bemutatott érmek és plakettek gazdag sorozata rendkívüli emberábrázoló, átélő és jelenetező képességével ismertetik meg a látogatót. Éremművészete határozottan szemben áll a XIX. századi magyarországi hagyományokkal — az akadémikus szárazság és keménységgel — ugyanazt az élettel telített lágyságot és harmóniát tükrözi, mint kisplasztikái. Ferenczy Béni ma nemcsak Magyarország, hanem azt lehet mondani az egész világ haladó érmészei között kimagasdó szerepet tölt be.

Pataky Dénes.

Szobrok. Portrék.

1. Női fej, bronz, 1943. G. I.-né arcképe. Magántulajdon.
2. Női arckép, bronz, 1942. Folly Róbert építész tulajdona.
3. Gerő Lászlóné képmása, bronz, 1945. Magántulajdon.
4. (Illyés Ika) Gyermekarckép, bronz, 1947. Magántulajdon.

Kisplasztikák.

5. Boreas és Psyche csoport, bronz, 1948.
6. Emberpár, fafaragás, 1950. Körtefa.
7. Emberpár, fafaragás, 1951. Puszpáng.
8. Emberpár, bronz, 1948.
9. Anya gyermekeivel, 1951. Körtefa faragás.
10. Drapériás torzó bronz, 1949. (Tanulmány.)
11. Kisfiú, akt bronz, 1948.
12. Gyermekakt, bronz, 1949.
13. Symmetrikus kompositio, két női akttal, 1946.

Plakettek.

1. Hatvany Lajos 1951. br. (2 oldal)
2. Pollák Mihály 1952. br. (2 oldal).
3. Schlosser érem 1936. ólom (2 oldal).
4. Női emlékérem 1951. ólom (2 oldal).
5. Lionárdo 1952. bronz (hátoldala gipszben)
6. F. Noémi (Képtár) 1938. ólom
7. Erkel 1943. bronz.
8. Rubens. (Képtár) bronz 1937.
9. Michelangelo, bronz (1936) (2 oldal).
10. Poussin, bronz (1936) (2 oldal).
11. Tizian, bronz (1938) (2 oldal).
12. Tizian II. Velencei emlék, bronz 1938 (2 oldal).
13. Eger várának megvédése, bronz 1952. (2 példány).
14. Kis Bem, 1951. bronz (2 példány).
15. Kőműves, mérővel, egyoldalú ovál érem, bronz, 1949.

1021

ÁRA 6 Ft

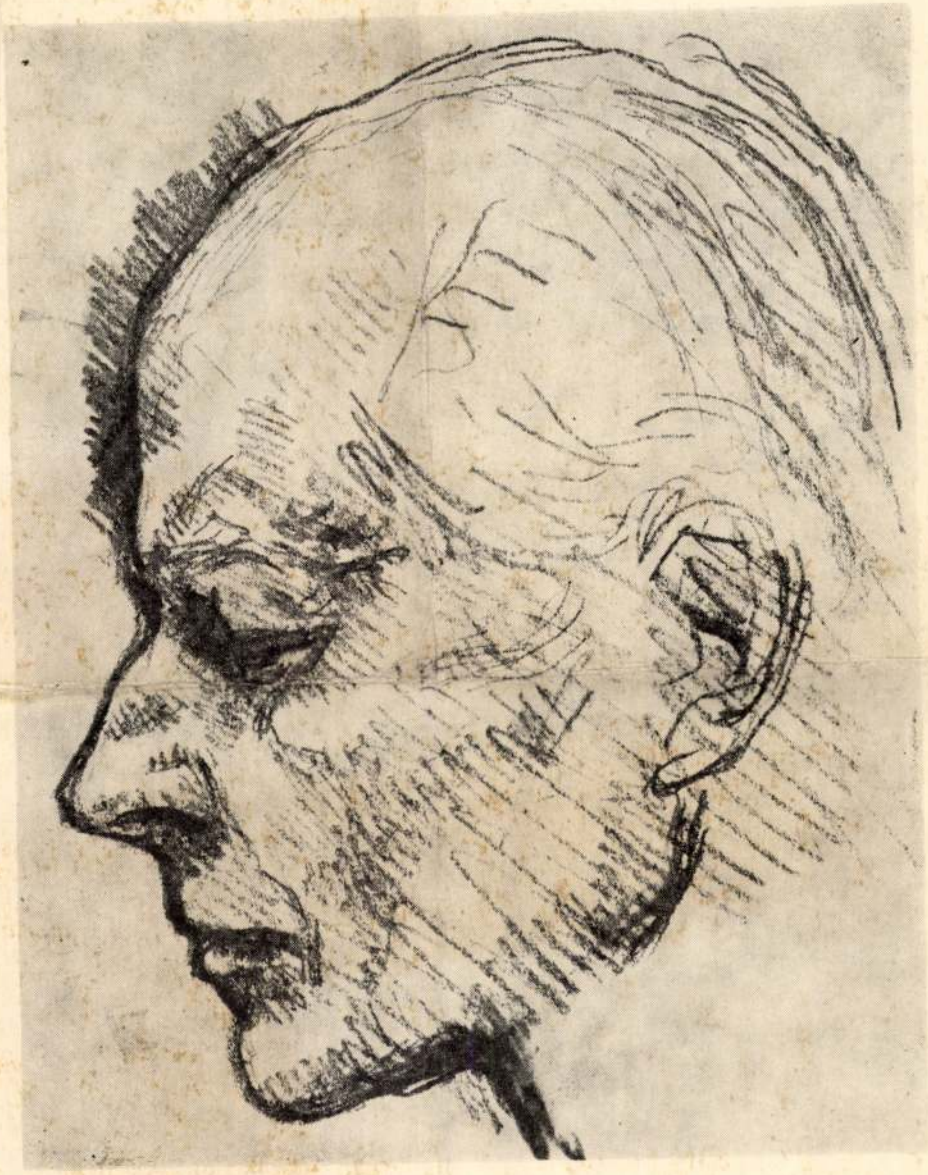

BARTÓK BÉLA
(1881 — 1945)

(Ferenczy Béni rajza)

FERENCZY BÉNI

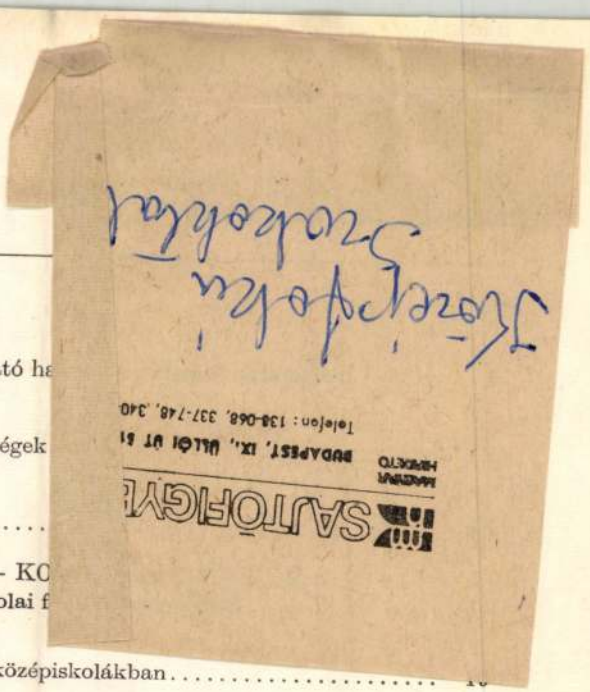

SZENTIRMAI LÁSZLÓ:
A tudományos-technikai forradalom várható ha

DR. ANDERLE ÁDÁM:
A koncentrálás lehetőségei nevelési lehetőségek

SZABÓ GYULA:
Szakoktatásunk történetéből VI. .....

DEÁK FERENCNÉ — GÓTH JÓZSEF — KO
Koncentráció a közgazdasági szakközépiskolai f

PAÁR PÁL:
A „Világnézetünk alapjai" tanítása a szakközépiskolákban .....

KRISZTIÁN BÉLA:
A tantárgyi ismeretanyag korszerűsítése és a számítógépek felhasználásának lehetőségei 23

BOLLA JÓZSEF:
Szakközépiskolások fáradtságjelei a szakmai gyakorlatban 30

SZURMAY ERNŐ:
Egy sikeres kezdeményezés 34

DR. KOVÁCS GYULA:
Szakmaszeretetre nevelés a közgazdasági szakközépiskolában I. 37

HANS SADLO:
Az NDK szakoktatásának továbbfejlesztése 44

SZEMLE

DR. SZENDREI WALTER:
Magyarországi textilmanufaktúrák a 18. században (ROSIVALL ZOLTÁN) 48

SZERZŐINK

Szentirmai László főmérnök, Művelődésügyi Minisztérium osztályvezető h.; *Dr. Anderle Ádám* történész tanársegéd, Szeged; *Szabó Gyula* újságíró; *Deák Ferencné, Góth József* és *Kovács Lászlóné* dr., a XVIII. ker. Rudas László Közgazdasági Szakközépiskola tanárai-, *Paár Pál*, a Művelődésügyi Minisztérium főelőadója; *Krisztián Béla* szakoktató-tanár, Pécs; *Bolla József* igazgatóhelyettes, Győr, Gárdonyi G. úti Szakközépiskola; *Szurmay Ernő*, a szolnok megyei Verseghy Könyvtár igazgatója; *Dr. Kovács Gyula* szakfelügyelő, Zalaegerszeg

Ferenczy Béni

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1958 FEB 20.

A brüsszeli magyar pavilon egy kisebb, mintegy húsz festmény befogadására alkalmas kabinetet tartott fönn a képzőművészet számára. Ez a hely kicsiny ahhoz, hogy a magyar képzőművészet félévszázadának akár kimagasló alkotásait is bemutassák a világkiállításon, ezért kéthónapos váltásal, három kiállítást rendeznek a magyar pavilonban. Az első kiállítás anyagát most készítik el a Nemzeti Galériában. Ebben az anyagban szerepel három Csontváry, tizenegy Egry és tizenegy Derkovits festmény, továbbá Ferenczy Béni és Borsos Miklós kisplasztikái. A következő kiállításon a tervek szerint Szőnyi, Bernáth, és Hincz festményei s a kisplasztikák között Kisfaludi-Stróbl Zsigmond művei fognak szerepelni.

*

A Magyar Nemzeti Galéria a Réti-emlékkiállítás után Ámos Imre műveinek kiállításával emlékezik meg a fiatalon mártírhalált halt festőművészről.

—819. 425

Bécsi, hosszú zongora alkalmi áron eladó. Vörös József. Balatonszéplak.

Rövidebb zongorát (használt). pianinót sürgősen vennék. — kéz alatt. Telefon: 225—662.

Rövidebb zongorát, kéz alatt, pianinót, sürgősen vennék, — csak privättól. Telefon: 225—662.

Zongora, kereszthúros, páncélos, rövid fekete, olcsón eladó. Ferenc körút 21. fszt. 8.

Rövid zongora, jóhangú, olcsón eladó. Strokl, XIV., Dózsa György út 9. fszt. 2.

RÁDIÓ

5+2 rádió olcsón eladó. XIV., Semsey Andor utca 10. II. 4.

BEVONTA

a

VII. SZ

AUTÓJA

VÁLLAL

Cím: Bud
XI., Bicske
3—7.
Telefon
259—772, 45

ADÁS, V

Szőnyegeket,
is, sezlonterí
plüss szövet
függönyszá
ágyhuzatot
227—110.

Férfi, női ru
bátok, —
kályha, ágy,
szekrény,
olcsón eladó
u. 5. II. 4.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN 11

Fejérvy Béni

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1021

Lenin-portrék fehérvári tárlaton

Az új esztendő első jelentős képzőművészeti eseményének igérkezik a székesfehérvári István király Múzeum január 21-én megnyíló tárlata, amely a „Lenin alakja a magyar képzőművészetben" címet viseli. Ez alkalommal — a Nagy Októberi Szocialista forradalom 50. évfordulója alkalmából sorra kerülő kiállítások késői társaként — azok a Lenin-ábrázolások kerülnek a megye tárlatlátogatói elé, az egész országból összegyűjtve, amelyeket a forradalom korában, s a felszabadulás előtt és után alkottak a magyar képzőművészet legjobbjai.

Nagy hírű művészek nagy hírű alkotásai — Ferenczy Béni korai Lenin-érmei, Bontnyik Sándor linóleum-metszete, Bokross-Birman Dezső szobra, Borsos Miklós domborműve, Vilt Tibor és Schaár Erzsébet munkái — gazdagítják a kiállítást. Méltán előzi meg tehát nagy várakozás megyénk művészeti életében a jelentős eseményt.

A várható érdeklődésre minden közvéleménykutatásnál ékesebb bizonyítékot nyújtanak egy, a múlt esztendő végén bezárult, korábbi Lenin-kiállítás tapasztalatai. A „Lenin és a forradalom" című emlékkiállítás, ha a dokumentáció eszközeivel is, ugyancsak Lenin alakját idézte. Több mint négy és félezer látogatójából 113 tárlatlátogató csoportot említhetünk, s nagy érdeklődés mellett zajlottak le, összesen nyolc alkalommal, a kiállítást kísérő — ugyancsak Leninre emlékező — filmvetítések is.

jobb kapcsolatok megter
sének szükségességét ille

A vezércikk hangsúl
hogy a vita élénk volt, d
társi szellemben folyt, a
ponti Bizottság egysége
tározatokról és a vált
sokra vonatkozó javasl
lezajlott szavazás sorá
tályosodott ki. A kérdése
vitatása összhangban állt a
párt forradalmi hagyományai-
val, a feladatok nagyságával.

s felkérte őket, mondja...

Joszif Csertkov, az orvostudományok doktora, a hemato-

MMA

a Svéd Kommunista Párt elnöke azt a nagy visszhangot keltett javaslatot tette, hogy az ország Közös Piachoz való csatlakozása ügyében tartsanak népszavazást. A kormányon lévő szociáldemokraták viszont manővereznek. A kormány elment a kompromisszum felső határáig: kéri a felvételt, azonban a „megfelelő formában". Azt sem határozta meg, hogy a csatlakozást teljes jogú tagként vagy csupán társult tagként óhajtja. A nyilatkozat szerint olyan belépési formát keresnek, „amely lehetővé teszi a hagyományos svéd semlegesség fenntartását"; — ez viszont fából vaskarika.

Lange svéd kereskedelemügyi miniszternek az a véleménye, meg kell várni, hogy a Közös Piacot illetően meddig jut el Anglia. Nem tartja ugyanis indokoltnak, hogy az északi államok külön kezdeményezzék a belépést.

Akadémikus annak a kérdésnek a latolgatása, vajon a skandináv országokat, mindenekelőtt ezek legfejlettebbjét, Svédországot Anglia elé engedhetik-e a Közös Piachoz való csatlakozásnál; hiszen itt a központi kérdés az Egyesült Királyság belépése. Minden-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1972 JAN 4

Ferencry Béni

1021

KISALFÖLD 1972. január 4., kedd

Növekszik a tanácsok közoktatást támogató munkája
Tovább fejlődnek a művészetek és a könyvkiadás
Készülődés Kodály-, Petőfi- és a Dózsa-megemlékezésre

Ilku Pál művelődésügyi miniszter nyilatkozata

Az oktatásügy, a művészeti élet és a közművelődés elmúlt évi eredményeiről és az esztendő feladatairól nyilatkozott Ilku Pál művelődésügyi miniszter Szőke Sándornak és Vágó Tibornak, a Magyar Távirati Iroda munkatársainak:

— EGY ESZTENDŐ TELT EL A PÁRT X. KONGRESSZUSA ÓTA: MINT A KONGRESSZUSON IS MEGFOGALMAZÓDOTT, AZ OKTATÁSÜGY SZÁMOS EREDMÉNYE MELLETT SZÜKSÉGESSÉ VÁLT A TOVÁBBLÉPÉS ELEMZÉSE IS. MI TÖRTÉNT 1971-BEN, ÉS MIRE SZÁMÍTHATUNK 1972-BEN A KÖZOKTATÁS TERÜLETÉN?

A kongresszus határozata alapján egy évvel ezelőtt széles körű elemzés indult meg a Központi Bizottság vezetésével az oktatásügy egész területén, s az utóbbi hónapokban megkezdődött a feltárt problémák megoldását szolgáló teendők kidolgozása is. A munka még folyik, s részt vesznek benne a Művelődésügyi Minisztérium dolgozói is. A vizsgálat eredményeiről még korai volna beszélni, az azonban kezd kirajzolódni, hogy a köznevelés bonyolult, szerteágazó és mindig sok pénzt igénylő problémáit nem lehet egyszerre, egyetlen rohammal megoldani; ott kell előrelépni, azon a ponton, vagy azokon a pontokon, ahol a tartalmi és az anyagi feltételek megértek, illetve megteremthetők.

— Az elmúlt tanév végén — a kormány rendelete alapján — az alsó- és a középfokú oktatási intézmények oktatói jelentős béremelésben részesültek. A bevezetett új bérezési rendszer jó hatást váltott ki a pedagógusok körében. Ez volt az első olyan fizetésrendezés, hogy a bérek általános emelésével együtt a nevelők minőségi munkáját is honorálni tudtuk.

— Az 1971-ben elfogadott tanácstörvény alapján a helyi tanácsok váltak az iskolák gazdáivá. A tanácsok hatáskörének bővítésében a Művelődésügyi Minisztérium eddig is „tanácspárti" volt; most is az az álláspontja, hogy hatáskörük tovább szélesedjék, s a feltételek megteremtésével párhuzamosan kiterjedjen az alsó- és a középfokú oktatás egészére. Nekünk jó tapasztalataink voltak és vannak a tanácsoknak a közoktatást támogató munkájáról; a számok alapján bízunk benne, hogy a IV. ötéves tervben, s így 1972-ben is kiemelten törődnek a tanteremépítéssel, az óvodai, a kollégiumi helyek bővítésével, a tanulószobai, menzai ellátás javításával.

— Bővült és 1972-ben tovább bővül igazgatóink hatásköre. Növeltük önállóságukat intézményeik pedagógiai irányításában, igazgatásában, fokoztuk felelősségüket a tantárgyi oktató-nevelőmunka színvonalának emelésében. A hatáskör bővítésével együtt gondoskodunk a tantestületi demokrácia további intézményes kiszélesítéséről, az iskolai légkör javításáról, a tanulók jogainak és kötelességeinek jobb összhangjáról.

— A fizikai dolgozók gyermekeinek támogatására — az országos ifjúságpolitikai és oktatási tanáccsal együttműködve — előterjesztést dolgoztunk ki a kormány részére, ebben a többi között vázoltuk a kollégiumi hálózat fejlesztésének programját és az 1973-ban bevezetésre kerülő középiskolai ösztöndíjrendszert is. A kormány elfogadta javaslatainkat. Reméljük, hogy fokozatos életbe léptetésükkel tovább tudjuk csökkenteni a munkás-paraszt tanulók hátrányait.

— A pedagógushiány csökkentésére növeltük a nevelőképzői intézmények hallgatóinak létszámát. Hajdúszoboszlón óvónőképzőt avattunk, Szombathelyen matematikai tanárképzést indítottunk. Képesítés nélküli pedagógusaink többsége tanul. A megyék ezután csakis olyan képesítés nélküli nevelőket alkalmazhatnak, akik a nappali tagozaton sikeres felvételi vizsgát tettek, de hely hiányában nem tudták felvenni őket.

— A pedagógusok lakáskörülményeinek javítására 1972-ben is országosan több mint ezer pedagógusnak juttatunk lakásépítési kölcsönt. Már a mostani tanévtől kezdődően, megnövekedett a falusi, tanyai nevelők letelepedési segélyének és területi pótlékának összege.

— HOGYAN VONHATÓ MEG A MÉRLEG A KONGRESSZUS ÓTA ELTELT EGY ESZTENDŐ TÜKRÉBEN A MŰVÉSZETI ÉLET FEJLŐDÉSÉT ILLETŐEN? MELYEK AZOK A LEGFONTOSABB FELADATOK, AMELYEKET 1972-BEN KELL MEGVALÓSÍTANI?

— E területen is elsősorban néhány kiemelt eseményről szólok, megoldandó tartalmi problémákról csak keveset, pedig bőven vannak. Alkotó művészeink segítségével 1971-ben fokoztuk a művészi alkotóműhelyek önállóságát és felelősségét. Számos olyan alkotás és esemény tanúi vagy résztvevői lehettünk, amelyek magas színvonalon szolgálták népünk szellemi és erkölcsi felemelkedésének ügyét, s világszerte fokozták népünk alkotó erejének, kultúrájának megbecsülését.

— A lendület, amely például a magyar dráma színpadra vitelében az utóbbi években kibontakozott, 1971-ben sem torpant meg. Drámaíróink égető, aktuális társadalmi és erkölcsi kérdéseket dolgoztak fel, arra kerestek a választ, milyen kereteket kínál fejlődő szocialista társadalmunk az egyén és a közösség számára, hogyan kell élnünk e lehetőségekkel, az 1970—71. színházi évadban ismét nőtt a nézők és ezen belül a színházba járó fiatalok száma. Ezt a folyamatot 1972-ben tovább szeretnénk erősíteni, s ebben bizonyára segítségünkre lesz a többi között az is, hogy a múlt évben végleges otthonra talált a Bartók Színház és a 25. Színház. A magyar színház — és általában a magyar kultúra — nemzetközi kapcsolataiban példa nélkül álló eseménysorozat volt a magyar zenei és drámai művek Szovjetunióban megrendezett fesztiválja. Ez nemcsak azt jelentette, hogy egy soknemzetiségű, baráti országban 73 színházban mutattak be magyar színpadi műveket, hanem azt is, hogy e művek repertoáron maradnak, s így tovább fokozódik az érdeklődés drámaművészetünk alkotásai és a magyar színházi kultúra iránt.

— A magyar zeneművészet évek óta megfigyelhető gazdagodásában is jelentős, új értékek születtek. Világszerte elmélyült a magyar zeneművészet és XX. századi hagyományai iránti érdeklődés. Ezt bizonyítja az a széles körű ünnepségsorozat, amellyel világszerte Bartók Béla születésének 90. évfordulójára emlékeztek. A magyar és a szocialista előadóművészek nagy seregszemléje és egyúttal példamutató népszerűsítése folyt 1971-ben a Magyar Televízió Interfórumán. Felejthetetlen élményt nyújtott a Bolsoj budapesti vendégszereplése: ugyanakkor a magyar operakultúra életerejét mutatja, hogy Operaházunk társulata meg tudta hódítani azt a moszkvai közönséget, amelynek ízlését évtizedek óta a Moszkvai Nagy Színház művészete csiszolja. Az előttünk álló év kiemelkedő zenei eseménye lesz Kodály Zoltán születése 90. évfordulójának megünneplése.

— Mind több filmművész fordul alkotásaival az üzemi élet, a munkások élete felé. Ezzel segítik egy, a korábbinál egészségesebb tematikai egyensúly kialakítását. Mint ismeretes, 1971-ben kidolgoztuk, 1972-ben pedig működésbe hozzuk a magyar játékfilmgyártás új szervezetét. Meggyőződésem, hogy az új szervezet hatékonyabban fogja kielégíteni a sokoldalú társadalmi elvárásokat.

— 1971-ben tovább folytattuk a nagy írói életművek gyűjteményes kiadását. Fellendült a szociográfiai és a politikai irodalom. Irodalmi vegyes bizottságaink jó munkája révén megerősödtek kapcsolataink a baráti szocialista országokkal. Nagy figyelmet fordítottunk — és fogunk fordítani 1972-ben is — a magyar könyvkiadás és könyvterjesztés fejlesztésére, és tovább szorgalmazzuk a nyomdai körülmények javítását. Átszerveztük a magyar könyvterjesztést azzal a céllal, hogy mind több és jobb mű kerüljön mind szélesebb olvasóréteg kezébe.

— Az I. nemzetközi kisplasztikai biennálé megrendezésével és ezen belül Ferenczy Béni nagyszerű életművének felmutatásával a magyar képzőművészet az elmúlt évben hatékonyan kapcsolódott a nemzetközi művészeti élet áramkörébe. Képzőművészetünk számos ágazatában — így a grafikában, plasztikában — magas színvonalú alkotások születtek. Számos hazai festészeti kiállítás igazolja — s reményeink várakozásaink szerint 1972-ben is igazolni fogja — a magyar festőművészet megújhodásának lehetőségeit.

— Idei terveinkben kiemelten szerepel a Petőfi-évforduló előkészítése. A könyvkiadás, a színházak, a filmgyártás, a zenei terület, a múzeumok mind bekapcsolódtak ebbe a munkába, hogy az ifjúsággal, a köznevelés intézményeivel együtt, méltóképpen megemlékezzenek nagy forradalmár költőnkről, megelevenítsék eszméinek, költészetének mai hatását.

— A kulturális életben, a művészetek területén igen fontos a szocialista országok együttműködése. Jelentős eseményként tartjuk számon azt a tanácskozást, melyen — itt, Budapesten — részt vett a legtöbb európai szocialista ország kulturális ügyi minisztere. Ez az értekezlet újabb bizonyságát adta, milyen hasznosak a sokoldalú eszmecserék napjaink kulturális fejlődéséről, a művészeti alkotómunka eredményeiről, a kultúrának a tömegek szocialista és kommunista nevelésében betöltött szerepéről.

— Mindent egybevetve: bizakodással tekinthetünk az 1972. év elé. Számos nagy feladatot kell ugyan megoldanunk, de a magyar művészeti kultúra ehhez jó alapokat biztosít. Tovább fogunk dolgozni a kulturális-gazdasági mechanizmus korszerűsítésén, mert ennek csiszolása, fejlesztése elengedhetetlen feltétele hazánk szellemi, erkölcsi és — közvetve — gazdasági gyarapodásának.

— A KÖZMŰVELŐDÉS, MINT A TÖMEGEK SZÉLES KÖRŰ MŰVELÉSÉNEK HATHATÓS ESZKÖZE MILYEN SZEREPET TÖLT BE AZ 1971-i KULTURÁLIS ÉLETBEN, MELYEK A TOVÁBBLÉPÉS LEHETŐSÉGEI?

— Az országos népművelési konferencia után fokozott várakozás támadt a közművelődés iránt. A konferencia határozatainak végrehajtása 1971-ben — némi késéssel ugyan — megkezdődött, de itt is áll, amit a köznevelésről mondtam: nem szabad egyetlen akciótól elvárni minden lényeges kérdés megoldását.

— Sokat segített a közművelődés tekintélyének növelésében a párt X. kongresszusa: ez foglalkozott először önállóan, önálló területként a közművelődéssel. A kongresszuson és a konferencián megfogalmazott elvek kezdenek elfogadottá válni és realizálódni: a megyei tanácsok, pártbizottságok, a társadalmi és a tömegszervezetek megfelelő terjedelemben és módon foglalkoznak a közművelődéssel; szorosabbá válik a közművelődés és a közoktatás kapcsolata; a hivatásos művészet mind több területén előtérbe került a közművelődés szempontjából történő megközelítés, a művészetek tömegkapcsolatának vizsgálata. Mindezek a jelek is mutatják, hogy a közművelődés-politika napjainkban az oktatáspolitikával, a tudománypolitikával, a művészetpolitikával egyenrangúvá válik.

— Az 1972. évben, illetve időszakban fontos feladatunknak tartjuk, hogy a művészi befogadás feltételeit javítva — tovább csökkentsük a kultúra és a tömegek közti távolságot, bővítsük a munkásosztály és az ifjúság művelődési lehetőségeit, a mai követelményekhez igazítsuk a közművelődési intézményeket, eszközöket és formákat, hatékonyabbá és színvonalasabbá tegyük irányításukat és koordinációjukat, megjavítsuk a közművelődés működési feltételeit. Igyekszünk jól előkészíteni a művelődési otthonok igazgatóinak országos konferenciáját, amelynek célja, hogy az átalakulási, korszerűsödési folyamatba az eddiginél hatékonyabban kapcsoljuk be a művelődési otthonokat. A könyvtárak és dokumentációs intézmények munkáját várhatóan fellendíti majd az a tapasztalat- és gondolatcsere, amelyre 1972 őszén a könyvtáros és dokumentációs szervezetek nemzetközi kongresszusai keretében hazánkban fog sor kerülni.

— Nagy feladatot ró közművelődésünkre néhány kiemelt évforduló, országos akció is. Így például közművelődési intézményeink, különösen könyvtári hálózatunk bekapcsolódik a nemzetközi könyvév rendezvénysorozatába, amely mintegy előkészíti a magyar könyvkiadás fél évezredes jubileumát 1973-ban. Megtisztelő és szép közművelődési feladatokat jelent két nagy nemzeti jubileum: a Petőfi- és a Dózsa-évforduló méltó megünneplése.

Milyen gazdag Magyarország?

A megszokott, naponta ismétlődő és újdonságértékében is némileg megkopott napihírtípus a jól ismert igealakokra rímel: *felépült, üzembe helyezték, átadták rendeltetésének...* E hírek összegezett eredményét, amelyet a fejlődés fogalmával körvonalazhatunk a leghívebben, alapjában véve mindnyájan látjuk, érzékeljük, tapasztaljuk az új lakótelep utcáin sétálva, az új automata gépsor mellett dolgozva.

Ezúttal az említett napihírek mozaikjából összeálló képet megkíséreljük árnyalatdúsabban és — a statisztika kalauzolásával — pontosabban fölvázolni. A kérdés ugyanis, amelyre választ fogalmazunk, így hangzik:

Milyen gazdag Magyarország?

Hozzávetőleges értelmezésben már sokszor, sokféle válasz hangzott el erre a kérdésre; ilyen például az a közismert adat, hogy *Magyarországon az egy személyre jutó nemzeti jövedelem mintegy 800 dollár, s hogy országunk a nemzetek fejlődési mezőnyében nagyjából a közepes helyet foglalja el.* Ez — most már összehasonlító becsléssel — azt jelenti, hogy a világ lakosainak mintegy a negyede-ötöde nálunk gazdagabb, fejlettebb országban, háromnegyede-négyötöde pedig a miénknél szegényebb körülmények közepette él.

Kérdésünkre azonban, immár az általános körvonalrajznál pontosabb felelet is megfogalmazható, a statisztikusok ugyanis leltárt készítettek országunk javairól, számokban is kifejezték hazánk nemzeti vagyonát.

Mielőtt mindnyájunk közös otthonának e sokatmondó, izgalmas vagyoni leltáráról tudósítanánk, megjegyezzük, hogy *a nemzeti vagyon fogalmáról, számítási módszereiről a szakemberek véleménye is eltérő. A Statisztikai Hivatal összegezése végül is az ország vagyonát a felhalmozott javak, a legfontosabb természeti erőforrások és a háztartások tulajdonában levő értékek mérlegében határozta meg.* A nemzeti vagyon tételeit kimutatták úgynevezett bruttó, valamint nettó — tehát értékcsökkentéssel mérsékelt — értékben is.

E sajátos nemzeti főkönyv sokjegyű számai önmagukban természetesen keveset mondanak a közgazdaság szakkérdéseiben avatatlanok számára. Ezért mindenekelőtt olyan kalandozásra invitáljuk az olvasót, amely összehasonlítható, tehát mindnyájunk számára érthető, érzékelhető tényekkel szemlélteti nemzeti vagyonunkat. Nos, a legfontosabb ilyen tény arról ad hírt, hogy *tíz esztendő alatt az ország nemzeti vagyona 30 százalékkal nőtt.* Jóllehet, ez az emelkedés mérsékeltebb a termelés tízesztendős bővülésénél, de a különbség abból származik, hogy *a nemzeti vagyonnak hozzávetőleg 40 százalékát adó föld, erdő és ásványi vagyon tíz év alatt természetesen nem változhatott.*

Figyelemre méltó az úgynevezett felhalmozott eszközök — állóeszközök, befejezetlen beruházások és készletek — változása; itt az ütem azonos a termelés emelkedésével, az arány tehát, a közismert beruházási gondok ellenére sem nőtt. Számottevő viszont és az ország korszerűsítési irányzatait sűrítve fejezi ki, hogy *tíz esztendő alatt a nemzeti vagyon „gépek és berendezések" tétele csaknem megkétszereződött, 90 százalékkal bővült.* Közben számottevően gyarapodtak, gazdagodtak a háztartások is; *a lakosság birtokában levő tartós készletek — ruházati cikkek, háztartási felszerelések, járművek, kultúrcikkek stb. — értéke 60 százalékkal emelkedett.* Ha ezt az arányt a lakosság összes fogyasztásával hasonlítjuk össze, kitűnik, hogy az úgynevezett tartós készletnövekedés gyorsabb ütemű volt tíz év alatt, mint az összes fogyasztás emelkedése. Köznapi nyelvre fordítva azt jelenti, hogy *bevételeinkből mind többet költöttünk a puszta megélhetésen túl a korszerű életformát képviselő javak vásárlására.*

A nemzeti vagyon számoszlopai sajátos nyelven tudósítanak a társadalom állapotáról, más szóval: *értékeink tulajdonformák szerinti megoszlásáról is. A vizsgálat időpontjában Magyarország teljes vagyonának 64 százaléka volt össz-társadalmi tulajdonban, 17 százalék a szövetkezetek közös javainak értéke és a lakosság személyi tulajdona a teljes vagyon 19 százalékát tette ki.*

Időzzünk még az iménti sor utolsó tételénél: a személyi tulajdon — tehát a családok, a háztartások — javainak bemutatásánál. Azt mondtuk, a tartós háztartási készletek értéke tíz év alatt 60 százalékkal növekedett, s most, a részletekről szólva, hozzátehetjük: *a háztartások teljes vagyoni helyzete — tehát a tartós készletek, a készpénz és a betétállomány, levonva ez utóbbiból a személyi hiteltartozásokat — még kedvezőbb változásokat jelez, a növekedés tízéves aránya ugyanis ilyen módon 90 százalék!* Tovább vizsgálva az arányalatokat, kitűnik, hogy a háztartások birtokában levő tiszta vagyon 29,6 százalékát képviselik a ruházati cikkek, 37,7 százalékát a háztartási felszerelések, 9,2 százalékát a járművek, 15,7 százalékát a kultúrcikkek és 7,8 százalékát egyéb javak. *Átlagban egy háztartásra egy év alatt hozzávetőlegesen 40 000 forintnyi érték jutott.*

A nemzeti vagyon mérlege, mint említettük, tartalmazza a gépek és az épületek, az erdők, a földek és a bányák összegezett statisztikáját is, de a jó gazda forintrészletességű számvetése a sok-sok részletadat szövevényével inkább a szakértők, semmint a gazdagodásban érdekelt közvélemény számára jelent sokat. Ezért is emeltük ki az adatok bozótjából azokat a tényeket, amelyek voltaképpen a legfontosabbról, fejlődésünk céljáról, értelméről — *mindnyájunk gyarapodásáról tudósítanak.*

Tábori András

Továbbjavul a lakosság ellátása

(Folytatás az 1. oldalról.)
amelynek ára az árskála alsó peremén helyezkedik el. Arra viszont külön felhívja valamennyi vállalatát a KGM, hogy a *drágább és olcsóbb cikkek egyaránt kifogástalanok legyenek.*

Ruha, cipő, bútor

A könnyűiparban a kötszövő-, a ruha-, a papír-, a nyomda- és a bútoripar termelését növelik a leggyorsabban. *Kötöttáruból* mintegy 500 tonnával szállítanak többet a belkereskedelemnek, mint tavaly. Mindenekelőtt a könnyen kezelhető, korszerű, poliészter alapú kardigánokból, pulóverekből, ingpulóverekből, ruhákból javítják az ellátást. Harisnyanadrágból körülbelül 7 milliót kínálnak a lakosságnak, félmillióval többet, mint tavaly. Férfi- és női kabátból 12—13 százalékkal szállítanak többet a boltokba, mint 1971-ben.

A cipőipar nem annyira a mennyiség növelésére, mint inkább *a minőség javítására és a választék bővítésére törekszik.* A közelmúlt tapasztalata, hogy az olcsóbb lábbelik iránt csökkent a kereslet. Ezen úgy segítenek, hogy az olcsóbb cipőket is divatosabbra tervezik, korszerűbben állítják elő. A minisztérium a jövőben nagyobb gonddal ügyel arra, hogy a vállalatok a cipők gyártásához megfelelőbb anyagokat használjanak és tartsák be a technológiai előírásokat.

Bútorból 13,5 százalékkal többet szállítanak a belkereskedelemnek az előző évinél, s tovább bővítik, korszerűsítik a választékot. 1972 első felében kerül az üzletekbe az úgynevezett BUBIV-szisztem gyártmánycsalád, amelyet elemenként is árusítanak. További újdonságként osztrák licenc alapján megkezdik a könnyen kezelhető és rendkívül praktikus székek, heverők gyártását és árusítását.

Élelmiszer-előrejelzés

A lekosság élelmiszer-ellátása a tavalyinál is jobb lesz — mondották a MEM-ben. — A kalóriafogyasztás várhatóan nem növekszik ugyan tovább, *fehérjedús élelmiszerekből azonban nagyobb lesz a választék.* Az egy főre jutó napi fehérjefogyasztás a számítások szerint 98,5-ről 99 grammra nő, ezen belül az állati fehérje fogyasztása kereken egy grammal gyarapszik. Egy-egy lakosra az idén körülbelül 2 kilóval több hús jut, mint tavaly, s ugyanennyivel emelkedik az egy főre jutó tejtermékfogyasztás.

Az élelmiszeripar *hús- és húskészítményekből* 11 000 tonnával többet ad, mint 1971-ben, s mintegy 30 százalékban sertéshúst hoznak forgalomba. Elegendő lesz a készlet vágott baromfiből és tojásból is. A fővárosban és több vidéki városban a tavalyinál lényegesen több friss baromfihúst vásárolhatnak a háziasszonyok. Vajból viszont importra szorulunk, mivel a hazai szarvasmarha-tenyésztés eredményei az elmúlt két-három évben nem javultak.

Konzervből jó ellátás várható. Különösen nagy lesz a kínálat paradicsom-, lecsó- és zöldborsókonzervekből. Savanyúságból azonban várhatóan kevesebb lesz, mert nyers uborkából és paprikából tavaly nyáron és ősszel kevesebb került a savanyítóüzemekbe, mint a múlt években.

Az élelmiszer-ellátás javítására 1972-ben folytatják az üzemi rekonstrukciós munkákat. Tovább bővül a szegedi és a gyulai húsfeldolgozó üzem. Folytatják a miskolci húskombinát és a dunakeszi hűtőház építését. Az idén adják át az új borsodi sör- és malátagyárat, amely a második félévben 300—400 000 hektoliternyi sört termel.

(MTI)

Új év, új

(Folytatás az 1. oldalról.)
berendezések adják. Javában folyik a mosonmagyaróvári üzemben a horganyzó gyáregység építése. Addig is, amíg

Forrásuk: a tei

Az Építőgépgyártó Vállalat soproni gyáregysége a város legkisebb üzemei közé tartozik, hiszen alig 150 dolgozója van. A kis közösség azonban már eddig is sokat hallatott magáról. Tavaly 20 százalékkal növelte a gyáregység termelési feladatát, összesen 33 millió forint értékű terméket állított elő.

NSZK licenc alapján olyan betonkeverőket gyártott a soproni üzem a központi gyárral, amellyekkel már a külföldi piacokon is megje-

Határátkelő 24

A rajkai közúti határátkelő alaposan megváltozott. A valamikori kicsi, szerény épület helyén fogadóállomás várja az érkezőt. A régi, egysávos makadámúton egykor tavasztól őszig libasorban, egymást érték a gépjárművek, és eléggé hosszú időbe telt, amíg a vámvizsgálaton túljutottak a ki- és beutazók.

Az országutat az építők tavaly mintegy hatvan-nyolcvan centivel megemelték. Az út szélessége is csaknem háromszorosa a réginek. A több sávos útrendszer az épület két oldalán helyezkedik el. Azok az utazók, akik Csehszlovákiából érkeznek, az épület előtt állnak majd meg. A hazánkból külföldre igyekvők az épület mögötti részen parkolnak. Ezzel a megoldással meggyorsul a forgalom.

A közút átépítése, korszerűsítése csaknem 9 millió forintba került. Ebből a pénzből automata kereksúlymérlegre is futotta, hogy megtudják a szakemberek, milyen nehéz autók járnak hazánk útjain. Automata sorompókat is felszerelnek. Mindkét létesítmény ez év második felében készül el.

Az épület korszerűsítése 16 millió forintba kerül. A fogadóállomásnak mindkét oldalán lesz előtető, hogy ne kelljen a szabad ég alatt várakozniuk a gépjárművek.

Az épület átadására ez év második felében kerül sor. A

ISTVÁ

Ferenczy Béni

1971. DECEMBER 28., KEDD

PEST MEGYEI Hírlap

1021

Közoktatás, művészeti élet, közművelődés

Három kérdés Ilku Pál művelődésügyi miniszterhez

Az oktatásügy, a művészeti élet és a közművelődés elmúlt évi eredményeiről és a következő esztendő feladatairól nyilatkozott *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter *Szőke Sándornak* és *Vágó Tibornak*, a Magyar Távirati Iroda munkatársainak:

1 — Egy esztendő telt el a párt X. kongresszusa óta: mint a kongresszuson is megfogalmazódott, az oktatásügy számos eredménye mellett szükségessé vált a továbblépés elemzése is. Mi történt 1971-ben, és mire számíthatunk 1972-ben a közoktatás területén?

— A kongresszus határozata alapján egy évvel ezelőtt széles körű elemzés indult meg a Központi Bizottság vezetésével az oktatásügy egész területén, s az utóbbi hónapokban megkezdődött a feltárt problémák megoldását szolgáló teendők kidolgozása is. A munka még tart, s részt vesznek benne a Művelődésügyi Minisztérium dolgozói is. A vizsgálat eredményeiről még korai volna beszélni, az azonban kezd kirajzolódni, hogy a köznevelés bonyolult, szerteágazó és mindig sok pénzt igénylő problémáit nem lehet egyszerre, egyetlen rohammal megoldani; ott kell előre lépni, azon a ponton vagy azokon a pontokon, ahol a tartalmi és az anyagi feltételek megértek, illetve megteremthetők.

Az elmúlt tanév végén — a kormány rendelete alapján — az alsó- és a középfokú oktatási intézmények oktatói jelentős béremelésben részesültek. A bevezetett új bérezési rendszer jó hatást váltott ki a pedagógusok körében. Ez volt az első olyan fizetésrendezés, hogy a bérek általános emelésével együtt a nevelők minőségi munkáját is honorálni tudtuk.

Az 1971-ben elfogadott tanácstörvény alapján a helyi tanácsok váltak az iskolák gazdáivá. A tanácsok hatáskörének bővítésében a Művelődésügyi Minisztérium eddig is tanácspárti volt; most is az az álláspontja, hogy hatáskörük tovább szélesedjen, s a feltételek megteremtésével párhuzamosan kiterjedjen az alsó- és a középfokú oktatás egészére. Nekünk jó tapasztalataink voltak és vannak a tanácsoknak a közoktatást támogató munkájáról; számok alapján bízunk benne, hogy a IV. ötéves tervben, s így 1972-ben is kiemelten törődnek a tanteremépítéssel, az óvodai, a kollégiumi férőhelyek bővítésével, a tanulószobai, menzai ellátás javításával.

Bővült és 1972-ben tovább bővül igazgatóink hatásköre. Növeltük önállóságukat intézményeik pedagógiai irányításában, igazgatásában, fokoztuk felelősségüket a tantárgyi oktató-nevelő munka színvonalának emelésében. A hatáskör bővítésével együtt gondoskodunk a tantestületi demokrácia további intézményes kiszélesítéséről, az iskolai légkör javításáról, a tanulók jogainak és kötelességeinek jobb összhangjáról.

A fizikai dolgozók gyerekeinek támogatására — az országos ifjúságpolitikai és oktatási tanáccsal együttműködve — előterjesztést dolgoztunk ki a kormány részére, ebben többek között vázoltuk a kollégiumi hálózat fejlesztésének programját és az 1973-ban bevezetésre kerülő középiskolai ösztöndíjrendszert is. A kormány elfogadta javaslatainkat. Reméljük, hogy fokozatos életbe léptetésükkel tovább tudjuk csökkenteni a munkás-paraszt tanulók hátrányait.

A pedagógushiány csökkentésére jelentősen növeltük a nevelőképző intézmények hallgatóinak létszámát, Hajdúszoboszlón új óvónőképzőt avattunk, Szombathelyen matematikai tanárképzést indítottunk. Képesítés nélküli pedagógusaink túlnyomó többsége tanul. A megyék ezután csakis olyan képesítés nélküli nevelőket alkalmazhatnak, akik a nappali tagozaton sikeres felvételi vizsgát tettek, de hely hiányában nem tudták felvenni őket.

A pedagógusok lakáskörülményeinek javítására 1972-ben is országosan több mint ezer pedagógusnak juttatunk lakásépítési kölcsönt. Már a mostani tanévtől kezdődően megnövekedett a falusi, tanyai nevelők letelepedési segélyének és területi pótlékának összege.

2 Hogyan vonható meg a mérleg a kongresszus óta eltelt egy esztendő tükrében a művészeti élet fejlődését illetően? Melyek azok a legfontosabb feladatok, amelyeket 1972-ben kell megvalósítani?

— E területen is elsősorban néhány kiemelt eseményről szólok, megoldandó tartalmi problémákról csak keveset, pedig bőven vannak. Alkotó művészeink segítségével 1971-ben fokoztuk a művészi alkotó műhelyek önállóságát és felelősségét. Számos olyan alkotás és esemény tanúi vagy résztvevői lehettünk, amelyek magas színvonalon szolgálták népünk szellemi és erkölcsi felemelkedésének ügyét, s világszerte fokozták népünk alkotó erejének, kultúrájának megbecsülését.

Az a lendület, amely példának okáért a magyar dráma színpadra vitelében az utóbbi években kibontakozott, 1971-ben sem torpant meg. Drámaíróink égető, aktuális társadalmi és erkölcsi kérdéseket dolgoztak fel, arra keresve választ, milyen kereteket biztosít fejlődő szocialista társadalmunk az egyén és a közösség számára, hogyan kell élnünk e lehetőségekkel, az 1970—71. színházi évadban ismét nőtt a nézők, és ezen belül a színházba járó fiatalok száma. Ezt a folyamatot 1972-ben tovább szeretnénk erősíteni, s ebben bizonyára segítségünkre lesz a többi között az is, hogy a múlt évben végleges otthonra talált a Bartók Színház és a 25. Színház. A magyar színház- és általában a magyar kultúra — nemzetközi kapcsolataiban példa nélkül álló eseménysorozat volt a Szovjetunióban megrendezett magyar zenei és drámai művek fesztiválja. Ez nemcsak azt jelentette, hogy egy soknemzetiségű baráti országban 73 színházban mutattak be magyar színpadi műveket, hanem azt is, hogy e művek repertoáron maradnak, s így tovább fokozódik az érdeklődés drámaművészetünk alkotásai és a magyar színházi kultúra iránt.

A magyar zeneművészet évek óta megfigyelhető gazdagodásában is jelentős új értékek születtek. Világszerte elmélyült a magyar zeneművészet és XX. századi hagyományai iránti érdeklődés. Ezt igazolja az a rendkívül széles körű ünnepségsorozat, amelylyel világszerte Bartók Béla születésének 90. évfordulójára emlékeztek. A magyar és a szocialista előadóművészek nagy seregszemléje és együttal példamutató népszerűsítése folyt 1971-ben a magyar televízió interfórumán. Felejthetetlen élményt nyújtott a Bolsoj budapesti vendégszereplése: ugyanakkor a magyar operakultúra életerejét mutatja, hogy Operaházunk társulata meg tudta hódítani azt a moszkvai közönséget, amelynek ízlését évtizedek óta a Moszkvai Nagyszínház művészete csiszolja. Az előttünk álló év kiemelkedő zenei eseménye lesz Kodály Zoltán születése 90. évfordulójának megünneplése.

Mind több filmművész fordul alkotásaival az üzemi élet, a munkások élete felé. Ezzel elősegítik egy, a korábbinál egészségesebb tematikai egyensúly kialakítását. Mint ismeretes, 1971-ben kidolgoztuk, 1972-ben pedig működésbe hozzuk a magyar játékfilmgyártás új szervezetét. Meggyőződésem, hogy az új szervezet hatékonyabban fogja kielégíteni a sokoldalú társadalmi elvárásokat.

1971-ben tovább folytattuk a nagy írói életművek gyűjteményes kiadását. Fellendült a szociográfiai és a politikai irodalom. Irodalmi vegyes bizottságaink jó munkája révén megerősödtek kapcsolataink a baráti szocialista országokkal. Nagy figyelmet fordítottunk — fogunk fordítani 1972-ben is — a magyar könyvkiadás és könyvterjesztés fejlesztésére, és tovább szorgalmazzuk a nyomdai viszonyok javítását. Átszerveztük a magyar könyvterjesztést azzal a céllal, hogy mind több és jobb mű kerüljön mind szélesebb olvasóréteget kezébe.

Az I. nemzetközi kisplasztikai biennále megrendezésével és ezen belül Ferenczy Béni nagyszerű életművének bemutatásával a magyar képzőművészet az elmúlt évben hatékonyan kapcsolódott a nemzetközi művészeti élet áramkörébe. Képzőművészetünk számos ágazatában — így a grafikában, plasztikában — magas színvonalú alkotások születtek. Számos hazai festészeti kiállítás igazolja — s reményeink, várakozásaink szerint 1972-ben is igazolni fogja — a magyar festőművészet megújhodásának lehetőségeit.

1972. évi terveinkben kiemelten szerepel a Petőfi-évforduló előkészítése. A könyvkiadás, a színházak, a filmgyártás, a zenei terület, a múzeumok mind bekapcsolódtak ebbe a munkába, hogy az ifjúsággal, a köznevelés intézményeivel együtt méltóképpen megemlékezzenek nagy forradalmár költőnkről, megelevenítsék eszméinek, költészetének mai hatását.

A kulturális életben, a művészetek területén igen fontos a szocialista országok együttműködése. Jelentős eseményként tartjuk számon azt a tanácskozást, melyen — itt Budapesten — részt vett a legtöbb szocialista ország kulturálisügyi minisztere. Ez az értekezlet újabb bizonyságát adta, milyen hasznosak a sokoldalú eszmecserék napjaink kulturális fejlődéséről, a művészeti alkotómunka eredményeiről, a kultúrának a tömegek szocialista és kommunista nevelésében betöltött szerepéről.

Mindent egybevetve: bizakodással tekinthetünk az új év elé. Számos nagy feladatot kell ugyan megoldanunk, de a magyar művészeti kultúra ehhez jó alapokat biztosít. Tovább fogunk dolgozni a kulturális gazdasági mechanizmus korszerűsítésén, mert ennek csiszolása-fejlesztése elengedhetetlen feltétele hazánk szellemi, erkölcsi és — közvetve — gazdasági gyarapodásának.

3 A közművelődés, mint a tömegek széles körű művelésének hathatós eszköze, milyen szerepet tölt be az idei kulturális életben, mik a továbblépés lehetőségei?

Az országos népművelési konferencia után fokozott a várakozás a közművelődés iránt. A konferencia határozatainak végrehajtása 1971-ben — némi késéssel ugyan — megkezdődött, de itt is áll, amit a köznevelésről mondtam: nem szabad egyetlen akciótól elvárni minden lényeges kérdés megoldását.

Sokat segített a közművelődés tekintélyének növelésében a párt X. kongresszusa: ez foglalkozott először önállóan, önálló területként a közművelődéssel. A kongresszuson és a konferencián megfogalmazódott elvek kezdenek elfogadhatóvá válni és realizálódni: a megyei tanácsok, pártbizottságok, a társadalmi és a tömegszervezetek megfelelő terjedelemben és módon foglalkoznak a közművelődéssel; szorosabbá válik a közművelődés és a közoktatás kapcsolata; a hivatásos művészet mind több területén előtérbe került a közművelődés szempontjából történő megközelítés, a művészetek tömegkapcsolatának vizsgálata. Mindezek a jelek is mutatják, hogy a közművelődéspolitika napjainkban az oktatáspolitikával, a tudománypolitikával, a művészetpolitikával egyenrangúvá válik.

A következő évben, illetve időszakban fontos feadatunknak tartjuk, hogy a művészi befogadás feltételeit javítva — tovább csökkentsük a kultúra és a tömegek közötti távolságot, bővítsük a munkásosztály és az ifjúság művelődési lehetőségeit, a mai követelményekhez igazítsuk a közművelődési intézményeket, eszközöket és formákat, hatékonyabbá és színvonalasabbá tegyük irányításukat és koordinációjukat, megjavítsuk a közművelődés működési feltételeit. Igyekszünk jól előkészíteni a művelődési otthonok igazgatóinak országos konferenciáját, amelynek célja, hogy az átalakulási-korszerűsödési folyamatba az eddiginél hatékonyabban kapcsoljuk be a művelődési otthonokat. A könyvtárak és dokumentációs intézmények munkáját várhatóan fellendíti majd az a tapasztalat- és gondolatcsere, amelyre 1972 őszén a könyvtáros és dokumentációs szervezetek nemzetközi kongresszusai keretében hazánkban fog sor kerülni.

Nagy feladatokat ró közművelődésünkre néhány kiemelt évforduló, országos akció is. Így például közművelődési intézményeink, különösen könyvtári hálózatunk bekapcsolódik a nemzetközi könyvév rendezvénysorozatába, amely mintegy előkészíti a magyar könyvkiadás fél évezredes jubileumát 1973-ban. Megtisztelő és szép közművelődési feladatokat jelent két nagy nemzeti jubileum: a Petőfi- és a Dózsa évforduló méltó megünneplése.

PEST MEGYEI Hírlap

1971. DECEMBER 28., KEDD

...ek lesznek

érdeklődésnek megfelelő művelődéshez" bő lehetőséget adnak. Valóban sokáig sorolhatnánk az új nagykőrösi iskolának a látogató szemét, szívét derítő egyéb előnyeit, tartozékait. Hogy három — függönnyel egybenyitható — nagy tornaterem épült, de sportpályát is terveznek. Hogy a kollégiumban egy szobában négy diák lakik — ugyanott mindnek van külön íróasztala. Hogy az iskolai konyhán, éttermen kívül szobáik szomszédságában teakonyhákat találunk — a bentlakók rendelkezésére. Beszélhetnénk az épületek jelentős esztétikai értékéről, annak nevelő szerepéről. Arról, hogy a kollégium egészségügyi része nagyobb némely rendelőintézetnél. Szólhatnánk az iskolai könyvtárról...

Mindez a szakmai-elméleti képzésen túl, a személyiség általános fejlődését segíti. Mindez egy életre igényessé tesz — s majdan az igények szülte elképzeléseknek megvalósítására serkent.

Padányi Anna

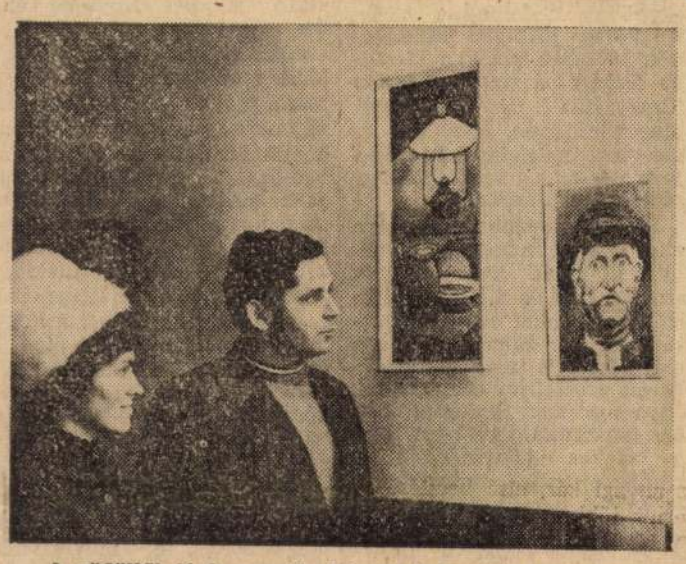

A gödöllői járás amatőr képzőművészeinek alkotásait bemutató kiállítás nyílt Veresegyházon a művelődési házban. Tizenkét festő 36 alkotását tekinthetik meg az érdeklődők az egy hónapig nyitva tartó kiállításon.

Foto: Gábor

TV-FIGYELŐ

Színház. *A Thibault család* színpadi változata Roger Martin du Gard klaszszikussá vált regényének akár vázlatos tömörítését sem adja. Az előadás elsősorban annak az illúziónak veszedelmes voltára figyelmeztet, mely reméli: a színházi órák pótolhatják az epikus mű megismerését. Ezek az állóképek még az olvasásra serkentés funkcióját is alig tölthetik be.

Akár csak a francia művet, Móra Ferenc regényét *(Rab ember fiai)* is Benedek András alkalmazta színpadra — lényegesen jobban megfelelve a vállalt feladatnak. A Bartók Színpad produkciója méltán került képernyőre, karácsonyi örömet szerezve a gyerekeknek.

Tv-játék formájában, mégis az eredeti drámához híven ragaszkodva mutatták be a sokoldalú erdélyi írót, *Kós Károly* jeles történelmi darabját, a *Budai Nagy Antalt.* Nem csupán az idős mester előtti tisztelgésről volt szó: a több évtizedes mű haladó történetszemlélete, szép magyar nyelve is parancsolóan indokolja a legszélesebb közönség elé juttatását. *Ádám Ottó* rendezése élt a színes felvételek dramaturgiai lehetőségeivel, egyebekben pedig a dráma méltóságos ritmusát, erőteljesen felvázolt egyéni és osztálymozgásait helyezte előtérbe, bensőséges ábrázolásra törekedve. *Juhász Jácint* kitűnően megválasztott főszereplő; az 1437-i felkelés vezérét álkatilag teljesen azonosulva, illúziókeltően állította elénk.

Film. A mennyiségi bőség minőségi ingadozással párosult az ünnep műsorában.

Moravia Rómája — illetve amit képernyőn láttunk belőle — a múltba tűnt már, s a neorealista stílusban összeszőtt novellák nem voltak mentesek a hosszadalmasságtól; ezzel a premierrel alaposan elkéstünk.

A legbárgyúbb forgatókönyv sem gátolhatta meg *Fred Astaire*-t abban, hogy briliáns tánctudását szabadjára engedhesse — mozgásának áradó életöröme a nézőt is magával ragadja. Ha a film története nem is, de a tehetséges táncos jól szórakoztatott.

Szórakoztató tv-filmet készített *Rényi Tamás* egy bűnügyi történetet feldolgozó Jókai-regényből. *A vasrács* nem nyúlt hosszabbra önmagánál, könnyed vázlatát adta romantikus karaktereknek. Látványként is kellemes volt a dekoratív *Tordai Teri*, a pontosan alakító *Garas Dezső* és *Huszti Péter* s a kor levegőjének mesterségbelileg kifogástalan felidézése.

Karácsonyi krimiknek nevezhetnénk *O'Henry* angyali naivságú magazin-történetkéit, melyeket *Horváth Tibor* játékos humorral vitt képernyőre. Becsületes kasszafúrók és nagylelkű detektívek e sosemvolt, idilli világát nem szabad komolyan vennünk — hasonlóan a színészekhez, akik érezték az enyhén parodisztikus stílust, s ezért jól mulattak és jól mulattattak.

Dokumentum. *Vándorló élet* a kubikosoké; ezzel a címmel vallott róla az idős B. Nagy Mihály, immár letelepülten, viszonylagos jólétben. *Zsigmondi Boris* filmje igazi „beszélőfilm": hősére szegezett kamerával szól a korról és érzékelteti a változást, mely megérdemelt nyugalomhoz juttatta elmúlt idők egyszerű, de annál hitelesebb tanúját.

Sipos Varga Éva rendezése is a huszonnégy gyereket fölnevelt Szlávik nénit helyezte középpontba, csendes hőskölteményét adva elő az emberi közösség megtartó erejének. *„Ér a gyerekeknek éltem...":* érzelmes cím ez, de tartalom van mögötte — olyan asszony élete, aki jobb volt fogadott gyermekeihez jó néhány vérszerinti anyánál.

Szomorú volt *Macskássy Gyula* emléke előtt tisztelegni, de a felidézett filmrészletek is elegendő bizonyítékai művészi törekvései maradandóságának.

Ma délután az *Ólombetűs vallomások* sorozatban Halasi Mária szól újságírói tapasztalatairól, majd a *Falusi vasárnap* című dokumentumfilm kerül képernyőre. Este a Nemzeti Színházból Dosztojevszkij regényének, *A félkegyelműnek* Tovsztonogov feldolgozta színpadi változatát láthatjuk, felvételről. Szerdán *Angyal* kalandjait újabb *Bernstein*-program követi, majd riportfilmet láthatunk egy Szajna-parti látogatásról. A 2. műsorban Strindberg-dráma *(Húsvét)* NSZK-filmváltozata érdemel figyelmet. A csütörtök esti műsorban *Jövőbéli históriák* címmel, három fantasztikus novella, később *Az első vonalban* című riportfilm szerepel a programban — ez utóbbiban érdekes életsorsokat mutat be az író-riporter, *Urbán Ernő.*

Lehotay-Horváth György

Négyszáz éve született Kepler

AZ UNESCO JAVASLATÁRA az egész művelt világ megemlékezik Johannes Kepler, minden idők egyik legnagyobb elméleti csillagásza, ahogy az asztronómia néhány történetírója nevezi, az ég forradalmi „törvényhozója" születésének négyszázadik évfordulójáról.

Kepler — tegnap volt 400 éve — 1571. december 27-én született a württenbergi Weil városában. Nem volt boldog gyermekkora. Apja, Kepler Henrik falusi kocsmáros, nyughatatlan természetű, durva lelkű, írástudatlan ember volt. Faképnél is hagyta családját és beállt zsoldoskatonának. A véznatestű, beteges Johannes még nem volt négyéves, amikor anyja felkerekedett és elindult Németalföldre, hogy megkeresse ott harcoló férjét. A gyermeket nagyszülei nevelték. A kis Kepler himlőt kapott, a betegség következtében látása egész életére meggyengült. Ez a körülmény arra indította családját, hogy a mezei munkára vagy kézművességre alkalmatlan fiút iskoláztassák. Tizenöt éves korában beíratták a maulbronni papi iskolába, ahonnan a tübingeni szemináriumba került. Itt 1591-ben tanítói oklevelet szerzett és a protestáns teológusokat nevelő akadémián tanult tovább. Michael Mästlin, a csillagászat tanára, észrevette a fiatal Kepler tehetségét, szorgalmát és pártfogoltja lett. Megismertette Kopernikusz elméletével. Ennek lényege, hogy a Nap mozdulatlan és a Föld kering körülötte. Ellentétben a kétezer éves ptolemaioszi hagyománnyal, miszerint a Föld a mindenség mozdulatlan középpontja. Johannes Kepler részletesen tanulmányozta Kopernikusz új világképét és a nagy tudós lelkes híve lett.

MINDEN VIZSGÁJÁT kitűnően tette le, mégis alkalmatlannak találták a papi pályára, mert nem volt elég fanatikus. Igy Mästlin közbenjárására matematika tanári állást kapott Grazban. 1594-ben kitűnő naptárt állított össze a XIII. Gergely pápa által 1582-ben bevezetett új időszámítás szerint. Protestáns hittestvérei ezt zokon vették, mert szerintük az evangélikus tanárnak nem illett elfogadnia azt, amit egy pápa talált ki. Azzal vádolták, hogy titokban katolikus, míg azok szemében viszont eretnek volt.

Az ellenreformáció erősödésével II. Ferdinánd elrendelte, hogy a protestánsok térjenek át, vagy halálbüntetés terhe mellett 24 órán belül hagyják el az osztrák városokat. Igy Keplernek is menekülnie kellett családjával. Csaknem egy évig Magyarországon húzódtak meg, valószínűleg a Nádasdyak Vas megyei birtokain.

A JEZSUITÁK FÖLISMERTÉK a magyar tudósban a szellemóriást, és kieszközölték visszatérését, hogy megnyerjék maguknak. De Kepler kitartott vallási felfogása mellett, s így 1600-ban újból távoznia kellett a városból. Ekkor érte az a szerencse, hogy Tycho Brahe dán csillagász, Rudolf császár kegyeltje meghívta Prágába. Nagyra becsülte Kepler matematikai képességét, és észlelései alapján vele akarta elkészíteni az új csillagászati táblázatokat. A két tudós együttműködése azonban nem volt zavartalan, mert Brahe még a régi felfogást képviselte, míg Kepler Kopernikusz híve volt. Tycho Brahe rövidesen bekövetkezett halála után a császár Johannes Keplert nevezte ki udvari matematikussá. Egymást követték korszakalkotó munkái: 1604-ben a fénynek színekre való felbonthatóságáról írt, 1607-ben az üstökösökről jelentek meg fontos értekezései, 1609-ben pedig papírra vetette egyik fő művét, az Astronomia novát, vagyis az Új csillagászatot. Mégis keserves volt Prágában az élete. 1611-ben meghalt felesége, és három gyermeke áldozatul esett a himlőnek. Ráadásul a háborúk miatt üres kincstártól sem kapta meg rendesen a fizetését, s így állandó gondokkal küzdött. A császár védelme ugyan megkímélte a fanatikusok üldözésétől, hogy megélhessen, horoszkópok készítésével kellett foglalkoznia. Nehéz sors volt ez egy lángelme számára. Nem is bírta soká, és tanári állást vállalt Linzben, 1613-ban újra megnősült. Később a katolikusok itt is kikezdték a protestáns csillagászt. Ehhez járult még, hogy 1620-ban „bűbájossággal" vádolták öreg édesanyját, és börtönbe vetették. Kepler mindent megtett, hogy kiszabadítsa. Egy év múlva az egyházi bíróság fel is mentette, de a tudóson maradt, hogy „boszorkány fia". Igy el kellett hagynia Linzet és a családját. Több éven át bolyongott Németország városaiban, ahol javában dúlt a 30 éves háború, és alkalmi munkákból tengődött. 1628-ban Wallenstein szolgálatába lépett mint csillagjós, de a hadvezér szeszélyei és durvaságai miatt visszatért Linzbe családjához minden kereset nélkül. Hatvanéves volt, amikor tüdőgyulladásban 1630. november 15-én meghalt. Regensburg falain kívül temették el a Szent Péter temetőben. Sírfeliratát maga fogalmazta:

„Mértem az egeket, most a földi árnyékot mérem. Szellemem az égen volt, testem árnya a földben nyugszik."

AZ ÉG „TÖRVÉNYHOZÓJA" nemcsak a matematikai csillagászat megalapítója. Az integrálszámítás módszerének kidolgozásához is alapvető kutatásokat végzett. Fontosak ezenkívül még a fizikai optika területén elért eredményei és a modern asztrológia számára nélkülözhetetlen Kepler-féle távcső megszerkesztése. Legnagyobb érdeme azonban, hogy igazolta és tovább fejlesztette Kopernikusz világképét, megállapítva a bolygók mozgásának ma is érvényes fő jellemvonásait.

Johannes Kepler tudatában volt annak, hogy kortársai nem egykönnyen fogják megérteni mondanivalóit, de vigasztalta, hogy nemcsak a jelennek, hanem a jövő számára is dolgozik.

„A libát mindenki ismeri", írja, „ezért dicsérik sokan a pecsenyéjét. A fácánt az ínyencek dicsérik csak, mert csupán ők ismerik. Tárgyam értéke annál nagyobb lesz, minél kevesebben dicsérik, feltéve, hogy ez utóbbiak hozzáértők. A nagy tömegek nem hozzáértők, ezért nem ugyanaz való nekik, mint a fejedelmeknek. A csillagászat nem nyújtja mindenkinek ugyanazt a szellemi táplálékot, hanem csak a nagyra törő szellemeknek, ami nem az én hibám, mert én azt kívánnám, hogy a tudomány legyen mindenkié."

ABBAN A REGENSBURGI házban, ahol a tudós meghalt, Kepler-múzeumot rendeztek be, hogy hirdesse az emberi szellem egyik nagy géniuszának örök emlékét.

Boldog Balázs

PEST MEGYEI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRKÖZLŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Ő: XX. század!

Nyelvtudás és politika

Egy társaságban, ahol Neville Chamberlain angol miniszterelnök is jelen volt, Mussolini és Daladier nagy nyelvtudásáról beszéltek nemrég. Elmondták, hogy az olasz és a francia miniszterelnök olyan jól ért több idegen nyelvet, hogy gyakran a tolmácsot is ki szokta javítani.

— Én, sajnos, — szólt közbe Chamberlain — csak angolul tudok, csak angolul beszélek... és...

Itt egy pillanatra elhallgatott, majd így folytatta:

— És csak angolul gondolkodom!

Mindenki bólintott. Chamberlain ezután kijelentette, hogy még ha beszélne is franciául, németül vagy olaszul, bizonyos, hogy gondolkodni csak angolul tudna.

És ebben is egyetértett a társaság minden tagja.

„Vargas Elnök"

Braziliában felfedezték »a világ negyedik legnagyobb gyémántját«. Értékét 400.000 dollárra becsülik. A gyönyörű gyémánt a »Vargas Elnök« nevet kapta. Ebből az alkalomból megemlítik az angol lapok, hogy 1797-ben állítólag szintén felfedeztek egy hatalmas gyémántot Braziliában. Azt meg éppen »a világ legnagyobb gyémántjának« hirdették és 1.500,000.000 dollárra becsülték. De dicsősége rövid ideig tartott; hamarosan kiderült, hogy nem gyémánt, hanem csak nagy fehér topáz.

Kilencszázhetvenpecsétes levél

Az angol országos levéltár kiállítást rendezett alapításának századik évfordulója alkalmából. A kiállítás egyik legérdekesebb darabja egy Cromwell korából származó s 970 pecséttel ellátott okirat, mely a kisajátított királyi birtokok felosztásáról szól.

Bábuk születése

Az angol bábukészítők céhe most rendezte meg tizenharmadik évi kiállitását. A kiállítás bemutatja, hogyan születnek a báb-sztárok rongyból, fából, papírmasébó, sőt ujságpapírból. A kiállítás keretében bábszínházelőadásokat is tartanak.

Amerikai vicc

A kis Fredie a mamájához:

— Visszamegyek a gyermekrablókhoz! Ott nem tejbegrizt, hanem viskit kaptam vacsorára...

x **Ausztráliába indul különjáratként** 1938 december 19-én Brémából a Norddeutscher Lloyd »Berlin« nevű személyszállító gyorsgőzöse. Az ausztráliai járat fennállása óta első ízben történik, hogy a Norddeutscher Lloyd egy 15.000 br. reg. tonnás személyszállítóhajót állít ebbe a járatba, ahol eddig csak tehergőzösök közlekedtek. A »Berlin« gőzös menetideje Bréma és az első ausztráliai kikötő között 34 nap az eddigi 48—50 nap helyett. Közelebbi felvilágosítással és árakkal szolgál a Norddeutscher Lloyd Bremen magyarországi vezérképviselete, Budapest, VIII., Baross tér 3.

Darázs az úrvezető nadrágjában:

három embert elütött az autó

Eger, október 29.

(A Magyarország tudósítójától.) Különös autószerencsétlenség ügyét tárgyalta tegnap az egri törvényszék büntető tanácsa dr. *Szokolay* Viktor törvényszéki bíró elnöklésével. Az ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségével vádolta *Vértes* Endre 47 éves budapesti mérnököt, mert augusztus 19-én délelőtt az eger—gyöngyösi műúton, Kápolna község határában gépkocsijával elgázolta és súlyosan megsebesítette Meggyes Béla kápolnai csendőrtiszthelyettest, valamint leányát, a nyolcéves Meggyes Juliannát és apósát: Oláh János nyugdíjas vasúti pályaőrt.

A vádlott *Vértes* Endre védekezésében előadta, hogy a szerencsétlenség színhelye előtt egy kilométerrel *darázs repült be a gépkocsiba.* Ott kezével elhessegette s azt gondolta, hogy a darázs el is szállott, amikor egyszerre *a nadrágjában kezdett zúgni a darázs* és felfelé kezdett mászni. A nadrágjában belül mászó darázs annyira kihozta sodrából, hogy *mindkét kezével hozzákapott.* Igy azonban elengedte a kormányt, s a gépkocsi belerohant az út szabályszerű oldalán haladó csendőrbe és két társába.

A vádlott védője *a darázs váratlan megjelenését az úrvezető nadrágjában vis majornak nyilvánítván, felmentést kért.*

A bíróság bűnösnek mondotta ki a mérnököt *gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségében* és ezért jogerősen háromszáz pengő pénzbüntetésre ítélte. Az indokolásban kimondotta a törvényszék, hogy a gépkocsivezetőnek a darázs miatt meg kellett volna állnia és csak azután lett volna szabad a kormány elengedésével a darázs kutatásához fognia. *A jó autóvezető inkább engedi megcsípetni magát a darázstól, mintsem elgázoljon három embert.*

A KUT KIÁLLÍTÁSA

A magyar művészet történetének egyik díszes fejezetét kerek teljes formában képviseli a *Képzőművészek Uj Társaságának* ma délután megnyiló kiállítása. Ritka művészünneppé avatja a mai napot az ötvenhét kiállító művész *kiegyensúlyozottan elrendezett válogatott anyaga.* Festők és szobrászok, idősebbek és fiatalok és az elhaltak művei tökéletes képet nyujtanak a tizennégy évvel ezelőtt alakult — akkor forradalomszámba menő — egyesület célkitüzéseiről és eredményeiről. A porlepte akadémikus ízlésnek, a közelnéző naturalizmusnak és részben a formabontó impresszionista stílusnak is hadat üzentek tizennégy évvel ezelőtt azok a haladószellemű művészek, akik ma újból tanuságot tesznek az őszinte belső átélés és a teremtő fantázia alakítóerejének örök igazságáról. Zászlójukra a korszerűség, az optimista idealizmus és mindenekelőtt az európai orientációjú magyar művészek jelszavát írták. S ez a minden egyéniség számára szabad fejlődést nyujtó, széles keretbe foglalt hitvallás, ezek a nemes célkitüzések tartották össze a különböző temperamentumú művészek csoportját és ezt az idealista szellemi örökséget kapják útravalóul a legújabban KUT-hoz csatlakozott fiatalok.

A Nemzeti Szalón első termében a kiérett ősz dús pompája ragyog. Az alapító törzstagok művei töltik meg ezt a termet. Felejthetetlen élmény marad a legigényesebb szemlélő számára is a különböző, de mégis rokonhangok összecsendülő harmóniája, a tisztult, emelkedett hangulat, melyben érezni, hogy *itt a művészet nem csupán foglalkozás, hanem hosszú évek keserű küzdelmeit eleve vállaló hivatás.*

Itt van egymás mellett a mélységesen magyar *Nagy* István darabos körrajzú, monumentális Juhásza, a most felszabadultabbnak látszó, világosabb színü *Kmetty, Derkovits Gyulának* egy japánosra stilizált játékosvonalú szobarészlete, *Egry Józsefnek* három gyönyörű képe, melyek a vibráló atmoszférát, a lélek izzásán áthevített költői fények élményét közvetítik. S a többi falon a főhelyen *Csókunak* egy opálosszínü balatoni tájképe, *Kernstok* mélyszínű, sokatmondó terebélyes Erdője, *Ilosvay Varga* csendéletei, *Rippl-Rónai* híres, fotelben ülő pufók kislánya, a Párizsban élő *Czóbel* Béla nagylélegzetű, átfogóerejű csendélete, *Szőnyinek* ezer puha bársonyos tónusban fürdő falusi képei, *Berény* monumentális Kernstok-portréja, *Bernáth* mélykék, érzelmes Lago Maggioreja, *Márffy* elegánsan dekorativ artisztikus olasz tájai, a festői elemekkel gazdagodó *Szobotka* és a mindinkább felszabaduló, kibontakozó értékes *Barcsay.* A terem közepén áll *Medgyessy* Ferenc Győr számára készített Szent István szobra, arányaiban, mozdulatában ló és lovas alakja tökéletes egységbe forr össze.

A többi teremben *Bornemisza* Géza, *Diener* Dénes, *Kádár* Béla, *Novotny* Emil, *Paizs-Göbel, Perlrott-Csaba, Klie* Zoltán, *Schubert* Ernő, *Lesznay* Anna, *Hollós-Mattioni* Eszter, *Gadányi* Jenő, az ismert és komoly eredményeket elért művészek egész sora mutatja, hogy igazán hivatott és pallérozott tehetségű művész számára nem jár veszedelemmel a természettől való elszakadás kísérlete.

Itt vannak a legfiatalabbak is, a KUT jövő zászlóvivői, akik arra vannak hivatva, hogy a kollektívebb irányzat felé haladó mai művészet formakincsébe, ha keskeny érben is, de átmentsék a belülről teremtő, intuitív képalkotás hagyományait. A tévedéseiben is rendkivül tehetséges *Hinz* Gyula, az újabban biztosabb kézzel összefogni tudó *Vörös* Géza, a kiegyensúlyozott kompozició felé haladó *B. Pollatschek* Lili, a fanatikusan hivő *Modok* Márta, *Beck* Judith és *Sugár* Andor.

A szobrászok között kiválik *Csorba* Géza leegyszerüsített statikus turáni harcosa, *Beck* Ö. Fülöp, *Beck* András, *Bokros Birman, Cser* Károly, *Wilt* Tibor, *Saár* Erzsébet, *Vedres* Márk alakjai és fejei, *Ferenczy* Béni gyönyörüen megmunkált kisplasztikája. *Ferenczi* Noémi gobelintervei és *Gádor* István kerámiái egészitik ki méltóan a gazdag anyagot.

A kiállítás szépségét hatásosan emeli *Kárpáti* Aurél és *Egry* József gondos, lelkes és szakszerű rendezési munkája.

d. m.

November 1. és 2. jótékonysági nap

A hat legnagyobb jótékonysági egyesület *november 1-én és 2-án a főváros temetőiben jótékonysági napot rendez.* Azzal a kéréssel fordulnak a közönséghez, hogy adományaikkal segitsék a jótékonysági egyesületeket ahhoz, hogy az elhagyott, nélkülöző emberek életét télen biztositani tudja.

x **Fellegi Teri** premierje ma este a *Negresco*-ban.

N betű kerestetik

E heti rejtvényeink 2—2 nyilakkal jelzett fősorában előfordul az »N« betű. Megfejtésül szerdáig (nov. 2.) az küldendő be, hogy naponta összesen hány »N« található. Melléklendő 6 drb »N betű kerestetik« cim. Jutalmak: 4 drb 10 pengős.

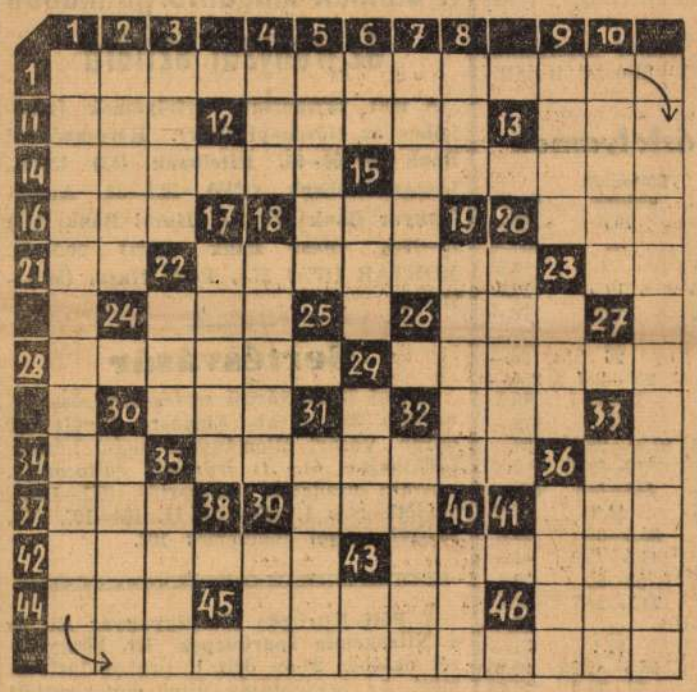

VÍZSZINTES:

1. Kifejezés a BTK-ból
11. A sütő »népies« neve
12. Sokan ismerik a nevét
13. Á. I. L.
14. Eljárt felettük az idő
15. Észrevesz
16. Halkan mond
18. E. E. M.
20. Latin művészet
21. Éktelen mennybolt
22. Hitel jelzője lehet
23. Növelő
24. Állat
26. Korszak
28. Nem egészen brutális
29. Valóban
30. Tojásrész
32. Női név
34. Szent — idegen rövidítése
35. A ..... macska utcája
36. U. É.
37. Német betű
39. Ágnes beceneve
41. Erzsébet Torna Klub
42. Elcsen
43. Házieszközök
44. Éktelen kikötő
45. Arat
46. Vissza: mars!

FÜGGŐLEGES:

1. Idézet az »Énekek éneké«-ből
2. Sántává tesz
3. Vén
4. Házasság — németül
5. A tárgy többesszámú kérdése
6. Német személyes névmás
7. Vésett drágakő
8. Ferencvárosi Sport Egylet
9. Kinél?
10. Pápai korona (ék. hiba)
15. Német házasság
17. Oh, oh, oh, oh, oh, oh
18. Nem föléje
19. Befejez
20. Az irást mással végeztető
22. Német kalap
23. Két névelő
29. Fogával őröl
30. Telet tölt
31. Vissza: a vég
32. Valutát csempész
33. Utálta vala
35. Sivatagi állat
36. Frizura
39. Női név
40. Névutó
43. Napisten

A gyáripar tárgyalása az árkormánybiztossal

Még nincs végleges állásfoglalás

A gazdasági élet részéről újabban törekvés jelentkezik abban az irányban, hogy *irányárakat szabjanak meg*, hogy a gyárosok, a kereskedők és iparosok kalkulációjának elkészítésénél a bizonytalanság megszünjön. Erre vonatkozólag a budapesti kereskedelmi és iparkamara *tárgyalást folytatott az illetékes hatóságokkal* és a napokban jelentették be, hogy *illetékes tényezők egyes szakmák számára*, ha azok azt kérik, *irányárakat fognak megállapitani.*

Igy a közeli időben *a kamarának módjában lesz a kereskedők és iparosok számára útmutatást adni*, hogy melyek azok a közszükségleti cikkek, amelyek áralakulását az árkormánybiztosság figyelemmel fogja kisérni.

Ugy értesülünk, hogy a *gyáriparosok részéről is beható tanácskozások folytak* arra nézve, hogy *milyen elvi alapon készüljön a gyárosok kalkulációja.* Az árkormánybiztos bevonásával tartott tanácskozásokon *a nagyipar határozott jóindulattal találkozott.* Ma azt a felvilágositást kaptuk, hogy a gyáripari kalkuláció tekintetében *hivatalos helyen még nem történt végleges állásfoglalás.*

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, október 29. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 11.75, London 20.99, NewYork 440.37, Brüsszel 74.47½, Milánó 23.15, Amszterdam 239.60, Berlin 176.37½, Szófia 5.40, Prága 15.12½, Varsó 82.87, Belgrád 10.—, Athén 3.95, Bukarest 3.25.

Mennyi búza termett a kisbirtokon és mennyi a nagybirtokon?

A mai hivatalos termésjelentés érdekes adatai

2·8 millió hektó a bortermés

A földmívelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint az elmúlt három hét időjárása úgy a betakarítási, mint a szántási és vetési munkálatokra, valamint a tengeri és burgonya beérésére, törésére, illetve szedésére *általában kedvező volt.* Az őszi *szántási és vetési munkálatok*, bár lassan, de *zavartalanul folynak.*

A búza

úgy mennyiségre, mint minőségre igen jó termést adott, a *kisbirtokon* learatott búzaterület 2,080.503 kat. hold volt, a *nagybirtokon* 710.928 kat. hold. *A kisbirtok átlagtermése* 8.91, a nagybirtoké 10.63 mázsa. *Búzából a kisbirtokon 18,531.428 mázsa termett, a nagybirtokon 7,559.411*, összesen *26,090.839* mázsa. *Tavaly* a kisbirtokon a learatott búzaterület 1,923.144, a nagybirtokon 654.407 katasztrális hold volt. Tavaly a kisbirtokon 13,882.591 mázsa, a nagybirtokon 5,755.680, összesen 19.638.271 mázsa búza termett. *Összes idei búzatermésünknek 70.69 százalékát a kisbirtok és 29.31 százalékát a nagybirtok termelte.*

A rozs

jó termést adott, összesen *7,809.979 mázsa rozs termett.* Összes idei rozstermésünk *73%-át kisbirtokon, 27 százalékát nagybirtokon termelték*, kisbirtokon az átlagtermés 6.83 métermázsa, nagybirtokon 8.19 métermázsa.

Az árpa termése úgy mennyiségre, mint minőségre jó, az összes termés 6,671.582 mázsa. Összes idei árpatermésünk *66%-a kisbirtokon, 34%-a nagybirtokon termett.*

A *zab* úgy mennyiségre, mint minőségre jó termést adott, az idei termés 2,784.757 mázsa. Összes idei zabtermésünk *59 százaléka kisbirtokon és 41 százaléka a nagybirtokon termett.*

A *tengeri* törése és betakarítása a befejezéshez közeledik. A csövek a legtöbb helyen szép nagyok, jól benőttek, a szemek fejlettek és egészségesek. A második cső azonban a legtöbb vidéken fejletlen maradt. A terméshozam ez évben 25,807.543 mázsa, jónak mondható. Összes idei tengeri termésünk *73.54 százaléka kisbirtokon és 26.46 százaléka nagybirtokon termett.*

Burgonyából 23,171.964 mázsa, *jó termés* várható. Összes idei burgonyatermésünk *75.40%-a kisbirtokon, 24.60 százaléka nagybirtokon* termett.

A szőlők állapota. A szüretet a legtöbb helyen befejezték, csak egyes nagyobb gazdaságokban van még folyamatban. *A később szüretelt must minősége kielégítő.* A termés mennyisége még nem állapítható meg, azonban a közepesnek alatta marad. Becslés szerint a termés mintegy *2,800.000* hektóliterre tehető.

BÉCS: szilárd

Zárlat: (zárjelben az előző zárlat): Wien. Bankverein (238) 240, Államvasút (—) 14.90, Alpesi (22.50) 22.50, Semperit (—) 85, Steyerwerke (136) 141.

GENFI TŐZSDE: (—) 80, Nasici (—) 32.

ROTTERDAM: nyugodt

Rotterdam, október 29. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza novemberre (3.301) 3.25, januárra (3.40) 3.375, márciusra (3.525) 3.50, májusra (3.625) 3.575 holland forint 100 kg-ként; tengeri novemberre (89) 87.75, januárra (85.25) 84, márciusra (85.25) 84, májusra (84.50) 83.75 holland forint 2000 kg-ként.

LIVERPOOL: nyugodt

Liverpool, október 29. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza októberre (4 sh 5 : 11.86 P) —, —; decemberre (4 sh 5.25 : 11.92 P) —, —; márciusra (4 sh 6.125 : 12.12 P) 4 sh 5.75 : 12.04 P, 4 sh 5.75 : 12.04 P; májusra (4 sh 6.50 : 12.21 P) 4 sh 6.25 : 12.15 P, 4 sh 6.25 : 12.15 P.

Londoni devizák

London, október 29.

NewYork 4.76⁹/₁₆, Montreál 4.80, Párizs 178.84, Brüsszel 28.17¼, Milánó 90.56, Zürich 20.98½, Madrid 100.00, Berlin 11.89½, Buenos Aires 16.00, Prága 138.5, Varsó 25.31, Belgrád 213.00, Szófia 390.00.

Az arany Londonban

Londoni aranyárfolyam: 145/10.5 sh.

TŐZSDEI ÁRFOLYAMOK AZ EGÉSZ VILÁGBÓL

Tovább szilárdult a tőzsde

A kedvező külpolitikai helyzet és a belföldi ösztönzés a spekulációt *vásárlásokra ösztönözte* a tőzsdeidő elején. A tőzsdeidő későbbi folyamán azonban *nyereségbiztositó eladásokat* bonyolitottak le, amelyek csak lényegtelen mértékben tudták lemorzsolni az elért árnyereséget. Zárlat felé *újból, a jobb vélemény* kerekedett felül és a legmagasabb árakat ekkor jegyezték.

A *fixpiacon* szilárd az irányzat, a fővárosi kötvények közül az *1914. évi* kibocsátások 2.75 pengővel, az *1927. évi* kibocsátások 0.5 százalékkal *drágultak.*

Az *utótőzsdén* élénk forgalom mellett *szilárd az irányzat* és a vezető papírok újabb árnyereségre tettek szert. *Egy órakor:* a Bauxit 256—257, a Rima 98—99, a Salgó 35.80—36, a Kőszén 347—348, a Ganz 24.50—24.60 pengő.

A *Nemzeti Bank* a dollár árfolyamát 5, a hollandi forintét 10 fillérrel leszállította.

Értéktőzsdei árfolyamok

	Első zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	164.—	165	165.—
Első M. Bizt.	440.—	—	450.—
Concordia-malom	3.5	4	3.8
Békéscsabai	10.25	10.5	10.5
Első Bp. malom	11.75	12.1	12.—
Hungária-malom	27.5	—	28.—
Király-malom	—	26	26.—
Bauxit	251.5	253—257	255.—
Borsodi szén	13.5	14—13.4	13.5
Cementia	—	120	118.—
Kohó	26.75	27.75—28.5	28.—
Aszfalt	9.9	10—9.95	9.8
Kőszén	341.—	349—345	347.—
Nagybátonyi	43.25	43.25	43.25
Salgó	34.8	35.2—36	35.8
Urikányi	44.5	44.5—45.9	45.5
Fegyver	56.75	59—60	59.9
Ganz	24.1	24.1—24.7	24.4
Láng	32.—	—	32.—
Acél	30.—	31.1	31.—
Rima	95.5	96.5—99.25	98.25
Nasici	73.75	74—74.5	73.75
Levante	—	—	0.35
Nova	14.25	15	15.—
Tröszt	67.7	69.25—70	69.85
Déleukor	71.5	71.5	71.5
Magyar cukor	108.25	110—111.5	111.—
Georgia	20.3	20.75—21.25	20.75
Izzó	140.5	—	145.—
Dreher-Haggen.	140.—	140	140.—
Eschwindt	720.—	725	725.—
Krausz-szesz	85.—	—	88.—
Schwartzer	—	9	9.—
Gyapjúmosó	4.—	4.3	4.3
Pamutipar	32.—	33.5	33.5
Chinoin	—	15	15.—
Flóra	14.—	—	15.5
Szikra	153.—	150—155	153.—
Gumi	74.—	76.25—79.50	78.5
Vasúti forg.	22.—	22.25—22.75	22.5
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1938. évi ptjegy	100.—	—	100.—
1914. évi főv. 4.5%	306.—	308.75—309	308.75
1927. évi főv. 6%	80.75	81.25	81.25
Földhit. A. f. zl.	—	—	93.—
Leszámít. F. d. zl.	—	—	81.5

A bankok magánforgalmában az irányzat szilárd

A mai tájékoztató árfolyamok (zárójelben az előzőnapi árak): Kereskedelmi Bank (59) 60—61, Hitelbank (42) 43—44, Leszámitolóbank (32½) 32.5—33, Angol-Magyar Bank (24) —, Hazai Bank (19) 19—19.5, Olasz Bank (30½) 30.5—31, MOKTÁR (17½) 17.5, Pesti Hazai (56½—57) 57.

Sertésvásár

A mai ferencvárosi *sertésvásár* összfelhajtása 399 darab. Eladásra került 399 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 64. *Az irányzat változatlan.* Árak: uradalmi zsírsertés 111—112½, szedettsertés I. 107—110, II. 104—106, III. 96—102, angol tőkesertés 102.

A Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt. és a Nitrokémia Ipartelepek Rt. közgyülését október 28-án déli 12 órakor tartotta meg. Az igazgatóság által előterjesztett 1937—1938. évi mérleg- és eredményszámlákat a közgyülés jóváhagyólag elfogadta. A Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt. nyeresége 868.755.97 pengő, a Nitrokémia Ipartelepek Rt. nyeresége pedig 28.745.98 pengő. Az igazgatóság nagy megelégedéssel állapította meg a belföldi műtrágyaforgalom emelkedését, amely mellett az exportüzletek is változatlanok maradtak.

Lanyha a határidőpiac

A határidőpiacon a hivatalos forgalom *lanyhán indult.* A tőzsdeidő későbbi folyamán az irányzat *tovább gyengült*, úgyhogy az árak fokozatosan mélyültek és zárlatkor érték el a mai legalacsonyabb hivatalos árfolyamukat.

A márciusi *rozs* ekkor 14 fillérrel, a májusi *tengeri* 6 fillérrel volt olcsóbb, mint tegnap. A hivatalos forgalom után az *utótőzsdén az irányzat még továbbgyengült*, úgyhogy egy órakor már a márciusi rozs 16.04—16.05 pengős árszínvonalon állt.

Rozs: 1939 márciusra: 16.16, 16.08, zárlat 16.09—16.10.

Tengeri: 1939 májusra: 15.85, 15.75, zárlat 15.74—15.76.

Tartott a búza, gyengébb a rozs

A készárupiacon a forgalom szükebb keretek közé szorult és az áreltolódások egyenetlenek voltak. *Búzából* 2700 mázsát adtak el a *tegnapi árkeretek* között. A *rozsnál* 10 filléres *árleszállítás* vált szükségessé annak ellenére, hogy egyetlen kötést sem jelentettek be.

Elhanyagolta a piac meglehetősen a *takarmányárpát* is. *Sörárpából* 350 mázsa kopasz árpát adtak el, *zabból* 300 mázsa kelt el 10 filléres áremelkedés mellett. A tengeriárak nem változtak, szárított tengeriből 150 mázsa eladását jelentették.

A dunántúli *bab* 50 fillérrel lett olcsóbb *Bíborheremagból* 12 mázsát, *szöszösbükkönyből* 65 mázsát jelentettek be, mint eladott tételt.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 20.40—20.55, 78 kg-os 20.60—20.75, 79 kg-os 20.80—20.95, 80 kg-os 20.90—21.05, felsőtiszai 77 kg-os 20.35—20.50, 78 kg-os 20.55—20.70, 79 kg-os 20.75—20.90, 80 kg-os 20.85—21.00, duna-tiszaközi 77 kg-os 20.35—20.45, 78 kg-os 20.55—20.65, 79 kg-os 20.75—20.85, 80 kg-os 20.85—20.95, fejérmegyei 77 kg-os 20.50—20.65, 78 kg-os 20.70—20.85, 79 kg-os 20.90—21.05, 80 kg-os 21.00—21.15, dunántúli 77 kg-os 20.40—20.50, 78 kg-os 20.60—20.70, 79 kg-os 20.80—20.90, 80 kg-os 20.90—21.00.

Rozs: pestvidéki 15.00—15.10, más származású 15.00—15.10.

Takarmányárpa: elsőrendű 18.40—18.60, középminőségű 18.00—18.20.

Sörárpa: kiváló 21.00—21.75, prima 20.00—21.00, sörárpa 19.50—20.00.

Zab: elsőrendű 19.30—19.40, középminőségű 19.20—19.30.

Őrlemények: korpa 12.80—13.00, 8-as liszt 15.80—16.00.

Zab: 300 mm dunántúli 19.30 budapesi paritásban.

Árpa: 350 mm kopasz 19.50 budapesti paritásban.

Tengeri: 150 mm szárított 15.80 budapesti paritásban.

Lucerna: 10 mm minta szerint 255.— Budapest, 4 mm 237.50, 3½ mm 250.— állomás, 15 mm fehérbárcás 300.— Budapest, 40 mm 245.—, 10 mm 222.50 állomás, 5 mm 220.— Budapest, 6 mm 85%-os 227.50 állomás, 19 mm 235.— Tiszafüred.

Szöszösbükköny: 65 mm 30.— Budapest.

Biborhere: 12 mm 70.— Budapest.

Magvak és hüvelyesek: Kőles fehér 18—22, vörös 17—18, egyéb 16.50—17, káposztarepce 24.25—24.50, kék mák 140—145, borsó Viktória sterilizált 18—19.50, zöld (express) sterilizált 18—19.50, lencse nagyszemű sterilizált 36—43, középszemű sterilizált 24—30, kisszemű sterilizált 22—24, fehér hosszúbab 35—36, fehér szokványbab dunai 28—28.50, dunántúli 27.50—28, felsőmagyarországi 27—27.50, gömbölyű fürjbab 28—29, hosszú fürjbab 27—28, barnabab 27—27.50, lucernamag nyers arankás 210—250, fehérbárcás (20 q-nál több) 302—305, lóheremag nyers arankás 100—108, bíborheremag 75—82, bükköny tavaszi 16.50—17, szöszös 36—38, csillagfürt fehér lapos 11—11.50, szárított répaszelet 8.50—10.

A budapesti lisztárjegyzőbizottság árjegyzései (az 1938. évi gabonából készült őrleményekre): Búzaliszt: dara 38—39, 0gg 37—38, 0g 37—38, 0f 37—38, 2gg 36—37, 2g 36—37, 2f 36—37, 4-es 34.50—35.50, 5-ös 33—34.50, 6-os 29.75—31, 7-es 20.75—22.75. Rozsliszt: 0-ás 30—31, 01-es 27.25—28.25, 1-es 22.50—23.50, 2-es 19.50—21.50.

A mai hivatalos valuta- és devizaárfolyamok:

PÉNZNEMEK:	KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK:
Angol font 16.15—16.35	Amsterd. 184.70—186.30
Belga 57.30—57.90	Athén 3.025—3.055
Cseh kor. 7.50—10.—	Belgrád 7.82—7.88
Dán kor. 72.10—72.90	Berlin 135.70—136.70
Dinár 7.15—7.70	Brüsszel 57.48—57.92
USAdoll. 338.45—342.45	Bukarest 3.41—3.44
Kanadai doll. 332—337	Kopenhága 72.30—72.90
Francia 9.—9.20	London 16.185—16.335
Holl. frt 184.30—186.30	Milánó 17.66—17.8864
Lengyel zl. 60.—61.40	Newyork 339.85—342.45
Leu 3.—3.45	Oslo 81.35—82.05
Leva 3.—3.60	Párizs 9.05—9.15
Lira 16.90—17.90 (az 500 és 1000 lirás bankjegyek kivét.)	Prága 11.79—11.93
Német márka —.—	Szófia 4.11—4.15
Norv. kor. 81.15—82.05	Stockholm 83.40—84.10
Svájci fr. 76.90—77.80	Varsó 63.75—64.25
Svéd kor. 83.20—84.10	Zürich 77.125—77.825
	Isztanbul 268—271

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Társadalmi Szemle

1970 APR 4

1021

Ferenczy Béni

Ferenczy Béni: Lenin-plakett

legét... A mereven mechanikus, dialektikátlan gondo
fogni, hogy *ezek az ellentmondások a jelenkor való*
mondásai; hogy az OK(b)P politikája, Lenin politikája
mondásos, *amennyiben ezzel keres és talál dialekti*
saját társadalmi létének objektív ellentmondásaira.

Lenin politikájának elemzése ily módon mindig
dialektikus módszer alapkérdéseihez. Egész életműve
vetkezetes alkalmazása a hatalmas átmeneti korszak
mindig újat teremtő jelenségeire. De a dialektika ne
mélet, amelyet mechanikusan lehet az élet jelensége
csak *alkalmazásában és alkalmazása által* létezik. Lenin gyakorlata ily mo-
don kibővítette, gazdagabbá tette és *elméletileg továbbfejlesztette* a dialek-
tikus módszer Marxtól és Engelstől átvett örökségét.

A *leninizmust* ezért joggal tekinthetjük *új fejlődési szakasznak* a mate-
rialista dialektika történetében. Lenin nemcsak helyreállította a marxi elmé-
let tisztaságát a vulgáris marxizmus laposságainak és torzításainak évtize-
des uralma után, hanem magát a módszert is továbbfejlesztette, konkrétabbá
és érettebbé tette. A kommunisták feladata most már az, hogy továbbmenje-
nek Lenin útján, de ez csak akkor sikerülhet nekik, ha úgy tudnak Lenin-
hez kapcsolódni, ahogy maga Lenin kapcsolódott Marxhoz. Ennek a kapcso-
lódásnak a módját és tartalmát a társadalom fejlődése, azok a problémák és
feladatok szabják meg, amelyeket a történelmi folyamat állít eléjük. S hogy
tényleg sikerül-e nekik, az attól függ majd, hogy elég magas fokon áll-e a
proletár osztálytudat a proletariátus vezető pártjában. A leninizmus azt je-
lenti, hogy a történelmi materializmus elmélete még közelebb került a pro-
letariátus napi harcaihoz, még gyakorlatibbá vált, mint ahogy ez Marx ide-
jében lehetséges volt. A leninizmus hagyománya tehát csak az lehet, hogy
hamisítatlanul és a maga rugalmasságában fenntartjuk a történelmi materia-
lizmusnak ezt az élő és életet adó, fejlődő és a fejlődést serkentő működését.
Ezért a kommunistáknak — újra visszatérünk erre — úgy kell Lenint tanul-

19 JUN 1.8
Ferenczy Béni
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár

1021

80 évvel ezelőtt,

1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége, Ferenczy Béni Kossuth-díjas szobrász és grafikus, kiváló művész. A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. 1916-ban az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal a Ferenczy család közös kiállításán. A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell; 1921-től 12 évig Bécsben él, majd 1932 és 1935 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el művész-emlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt súlyos betegen is remekműveket alkot, amelyek a magyar képzőművészet örökbecsű alkotásai.

az anyjának.

Elkeseredve mesélte egy mama, hogy milyen irigy és komisz az eddig olyan aranyos kislánya. Nagyon szeretett volna kistestvért. Lelkesülten várta, hogy meghozzák a babát a kórházból. Igen boldog volt, hogy a testvérke belefér a babakocsijába. Pár nap múlva már olyan volt, mint akit kicseréltek. Sértődötten hallgatott vagy feleselt. Egy óvatlan pillanatban megverte a kisbabát. Mert rossz volt, megérdemelte, mondogatta csökönyösen.

Mikor a szülők meg a rokonok örvendeztek a babának, hogy milyen értelmes, milyen

Ferenczy Béni

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

DÉLI HÍRLAP

1970 JUN 18

1021

Ferenczy Béni

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége, *Ferenczy Béni* Kossuth-díjas szobrász és grafikus, kiváló művész.

A nagybányai festőiskolában kezdte művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanult. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepelt először nagyobb anyaggal, a Ferenczy család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kellett; 1921-től 12 évig Bécsben élt, majd a Szovjetunióban. Itt kezdte el híres művészemlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelölt a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tért haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezték meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt súlyos betegen is remekműveket alkotott, amelyek a magyar képzőművészet örökbecsű alkotásai.

DÉLI HÍRLAP

belföld

✶ **ÓRÁNKÉNT EGY VAGON KONZERV.** Új típusú konzervsterilizáló berendezés készült el a Szegedi Vas- és Fémipari Ktsz-ben, Schmidt Jánosnak, a Konzerv- és Paprikaipari Tröszt főmunkatársának találmánya alapján. A nagy teljesítményű berendezést a Szegedi Konzervgyárban, a most kezdődött zöldborsó-idényben próbálják ki. Már az első napokban beváltotta a hozzá fűzött reményeket: óránként egy vagon konzervet sterilizál.

✶ TOKAJ MONOGRÁFIÁJA. Tokaj 1973-ban ünnepli fenállásának 900. évfordulóját. A ritka jubileumra elkészítik a boráról világszerte

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021 Ferenczy Béni
1970 ÁPR 19

FERENCZY BÉNI: LENIN-ÉREM (1930) 1933 !

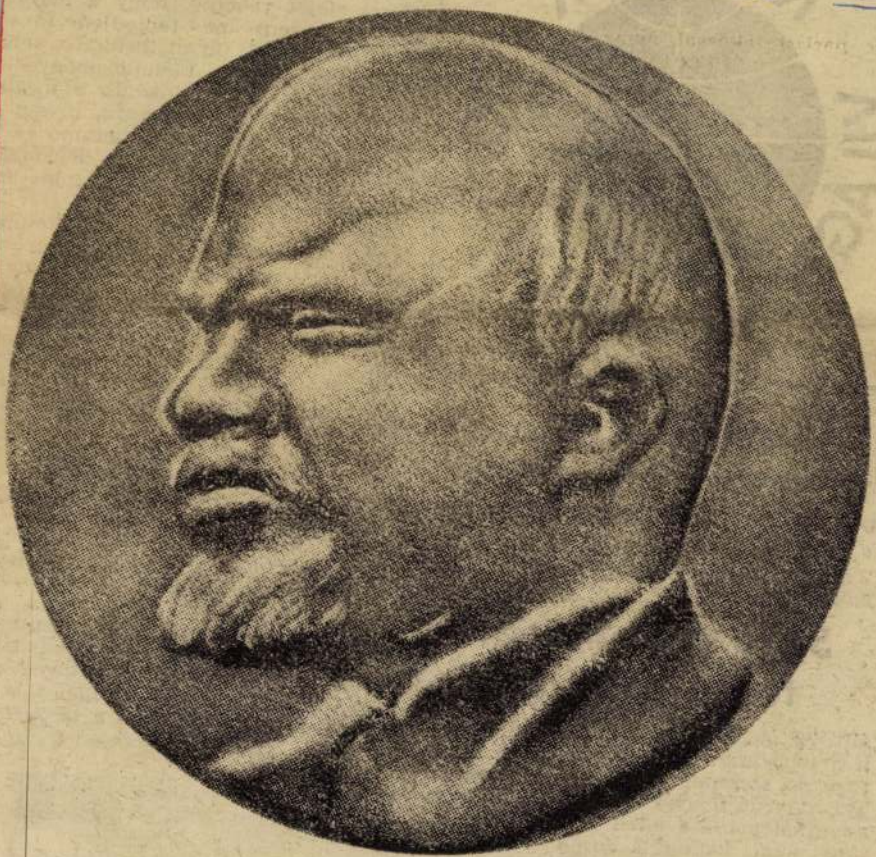

NAPJAI
VILÁGTÖRTÉNELMÉBŐL

IV. 12—18.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS ISTVÁN

A közel-keleti események középpontjában e héten

Sisco diplomáciai tevékenysége

állt. Az amerikai államtitkár útitervében több arab ország és Izrael meglátogatása szerepel. Ez ideig Kairóban és Tel Avivban fejezte be tárgyalásait, s az amerikai politika ellen irányuló tüntetések miatt lemondta Jordánia fővárosába, Ammanba tervezett látogatását.

Sisco küldetését „tájékozódó jellegű-

olyan irányba és olyan területre, amel
kiszámíthatatlan következményekk
járna. Ezért is korlátozódik a megbe
szélés a két világhatalomra, hiszen
idő szerint csak a Szovjetunió és a
Egyesült Államok képes a legkorszer
rűbb hadászati eszközök jelentős fe
lesztésére.

Helsinkiben a kiindulás biztatóna
ígérkezett. Azóta azonban az Egyesü
Államok kormánya hideg zuhanny
hűtötte le a várakozást, mert még
SALT-tárgyalások második fordulój
nak megkezdése előtt kibővítette a Sa
feguard rakétaelhárító rakétarendsze
és hozzálátott a MIRV-típusú több rol
banófejjel ellátott rakéták kifejlesztés
hez.

Az amerikai kormány, mint jelenti
Bécsbe érkező képviselőjét nem bíz
meg új javaslat előterjesztésév
Gerard Smith, az amerikai küldöttsé
vezetője az ülésszakot megnyitó besz
dében csak a tárgyalási szakasz jele
tőségét emelte ki. *Vlagyimir Szemjono*
szovjet külügyminiszter-helyettes uta
Brezsnyev Harkovban tett kijelentésé
amely szerint *a Szovjetunió üdvözöl
az ésszerű megegyezést a stratégiai ve
seny megfékezéséről és minden tőle te
hetőt megtesz, hogy ezek a tárgyalás
hasznosak legyenek.* Szemjonov hango

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1961 JAN 18.

NÉPSZABADSÁG

Ferenczy Béni

működik tovább.

— *AZ ESZTERGOMI KÖNYVTÁRBAN, ahol annyiszor megfordult Babits Mihály, a tervek szerint még az idén leleplezik Ferenczy Béni Babitsról készített mellképét.*

PUSZTÍT Török

Ferenczy Béni

1970 JUN 18

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

Névnap: Arnold. ... Szakor.

Évforduló

1021

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége, Ferenczy Béni, Kossuth-díjas szobrász és grafikus, kiváló művész.

A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. Korai munkái (néhány érmen kívül, főleg faszobrok) nagyrészt elvesztek. E korszakának kiemelkedő alkotása a Ferenczy Noémi-portré (1917), amely finom lélekrajzával már jelzi a nagyszerű portréművész indulását. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal, a Ferenczy-család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell; 1921-től 12 évig Bécsben él, majd 1932 és 1935 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el híres művészemlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt, súlyos betegen is remekműveket alkot.

Rádió _____ **Kiállítás** _____

— Velem sohasem foglalkozol.

ÚJABB FELAJÁNLÁS

Az Ózdi Kohászati Üzemek acélmű öntőcsarnok III. mű-

DIÓSGYŐRI NYÁR

A diósgyőri várban június 21-én este Beethoven Coriolan-nyitányát és IX. szimfóniáját mutatja be a Mis-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

PROG

1970. június 18, csütörtök

ARNOLD NAPJA

A Nap kél: 3 óra 46 perckor, nyugszik: 19 óra 44 perckor.

A Hold kél: 19 óra 21 perckor, nyugszik: 2 óra 04 perckor.

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége. Ferenczy Béni Kossuth-díjas szobrász- és grafikus, érdemes művész.

A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. Korai munkái (néhány érmen kívül főleg faszobrok) nagyrészt elvesztek. E korszakának kiemelkedő alkotása a Ferenczy Noémi-portré (1917), amely finom lélekrajzával már jelzi a nagyszerű portrémű-vész indulását. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal, a Ferenczy család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell; 1921-től 12 évig Bécsben él, majd 1932 és 1935 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el híres művész-emlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt súlyos betegen is remekműveket alkot, amelyek a magyar képzőművészet örökbecsű alkotásai.

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

25,6 Celsius fok volt.

Ferenczy Béni

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége. Ferenczy Béni Kossuth-díjas szobrász és grafikus, kiváló művész.

A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. Korai munkái (néhány érmen kívül főleg faszobrok) nagyrészt elvesztek. E korszakának kiemelkedő alkotása a Ferenczy Noémi-portré (1917), amely finom lélekrajzával már jelzi a nagyszerű portréművész indulását. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal, a Ferenczy-család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell. 1921-től 12 évig Bécsben él, majd 1932 és 1935 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el híres művészemlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza, nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben, [illegible] halála előtt.

meg. Sehol sem szerpelt az, hogy a blokkok üresen hagyott, nyomás nélküli, fehér része a változtatási tilalom alá esik. Ezt a kiskaput használta fel az élelmes üzletember, aki — a hírek szerint — jó haszonra tett szert. A posta nyilatkozatában hivatkozott a felülnyomás magánjellegére, de az ilyen példányokat is elfogadja bérmentesítésre.

Megemlítjük, hogy a Magyar Posta által kiadott Vénusz rakéta Á. NY. kisívvel 1961-ben hasonló próbálkozás történt. Bécsben egy kereskedő 1000 fogazott és vágott példány szegélyére rakétát és sorszámot nyomatott, majd vevőinek ritkaságként árusította. A Magyar Posta tiltakozása miatt az [illegible]

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZOCIALISTA
MŰVÉSZETÉRT
Budapest

1970 JUN 9

Csekkszámlaszámunk:
75.915.001—46

1021

EMLÉKEZTETŐ

— 1970. június —

Június 7. Pedagógusok Napja

június 9. 1945. Megalakult a Magyar—Szovjet Társaság

június 10. 1940. KERNSTOCK Károly festőművész halála

június 17. 1950. Megalakult a DISZ

június 18. 1890. FERENCZY Béni szobrász, grafikusművész és FERENCZY Noémi gobelinművész születése

június 26. 1945. San Franciscoban elfogadták az ENSZ alapokmányát

Az olvasók fóruma

ZENETANÁR SZERZŐI ESTJE

A IV. kerületi Ady Endre művelődési ház nagytermében került sor április 25-én **Balogh Dénes**nek a IV. kerületi Állami Zene- [illegible]szerzői be-

Ferenczy Béni

grafikait a bécsi Albertinában őrzik.

Genthon I.: Monumenti artisti Ungheresi all'Estero, Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

MDK

Ferenczy Béni művészi grafikus

Az antológia egyik illusztrátora.

Pomogáts Béla: Mérföldkő

231.-232.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1965. április

XV/4

Ferenczy Béni

Krúdy: A Zétnalay hóse c. zgényékes Zérsitett portréi emlétve.

„Krúdy illusztrátorai"

Magyar Nemzet
1968 dec. 31

Ferenczy Béni

képtvett a KUT által 1925-ben a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon.

Pataky D.: István Farkas. Acta Historiae Artium. Budapest, 1970. 1-2 k.

131 l

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-008, 387-948, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1979 SEP 27.

1021

Bartók Béla

(Ferenczy Béni rajza.)

Szirmay Endre:

YELVMŰVELÉS

. beszédhangok tudománya

Gondolataink *teste* a hang. *Anyagi burka* — ahogy a bölsészet művelői mondják. Több, mint burka — ruhája: *elválaszthatatlan része;* kérjezzük meg csak a költőket!

A mondat: a hang és a jeentés szervezett egysége. Az összeszervezéssel foglalkozik a nyelvészet legfontosabb fejezete: a mondattan (görögösen: szintaxis). A jelentéssel a jelentéstan (szemantika). A hanggal meg a hangtan (fonológia).

Két egymással szemközt álló ember hallja egymás beszédét. A beszélő a beszédhangokat hangképző szervei (tüdeje, gégéje, száj- és orrüregе) által alkotja meg. Ezeknek tudományos leírását az anatómia (bonctan) és a fiziológia (élettan) adja meg. A hallás a fül és a hozzá kapcsolódó belső szervek által történik. Ezt a tevékenységet is a fiziológia írja le, de a feladat megoldásában részt vesz a lélektan (pszichológia) is. A beszélőtől a hallgatóig terjedő hangok rezgéseinek leírása pedig a fizika egyik részének: az akusztikának (vagy fizikai hangtannak) a feladata.

A beszéléssel kapcsolatos természettudományi vizsgálati módokat a *fonetika* nevű tudományág fogja össze. A fonetika az emberi beszédhang, beszélőműködés, hallás [illegible]ánya: elsősorban arra [illegible] — nem néhány évezrede ismeretes az emberiség számára. Ezt a hagyományos hangtani ismeretanyagot igyekezett korszerűsíteni a múlt század legvégén a fonetika, vagyis a természettudományi hangtan.

Századunk elején azonban kiderült, hogy magán a nyelvészeten belül is ki kell építeni a hangtant. Ennek a törekvésnek az eredménye a fonológia irányzata, majd pedig a nyelvleírás fonológiafejezete.

A fonológia történetének két szakaszát különböztetjük meg. Az első korszakot Prágában dolgozták ki az ott összegyűlő cseh és külföldi nyelvészek. Ennek a korszaknak kiemelkedő tudósa a magyar Laziczius Gyula.

A prágai vagy klasszikus fonológia központi fogalma a *fonéma.* A fonéma a magyarok számára az első pillanatban meglepően egyszerűnek látszik, hiszen a magyar írásrendszer tagjai, a betűk szinte kivétel nélkül fonéma-értékűek. Az egyes betűk közül természetesen nincs fonémaértéke az ipszilonnak (y), ebben is megegyezik mindenki.

Mi hát a fonéma?

Olyan hangegység, amely alkalmas arra, hogy segítségével két (legalább két) szót egy adott nyelvben megkülönböztessünk. A magyarban a *por* szót első eleme különbözteti meg a *bor* szótól. Második eleme (a magyarban [illegible] módon együttel

1970 JUN 18

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ferenczy Béni

NAPLÓ

Veszprém

A NAP KÉL 3,46, NYUGSZIK 19,44 ÓRAKOR.
A HOLD KÉL 19,21, NYUGSZIK 2,04 ÓRAKOR.

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége, Ferenczy Béni. Kossuth-díjas szobrász, grafikus, kiváló művész.

A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. Korai munkái (néhány érmen kívül főleg faszobrok) nagyrészt elvesztek. E korszakának kiemelkedő alkotása a Ferenczy Noémi-portré (1917), amely finom lélekrajzával már jelzi a nagyszerű portréművész indulását. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal, a Ferenczy-család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell; 1921-től 12 évig Bécsben él, majd 1932 és 1935 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el híres művész-emlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt súlyos betegen is remekműveket alkotott, amelyek a magyar képzőművészet örökbecsű alkotásai.

tud talpra állni a két együttes, kellemetlen lesz szá-mukra az ősszel kezdődő 1970/71-es bajnokság.

KEDVEZETT A PÉCSI BITUMENES PÁLYA

Nem várt biztos győzelmet aratott a BVTC NB I-es női kézilabda-együttese Pécsett. Az utóbbi két évben a veszprémiek eredményesen szerepeltek Baranya fővárosában. A játékosok szeretik a pécsi pályát, mint mondják: élmény a gyors, bitumenes talajon, sportszerű közönség előtt játszani! A lövőerő mellett nagyszerűen érvényesült a veszprémiek gyorsasága, nagyobb technikai felkészültsége a megfiatalí-

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1970 SEP 27.

1021

FERENCZY BÉNI: BARTÓK

Női munkaerőket, folyamatos felvétel mellett állandó, könnyű fizikai munkára

autóbusz- és motorjavításhoz

felvesz és betanít

az AFIT XIII. sz. Autójavító Vállalat.

Jelentkezés: Debrecen, Balmazújvárosi út 14.

HIRDETÉSEK

BÉRLET

s lakásomba
gy lányt albér-
szek. Nagy, Jó-

üzlethelyiséget
rbevennék. „Ok-
" jeligére a Hir-

t albérlőnek fel-
it u. 80.

ILTÚR-

Külön bejáratú bútorozott szoba fiatal házaspárnak október elsejére kiadó. Itató nagy vasvályú és termő citromfa eladó. Böszörményi út 56.

Üres szoba, konyhát vagy tágas szobát bérelnék. Ajánlatokat „Csendes nyugalom" jeligére a kiadóba.

Fiatal dolgozó férfit gázfűtéses albérletbe lakótársnak keresek fürdőszoba használattal. Laktanya u. 32.

Diáklányokat fürdőszo-

ÁLLÁS

Középkoru, nyugdíjas nőt háztartás vezetésére felvesznek. Érdeklődni 5 óra után. Pereces u. 7.

Elsejétől 3 éves gyermekem mellé 12 órától 4 óráig gyermekszerető középkorú nőt keresek Eötvös utcai óvoda környékén. Levelet árajánlattal „Ideiglenes megoldás" jeligére a kiadóba.

EGYÉB

Szőlőoltványok, lugasgyűjtemények garanciával, őszi szállításra kaphatók. Díjmentes árjegyzéket küldök. Valiskó szőlész, Gyöngyös, Aranysas u. 3.

2000 db új pala eladó. Töhötöm u. 44.

Intelligens fiatalasszony egyedülálló idős néni ellátását vállalná lakásért. „Mama" jeligére a kiadóba.

Két ágysodrony, matrac eladó. Dugovics u. 6.

Teatűzhely, fehér márványlap, előszobafal eladó. Berek u. 6. Csapókanyar.

Eladó gáztűzhely, háromkarikás, fehér zománcos tűzhely. Marx Károly

M.D.K.

Ferenczy Béni

"Kubisztikus tagolásu drapéria tanulmányá"-t emliti meg Perneczky Géza:"Képes albumok a századfordulóról" c. beszámolójában, melyet a Corvina kiadásában megjelent "Magyar rajzmüvészet 189o-1919" c. kötetről ir, felsorolva az abban szereplő müvészeket és részint ismertetve müveiket.
A kötet szerzője: Szabó Julia.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. dec. 2o.
XIII. évf. 51. sz. 8. lap

Ferenczy Béni

a két háború közötti időszakasz vezető szobrászegyénisége.

Németh Lajos. The 1968 Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 31 sz. 194-971 1951.

Ferenczy Béni
szobrász

Párizsban járt

Déry Iván: Magnovok a számadelejei fr.
Látóhatár 1969 5-VI. 572

Ferenczy Béni
szobrász

Műve szerepelt a Budapesti Tőr Féneti Múzeumban (Várpalota) lévő kiállításon.

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969. III–IV. 366.

Ferenczy

Szerepel a Magyar táj és népélet c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarsóg, 1926, XI. 14

Ferenczy (?)

Szerepel a „Magyar táj és életrép"
kiállítóron a Műcsarnokban

Magyarsóp, 1927 I. 15

Ferenczy

Szerepel a „magyar táj és élet" kiállításon a Műcsarnokban.

Esti Kurir, 1927 I. 14

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint a mai magyar kisplasztika és érem-művészet legrivalóbb képviselőjéről.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós
Ed.: Pannónia, 127. old.
+ 199. "

Ferenczy Béni Szobrász

szöveg emliti, hogy a miskolci
VIII. orsz. képzőműrészeti kiállitásra
dijat nyert.

Muret nem emlit.

Kisalföld, 1964. dec. 20.

Ferenczy Béni Szobrán

Szöveg említi rénzételét a Székes-fehérvári Gőll-képtér tárlatán.

Művet nem említ.

Vasas, 1966. aug.

Ferenczy Béni
kobrák

A Corvin-áruház Réproművészeti
osztályának új kiállításán szerepel

Új Magy 1942. V. 16.

Corvin-áruház

képzőművészeti osztályának

uj kiállitása. (III)

1942. május 15.

Ferenczy Béni Lobrász

Repr.: Petőfi Lobor (Gula)

Budapest, 1966-5

M.D.V.

Ferenczy Béni
szobrász

Petőfi szobra a szerző véleménye szerint a Várban lenne elhelyezendő.

Jánosy István: Budavári tünődés
Élet és Irodalom, 1966. szept. 10 – 8 lap

Ferenczy Béni

Bernáth Auréll: Ferenczy Béni. - Könyvterjesztő Tájékoztató, 1967. júl. 2.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Évt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

78. l.

Ferenczy Béni

Szabrászatát szubtilis léta jellemzi.

Németh Lajos: Modern magyar münzál, Corvin 1968, 152. l.

Ferenczy Béni

1.

Művészetében 1945 után a lírai elemek kerültek uralomra. Játszó fiúk /1947/, Vetkőző nő /1946/, Petőfi Sándor /1948/ egész alakos szobra, Boreas és Psyché /1949/ kettős kompozíciója, Géniusz /1955/, a Babits-síremlék /1954/, a kútszoborként felállított Ülő női akt /1956/, ihletett írásportréi /Pilinszky János, Németh László, Juhász Ferenc/ és plakettjei jelentősek.

Németh László, Modern magyar művészet / Corvina 1968 119.l.

Ferenczy Béni 2.

1956 után súlyos betegség rokkantította meg, de félig bénultan is tovább dolgozott. Gömbösen rajzolt figurái nem érik el korábbi művei klasszikus tökélyét, de emberi hitelük megrázó.

Németh Lajos: Modern magyar művészet I. Corvina 1968 113. l.

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

Kisfilm készült bemutatására.

—: A Televízió irodalmi és képzőművészeti műsorai 518-520.

A KÖNYVTÁROS, Bp. 1964. szeptember XIV/9

Ferenczy Béni

Graco c. plakatje /szepró/
szerepel a „Magyar művészet 1896-1945" c.
kárlatban az Ernst Museumban

Pétek Imre: Háromnegyed század
magyar művészete

Nagyművelés 1969 11 sz. 36 old.

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

Lenin-érem:
(1930-ból) Repr.

Ferencsy Béni: Lenin-érem

M. 6.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 19.

Ferenczy Béni

a hagyományokat folytató egyéni variánsai egyenetlenek és nyugodtak.

Szabadi Judit: Set down in black and white. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1928. 29 sz. 1951.

Ferenczy Béni, nobrász

MDK

Megemlítve.

Róna Gyula: Beck 6: fülöp nobrász

7.

Népszabadság, Bp. 1970 ápr. 15.

Ferenczy Béni

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán
Frank Magda.

Tölgyesi János: Frank Magda sokrász-
művész kiállítása. „Művészet" folyóirat,
Budapest, 1968. március 3. s. 42 l.

Ferenczy Béni, szobrász

A Pécsi Modern Magyar Képtárban az éremművészek sorát Beck Ö.Fülöp nyitja meg, Ferenczy Bénin/72.és 73.kép/ és Borsos Miklóson keresztül a legifjabb generációhoz Asszonyi Tamásig ivelően. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

MDK

Ferencsy Béni, nyomán

Megemlítve: a Ferencsy-család
Kiállítása.

Véri Rudre: Az ismeretlen város p. 7.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 15.

Ferenczy Béni

Bartók Béla (1936, rajz, szepró)

Magyar Nemzet 1970 IX. 25

4 oed

Ferencz Béni

cikk

Gachot, François:

Béni Ferencz.

Nouvelle Revue de

Hongrie. 1941.

65-k. 288-291. l.

képpel.

B 0 D

FERENCZY BÉNI: DR. MELLER SIMON
Bronzérem. 1917
Orsz. M. Szépművészeti Múzeum.

Fónagy Béla: A Szépművészeti Múzeum
érem-és plakett gyűjteménye -
MAGYAR MŰVESZET 1929, 29, 32. l.

Ferenczy Béni

Ez a zártság kompozícióban és formákban legerőteljesebben jut kifejezésre hadiérmén (1915), melyen a görög harcos aktja a rátekerődző kígyókkal mesterien tölti be a felirattal lezárt köralakú felületet. Újabb plakettjein: Dunaiszky László szobrász (1921) és gróf Majláth Gusztáv, a nagy erdélyi püspök (1922), masszív, szobrászi formák jutnak kifejezésre. Telcsnél kezdte tanulmányait és később Párisban folytatta a fiatalon elhúnyt *Murányi Gyula* (1881—1920) is. A beteges, gyönge testalkatú, finom lírai hajlandóságú művészt testi mivolta is a kisplasztika felé terelte. Lágy, franciás formák jellemzik már korai (1910) Mikszáth Kálmán-plakettjét, mely szinte éterikus finomsággá válik Pablo Casals félalakján és vaskosabb fölrakásban jelentkezik Son Harry cellista plakettjén (mindkettő 1916-ból), mindkét zenész arcán mesterileg érzékíttette a cello hangjaiba való elmélyedést. Murányi naturalisztikus formalátása élete közeledő vége felé a stilizáláshoz hajolt. E stílusváltozás terméke Pécsi

Ferencsy Béni

laid

Ferencsy Valér:

Ferencsy Károly
Bp. é. n. 96. l.
arcképpel

< Ferenczy Béni >

cikke

<> Egy szobrász levele Despieau halálának alkalmából.

Válasz 1947.

479 – 483. l.

Fensi a cikket Svájcban (Genf) ista és onnan küldte a folyóiratnak

Van nekünk egy ijesztő mumusunk itt Szarszón
Éjjel nappal macerál, perlekedik folyton
Hej Sándor Sándorbátyánk, Sándor
bátyánk lelkem.
Hogyha kelmed elhallgat Rena is
csend lesz mintén!
Csaba Csaba Anya

Ferenczy Béni

vrôd

Kassákképzm ünk

9. l. arcképpel

60, 61

N6-ďál
kapj-ty
1947

-79

Ferenczi Beni

nobrász

cvód

Ki-Kicsoda?

206. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Ferenczy Beni

wód 1:a

Kopp Szepin Mur

Wy tarz. 74. l.

BP 1946. II. cof

41.

Körner É.

Az 1919 és M. Tanácsi
köztárs. néprem i
mitéy hadéseti

M. Minőtöv Munk

Köz. Évk. 1951, 1952
103. l

Ferenczy Béni

Ferenczy Noémi
archeje, cerużaraja
Repr.

Kút 1927. II. évf. 4-5. sz
20. l.

Lárár B:

Bever. Jan. opnyt
kiáll. kat. Ernst
Mus. 1916. —

U.a: k.a. (k. ott) 1918.

anyagának f. évi julius hó
feltüntetésével, ugyanezen i
nyiben az még meg nem történ

Ezen anyagszámadás
gyanúsítása állandó nyilvántar
a természetbeni lakást élve
szolgáltatott tüzelőanyag sz
lölésével, hogy az illetők á
tóritás fizettetett be az in
összeg mily naplótétel alatt

Ezen anyagszámadá
kezdve a havi napló számadás

Budapest, 1922. j

A miniszter ren

Nagy

miniszteri ta

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

Ferenczy Béni

Beésben V. A. Heck-
nél rajzaiból érmei-
ből koll. Ei állítást
rendez 1936 ban.

MAGYAR MUVESZET
1936. 255 l. (Mü-
vészeti hirek.)

ТЕЛЕВИЗИЯ МОСКВА

Ferenczy Béni

Gách Marianna: A művészet vonzása (Ferenczy Béni)
– Film, Színház, Muzsika. – 1966. dec. 23.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./
253. l.

Ferenczy Béni

D.T.: „Büszke mélabú borong a szép fejen.". Ferenczy Béni csodája a művészet. – Csongrád Megyei Hírlap. 1966. júl. 10.

Az 1966.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 253. l.

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1960 DEC. 0

1021

Ferenczy Béni: Bibliai alak

DEBRE

(Folytatás az 1. oldalról)

mor háborús éjszaka. Itt bent a meleg fényben étel-illat, pohárcsengés, s mámoros öröm — nem a bortól — az emberi lelkekben.

Fegyveres szovjet katonák álltak őrt az épület ajtajában. A nagyteremben: orosz és magyar pincérek, szovjet tisztek. Akaratlanul is a tíznapos harcra — a debreceni csatára — kellett gondolnom, s azokra a szálas, bajúszos ukrán fiúkra, akiket mi temettünk el a Piac-téren és a templomkertben. Egyedül a mi falunkért több mint háromszáz ember halt meg. A hortobágyi szikes legelő apró lövészgödreiből szedtük össze azokat, akik pár nappal előbb még emberek voltak.

Félelemmel és iszonyattal eltelve dolgoztunk azokban a napokban. S íme, máris láthattam az áldozatok értelmét: harmincnyolc városban és helységben választottak küldötteket — a háború miatt többen nem választhattak —, hogy összeülhessen a Nemzetgyűlés. A harmincnyolcból úgynevezett nagyközség — s erre mi, újvárosiak büszkék voltunk — csak Békés. Berettyóújfalu és Balmazújváros volt.

AZ IGAZSÁG EREJE

A debreceni napok egyik élménye a véle való találkozás volt.

A felső, úgynevezett „fehér terem"-ben vacsoráztunk. A debreceni kommunistákkal, Végh Dezső bácsival, Tóth Mihállyal, Pálfi Sándorral ültem együtt. Szemben velünk a baranyaiak között Kovács Béla. Szép szál, kicsit dzsentrisen öltözött, csizmás, stramm férfi. Igazi dunántúli polmegnyerő modorú, humánus lélek volt. Külsőre is imponáló alakú, szép arcú ember, s kemény forradalmár. Arról a Bika-beli turulista gyűlésről, ahol fiatal diákként elszántan szembefordult a fasisztákkal, legendák keringtek a köreinkben. A Márciusi Front megalakulása idején már kommunista volt.

Az ágyak között sétálgatva beszélgettünk. Aki lefeküdt, az sem tudott elaludni. Voltak már „mozgalmi tapasztalataink" is — akkor még nem volt elnyűve e fogalom — meg a háborús idők, a felszabadulás hitet és embert próbára tevő élménye áradt belőlünk, és és sok derűs epizód...

Folyt a párszervezés is, estéről estére gyűlések, meg ezeknek beillő beszélgetések, tervezgetések: egy közösség kialakulásának feledhetetlen hangulata. Hit az egyszerűnek gondolt ügyben... Zöld Sándorra mindnyájan felnéztünk: a jövő emberét láttuk benne. Aztán a másnap várható eseményeiről beszélgettünk. Már az ágyakban és sötétben. Az enyém az ablak mellett állt, s mivel a radiátor túlságos forróságot sugárzott, kinyitottam a kék papírral fedett egyik ablaktáblát. Lent a parkban világított a hó. Egy fényszóró pásztázta a távoli hideg téli eget. A fák között egy őrálló szovjet lépdelt. Német légitámadástól is lehetett tartani, de mi akkor már nem félelemmel, hanem reménnyel voltunk tele, a bújkálások, a háború kataklizmái után.

A KOLLÉGIUMBAN

Van a teljességnek egy ritka érzése, mikor az esemény, amely-

Ferenczy Béni

wód

Gachot, François:
Ferenczy Béni.
Bp. 1948.
16 l 33 t.

60781-1911. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, f. évi május 10-én 225. sz. a. kelt előterjesztésére, tudomásul végett megküldöm.

Budapest, 1911. junius hó 1.

A minister meghagyásából:

Dr. Majovszky Pál
osztálytanácsos.

Ferenczy Béni

szobrász

~~Átvitel~~ . . .

Gentmüeml

59. l.

János vállalkorónak ni

Budapest 1916 III/23.

Ferenczy Benjamin

Lásd

Grossmann, Dr Fritz:

Benjamin Ferenczy

Forum. neuet. rész

1937. 190, 191. l.

képekkel.

Ferenczy Béni

Hankiss 176. l.

A m. Génius Leppel

1941

BARTÓK BÉLA

Ferenczy Béni plakettje

ségének éreznek: a határozott, sokszor pattogó *ritmus*ban. Amikor külföldi szerző magyaros muzsikát ír, sokszor igazán nem is megy túl a merészen pontozott kótafejeken s magyaros dallam eltalálására már nincs ereje.

Viszont, amikor magyar szerző viszi bele valamely műfajba a magyaros jelleget, így pl. Lehár Ferenc, Jacobi Viktor, Huszka Jenő, Kacsóh Pongrác az operettbe, olyankor — ha tehetséges — sikerét megkönnyíti és fokozza a magyar dal rendkívüli dallamossága és vérpezsdítő ritmusa — együtt. Kétségkívül ez érteti meg velünk a cigányzene külföldi rádiósikerét is, — hiszen akárhol járunk külföldön, könnyen megérhetünk olyan jelenetet, amit e sorok írója egy kis párizsi, quartier-latinbeli utcában élt meg, amikor a szembenlevő két ház egy-egy ablakából átkiabáltak egymáshoz a jóbarátok: »Ne felejtse el, 11 órakor magyar zene Budapestről!«

Végeredményben, mi a magyar zene hatásának magyarázata? Részletekben feleltünk már erre a kérdésre. Először is az, hogy lényegesen *más*, mint az, amit már megszoktak Európában. Másodszor, hogy ezért is, de nagyobb népi gyökérzete miatt is, kevésbbé vérszegény, sokkal *frissebb* és ígéretesebb, mint a leg-

Ferenczy Béni

Ferenczy Béni : Bartók-plakett

197
MAGYAR MŰVESZET
1937.

A könyv címe kitünően jellemzi Petrovics módszerét. A művészetet az élet legszebb kivirágzásának tartja és mindig az életből indul ki. A kép, melyet ekképpen nyujt, mindig eleven. Erősen eltér e módszer a ma annyira kedvelt szellemtörténeti ábrázolástól, mely a közelmult részben pusztán formális, vagy materialista felfogású tárgyalásmódjával szemben csupán a szellemiség összefüggéseinek kutatásával közeledett a művészethez, de közben igen gyakran elhanyagolta a művészet legfontosabb értékét, az egyéniséget. Petrovics az egyéniségből és az őt környező életből indul ki, ettőjük összeszövődését ábrázolja mesteri módon.

Különben sem hajlandó elvonásokra, amelyek gyakszor szellemes és erősen átütő megállapításokra vezetnek, viszont igen gyakran eltávolodnak a realitástól. Ennek a mérsékletének tel-

gyüjteményeket. Ezzel mind nagyobb biztosságra tett szert ítéletében, tudását és látókörét gazdagította . . .

A múzeum ügyét nem bürokratikus sablón szerint szolgálta, hanem belekapcsolta azt az eleven életbe, érdeklődést tudott iránta kelteni a gyüjtők, műbarátok és a műkereskedők körében. A gyüjtőket tanáccsal és támogatással nyerte meg, a kereskedők számára szívesen adott véleményt, hogy aztán alkalomadtán igénybe vehesse szolgálataikat. A maga számára azonban sohasem fogadott el semmit és mindig csak múzeuma számára kamatoztatta tudását . . . Irói módszere egyszerű volt. A metafizika útjára sohasem lépett, beérte a történeti stíluskritika által szolgáltatott pozitív érvekkel. Legtöbbet azonban saját személyes benyomásaira épített, amelyekben ritkán csalódott. Stílusa is egyszerű és világos volt, ha

Ferenczy Béni

d. Herpostimpr [illegible]

65. l

[illegible] 1922

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

Béni rajza

GYUFASKATULYA

A gyufaskatulya. Be kedves.
Jelt ad nekem, ha keresem,
elkezd kacagni kedvesen:
itt vagyok, itt, ebben a zsebben!
nem abban, ebben!
ó, te ügyetlen, ne nevettess!

Bezzeg a zsebkés, meg a fésű,
az nem ilyen jónevelésű.
Azok megbújnak, csendbe vannak,
mikor utánuk nyomozok.
Lapulnak és örülnek annak,
ha guta üt. A gonoszok.
Ő, a gyufaskatulya más,
ő csupa lelkes lobbanás.
Őt már ilyen fából faragták
és benne minden kis darabkát.
Ő szíves és jó. Hogy nevet rám.
Már gyujtja is a cigarettám,
mingyárt kávét is melegít.
Vers készül itt és ő — segít.
Egyúttal annak is alágyút,
a versnek. Úgy süti el ő,
mint valami kanócos ágyút,
ami fel, a felhőkbe lő.

Apránként lobban el a lelke
és egyre halkabban kacag
és ha tüzét már eltüzelte,
csendes lesz ő is, hallgatag.
Szegénykém, ez volt az utolsó.
Kiégtél, vége. Itt heversz
és hallgatsz, néma kis koporsó.

De él a lángod! él a vers!

Nadányi Zoltán

Kid. 1942. 34. sz.

Ferenczy Béni

Darabja engem arra a szoborra emlékeztet, amelyet Somlay farag a színpadon. Folyton a nemes anyagáról van szó, de ami lepattog, halljuk, hogy gipsz. Hogy megtompult érzékünk a valódi iránt, ha még a műveltebbek számára is a »Kassai polgárok« az igaz s a »Csalóka szivárvány« a hamis.

A Nemzeti Színház mint ünnepre készült erre az előadásra. S valóban ez az a darab, amelyben a rendezés parádézhat. Márai mindent foglalkoztat, ami foglalkoztatható. Stilizálásra éppúgy van alkalom, mint mozgó régiségtanra. A három főszereplő pedig tartja, ahogy tudja, tehetségével a kényes részleteket. Aki Somlayt minap Strindbergbe látta, örül, hogy itt is ilyen erős. Nemcsak szobrásznak, szobornak is kell lennie, hogy művészetről és polgári becsületről a szép elmélkedéseket méltósággal hordja. Tasnády él nagy gyakorlatával, amit (utóbbi szerepeiben) a tűzhely és a polgári becsület őrzésében szerzett. A legnehezebb feladat Szörényinek jutott. A középkori szobrász műhelyében úgy kell viselkednie s beszélnie, ahogy a Szépség démona beszél a szimbolista költők verseiben. Ehhez a nehéz szerephez csak egy palástot és egy koronát kapott; azzal lép, mint Szent Erzsébet a színre. Ízléstelen épp nem volt; szesznek azonban egy kicsit édes. Égésének karamel szaga van. A jelmezes seregletből Makláry véreskezű molnára maradt meg az emlékezetünkben. Gobbi Hilda, mint Aase anyó, ezen az estén is szépen beszélt az öreg Idő helyett.

*

A Madách-színház előadásán, mialatt Molièret játszották, időnként a szomszédnőmre néztem: kivirágzik-e szája körül a mosoly. Le Harpe metszetén, a *Malade immaginaire* előadásáról, ott szórakozik az egész udvar. A fényes színpad közepén egy székben a képzelt beteg, szemben a földszint üresen hagyott terén a királyi család. A »duc«-öknek elég mulatság volt ez az egyszerű, áttetsző vígjáték. Lajos színházának ez épp a szépsége: a főuri élet a maga játékára szorította a költők kuszáltabb érzéseit. Nemcsak a cselédek jelentek meg a színpadon selyemben: a fanyar művészi szenvedélyeknek

hizelkedtek XIV. Lajosnak. Polichinellet verik a
íjasok, egyiptomi táncosok és táncosnők szór
ják a képzelt beteget. Ennyi mindent kívánt
udvar Molièretől, akinek az volt a fontos,
orvosokon — s nyilván a maga hipokondriá
bosszút álljon. Pünkösti ehelyett egy kis ir
téneti aszpikkal rakta körül a darabot. Elő
saillesi rögtönzés«-t mutatta be. Milyen p
gyűlölködtek akkor a költők, a király szín
színművekben. Molière próbál, de ellenfelé
a nyilak. Epilógusul megtartotta a »Képz
játékát: a doktorráavatást. A bolondu
francia zagyvalékra kitűnő fordítót t
emlegeti benne Somogy vármegyét. A
nál, amelynél Molière a színpadon me
színházban is abba hagyják az előad
A kedves és mértéktartó játéko
lehet. Megadta a magáét Pestnek és F
egy nagy, önző bebének játszotta
lière valószínűleg őrültebbnek gon
váltabban vitte színre: de mi
Várkonyi, aki ugyanabban a talé
és hülye: megint mint pszich
Megtanult farkastorokkal beszé
hajlama s az imbecillisektől ell
legnagyobb mulatsága lett. Ne
egy külön szereplő. Hogy
színészein Molière emléke: T
mérhettük le.

*

A Vígszínházban Bók
»Utód« az elől küzdelmér
rül egy katedrát átadni.
ban is érvényesül: az ö
könnyíti a lemondást.
neki nagy bámulója, m
be továbbra is a klin
junktusra van szüksé
bosszúság felgyülhessen és
csak a szíve a régi: az anyaga is.
ugyan ilyen, mondottuk többször is.

Ferenczy

Ferenczy Béni

Geboren zu Szent-Endre, den 18. Juni 1890, als Sohn des bedeutenden ungarischen Plein-air-Malers Károly Ferenczi, verbrachte F. seine Kinderzeit an der ung. Malerkolonie der Modernen in Nagy-Bánya. Im Jahre 1910 in die Münchener Akademie aufgenommen, bekam er von Josef Rennenji die ersten Anleitungen und Ermunterungen zur Vervollkommnung von Plaketten. Aus dieser Zeit (1912) datiert seine erste Plakette „Die Ringer". Erst 1917 wandte sich F. wieder der Medailleurkunst zu, indem er über Anregung Dr. Simon Mellers, des damaligen Abteilungs-Direktors des Museums der Schönen Künste in Budapest, die durch denselben erfolgte Entdeckung einer in dem Museum befindlichen kleinen Bronze-Reiter-Statue als Werk Leonardo da Vinci's (Aus dem Nachlasse des Bildhauers István Ferenczi), durch eine Medaille verewigte. Der von Rennenji erlernten Technik der Abgußarbeitung des

Visegrád.

A középtért a város
kanyarog, a háttérben pedig a
gyek hullámzanak. Felirata:

VICEGRAD.

alól: Si Vende in Venetia per
all' Insegna della Spera
legalól jobbra: Palazzi Cul f
magyarázó szövegének kezdete:
F. Forte antico ruinato.

Rm., mér. a vk. 11.2:

131-

Ferenczy Béni

2.

Medaille in Gips, im Negativ, konnte F. keinen Geschmack abgewinnen, weshalb er über Anraten Dr. Mellers zu der von den grossen Medailleuren der italienischen Renaissance (Pisanello, Nic. Fiorentino, Sperandio Matteo di Pasti etc.) geübten Technik des Modellierens in Wachs überging und diese auch jetzt ausübt. F. lebt jetzt in Wien, ist Mitglied des Budapester Kunstlerbundes „Kut" und des Wiener Kunstlerbundes „Hagen" meistens mit bestellten Arbeiten beschäftigt, findet F. nur wenig Zeit um Ausstellungen zu beschicken, wiewohl er zu den befähigtesten Adepten der modernsten Richtung zu zählen ist.

-219-

Hu Promagyérem 217 l.

Kaum nuve felsorolve

Visegrád.

A középtérben látjuk a vár
hegyeken innen Marocz épületei
pedig a hadi hajó körül
a parton az ágyúk mellett kat

VISEGRAD

fölül balra: verloren 1529. 1
alól jobbra: 15.

Rm., mér. a vk. 9.9: 17.4

Ferenczy Béni

A Magyar Operabará-
tok Egyesületének
Erkel-érme. Fenti
mű. Repr.

Hid. 1943. márc. 1.
37. l.

Ferenczy Béni

wód

Hu Pr magyarém

XXXIII. tabla

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyíltan szálltam szemb
mely a mai veszedelmes külpolitikai he
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a képv
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább küz
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gazd

Én tehát felveszem a harcot, am
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Kir

Ferencsy Béni

Bartók Béla arc-
képe. Festi rajza
Repr.
1945
Budapest I. évf.
64. l.

AQV VIB
SERAPIE

AVR·CANDIDAE·Q·Q
XXVSEP·PRISCVS·E
IVGI · CARIS
F

FERENCZY Béni

Bartók B. neúrajz (repr.)

Dutka M.: Bartók B. a népzörmüvészetben

Müvelt Nép 1955 VI évf 39 n. nept 25 7 l

MDK

Ferenczy Béni

a nagybányaiak közt

Vigilia,1955.dec. XIX.évf.12.sz. 664.l.-Dévényi Iván: Réti István könyve a nagybányai művésztelepről.664-667.l.

Szerencsy Béni

Boldizsár I.: Tihanyi vacsorlet

Irodalmi Ujság 1955 okt. 29 n. jul. 16. 5 l

FERENCZY Béni

Bartók, körajz (repr.)

Modalmi Újság 1955 11 ért. 39. n. nept. 24. 2 l.

M.D.K.

Ferenczy Béni
Nobrádsz

Ferenczy Károly levelet ír a fiának.

Ferenczy Károly tizennégy levele. Genthon István:
M.M.M. Évkönyve 1952, 199 l.

Ferenczy Béni

Ferenczy Béni 64. t. (Kiéppel

Beck A: Gondolatok a kis-plasztikáról. SzM. 1954. ápr.

Ferenczy Béni

„Kubisztikus tagolasú drapéria tanulmánya"

Pemeczky Géza: Képes albumok a szol. fest. ról
Élet és Szol. Bp. 1969. sz. 20.

Ferenczy Béni

Ernei emlétre

Pernecky Géza: Ernie-gondol)
Élet és Irodalom Tp. 1969. szept. 6. 9. l.

Ferenczy Béni

A Magyar Régészeti, Művészettörténeti és Éremtani Társulat 1967. évi ~~ülésein~~ előadásainak egyikén megemlékezett Ferenczy Béniről.

Horváth Tibor: A Magyar Régészeti, Művészettörténeti és Éremtani Társulat 1967. évi működéséről. Művtört. Ért. 1969. 1. sz., p. 81.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Ebben az évben felállítják
Ferenczy Béni síremlékét.

—: Új képzőművészeti alkotásokkal
gazdagodik az idén a főváros 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 3.

Ferenczy Béni

Dr. Wilde János szobra (reprodukció)

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz. p. 239.

Ferenczy Béni

A szigeti Művészsátányra 1978-ig még a következő írók és művészek szokrait tervezik: Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór, József Attila, Szabó Miklós, Bárabás Miklós, Szinyei-Merse Pál, Kernstok Károly, Ferenczy Béni, Pollák Mihály, Ybl Miklós és Lechner Ödön.

A főváros életéből.

Budapest VII. kof. 3. sz. 1969. márc., 45. l.

Ferencz valád

A konjunktúrában kiállítatnak valt

Telenzió
Kompaició 70
1970 XII. 4.

Fenenczy

Emlitve

Egy szárodatörökített meg
Déli Hirlap 1970. feb. 10.

MDK

Ferenczy Béni, szobrai

A Ferenczy-család tárlata III. 25-én nyílik meg Miskolcon.

– : A művészcsalád eredményei és tervei 7.

Népszabadság, Bp. 1970. március 13.

MDK

Ferenczy Béni

(A téli időjárás megzavarta gyógyulását; feleségével együtt újra kórházba [redacted] vonult.)

Ferenczy Béni rajza a Magyar Ifjúság részére.

Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 5. sz. [4. l.]

MDB

Ferenczy Béni

A Magyar Ifjúság részére készült 4 rajza reprodukálva. A [redacted] rajz a margitszigeti Nagyszállóban készült; a „Sárkánycsalád" ciklus egyik s nyomtatásban először megjelenő darabja.

Ferenczy Béni rajza a Magyar Ifjúság részére.

Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 5. sz. [4. l.]

MDK

Ferenczy Béni

két plakettje (Bartók Béla, Ferenczy Noémi) szerepelt a velencei biennálé magyar kiállításán. (repr.)

képfelirat. (Forrás.)

Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 23. sz. [6. l.]

MDK

Feremczy Béni

A Magyar Ifjúság karácsonyi száma részére készített rajza repr. (A rajzot a művész a margitszigeti Nagyszállóban készítette.

Feremczy Béni rajza a Magyar Ifjúság részére.

Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 54. sz. [8. l.]

MDK

Feremczy Béni

(Egy éve agyvérzés bénította meg, már felépülőben van. Jobb oldala még béna, de bal kezével rajzolni is tud már.)

Feremczy Béni rajza a magyar Ifjúság részére.

Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 54. sz. [8. l.]

mDK

Ferenczy Béni

(A gyógyulóban lévő mester feleségével együtt a margitszigeti Nagyszállóban lakik.)

Ferenczy Béni rajza a Magyar Ifjúság részére.
Magyar Ifjúság, Bp. 1952. 54. sz. [8. l.]

Ferenczy Béni

szobrászmüvész MDK

a Magyar Népköztársaság kiváló müvésze cimet kapta.

Müterem 1958 I. évf. 5. sz. 45.o.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

ünnepi megemlékezés.

(ténykép)

Lipták Gábor: Ferenczy Béni hetvenöt éves 355-356.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1965. június

XV/6.

Ferenczy Béni
szobrász

A művész nagy szenvedőnyo
és irodalomértő volt.

Keresztúry Dezső: A magyar festészet 1896-1945
Művészet, 1969. december - 39 lap.

Ferenczy Béni
nobrán

Méltatás

Bükösdi László: Symposion 1969.
Művészet, 1969. november - 25 lap.

Születési hely: Szegedvár 1868.

Anyja neve: Szegedvár - Tóth ...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ferenczy Béni

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

Kis László, a moszkvai magyar nagykövetség tanácsosa, a Magyar Népköztársaság Művelődésügyi Minisztériuma ajándékaként átadta a moszkvai Puskin képzőművészeti múzeumnak Ferenczy Béni „A művész felesége", „A lépő nő" című munkáját és két Lenin-érmét, továbbá Medgyessy Ferenc két alkotását: a „Művészetet" és a „Táncosnőt".

Külpolitikai tudósításain

Ferenczy Béni
szobrász

rajza

Kornak, Kolowrót XXIII 1964. 4. 546. old.

Ferenczy Béni

1956 nyarán egészsége súlyosan megrendült
bal kézzel alkot: Ciklámenek, Margaréták,
Krizantémok

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 40. o.

Dévényi: Ferenczy csalód

Ferenczy Béni

antik mértékű katarzisélményeket magukba hordozó szobrai

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 37. o.

Kovalovszky: Bokros B.D.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Ferenczy Béni

legjobb barátnője Vigh Tamás

Képzőműv. Almanach Bp. 1969. 31. o.

Frank: Fejtetők

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Ferenczy Béni

a grafikáiban talán még a plasztikájánál is rangosabb F. B. bértha nevét a magyar grafika történetébe

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 25. o. Németh: Mai magyar grafika

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Ferenczy Béni

szerepelt a budavári palotában a Ferenczy-művész család tagjainak kiállításán

Képzőmű v. Almanach, Bp. 1969. 39. o.

Dévény

~~Kovalovszky Balázs~~

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

Zsigmondi Boris Ferenczy Béniről készített kisfilmje már klasszikus alkotásnak számít.

— : A televízió műsorában

M. 8.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 16.

Ferenczy Béni

A nagybányai művésztelepen dolgozott

Papp Antal: Nagybányai fények

Magyar Hírlap 1970 XII. 5

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Ferenczy Béni mintázta meg
Ferenczy Károly síremléket.
(Ferenczy Béni sírja felett
ezideig csak egyszerű keresztfa áll.)

Rózsa Gyula: Alakok a művész parcellában
M. S.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 17.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Kiss Nagy András első
ismeri Ferenczy Béni s'
Borsos Miklós ikletésére
utalnak.

Nagy Ildikó:
Kiss Nagy András művészete 1011 – 1014. oldal

JELENKOR, Pécs. 1970. november XIII/11.

Ferenczy-család

A Magyar kultúra napjai c. rendezvénysorozat keretében a moszkvai Művészeti Akadémián a család bemutatkozására került sor.

Művelődés, 1970. 1. sz. 25. l.

Ferenczy Béni MDK

Illusztráció Kosztolányi Dezső "Szeptemberi áhitat" c. verséhez.
repr.

Müterem 1958. I.évf. 11. sz. 9.o.

MDK

Ferenczy Béni

Nagy Tibor: A Kossuth L.-kollégium. Kis Ujság, 1948, máj. 19.

MDK

Ferenczy Béni

Bencze László: Nagyság szobrai /Medgyessy Ferenc életműve/ Csillag, X.évf. 1956. julius 140.l.

MD

Fe enczy Béni szobrász

Bartók Béla, rajz, Béos, 1936. /repr./

Járdányi:Bartók arca két új könyv tükrében Csillag IX.évf.1955.november 2311.l.

MDK

Ferencsy Béni

(Szobrot készítek Petőfiről.)

Dienes András: Hol van Petőfi márciusi kardja?

Érdekes Ujság, Bp. 1955. március 15. 5. l.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász
Keresztelő kut szoborcsoportozata 1955, bronz.
/ill./

Gerő László: A pesti belvárosi plébánai templom
Müemlékeink Bp.1956, 41, 42 l.

MDK

Ferenczy Béni

aktrajzok.

Cifka Péter: A Szépművészeti Muzeum grafikai osztályának uj szerzeményei. Magyar Nemzet 1955. okt.12.

5 l.

Ferenczy Béni.
szobrász.

M. D. K.

A 1919-es magyar tanácsköztársaság képzőművészeti intézkedései
Körner Éva

M. M. M. Évkönyve 1951. 103. old.

Ferenczy Béni MDK

az esztergomi nyári művésztelep
kezdeményezője /1946-48/

Műterem 1958 I.évf. 10. sz. 47.o.

MDK

Ferenczy Béni

szobrász

NAGYONIS megszolgálta művészetének a Galériában való szerepeltetését.

.-.

Farkas Zoltán: Ujkori magyar szobrok Galériája.

Müterem 1958.I.évf. 10.sz. 4-7.o.

Ferenczy Béni

a rajz mesterei között is a legelsők egyike

Képzőművész Almanach Bp. 1969. 40-o.

Dévényi: Ferenczy családból

Ferenczy Béni

érmei közül a budavári palotában szerepelt: Cezanne, Greco, „Pro Arte", Ferenczy Károly, Kassinthy Frigyes

Képzőművt. Almanach Bp. 1969. 40 o.

Dévényi: Ferenczy cs.

Ferenczy Béni

a budavári tárlaton helyet kapott már betegen mintázott szobra: az 1959-es Aranykor

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 40. o.
Dévényi: Ferenczy cs.

Ferenczy Béni

a budavári tárlaton helyet kapott a Gyulán felállított Petőfi-szobornak gipsz-fogalmazványa is

Képzőmű Almanach Bp. 1969. 40. o.

Dévényi: A Ferenczyk

Terenczy Béni

asszonyfigurái: Danaé, Odaliszk, Parasztí Vénusz, Lépő akt, Vetkőzőnő bizonyítják hogy nemzedéke legjelentősebb szobrásza

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 40. o.

Dévényi: A Terenczy cs.

Ferenczy Béni

kamaszokról és hisgyermekekről készült
kisplasztikái (Miklóska, A kis alpinista,
Puttó-sorozat) bizonyítják, hogy nemzedéke
~~[illegible]~~ legjelentősebb szobrásza.

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 40. o.

Dévényi: A Ferenczy cs.

Ferenczy Béni

portréi: Wilde János mű történészről, feleségéről: Erzsiről, Louise de Vilmorin francia írónőről, Juhász Ferencről bizonyítják, hogy nemzedéke legjelentősebb magyar szobrásza

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 40. r.
Dévényi: A Ferenczy cs.

Ferenczy Béni

a budavári palotában a kiállításon munkásságáról hű és alapos áttekintest kaptunk

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 39. o.

Dévényi: A Ferenczy cs.

Fejenczy Béni

Született Szentendrén 1890 junius 18-án.
Szobrász, grafikus, illusztrátor. Fejenczy
Károly fia. Fontosabb művei: Budapest,
Firenze, Paris és Nagybánya.

Fehéte Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966.
334 l 90 l.

Ferenczy Béni

Bourdelle, Rodin és Despiau tanítványa. 1912 első tárlata. Később Archipenko lett mestere. 1921-ben Bécsben telepedett le; 1924-ben Berlinben.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 90 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Ferenczy Béni

A „Kiit" tagja. 1933-35-ig Moszkvában tanított. 1937-ben Párizsban Pozsonyban. 1942-ben Velence-i Biennalén. 1948. Kossuth díjas.

Fokete Morton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 91 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Fejérváry Béni

1959-ben gyűjteményes kiállítása.
1963-ban Pécs-i tárlata. Portréi:
Fejérváry Noémi, Wilde János, Baldzs
Béla, Bajor Gizi, Németh László, Ju-
hász Ferenc, Pilinszky János stb.
Tolnai Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966. 334 l.
9 l.

Ferenczy Béni

Érmék: Meller Simon, Ady, Lenin, Daumier, Goya, Michelangelo, Van Gogh, Rubens, Bartók, Cézanne, Tintoretto, Teleki Pál, Erkel, Kassák, Bem.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966.
334 l. 91 l.

Ferenczy Béni

Móricz Zsigmond, Arany, Kölcsey, Hugo Victor, Berzsenyi stb. Egyéb művei: emlékművek, a Munkácsy díj érme, szobrok, a Milano-i Ambrosiana Petőfi szobra. Könyve: „Irás és kép."

Fehete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966. 334 l.
91 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

A főváros síremléket állíttat Ferenczy Béninek.

-: Új szobrokat, emlékműveket kap -1970-ben a főváros

3.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 27.

Ferenczy Béni

Tanítványa a budapesti "Képzőmű-
vészeti Főiskolán Kiss Sándor.

Fehéte Márton: Prominent Hun-
garians Home and Abroad, München,
1966. 334 l 160 f.

Ferenczi Béni
szobrász

M.D.K

Kapcsolatban állt a Párttal.

Kemeth Lajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története

M.M.M. Évkönyve 1952, 781.

Ferenczy Béni Wien XII Neuwallgasse Nr 27

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

FERENCZY Béni

Petőfi (nobor, repr.)

Hubay K.: Egy ismeretlen – ismerős nobor ról.

Nedalmi Ujság 1955 u ért. 43 n. okt. 22 1 l.

FERENCZY Béni

Petőfi

NN: Dec. 17-én nyilik...

Művelt Nép 1955 VI évf 50 h. dec. 11. 1. C.

FERENCZY Béni

Palotai B: Ünnepi vacsora c. könyv ciulasja
Pratolini: Szegény szerelmesek kró nikája
c. könyv ciulasja, (repr.)

Fedor A': A könyvek köntöse

Művelt Nép 1955 u. érf. 27 n. julius 3, 7 l

Ferenczy Béni

nobrász m.

Pihenő nő, rajz, (repr.)

Nejszava 1955 okt. 30. 83 évf. 256 n. 4. l.

Ferenczy Béni

Szobrász m.

Nonlogi: 3 kiállítás; Szép m. Múzeum grafikai ont.

Népszava 1955. okt. 30. 83 évf. 256 sz. 4 l.

FERENCZY Béni

Munkácsy } plakett
Jászai } (repr.)
Erkel }

Művelt Nép 1955 VI évf 14 sz április 3 12 old

Ferenczy Béni

Szobrász

utalás Bernáth-A-al kapcsolatban
közös kiállítás Berlinben, a „Sturm"-ban

Genthon J.: Bernáth A.

Művészettörténeti Értesítő, 1957, II. évf. 1 sz. 3 l.

FERENCZY BÉNI
Női fej. Bronz.

VI

Művészeti Hotek Ung
Ungvár
1941

irófüzet

alzással)

...nyi Miklós

1918 Belgrad

1934 Bécs

1936 Bécs

1937 Poprad

1942 Velence

1944 Svájc

1947 Róma, Firenze

1948 Stockholm
Firenze
London
Velence

Bécs

Bukarest

1949 Paris

1950 Moskva

8 f. 8 Ez. N. hl. 1941 || 10 év lépe 1954

<Ferenczy Béni>

Gachot, François:

<> 16-r. 33 kép
16 l. Bp. 1948

Gent (725)

dupl

Személyes

Veress Zoltán

17.

ágos Bizottsága.

beadvány	száma:	191
	kelte: XI/16	1917
	beérkezése: XI/19	1917

ékletek száma:

áridő:

rat száma: 868/917

rat száma: 955/1917

. 1917. nov. 20.

Miniszterem!

(Ferenczy Béni)

cikke

( ) Egy nobrász levele Despieaů halálának alkalmából. Válasz 1947. 479-483. l.

Dupl

Ferenczy Béni

szerepét és tevékenységét az 1919 tavaszán újjászervezett művészeti nevelésben említit, ill. ismerteti

Rónay György: Intézkedések és tervek a művésznevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Művtört.Ért. 1970.2.sz. 141-147. l.

143-144 l.

Ferenczy Béni

Említve

Nagy Ilsztikó: Kiss Nagy András művészete
Jelenkor, Pécs 1970. 11. 1011–1014. l.

Ferenczy Béni festőművész Ferenczy Noémi iparművésznő

kollektiv kiállításának katalogusa.

Nemzeti Szalon 339-ik kiállítása.

Budapest, 1925. szept. 20-27.

8-r, 16 oldal 1 fürol.

Ferenczy Béni

1925/7

H. 3. p. é. —.20

M. D. K

FERENCZY Béni szobrász

Derkovits Gyula Bécsben ismerkedik meg vele 1925-ben

Derkovits Gyuláné: Mi Retten Bp. 1954.
64., 67.

MDK

Ferenczy Béni szobrász

Szöveg-archiv anyagából

Dávid Katalin: A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Adattára Művért 1957.VI.évf.4.sz.322.l.

Ferenczy Béni MDK

akvarelje /öltöző nő/

Repr.

Müterem 1958 I. évf. 3. sz. boritólapján

Ferenczy Béni
szobrász

„~~Fe~~ Noémi" Repr.
„Plaket" Repr.

Ú. Írás, Bp. 1968. XII. borító 4. old. és melléklet.
1. old.

Ferenczy Béni 1.

A franciákhoz, Maillolhoz és Despiau-hoz kapcsolódik elsősorban. A mailloli utat a görög humánum megértőjeként vállalta, Despiau-hoz költői érzékenysége révén kapcsolódott.

Nemek Lajos: Modern magyar ennmál, Corvina, 1968 84.l.

Ferenczy Béni 2.

Mint F. Károly fia, F. Noémi ikerstestvére, életre szóló élményként vitte magával Nagybánya emlékét. Mint „neós", kezdetben ő is lázadt a nagybányai szellem ellen. Párizsban tanult, a kubizmus foglalkostatta, sőt egy ideig Archipenko tanítványa volt.

Némek Lajos, Modern magyar műnek, Lomár, 1968 84. l.

Ferenczy Béni 3.

Első művei magukon is hordják a kubizmus ízeit /Fiatal férfi 1919/. Onnan indult, ahol Fémes Bech útja megszakadt. Az Archipenko műhelyében látták, a kubisták, különösen Apollinaire elméleti tájékoztatták el az avantgarde-tól. Amikor választania kellett az avantgarde és a klasszikus hagyomány modern továbbfejlesztése között, az utóbbi mellett döntött.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968 84. l.

Ferenczy Béni 4.

Választásában a chartres-i katedrális megrázó élményének nem kis része volt. A kubizmust követően átmenetileg hatott rá Barlach /Anya és gyermeke 1925, Magvető/, majd Maillol és Despian útját választotta.

Denek Lajos, Modern magyar művészet, Corvin 1968 84.l.

Ferenczy Béni 5.

A forradalom buhása után Bécsben, Berlinben, majd Mosskában élt emigrációban, 1935-ben tért haza. Mindjelkább a plasztikai érzékenység, a kompozíció belső dinamizmusa és a költői, révületszerű hangulat tolmácsolása lett művészete jellemezonása. Női aktjait /~~1936~~ Danae 1936/, Renoir késői aktfiguráinak szobortestvéreit, a belső dinamizmus jellemezte.

Vermelli Lajos, Modern magyar művészet, Bern, 1967 84. l.

Ferenczy Béni 6.

Portréi /Louise de Vilmorin 1941/, kamaszfiú-kisbronzai /Golyózó fiú 1936, Miklós 1937/, szerelmespár kettős aktja /1942/ költői ihletésűek. Művészérmei a klasszikus korok nállalásának és művészettörténeti érzékenységének a szülöttei.

Nemeth Lajos, Modern magyar kuvvet, Corvin, 1965 84. l.

Ferenczy Béni 7.

Női aktjaiban felfedezte a klasszikum lényegét, a testi és a szellemi szféra tökéletes egyensúlyát, így nála nem csupán a forma követi a klasszikus művészet eszméjét. A klasszikus ideálnak e modern szellemű újraidézését sugallja grafikai munkássága is.

Nemeth Lajos, Modern magyar művész, Corvin, 1968 86. l.

Ferenczy Béni 8.

E téren igazi rokonai Michelangelo és Tintoretto. Ferenczy lényegében hasonló eredményre jutott, mint Medgyessy: a plasztika klasszikus örökségének új szellemű felelevenítéséhez. Mindkettőjüknek Maillol hatására volt szüksége; Ferenczy a klasszikus eszméktől telítetten, Medgyessy népi íztől áthatott rusztikusabb stílusban találta meg sajátos formanyelvét.

Némek Lajos, Modern magyar műnemi Corinne, 1962 86. l.

Ferenczy Béni

Az akadémizmust elvető magyar szobrászok közül ő Maillol útját választotta.

Nemzeti Lajos: Modern magyar múnt, Corvina, 1968 83.l.

Ferenczy Béni

Némiképp ezt a szerepet játszotta a kor magyar szob-
rászatában, mint Bernáth és Szőnyi a festészetben.

Németh Lajos, Modern magyar művészet, Corvina, 1968 83. l.

Ferenczy Béni

Génius 1955. Bpest. Kiscelli Múz. repr.

E. Thiel: Kis fejes művészettörténet
1966. 181. l.

Ferenczy Béni
Szobán

Cséri Lajos mester volt.

Csorba Géza: Cséri Lajos plakettjei Tokajban.
MŰVÉSZET, 1970.szeptember - 30.lap

Ferenczy Béni.szobrász

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei:Képek jegyzéke:
72.sz.kép: "Adv",bronz. ~~xx~~ 12 ø.cm. ~~xxxx~~ Ltsz.: 68.72. F kete repr. 229.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemén ek I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Ferenczy Béni (1890 – 1968)

főleg éremművénettel és bisplan-
tikával foglalkozott.

E. Thiel: Kis Sépes művénettörténet 1966.

182. l.

Ferenczy Béni

akiről Schiele Egon megemlékezett.

Genthon I.: Monumenti artistici Ungheresi all'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

14 l.

Ferenczy Béni, szobrász

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei: Képek jegyzéke:
73. sz. kép: "Ady"/hátlap/, bronz. 12 ø.cm. Ltsz.:68.72.
Fekete repr. Lásd 72.sz.képet. 229.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemén ek I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Tercsényi Béni

Az 1919 júniusában szervezett, az Epreskertben tartott rajztanárképző tanfolyam tanára volt.

Rónay György: Intézkedések és tervek a művésznevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Művtört.Ért. 1970.2.sz. 141-147. l.

147. l.

Ferenczy Béni
szobrán

Műve szerepeltek a XI. magyar kép-
rőműv. kiáll.-on.

* XI. magyar képrőműv. kiáll.
Dunántúli Napló 1968 IV. 21. 7

Fercury Béni

1919 áprilisában az Iparmüvészeti Iskola tanárává nevezik ki.

Rónay György: Intézkedések és tervek a müvésznevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Müvtört.Ért. 1970. 2.sz. 141-147. l.

145. l.

Ferencsy Béni

Rövid méltatás

B. I. Béni és Naémi

Magyar Hírlap, Bp. 1970. jún. 18.

Terenczy Béni

Naeminiol kèszült repr.

E.I.P. Az ismeretlen Terenczy Béni
Népszabadság, Bp. 1970. jun. 18.

Terenczy Béni
szobrász

Madách - rajza Repr.

Balogh Edgár: A madáchi modell ma
Kornak, Kolozsvár 1965. XII. 1646.

MDK

Ferenczy Béni, nobrán

A cikk a Petőfi-ábrázolás problémáival foglalkozik.

Ferenczy B. Petőfi-nobra:

Repr.

Csák Gyula: Ferenczy Béni Petőfi-nobra

N. 8.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 1.

Ferenczy Béni
szobrász

„Drapéria terv" Repr. 1916-1917 körül
ceruza, papír 222 X 144 mm. Jelzés nélkül.
Dr. Hoffmann Edit ajánolása. A MNG
tul. Ltsz. 1948-4115.

Szabó Júlia: Magyar rajzművészet 1890-1919
Bp. 1969 Corvina 18. kép

Ferenczy Béni

A Tanácsköztársaság alatt Balatonfüreden többekkel együtt művésztelepet akart szervezni, amelyben egyesült volna a Nyolcak és az aktivizmus törzsgárdája.

Nemeskürty István, Modern magyar művészet, Corvina, 1968 62.l.

Ferenczy Béni

terrakotta mellszobra a Magyar Nemzeti Galériában Vigh Tamás alkotása.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l.

315 l.

Ferenczy Béni

tanítványa a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán Vigh Tamás.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 f 315 f.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Ferenczy Béni

Dombormüve van az E/4 s. épületen
a miskolci hűszaki Egyetemen

dr. Terplán Zénó: Hűszéves az
egyetem

Északmagyarország 1969 IX 17.

Ferenczy Béni

A görög humánumot helyezte szembe az embertelen valósággal, míg Derkovits annak a talaján maradt az ítéletmondás igényével.

Német Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968 97. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni

Hubay Miklós: Lantok és fuvolák c. -Gulyás Pálról való- megemlékezésében irja: "Az ötvenes években Ferenczy Béni vésője alatt egy sorozat költő-képmás született: Bessenyei, Berzsenyi, Arany, Kölcsey, Virág Benedek" -akik megihlették a művészt.
Plakettjének repr.-ját Gulyás Pálról, bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969.május 1o.
XIII. évf. 19. sz. 6. lap

Ferenczy Béni

Kossuth-díj kitüntetője 1965-ben.

Fehér Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966.

334 l. 330 l.

Ferenczy Béni
szobrász

Ferenczy Béni: Írás és kép Bp. 1961.

Illyés Gyula: Ferenczy Béni Bp. 1967.

Szabó Katalin: Ferenczy Béni Bp. 1967.

Szabó Lídia: Magyar realizmus 1890-1919
Bp. 1969 Corvina 18 tábl.

Ferenczy

Emlitve

Emlékezzünk
Petőfi Népe, Kecskemét, 1970. feb. 10.

Ferenczy Béni

Egyéni stílusát a 20-as és a 30-as évek közepe közti időszakban alakította ki, a két világháború közötti magyar képzőművészet nagy egyéniségében.

Ferenczy Béni

Bartók Béla arcképe, 1936 /repró/.

Nonath Lajos, Modern magyar münál, Lorenz, 1948 85. l.

Ferenczy Béni

Ébredés 1950 /repró/

Németh Lajos, Modern magyar művészet, Corvin, 1968 86.l.

MDK

Ferenczy Béni szobrász

Petőfi-szobor

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája MűvÉrt 1957.VI.évf.4.sz. 340.l. 341.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Goya, bronzérem, 1934, Bp. Pethe L. Wilde F. Ybl Ervin tul.

Michelangelo, bronzérem, 1934, Bp. MNG. Pethe L. Wilde, F. Ybl. E. t.ul.

Poussin, bronzérem. 1934, Bp. MNG. Pethe L, Wilde F. Ybl E. tul.

A müvész felesége, bronzérem, 1935, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép Bp.1961 . 258.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Julius von Schlosser , bronzérem, 1936. Bp.
Genthon I,Wilde F. tul.

" " Bp. a müv. tul.

Asszony felemelt karokkatl , bronz, 1936. Bp.
Radnai Béla tul.

Miklós, afrikati fa, 1936, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép Bp.1961 . 258.1.

Ferenczy Béni szobrász M.O.K.

Golyózó fiu, bronz, 1936, Bp. MNG. tul.

Ágaskodó ló, bronz, 1936, Bp. MNG. Pogány Kálmán, Wilde Ferenc, Ybl Ervin, Bécs, Fabó Pál tul.

Van Gogh, bronzérem, 1936, Bp. Pethe László, Wilde Ferenc tul.

Márton Ödönné, bronzérem, 1936, Bp. Márton Ö. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép Bp.1961 .

258.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Márton Agnes, bronzérem, 1936, Bp. Márton Ö. tul.

Márton János, " " "

Rubens, bronzére, 1936, Bécs, magántul.

A müvész felesége, bronz, 1936, Bp. Márton Ö,
Bécs, Hochner Leo tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 258.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

A müvész felesége, terrakotta, 1936, Bp müv. tul.

Női akttorzó, gipsz, 1936, Bp. " "

Bartók Béla, bronzérem, 1936, Bp. MNG, Pethe L, Wilde F. Ybl E. tul.

" " Bp. Folly Róbert tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 25811.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Bartók Béla bronzérem, 1936. Bp. Wilde F. tul.

Borromini, bronzérem, 1936, Bp. Wilde F. tul.

Guggoló nő, ólom, 1936, Bécs, Oppenheimer tul.

Danae, bronz, 1936, Bp. MNG. Bécs, Hochner Leo tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 258.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Női akt, bronz, 1937, Trieszt, Friedländer tul .

Férfiakt, " " " "

Tiziano, bronzérem, 1937, Bp. Wilde F., Ybl E., tul

Ferenczy Noémi , bronzérem, 1937, Bp. MNG. Wilde

" " ólomérem, " " müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Cézanne, bronzérem, 1937, Bp. Wilde, F. Ybl E. tul.

Halott Ady, bronzérem, 1937, Bp. müv. tul.

Miklós, bronz, 1937, Bp. MNG.

Női torzó, bronzérem, 1937, Bp. müv. tul.

Női akt, gipsz, 1930, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Férfiakt, bronz, 1937, Trisszt, Friedländer tul.

" vas, " Bp. müv. tul.

Tyukjait ~~xxxx~~ hivogató há ziasszony, bronz, 1937, Bp. müv. tul.

Atalanta, bronz, 1937, Bp. MNG.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Kis Atalanta, bronz, 1937, Bp. Genthon Istvánné,
Grignano, Stavropulos Sokrates tul.

Mosakodó, bronz, 1937, Grignano, Stavropulos Sokrates

Egyedi Lucy, terrakotta, 1937, Bp. MNG.

Madonna, puszpáng, 1938, Bécs, Lucy de Bethel tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Tintoretto, bronzérem, 1936-38, Bp. Wilde F. tul.

Női akttorzó, bronz, 1938, Bp.müv. tul.

A müvész felesége, terrakotta, 1938, Bp. müv. tul.

" " bronz, " " "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Raczinsky gróf, bronzérem, 1938, Bp. Pethe F. Wilde F. tul.

" " Bécs magántul.

Önarckép, bronzérem, 1939, Bp. Wilde F. tul.

Játszó fiuk, bronzérem, 1939. Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Ülő akt, ólom, 1939, Bp. müv. tul.

Női akttorzó, bronz, 1939, Bp. Triznya J. müv. tul.

Fürdőköpenyes akt, ólom, 1939, A müv. tul.

Karinthy, bronzérem, 1939, Bp. Gerő L. tul.

Velence, bronzérem, 1939. Bp. Wilde F. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Velence, bronzérem, 1939, Bp. Gerő László tul.

Anya és fia, bronzérem, 1939, " "

Szent Flórián, terrakotta, 1939, Leányfalu, Gergely Rudolf tul.

Odaliszk, bronz, 1939, Bp. Litván József, Ybl ervin, Zilahi István tul

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Dr. Kemény Imréné, bronz, 1939. Bp. müv. tul.

Ülő fiu magas talpazaton, bronz. 1939. "

XII. Pius pápa, bronzérem, 1939, Bp. Wilde Margit t

Lépő nő, bronz. 1939. Bp. MNG. Ybl Ervin, Bécs,
Hochner Leo tul

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Női akttorzó, bronz, 1939. Bp. Máriássy Zoltán, Montreal, William Curtiss / Kertész Vilmos/ tul.

Fésülködő nő, bronz, 1940, Bp. Gerő László, Szelle Kálmán tul.

" " Bp. müv. tul / 1945-ben elégett.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 259.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Sombor -fiu, terrakotta, 1940, Bp. müv. tul.

Fekvő akt, bronzdombormü, 1940, " "

Ferenczy Károly, bronzérem, 1940, Bp. MNG. Wilde F. , tul.

Fatelep, bronzérem, 1940, Bp. Szabó Erzsébet tul

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 258.l.

Ferenczy Béni szobrász M.N.K.

Női akttorzó, gipsz, 1940, Bp. müv. tul. / 1945-ben elpusztult/

Zsuzsanna, bronz, 1940, Bécs, Hochner Leo tul.

Mosakodó, bronz, 1940, Bp. Fruchtner Lajos tul

Lábfürdő, bronz, 1940, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 267.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Nővérek, bronz, 1940-1941, Bp. Folly Róbert tul.

" nagyobb torzó, bronz, " "
/aranyozott példány müv. tul.

" kisebb torzó, bronz, 1941. Bp. Folly
Róbert tul / aranyozott
müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 260. l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Miklós, bronz, 1940, Bp. MNG. Köves Oszkár tul.

Kárász Fruzsina, bronz, 1941 / derkéig, / Bp. müv. tul.

" " " / nagyobb fejjel / New York Kárász Artur tul.

Nagy fürdő akt, 1941, gipsz, Bp. müv. tul / 1945.-ben elpusztult.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 260. l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Louise de Vilmorin, bronz, 1941. Bp. MNG.

" " " " " müv. tul.

Teleki Pál, bronzérem, 1941, ovális, Bp. MNMUz. Éremtára tul.

" " ezüstérem, 1941. " " "

Greco, bronzérem, 1941. Bp. MNG. Gerő László, Wilde Ferenc tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 260. l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Parasztí Vénusz, bronz, 1941, Bécs, Hochner Leo tul

Szerelmespár, bronz, 1942. Bp. Folly Róbert, Bécs, Hochner Leo tul.

Ülő fiuakt, gipsz, 1942, Bp. müv. tul / 1945.elp.

Kuporgó lány, bronz. 1942. Bp. szlle Kálmán.

" " terrakotta, 1942, lappang.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 260. 1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Madame Mugiero, terrakotta, 1942, Mugieroné tul.

Nővérek, tölgyfa, 1942, Bp. müv. tul.

Negroid női torzó, bronz, Bp. Tarján Imréné tul

" " " " " müv. tul / 1945-ben elégett/

Pihenés, bronz. 1942. Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 260. l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Kisfiu, olóm, 1942, Bp. müv. zul / 1945-ben megolv.

A müvész felesége, gipsz, 1942, Bp. müv. tul.

Entz Béla, bronz,érem, 1942, Bp. Entz Béla tul.

Ferenczy Károly-siremlékterv, bronzdombormü, 1942.
Bp. Ybl Ervin tul.

" " gipszdombormü, 1942, Bp. müv. tul.
1945-ben elp. /

" " " 1943, " "

Ferenczy Béni: Irás és kép, B9. 1961. 260.1.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Entz Béla , brohzérem, 1943, Bp. Ent béla, Wilde F. tul,

Ferenczy Károly-siremlékterv, 1943. gipszdombormü Bp, müv. tul, / 1945-ben elp. /

Festetich Izabella, terrakotta, 1943, Bp. Festetich Izabella tul.

" " bronz, 1943, /változat, Bp. Festetich Izabella tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, B9. 1961. 260.1.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Lessner Bözsi, gipsz, 1943, Bp. müv. tul / 1945-ben elp. /

Lány fürdőköpennyel, bronz, 1943, MNG

Ülő női akt, gipsz, 1943, Bp. MNG

Ülő fiatal lány, bronz, 1943, Bp. Szelle Kálmán tul.

Női akttorzó, bronz, 1943, a müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, B9. 1961. 260.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Folly Nuni, bronz, 1943, Bp. Folly Róbert tul.

Beck Antónia, bronz, 1943, Amerika, mag. tul.

" " terrakotta, 1943, Bp. özv. Daróczi Zoltánné tul.

Erkel Ferenc, bronzérem, 1943, Bp. Pethe L. tul.

" " " " " Wilde F. tul.

Fiatalság, bronz, 1944, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, B9. 1961. 260-261.l.

Ferenczy Béni szobrász **M.D.K.**

Álló női akt, bronz, 1945, Bp. müv. tul.

Szent-Györgyi Albertné, gipsz, 1945, Bp. müv. tul.

Mecsnikov, bronzérem, 1945, Bp. magántul.

Álló női akt, aluminiumos bronz, 1945, Bp. müv. tul.

Fiatal atléta, bronz, 1945, Bp. müv. tul / 2 péld. /

Evokáció, bronz, 1945, Bp. MNG.

Ferenczy Béni: Irás és kép, B9. 1961. 261.1.

Ferenczy Béniś szobrász M.D.K.

Bajor Gizi, bronz, 1946, Bp. müv. tul.

Gerő Lászlóné, bronz, 1946, Bp. Gerő L. tul.

Pro Arte, bronzérem, 1946, Bp. müv. tul.

" " vert bronzérem, Bp. Wilde F. tul.

" " bronzérem, Bp. Áll. Pénzverde, tul

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961, 261.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Pro Arte, bronzérem, 1946, Bp. Genthon I. tul.

" " gipszére, 1946, Bp. müv. tul.

Kossuth-kid, bronzérem, 1946, Bp. magántul.

Tihany, bronzérem, 1946, Tihany, Biológiai Int. tul.

" vert bronzérem, 1946, Bp. MN Muz Éremtára tul

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961, 261.l.

Ferenczy Béni/ szobrász M.D.K.

Vetköző nő, bronz, 1946, Bp. müv. tul.

Folyamisternő, terrakotta, 1947, Róma, Magyar Akad.

Fiatal atléta, gipsz, 1947, " " "

Ülő akt, bronz, 1947, Róma Pap Géza tul.

" " " " Bécs, Szabolcs Mária, Pap Géza tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961, 261.l.

Perenczy Béni/ szobrász M.D.K.

Krisztus a kereszten,Ólom dombormü, 1947, Róma
Magyar Papi Int. tul.

Kádban mosdó nő, bronz, 1947. Bp. müv. tul.

Vass Elemérné, bronz. 1947, Tihany, Vass Elemérné t.

Kassák Lajos, bronzérem , 1947, Bp. Kassák L. tul.

Emberpár, bronz, 1947, Bp. müv. tul.

Perenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961, 261.l.

Ferenczy Béni/ szobrász M.D.K.

Játszó fiuk , bronz, 1947, Bp. MNG.

Két nő fürdőben, bronz, 1947, Bp. müv. tul .
/ 2 péld./

Fürdés után, bronz, 1947, Bp. mü v. tul.

Két nő fürdőben, gipszdombprmü, 1947, Bp. müv.tul.

Gecsőné, bronz, 1948, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961, 261.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Libik Albert, bronz, 1948, Nagytétény, Libik A. tul.

Ülő női akt, gipsz, 1948, Bp. müv. tul.

" " " bronz, " "

Scheiberné, bronz, 1948, Bp. Scheiberné tul.

A müvész felesége, gipsz, 1948, Bp. müv. tul.

" " " " "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 261.l .

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Petőfi, bronz, 1948, Gyula

Ganymedes, bronz, 1948, Bp. müv. tul.

Szabadkőmüves-érem, bronzérem, 1949, Bp. magántul.

Balassa József, bronzérem, 1949, Bp. müv. tul.

Fésülködő nő, biszivit, 1949, Bp. "

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 261.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Nagybánya, bronzérem, 1949, Bp. müv. tul.

Illyés Ika, bronz, 1949. Bp. Illyés Gyula tul.

Lisieuxi Kis Teréz, Carrarai márvány, 1949, Bp.
Lipótvárosi bazilika,

Boreas és Psyche, bronz, 1949, Bp. müv. tul.

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 261-262.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Futó nő, bronz, 1949, Bp. müv. tul.

Kisfiu akt, bronz, 1949. "

Kálvária, gipszdombormü, 1949, "

Fabó Pál siremléke, kődombormü, 1949, Szombathely temető,

Weöres Sándorné siremléke, kődombormü, Szombathely, temető,

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961. 262.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Szent Antal, Ólom, 1949, Bp. Márton Ödön tul.

" " ruskicai márvány, ~~1950~~ 1950, Bp.
Bakács téri plébániatemplom.

Charitas, bronz, 1950, Bp. Vargyas Lajos; müv. tul.

Fiatalok zászlóval, ruskicai márvány, 1950, Bp.
Belügyminisztérium

Ferenczy Béni: Irás és kép, Bp. 1961.

262.1.

Ferenczy Béni, szobrász

M.D.K.

nevét emliti cikkiró (Szij Rezső) Medgessy Ferencével együk, arok közöll, akik szobrász-létükre tudtak jó grafikát csinálni. A továbbiakban hirokan a még jó nevű művészektől származó, de teljesen üres „szudrizmust árasztó" grafikák ellen, melyek ellepik a sajtót, a kiadókat és a kiállitási termeket.

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 12. sz. 77. old.

Szij Rezső: Hétköznapi grafikáinkról

M.D.K.

Ferenczy Béni

A müvész részt vett a Müvészeti Tanács tisz-
teletére rendezett diszebéden, ahol átnyujt-
ják a Tanács uj alkotmányát a vezetőségnek,
mely szerint a testület a kultuszminisztéri-
um szerves részévé válik.

Fényképfelvétel a müvészekről.

Szinház, Bp. 1945. nov. 7-13. I. évf.
13. sz. 5. lap

M.D.K.

Ferenczy Béni

Ötvenezer pengős dijat kapott a müvész a müvészek részére megállapitott dijazási keretből "Müvészek ujjáépitési kölcsöne" cimen.

"50.000.-P.-ős dijat kapott ötven képzőmüvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18. I. évf. 5. sz. 22. lap

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Bartók Béla , rajz, repr.

Magyar Nemzet 1966. márc. 25. 4.l.

Ferencz Béni szobrász

Bartók Béla , rajz, repr.

Ferenczy Béni

ired

Gerthon István =

A magyar nobrászat

ulja Szintézis II.

ókon (premiere) kívül az Uránia-
cár egy földszinti vagy erkély-
50%-os árkedvezmény mellett

rsjátékokban, a melyeken művé-
tárgyakat sorsolunk ki;
natja az egyesület által rende-
asásokat, kiállításokat stb.
edvezményben részesül az egye-
kciója részére beszerzett vetítő-
csöndijánál.
észetet népszerűsítő egyletünk
kérjük a magyar közművelődés
et, hogy egyesületünkbe belépni
zerkesztőségnek, akár *Preszler*
leti hely. pénztárosnak (Buda-
sz.) bejelenteni szíveskedjenek.

Az Uránia-Egyesület elnöksége.

m nyomda r. t.

Ferenczy Béni

„Ferenczy Noémi portréja" c.
mine emlitve

Dalgorét Lajos, Tatabánya
1970. jun. 18.

Halálának ötödik fordulójára

Ferenczy Béni: A haldokló Ady.

Ars Una 1923. I. cif. 3. n.

Ferenczi Béni

ró dalma a korább
mentek kivételé-
vel

Ferencz Béni.

A Ferenczy család

Az idei képzőművészeti eseményekben különösen gazdag évad olyan kiállítással zárul, mely felszabadulás utáni művészeti életünk egyik legfontosabb demonstrációja: a Ferenczy család közös tárlatával a Budavári palotában. A Magyar Nemzeti Galéria magáratalált. Nemcsak a rendezés nagyvonalúságával, hanem azzal is, hogy a hazai festészet és szobrászat fejlődésének mai megújhódó szakaszában, a különféle irányzatok felszabadult versenyében, a művészeti realizmus e nagyszerű példáit emelte magasra.

A Ferenczyek jelenléte a magyar képzőművészet történetében nyolc évtizedet fog át. Ez a nyolcvan év a modern magyar piktúra és szobrászat megszületésének, küzdelmeinek és diadalának időszaka. E modern fejlődés realista vonalát jól követhetjük a Ferenczy-család (az apa, az anya és a három testvér) alakuló életművében. Az ő valóságszemléletüktől természetesen mi sincsen távolabb, mint valamiféle merev akadémizmus. Realizmusuk ismérve: az ember-központúság, közösség a társadalmi haladással, európai horizont, határozott nemzeti karakter, és kifejező eszközeik demokratizmusa. Ebben a nem-leszűkített realizmusban megfér a Bastien-Lapage-i naturalizmus az impresszionizmussal, a kubizmus és a szimbolizmus, az antikvitásból merítő klasszikus realizmussal.

A Ferenczyek művészete példa, művészet és erkölcs egységére is. Művészetük morális ereje rendkívüli. Emberi nemességük táplálja ezt, művészi törekvéseik harmóniája, és az a természetes gesztus is, amellyel a politikát művészetükbe emelik. Gondoljunk csak Ferenczy Károly Hazatérő favágók-jára (1899), Ferenczy Béni Lenin-plakettjére (1930), Petőfi szobrára (1948), Ferenczy Noémi sarló-kalapácsos gobelinjeire — és a művészetük egészéből áradó szolidaritásra mindazzal, ami a szenvedést és a nyomorúságot törekszik megsemmisíteni.

E tárlat méltó rá, hogy állandó helyet kapjon a magyar nemzet galériáján. **(major)**

Ferenczy Károly: Testvérek

Frankfurte
ZEITUNG FÜ
TUKOR
1983 JUN 25
Magyar
SAJTÓFIGYE
Budapest, V., Petőfi S.
Telefon: 188-296, 188-3

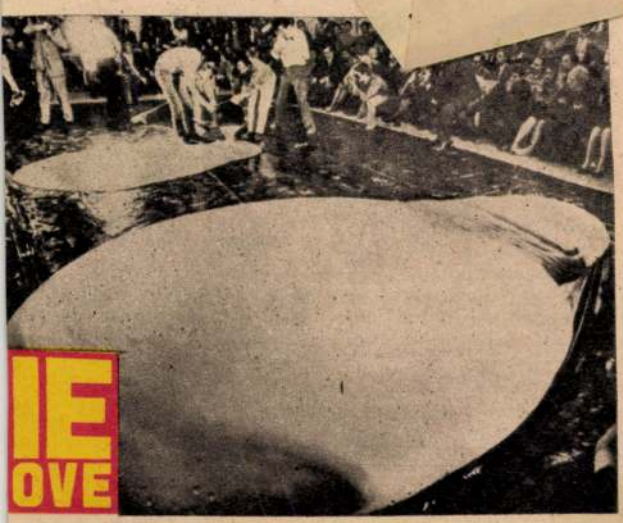

IE
OVE

CÉSAR PLASZTIKJAI

César, francia szobrász néhány hónapal ezelőtt Párizsban mutatta be plasztik „alkotásait". A divathóbort most átterjedt Rómára is. Igen előkelő intézményben talált otthonra. Az olasz főváros Modern Művészetek Galériájában. César itt (mint első képünkön látható) a földre öntötte a poliuretánt, amelynek az a tulajdonsága, hogy a levegővel való érintkezése nyomán rohamosan szétterül: a mester ezen közben a nézők szeme előtt mintázza művét. A kép jobb oldalán egy befejezett „alkotás" látható. Második képünk azt a pillanatot ábrázolja, amikor műgyűjtők darabonként veszik meg a César aláírásával ellátott plasztik-szobrokat

Ferenczy Család

Ferenczy Család

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

UTUNK

1970 APR 10

● Moszkvában megnyílt „A Ferenczy család alkotásainak gyűjteményes kiállítása". A képzőművészeti akadémia kilenc termében Ferenczy Károly festményeit, Ferenczyné Fialka Olga rajzait, Ferenczy Valér akvarelljeit és rajzait, Ferenczy Béni szobrait és érmeit, valamint Ferenczy Noémi gobelinjeit láthatják a tárlatlátogatók.

1021

Ernst

1916

Férfi akt I gepr
Herkules I
atlétes I
tit Sebestien

tit Georg Car

Női fej I-II, terr
Férfi fej I
Vára I

Táncos, fe
Herkules II
Női akt I

Archéprajzok I-III
tiboztamulmányok I-XIV

Rajzok I-IV

éjében 6 .-K. tétetett kiadásba.

jelentéktelen kiadási tételek ha-

m a tek. Bizottságot, hogy jövőben

sokat ne külön egy-egy tétel alatt

fél vagy negyedévenként apró kiadások

naplóba.

avi pénztári napló 36. tételén Klősz

k épitési tervek fénymásólásáért 154

solatok a leltári naplóban nem szere-

n a tek. Bizottságot méltoztassék a

ntézkedni, illetve a leltározás el-

ilágositást adni .

ságot f. évi január hó 31-én kelt

okmány visszavárolagos csatolása

./.

Ferenczy Galád

1918. Károly hagyat.
Eiäll. Ernstnél

Beni
Noemi
Valér } Gyüjt.
Eiäll.
u. o.

V

l. Eat.
(34 n)

34 h.

Ferencz Béni

idézni François
Czachot cikkét fen-
tiről.
Megjelent 1944 dején.

DOMBÓVÁR

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ferenczy Béni

Nabrint stud. 1890

l.

Ujmagyképz.

94. l.

Dupl

k lenem vipelőknek el-
megbizőünk ~~meg~~ ~~elégedés~~ ligmagabb
a londoni magyar ki-
magas ministérium álló
k! Mi célul tűztük ki ma-
cén művészi és műzaki szem-
itsuk elé, minek következté-
a irányul, hogy elérhessük
agassabb igényeknek is meg-
e szerényen vissza huzódó
nü ködésünknek legmagas-
k, midőn legmélyebb ~~tiszte~~ alázattal
~~dat~~ az udvari czim
elmes kieszközlésé~~ert~~ végett
n, esetleg anyagi előmenetel

8400
7200
24000
39600
(7200)

Ferencsy Béni
szobrász

MDK.

22.) Az újjáépített tihanyi Biológiai Intézet érme. Bronz.

23.) Díjérem. Ólom.

24.) Díjérem. "

Fővárosi képtár kiállítása XLIV.: Magyar érem és plakettművészete 1800-tól napjainkig. Budapest 1949. 31 lap.

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

Néhány művét a moszkvai Puskin Képművészeti Múzeumnak ajándékoz-ták.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 26.

Ferenczy csalód

kiállítása június 14-én, péntelen este 6 órakor nyílik a Budavári Palotában

A nap hírei

Magyar Hírlap, 1968 június 13 S.l.

Ferenczy család

Moszkvában bemutatják a
„Ferenczy család Művészete" c.
kiállítást

N.N.: Magyar kiállítások külföldön,
külföldiek Budapesten

Nagyon-bodság 1969 VI. 1

Ferenczy

Emlétre, mint Bonalier Lívetője

Ódmagyarország, Szegedi 1970. feb. 10.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1970 MÁR 26.

1021

A Szovjetunióban megkezdődtek a magyar kultúra napjai

A Szovjetunióban szerdán megkezdődtek a magyar kulturális napok. Ebből az alkalomból díszbe öltözött a Kreml kongresszusi palotája — a nyitóünnepség színhelye. Magyar és szovjet zászlók ékesítették a hatezer személyt befogadó, impozáns termet, méteres betűkből összeállított felirat hirdette az örök és megbonthatatlan szovjet—magyar barátságot.

Felszabadulásunk közelgő ünnepe tiszteletére magyar kulturális napok kezdődtek a Szovjetunióban, és ebből az alkalomból magyar delegáció utazott a Szovjetunióba. Képünkön: Furceva asszony, a Szovjetunió művelődésügyi minisztere fogadja a magyar küldöttséget. A miniszterasszony mellett Ilku Pál művelődésügyi miniszter, a delegáció vezetője áll.

Hosszan tartó taps fogadta a vörös szegfűcsokorral színpadra lépő magyar vendégeket: Ilku Pál művelődésügyi minisztert és a magyar kulturális delegáció tagjait, Rapai Gyula moszkvai magyar nagykövetet, valamint a vendéglátókat: Jekatyerina Furceva művelődésügyi miniszter és más kimagasló szovjet kulturális személyiségeket.

A kormánypáholyban az ünnepi est vendégei között foglalt helyet Pjotr Gyemicsev, az SZKP PB póttagja, a KB titkára és Konsztantyin Katusev, az SZKP KB titkára.

Furceva asszony meleg szavakkal köszöntötte a magyar delegáció vezetőjét és tagjait.

A miniszterasszony bevezető szavait követően Ilku Pál mondott beszédet.

A most következő tíz nap során a Szovjetunió több mint 40 városában kerül sor a magyar kulturális napok eseményeire. Színházi előadások és filmbemutatók, hangversenyek, fénykép-, könyv- és plakátkiállítások, tudományos előadások és ülésszakok hozzák közelebb a szovjet közönséghez kulturális életünk eredményeit.

A magyar kulturális napok keretében szerdán a Szovjet Képzőművészeti Akadémia termeiben ünnepélyesen megnyílt a Ferenczy-család alkotásainak gyűjteményes kiállítása.

A nagy jelentőségű kulturális eseményen megjelent Ilku Pál művelődésügyi miniszter, a magyar kultúra napjainak eseménysorozatára a Szovjetunióba érkezett küldöttség vezetője, Jekatyerina Furceva szovjet művelődésügyi miniszter, Rapai Gyula moszkvai magyar nagykövet, valamint a szovjet főváros művészeti életének számos kiváló személyisége. Ott volt a kiállítás megnyitásán Ferenczy Béni özvegye.

Vlagyimir Popov szovjet művelődésügyi miniszterhelyettes a megnyitó alkalmából beszédet mondott.

Ferenczy család

Meg-nyílt

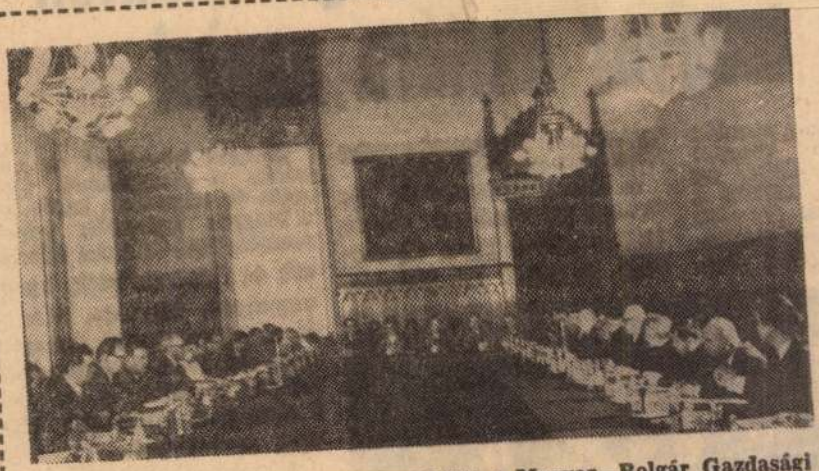

A Parlament épületében megkezdődött a Magyar—Bolgár Gazdasági és Műszaki-Tudományos Együttműködési Bizottság IX. ülésszaka.

Dísz-fényben

Hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából Budapest jelentősebb közterei és középületei új díszkivilágítást kapnak. Elsőként a Lánchíd „fényruhája mutatkozott be".

Tűzharc

Tanácskozás a mezőgazdaság g

sod megye tsz-ei a maradékot kapták.

A TOT titkársága felmérte
és megállapít

Ferenczy Bém

Készítette a Magyar Művészeti Tanács nagybányai érmét, melyet 70 ik születésnapja alkalmából Perlrott Csaba Vilmos kapott.

Láttam

1949. márc. 21

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

MAGYAR NEMZET

1968 OKT. 5.

Ferencz család

1021

3

Furceva sajtóértekezlete a szovjet—magyar kulturális tervekről

J. A. *Furceva*, a Szovjetunió művelődésügyi minisztere pénteken találkozott a sajtó képviselőivel. Kérdésekre válaszolva elmondta: a magyar és a szovjet művelődésügyi miniszter megállapodott abban, hogy a kapcsolatok javítására, az operatív munka jobbátételére *kormányközi vegyes bizottságot hoznak létre.*

Érdekes tervként említette meg, hogy *szovjet—magyar koprodukciós filmen feldolgozzák Liszt Ferenc életét*, művészi pályáját. A film zenei részében Szvjatoszlav *Richter* játssza a zongoraszólókat.

A közelgő magyar történelmi évfordulókra több delegáció érkezik majd hazánkba a Szovjetunióból.

Furceva megemlítette, hogy a Szovjetunióban úgynevezett kulturális alapot terveznek, amelyből azután rendszeresen támogatást biztosítanak különféle kulturális létesítmények étrehozására. A jelenlegi ötéves terv időszakában, 1970-ig bezárólag állami erőből 12 ezer könyvtárat építenek, elsősorban a falvakban és távoli településen, 15 ezer kultúrházat és klubot rendeznek be.

A szovjet középiskolákban, meg az alsóbb szintű oktatási intézményekben is fontos feladatnak tekintik a fiatalok esztétikai nevelését, mert ez igen fontos tényező az emberformálásban, a személyiség alakításában. Elhatározták, hogy *minden iskolában bevezetik a rajztanítást, a képzőművészeti oktatást.* A terv több köztársaságban már valóra vált. Gond azonban, hogy nincs elegendő pedagógus az esztétikai tantárgyakhoz, ezért a pedagógiai főiskolákon külön fakultásokat hoztak létre esztétikával foglalkozó tanárok képzésére.

Beszélt J. A. Furceva arról a sokrétű készülődésről is, amely megelőzi *Lenin születésének 100. évfordulóját.* Sok író és zenész, színház és képzőművész készül a méltó megemlékezésre. A kulturális ügyek minisztériuma különféle társadalmi szervezetekkel — az írók, a zenészek, a képzőművészek szövetségével karöltve — pályázatokat írt ki.

Látogatásának élményeit így összegezte Furceva miniszterasszony:

— Bármerre jártunk, bárkivel beszéltünk az eddig eltelt öt nap alatt, az volt az érzésünk, meggyőződésünk, hogy az önök országában az állam nagy gondoskodással veszi körül a művészeket. *Igen jó körülményeket teremtenek részükre az alkotó munkához a művésztelepeken, s fórumokat biztosítanak, hogy az új művek mihamarabb a közönség elé kerüljenek.* Emlékezetes élményt jelentett az a látogatás, amelyet vendéglátóinkkal a budai Várban tettünk, megnéztük, megcsodáltuk az újjászülető palotát, megtekintettük az ásatásokat és a palota déli szárnyán levő hatalmas Galériát, ahol az impozáns méreteknek megfelelő impozáns művészi alkotások sorakoznak a Ferenczy család kiállításán.

*

F. J. Tyitov, a Szovjetunió budapesti nagykövete pénteken fogadást adott A. Furceva miniszter tiszteletére. A fogadáson megjelent Ilku Pál, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, művelődésügyi miniszter, *Acél* György, az MSZMP Központi Bizottságának titkára és a politikai, a társadalmi, a kulturális, a művészeti élet számos más ismert személyisége.

Kodály-emlékkiállítás

az esztergomi Balassa Bálint Múzeumban

Kockázatos vállalkozás zeneszerzőről kiállítást rendezni. Mert vajon el lehet-e mondani látnivalókkal, amit hallani kell? Nem, természetesen nem lehet, a két közeg nem keverhető, *más a kották és más a képek világa*. Az esztergomi Balassa Bálint Múzeumban rendezett Kodály-kiállítás, amelynek anyagát dr. *Nagy* Zoltán igazgató gyűjtötte össze, nem pótolhatja a zeneművek nyújtotta élvezetet, de fölidézi a mestert, a népdalgyűjtőt, a nyelvművelőt. A személyes emlékek teszik, hogy újra és újra ráeszmélünk: Kodály Zoltán élete, személye mennyire mindannyiunké volt, s életműve mennyire mindenkié.

Az üvegszekrényben elhelyezett *fonográf, parasztsípok* és *bőrduda* az indulásról, a Bartókkal való barátság kezdetéről, a fiatal népdalgyűjtőről, a *lemezfelvételek* a már befutott, a világhírnévre jutott zeneszerzőről számolnak be. Műveiről lemezek és kották mellett *plakátok* adnak hírt: a *Székelyfonó* kolozsvári előadásának, a *Budavári Te-deum* 1937-es bemutatójának programja, s a párizsi, a New York-i, a londoni előadások prospektusai, tájékoztatói. A többi tárlóban cikkek, tanulmányok, könyvek az ő tollából — és az ő életéről. A kiállításnak képzőművészeti része is van: láthatjuk *Kisfaludy Stróbl, Medgyessy, Pátzay, Borsos, Beck* Ö. Fülöp Kodály-szobrait, plakettjeit.

A két teremből csak egy dolog hiányzik — s a modern technikával ezen talán lehetett volna segíteni: — a zene. A látogató, míg hazafelé vonatozik Budapestre, gondolatban fel is teszi lemezjátszójára — ki tudja hányadszor — a *Psal-*

Földön, vízen és a le

Érdekes részl

A képeslapok olvasói szerte a világon jól ismerik Ernest *Hemingway* második világháborús fényképét, amely egy angol bombavető kabinjában ábrázolja. Ismerjük az író regénybe kívánkozó életének különösen mozgalmas szakaszait is, amikor a spanyol polgárháborúban, majd a második világháborúban haditudósítóként vett részt. Jóval kevesebbet hallottunk azonban azokról a meglepő és legendás hőstettekről, amelyekről az önmagáról mindig szűkszavúan valló író haditudósításaiban hallgat.

Mozgó őrszem a tengeren

Az Egyesült Államok hadbalépése Kubában érte az írót — írja Hemingwayről B. *Gribonov*, az *Inosztrannaja Lityeratúrában*. — A szigetország vízeiben vizslattak azok a német tengeralattjárók, amelyek a Venezuelából amerikai és angol kikötőkbe igyekvő olajszállító hajók után szimatoltak. Hemingway fejében vakmerő terv fogamzott meg. Elhatározta, hogy legkedvesebb halászhajóját, a *Pilar-t* átalakítja és alkalmassá teszi német tengeralattjárók útjának kifürkészésére. Braden, az akkori amerikai követ Kubában, ezt rendkívül kockázatos vállalkozásnak tartotta, ennek ellenére segítségére sietett az írónak. Hemingway így rendkívül rövid idő alatt és ravaszul álcázva, lokátorral, valamint fegyverekkel és vízi bombákkal szerelte fel hajóját.

Az író és kilenctagú legénysége két éven keresztül — 1942 és 43-ban — járta a tengert. Ismerte jól a német ten-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 JUN '5

A FERENCZY CSALÁD reprezentatív gyűjteményes kiállítása június 25-én nyílik Moszkvában.

Ferenczy család

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

A Ferenczy-család kiállítása

Képzőművészeink júniusban több külföldi kiállításon mutatkoznak be alkotásaikkal. Nagy érdeklődés előzi meg *Moszkvában a Ferenczy család* reprezentatív gyűjteményes kiállítását, amely június 25-én nyílik a Művészeti Akadémián.

A *Ljubljanában* június 6-án nyíló, VIII. nemzetközi grafikai biennálén *nyolc magyar grafikus* vesz részt alkotásával. A Budapesti Iparművészeti Múzeum a XV—XVIII. századból származó húsz értékes falikárpitot állít ki a *lausanne-i Musée des Décoratifs-ban.* Ugyancsak Lausanne-ban rendezik meg a III. nemzetközi szőnyegbiennálét június 12-én. A magyar művészeket *Hajnal Gabriella* iparművész képviseli a biennálén több díjnyertes gobelinjével.

kedvező foglalkoztatottságot teremt a Nyírségben. A technikai kultúra idetelepítése pedig magával vonja a műszaki fejlődés egyéb ágait.

— Továbbfejlesztik a most átadott gumigyárat?

— Máris folyamatban van a harmadik szakasz tervezése, s

az illetékes hatóságok döntöttek: a negyedik ötéves terv idejében új gumiabroncsgyárat telepítenek ide.

Ma megk
az érettség

Ma reggel az ország középiskoláiban megkezdődtek a szóbeli érettségi vizsgák. Mintegy

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 438-068, 337-748, 340-774

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

1981 DEC 16

1021

Kiállítás

A Tanácsköztársaság direktóriuma által vásárolt képzőművészeti alkotásokból nyílt kiállítás vasárnap, a székesfehérvári István király Múzeumban. A Tanácsköztársaság Múzeumi és Művészeti Direktóriuma annak idején nagy gondot fordított a műalkotások őrzésére, a múzeumok anyagának gyarapítására, a művészet közkinccsé tételére. Ezen a kiállításon a Tanácsköztársaság képzőművészeti vásárlásait mutatják be, köztük Ferenczy Béni, Nagy Balog János, Uitz Béla művei.

asban

— Ez kétszobás. Látja, külön nyílik. Loggia is van. — A loggia a Castrumra néz. Állunk. Így, egy lakásból sokkal barátságosabb a kilátás, mint az imént a tetőről. — Hát nem gyönyörű! — lelkesedik a magas módján Sándor Zoltán, miközben keze automatikusan a ráfagyott ormeléktől tisztítja a korlátot. —

Ferenczy Vald.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

MAGYAR HÍRLAP

1968 DEC 1

HANGVERSENYEK

Zeneakadémia: Nyitánytól az oratóriumig (Általános isk. bérl. D/2., du. f4). — A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara. Vez.: Lukács Ervin (Öt matiné 1., de. 11).

MÚZEUMOK - KIÁLLÍTÁSOK

Budapesti Történeti Múzeum: A középkori királyi palota. — Budai látképek a XIV—XV. századig (korabeli metszetek). — „Fővárosunk ezer éve" c. kiállítás. — A Ferenczy család emlékkiállítása. **Csók István Galéria:** Scholz Erik festőművész kiállítása. **Ernst Múzeum:** Román művészek a XXXIV. velencei Biennálén. **Fényes Adolf-terem:** Ircsik József festőművész kiállítása. **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország története a honfoglalástól a Rákóczi-szabadságharcig. — Magyarország hadtörténete 1703—1848-ig. Az 1848—49-es szabadságharc. — Magyarország története 1849-től az I. világháború végéig. — Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege. — Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában. — A II. világháború és Magyarország felszabadítása. — A Magyar Néphadsereg. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajansz- és keménycserép-művészet. — Szép magyar hegedűk. — Magyarországi ötvösművészet a X—XIX. században. **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Kína Múzeum:** Régi és új Kína művészete. **Magyar Munkásmozgalmi Múzeum:** A KMP megalakulását és a Tanácsköztársaságért vívott harc emlékeit bemutató kiállítás. **Kulturális Kapcsolatok Intézete:** Gráber Margit festőművész kiállítása. **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. és a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században. — Uitz Béla kiállítása. **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország története a honfoglalás koráig. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. — Az őszirózsás forradalom. **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. — A közlekedési eszközök fejlődése. — Magyar közlekedéspolitika. **Magyar Vendéglátóipari Múzeum:** Idegenforgalom és vendéglátás Magyarországon a XX. század közepéig. **Mezőgazdasági Múzeum:** Állattenyésztési kiállítások. — Erőgépkiállítás. — Vadászati, erdészeti, borászati kiállítás. — Eketörténeti kiállítás. — Takarmányozási kiállítás. — Magyar növénytani kiállítás. — Pásztorélet. — Mezőgazdaságunk nagyjainak szoborkiállítása. — Gyümölcsfajta bemutató. — Vastagh György emlékkiállítása. **Nagytétényi Kastélymúzeum:** Magyar bútorművészet a XVIII. században. — A XV—XVII. századi európai bútorok. — Bútorművészet a XIX. században. — Kályha-kályhacsempe. — Puszpángfa- és elefántcsont-faragások a XVI—XVII. században. **Néprajzi Múzeum:** Néprajzi expedíció a venezuelai indiánok között. — Magyar népszokások. — Magyarországi fazekasközpontok. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komját Aladár, Móricz Zsigmond emlékkiállítások. — Krúdy Gyula illusztrátorai. — Károlyi Mihály emlékszoba. **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás. — Régi képtár. — Görög—római kiállítás — Modern szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Velencei rajzok és grafikák. — Murillo és kortársai. **Színháztörténeti Múzeum:** Színház Pest-Budán.

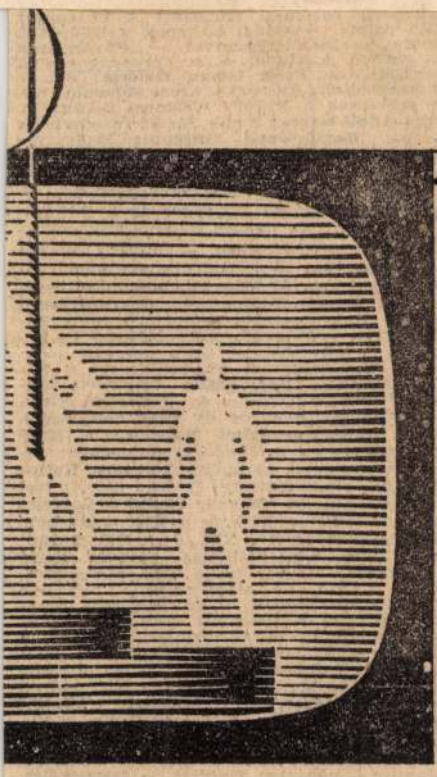

vetett, s azokat a problémákat, amelyeket a magyar labdarúgósport érdekében nyilvánosan felvet.

— A szakosztály ismeri a Kozmával és Pusztaival kapcsolatos problémákat. Mindkét játékost becsületes, jóindulatú és tehetséges sportembernek tartja. Hogy nem nyújtották azt a teljesítményt, amit

Ferenczy Béni és Medgyessy Ferenc.

néhány alkotását adták át

tedden a moszkvai nagyar nagykövetsé-

gen a moszkvai Puszkin Múzeum igaz-

gatójának, Irina Antonovának

Magyar Nemzet 1969 november 26

6. old

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 DEC 29

Ferenczy Béni

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

— **Kimagasló** képzőművészeti esemény színhelye volt vasárnap Székesfehérvár: az István király Múzeumban dr. Gerelyes Ede történész megnyitotta a Tanácsköztársaság képzőművészeti vásárlásaiból rendezett kiállítást. A kiállított alkotásokat a Tanácsköztársaság múzeumi és művészeti direktóriuma a háborús viszonyok között nehezen élő művészektől vásárolta meg, többek között Ferenczy Bénitől, Pátzay Páltól, Pór Bertalantól és Moholy Nagy Lászlótól.

1921

a, hogy „a magyar labda- (7
rúgás válsága elérte tető- ni
pontját". A Trybuna Ludu
„Mikor szerzi vissza hírne-

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

A Ferenczy-család tárlata

Moszkvában nyílik meg.

– : Múzeumi szeregszemle 2

EST / HIRLAP, Bp. 1970. márc. 12.

Ferenczy Béni szobrász

Néhány művét a moszkvai Puskin

Képművészeti Múzeumnak ajándé-

kota a magyar állam

Nyíregyháza 1969 XI. 26

Ferenczy Béni

cvičd

Jbl Svájc 1944

1. Eikezett: február 5én.

SPIEGEL JAKAB

FÉNYKÉPÉSZ PHOTOGRAPH

NAGY-BITTSE. Trencsén megye.

Nagy-Bittse, ...

tekintetes orsz. Bizottságának

Budapesten

eptember hó 25-ikén volt, szeren-
yképet beküldeni, melyekre
hó 9-ikén tartott rendes ülé-

FERENCZY BÉNI

Wechselwirkungen – Ungarische Avantgarde in der Weimarer Republik

Szöveg: 14, 45, 58, 60, 62, 91, 112, **147-149**, **151-155**, **571**.

1964 DEC

Jegyzetek a VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállításról

1964. december 3-án nyolcadszor nyílt meg Miskolcon az Országos Képzőművészeti Kiállítás, melyet ez alkalommal a város felszabadulásának 20., s fennállásának 600. évfordulójára rendeztek.

Óriási jelentőségű, hogy a főváros mellett egyre több vidéki városban van már arra alkalom, hogy ne csak a helyi művészeknek legyen kiállításuk, hanem egy-egy országos kiállítás is ott kerüljön megrendezésre, mert csak ezek adnak képet egész képzőművészetünk helyzetéről, aktuális problémáiról. Különösen fontos helyet kap ezek között a kiállítások között a miskolci tárlat, hiszen itt évenként immár hagyományosan visszatérő alkalom az országos képzőművészeti kiállítás megrendezése.

A miskolci kiállítás képe érdekes és jellemző, annak ellenére is, hogy bár országos tárlat, több egészen kiváló alkotással, mégsem jelent művészetünk jelenlegi helyzetéről országosan is átfogó, tájékoztató képet. Nem jelenti ezt nemcsak azért, mert egyes — a magyar festészet és szobrászat erejét meghatározó mesterek távol maradtak; hanem azért sem, mert kimaradt a kiállításból az egész hódmezővásárhelyi művészcsoport, akik pedig kvalitásban és jelentőségben nagyon döntőek. Jelenleg leghatározottabb és legszínvonalasabb művészcsoportunkat jelentik. Tagjaik nemcsak külön-külön fontosak, hanem együttesen, úgy is, mint csoport, akik közös célokkal és közös akarattal olyan művészetet tudtak teremteni, mely úgy gyökerezik a hagyományokban, hogy egyben új hangon is tud szólni, s akik nélkül ma nem lehet magyar képzőművészetről beszélni.

A kiállított művek közül — és nemcsak a szobrászati anyagból — magasan kiemelkedik Ferenczy Béni fiatal fiút ábrázoló szobra. Ügyetlen és félénk bájával a fiatal test megkapóan szép ábrázolása ez a szobor, mellette minden más eltörpülni látszik. Nem csoda ez, mert Ferenczy Béniről joggal mondhatjuk, hogy a legnagyobb magyar szobrász. A legnagyobb, s nemcsak a ma élők között, hanem az elmúlt idők alkotóit is ide számítva. Egyedül Medgyessy Ferenc mérhető hozzá, ő egyetlen méltó társa. Toronymagasságban emelkedik ki a magyar szobrászat történetében. S Ferenczy olyan szobrász, akinek életműve nemcsak Magyarországnak, de az egész világnak szól. Az itt kiállított szobra egyik nagyon kedvelt témáját ábrázolja. Sok szobrának témája a fiatal fiú, ahogy ül, áll, guggol, egymagában vagy több társával együtt. Még sincs műveiben csak annyi ismétlés, amennyire a művésznek magának szobra áttanulmányozásához mindenképpen szüksége volt. Ezért olyan csodálatosak, annyira megragadóak.

Egy ilyen szobor mellett minden más elveszíti jelentőségét, még akkor is, ha különben jó munkáról van szó. Sajnos, a miskolci tárlaton nem is igazán jó a szobrászati anyag. Nagyon sok jelentős művész neve nem szerepel a kiállítók között (Borsos Miklós, Schaár Erzsébet, Somogyi József, Kerényi, Vilt Tibor).

A festészeti anyag sokkal egységesebb a szobrászatinál. Nincsenek egészen kimagasló nagy művek, de van néhány igazán jó kép, s természetesen elég sok jelentéktelen is. Érdekesen mutatják a festmények, hogy egész mai festészetünkben mennyire nagy szerepe van a konstrukció szilárd rendjének. Sokan keresik is a lehetőségét az olyan témáknak, melyek már önmagukban a rendet, a szilárdságot hangsúlyozzák. A városrészletek, házak ábrázolása nagy szerepet kap (Bíró Lajos, Barcsay Jenő, Csernó Judit, Somogyi Soma László stb.), de a festők nem merevednek bele zárt szerkesztési rendszerükbe, képeikből finom költőiség sugárzik. S ott van a szerkezetnek ez a fokozott keresése és hangsúlyozása még az erősen expresszív törekvéseket mutató képeken is (Kohán György, Feledy Gyula). Nagy dolog ez, mert végre az egy idő óta a naturalizmus és impresszionizmus maradványain rágódó magyar festészet a rendet, a szilárd vázat kezdi keresni, s ha egyelőre eredményei nem is óriásiak, egy új út kezdetét jelenthetik.

A kiállítás legszebb, legösszefogottabb anyaga a grafikai. Olyan értéket jelent, melyhez a festészeti anyag — egy-egy szép alkotás dacára is — nem hasonlítható. Különösen kiemelkednek az illusztrációk (Feledy Gyula Madách illusztrációi, Kass János lapjai). Könyvkiadásunk lényeges feladata, hogy ne csak jó, hanem szép könyveket adjon ki. Legyen a könyv műtárgy, amit akkor is örömmel veszünk a kezünkbe, amikor nem olvasni akarunk, hanem éppen csak megfogni, csak nézni a könyvet. Az olvasó nem akar arról lemondani, hogy csak elvontan emlékezzék egy-egy könyv tartalmára. Ezért is nagy öröm számunkra a miskolci kiállítás nagyon szép grafikai anyaga.

Egy ilyen rövid beszámoló csak vázlat, néhány gondolat a látottakról. Végül azonban mégis meg kell jegyezni, hogy egy olyan nagy és jelentős városban, mint Miskolcon, nagyon nagy kár, hogy nincsen megfelelő modern kiállítóterem a képzőművészeti alkotások számára. Az, hogy 2 helyen, a városi tanács három termében és a Szakszervezetek Megyei Tanácsának klubjában került megrendezésre ez a kiállítás, már önmagában azzal a nehézséggel járt, hogy összképet nehezen kaphat a látogató. — Mindezen nehézségek dacára köszönet illeti a kiállítás rendezőit, hogy ennyire nehéz viszonyok mellett is vállalták a tárlat megrendezését.

Molnár Vera

végighaladok a fő útvonalon Ózd felé, a Kisfaludy-tanya egykori épületeit elhagyva, hosszú kilométereken kísér-

Részlet az új lakótelepről.

nek a Szadság-telep új utcasorai, s mire elhagyom Sajószentpétert, már el is értem Kazincbarcikát, a könnyűbetonelem gyárat. Hosszában tehát így nőtt meg a falum, déli irányban pedig, amerről pontosan húsz évvel ezelőtt, 1944. december 11-én a szovjet nép fiai a szabadságot hozták a községnek, most új lakótelep hatszáz új lakása nyújt otthont bányászoknak, egyéb dolgozóknak és a serény toronydaruk mozgása jelzi, hogy újabb hatszáz lakás épül a hajdani Kecskésalja dülőben.

Járom a szinte városi méretekre nőtt község utcáit. Az átutazónak talán nem sokat jelent a falu látványa. A főútvonal lényegében a régi, a község magvát alkotó belső utcák is nagyjából változatlanok, mert a község elsősorban külterületein fejlődött. Az üveggyár mellett épített új lakótelep, a már említett bányász lakótelep, a Szabadság lakótelep és az Alacska felőli úton, a kukucskai dombot benépesítő új házak sok-sok tucatja, amelyek között alig találtam meg az egykori Kukucska-telepet jelző néhány öreg, bányászkolóniai házat, — mind-mind új, a fő útvonáltól kívül eső települések. De az egykori vásártéren is több tucat új ház nyújt otthont a szentpéterieknek; sokszükség van legtöbbjére, hiszen bármennyire is épült Sajószentpéter, a lakásépítés nem tud lépést tartani a község létszámbeli fejlődésével. A környékbeli bányák egykori korlátlan urának, vitéz Ronkay Ferenc bányafőtanácsosnak, Gömbös kebelbarátjának, szélsőjobboldali országgyűlési képviselőnek hajdani rezidenciájában most a bányászok klubja van. Itt szórakoznak, pihennek a bányászok munka után, s az épület egy másik szárnyában, a bányászok napközi otthonos óvodájában a hajdan Ronkay nyomorgatta bányászok unokáit nevelik egy szebb életre, amelyben elképzelhetetlen méltóságos bányafőtanácsos Alacska felé menet a hajdani István akna, ahol valaha dolgoztam, már nem működik. Nincs meg a drótkötélpálya sem, amelynek csilléiben utazni tilos, veszélyes, de nekünk a fiatal lakatosnak még olyan férfias, jó dolog volt. A közelében nyitott új aknához diesel-mozdony vontatta vonat viszi a bányászokat.

IGEN SOKAT fejlődött Sajószentpéter húsz év alatt. Cikknek nem feladata a község két legjelentősebb üzemének, az üveggyárnak és a bányaüzemnek fejlődését, termelési eredményeit ismertetni, de feltétlen ide kívánkozik, hogy az egykor inkább mez-

töztették járási jellegű hivtalait, s a közlekedés fejlődésével szinte még közelebb krült Miskolchoz, hiszen szentpéteriek autóbusszal vonattal egyaránt, napon többször is elérhetik húsz pecs utazással Miskolcot, — község igen nagy mértékb fejlődött. További növeked sével is kell számolnunk, éppen ezért a távlati fejlestési tervben Sajószentpéter további 1400 lakás felépíté szerepel.

Sokan azt mondják, káros község fejlődésére a városk zelség. Káros, ha a dolgozc csak aludni járnak haza, k nyerüket a közeli városb keresik. Sajószentpéter az el ven cáfolat erre.

Uj híd épült a szeszély Haricán, és felépült a na Sajó-híd is, szabályozták már említett Harica-patakc amely korábban nem egysz elöntötte a környékbeli utc

Ferenczy Béni

Az ő nevével fémjelzett telivér klasszicitás a jelek szerint kifutatta magát, legfeljebb az epigonizmus szintjén folytatható.

Németh Lajos: Modern magyar szimmetria

Cosina 1908

150. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni

"Bibliai alak" cimmel hozza a lap a müvész alkotásának repr.-ját.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. dec. 2o.
XIII. évf. 51. sz. cimlap

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász (sz. 1890.)

nevét emliti a szerző, mint a magyar érem művészet egyik kiváló képviselőjét, aki az 1910-es évek második felétől kezdve készitett érmeket a képző művészet és irodalom nagyjáról (Rubens, Tizian, stb.) Műveit a mintázás szinte domborműszerű plasztikai melysége jellemzi.

Horvath Béla: Borsos M. Csontváry emlékérme

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1966. XXI. évf. szept. 2. sz.

1645-1647. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Ceremhagyományait Kiss Nagy András műveivel kapcsolatban emliti Sz. Kürti Katalin, a gyulai IX. Alföldi tárlatról irt beszámolójában.

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 7.sz. 78.old.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállitási hiradás

Népszabadság 1966 juni 3o.

Parsons Bénj

Kéllitási birodás

Népszabadság 1966.jan 30.

MDK.

Ferenczy Béni

Grafikáiról

Pestmegyei Hirlap 1966 juli.19.

MDK.

Ferenczy Béni

Grafikairól

Postmegyei Hírlap 1956 Juli.19.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállitási hiradás

Magyar Nemzet 1966 juli 1.

MTK.

Ferenczy Béni

Kiállítási hirdetés

Magyar Nemzet 1966 július 1.

MDA.

Ferenczy Béni

Kiállítási kritika

Dunaujváros 1966 ápr.6.

Ferency Rényi

Mathematical Institute of the Hungarian Academy of Sciences

Budapest, V., Reáltanoda u. 13-15.

Hungary

MDK.

Ferenczy Béni

Miállitási hiradás

Magyar Nemzet 19 66 már.25.

MDK.

Personnel Rent

Miscellaneous Expenses

Wages Month 19 66 May.25.

Ferenczy Béni, Szobrán TIBA

A főváros képzőmüv. Gyüjt.-ben levő müveit a TIT bemutatja.

– : A hét végi.... 12

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. okt. 8.

Ferenczy Béni

Szobrász, grafikus

Martsa Alajos esztergomi fotós kiváló portréfotót készített róla.

Mucsi András: Fiatal müvészek kiállitása Esztergomban.

Müvészet, 1970.szeptember - 28.lap

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

A Televízió dec. 13-án vetíti a Ferencsy Béniről készült kisfilmet.

— : Hírek

604.

A KÖNYVTÁROS, Bp. 1964. október XIV/10

Ferenczy béni, sz. obrász

A Lányok Évkönyvében megjelent Hulay Miklósnak Ferenczy béniről szóló cikke.

(f.f.): A neutrinótól a fociig 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. dec. 4.

Ferencry Béni

Dr Schaal Pál em-
lékére me 1924.

l.

Numizm. Közl-
1924-25. 27 l.

tár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 769—770. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 189. szám. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Magyarországi Szent Erzsébet
Vászon, olaj, 190×110 cm.

Ferenczy Béni

iród
2

Namiri E
490 l.

Közép-is kisipar,
mūipar.

Lukács Gy: M-ok
a kult-irt 1929

Ferenczy Béni

d'Medicina Faludi

443, 7

1929

Vajda-Hunyad. Huszárvár

Buczek József várfelügyelő leszámolása

1915. jul. és aug. hónapokról.

Ferenczy Béni

Szód

Magyarság.
1941. márc. 19.
(Négy festő, egy zsobrász
Almásy-Teleki Éva
művészeti intézetében.)

Ferenczy Béni

archeje. Olajf.
59.5 x 73.5 Ferenczy Ká-
rolystól –

Kopp 1939/40. szerzem II.

(2561-től 2576-ig.)

Ferenczy Béni

vrád 2 Hlutolsó 70. l.

1971. SZALON BUTORKÉSZLET, faragot
kanapé, két karosszék, egy asztal, eg
garnitur, geschnitzt, vergoldet, mit
Armstühle, ein Tisch, ein Konsolspi

1972. KÉTAJTÓS KÖNYVSZEKRÉNY, c
Kirschenholz. Biedermeier.

1973. ÁGY, cseresznyefa. Magyar, Biderm

1974. ÜVEGSZEKRÉNY, diófa, hajlott
eintürig. Rokokostil.

1975. ÜVEGSZEKRÉNY, diófa, egyajtós.

1976. ASZTALI ÜVEGSZEKRÉNY, fara
Tischvitrine, geschnitzt und vergold

1977. KANAPÉ, KÉT KAROSSZÉK, fa
Francia, rokokóstilus. — Kanapee, zw
überzogen. Französisch, Rokokostil.

1978. LÁBAS ÓRA, diófagyökér, trébelt
wurzel, das Zifferblatt mit getriebe

1979. KANAPÉ, KÉT KAROSSZÉK, farag
gobelin kárpitozással. Francia. —
vergoldet und Gobelintapezierung.

csüngőkkel. XVIII. sz. — Luster, geschliftenes Glas mit

csüngőkkel. — Luster, geschliffenes Glas mit 20 Armen

rozott fa, 15 karral. — Grosser Luster, geschnitzt und

ott fa, barok disszel. XIX. sz. e. f. — Grosser Luster,
H. XIX. Jh.

rült üveg csüngőkkel. Velence. — Grosser Luster, mit
ánge. Venedig.

fa. XIX. sz. — Breites Bett, ein Nachtschrank, Nuss-

yszék, vörös ripszkárpitozással. XIX. sz. — Kanapee,
ter Ripstapezierung. XIX. Jh.

vörös bőrkárpitozással. XIX. sz. — Grosses Kanapee,
eziert. XIX. Jh.

ÉK, zöld, arany szinezésü fa, sávos damaszt kárpito-
apee, acht Armstühle, grün, goldfarbiges Holz mit
XVI.

Ferenczy Béni

l.

100 Jahre mag
bild. Kunst

Pog Wien 1948

3 j. l.

utiszámlaját a Piskire történt kiküldetésről a

vonatkozó jelentésemet Erdélyből vinnaérkezve
fogom felterjeszteni.

Mély tisztelettel

kész hive

Mönernyvány

Ferencz Béni

Révai XX. 238. l.

zerkesztőség !

ágos Bizottsága által rendezett
asitott jóindulatára támaszkodva,
n tisztelt Szerkesztőséget, hogy
kozó és idemellékelt rövid hirde-
ában a közművelődési célravaló te-
tóztassék.
sém van megküldeni az előadásról
nosak azzal a kéréssel, hogy an-
bi számban helyet adni méltóztas-

tel

Ferencry Béni

urod

Révai XXI. 334. l.

Szerkesztőség !

ágos Bizottsága által rendezett
usitott jóindulatára támaszkodva,
n tisztelt Szerkesztőséget, hogy
kozó és idemellékelt rövid hirde-
ában a közművelődési célravaló te-
tóztassék.
sém van megküldeni az előadásról
nosak azzal a kéréssel, hogy an-
bi számban helyet adni méltóztas-

el

Sóós Mulci

Beck Ö. F. pénzmintái a M. Tanács könyvtárs. részére

M. Minőtvit Mikszáth Ezek

1951 1952

185. l

Kmetty János

~~Berény Róbert~~

~~Bernáth Aurél~~

~~Ferenczy Béni~~

Kmetty János

Pátzay Pál

1948. jan. 1-től
a Képzőművészeti
Főiskolán tanarokká
nevezettek ki.

Szabad Művészet
1948. 1. 4. 31. l.
(Státusrendezés a
művészeti főiskolá-
kon.)

tovább

Tájékoztató a magyar mü

bibliográfiájának kés

1./ A munkatárs kiválas

ságában őrzött bibliográfiai jeg

megállapodik röviditett jegyében

müvészeti emlékei" B. 1927. 225 l

iratoknál : Archaeologiai Értesit

A É 1889 125 l. -- folyóirat-cikk

A É 1889, 129 l. (Divald)

2./ A feldolgozás a Müem

delkezésre bocsátott lapokon tört

neve kerül, pl.: Rábaszentmiklós,

ternyire alatta az irodalom, pl :

leteken belül ingó müemlékről szó

Ferenczy Béni

[illegible] B: a

[illegible]

Szok Nagybánya

[illegible] 16. l.

[illegible] Tud. Für. S. 4.

Chy - kvár 1926

IRODALOM

– Divald: Szepes vm. müv. emb. II. 110. l.

JEGYZET

Ferenczy Béni

Vázlatai most kéztülő Kassák-plakettjéhez

repr

Uj Magyarország

1947. márc. 8.

Ferenczy Béni

Emlétve

Vezér Erzsébet: Dora de Pédery-Hunt
Magyar Hírek, Bp. 1970. jún. 13.

1021

Illyés Gyula:

Bartók

„Hangzavart"? — Azt! Ha nekik az,
ami nekünk vigasz!
Azt! Földre hullt
pohár fölcsattanó
szitok-szavát, fürész foga közé szorult
reszelő sikongató
jaját tanulja hegedű
s éneklő gége — ne legyen béke, ne legyen derű,
a bearanyozott, a fennen
finom, elzárt zeneteremben,
mig nincs a jaj-sötét szivekben!

„Hangzavart"! Azt! Ha nekik az,
ami nekünk vigasz,
hogy van, van lelke még
a „nép"-nek, él a „nép"
s hangot ad! Egymásra csikorított
vasnak s kőnek szitok-
változatait bár a zongora
s a torok fölhangolt húrjaira,
ha így adatik csak vallania
a létnek a maga zord igazát,
mert épp e „hangzvar",
e pokolzajt zavaró harci jaj
kiált
harmóniát!
Mert éppen ez a jaj kiált
mennyi hazugul szép éneken át —
a sorshoz, hogy harmóniát,
rendet, igazit vagy belevész a világ;
belevész a világ, ha nem
a nép szólal újra — fölségesen!

Szikár, szigorú zenész, hű magyar
(mint annyi társaid közt, — „hirhedett")
volt törvény abban, hogy éppen e nép
lelke mélyéből, ahová leszálltál,
hogy épp e mélység még szűk bányatorka
hangtölcsérén át küldted a sikolyt föl
a hideg-rideg óriás terembe,
melynek csillárjai a csillagok?

Bánatomat sérti, ki léha vigaszt
húz a fülembe;
anyánk a halott — a búcsúzót ne
kuplé-dal zengje;
hazák vesztek el — ki meri siratni
verkli futamokkal?
Van-e remény még emberi fajunkban? —
ha ez a gond s némán küzd már az ész,
te szólalj,
szigorú, szilaj, „agressziv" nagy zenész,
hogy — mégis! — okunk van
remélni s élni!

S jogunk van
— hisz halandók s életadók vagyunk —
mindazzal szembenézni,
mit elkerülni úgysem tudhatunk.
Mert növeli, ki elföldi a bajt.
Lehetett, de már nem lehet,
hogy befogott füllel és eltakart
szemmel tartsanak, ha pusztít a förgeteg
s majd szidjanak: nem segítettetek!

Te megbecsülsz azzal, hogy fölfeded,
mi neked fölfedetett,
a jót, a rosszat, az erényt, a bűnt —
te bennünket növesztel, azzal,
hogy mint egyenlőkkel beszélsz velünk.
Ez — ez vigasztal!
Beh más beszéd ez!
Emberi, nem hamis!
A joggal erőt ad a legzordabbhoz is:
a kétségbeeséshez.
Köszönet érte,
az erőért a győzelem-vevéshez
a poklon is.

Im, a vég, mely előre visz.
Im, a példa, hogy ki szépen kimondja
a rettenetet, azzal föl is oldja.
Im, a nagy lélek válasza a létre
s a művészé, hogy megérte
poklot szenvednie.

Mert olyanokat éltünk meg, ami
ma sincs ige.
Picasso kétorrú hajadonai,
hatlábú ménjei
tudták volna csak eljajongani,
vágtatva kinyeríteni,
amit mi elviselünk, emberek,
amit nem érthet, aki nem érte meg,
amire ma sincs szó s tán az nem is lehet már,

csak zene, zene, zene, olyan, mint a tiétek
példamutató nagy ikerpár,
zene csak, zene csak, zene
a bányamély ős hevével tele,
a „nép jövő dalával" álmodó
s diadalára ápoló,
úgy szabadító, hogy a börtön
falát is földig romboló
az ígért üdvért, itt e földön,
káromlással imádkozó,
oltárdöntéssel áldozó,
sebezve gyógyulást hozó,
jól meghallóit eleve
egy jobb világba emelő zene —

Dolgozz, jó orvos, ki nem andalítasz;
ki muzsikád ujjaival
tapintve lelkünk, mind oda tapintasz,
ahol a baj
s beh különös, beh üdvös írt adsz
azzal, hogy a jaj
siralmát, ami fakadna belőlünk,
de nem fakadhat, mi helyettünk
— kik szív-némaságra születtünk —
kizenged ideged húrjaival!

Bartók Béla – huszonöt év után

Ma huszonöt éve, 1945. szeptember 26-án gyászkeretben jelent meg a magyar újságok első oldala, hírül adva, hogy New Yorkban meghalt Bartók Béla.

A huszonötödik évforduló napjaiban Bartók zenéjétől lesz hangos minden magyar hangversenyterem, a rádió, a televízió. Ünnepi beszédek hangzanak el, kiállítások nyílnak meg, könyvek, hanglemezek és kották jelennek meg.

Legyen az ünnep abban is méltó Bartókhoz, hogy tiszta képet alkotunk róla, hogy a művész, *a tudós és az ember portréját úgy rajzoljuk meg, amilyen valóban volt.*

Bartók, az alkotóművész példamutatása távolról sem olyan egyszerű, mint ahogy sokáig hittük és hirdettük. Nemcsak azért lett a XX. század legnagyobb zeneszerzője, mert egy emberélet néhány évtizede alatt eljutott a népdal felfedezésétől annak tudományos feldolgozásán és propagálásán át a műzenébe való beolvasztásáig. A sokszor emlegetett „tiszta forrás" nemcsak a népzenére vonatkozik. Bartók mindent magába szívott, minden iránt érdeklődött, ami a kortársi művészetben megjelent. A kortársi művészetben — és nemcsak a zenében. 1937-ben írja egy svájci ismerősének: *„Azok az urak (Moholy-Nagy stb.), akiket Ön említ, talán még Bázelben lesznek; szívesen találkoznék velük."* S ugyanebben az évben, ugyanennek az ismerősnek: *„A Pierrot Lunaire-t* (Schönberg műve) *én is szívesen hallanám, erre még sohasem volt alkalmam."* Nem tudományos értekezést írunk, nem lehet célunk Bartók összes idevágó megjegyzését közölni; amúgyis most vette kezdetét az a kutatás, amely éppen ezt a célt tűzte ki maga elé: kideríteni, mit ismert Bartók a kortárs művészetből, mi hatott rá. De nem is szükséges a személyes nyilatkozatokhoz, levélrészletekhez fordulni; elég, ha magukat a Bartók-műveket kérdezzük. S éppen ez a csodálatos: a XX. század muzsikájának nagyon sok nagy alkotóművésze úgy hatott a mesterre, hogy ez a hatás *teljesen felszívódott Bartók egyéniségébe, hogy egyiknek sem lett epigonja.*

Vajon zeneszerzőink ezt az utat követték az elmúlt évtizedekben? Büszkén állapíthatjuk meg, hogy túlnyomó részben igennel felelhetünk. Réges-régen mögöttünk van már a szimplifikálás időszaka, s zeneszerzőink többsége ma már nem csak a folklorista Bartókot vallja példaképének, hanem az internacionalistát is. A „tiszta forrás" elve győzött, amikor a magyar zene alkotóművészei szorgalommal, elemző munkával, pártatlan objektivitással kitágították látókörüket és felfedezték, majd a maguk javára hasznosították a tiszta forrásokat. Így vált — és csakis így válhatott — Bartók valóban példaképpé.

S talán abban is Bartók hatását, a bartóki út követését láthatjuk, hogy *a mai magyar zene tartalmilag is oly sokrétű.* Mert Bartók egyénisége szinte megszámlálhatatlan tükröződésben jelenik meg életművében. Amint a zenetörténet egyetlen nagy komponistája sem szorítható be egy kifejezési kategória, egy tartalmi szféra keretében, úgy a bartóki életmű sem tűri a „beskatulyázást". Ez az életmű éppen azért egy és oszthatatlan, mert a maga rendkívüli sokrétűségében tárja elénk a XX. századi ember lelkivilágát: bármit hagynánk ki belőle, csorbítanánk a teljességet.

Ez mind Bartók: A néptánctételek sodró lendületű optimizmusa és az „éjszaka zenéje" típusú darabok félelme. A Csodálatos mandarin mélypszichológiája és a Concerto II. tételének vidám játékossága. A Táncszvit ősemberi botorkálása, barbár ereje és a Mandarin bevezetőjének nagyvárosi képe. A Fából faragott királyfi természetpoézise és a Zene nyitódarabjának matematikai költészete. A Cantata profana panteista szabadsághimnusza és a III. zongoraverseny lassú darabjának vallásos áhítata.

Igen, ez mind Bartók. Azaz: *ez mind a XX. század embere.* Ez Bartók nagyságának tulajdonképpeni kulcsa: mint a többi nagy alkotóművész, ő is a *teljes* embert, a *teljes* életet, korának *teljes* szellemi körképét tudta visszaadni zenéjében.

S ez egyben elvezet Bartók *emberi portréjához is.* Ha volt egy korszak, amelyben a bartóki életmű egyik oldalát fetisizáltuk, úgy ugyanez vonatkozik egyéniségének megítélésére is. Bartók-szemléletünk egy-egy vonását emelte ki egyéniségének. Pedig Bartók nem *csak* hérosz volt, hanem húsvér ember; sokszínű, különböző tulajdonságok hordozója.

Korának legnagyobb alakjaival ült egy tárgyalóasztalnál, de ugyanakkor saját kijelentése szerint életének legboldogabb napjait az eldugott hegyi falvak parasztjai között töltötte el. Ha valamitől távol állt, az az egyoldalúság, a „szakbarbárság" volt.

A lényeg azonban az, hogy ha tettre került a sor, kiállásra, bizonyításra és hitvallásra, akkor kizárólag a gerincesség, a tántoríthatatlan igazságszeretet, a humanizmus vált cselekedeteinek indítékává. A bartóki életút legszebb, leghíresebb eseményei bizonyították ezt az emelkedett erkölcsiséget: a Tanácsköztársaság idején végzett munkájáért fegyelmi elé állított Kodály melletti kiállás; a Greguss-díj visszautasítása, mikor azt egy ifjúkori, maga által már túlhaladottnak ítélt művéért kapta meg; a fasiszták által üldözött Toscanini melletti állásfoglalás vagy mind közt a legnagyobb: a fasizálódó Magyarország tüntető elhagyása 1941-ben.

A tudós képe a legegyértelműbb. Itt is az igazság megszállottja volt. *A tudományos igazság nála egyet jelentett a pontossággal, az adatok végsőkig menő ellenőrzésével.* S azzal is, hogy a tudománnyal szemben nem ismert el semmiféle más érvet. Ha valamit évek munkájával megállapított, az eredmény mellett mindenképpen kitartott. A román népzenére vonatkozó kutatásai egyaránt felháborították a 20—30-as évek szűklátókörűen nacionalista román és magyar értelmiségi köreit. Egyszerre két oldalról támadták, s Bartók egyik oldal felé sem engedett egy jottányit sem.

Bartók két nyilatkozatát idéztük az elmúlt 25 év alatt leggyakrabban, mint „vezéreszméit", mint követendő példamutatást. Az egyiket még fiatal korában vetette papírra: *„Kell, hogy minden ember, midőn férfiúvá fejlődött, megállapítsa, minő ideális cél érdekében akar küzdeni, hogy e szerint alakítsa egész munkálkodásának, minden cselekedetének mineműségét. Én részemről egész életemben minden téren, mindenkor és minden módon egy célt fogok szolgálni: a magyar nemzet és magyar haza javát."* A másik a híres „tiszta forrás" idézet: *„Az én igazi vezéreszmém azonban, amelynek, mióta csak mint zeneszerző magamra találtam, tökéletesen tudatában vagyok: a népek testvérré-válásának eszméje, a testvérré-válásé minden háborúság és minden viszály ellenére. Ezt az eszmét igyekszem — amennyire erőmtől telik — szolgálni zenémben; ezért nem vonom ki magam semmiféle hatás alól, eredjen az szlovák, román, arab vagy bármiféle más forrásból. Csak tiszta, friss és egészséges legyen ez a forrás!"*

Hadd helyezzünk e két eszme elé egy harmadikat, egy 1905-ös levélben található gondolatot: *„Dolgozni, tanulni, dolgozni, tanulni, és harmadszor is dolgozni, tanulni. Így elérhetünk valamit."*

Visszatekintve a bartóki életútra, végignézve a bartóki örökségen, ez a gondolat — s ezt realizálta az egész bartóki élet és mű — ez a legfontosabb, amit a XX. század legnagyobb magyarja huszonöt évvel ezelőtt ránk hagyott.

Várnai Péter

Ferenczy Béni rajza

Alexits György:

Emlékeim Bartók Béláról

Nehéz Bartók Béláról szólni olyasvalakinek, akit a véletlen megtisztelt azzal, hogy ismeretségbe kerülhetett vele és tanulhatott tőle *zenét, emberséget, kritikus gondolkodásmódot és — önkritikát.* Mert Bartók volt saját maga legszigorúbb kritikusa; ez tette képessé arra, hogy minden munkáját át- meg átcsiszolva, igyekezzék megközelíteni a tökéletességet.

Nem érzem magam hivatottnak arra, hogy a zenéjéről merjek írni. Számomra mindenképp ő a XX. század legnagyobb zeneszerzője; utat tört, mint Beethoven és közvetlenül ugyanúgy nem folytatható, mint ahogy Beethoven sem volt az.

Először 1916-ban találkoztam vele. Siheder fejjel azt hittem, zenész leszek: komponista és népdalkutató. Apám, aki együtt dolgozott Bartókkal a román népdalok szövegeinek kritikáján, elvitt hozzá. Bartók így kezdte, mielőtt bármit meghallgatott volna: *„Őszinte jószándékkal mondom, ne legyen zongorista, mert az favágó munka. Legyen inkább ügyvéd vagy tanár és komponáljon, ha van hozzá tehetsége."*

Elvitt Kodályhoz, aki meghallgatott; megtetszett neki, hogy magam sem becsültem sokra kompozícióimat, de nagyon jó hallásom volt és mindenképp népzenével akartam foglalkozni. Látogathattam Kodály óráit; később lejegyeztem néhányat a Néprajzi Múzeum fonográfhengereiből, magam is gyűjtöttem egy keveset Erdélyben 1925-ben és megmutattam Bartóknak. Akkor láttam, mennyire kritikus, milyen pedantériával vizsgált meg minden apróságot, díszítést. Helyeselte, hogy minden dal záróhangja után odaírtam az abszolút hangmagasságot is, de ellenőrizni akart, bár tudta, hogy jó fülem van: fütyült, leütött a zongorán két-három igen disszonáns akkordot, és amikor minden hangot megneveztem, elmosolyodott és ennyit mondott: „No, jól van." De — talán jutalomképpen — eljátszotta a Román Kolindák II. sorozatát.

Hosszú ideig nem találkoztam vele, legfeljebb hangversenyeken. Apám halála után azonban — mivel Bartók tudta, hogy jól tudok románul — felkért, segítsek neki román gyűjtése szövegeinek kritikai átvizsgálásában. Ettől kezdve sokszor találkoztam vele. Leginkább az Akadémián, de nála is, akkor már Csalán utcai lakásán. Ez volt a munkamódszer: elvittem egy csomó kéziratot, zöld ceruzával kijavítottam a hibákat és megtettem megjegyzéseimet.

Persze közben sokat beszélgettünk is. Szerette a humort. Nagyon tudta élvezni a népi szövegek néha vaskos trágárságait. Szerinte ezek az eldugott falvacskák paraszti népének a szájából nem hangzottak trágárnak. Bartók ezeket szinte természeti jelenségnek tartotta és minden, ami természeti tény, igaz, tehát szép is. Ha a szövegekben ilyenre bukkantunk, jókedve kerekedett és egy-egy zamatos kifejezésről fejtegetni kezdte nekem, hogy az miből származik.

Emlékszem, egyszer az Akadémián vaskos szövegeket néztünk át, amikor a szobában egy nő is tartózkodott. Bartók mindenképpen ki akart fejteni valamit, de hát hogy mondhatta volna ki ezeket a vaskos disznóságokat egy nő előtt?... Egyszerűen: leírta őket sorban, elkezdett komoly hangon beszélni róluk, rájuk böködve ahelyett, hogy kimondta volna őket, s közben cinkosan rám mosolygott... Olyan volt, mint egy gyerek, aki valamilyen csínyt követ el...

Azokban a szörnyű időkben — munkánk zöme 1939—40-re esett — persze sokat politizáltunk. *Közismert, hogy Bartók törhetetlen antifasiszta volt* s tudván, hogy én is az vagyok, teljes nyíltsággal szidtuk a fasiszta elnyomókat. Bartók problémája ebben a kérdésben is általános jellegű volt. Mindenkor azt fejtegette, milyen sorsa lesz a magyarságnak, ha ez a gyökeréig antihumanista, bestiális uralom sokáig tart. *Nagyon pesszimista volt.* Attól tartott, hogy az ország uralkodó rétegének náciimádó propagandája mind mélyebbre hatol és magának a magyarságnak a pusztulását vonja maga után.

Közvetlenül elutazása előtt egy ilyen beszélgetés során elkísértem az autóbuszmegállóig. Bartók útközben is azt fejtegette, hogy innen minden becsületes embernek el kell mennie, mert nincs remény, hogy itthon segíteni lehessen. Vitatkoztam vele. Érvelésemmel szemben azt állította, hogy a magyar értelmiséget már annyira áthatotta a náci méreg, hogy a szerencsétlen zsidókon kívül mindenki megadta magát a fasizmusnak. Én ezt tagadtam, mondván, hogy túloz, igenis vannak nem zsidó antifasiszták, csak meg kell őket találni. Példaként kettőnket hoztam fel. Az egyébként nagyon halk szavú Bartók dühösen felkiáltott: „Az nem számít semmit, amit mi ketten mondunk!" Keményen a szemembe nézett és a porosz kiejtést utánozva rám kiáltott: „Lieber Freund, wir sind verjüdelt!" (Kedves barátom, mi el vagyunk zsidósodva! — A fasiszták ezt az „elzsidósodottságot" vetették a szemére mindenkinek, aki csak egy szót is szólt a fasizsta hatalom rákossá váló terjeszkedése ellen.)

Utoljára közvetlenül az elutazása előtti napokban búcsúztam el tőle a lakásán. Megvallom, kicsit meghatottan. Bartók, mint mindig, határozott volt. Keményen kezet fogott és valami olyasmit mondott, hogy reméli, jobb időkben fogunk találkozni. — Nem így történt. *Bartók elmerült a természet végtelenségében, de nekem nemcsak óriási szellemének az emlékét hagyta itt.* Amikor az óceán túlsó partján volt, megjelent lakásomon egy fiatalember és azt mondta feleségemnek (én nem voltam otthon): ifj. Bartók Béla vagyok. Édesapám ezt küldi a tanár úrnak. — Ezzel letett egy csomagot. A közösen javított népdalszövegek kézirata volt, borítékján Bartók kézírásával: *„Ezt a példányt dr. Alexits György tanár úrnak szántam. Bartók Béla."* Mellette volt egy másik boríték is, benne más népdalszövegek gépírással, s a borítékon Bartók kézírásával ennyi áll: *„Ezt is."*

Sokat tanultam Bartóktól. Elsősorban azt, hogy ha az ember valóban komolyat akar alkotni, kritizálja könyörtelenül egész addigi munkáját. Tárja fel önmaga előtt az összes hibákat, mert csak így juthat feljebb. De ha már egyszer meggyőződött valaminek az igazságáról, abból ne engedjen még akkor sem, ha ebből kára származik. *Aki képes a megalkuvásra, nem lehet alkotó, nem igaz ember, hanem poltron szolga.*

Ez a szükszavúan, de mindig élesen képviselt humanista magatartás a legszebb emlékem Bartók Béláról. Mélyen elzártam magamban és igyekszem továbbadni azoknak, akiket nem ért az a szerencse, hogy személyesen ismerhették volna a Mestert.

Tervek a Zenetudomár

Beszélgetés Szabolcsi Bencével

A hazai Bartók-kutatás központja, összefogó szerve és intézménye a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézete. Az évforduló alkalmával *Szabolcsi* Bence akadémikust, az intézet igazgatóját kértük meg: nyilatkozzék a kutatások állásáról, újabb eredményeiről és az évfordulóval kapcsolatos kiadványokról, a tervekről.

— Intézetünkön belül természetesen külön szekció foglalkozik a Bartók-kutatással, de úgyszólván valamennyi munkatársunk, minden osztályunk hozzájárul a szinte kimeríthetetlen téma feldolgozásához. Így örömmel mondhatom, sok új kiadványról, tervről, ötletről számolhatok be.

A Bartók-szekció vezetője, Denijs *Dille* professzor két munkát is letett az asztalra, mindkettő hosszú évek kutatómunkájának eredménye. Dille az utóbbi években mindenekelőtt Bartók ifjúkorával foglalkozott, mégpedig mind az életút eseményeinek, mindpedig az ifjúkori műveknek vonatkozásában. Így népszerűen megfogalmazott Bartók-életrajzának legjelentősebb része az, amely a mester fiatal éveit tárgyalja. Ennél azonban sokkal jelentősebb az a munka, amely több mint egy évtizedig készült: a Bartók-művek tematikus katalógusának, a *„Bartók-Köchelnek"* első kötete. 1903-ig, tehát a Bartók által is már opuszszámmal ellátott műig tartalmazza ez a jegyzék a Bartók-darabokat, azaz éppen az ifjúkori művekről ad teljes képet. A Dille-jegyzék természetesen nemcsak felsorolja a műveket, az első ütemek kottapéldájával képviselve az egyes darabokat-tételeket, hanem a nagy műjegyzékek mintájára, minden vonatkozásra kitér: keletkezésükre, a kézirat leírására, az esetleges megjelenésekre, előadásokra, az ajánlásokra, a levél-idézetekre. Azt hiszem, a Bartók-kutatásnak, a mesterről alkotott kép kialakításának éppúgy nélkülözhetetlen segédeszköze lesz ez a könyv, mint a nagy Mozart-, Bach- vagy Beethoven-jegyzékek.

A népzenetudós Bartókról sem feledkezhetünk meg. Hosszú vajúdás után *kiadásra fog kerülni Bartók törökországi gyűjtésének anyaga.* Mint köztudomású, Bartók 1936-ban Anatóliában járt népdalgyűjtő úton. Ez az anyag azóta sem került kiadásra. Bartók a támlapokat a Néprajzi Múzeumban helyezte el letétben, s a New York-i Columbia Egyetemen őrizték a gyűjtemény előszavát, Bartók kézírásában. Az utóbbi időkben megkaptuk ezt az előszót, a dallamlejegyzések rendelkezésre állnak. A kötet gondozója Adnan *Saygun* török folklórista, aki annak idején Bartókot elkísérte az útra és a szövegek lejegyzésében segítségére volt. Saygun végzi el a szükségesnek mutatkozott kiegészítéseket és állítja össze a jegyzetanyagot. Itt említem meg, hogy az intézet munkásdal-szekciója *Maróthy* János vezetésével ugyancsak mostanában készíti el új kiadványát, *a summásdalok gyűjteményét.* Ez az anyag mintegy átmenet a munkásdal és a paraszti népdal közt; az összeállítók „hommage à Bartók"-ként adják közre a kötetet.

A kutatás egyébként mindent fontosnak tart, ami Bartókkal összefügg. A legkisebb faktológiai adat is érdekes lehet, megvilágíthatja az életút vagy az életmű akármilyen kis részletét; s ezekből a részletekből is következtethetünk majd a nagy összefüggésekre. Intézetünk folyóirata, a *Documenta Bartókiana* van hivatva ezeknek az adatoknak, leveleknek, dokumentumoknak közzétételére. Mostanáig Dille professzor szerkesztette a Documentát; röviddel ezelőtt leköszönt e tisztéről s a folyóirat szerkesztője a Bartók-szekció munkatársa, *Somfai* László lett.

Nem kifejezetten tudományos munka, de szerves része az évforduló körüli ünnepségeknek az a vándorkiállítás, amely külföldön van hivatva bemutatni Bartók életét és műveit. Ezt a dokumentációs anyagot ugyancsak Somfai, valamint *Falvy* Zoltán állította össze. Sok helyre eljuttatjuk ezt a kiállítást, s anyaga több változatban, nyelvterületek szerint, különböző dokumentumokkal kiegészítve készült el.

S ha már a képeknél tartunk, hadd tegyek említést *Bónis* Ferenc nagy ikonográfiájáról, a *„Bartók élete képekben"* című kötetről, amely most bővített, új kiadásban jelenik meg több nyelven, a Corvina és a Zeneműkiadó gondozásában. A Corvina *Újfalussy* József kitűnő Bartók-monográfiáját is kiadja — ugyancsak bővített, átdolgozott formában — német, angol és orosz nyelven.

— Professzor úr saját személyében, mivel járul hozzá az évfordulóhoz?

— Egyrészt összeállítottam egy német nyelvű antológiát Bartók írásaiból, ezt az NDK-beli Reclam-kiadó fogja közrebocsátani. Másrészt elkezdődtek az előmunkálatok egy olyan tervem realizálásához, amelynek eredménye *„Bartók és kora"* címen láthat majd napvilágot. Gyűjteményes kötetre gondolok, amely összefoglalná, elemezné és értékelné mindazt a hatást, ami Bartókot a társművészetek részéről érte, de amely tárgyalná például azt a zenei köznyelvet, amely Bartók körül élt, hatott. Tehát feldolgoznánk — mégpedig az egyes művészeti ágak kiváló történészei, szakértői — mindent, amit Bartók láthatott, hallhatott, olvashatott. Milyen kiállításokon kaphatott élményeket, milyen irodalmi alkotások voltak kezében? Az egyik ilyen lépés például *Bartók könyvtárának átvizsgálása.* Ezt a munkát *Demény* János végzi, átnézve a Bartók tulajdonában levő könyveket **szél**jegyzetek stb. szempont**jából**, valamint ő készíti el a levelezés idevágó utalásainak összeállítását is.

És végül hadd említsek meg egy talán távolabbi tervet is, amely tulajdonképpen szintén „Bartók jegyében" született. Olyan nagyobb méretű *magyar zenetörténet megírására gondolunk,* amely nemcsak műzenénk történetét adná, de végigkísérné történelmi útján a népdalt is, ily módon foglalva egységbe a magyar muzsika egészét. Ahogy Bartók munkásságában is egységet alkotott a népzene és a legmagasabb rendű műzene...

V. P.

Illés Endre:

Sebezhetetlen volt

(Krétarajz Bartók Béláról)

A népmesék veszélyes kérdésére — „Három kívánságodat teljesítem" — csak a kiváltságos mesehősök felelnek talpraesetten, a többiek elbuknak.

— Szeretnék magának játszani valamit — mondta Bartók egy ízben felesége frissen szerzett amerikai barátnőjének. Agatha Fassettnek, oldott hangulatban. — Mondja meg, mit akar hallani?

És a zongorához ült.

— Az *Allegro barbarót!* — hangzott az elhamarkodott felelet.

Bartók rosszkedvű lett.

— Miért éppen az *Allegro barbarót?* Talán nem ismeri más munkámat?

Majd pillanatnyi szünet után:

— Hát jó, eljátszom. De szeretném, ha tudná: az *Allegro barbaro* egy régen túlhaladott korszakom darabja. Nem fog igazán megismerni engem.

Bartók rossz kedvét felesleges megerősíteni: nem ismeri őt igazán, aki megáll a *Medvetáncnál,* a *Kicsit ázottan* burleszk hangjainál, az *Este a székelyeknél* finom hangulatánál. Az *Allegro barbaronál* is feizaklatóbban szól néhány év múlva a zongorára írt *Suite* harmadik része — az *Allegro molto.* A régi hangokat itt már elborítják az arab gyűjtőúton hallott, feljegyzett doboló ritmusok. És akit elkápráztatott az ötödik ajtó előtt a *Kékszakállú* nagy fényzuhataga, akit magával ragadott a *Tánc-suite* forgataga, aki szorongott az *Első zongoraverseny* aritmiás, ostromló hangjainak hallatán — elmondhatja: valamelyest ismeri már a férfiévek sűrűjébe átlépő Bartókot. De még mindig nem ismerhetjük őt „második operája", a *Cantata profana* nélkül. Majd a *Két zongorára és ütőhangszerekre írt szonáta* nélkül. A hat vonósnégyes, a *Concerto,* a *Harmadik zongoraverseny* fájdalmas és megbékélő vallomásai nélkül.

Amióta értelmesen hallgatok zenét, mindvégig ő volt a legnyugtalanítóbb, megrendítő zenei élményem. Hallgattam hangversenyeit a Zeneakadémia nagytermében, a Vigadóban, székfoglaló előadását Lisztről az Akadémián, egy másik előadását a gépzenéről kevesedmagammal egy kisteremben. Olyan szerencsés voltam, hogy fiatalon, fogékonyan hallhattam legnagyobb műveit, sokat már a bemutatókon.

De igazán, teljesen akkor ismertem meg őt, amikor a fáradhatatlan Demény János gyűjtésében végigolvashattam felkutatott leveleit, mind a három kötetet (az első kötet megjelentetésében, nehéz években, még részem is volt) — és a *zeneszerző* már-már félelmetes nagysága mellé odaállíthattam az *ember* tündöklő, hótiszta jellemét.

Hadd idézzem meg őt, az ember — leveleiből. És mások leveleiből.

NAGYON BÁTOR VOLT.

Amikor a „haramia világban" náci vállalattá változó kiadójától, a bécsi Universal Editiontól ő is megkapta a hírhedt kérdőívet a nagyapákról és egyebekről szóló kérdésekkel, először azt fontolgatta, hogy az „árja — nem árja" kérdésre beírja: „nem vagyok árja". Hiszen — magyarázgatta külföldi barátainak írt leveleiben — az „árják" indoeurópaiak, mi magyarok viszont finnugorok vagyunk, sőt, talán „fajilag" észak-törökök, tehát semmiképpen nem árják. Egy másik kérdésre pedig („Hol és mikor sebesült meg?") ezt felelte első indulatában: „1938. március 11., 12. és 13-án Bécsben." Azaz Ausztria hitleri lerohanásának napjaiban.

Végül mégis arra az álláspontra helyezkedett: „Sajnos, ezeket a tréfákat nem engedhetjük meg magunknak, mert ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy az ilyen kérdezgetések

Ferenczy Béni

Ady palettje - emlékre

Magyar Nemzet
1969 jan. 30

Ferenczy Béni

1. Két fejtanulmány, 1954. kr. 64,2 x 44
2. Vinégcsendélet, 1950. akv. 49,2 x 34,5.

Magyar Műcsarnok 1945–1969
Műcsarnok, 1969 szept-okt

Ferenczy Béni, szobrász

A Pécsi Modern Magyar Képtár szoboranyaga nem oly gazdag, mint a festészet. Inkább jelzések utalnak a múltra, végül kiszélesedik a skála a jelen művészetével. Ferenczy klasszikus értékű kisplasztikákkal szerepel. 69. sz. kép. 227. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Ferenczy Béni

Legja volt a Tanácsköztársaság művészeti direktóriumának.

A Tanácsköztársaság képzőművészeti vásárlásai. Székesfehérvár, István Király Múzeum 1969 dec. Kiáll. kat. Bev.: Szabó Julia

Ferenczy Béni

„A nagybányai művésztelep legjobb tízül legalább három kommunista volt: Ferenczy Noémi, Krizsán János és Ferenczy Béni (akit az 1920-as általános [illegible] után hagyta el Románia.)

Jász Dezső: Kassától Bukarestig. Kritika VI. évf. 8. sz. (1968. aug.) 8. l.

Ferenczy Béni

1945-50-ig a Képzőművészeti Főiskolán tanítja
Kiss Sándort.

(Savaria Mus.

„9"- Szombathely 69. Kiáll. Kat. Bev.: Tasnádi Attila
Bp. 1969

Ferenczy Béni

Rajzát őrzi a lap

a Krúdy illusztrációi"

Magyar Nemzet
1968 dec. 31

Terenczy Béni

MMK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

EK

— Ma délután tartja e havi összejövetelét az MMK Otthon Klubja. A foglalkozáson Ferenczy Béni szobrász- és grafikusművészről emlékeznek meg, majd Mesél a Nílus címmel filmet vetítenek.

— Megpróbálták elrabolni

1021

Ferenczy Béni

„Ferenczy Noémi portréja" c. mű-ve emlékre

Csongrád megyi Múlop, Szeged
1970. jún. 18.

1941 JUL 1 8
Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

SZARVA KÖZT A TŐGYIT

1021

ugyan hiába is keresném a Kortárs 6. számában megjelent Ferenczy Béni-rajzon látható csodalénynek. Pedig kereshetném, ha hinnék a rajz aláírásának, amely szerint az ábra lányt mutat — *kecskével!*

De inkább hiszek a szememnek és persze Ferenczy Béninek, aki bizony nem kecskét rajzolt, hanem „Lányt, egyszarvúval", s ingyen se vélte, hogy lesz valaki, aki ekkora bakot lő, miközben életművét méltatja.

Ó, „szűzesség jelképe" — unicornis! Mária és Szent Jusztina, Szent Agatha tisztasága előtt szeliden térdet hajtó sosem volt csodalény — hát így elfelejtettünk téged? Hiába láthatunk nap mint nap, minden könyvesbolt kirakatában, ahol az Esztergomi Képtár műkincseit bemutató kötet borítóját díszíted? Úgy eltűntél a mitológiával együtt, hogy még azt is megérhetjük hogy, Pizzanellónak tulajdonított táblaképen is át fogsz alakulni a „bujaság jelképévé" — vagyis kecskévé?

Tudjuk, hogy ennek a titokzatos állatnak „lóteste" van, homlokán hordja azt a bizonyos *egy* szarvát, Pontosan *úgy*, ahogy Ferenczy Béni is rajzolta! (Aki nem hiszi, nézze meg a rajzot, amelyre én most ezt a pár soros üzenetemet ezennel feltűzöm.)

Szerb Antalné

g kotora-
kek és a
a pénz

csak egy
mi árnyé-
aludni...
egy pohár
áig.

s után ki-
n három-
erre visz-
azonban
örrel több-

ndhattam,
oszolódott
a magya-
lér nélkül

váratlanul
tam leve-
tigám.

vel körbe-
gta a fér-

mint egy

re a ko-
ossz tor-
ámára az

ban két
csoportja.
tam meg
sználtam.
lány né-
taltam.
Játyással.
— kér-

CSÁSZÁR ISTVÁN:

UTAZÁSA

Szeretném megtudni,
Majdnem mindennap
buszra a Rajk László u
czi útig utazom.

Mit írnék egy novell
szereplő megtenné ezt

Valószínűleg, kihagy
mert ezen az útvonal
semmi. Az ember elindu
valahová elérjen. Ez a
hely, ahol történik vala

Ha mégsem hagynám
kor a szereplőm tovább
amivel máshol is foglal
találnék egy úgyneveze
Olyasmit, amit soha ne
hattam volna. Továbbá
az utazást, mint hátte
szakmai fogást, álme
esést és műanyagból ké

Irodalmi szempontb
nincs. Ki kell találni, m
relemmel és halállal,
berekkel, türelmetlen ar
tot rejtegető iskolásokk
lófogúakkal, érthetetlen
norvégokkal, dióval, be
porral.

Az utazó ügynökök úti
leg utazásról olvasnak. Ig
mukat.

Az utazó ügynökök, h
mukat, egy érdekes uta
vasnak, aki utazás köz
könyvet olvas egy érdek
ügynök [illegible] előzzék

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR MÚZEUM

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

Tatabánya

1970 JÚN 18

1970

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége, Ferenczy Béni Kossuth-díjas szobrász és grafikus, kiváló művész.

A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. Korai munkái (néhány érmen kívül főleg faszobrok) nagyrészt elvesztek. E korszakának kiemelkedő alkotása a Ferenczy Noémi-portré (1917), amely finom lélekrajzával már jelzi a nagyszerű portrémővész indulását. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal a Ferenczy-család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell; 1921-től 12 évig Bécsben él, majd 1932 és 1935 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el híres művész-emlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt súlyos betegen is remekműveket alkot, amelyek a magyar képzőművészet örökbecsű alkotásai.

Ferenczi Béni

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

1967 JUL 13

— A Corvinák és kódexek sorozatnak talán legizgalmasabb kötete van készülőben: a Világ corvinái, amely Mátyás király híres könyveinek a világ nagy könyvtáraiban és magángyűjteményeiben fellelhető egy-egy darabjának legszebb lapjait, oldalait mutatja be. A nemrégiben elhunyt Ferenczi Béni még személyesen vett részt ennek az albumnak összeállításában.

És miért nem kapható a fehérvári Colorvox lemezt, ha már van Veszprémről, Szegedről, Sopronról, Balatonról? A jóhírű pedagógus kórus és a 75. jubileumot

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1970 OKT 11

1021

FERENCZY BÉNI

(Ferenczy Béni rajza.)

A római utcán

Ókor középkor reneszánsz barokk
latin finomság és latin vásáriasság
fényűző pompa és túltarka nyomor
hadakozó egyház és harcos
munkásmozgalom
egymásba nyúl egymásra halmozódik
minden magasztos és alantas együtt
és minden hangosan nyüzsög ordít
csikorog
az ívek és az oszlopok alatt
a reklámok plakátok és cégtáblák alatt
szüntelen fórum szüntelen választás
minden örök de semmi végérvényes
minden igenre ott a nem
és minden nem igent kiált a fülbe —
s ha mégse gázolt el egy autó
észreveszed hogy ez maga
a földi arculatra lelt
örökkévalóság.

Róma, 1970. szeptember

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 JUN 18

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

MA

1970. JÚNIUS 18., CSÜTÖRTÖK

Arnold napja

A Nap kél 3 óra 46 perckor, és nyugszik 19 óra 44 perckor.

A Hold kél 19 óra 21 perckor, és nyugszik 2 óra 04 perckor.

NYOLCVAN ÉVE,

1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége, Ferenczy Béni Kossuth-díjas szobrász és grafikus, kiváló művész.

1021

A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. Korai munkái (néhány érmen kívül főleg faszobrok) nagyrészt elvesztek. E korszakának kiemelkedő alkotása a Ferenczy Noémi-portré (1917), amely finom lélekrajzával már jelzi a nagyszerű portrémővész indulását. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal, a Ferenczy-család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell, 1921-től 12 évig Becsben él, majd 1932 és 1935 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el híres művész-emlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt súlyos betegen is remekműveket alkot, amelyek a magyar képzőművészet örökbecsű alkotásai.

FULLADT MELEG

Várható időjárás csütörtök es-

CSONGRÁD MEGYEI ★ HIRLAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

KÖZLEKEDÉSI BALESET A 47-ES SZÁMÚ MŰÚTON

...si baleset történt a 47. szá-
...lmi rendszámú Robur te-

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1970 JUN 18

1024

EMLÉKEZZÜNK

FERENCZY BÉNI

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1890. június 18-án Szentendrén született a XX. századi magyar művészet kiemelkedő egyénisége, Ferenczy Béni Kossuth-díjas szobrász és grafikus, kiváló művész.

A nagybányai festőiskolában kezdi művészi tanulmányait, majd Firenzében, Münchenben, Párizsban tanul. Korai munkái (néhány érmen kívül főleg faszobrok) nagyrészt elvesztek. E korszakának kiemelkedő alkotása a Ferenczy Noémi-portré (1917), amely finom lélekrajzával már jelzi a nagyszerű portrémővész indulását. 1916-ban, az Ernst Múzeumban szerepel először nagyobb anyaggal, a Ferenczy-család közös kiállításán.

A Tanácsköztársaság megdöntése után menekülnie kell; 1921-től 12 évig Bécsben él, majd 1932 és 1933 között a Szovjetunióban. Itt kezdi el híres művészemlékérmeinek sorozatát, amellyel új utat jelöl a magyar éremművészet történetében. 1936-ban tér haza; nagy gyűjteményes kiállítását 1959-ben rendezik meg a Nemzeti Szalonban. 1967-ben bekövetkezett halála előtt súlyos betegen is remekműveket alkot, amelyek a magyar képzőművészet örökbecsű alkotásai.

KÉT szoba, komfortos, kertes családi ház, eladó. Kecskemét, Csókás József utca 31. Rendőrfalu. Érdeklődni: hétköznap délután 2 órától, vasárnap egész nap. 4961

ELADÓ két darab, felújított Hitting kályha. Érdeklődni Petőfiszállás Községi Tanács V. B. Telefon: 1. 4985

ÉPÍTÉSRE alkalmas gyümölcsös telek eladó. Kecskemét, Budaihegy 53. Hegedüs közön. 4945

CH-S Warszawa, üzemképes áron alul, 12 000,— Ft-ért eladó. Kecskemét, Budaihegy 57/a. Hegedüs közön. 4951

ELADÓ jó állapotban levő, mély gyermekkocsi. Kecskemét, IV. Vacsi utca 14. 1728

ÚJ Polski Fiat, 1300-as eladó. Tiszakécske, Béke út 147. 1723

KISSE sodrott pej, herélt ló eladó. Mindenben biztos, permetezőgépbe kifogástalan. Bús Lajos, Orgovány, Árpád út 12. szám. 1725

NAGYKÉPERNYŐS televízió eladó. Kecskemét, Fürdő utca 24. 4900

KETTŐ és fél éves kanca szamár eladó. Hajós, Sípsa-tanya. 4926

407-ES Moszkvics újravizsgáztatva, felújított állapotban sürgősen eladó. Kecskemét, Reiszmann Sándor utca 14. 4944

ELADÓ azonnal beköltözhető ház, két rendbeli lakással. Kecskemét, Epreskert u. 22/a sz. alatt. Megtekinthető min-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

— BALKÉZZEL FESTETT VIRÁG — akvarellek díszítik azokat a színes levelezőlapokat, amelyek most kerültek az üzletekbe. Hat postai kártyáról van szó, a címoldalukat díszítő csendéleteket a halála előtt jobb kezére megbénult Ferenczy Béni komponálta, már súlyos betegségéből felépülte után, az egészséges kezével.

NB I. B. Békéscsabai Előre — Győri Dózsa 2:1 (1:1), Videoton — Ózdi Kohász

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1965 MAJ 26

Ferenczy Béni

Bal kézzel

Akvarellek dís-
színes levelezőla-
lyek most kerülte-
tekbe. Hat postai k-
van szó, a címoldaluk-
szítő csendéleteket a halála
előtt jobb kezére megbénult
Ferenczy Béni komponálta.

1969 MAI 27.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

— **Bal kézzel festett** virágakvarellek díszítik azokat a színes levelezőlapokat, amelyek most kerültek az üzletekbe. Hat postai kártyáról van szó, a címoldalukat díszítő csendéleteket a halála előtt jobb kezére megbénult Ferenczy Béni komponálta, már súlyos betegségéből felépülte után, az egészséges kezével.

gyei faluban vállalt állást,
Mezőpeterden. Nehéz volt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 186-296, 188-807

1964 DEC 6.

DÉLMAGYARORSZÁG

Ferenczy Béni

— **Megnyílt a** VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás. A megnyitáson kiosztásra kerültek a hagyományos miskolci díjak is. A városi tanács 8 ezer forintos nagydíját Ferenci Béni, Fiú című bronzszobra nyerte.

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-926

19Fr SEP 19

MAGYAR NEMZET

Budapest

NAPLÓ

Szeptember 19

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatával az a finom üdvözlőkártya-sorozata, amely Ferenczy Béni tizennyolc virág akvarelljét jeleníttette meg, a napokban — az utolsó hat megjelent képes üdvözlőkártyával — véget ért. Egy nehéz, halállal végződő, súlyos betegség remeklései ezek az égi lebegésű, színpompás akvarellek; nagy művészünk pályájának befejező emlékei. Szép gondolat volt közkinccsé szórni ezeket az alkotásokat.

A szarvasok életéről forgat filmet a

Harci gyakorlat a Dunántúlon

Ferenczy Béni

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1933 MAJ 2 (

Ferenczy Béni bal kézzel festett virágakvarelljeit ábrázolják a most forgalomba hozott színes levelezőlapok. Később még további tizenkét hasonló kártyát adnak ki.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

JUL 11

ESTI HÍRLAP
Budapest

Ferenczy Béni

Virág-akvarellek

A Képzőművészeti Kiadónál újabb hat üdvözlőkártya jelent meg abból a sorozatból, amelyet *Ferenczy Béni* virágakvarelljeinek reprodukálásával készítettek. Az első hat ilyen borítékos, szép kivitelű üdvözlőkártyáról már hírt adtunk; rövidesen forgalomba kerül a harmadik 6 darab is, így a reprezentatív kivitelű üdvözlőlapok fajtáinak száma *18-ra gyarapszik.*

A kiadó a posta megbízából három üdvözlő dísztávirathoz is készíttetett virágokat ábrázoló rajzokat. A *Gonda Zsuzsa* és *Rozs Endre* tervezte dísztáviratlapok — egyiken rózsa, másikon szegfű, harmadikon egy mezei virágcsokor díszlik —, rövidesen forgalomba kerülnek.

Megmenekült
a Rá
(5. oldal)

Mikor jogos
a tettlegesség?
(12. oldal)

FERENCZY BÉNI

1948-ban felkérték, mint a Képzőművészeti Főiskola szobrász tanszakának tanárát, hogy főiskolai osztályának növendékeivel alakítson művésztelepet Esztergomban.

Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.

Művészet, 1970, ~~okt. 8~~ AUG. 10. l.

M.D.K.

Ferenczy Béni nobrán

Néhány évvel később ugyanott, az Ernst Mus.-ban nyílt meg kiállítása, ahol Beck Ö. F.-nek 1914 ben.

Beck Ö. Fülöp Emlékezései. Bp. 1957 290-291, 317, 323, 324, 325, 326.

MDK

Ferenczy Béni szobrász

Pór Bertalan: Élményeim Kortárs 1957.I.évf.3.sz. 344.o.

a.D.K.

FERENCZY Béni szobrász

müvért. 1955. 1. sz. Harasztiné Takács Marianna? Az Országos Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményei 1945- 19

88. e.

FERENCZY Béni szobrász

Művért. 1955. 1. sz.

Harasztiné Takács Marianna: Az Országos Szépművészeti Múzeum új szerzeményei 1945-1955. 89. l.

Ferenczy Béni

József A, mellszobor

Irodalmi Ujság, 1956 VII. évf. 36 n. szept. 8. 81.

Ferenczy Béni
szobrász

Esztergomban készült az „Emberpár" körtefa-faragás, az „Anya gyemekével" körtefa-faragás, a „Feszület"-e körtefa-faragás szobra.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művészlelepe Esztergomban
Műnézet, 1970. augusztus - 10. lap.

Ferenczy Béni

T.Riha Margit: Ferenczy Béni /1890-1967/. - Élet és Tudomány, 1968. 5.sz.212-217.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

158.l.

Ferencz Béni

egyéni stílusa leginkább 1920-30 közötti fejlődött.

Németh Lajos: „Hungarian Art 1945-1969." The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1970. 37.sz. 196p

Ferenczy Béni
Szobrász

M.D.K.

Ferenczy Kázoly fia.

Ferenczy Kázoly tizenvégy levele Genthon Istvánt.
M.M.M. Évlányre 1952, 1931.

 M. D. K.

FERENCZY Béni szobrász

Szül. 1890. Szentendre

1909 Ferenzében kezd mintázni

1912 Párisz Bourdellenél, és Archipenkonál tanul

1912 Jubiláris nagybányai kiállitáson szerepel

1921 Bécs } emigráns
1932 Moszkva }

1935 – ben tér haza

./.

M.D.K.

FERENCZY Béni szobrász

1919 Ady Endre ~~[illegible]~~ a szalálos ágyon (ceruzarajz) fotó

1935 Felesége arcképe (ceruza) fotó

1935 Felkönyöklő arcképe (ceruza)

1938 Játszó fiuk (ceruza és és aquarell (fotó

1938 Felesége egy bronz fiuaktól (ceruza és aquarell)

1941. Felhúzott térdű akt (ceruza és tus) fotó

./.

 M. D. K.

FERENCZY Béni szobrász

1943 Két kislány arcképe (ceruza) fotó)

1949 Fürdő után (ceruza) fotó

1950 Álomból ébredő (fekete és vörös kréta)

Illusztrációk: Illyés Gyula, Thomas Mann, Krudy Gyula regényeihez

Művért 1955. 1. sz.

Patoky Dénes: Ferenczy Béni rajzai. 70-72 l.

Ferenczy Béni

Művészetével mámilag rokon Mészáros László plasztikai nyelve.

Németh Lajos: Modern magyar művészet Fonia 1968 100.l.

Terenczy Béni
szobrász

Művészetére a tízes évek ben ~~elejéna~~ a kubizmus és az expressionizmus voltak nagy hatással. Az expressionista szobrászat egyik legnagyobb múltbeli példaképe a kérő gótikus faszobrászat.

Szabó Júlia: Magyar rajzművészet 1890-1919
Bp. 1969. Corvina 18. tábla.

Ferenczy Béni, ~~festő~~ szobrász

Lukács György 1966-ban egy beszélgetésén Örsi Istvánnal és Vezér Erzsébettel mondta, hogy később jó baxx beszélgetési viszonyban állott Ferenczyvel is. 24.old

Beszélgetés Lukács Györggyel 16.old

Irodalmi Múzeum I. Emlékezések.-Gyüjt. Összeáll. a Petőfi Múz. dokumentációs csoportja. Bpest. 1967.

Ferenczy Béni, szobrász

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei: Képek jegyzéke:
69. sz. kép: "Két nő fürdőben", bronz. 17.5 cm. Ltsz.: 68.67. Fekete repr. 229.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Ferencry Béni

Leninről készitett müveit ismerteti, méltatja és reprodukcióban közli

Kontha Sándor: Lenin alakja a magyar képzőművészetben. Mivtört.Ért. 197o. 2.sz. 1o9-117. l.

Ferenczy Béni (1890-1967)

8. Sárkányölő Szent György tr. 32 cm. ltsz. 52.160
9. Az alvó Ady Endre, 1918. ceruza, papír 307 X 210 mm. ltsz. 1919.
10. Hármas aktkompozíció 1919. ceruza, papír 567 X 388 mm. ltsz. 1919-561.
11. Aktkompozíció. ceruza, papír 422 X 339 mm. ltsz. 1919-560

A Tanács Köztársaság képzőművészeti vásárlásai Szézesfehérvár, István Király Múzeum 1969 dec. Kiáll. kat. Bev.: Szabó Júlia

Ferenczy Béni

néhány jó plakettet állított ki.

m. v.: A Tamás Galériában . . .
N. U. 931. XII. 6.

Ferenczy Béni MDK

Fürdöző nő, bronz

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

M.D.K.

Ferenczy Béni

"Parasztasszony" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap és megjegyzi, hogy Hajnal János müvésszel "plasztikáiból és festményeiből kiállitást rendeztek"

Szinház, Bp. 1945. nov. 7-13. I. évf. 13.sz.
25. lap

Ferenczy Béni szobrász

M.N.M.

Művei a kiállításon

Perneczky Géza: Magyar szobrászat 1920-1945

Kiállítás Székesfehérváron

Magyar Nemzet 1966. márc. 25. 4.l.

Peregrzy Beni szobrász

Ferenczy Béni, szobrász

Játszó fiúk c. kompozícióját

Székesfehérvárott állítják fel.

— : Hit

8

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. nov. 22. [Vidéki]

Ferenczy Béni Szobrász

cikke: A Szép művészeti Múzeum grafikai gyűjteményének kiállítása fennállásának 50. évfordulója alkalmából.

Művészettörténeti Értesítő, 1957, 11 évf. 1 sz.
48 – 53 oldal.

Ferenczy Béni

Résztvesz a Műcsarnok kiállításán

Risley Gábor. 25 év magyar képzőművé-
nete a Műcsarnokban

Népszava, Bp. 1969. sep. 26.

Ferenczy Béni

Résztvesz az Ernst Múzeum
Miállításán

Oelmacher Anna: Magyar művészet
1896-1945.
Magyar Nemzet, Bp. 1964. sep. 26.

Ferenczy Béni

Bronz-kisplasztikáját kiállítják
a Budenz-ház múzeumában

Hétfői Hírek, Bp. 1970. febr. 2.

Terencsy Béni

Alkotását a Lakatos utcában avatjál fel.

Úgy nabrak Fehérnáron

Fejér Megyei Hírlap, Siófok Fehérvár
1970. jan. 27.

Ferenczy Béni

szerepelt a XI. Dr. Kepzőmův-i Kiállitáson

Kepzőmův. Almanach Bp. 1969. 31. o. Frank:
Jegyzetek

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Ferenczy Béni

1967-ben szerepelt a Gresham-csoport kiállítá-
son egy szobra

Képzőmű. Almanach Bp. 1969. Pernecz[illegible]: Gresham
22. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Ferenczy Béni

A párisi ntk. érem- és plakettkiáll. Szabad Művészet, 1949, 223 l.

Ferenczy Béni
Plakettek, bronz

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 9 l.

Ferenczy Béni
Ady, plakett, bronz

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jun. 9 l.

M D K

Ferenczy Béni

Ady, plakett

Dési-Huber István Kör kiállitása 1949.

M D K

Ferenczy Béni

Ady maszk. Plakát.

Dési-Huber István Kör kiállitása 1949.

Pór Bertalan

MDK

Ferenczy Béni

Uj romantika. Tanúk-Galéria CLIV. Kiáll. 1944. febr. 4 l.

M.D.K.

Ferenczi Beni

szobrász

Szobrászaink közül is foglalkoznak az érmészettel, így Ferenczi Beni is, és sok szép érmet készített.

Fővárosi képtár kiállításai IX–LIV.: Magyar érem és plakett-művészet 1800-tól napjainkig 8 lap, Budapest 1949.

MDK

Ferenczy

Gerevich Tibor: L'Ungheria alla XXII. Biennale di Venezia. Corvina, 1940, 6.sz.

Ferenczy Béni MIK

öt

művével szerepelt Párizsban
a Nemzetközi Éremkiállításon.

Műterem 1958 I. évf. 3. sz. 46. o.

MDK

Ferenczy Béni

Nővérek, bronz
Fürdő nő törülközővel, bronz
Nővérek, tölgyfa

KUT kiáll. N. Szal. 1943. okt. 2 l.

Ferenczy Béni MDK

aranyérmet kapott

a brüsszeli Világkiállitáson.

Müterem 1958 I. évf. 8. sz. 41.o.

Ferenczy Béni MDK
szobrász

művei a XXIV. Biennálén /1948/
a megrongálódott nagy magyar pavilon helyett
a ki nem állitó Románia pavilonjában találtak
helyet.

16.o.

Vayer Lajos: Magyar művészet a Biennálén.
Müterem 1958 I. évf. 9. sz. 14-19.o.

Ferenczy Béni

MDK

érmei

az XB/ 1958-as Biennálén.

19.o.

Vayer Lajos: Magyar müvészet a Biennálén.
Müterem 1958 I. évf. 9. sz. 14- 19.o.

Ferenczy ~~Béni~~ Béni

MDK

művei szerepelnek az 1958-as velencei Biennálén a magyar pavilonban kiállítandó művek között.

Műterem 1958 I. évf. 6. sz. 45.o.

MOK

Ferenczy Béni

Nővérek, bronz
Fürdő nő törülközővel, bronz
Nővérek, tölgyfa

KUT kiáll. N. Szal. 1943. okt. 31.

MDK

Ferenczy Béni
Játszó fiuk

Tamás Ernő: Az I. Magy. Képzőmüv. Kiáll. kisebb szobrai és kisplasztikai müvei. Kis Ujság, 1950. szept. 13. 4 l.

MDK

Ferenczy Béni

Fafigura
Női képmás, bronz

KUT II. kiáll. 1925. márc. N.Szal.

lo l.

MDK

Ferencry Béni

(szerepel a Műcsarnokmak az Októberi Forradalom 40. évfordulója tiszteletére rendezett kiállításán.) (más adat nincs.)

Artner Tivadar: Egy kép. A Műcsarnok nagy kiállításáról.

Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 48. sz. [4.l.]

Ferenczy Béni

M.D.K.

szobrai

1.) Női képmás. Bronz.
2.) Ferenczy Károly II Hátlap
3.) Greco. Bronz
4.) Jutalomérem. Ezüst
5.) Bartók Béla. Bronz
6.) Lenin. "
7.) " Hátlap
8.) Férfiképmás. Ón.
9.) Éremhátlap "

Fővárosi képtár kiállítása XLIV.: Magyar érem- és plakettmüvészet 1800 tól napjainkig. Budapest, 1948. 28 lap.

M.D.K.

FERENCZY Béni szobrász

A belügyminisztérium sarokrelietje

Grandsnér Jenővel

Müvért. Pogány Ö Gábor: Az első Magyar Képzőmüvészeti Kiállitás 126. l. 1952) 126.

Ferenczy Béni
Ülő nő

Uj magyar aquarellek, Tamás Gal. CXI. kiáll.

Ferenczy Béni

Ülő leány, bronz

Alkotás Művészház XXXV. kiáll. 1947. jun.

Ferenczy Béni

Lehajkó nő, szénr.
Női fej, cer.
Gondolkodó, kréta
Lehajló nő, bronz
Fürdő nő, "

KUT kiáll. N.Szal. 1938. okt. 1.

Ferenczy Béni

Ülő fiu, bronz
69-7o. Női akt, bronz

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

Ferenczy Béni

Női akt, vizf.
Ülő női akt, "
Lap a vázlatkönyvből, vizf.
Női akt, cer.

KUT kiáll. N.Szal. 1940. nov.

Ferenczy Béni

Női akt, szépiar.
Női torzó, bronz
Érmék és plakettek

KUT kiáll. N.Szal. 194o. nov.

Ferenczy Béni

Gróf Teleki Pál emlékérme, bonz, ezüst
Leányka arcképe, bronz
Gróf Pálffy Pálné arcképe, bronz

KUT kiáll. N.Szal. 1941. nov.

Ferenczy Béni

Lehajló nő, bronz
Kompozició, "
Akt, "

Fővy. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 17 1.

Ferencsy Béni

Gerlitei /: A velencei biennale

Szodalmi Ujság 1956 III évf. 36 sz. szept 8.

3 l.

Ferenczy Béni
Nobrás

Esztergomban 1947 nyarán
bészítette a műven korte fa
fesületét, melyhez a szerszá-
mokat Einczinger Sándor ottani
pihmester – maga is művezhedett –
adta.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni műnésztelepe Esztergomban
– Műnészet, 1970. augusztus – 10. lap

Ferenczy Béni

Szobrász

„Petőfi S." c. nobra nevezel a
„Ü. kép zöm. kiállítésra

Nonlini: A Ü. m. kép zöm. kiáll. nobrás

Nepszava 1956 jan. 7. - 84 évf. 6 n. 6 l.

Ferenczy Béni
szobrász

Esztergomban készült a „Női aumiés" bronza, a „Boreas és Psyché" bronz műve, a „Fésülködő nő" terrakottája, amit bronzba is elkészített.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.
Művészet, 1970. augusztus-10. lap.

Ferenczy Béni

Lukin László: Ferenczy Béni világa. - Muzsika, 1967. 8. sz.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970.1.sz. 68-107. l./

83. l.

Ferenczy

Szerepel a „Magyar tág és népélet" kiállítson a Műcsarnokban

Magyarság, 1926, XI. 14

M.D.K.

Ferenczy Béni
szobász

Részt vett a tárlaton.

dr. Végvári Lajos: Pécsi képzőművészek a ..
Dunántúli Napló, 1956. május 9 - 3 lap

Ferenczy Béni

Cifka P.: Monumentális szobrászatunk néhány problémájáról. Sz.M. 1954. ápr.sz. 59 l.

Ferenczy Béni

Genthon István: Az uj magyar szobrászat. M.Szemle
1934. XX. 2.sz. 169 l.

MDK

Ferenczy Béni
Nobrasz

1932-ben az „Moszkvai Munkásmozgalmak Történeti Múzeumának" adott el pénz-minta lenyomatot.

Soós Gyula: Bedő Fülöp pénzmintái a Magyar Tanácsköztársaság részére
MNM Évkönyve 1951, 185 l.

MDK

Ferenczy Béni

Ferenczy Béni: Párizsi emlékeim Csillag,X.évf. 1956.szeptember 582-594.l.

MDK

Ferenczy Béni

Ferenczy Béni:Nagybányai emlékeim Csillag, X.évf. 1956.május 991-1000

Ferenczy Károly Béni

~~festő~~

M.D.K.

Első jelentkhenyebb kisplasztikája a sárhányt ölő Szent Györgyöt ábrázolja Noemiről készült bronzportréja 1917 ben készült. A Szovjetunióban tervelte és valósitotta meg a művész-érem sorozatát.

Genthon István: Ferenczy Béni
Művészet, 1963. felmár – 7 lap

Ferenczy - család

CIII

Bolmár Éva: A Ferenczy-család
Kortárs, 1968/12. 2011–2016.

Ferenczy Béni, szobrász MDK

Borsos Miklós piszkei márványból
készítette el Ferenczy Béni szobrát.

Juhász Árpád: A piszkei „márvány"
1395-1400.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. VII. 24. [XXV/30.

Ferenczy Béni

szobrászmüvész /189o-1967/ nekrológja. - Dél-Magyarország, 1967.jún.3. - D.I.Vigilia,1967.32.évf.7.sz.491. - Frank János, Élet és Irodalom, 1967.jún.lo. - Csongrád Megyei Hirlap, 1967.jún.3. - h.m.Tiszatáj,1967. 21.évf.7.sz.696-697.l. - Juhász Ferenc,Élet és Irodalom,1967.jún.lo. - K.Gy.Mivészet,1967.8.évf.8.sz.11.l. - R.Gy.Népszabadság,1967.jún.3. - Szocialista Mivészetért,1967.7-8.sz.12.l. - Simon István,Kortárs,1967. 11.évf.8.sz.1297-1298.l. - Sz.E.Népszava,1967.jún.3. - Magyar Nemzet,1967.jún.3.

Az 1967.évi magyar mivészettörténeti irodalom bibliográfiája /Mivtört.Ért.197o.1.sz.68-1o7.l./

1o5. l.

Ferenczy Béni

SAJTÓFIGYELŐ
HAGYOR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1970 SEP 26

1021

1970. SZEPTEMBER 26., SZOMBAT

Bartók hazatalált

Huszonöt évvel ezelőtt, 1945. szeptember 26-án, a New York-i West Side Hospitalban halt meg Bartók Béla. Még nem töltötte be a hatvanötödik életévét. Néhány héttel előbb vezércikk jelent meg a budapesti Szirház című lapban: „Bartók jöjjön haza!" Senki sem sejtette itthon, milyen válságos volt már az állapota. „Pedig én is szeretnék hazamenni, végleg" — írta július 1-én Zádor Jenőnek Hollywoodba.

Nagyon vártuk haza. Ezért volt nagy a megdöbbenés, amikor halálhírét kaptuk. Talán ebből a megdöbbenésből ered, hogy halálának évfordulóit jobban számon tartottuk máig, mint a születésnapját. 1955. szeptemberében, a tizedik évfordulón még szorongva emlékeztünk: vajon eleget tettünk-e, hogy művészetét birtokunkba vegyük? Mert a fasizmussal, sovinizmussal, korlátoltsággal szembeni magatartásának, szigorú erkölcsi tisztaságának emlegetése, emberi alakjának legendás fénybe állítása közben sokáig hiányoztak művei a magyar hangversenyéletből. Újabb évtizeddel később azonban már büszkén említette minden ünnepi szónoklat és írás: Bartók hazatalált.

Az igazság az, hogy mi találtunk rá.

A koncertdobogón egy ideig ritka vendég volt. De énekelték a kórusok: munkások, parasztok énekkarai, meg — a gyerekek. Akik közben felnőttek. 1945 decemberében az Operaház bemutatta A csodálatos mandarint, teljes színpadi trilógiája azóta van nálunk műsoron. De csak nemrég vonzza úgy az embereket, hogy minden előadásán telve a nézőtér.

Az értetlenség megszűnéséhez semmi egyéb nem kellett, csak hallatni, megszólaltatni, egyre többet játszani a műveit. Az idősebb generációból talán még akadnak, akik ismételgetik, hogy érthetetlen. De kérdezzünk rájuk: — A Divertimento? — Ja, az más, azt én is élvezem. A csodálatos mandarin? — Na, persze, az izgalmas, érdekes. A Concerto? — Hát, az nem olyan borzasztóan „modern". A vonósnégyesek? — Az már nem nekem való... Ha tovább kérdezünk, kiderül, hogy akinek nem való, az vagy nem hallgatta még nyugodtan végig egyik Bartók-kvartettet sem, vagy olyan emberről van szó, aki egyáltalán nem hallgat soha kamarazenét. Aki hallgatja, érti is előbb-utóbb. Aki érti, élvezi és szereti.

Nálunk, a hazájában, több tényező könnyíti meg a Bartók-művek jobb megértését: a népdal elemei, zenei jelrendszere már az iskolából, rádiózásból ismert; a népzenére alapozott magyar kompozíciók alaphangja, legjellemzőbb közös vonásai szintén. Természetes, hogy ebben a környezetben más a megszólaló bartóki hang akusztikája, rezonanciája, mint bárhol másutt a földön. Ez pedig nemcsak a megértését könnyíti meg, hanem a megszólaltatását is. A felcsendülő muzsika az előadók és a hallgatók kontaktusában válik művészi élménnyé. A jó élménykapcsolatból nemcsak a hallgatók profitálnak, hanem a muzsikusok is. A világon sok jó Bartók-interpretátor akad ma már. De mikor magyar zenekar szerepel valahol idegenben, mindig nyújt valamit a hallgatóinak, amit előbb nem ismertek, nem fedeztek fel a különben ismerős művekben. Az ősforrás, a szülőföld együttzengését.

Bartók zenéje ma már közkincs nálunk is. Szerzeményeit ezrek hallgatják, tanulják, éneklik és muzsikálják. Az idegenben elhunyt nagy mester, huszonöt évvel a halála után hazatalált. **Fodor Lajos**

Ferenczy Béni rajza

Közgazdá
a pártértekezle

A gyorsvonat Budapest felé robogott, a kis fülkében csak ketten utaztunk.

— Szabad egy percre kölcsönkérnem a töltőtollát?

— *Tessék* — válaszoltam útitársamnak, aki figyelmesen olvasta a kongresszusi irányelveket, majd aláhúzott néhány sort.

„A negyedik ötéves terv feladatai szükségessé teszik a gazdaságirányítás módszereinek további tökéletesítését... Javítani kell a vállalati tervezést, bontakozzék ki jobban az állami és a szövetkezeti vállalatok önállósága, erősödjenek egymás közötti gazdasági kapcsolataik."

Amikor tollamat visszaadta, szomszédom észrevette, hogy kezemben a Közgazdasági Szemle legújabb számát tartom. Bizonyára kollégának vélt és vitapartnernek fogadott.

— Küldöttnek választottak a pártértekezletre. Ha szót kapok, felhívom a figyelmet, hogy megyénk ipari üzemeinek többsége nem önálló vállalat. Olyan üzem közgazdásza vagyok, amelynek központja Pesten van, azt tapasztalom, hogy a gazdaságirányítási reform megtorpan a gyáregység kapuja előtt.

— *Hogy érti ezt? Hiszen megyénk legnagyobb sikerének mondhatjuk, hogy mindinkább ipari jellegű megyévé válik.*

— Valóban így van, ez örvendetes, jó dolog. De a közgazdász küldött ne csak a közismert eredményeket sorolja, hanem szóljon azokról a jelenségekről is, amelyek a további fejlődést akadályozzák. Arra a feszültségre szeretném irányítani a figyelmet, hogy megváltozott a népgazdaság makromechanizmusa, de kevés változást tapasztalunk a gyáregységek irányításában. A nagyobb vállalatok a szocialista tervgazdálkodás jelenlegi fejlettségi fokának megfelelő önállóságot kapnak, élnek is a vállalkozói jogokkal, de több gyáregységnek ma még csak a tervutasítás végrehajtásához van joga.

— *Milyen fejlődésgátló körülményeket tapasztal?*

— Népgazdasági és vállalati szinten a munka mércéje a nyereség lett. De a gyáregységeknél, az üzemeknél, ahol a nyereség jelentős része képződik, nem is tudják, hogy mennyi a tényleges üzemi nyereség, a nagyvállalatnál helytelenül osztják el a fejlesztési és részesedési alapot, nincs önálló és következetes létszám- és bérgazdálkodás. Ilyen körülmények között hogyan lehetne jól szervezni a termelést, vajon mikor és hogyan jutunk előbbre a termelékenységgel, a gyártás- és a gyártmányfejlesztéssel?

— *Nem türelmetlen ön?*

— A hiányosságokat nem tudom szótlanul nézni. Minden vezetőnek, köztük a közgazdásznak is, kötelessége az üzem irányításának korszerűbb módját keresni. Hogyan, milyen ismeretek alapján osszák el a nagyvállalatok és a gyáregységek között az anyagi eszközöket, a különféle alapokat és juttatásokat? Ha az üzemek közötti elosztás során nagyot tévednek, akkor nagyon megkárosítják a népgazdaságot és a dolgozókat is. Könyvelnek „lent" az üzemben és „fenn" a nagyvállalatnál, s a kettősség miatt meglehetősen felduzzadt az alkalmazotti létszám. Hogyan, milyen számítások szerint határozzák meg Budapesten, hogy a vidéki üzemben mennyi legyen negyedévenként a termelési érték, a létszám és az egy főre, egy órára eső munkásbér? Valójában az eredmény milyen hányada függ a gyáregység munkájától, illetve a központ beleavatkozásától?

— *Igaza van. Érdemes volna részletesen megvizsgálni a nem önálló üzemek irányítását és összehasonlításokat tenni.*

— Nem ártana. Az elmúlt év végén miniszteri utasítás jelent meg a nagyvállalat és a tröszti szervezet korszerűsítésére és az érdekeltségi rendszer tökéletesítésére. De egyik másik nagyvállalat vezetője különböző érvekkel indokolja a túlzott központosítást, az üzemek eredményeinek „felülről" irányított kiegyenlítését. De arra nem lehet kielé

---

van, teheti, vége a város egy nehéz korszakának, harcának, erőt kell gyűjteni a következőkhöz. Helyettese kalauzként mellém ad egy újságírót, szimpatikus fiatalember, annál is inkább, mert a bemutatkozás után néhány perc múlva kiderül, hogy mi ismerjük egymást, valamikor, nem is olyan régen, Egerben végezte a tanárképzőt. Neve: Palágyi Béla. Elindulunk a városba. Szolnok sem szép város, az alföldi városok már ilyenek. Pedig ipara is van, gazdag történelmi múltja, mindene, ami egy magyar vidéki várost városi rangra emel. Amíg 30 fokos melegben rójuk az utcákat, a kolléga a bennszülött patriotizmusával és tájékozottságával meséli el a város rövid történetét.

Tavasszal két napot töltöttem, most nyáron is meglátogattam a romantikusan szép Tiszaliget üde, zöld foltjában elterülő nyaralótelepet. Végig a folyó partján vállalati üdülők színes, tarka tömbje. Vajon mi történhetett velük, amikor dühösen tajtékzott, tombolt az ár?

Mondanom sem kell, hogy az újságíró kolléga a város múltjának és jelenének ismeretével nem éri be, színes szavakkal ecseteli előttem és talán önmaga előtt is a város jö[illegible] és ahogyan hallom, meg, hivatalos neve felszabadulási emlékmű. Talpazatába a megyei fiatalok egy üzenetet helyeztek el, kedves levél ez romantikus is, ahogyan a fiatalokhoz illik. Csak ötven év múlva szabad felbontani és megtudni a hagyatékot, mit írtunk mi, illetve a szolnoki fiatalok ma, mit üzentek a 50 éve múlva következő generációnak, illetve az akkori fiataloknak.

Az első rózsát Beregovo szovjet űrpilóta ültette. Azóta minden ember, aki meglátogatja a várost, eljön ide, és el ültet egy rózsatövet. Nézem a szobrot, közelről, aztán távolról, nagyszerű figurája van, monumentális, jó.

Amíg Palágyi kedvesen, előzékenyen tájékoztat engem számba veszem, milyen szituációkban voltam én itt Szolnokon, kiket ismerek úgy közelebbről és kiket távolabbról, mi ebben a városban az érdekes, a karakterisztikus, az esemény számomra. Sokszor jártam itt, akadt kedves és kevésbé kedves emlékem. Ismerem az újságírókat, a színház dolgozóinak és színészeinek jó felét, sok embert ismerek a megyei PB-n is. A legkedvesebb emlékem azonban mégis 1970. tavaszából való, amikor a megyei szerkesztő kollégám Varga Jóska kicsalt bennünket a palotási áll. gazd.-ba, sül

Ferenczy Béni

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSEPEL

1970 SEP 25

/1021

FERENCZY BÉNI *grafikája*

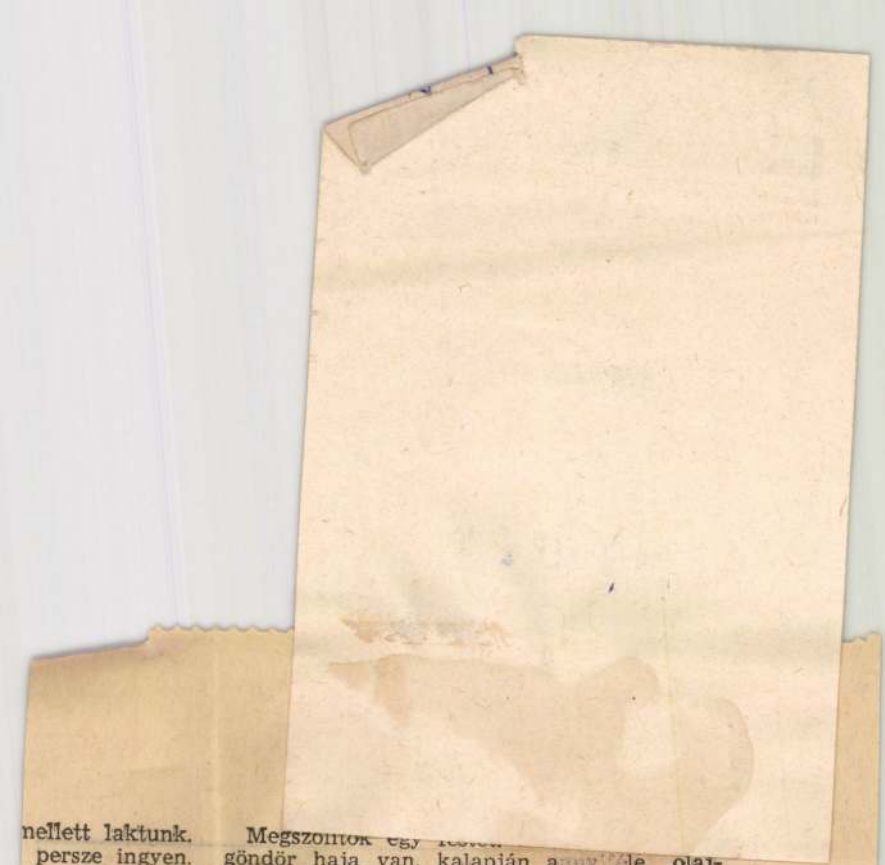

nellett laktunk.
persze ingyen.

osnő! Két csil-
ékünket, sóhaj-

, a képek közt

z Olajváros. A
volna ti is, ha

homlokát.
Ha a fiamnak
Angyalt.
ot és Kistüskeit
Pézsma járkálni
asztalhoz, végül

Duna-partra?

? — húzza ösz-

dtam volna va-

gondolom —, a
akik azt hiszik,
k, és egyetlen
nyugdíjig.

láton, zuhanok
szobám előtt

zést: meghatot-
zek egy negyed-
z ujjaim remeg-
z, megszerkesz-
Minden szó logi-
ejezés esztétikai
ezzem, hangosan
án önkéntelen

Megszólítok egy festett göndör haja van, kalapján annyi-féle olajfolt, ahány színnel életében nem dolgozhatott még. Készségesen tájékoztat.

— Az ám, ebédszünet, már két napja. Pénteken elfogyott az eternit, nincs mit festeni. És sróf sincs, nem tudjuk felszerelni az álmenyezetet, meg vaskeret sincs, meg enyv sincs, meg semmi sincs.

— És azóta itt...?

A fiú elkomorodik, gyanakodva végigmér.

— Csak azt nem tudom, mit fáj ez magának? Csak azt nem tudom, mennyi pénzébe kerül ez magának?

Odaadom a szerelő kétforintját — Enynyibe sem — nyugtatom meg, és békésen, mint akik félreértést tisztáztak, elbúcsúzunk.

Újra a folyosón vagyok, hetven méter hosszú tengely, jobbra-balra ajtók, szekrények, termek, neon és vészvilágítás, ember sehol. Zaj nincs, csak a hőközpont felől jönnek tompa zuhogások, mintha dolgoznának. Benézek a hőcserélők alá, megnézem a sarkokat, tolózárakat, — talán liliputi brigádok nyüzsögnek valahol, de nem találok mást, csak egyetlenegy emberformájú lényt: Vargát, a csempézők csoportvezetőjét, amint a trópusi melegben két boyler közt horkol. Hogy fel ne ébresszem, óvatosan mellé ülök, harlekinarcát nézem, még álmában is mintha egyszerre sírna-nevetne.

Megdörzsöli a szemét, kábult mosollyal bámul rám.

— Ne haragudjon — mentegetődzöm —, nem akartam felébreszteni.

— Tessék csak — csinál helyet maga mellett —, már kialudtam magam. Hétfő van kedves, tudja, milyen egy nap az.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓHIVATAL

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 DEC 8

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

AZ ISTVÁN KIRÁLY MÚZEUMBAN

Székesfehérváron, dr. Gerelyes Ede történész megnyitotta a Tanácsköztársaság képzőművészeti vásárlásaiból rendezett kiállítást. 53 képet és 4 bronzszobrot mutatnak be. A kiállított alkotásokat a Tanácsköztársaság múzeumi és művészeti direktóriuma Ferenczy Bénitől, Medgyessy Ferenctől, Pátzay Páltól, Poór Bertalantól és Moholy Nagy Lászlótól vásárolta.

VINCZE ANDRÁS szegedi festőművész alkotásaiból a bajai Türr István Múzeumban vasárnap kiállítás nyílt.

Ferenczy Béni

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

Magyar kiállítások külföldön

Több külföldi városban mutatkoznak be a magyar képzőművészek március hó második felében. A *párizsi Musée Galerie*-ben reprezentatív kiállítás nyílik magyar művészek mintegy kétszáz alkotásából, festményekből, grafikákból, szobrokból. A *moszkvai Képzőművészeti Akadémián* 23-tól a Ferenczy család több mint kétszáz művéből összeállított tárlat fogadja az érdeklődőket; a megnyitón részt vesz Ferenczy Béni özvegye is. *Berlinben*, az NDK fővárosában a Művelődésügyi Minisztérium, a Műcsarnok és a Kulturális Kapcsolatok Intézete közös rendezésében 25-én nagyszabású kiállítás kezdődik az alföldi képzőművészek alkotásaiból, több mint száz festményt, ezenkívül szobrokat, grafikákat és érméket mutatnak be az egyik múzeumban. Ugyanezen a napon *Minszkben* a mai magyar iparművészek textil, kerámia és ötvös alkotásaiból nyitnak kiállítást.

nácskoztarsaság ...

Az SZDP baloldali ellenzékéhez tartozott, és ezért 1925-ben kizárták az SZDP-ből. Alapító tagja és titkára volt a KMP által kezdeményezett és irányított, 1925-ben megalakult Magyarországi Szocialista Munkáspártnak. Többszöri bebörtönzése után 1932-ben a Szovjetunióba emigrált, ahol 1940-ig a Vörös Szakszervezeti Internacionálé közép-európai osztályán dolgozott. Vági István a törvénysértések áldozata lett.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1969 NOV 28
1021

1969. NOVEMBER 28., PÉNTEK

BUDAPEST

Emlékművek, szobrok

A felszabadulás 25. évfordulója, valamint Pest–Buda egyesülésének centenáriuma alkalmából újabb jelentős képzőművészeti alkotásokkal díszítik Budapest közterületeit. A felszabadulás negyedszázados jubileumára

a főváros elkészítette a Marx—Engels emlékművet, a Szir néven ismert, hős budapesti partizán és csoportja emlékművét.

A spanyolországi szabadságharcban részt vett nemzetközi brigád magyar csoportjának emlékműve a jövő év augusztusában készül el. *Madách Imre* szobrát a margitszigeti úttörőparkkal szemben állítják majd fel. Ugyancsak a jövő évben kerül felállításra a *Virág Benedek* emlékszobor és a *Szilágyi Erzsébet* emlékmű.

A budai várnegyedben szoborral díszített *ivókutat* állítanak fel a *Hunyadi János út* mentén.

A XI. kerületi *Hanoi-parkban* előreláthatólag 1971-ben felállítják *Ho Si Minh* emlékszobrát, s valószínűleg ugyanebben az évben helyezik el *Budapest* valamelyik jelentősebb pontján *Bartók Béla* emlékszobrát.

Művészi síremléket állíttat a főváros a jövő évben Karinthy Frigyes írónak, Ferenczy Béni és Stróbl Alajos szobrászművésznek, Burghardt Rezső festőművésznek,

s felállítja a munkásmozgalom egyik jelentős eseményét megörökítő Vörös Brigád emlékművét.

kereskedelmi küldöttség Budapesten

A magyar—szovjet belkereskedelmi munkacsoport ülésére *Sz. M. Szemicsev* kereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével csütörtökön szovjet küldöttség érkezett *Budapestre*. A szovjet delegáció a Belkereskedelmi Minisztérium vezetőivel tárgyal a két tárca közötti gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés kérdéseiről.

Elutazott az SZMBT küldöttsége

Eredm

zárás

Huszonkét esztendővel ez előtt alakult meg Újhartyán-ban a földművesszövetkezet. Akkor még csak *Újlengyel* csatlakozott hozzá, ma viszont már *Inárcs, Kakucs* és *Hernád* is. Összesen huszonhét bolt, tizenhét vendéglátóipari üzlet, öt felvásárlótelep, négy szikvízüzem, szeszfőzde, építő-, asztalos- és szerelőbrigád — ez ma az Újhartyán és Vidéke ÁFÉSZ. Száznegyvenöt dolgozója van.

●

Az elmúlt napokban bensőséges ünnepséget rendeztek. *A szövetkezet száznegyvenöt dolgozója közül száztizennyolc kapott pénzjutalmat.* Elsősorban *a szövetkezet törzsgárdá-*

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

A moszkvai Puskin képzőműv. Múzeum-nak ajándékozták „A művész felesége" és „A lépő nő" c. szobrát.

— : Festményajándék

S.

ESTI HIRLAP, Bn. 1969. nov. 26.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969
ASSZONYOK
Budapest

Ferenczy Béni

1021

Magyar szobrászok tárlatán

A művészetbarátok nagy érdeklődéssel tekintették meg Ferenczy Béni és Medgyessy Ferenc alkotásait a Moszkvában rendezett magyar kiállításon

Fotó:
B. Pokrovszkij

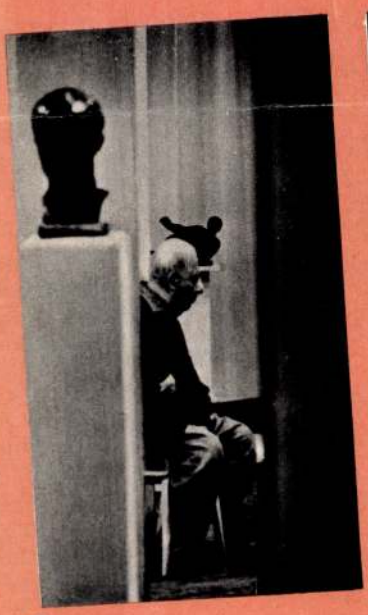

90 éve

M
ZSIGMOND

Tizenöt esztendővel ezelőtt Sarkadi Imre szomorúan állapította meg, hogy Móricz Zsigmond munkássága külföldön nem talált méltó elismerésre. „Hol látjuk Móriczot a világirodalomban? Sajnos, sehol!" – írta.

Már akkor szerettem volna vitába szállni vele, s elmondani, hogy a Szovjetunióban nagy olvasótábora van a kiváló magyar írónak.

Móricz Zsigmond művei közül a Szovjetunióban elsőnek csodálatos elbeszélései arattak sikert, amelyeket Hidas Antal válogatásában és Kun Ágnes fordításában az *Ogonyok* című képes hetilap és annak irodalmi melléklete közölt az 1953—1954-es években. Ezek az elbeszélések belekerültek a „Magyar kisregények és elbeszélések" című kötetbe is. 1954-ben 150 000 példányban jelent meg Móricz elbeszéléseinek terjedelmes gyűjteménye. A kötetet napok alatt elkapkodták, s minden antikváriumban nagyjából ugyanazt felelték az érdeklődőknek: „Móricz-kötetünk nincs, azt senki sem adja el".

Valóban, az olvasók keresték Móricz Zsigmond műveit, mert érezték, hogy sok érdekes, ismeretlen dolgot találnak bennük. Itt van például a „Rokonok" című regény, mely igazán sok újat nyújtott nekünk.

Vajon hol ez a Zsarátnok nevű város: az Alföldön, vagy az ország másik részén, valóban megtalálható-e a térképen, vagy csak az író fantáziájának a szülötte? Bár ez nem is olyan lényeges. A fontos, hogy egy tipikus magyar város valóságos, igazi életét láthattuk O. Gromov és I. Szalimon fordítása révén. Az olvasók szinte maguk is érezték a Horthy-Magyarország nyomasztó levegőjét, s alaposan megismerték a kapzsi, lélektelen, kegyetlen népnyúzók bandájának minden egyes tagját. Őszinte rokonszenvet éreztek a gyenge jellemű, végülis elbukó Kopjás iránt, aki reformok útján akart „jótékonyságot gyakorolni" a város felett, de áldozatává vált a tulajdon széplelkűsége és a tényleges valóság közötti megoldhatatlan konfliktusnak. A „Rokonok" volt

Jurij Ignatyev egyik illusztrációja Móricz Zsigmond „Forró mezők" című regényéhez

icz-regény,
jet olvasók
1926-ban k
de nagyon
lényegében
s negyvene
Zsigmond neve csak az i
ben szerepelt. Akkor –
nem eredetiből fordító
talán ez az oka annak
benne az a nemzeti jelle
később sikeresen tudt
műfordítók — Kun Ág
hina, O. Gromov –, aki
ták a régi orosz falusi
hasonló és ugyanakkor
falusi szokásokat, hagy
Móricz Zsigmond kör
emberek hosszú sorát i
seredett, megkérgesed
tulajdon élete feláldo
segítségére; az örökké
kis fantasztát, aki a
szőtt naiv, mesébe illő
magának egyhangú,
magabiztos asszonyok
helyzetekben is meg t
lelkierejüket.
Különösen jól eml
köztük az anya alakj
mint a „Judit és Eszte
író okosan, kitűnő érz
mással a két különböző
két különböző világ
a szegényparasztok v
gazdagság és erkölcsi
a gazdagok gonosz, be
Aki Móricz Zsigmon
ha csak keveset tud
lassan-lassan úgy érz
volna valamikor a gyö
régi Magyarországon,
saját szemével látott v
ből. S kedve támad rá
nagyszerű országba, n
sokévszázados bilincs
építi a szocializmust.
Sőt, az is meglehet,
támad magyarul tanu
is, a moszkvai egyete
szakon végzett hallg
hogy magyarul is tan
olvasni Móricz Zsigm
János, Mikszáth Káln
magyar író műveit –
aránt —, hiszen ezek
a magyar, de a világi
Az ötvenes évek kö
den esztendőben me
Móricz egy-egy műve
tetes „Válogatott m
kaptak a „Rokonok"
regényei, mintegy neg
gó" és az „Égi madár"
publicisztikai cikke.
látott napvilágot egy
jó mindhalálig" című
fordításában. 1962-be
meg.
Móricz Zsigmond sz
könyvekben, szöveggy
nyokban. Műveit a Szo
nyelvén kiadják. Így p
regényét lefordították
kötetei megjelentek ul
nok" pedig litván és és
Ma már a Szovjet
művek példányszáma
Említésre méltó, h
nemcsak szovjet fordít
olvasói vannak, de ak
Ignatyev grafikusmű
dik Móricz-mű — egy
lusztrációin dolgozik.

Ferenczy Béni

műve is szerepel a székesfehérvári Ybl-

Múzeum gyűjteményében.

Felavatták a székesfehérvári Ybl-Múzeumot.

Magyar Hírlap, 1969. május 19. 6. l.

Ferenczy Béni

részt vett Firenzében a Strozzi palotában Szőnyi, Egry és Márffy társaságában megrendezett Mostra d, Arte Contemporanea Ungherese cimü kiállitáson.

Pataky Dénes Szönyi 18.old.
Corvina 1971

Ferencsy Béni

1. Lány bogallyal, 1955. br. 18,2×28,5 cm
2. Fiú kutyával, 1955. br. 17,5×21,2 cm
3. Bartók, 1955. br. 38×20 cm

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969. sep-okt.

Ferenczy Béni

Génius repr.

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969 sep-okt

Ferenczy Béni

1, Evolúció, 1945.

2, Vetkőző nő, 1946.

3, Charitas, 1952

Magyar művészet 1945–1969

Műcsarnok sep-okt

Ferenczy Béni

Tékozló fiú, 1956.
Aranykor, 1959.

Magyar Művészet 1945–1969
Műcsarnok sep-okt

Ferenczy Béni

4. Pro Arte, 1946. br. 12 cm
5. Vidég Tamarisk, 1952. br. 10,7 cm
6. Kölcsey Ferencz, 1952. br. 12,5.

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969. sep-okt.

Ferenczy Béni, szobrász

1967-ben a Pécsi modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művés: Ferenczy hét müvel szerepel. 69., 72. és 73. sz. kép. 228. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Ferenczy ?

Az Ernst-Museum rendezett arc-képkiállításon művei szerepeltek.

Magyar Nemzet, 1952. Júl. 2.

Ferenczy Béni

1.) Ferenczi Béni portréja, 1952.
2.) Sérülés, 1955.

Major Művészet 1945–1969
Műcsarnok sep-art

Ferenczy Béni

Műve szerepelt a „Ló és lovas"
c. kiállításon a Mezőgazdasági Múzeum-
ban

Pestmegyei Hírlap 1971 október 15
4. old.

Ferenczy

Néhány alkotása, a szfőv. műgyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Ferenczy

Néhány alkotása, a szfőv. múgyűjtemányének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Ferenczy

Szczepel a dr. Tompa Kalmán fále gyűjtemény kiállításán Kaposvárott

Népszava 1966 IV. 4 10 old.

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

Fiatalkorát jellemzi rokonszemlélete a Nyolcakkal. A Tanácsköztársaság bukása után ezt a szemléletet ő viszi legtovább s legtöretlenebbül át érett korszakába.

Ferenczy Béni mai képzőművészetünk legegyetemesebb humanistája.

Timár Árpád: Ferenczy Béni műveinek gyűjteményes kiállítása Székesfehérvárott

7.

Népszabadság, bp. 1967. nov. 30.

Ferenczy Béni

Plakett kollekcióval szerepelt a KUT 1929-es tárlatán a Nemzeti Szalonban.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965
199.l.

Ferenczy Béna

Lenin érme kiállitva az esztergomi muzeum 1967-es jubileumi kiállitásán.

Vigilia 1967. XI. 779.1

MDK

Ferenczy Béni

Magyarország tanácsköztársaság, br.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal.1965.

Ferenczy Bém.

Ülő nő / nabor / és
Fin " emlitve)

Szerepel a X. hagy. Kép.
Mův. kiállításon /

Kortárs 1965 XII. n. 200 old.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállitási hir

Népszabadság 1967 máj.16.

MDK

Ferenczy Béni

Cipelő nő, br.
Kislány, "

12. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.
1965.okt.

M.D.K.

Ferenczy Béni, festőről

nevét említi Kállai Ernő
a Tanács Galéria CLIV. kiállításán
1944. febr. 27 – márc. 12. Katalógus előszavában

Idézve:
Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev.és összeáll. Perneczky Géza,
Bp.1967. Corvina, 269. old.

Ferencz Béni, festő

A Petőfi Irod ~~Múz~~ Múz. 1958. szept. 20-án megnyílt. Kiállítás a hoz rajzokat készített költők verseihez. 2 kold

Magyar költészet - mai magyar grafika.27.o.

A Petőfi Irodalmi Múz.Évkönyve.1959.Bpest.1959.Révai Nyomda.Bp.

Ferenczy Béni

Cipelő nő, r.pr.

12. Vásárhelyi Őszi tárlat, Tornyai J.Múz.
1965.okt.

MDK

Ferenczy Béni

Danae, br,

2o.az. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móra F. Muz. Szeged 1966.

Fernczy Béni

1931-ben debreceni kiállitáson szerepelt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen 70.1

Ferenczy Béni

Nobrán

Egy isben Perlrott-Csaba magá-
val vitte Matisse műtermébe
Ferenczy Béni.

Devényi Iván: Perlrott-Csaba Vilmos
Műveszet, 1970, augusztus – 9 lap

Ferenczy Bém.

3 bisplasztikája Ybl Ervin hagyatékából a szekesfehérvár. István Király muzeumba került

(vándor): 1 perces interjú az Ybl hagyatékról

Nejszava 1970 I. 6.

Ferenczy Béni

Mitvéinek zeprási szerepelnek

Szabó Julia: Magyar zajzmüvészet

1890 - 1919 c. könyvében

Petőfi Rádió 1969 XI. 18

Ferenczy Béni

Szerepel az alábbi táslaton

Rideg Gábor: Mivészetünk nagy korszaka az Ernst Muzeumban

Nyszava 1969 IX. 30

Ferenczy Béni

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS

1969 JAN 9

☐ **Lenin alakja a magyar képzőművészetben** címmel nagy kiállítás nyílik január második felében a székesfehérvári István király Múzeumban. A gazdag anyagú tárlaton egyaránt ott találhatjuk a forradalom korszakában és a két világháború közti időszakban készült Lenin-ábrázolásokat, köztük Ferenczy Béni korai Lenin-érmeit, valamint Borsos Miklós Sándor linóleum-metszetét. Kiállításra kerülnek a felszabadulás utáni legjobb Lenin-portrék is. Többek között Bokross-Birmann Dezső szobra, Borsos Miklós érme, illetve Vilt Tibor és Schaár Erzsébet művei.

MDK

Ferenczy Béni

Jeune fille se déshabillant, br.

Tete de jeune fille, br.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois D'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

Ferenczy Béni

MDK

Ülő nő, br.

Anya gyermekkel, br.

Felszabadult Bp művészete B.Gal. 1950

Ferenczy Béni MDK

A kis alpinista, br.

Jászai-dij, br.érem

Munkácsy-dij, " "

Felszabadult Bp művészete M.Gal. 1960

Ferenczy Béni

MDK

Ülő nő-höz tanulm., v.kr.szén

Felszabadult Bp. művészete. M.Szal. 1960.

MDK

Ferenczy Béni

Anya gyermekkel, szén

Kis alpinista, szén

Felszabadult Bp. művészete. B.Csai. 1960.

MDK

Ferenczy Béni

Kutfigura, repr.

Felszabadult Bp. művészete. M.Szal. 1960.

Ferenczy Béni

Kutyfuta, tegyr.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Babits -siremlék /Kerepesi temető/
Ülő női aktott ábrázoló kutszobra a Horvát-kertben.
Egy évtizedig sulyos betegsége következtében csak bal kézzel rajzol és mintázott.
Több müve a Nemzeti Galériában.

Németh Lajos: Korunk szobrászati alkotásai és ma élő szobrászok fővárosunkban, Bp. 1967.

60.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

a nagybányai sikola vezető mesterének F. Károlynak fia
a legkiválóbb magyar gobelinmüvész F. Noémi iker-
testvére.
Főmüvei kisplasztikái.
Petőfi emlékmü / egy példány a Nemzeti Galériában,
egyet Gyulán állitottak föl.
Németh Lajos: Korunk szobrászati alkotásai és ma
élő szobrászok fővárosunkban, Bp. 1967. 58-59.l.

Ferenczy Béni
festményén

Esztergom polgármestere 1948-ban
Rácz István felkéri Ferenczy Bénit
hogy alakítson művésztelepet Esztergomban.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.
Művészet, 1970.augusztus - 10. lap

Ferenczy Béni
nobán

Esztergomban Einczinger Sándor
pékmestert hérték meg, hogy szent
Tamás hegyen lévő hertilakját
bocsássa Ferenczy Béni és felesége
rendelkezésére.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni müvésztelepe Esztergomban.
Müvészet, 1970.augusztus - 10. lap

Ferenczy Béni

szobrászművész emlékkiállitása. Székesfehérvár, István Király Múzeum. 1967.szept.24-okt.29. - Rend. K.Kovalovszky Márta, Kovács Péter. Katal. Székesfehérvár, 1967. /István Király Múzeum Közl. D.sor.55./ - Ism: Fejér Megyei Hirlap, 1967.szept.26. - Frank János, Élet és Irodalom ,1967.okt.7. - Medve Ilona, Kisalföld, 1967.okt.5. - Szelestey László, Zalai Hirlap, 1967.okt.21.

Bp, Május 1. mozi. - Ism: d/utka/ m/ária/, Magyar Nemzet, 1967.márc.17.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1967 197o.1.sz.68-1o7.1./

9o. 1.

Ferenczy Béni
nobrán

„Akt" (repro)

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban
Művészet, 1970. augusztus - 10 lap.

Ferencz Béni

7. Bessenyei György, 1952. br. 11,5 cm
8. Leonardo, 1952. br. 12 cm
9. Victor Hugo, 1952. br. 10,5 cm

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsamok, 1969. sep-okt

Ferencz Béni

10. Fischer v. Erlach, 1954. br. 13,3x11,5cm

11. Raffaello, 1956. br. 13,5cm

Magyar Műveszet 1945-1969

Műcsamok, 1969. sep-okt

Ferenczy Béni

Kerémia Tanyér (repr)
(közöltét a művész halálának első ér fordulójára)

Magyar Hírlap, 1968 június 2, 11. lap.

Ferenczy Béni

Lezepel a szekszárdi Balogh
Ádám múzeum Liáhitásán

Keletmagyarország 1970 IV. 7

Ferenczy Béni

Közölt művei:

12 sz. „Boreas és Psihé" (bronz, 25 cm)

13. sz. „Ülő nő" (bronz, 20 cm) mindkető a

művész feleségének tulajdona, fehéte-fehér

reprodukció

Sculptura Hungarica a mai magyar szob-

rászal, Budapest 1191. Év és lapszám nél-

kül

2

Ferenczy Béni

fekete-fehér reprodukció:

14) Németh László portréja (bronz 50 cm) a művész feleségének tulajdona,

15) „Babits Mihály síremléke" (bronz 120 cm) Bp. Kerepesi temető.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest, 1198. Év és lapszám nélkül

Ferenczy Béni

reprodukciók:

16.) sz. Ülő nő" (bronz, 170 cm) Bpest, Horváth-kert,

17) sz. Génius" (bronz, 50 cm) Bpest, Kiscelli Muzeum

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1191. Év és lapzám nélkül

Ferenczy Béni

vázlatkönyvéből, Akt,
Repr. – üvészet és epszer
Rózsa M Sz 40.1.

1943 képpel

43, 229, 237

Ferenczy Béni

Szabad Művészet

1952. 4. sz. 147. l.

a képem
1952 évi
Kossuth-díjasai

1952 nem kapott
Kossuth-díjat

Mihalik, Alexandre

Exposition de Paris. Les peintures murales du pavillon Hongrois

Különnyomat a Nouvelle Revue de Hongrie 1937 májusi számából. Bpest, 1937. 8 r, 10 l, képes táblák.

Kal. Füzve.

I. 2. p. h.

-.50 P

Ferenczy Béni

tovább

2

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u 42.
Telefon: 296—534

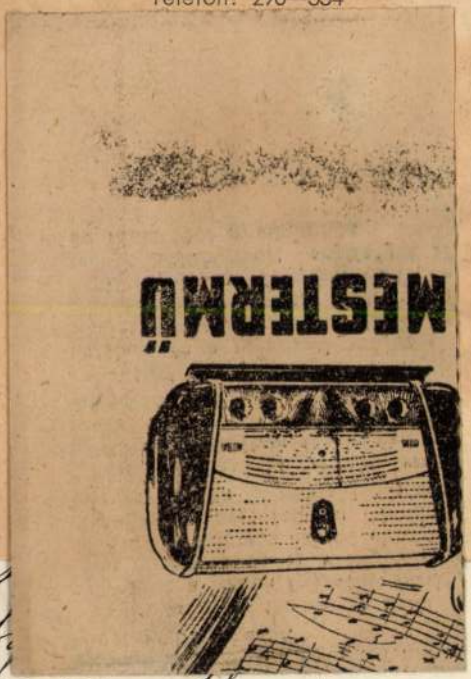

Ed Lecker.

Ferenczy Béni,szobrász

Tamás Henriknek,a pécsi Tamás Galéria volt tulajdonosának 102 darabból álló Gyüjteménye/36 művész/,1959-ben került a Pécsi Modern Magyar Képtár tulajdonába. A szobrok,igy Ferenczyé is/egy mü/,csak 1960-ban.
223.old. 31. jegyz.

KONVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

1933-ban készült Lenin-plakettje is látható a kiállításon.

–: Emlékkiállítás a Nemzeti Múzeumban 5.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 17.

Ivanczy Béla
szobrai

művei szerepeltek a székesfehérvári Csók István galéria „Derkovits és a szocialista művészet" c. kiállításon

M. Kiss Pál: Ihász Kiállítások
Látóhatár, Bp. 1969. I. 159.

Ferenczy

Szerepel az alábbi táslaton

Sihelken Pálma: Soo eszkudő
műrészete a budavári palotában

Körnevelés 1969 X. 17

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Gréti, bronz, 1952. Mag. 27 cm. Bp. Sedlmayr Margit tul.

Pigler Andor, bronzérem, 1952. Átm. 12,2 cm. Bp. Pgiler Andor tul.

Szerelmespár, ólom dombormü, 1952. 20 x 20 cm. Bp. A müvész tul.

Victor Hugo, bronzérem, 1952. Átm. 10,5 cm. Bp. magántul.

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Fiu és anyja, bronzdombormü, 1953. 19,1 x 12,6 cm.
Bp. A müvész tulajdona. /repr. 139 o./

A kis alpinista, bronz, 1953. Mag. 28,5 cm.
Bp. A müvész tul. /repr. 135 o./

Gulyás Pál, bronzérem, 1953. Átm. 10,5 cm.
Bp. a müvész tul.

Berzsenyi Dániel, bronzérem, 1953. Átm. 11,5 cm.
Bp. A müvész tul. /repr. /185 o./

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Ülő női akt, agyag, 1953. Mag. 230 cm. /A művész 1953-ban megsemmisitette./

Eurytmia, bronz, 1953. Mag 24,5 cm. Bp. Hernáth Mária; Tompa Kálmán tul.

Zenélő puttók, bronz, 1953. 26,9 -19-23,5-23 cm. Bp. M. N. Galéria tu. /repr. 145 o./

Fischer von Erlach, bronzérem, 1954. Ovális, 13,3 x 11,5 cm. Bp. A müvész tul. /repr. 186 o./

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Pilinszky János, terrakotta, 1954. Ovális, 13,3 x 11,5 cm. Bp. A müvész tul. /repr. 152 o./

Babits Mihály siremléke, bronzdombormü, 1954. 139 x 103 cm. Bp. Kerepesi temető. /repr. 146 o./

Balogh Jolán, bronzérem, 1954. Átm. 12 cm. Bp. Balogh Jolán tul.

Ferenczy Valér sirlapja, bronzdombormü, 1954. 28 x 30 cm. Farkasréti temető.

MDK

Ferenczy Béni:

Müvei:

Anya gyermekével, bronz, 1954-1955. Mag. 84 cm.
Villamossági és Kábelgyár óvodája.
/repr. 142-143 o./

Jászai-dij, bronzérem, 1955. Átm. 7,6 cm. Bp.
A müvész tul.

Munkácsy-dij, bronzérem, 1955. Átm. 7,6 cm.
Bp. A müvész tul.

Stühmer Frigyes, bronzérem, 1955. Átm. 10,6 cm.
Bp. A müvész tul. /Változatban./

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Géniusz, bronz, 1955. /Bronza 1958-ból./ Mag. 66,5 cm. Bp. A müvész tul. /repr. 141 o./

Leány bagollyal, bronzdombormü, 1955. 18,2 x 22,1 cm. Bp. A müvész tul. /repr. 144 o./

Fiu kutyával, bronzdombormü, 1955. 17,5 x 21,2 cm. Bp. A müvész tul.

Bartók, bronzdombormü, 1955. New York, Bartók Péter; Bp. Zeneszövetség tul.

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Krisztus keresztelése, bronz, 1955. Mag. 80 cm.
Bp. belvárosi plébániatemplom.
/repr. 147 o./

Érettségi emlékérem, gipsz, 1955. Átm. 8 cm.
Bp. A müvész tul.

Miskolczy Eszter, gipsz, 1955. Mag. 32 cm. Bp.
A müvész tul.

Miskolczy Eszter, bronz, 1955. Mag. 48 cm.
Bp. M. N. Galéria tul. /repr. 150 o./

Ferenczy Béni

Müvei:

Kouros, gipsz, 1955. Mag. 210 cm. Bp. A müvész tul./repr. 149 o./

Németh László, bronz, 1955. Mag. 49,5 cm. Bp. Németh László tul. /repr. 148 o./

Németh László, bronz, 1955. Mag. 37 cm. Bp. A müvész tul.

Juhász Ferenc, bronz, 1955. Mag. 36,5 cm. Bp. A müvész tul. /repr. 151 o./

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Anya gyermekével, ólom dombormü, 1955. 34,5 x 31 cm.Bp. A müvész tul.

Ülő akttorzó, bronz, 1956. Mag. 31 cm. Bp. /repr. 140 o./

Nicolas-fej, bronz, 1956. Mag. 38 cm. Bp. A müvész tul.

Molnár Béla, bronzérem, 1956. Átm. 10 cm. Bp. A müvész tul.

MDK

Ferenczy Béni

Művei:

Rafaello, bronzérem, 1956. Átm. 13,5 cm. A művész tul.

Oszlop-fiu, bronz, 1956. Mag. 28,2 cm. Bp. A művész tul.

Állapotos nő, bronż, 1956. Mag. 27 cm. Bp. A művész tul.

Tékozló fiu, bronz, 1956. Mag. 22,8 cm. Bp. A művész tulajdona. /repr. 154 o./

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Tékozló fiu, /torzó/, bronz, 1956. Mag. 27 cm. Bp. A müvész tul.

Környey Edit, gipsz, 1956. Mag. 24 cm. Bp. A müvész tul.

Ülő női akt, bronz, 1956. Mag. 150 cm. Bp. A M. N. Galéria tul. /repr. 153 o./

Ferenczy Károly-siremlék, gipsz, 1956. Mag. 150 cm. /Befejezte Vigh Tamás/ Bp. A müvész tul.

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Álló fiuakt, gipsz, 1959. Mag. 39, 5 cm. Bp.
A müvész tul.

Aranykor, bronz, 1959. Mag. 47,5 cm. Bp.
A müvész tul. /repr. 155 o./

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Az alvó Ady Endre. 1918. Ceruza. M. Nemzeti Galéria.

Tanulmány a Térdelő nő c. szoborhoz. 1925. Ceruza. A müvész tulajdona.

Nicola alszik. 1933. Vörös kréta. A müvész tulajdona.

Felesége arcképe. 1936. Ceruza. M. Nemzeti Galéria.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Tanulmánylap két fejjel. 1935. Vörös kréta.
M. Nemzeti Galéria.

Moszkvai látkép. 1933. Aquarell. A müvész tul.

Tanulmánylap fürdőzőkkel. 1937. Ceruza és aqu.
A müvész tul.

Bartók Béla arcképe. 1936. Ceruza. M. Nemzeti
Galéria.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Felesége arcképe. 1935. Ceruza. M. Nemzeti Galéria.

felesége fiuakttal. 1939. ceruza és aqu. A müvész tulajdona.

Hátakt. 1938. Ceruza és aqu. A müvész tul.

Fekvő akt, 1938. ceruza és aqu. A müvész tul.

Ülő akt. 1937. Ceruza és aqu. Vigh Tamás tul.

, MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Két kislány, 1943. Vörös kréta. Szelle Kálmán tulajdona.

Louise de Vilmorin arcképe. 1941. Vörös kréta. A müvész tul.

Thomas Mann lányának, Monikának arcképe. 1936. Ceruza. A müvész tulajdona.

Felesége egy fiu bronzszoborral. 1938. Ceruza és aqu. M. Nemzeti Galéria.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Játszó fiuk. 1938. Ceruza és aqu. A müvész tul.

Felesége arcképe. 1938. Ceruza és aqu. A müvész tulajdona.

Fekvő akt. 1938. Kréta. A müvész tulajdona.

Ülő akt. 1948. Vörös és fekete kréta. A müvész tulajdona.

Fürdő után. 1938. Kréta. A müvész tulajdona.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Akt. 1942. Kréta és pasztell. A müvész tul.

Fekvő hátakt. 1943. Aqu. és fedőfehér. A müvész tulajdona.

Tanulmánylap aktokkal. 1945. Tus. A müvész tul.

Öltöző nő. 1948. Ceruza és aqu. A müvész tul.

Felesége arcképe. 1948. Barna kréta. A müvész tulajdona.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Tájkép. 1948. Aquarell. A müvész tulajdona.

Tájkép. 1939. Aquarell. A müvész tulajdona.

Másolat Poussin után. 1950. Aquarell. A müvész tulajdona.

Lábát törlő akt. 1955. Pasztell. A müvész tul.

Felesége arcképe. 1948. A müvész tulajdona.

Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. 1948. Tuss, toll. A müvész tul.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Ülő akt. 1948. Ceruza. Amüvész tulajdona.

Felesége arcképe. 1941. A müvész tulajdona.

Ébredés. 1950. Ceruza és barna kréta. M. Nemzeti Galéria.

Fürdő nő. 1955. Fekete és fehér kréta. A müvész tulajdona.

Kertrészlet. 1948. Aquarell és fedőfehér. M. Nemzeti Galéria.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Három akt. 1938. Ceruza és aqu. M. Nemzeti Galéria.

Tájkép. 1951. Aquarell. A müvész tulajdona.

Ülő akt. 1955. Tempera. M. Nemzeti Galéria.

Felesége arcképe. 1954. Pasztell. A müvész tulajdona.

Felesége arcképe. 1949. ceruza és aqu. A müvész tulajdona.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Nő tükör előtt. 1955. Ceruza. M. Nemzeti Galéria.

Fürdőbe lépő nő. 1955. Fekete és fehér kréta. A müvész tulajdona.

Harisnyát huzó nő. 1955. Fekete és fehér kréta. M. Nemzeti Galéria.

Nő virággal. 1955. Fehér és fekete kréta. A müvész tulajdona.

MDK

Fèrenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Fürdő után. 1949. /Utólagos jelzéssel 1950-ből/. Ceruza. M. Nemzeti Galéria.

Felesége arcképe. 1955. Kréta. A müvész tulajdona.

Fürdés után. 1955. Fekete és fehér kréta. A müvész tulajdona.

Hátakt. 1955. Fekete és fehér kréta. M. Nemzeti Galéria.

MDK

Ferenczy Béni

Reprodukciók /rajzok/:

Nagy László arcképe. 1956. Ceruza. Nagy László tulajdona.

Németh László arcképe. 1956. Ceruza. A müvész tulajdona.

Olvasó nő. 1955. Hidegtü-karc.

Fürdő nő. 1955. litográfia.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Ébredés, 1950, ceruza és barna kréta, repr. MNG

Miklós, 1936, afrikai fa, repr. müv. tul.

Kádban ülő, 1955, fekete és fehér kréta kék alapon
müv. tul.

Tékozló fiu torzó, 1956, bronz, müv. tul.

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 54-56.kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Lány bagollyal, 1955. bronzdombormü, repr. müv. tul.

Nő tükör elött, 1955, ceruza, repr. MNG

Női torzó, I. 1941. aranyozott bronz, repr. müv. tul

Női akttorzó, 1939, bronz, repr. müv. tul.

Fiu, 1963. bronz, repr. MNG

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 49-53. kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Hát-akt, 1955, fekete és fehér kréta zöld alapon, repr.
MNG

Két nő fürdőben, 1947, gipszdombormü, repr. müv. tul.

Babáits Mihály siremléke, 1954, bronz, repr. Kerepesi temető,

Két nő fürdőben, 1947, bronz, repr. müv . tul.

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 43-48.1kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Tányér, 1953, keramia, müv. tul. repr.

Géniusz, 1955, bronz, repr. Kiscelli Muzeum,

Felesége arcképe, 1949, ceruza és akvarell, repr. müv. tul.

Ülő nő, 1956, bronz, repr. Horváth -kert

Álló női akt, bronz, repr. müv. tul.

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 37-42.kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

A müvész felsége, 1936, bronz, repr. Bp. mt.

Álló női akttorzó, 1945, bronz, repr. müv. tul.

Fekvő akt, 1938, ceruza és akvarell, repr. müv. tul.

Aranykor, 1959, bronz, müv. tul. repr.

Kárász Fruzsina 1941, bronz, repr. mt.

Paraszti Vénuszz, 1941, bronz, repr. Kiscelli Muzeum

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 31-36.kép

Perenczy Béni szobrász M.D.K.

Arany János érem, 1952, bronz, repr. müv. tul.

Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre, 1948, tus, toll. repr. müv. tul.

Felesége arcképe, 1948, barna kréta, repr, müv. tul

Odaliszk, 1939, bronz, repr. Bp. mt.

Női akt drapériával, 1956, bronz, repr. müv. tul.

Perenczy Béni, Bp. 1967. 26-30. kép

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Ülő lány, 1963, bronz, repr. müv. tul.

Női akttorzó, 1939, bronz, müv. tul. repr.

Felesége a cképe, 1935, ceruza, repr. müv. tul.

Ágaskodó ló, 1936, bronz, repr. MNG

Kölcsey érem,1942, repr. MNG

Ferenczy Valéria siremléke, 1954, bronz, Farkasréti temető,

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 18-25.kép

Ferenczy Béni szobrász ".D.K.

Hát-kat, 1938, ceruza és akvarell, repr. müv. tul.

Pro Arte emlékeérem, 1946 bronz, müv. tul.

Fürdő után, 1941. fekete és fehér kréta kék alapom repr.

Erzsi, 1950, bronz, müv. tul.

Glória, 1947, fekete kréta, müv. tul.

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 13-17. kép

Ferenczy Béni szobrász M.D.

Játszó fiuk, 1938, akvarell, repr. a müv. tul.

Játszó fiuk, 1947, bronz, repr. MNG

Feszület, 1951, körtefa, repr. müv. tul.

Bartók Béla, 1936, barna kréta, repr. müv. tul.

Ferenczy Károly érem, 1940. bronz, repr. Bp. mt.

Törölköző női akt, 1947, vörös kréta, repr.

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 7-12. kép

M.N.K

Ferenczy Béni szobrász

Önarckép érem, 1939, repr. Bp. mt.

Állófiu, 1966, gipsz a müvész tul. repr.

Az alvó Ady Endre, 1918, ceruza, MNG "

A halott Ady, 1937, bronz, repr.

Lenin érem, 1930, bronz, MNG

Felesége arcképe, ceruza, 1941, müv. tul. repr.

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 1-6.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Atalanta, 1937, bronz, repr. MNG

Ferenczy Károly siremlék, 1942, bronz, repr. Kerepesi temető

Petőfi Sándor, 1948, bronz, repr. Gyula,

Felesége arcképe, 1948, barna kréta, repr. müv. tul.

Kisfiu akt, 1949, bronz, repr. müv. tul.

Ferenczy Béni, Bp. 1967. 73-19. kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Akttanulmány, 1956, szén, repr. müv. tul.

Alló ~~fiuakak~~ fiuakt, 1956, repr. müv. tul.

Kuporgó lány, 1942. bronz, repr. Bp. mt.

Fiuakt fatörzzsel, 1962, bronz, repr. müv. tul.

Sárga dáliák, 1962, akvarell, repr. müv. tul.

Ferenczy Béni, Bp 1967. 68-72. kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Lépő nő, 1939, bronz, repr. MNG

Női akt, 1947, szén és vörös kréta, müv. tul.

Tyukjait hivogató gazdasszony, 1937, bronz, müv. tul. repr.

Greco ére, 1941. bronz, Bp. mt.

Ülő női akt, 1953, agyag, repr. a müvész megsemmisitett
Ferenczy Béni, Bp 1967. 63-67.kép

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Ülő női akt, 1938, barna kréta és ceruza, repr.
Kiscelli Muzeum

Ülő fiatal lány, 1943, bronz, repr. Bp. mt.

Dáliák, 1962, akvarell, repr. müv. tul.

Charitas, 1950, bronz, repr. müv. tul.

Akttanulmány, 1956, szén és vörös kréta, repr. müv.tul

Ferenczy Béni, Bp 1967. 57-62. kép

Ferenczy Béni

l.

Szépmüvészet

1943-34. l.

Vasárlások (kultur)

Lucy, terrac

Műbarátban

Ferenczy Béni

vod

1941 márc. koll. kiáll.
a gr. Almásy Teleki Éva
műintézetében.

Tóth Dénes: Fiatal
festők kiállítása. Esti
Ujság 1941. márc. 17.

Ferenczy Béni

A nobrászatról nóló
részt fenti írta -

Szőnyi István:
A képzőművészet
iskolája. A festőmű-
vészet, grafika és
nobrászat technikai
eljárásai. Bp. 1941.

Courtrayban 1535 Táján, ~~meghalt~~ Ant.

Akteon.

~~ugyo~~ atak szeli át, melynek vinnenső partján hár-
A fák között ruhákat látunk s a földön ~~ij~~ ij
puzdra fekszik. Az elöterben Diana fürdik Nym-
gból ketten a vizben állnak, ketten a tulsó s ketten
ülnek s részben ruháikkal vannak betakarva, egy
ve lábát mossa. A forrás medencéjénél tükör
~~lmünket~~ es. Jobbra még két Nympha van. Az egyik
másik jobbjával elöre mutat. Balra a szar-
n, kit (Diana a háttal álló) meglocsol. ~~Akteon~~
~~n dárda van~~, két kutya fut. Alól a bal sarok
évszám után, a mesternek ezt a jel-

15

olvassuk.

nér etei 48:71 cm.
nnzeti Muzeumból.

Ant. Kép 278.

Kamarachnak. 1848

Ferenczy Béni

Guggolánő
Női képmás

fenti nekrológi
repr.

Uj Idők
1945. okt. 13.
(11. sz.)
292. és 295. l.

Ferenczy Beni

koll. kiáll. gróf Almásy-
Teleki

cród
2

Ujság. 1941. márc. 14.
(e. a.: Két kiállítás.
Öt művész)

Dézsen G. Csoranti
bírai (692 kr 75 fr.) – E
en (246/95). – Helsu
mik. 8.

...ek Jézussal:

...zobrokkal ékesített diszes, trónuson ülve és tér-
...donna kissé jobbra néz és a bal
...kosra emelt gyermek Jézust baljával átkarol-
...bját áldásra emeli és bal kezével a hü-
...feszkét szorítja le. Máriának, ki jobb kezében
...eskájának szalagát tartja,
...dő védi, palástja kékés piros ruhája
...egésen e szós olvasuk: „MARIA". A
... alott szük újjú ing látszik.

...a, régi hozzá nem tartozó keretek.
...ves kép méretei 121:80. 4 cm.
... 672 frz 75 kr.
28 *)

Ferenczy Béni

Nő i akt c.
nobra repr.

Uj Szin

1930. 1. n. 22. l.

Szolgálatára mindenkor készen, vagyunk

teljes tisztelettel

A. POLIKOFF LTD.

1 befizetési lap.

ESEDÉKES RÉSZLET P 274

Kérjük, hogy minden idevonatkozó levelezést, reklamációt a The Union Guarantee & Industrial Trust Limited budapesti (V., Szabadság-tér 16.) céghez intézni szíveskedjék.

Az esetleg még birtokban lévő vámokmányok sz. beküldését is kérjük.

A.

137481 WEISS L. ÉS F., BUDAPEST

Ferenczy Béni

wód

Vargha Balázs:

Uj magyar nobrászat.
Bp. 1948. 12. l.
16. t.

Erk.: 9/1969 aug. 10.12.11.

A Műemlékek Orsz
kiadási költségeire Kilencze
31 fillért engedélyezvén, ut
összeget a Műemlékek Országo
nyugtájára, elszámolás kötel
tárcám fent megjelölt alnapl

A hiv. másola

igazgató

Ferenczy Béni

wéd

Ibl Ervin

Képrőművészet -

Bpesti Szemle

1926. febr. 582. p.

301. l.

Bizottság !

rpádkori épitészeti maradványok ó-
.dányát a nagytekintetü Bizottság
nlani.

Ferenczy Bain

wird

→

Jbl Szemle

1942. 7.81.-z.

366.-

1906 jul. 16.

15 darat fény-
kép és ugyan annyi lemez
á 8- kor = 120·- koronáról,
azaz egyszázhuszt koronáról.

Teljes tisztelettel

Salertsthur

Ferenczy Béni

Vbl E.

A mai m. fest. és tröcz
svájci miáll

Szépmüvèszet

1944. 99. l.

100. l.

256·75

40

3693·25 P.

Lejár febr 14. ~~3700·25~~

3653·25

Kiváló tisztelettel

Szabó László

Ferenczy Beni

zobrazu

vrád. A

Péter II

184. C

A m. mint Ivič

1930

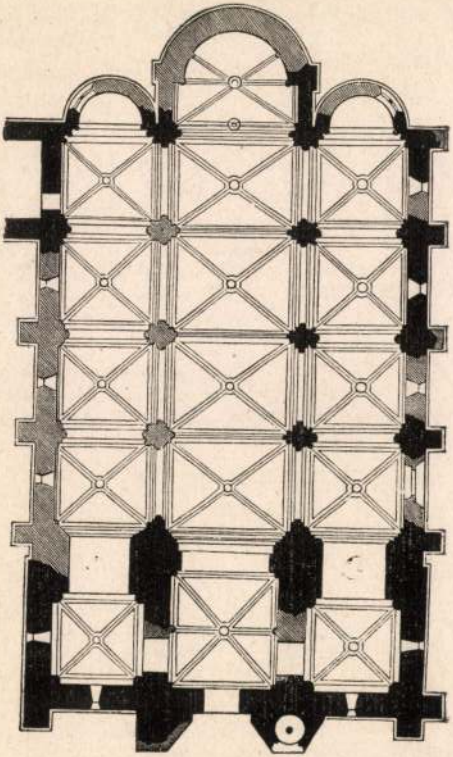

54.

Ferenczy Béni

vod

Péter magy képző nincvénet

Verecke V. 120 l.

č. u.

F e r e n c z y B é n i
szobrász

Pesti Napló. 1919.febr.4. (A Vörösmarty-Akadémia Ady Endre szobráért.

Ferenczy Béni

írod

(f.j.) Négy festő és egy szobrász gróf Almásy Teleki Éva művészeti intézetében. Pesti Hírlap 1941. márc. 18.

BUDAPEST
941 MAR 17

Ferencry Béni

vad
2

Pest, 1942. nov. 10
(Három kiállítás.)

Kath. Kiáll. a
Műbarátban

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Ferenczy Béni

irod

Parkes, Kineton: The Art of Carved Sculpture. II. Central and Northern Europe. Universal Art Series. London, 1931.

– és e Könyv ismertetése en Felvinczi Takács Zoltán: Magyar Művészet 1932. 58. l.

1750

86

Grármarás ?

Ferencry Béni

Orosz fogoly c. rajza

repr.

Nyugat

1916 febr. 16.

Ferenczy Béni

Sárdy B.: festő a képrömmo iskolája (körvizem)

l.

Szépművészet

1941. 280. l.

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

Pós: Ferenczy Béni
a tav tárlat
trobr. arage

Szabad Művészet

1952. 6 n. 276 l.

Ferenczy Béni

Pogány Ö. G.: A III.
M. Képzőmův. Kiáll-
plasztikai anyaga.

Szabad Művészet
1953. 25. l. 26.
l. (Keppel.)

Réti J.:

A 30 éves Naplóje

II.

MM. 1926

383-84. l

képpel

Iványi - Grünwald, Béla

~~Bernáth Aurél~~

Mérpel

~~Czóh István~~

Ferenczy Béni

Iványi Grünwald Béla Mérpel

Aovább Rudnay Gyula

wod

Pro Arte (Genève).
1944. febr. 11. (S.v.C.:
Bern. Kunsthalle.)

[illegible]

összeg kintalványor

Nevezett vállalk

gálat irataihoz mel

akövetkező:-

1.) Bontás, föld, kömüvés és

ért a szerződés szerinti jo

2.) Ácsmunka után.

3.) Cserépfedőmunka utan

4.) Mázoló " " "

5.) Elölegképpen fedezett k

után

6.) Különféle szállitási a

melyeket elölegkép fe

7.) Pótmunkák után

8.) Házilagosan végzett m

Ferenczy Béni

Pój: (Az I. ke képi kiadó tudni, vagy

Szabad Művészet

1950. 10. 374. l.

Képpel

Szöllmor

10276/1932.szám.

III.

A Budapest-belvárosi piaristatelken folyó épitkezések céljaira 1.000 P utalványozása.

melléklet száma: 0

A Műemlékek Országos Bizottságnak,

Budapest.

Folyó évi szeptember hó 12-é
kelt 372. számu felterjesztésére, tu
más végett másolatban megküldöm.
Budapest, 1932. évi szeptember hó 2

Ferenczy Béni

Pōg: Aż mi m. trobnéni

Szabad Művészet

1948 212. l.

pei milyen stílusban készüljenek. Sőt
z mindig a korszerü, tehát a maga korába
akis ezen az emelkedett elvi sikon
m megkötője, hanem elősegitője volt a
üvészet mindig respektálta az Egyház
al a szabadsággal, melyet az Egyháztól
ett oltárképek. Tagadhatatlan, hogy az
festészet a falképek mellett azt
De mig a főjelenetet ábrázoló kép
abb, megkötő tebb, a kisérő jelenetek,
lus, itt kisérletezik ki, itt készi-
ési formát.
A müvészet hálás volt ezért
g meg tudták találni és ki tudták
allásosságát.
iatal, szakál nélküli Krisztus kép
zen emberi közvetlenséggel együtt él
llamvallás lesz a hanyatló római
ltozás áll be. A római császár az állam
, ábrázolásának külsőségei főként a
, a szakálas arc, az ünnepélyes meg-

1926. 41. l. (A tréfu Mur onarap.).

138. l. (kép)

~~1929. 29. l. kép.~~
~~383~~

1930. 654. l A tréfu Mur onarap.

MM.

Ferenczy Béni

Művész-érmei:
6 érem av. és revers.
Repr.

MAGYAR MUVESZET
1938. 266–267 l.

Az első három érem
György Alajos a
másik három érem
Szobotka Imre
csomagjaban

3.

4.

Lyka k

Bev. Jan. rozpt
Kiäll. kat.
Alm-Tal
1941 März

M. Mně Tříž Mnoj Tok

1952 1953. 219. l

Beck Ö F. emlékirat

résultatek

Ferenczy Béni

ród

L'Ambrosiano (Milano)

1942. jul. 15.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Ferenczy Béni

Anya és gyermeke,
szobrinn

repr.

Kut 1927. II. cit./1. sz

11. l.

Ferenczy Béni

koll. kiáll. Bpest
Donáth-féle Könyv-
Eseredésben 1945
okt.

Irod

Kis Újság
1945 okt. 24. (F. T. T.:
Ferenczy Béni és Hajnal
János kiállítása.)

Königswarter - féle árverés IV. 44.

Ferenczi Béni

irod

Képzőművészetünk
tizévi. Műcsarnok
Bp. 1955. (Képpel.)

Ferenczy Béni

Lásd

Kassák Lajos

Vallomás tizenöt
művészről -
Bp. 1942. 97-104. l.
XXIII - XXIV. t.

Ferenczy Béni

Lód

Kassák Lajos:
Két kiállítás.
Új Idők. 1945. nov. 17.
16. szám

Ferenczi Zoltán VII. 283.

< Ferenczy Béni >

wód
i

Kassák Lajos:

< > nobrai.

Hid. 1941. 14. 7

Ferenczy Béni

iród. Koll. kiäll a Mübarätban.

Farkas Zoltán: Gróf Batthyány Gyula és Ferenczy Béni kiällitása.

Magyar Csillag

1942. II. 368. l.

Ferency Béni

Apák. fiúk (Ferency Béni). Irta Felvinczi Takács Zoltán.
Nyugat. VIII. 8. szám.

(Művészet 1915. 287. l.)

Ferenczy Béni

E 1

MAGYAR MÜVESZET

1937. 67. l.

*

A bécsi *Múzeumbarátok Egyesülete* nagyszabású jubileumi ünnepséget rendezett, amelyen Bécs társadalmi, politikai és művészeti előkelőségei vettek részt. Az egyesület elnökének, báró Oppenheimernek a vezetőség ez alkalommal *Ferenczy* Béni szobrászművész egy pompásan sikerült kis bronzszobrát adta át emlékül. Ferenczy Béni műve osztatlan sikert aratott.

*

MAGYAR
MŰVÉSZ

Ferenczy Bém

Szobrász

l.

Ujmagyképz. I

94. l.

1957. 68. t.

.....dr. Éber Lás

szepesolaszi és zsigrai ....

....60...K...03..fillérre érv

küldeni.

Budapest 1913 évi

A VALLÁS ÉS KÖZOKT. M. K. MINIST. SZÁMVEVŐSÉGE

Ferenczy Béni

Ujmagyképzőm. II.

52. t. 62. l.

1952.

alaírva erinnel van
Fent neverett uti
kiegyenlítésére a meg
az idecsatolt elismer

Nyitra 1909 V/8.

3 melléklet.

Ferenczy Béni gyűjt-
ki alfitásai

Bpest 1954

1925, (19) 41, 1942, 1945, 1952,
1934, 1936 (Heck V. A-
nál)

~~1937 Pozsony~~

1942. Velence

A portréban mindvegig megmarads
realistak (kr ak), egyeb mind
veiben ~~pedig~~ azonban vinnetert
eredeti stílusához

Ferenczy Béni, szobrász, sz.1890.

Gyermekkorát apja, a nagy m.festő, Ferenczy Károly mellett töltötte Nagybányán. Tőle kapta az első képzm.oktatást is. Firenzében, Münchenben, majd Párisban tanult mintázni. 1919. a forradalom mellé állt. A Tanácsköztársaság bukása után Bécsbe emigrált, később, 1932 és 1935 között Moszkvában élt. Itt talált rá igazi hangjára. Portréiban az emberi lélek mélységeit, alakjaiban az emberi test szépségét örökiti meg. Éremművészete európai viszonylatban is kiváló. 1945-50. a Képzőmüv.Főisk. tanára volt. Kossuth-dijas.

Uj M.Képzm.III.

1953. 83.l.
és képek

IV. 1954. 124.l.
és kép

Ferenczy Béni

Elkészült az új Petőfi szobor

Ferenczy Béni Kossuth-díjas szobrászművész elkészítette Petőfi szobrát. A két méter magas szobor érdekessége, hogy az eddigi Petőfi-ábrázolásokkal szemben új művészi felfogásban, mint bátor kiállású politikust formálja meg a költőt. A szobrot a milánói Ambrosiana kertjében állítják fel. Az ünnepélyes leleplezés májusban lesz.

Világ 1949. ápr. 8.

körmöci veretű Szent György-tallér a XVII–XVIII. sz. fordulójáról, Lepold 1365., 30 drb. érem Nep. Szt Jánosról, közte egy-két jobb darabbal a XVIII. sz.-ból és Bonaventura bíbornok bronzérem, Lepold 1264.

A *vegyes vagy ú. n. „miscellán"* érmek csoportjában, melyek tárgyuknál fogva a kegyérmeket egészítik ki, említhető ezüst Krisztus-érem P. H. Müllertől XVII. sz. vége, Lepold 499., Salvator-érem Antonio Abondio stílusában, Lepold 506., joachimsthali veretű ezüst biblikus érmek, úgymint: Pásztorok imádása és Királyok imádása Katz Viktor, Die Erzgebirgische Prägemedaille 354. sz., Lepold 569. Pestis érem Katz 161., Lepold 624. Halotti érem Katz 405. Lepold 625. Salamon Katz 449., Lepold 1754. Jozsué és a szőlőt vivő zsidó, Katz 533., Lepold 1755. Továbbá néhány keresztelési, bérmálási és házassági érem, valamint egy kabbalisztikus érem, Lepold 838.

Esztergom ... AÉ, IX., 1875., 127. l. (A múzeum alakulása.) — Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 363. l. (Padlótéglák.) — Radisich: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar, II., 1887., 222. l. (3 képe 219. l.) (Padlótéglák.) — Balogh Albin: Az esztergomi múzeum bélyeges agyagedényeiről. AÉ, XLI., 1927., 209—217. l. (8 képpel.) — Gerevich PA, 258—259. l. — Balogh Albin: Az esztergomi Régészeti Múzeum történetének áttekintése. Esztergom, 1927. — Lepold—Lippay 63—68. l.

Ferenczy Béni

Pór B:
Kulcheris
1919-re

Szabad Művészet
1949. 2-3 n. 84. l.

F.B. Szobrászati
ott. -t
vezette
a művészeti di-
rektorium ban
1919-ben

11662. számv. szám.

Méltóságos

br. F

a műemlékek orsz

F. é. május 10-n

vatkozással van szerencs

utiszámláját 86 K. 50 f.-

Ferenczy Beni

l.

Szabad Művészet

1950. 10. 415. l.

Az I M képe kiáll
Sikerel

Szépen Mur. megvette
Játszó fiúk-at

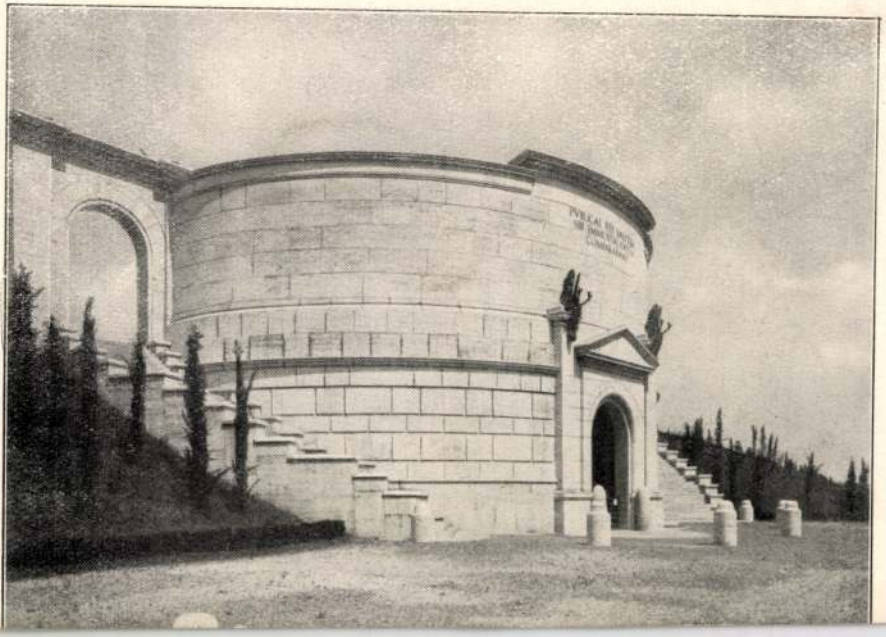

utmóban járt a Moszkvában is megfordult.
1934. részt vett a Kunsthischtorisches
Museum érem és plakett kiállításán, 1936
V.A. Heck bécsi antikáriusnál ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ és 1937. Pozsonyban
rendezett nemzetből gyűjt. kiállítást.

Önéletr. adatok.

Ferenczy Béri (irodalom)

1921. Bécsbe emigrált, majd két évig Berlinben élt. Ujabb stílusa a néger plasztika és a primitek hatása alatt alakult de a portrébam megmarad reálistának. [1924. a berlini Sturm kiállításan volt sikere. Vissza térve Bécsbe, legin kább megrendelésekre dolgozott. Itt készültek egyebektőzt Egon Schiele emlékérme a bécsi Gesellschaft zur Forderung moderner Kunst megbízásából, [az Ady Endre halálának 10 éves ~~fordulójának~~ fordulójának érme (1929), Alexander bécsi orvos arcképes érme ~~[illegible]~~ (1929) Stb. 1932. a Szovjet

[Ujabb műnével

[az Anya gyermekével plakett (1926)

Ferenczy Béni

koll. kiáll. a gróf
Almásy-Teleki Éva
művészeti intézeté-
ben.

Szépművészet
1941. 130. b

Mellitárok
(Alm.-Tel.)

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Ferenczy Béni

MAGYAR MŰVÉSZET

~~0~~ 1925. ~~288~~, ~~365~~ Kiállítások

1926. 41, 138, 383–4. Réti

1930. 654

1931 ~~0~~ ~~406~~. ~~478~~ ~~0~~

1932. ~~58~~, ~~60~~ ~~0~~

1929. 29, 32 Fónagy Béla

Nagyvárad.

Az előtért elfoglaló vá
malom van, a háttérben pedig

WARDEI

a felső jobb sarokban: 82.
magyarázó szövegének kezdete:

Szines rm., mér. a

Ferenczy Béni

Bp. 1948.

Ferenczy Béni

zobrazt

koll. kiáll.

Mübarát XXX

1) 1942. nov.

kat. könyvtáramban

✓ 2) 1945. okt. nov.

Donáth - szalon

gyűjt kiáll

3) 1954. ~~a Kisplasztikai és graf kiállítason~~

gyűjt kiáll.

Ferenczy Bein

1937 Polsony

koll. Kiell

Ferencz Béni

l.

Szabad művészet

1948. 301. l.

ÉRSEKI SAPKÁK,
két darab.
XVIII. század.
A Capese Zurlo- és San Marco-gyüjteményből.

RECE,
négy darab, Kronosz, Vénusz, Szaturnusz és Mars alakjával, gazdag kerettel és fent Habsburg-címerrel.
Északolasz munka, 1850 körül. Simor prímás szerzeménye.
440×350 cm.
Újabban a főszékesegyházi kincstárban.
Rényi 50—51. l. — Lepold Katalógus, 141—144. sz.

KALOCSAI PALLIUM
és érseki birétum.
Csernoch prímás tulajdonából.

PÁPAI SAPKÁK
két darab, fehér selyemből. XIII. Leóé és X. Piusé.
XIX. század.

BÍBOROSI CÍMER,
textilből és virágokból.
XIX. század.

NÉPI HÍMZÉS,
24 darab, többszínű gyapjúfonállal hímzett, növényi mustrás, részben állatalakos lepedőszél és párnavéghímzések.
Felvidéki munkák, XVIII—XIX. század.

T I N T O R E T T O

150. Ádám és Éva
151. Mocenigo doge képmása

T I Z I A N O V E C E L L I

152. Önarckép
153. Dogefej
154. Vénus kis kutyával
155. Vénus madárral
156. Égi és földi szerelem (részlet)
157. Mária mennybemenetele
158. Férfiarckép

Ferenczy Béni : Daumier

Die Expedition erfolgt
franko durch unser

BERLINER ARCHITEKTUR-WELT

Baukunst — Malerei — Plastik — Kunstgewerbe

12 Hefte jährlich mit 600 Abbildungen

20 Mk. für Inland — 24 Mk. für Ausland.

Ansichtssendu

20 000. I. 08. H. & R.

Ferenczy Béni

l.

Szabad Művészet

1949. 175. l

apr. 12

Ferency Béni

Szépmüvészet
1943.62.l.

Csak emlékül

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Ferenczy Béni

Pataky D.

F. B.

Bev. Jan. [illegible]

Katal

Fův Kép. 1952

??

Athiszem ez
a kiállítás volt
a Fův. Népnev.
Központban

Na egen.
javítani az
irodalomban

< Ferenczy Béni >
cikke

< 7 Aristide Maillol halálára.
Tér és Forma 1946.
47-48. l.

dupl

Ferenczy - naład

Univerzit 1917. 23 – 25; l.

Wiśniewska
a F. czeladź
Wiall

Kazimierz - ulica Pocztowa IX. 85.

Ferenczy Béni

ford

Móricz Virág dr.:

Beszélgetés Ferenczy Bénivel. Hid 1940.

12 h.

topographische Karte von Sieben
auf
Stellen, grossen zusammenhänger
noch stehenden Kunstdenkmäler f
sittung des Ungartums zeugen, s
rumänische Siedler eingedrunger
Prägung des historischen Sieben
greiflichen und gültigen Metho
Kunsthistorie, haben wir die Re
bürgen zu werten versucht und
dem
Mit Hilfe von aus/siebenbürgis
garischen Kunsterbe herangezoge
östlichen Ausstrahlungen der
gefolgt, um die gemeinsamen Züg
Landesteilen des alten unagris

Wie die Geschichte
hängigen Fürstentums ein nicht

Ferenczy Béni

Nyugat

1914. 649 l.

(Keppel)

ne üsse, mert maje ...

Zsuzsó: Tán uradnak, jó asszony!

Asszony ⟨felkacag⟩: Ettül ugyan szeme koppan! Majd ijeket csinálok rossz uramnak! Ott a kenyér, szalonna a kamorában, ha éhes.

Zsuzsó: Jó van, jó má . . . Pedig most is egész éccaka oda fárad a bátori vásárra. Úgy hittem, neki szánod ezt im.

Asszony: Ó, vén lúd. Éppen nekie. Alig várom, hogy hazulrul lábát kihúzza egyszer. Esztendeje bárcsak egy napra sem hagyott magamra, mind csak itt üle szoknyámon. Keserves tél. Mult farsangon eleget táncolék, most bezzeg éhesen kellett megérni az bőjtöst. Patvar is megunja, hogy mind csak az urát lássa az ember.

Zsuzsó: Jó asszony, nagy eszes vagy.

Asszony: Hallgass!

Zsuzsó: Mind az egész világ irégyel. Sokat irigységtül nehéz baj kifog, hogy neked jutott ilyen szerencse!

Asszony: Hallgass, ha mondom. Ej, hol vagyon már ez ember. Biz én mit se várok reája továbbat. Indulj, lódul, menj az tiszteleteshöz, mondd neki: azt izenem, vásárra ment az uram, alkonyatkor vacsorára szívesen látom! ⟨Belép a gazda, aztán visszahúzódik, az ajtó nyitva marad, figyel.⟩

Ferenczy Béni

stul. 1890.

Leany portré c.
stobra repr.

Szabad Müvészet

1948. 243. l.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1510 körül
Feszület-torzó (174. kép)
Fa, mag. 50 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Magyar

173. kép. *Magyar szobrász, 1480 körül: Szent János-tál.*

Ferenczy Béni

—

cród

=

Spectator: Képzőművészet. Budapesti Szemle. 1941 aug.

172.l.

évi rendes közgyűlésein szokott üdvözölni. A Társulat fellendülésének egyik jelentékeny tényezője az a lelkes gárda, aki tanári teendői vagy intézeti munkássága, hivatalos kötelezettségei mellett a pihenéstől elvont szabadidő feláldozásával vállalkozott önzetlen túlmunkára, legmunkabíróbb éveit szétaprózva.

A Társulat alapítói, vezetői teljesítőképességének teljes kiaknázásával testet öltött eszmetartalmi értékben és külső méreteiben is örvendetes fellendülést nyert és fejlődőképességét megőrizte, nem öregedett el, potenciális energiája továbbra is érvényesül. A nagy mult kötelező tisztelete és az ebből kisugárzó erkölcsi erő nyilatkozott meg a Kir. Magy. Természettudományi Társulat százesztendős fennállásának évfordulóján, 1941. évi május 25-én a Magyar Tudomanyos Akadémia dísztermében tartott ünnepélyes közgyűlésen, melyen a kormány, a székesfőváros, a Magyar Tudományos Akadémia, a külföldi tudományos intézmények kiküldöttei, a hazai egyetemek és a magyar művelődés számos más

Ferenczy Béni

Szabad Művészet

1957. 12. sz. 538. l.

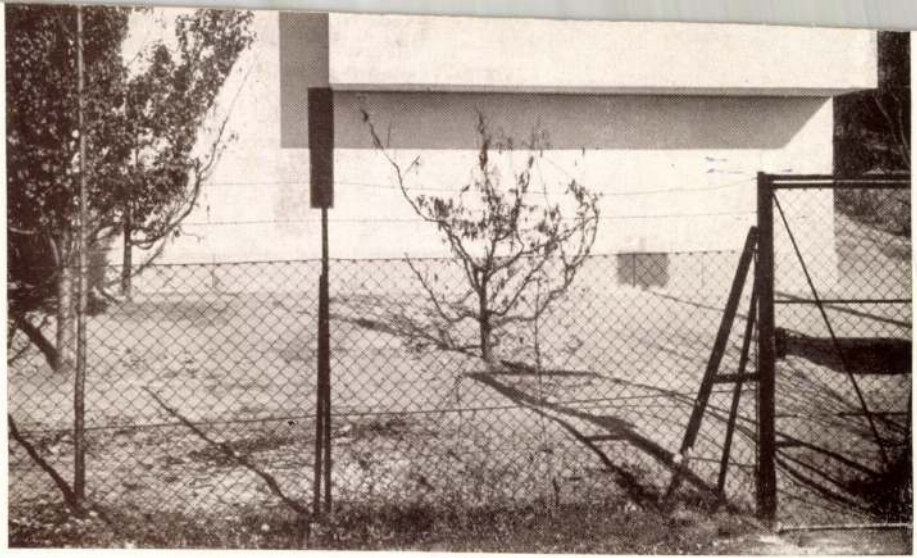

MOLNÁR FARKAS:

Villa a Darányi Ignác-utcában (Budapest)

Ferenczy Béni

Szabad Művészet

1952. 4/7. címlap.
Leonardo képpel.
pl

Megfagyott Muzsikus 1913.

Kiadják a műegyetemi építészhallgatók.

4-r, 62 l. Cegléd, Sárik nyomda.
Képekkel. Füzve.

I. 1. p. h.

1.—

Ferenczy Béni

Szabad Művészet

1952. 4. n. 178–179. l.

~~180. l.~~

V. L: [Elekfy] és F. B. Kiáll

Rolland, Romain

Beethoven élete,
Mikes Lajos fordítása.
Modern Könyvtár 100. sz.
Budapest, 1911. Athenaeum.
8-r, 54, 2 l, fűzve.

H. 3. p. e.

—.50

Ferenczy Béni

trefi!
14 Katona
a trabant

Szabad Művészet

1951. 443 l.

1	2	3	
I.	II. Dologi k		
Személyi járandóságok (Nem rendszeres illetmények)	**Beszerzési költségek**	**Elhelyezési költségek**	d
Tiszteletdíjak. Óradíjak. Díjkezelési jutalékok. Nyelvi pótdíjak. Rendkívüli munkadíjak. Havibéres szolgák, fűtőszolgák, helyettesítő napszámosok bére. Alkalmazottak illetményeiből levont betegségi biztosítási járulék (OTI-, illetve MABI-járulék* 50%-a). *Tanulóotthonok* (diákasztalok) *alkalmazottainak tiszteletdíja és bére.*	*Irodai szükségletek* (papirok, írószerek, bélyegzők, irodai nyilvántartások és könyvek, nyomtatványok, írógépek felszerelési és karbantartási költségei). *Bútorzat és egyéb felszerelések pótlása és javítása* (bútorok, lámpák, mosdók, konyha- és evőeszközök, asztalneműek, ágyneműek, ruhaneműek stb.). *Elméleti és gyakorlati oktatás szükségletei* (műszerek, térképek, tanszerek, vegyszerek, szivacs, kréta, tinta stb.). *Tanári könyvtár és közlönyök költségei. Élelmezési költségek. Egyéb beszerzési költségek* (gyógyszerek, kötszerek, betegápolási cikkek). *Posta, távíró és távbeszélő díjak, postai szállítási költségek, posta- és okmánybélyegek.*	*Épületfenntartási és kisebb helyreállítási költségek* (ablaküvegezés, tetőcsatorna, ajtók, ablakok, kályhák, zárak és kulcsok javítási költségei, kerítés és kutak javításának költségei). *Házbér, adók, vízdíj, csatornadíj, szemétpénz. Fűtési költségek* (szén, koksz, fa, gáz, villanyfűtés költségei). *Világítási költségek* (villamosáram, gáz, petroleum, gyertya, villamos égők, villanyszerelési cikkek). *Takarítás és tisztogatás költségei* (takarító napszámosok bérei, kéményseprés, kefe, seprő, szappan, benzin, kőpor). *Kert és udvar fenntartási költségei.*	*F szc Be tá a Elj*

* *Jegyzet.* Az iskola pénztárának terhére számfejtett illetményeket (óradíjak, havibéresek díjait stb.) nettó összegben (tehát a járulékok levonása után fennmaradó összeget) kell elszámolni.

FERENCZY BÉNI: TORZÓ.
NYOLC FESTŐ — NYOLC SZOBRÁSZ KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI SZALONBAN.

Béni Ferenczy: Torso. (Ausstellung von acht Malern und acht Bildhauern im Nemzeti Szalon.) — Béni Ferenczy: Torso.

(A „MŰBARÁT" KIÁLLÍTÁSA.)
re Kutassy: Mangiano, disegno all inchiostro. Espos. dell'Intenditore.

Ferenczy Béni

cród
z

Szabadság.

1945 okt. 28.

(A.N.: Egy szobrász
egy festő.)

Budapesti Kereskedelmi akadémia

IX. 114.

Ferenczy Béni

G.T.:

a 23. velencei Biennale

lásd

Szépművészet

1942. 218. l.

224. l

Az olasz Sajtó

a velencei

m. pav.-ról

Ferenczy Béni

a Nagybányai Festők
Társaságának tagja.

Kablya János:
Nagybánya.
A Kék könyve.
1912. I. k.

Torzó

Szépművészet. 1942. 9. szám

Nöi archèp.

I

Ferenczy Béni

Székely Z

Szabad Művészet

1957. 396-l.

A földalatti korvonát stadion állom a képem pályárate

Ústó

1955
1878
77

A m. kir. vallás- és közokta

ügyszám alatt a keb. számv.

letének másolata:

Költségvetés év: 1928/29. K

mogatása". Rendes kiadások.

nincs.-

Utasito

tár Egyesület Fiókjának /Bu

kek Országos Bizottsága 192

Beszerz

Felavatták Babits Mihály síremlékét

A költő születésének 71. évfordulóján, pénteken a Kerepesi-temetőben ünnepélyesen felavatták új síremlékét, amelyet *Ferenczy* Béni Kossuth-díjas szobrászművész alkotott. Az irodalmi, tudományos, művészeti élet sok kiválósága jött el, hogy részt vegyen a hozzátartozókkal és barátokkal együtt a megemlékezésen.

Illyés Gyula, aki vezetője volt a síremlék létesítésére alakult bizottságnak, mondott emlékbeszédet. Méltatta költőbarátjának, Babits Mihálynak munkásságát s köszönetet mondott mindazoknak, akiknek része volt az emlékkő felállításában. Ezután az »*Udvardy-kamarakórus* részleteket énekelt Babits »*Amor Sanctus*« című himnuszából, *Simonffy* Margó pedig a nagy költő egyik versét mondta el.

Babits hozzátartozói koszorúzták meg ezután a síremléket, majd a Magyar Írók Szövetsége nevében *Veres* Péter és *Benjámin* László, a Magyar Tudományos Akadémia nyelv- és irodalomtudományok osztálya nevében pedig *Bóka* László helyezte el koszorúját.

Magyar Nemzet
1954. nov. 27.

Ferenczy Béni
Babits

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

< Ferenczy Bémi >

ákke

< > A torzóról.

Terés Forma

1945. 12. 97.

Nepekel

Ferenczy Béni

Ferenczi Béni rajzához. Irta F. Takács Zoltán. Nyugat, május 1. szám. 1914.

(Művészet 1914. 286. l.)

Orgona, XVIII. 27. - IX. 62.

MEGHÍVÓ

A

MAGYAR MŰEMLÉKI KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA 1942. NOVEMBER HÓ 25-ÉN, SZERDÁN D. U. 6 ÓRÁRA
A NEMZETI SZALON V. ERZSÉBET-TÉRI HELYISÉGEIBE.

GRÓF ZICHY JÁNOS
A NEMZETI SZALON ELNÖKE

GEREVICH TIBOR
A MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGÁNAK
ELNÖKE

HUBAY CEBRIAN ANDOR
A NEMZETI SZALON IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS DECEMBER 8-ÁN, KEDDEN ZÁRUL. MEGTEKINTHETŐ NAPONTA
10-TŐL 4-IG.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

NEMZETI SZALON
MŰVÉSZETI EGYESÜLET

NYOMTATVÁNY

3 f
bélyeg

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

41.947. — K. M. E. Ny.

(Ferency Béni)

cikke

( ) Művész a művészetről. Ujlevél Itáliából. Magyar Művészet. 1948. 28–30. l. Képekkel.

< Ferenczy Béni
cikke

< > Alec Miller =

Stone and marble carving (Kő- és márványfaragás. A művészek kézikönyve.) Alec Tiranti Ltd. kiadása London.

A Műgyűjtő (Magyar Művészet) 1942.
198, 197. l.

XVIII

Ferenczy Béni

lárd oko

Forum (magyar rész)
1937. 65. l. – 67. l.

Ferenczy Béni
szobrai

Gachot, François:
Ferenczy Béni-
Tér és Forma. 1943.
11. t. képekkel.
(182–187. lap)

Az életrajzi megírásnál felhasználandó

MOIB könyvtár

Ferenczy Béni

irod

Genthon István

Új magyar művészet. Magyar Szemle 1934. XX. 169. l.

16 Kat. Etelka cs.		Izr 2. Sz. Khanuk v.
Csütörtök **17** Kat. Lázár		Prot. Lázár
Péntek **18** Kat. Grácián		Prot. Auguszta
Szombat **19** Kat. Pelágia	51. hét	Prot. Viola Izr. 5. S. Vajigas

Ferencz Béni

lásd

Genthon István:
Ferencz Béni újabb
munkái. Magyar
Művészet. 1948. 3. f.
115–119, 121, 123, 125,
127, 128, 129. l, 131. l

...os Bizottsága.

...P. 200·20 után:

...nz Brandenburg	P.	9·30
...chand de Tableaux	"	8·80
	P.	18·10

...Slovensku" című könyvről a számlát

...DESZERZÉSI, UTAZÁSI ÉS SZÁLLITÁSI
...RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
...vkereskedése
...V., Váczi-u. 1. sz.

Ferenczy Béni

vrd

Gogolák L.: Az V. M. Képzőművészeti kiállítás kisplasztikai művei.

Szabad Művészet

1955. 167. l.

Ferenczy Béni

Corvin áruház kiáll.

Híd. 1942. május. 22.

Ferenczy Béni: Odaliszk

Ferenczy Béni

koll. kiáll. Mübarát

irőd

Elek Artur: Két

kiállítás Ujság

1942. nov. 6.

Ferenczy Béni

»FIGYELŐ«
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Lap: .....

Megjelent: 1949 APR. 2

A „L'HUMANITÉ" abból az alkalomból, hogy Párisban megnyílt a magyar képzőművészek kiállítása, közli Ferenczy Béni egyik szobrát, továbbá Derkovits egyik festményét.

A Müemlékek Országos Bi
üdvözlik kartársukat, dr.Tolnai
nek rendkivüli követté és meghat
nevezése alkalmából. Dr.Tolnai G
felettes,kinek minden intézkedés
akaratát. Örömmel látjuk, hogy n
állitott megfelelő helyre.

Örömünk azonban szomoru
Gábor magas kitüntetése egyuttal
re elveszitjük egyik legkiválóbb

Délibáb 1942. nov. 14.

Ferenczy Béni

Ferenczy Béni: Marokszedő

Ferenczy Béni: Pálffy Pálné

Ferenczy Béni

Gadányi Jenő

Négy festő, egy szobrász

A gróf *Almássy-Teleki* Éva művészeti intézetben (a volt Ernszt-múzeumban) négy festő és egy szobrász gyűjteménye került bemutatásra. A festőkről az ismertetőfüzet állapítja meg, hogy nem a «*piac művészetét*» szolgálják. Ha a «*piac*»-on a jelent kell érteni, úgy a négy festő valóban nem a ma művészi irányát szolgálja. ~~*Barcsay*~~ Jenő komor és vigasztalanul sötét. ~~*Domanovszky*~~ Endre képei primitív, vázlatos kísérletek. ~~*Dési Huber*~~ István grafikálban a forma előadásával igyekszik tárgyilagos lenni. *Gadányi* Jenő festészete mértéket nemtartóan szeles. A szobrász kiállító *Ferenczy* Béni ellenben minden vonatkozásban elkülönül a festőktől. Élettől duzzadó, gazdag formaváltozattal megmintázott alakjai vérbeli művészt jelentenek. Plakettjei, érmei művészi finomságúak. Igen érdekesek vízfestményei is, amelyek, mint plasztikai művek, az örök szépet szolgálják.

(b. m.)

Esti Kurir

1941, márc. 19.

Ferenczy Béni

szobrai is plakett-jei az alábbi Biennalen

Bíró Béla: Velence.

A 24. Biennale - Magyar Művészet

1948. 240-241. l.

✓

dik járásban Luby Károly iskolai történetre nézve is.

megindult «Alföldi Hírlap» címmel a legelső debreczeni hírlap is. Nevezetes esemény a nyomda életéből, hogy Bem tábornok 1848-ban a nyomda egy sajtóját, két nyomtatóval és két betűszedővel Erdélybe vitte magával tábori használatra s a tábori nyomtatványok mellett e sajtón nyomtatták Petőfi lelkesítő csatadalait is. A tizenegyedik fejezet a nyomda szabadságharcz utáni s jelen állapotát tárja elénk.

Legkiválóbb debreczeni nyomdászok voltak: Hoffhalter Rafael (1565) és Rudolf (1577—1588), Lipsiai Rheda Pál (1596—1619) és Péter (1620—1630), továbbá Rosnyai János (1677—1682).

A nyomda tulajdonképeni története 1—306

tévedés, mert a legelső debreczen
vány *Huszár Gálnak* «Isteni Dí
Psalmusok» cz. 1560-ban megjele
melyből azonban ma már — sajn
példány sem ismeretes. (Lásd Sza
RMK. I. 40. sz.) Huszár Gál em
Énekeskönyvéről Szilvás-Ujfalvi
1602-iki Gönczi György-féle Én
höz (unicum a gyulafehérvári
könyvtárban) írott nagybecsű Pra
az «Azoknak nevek, kik énekes k
kibocsátásában munkálkottanak...
rendi szerint» czimű szakaszban
«*Huszar Gal bocsatot ki Isteni Dí
Psalmusokat, azok közül válogalottai
ez időben a jámbor atyafiaktul szörö

Ferenczy Béni

Bartsch Réti

Nagybányai kiáll kat. 1912

83

Rákóczi Zsigmond IX. 182

Ferenczy Béni

Cser M

A M kat. a trabért
kiáll szokoszmúcsi
és graf i

Szabad Művészet

1951. # 504. l.

képpel

dr. Hóman Bálint s.k.

mat is hoz, a magyarországi sajtó eleget tesz olvasóközönsége irodalmi igényeinek, nemcsak, hogy nem szükséges, de a komolyabb tudományokra csökkentőleg ható napi irodalom aránytalan megnövekedése miatt, nem is kívánatos, hogy a *Pesther Tageblatt* újrainduljon és a folyamodóra átruházzák. Budán, Pünkösd hava, 31-én. 1845.[13]

A *Pester Zeitung* engedélyezésében, a *Pesther Tageblatt* megszüntetésén kívül, JÁRY (TRETTER) GYÖRGYnek is döntő szerepe volt.[14] Pest városának főbírája, országgyűlési követe „a kormány

[11] Pesther Tageblatt, 1839. 24. sz.

[12] Orsz. Levéltár. Magy. kir. kancelláriai iratok 3663/1845., 12.378—1845.

[13] Orsz. Levéltár. Magy. kir. kancelláriai iratok 12.379/1845., Helytartó Tanácsi iratok. Dep. Rev. Lib. Fons. 11. Pos. 44., 45., 91., 132/1845.

[14] SZINNYEI JÓZSEF: Magyar írók élete és munkái. Budapest, V. köt.

18
1906 évi. Érkezett: január 18án.

A műemlékek országos
bizottsága

tekintetes
Elnöki Irodájának

Budapesten

Stobbe és Plaho -
Budapest VIII. Baross utca 96/a.

tisztelettel kérik az
akari ev. ref. templom
helyreállítási munkák

Ferenczy Béni

Csek ke:
arc kép kiáll

Szabad Művészet

1952. 7.n. 304. l.

kép

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ferenczy Béni

ired
z
L'Art Hongrois Moderne. Catalogue de l'exposition 1944. (Svájci magy. kiáll. kat.) 18. l.

Equus caballus T. 31.

Ferenczy Béni

~~Művészet 1915. 287~~ laptremle

~~Magyar Művészet~~
~~1925. 288, 365~~
~~– 1926. 41, 138, 383–4~~

Felv. Takács I.

Apák és fiúk.

Nyt. VIII. 8. Sz.

Dupl

19. sz. k. *(Ft 60)* 1

684. KIS ÁMPOLNA, zinn, 19. sz. e. *(Ft 30)* 1

685. CUKORFOGÓ, berndorfi, *(Ft 30)* 1

686. CUKORFOGÓ, vésett dísz, címeres, plated, 19. sz. e. f. *(Ft 30)* 1

687. FEDELES DÍSZEDÉNY, ezüst, kalapált virágdísz, fedelén nyilazó puttó, teste bronz női aktszobor, (talapzat nélkül). 18. sz. *(Ft 200)* 1

688. GYERTYATARTÓ-PÁR, bronz, nagy talapzaton, 18. sz. 30

689. NÉGYÁGÚ GYERTYATARTÓ-PÁR, aranyozott bronz, áttört sasos dísz, (egy tartó hiány), Lengyel. 100

690. ÉTELMELEGÍTŐ ÁLLVÁNY, plated, 19. sz. k. *(Ft 150)* 1

691. FALIÓRA, fára festett kép, naptárral, Német, 1800 k. (a faragott keret későbbi.) 80

692. OVÁLIS ÁLLVÁNY, aranyozott bronz, Empire-stílus *(Ft 30)* 1

693. SZAKÁLLAS BÖLCS, színezett zsírkőfaragvány, Japán. 30

694. MAJOM, zsírkőfaragvány, Japán. *(Ft 30)* 1

695. NŐI FEJ, bronzszobor fatalapzaton, Ferenczy Béni műve. 400

696. ZÁCH FELICIÁN, applikációs kép, aranykeretben, Magyar 19. sz. k. *(Ft 50)* 1

Mű- és Régiségkereskedelmi Vállalat.
IX. művészeti aukció. Bpp. 1948.

667. KEREK TERÍTŐ, dúsan arannyal átszövött vörös selyem, arany csipkével. *(Ft 30)* 1

668. TERÍTŐ, színes virágcsokrokkal, sárga bársony rátéttel és arany csipkével *(Ft 40)* 1

669. TERÍTŐ, kék alapon színes parasztbrokát, ezüst hurkolt széllel, *(Ft 30)* 1

670. FLAKON, kortealak zománc, levélformájú ezüstkupakkal, (kis lepattogzás), Francia, 18. sz. v. 40

671. FLAKON, dinnyealak, zománc, levélformájú ezüstkupakkal, Francia, 18. sz. v. 40

672. ELEFÁNTCSONT-NETSUKE, ülő fókutya, Japán, 19. sz. 50

673. ELEFÁNTCSONT-NETSUKE, bála egerekkel, egyik mozgó. 50

674. NETSUKE, többalakos fafaragás, jelzett, Japán, 19. sz. 50

675. NETSUKE, fa majom gyümölccsel, Japán, 19. sz. e. 50

676. NETSUKE, fa, béka, Japán, 19. sz. 40

677. SÜTŐFORMA, vörösréz, 19. sz. *(Ft 30)* 1

678. SÜTŐFORMA, vörösréz, 19. sz. *(Ft 25)* 1

679. SÜTŐFORMA, vörösréz, 19. sz. *(Ft 20)* 1

680. SÜTŐFORMA, vörösréz, 19. sz. e. f. *(Ft 50)* 1

681. AMPOLNA, kalapált sárgaréz, 18. sz. *(Ft 25)* 1

682. NAGY MOZSÁR, bronz, egyfüles, Orczy-gyüjteményből, Magyar, 17. sz. 150

683. DOBOZFEDÉL, ezüst, kalapált virágdísz, 130 gr. Bécs,

Ferenczy Béni

stul. 1890.

nobrász

Svájci magy. kiáll. Eat.

1944.

38. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

DAS GRAPHISCHE KABINETT

des

ANTIQUARIATES V. A. HECK

WIEN, I., KÄRNTNERRING 12

5. AUSSTELLUNG

BENJAMIN FERENCZY

ZEICHNUNGEN · MEDAILLEN

F. GOYA

Wir geben uns die Ehre, Euer Hochwohlgeboren zur Eröffnung der Ausstellung durch Herrn Hofrat Prof. Dr. Alfred Stix, ersten Direktor des Kunsthistorischen Museums in Wien, Samstag, den 25. April 1936, präzise 17 Uhr, ergebenst einzuladen.

Die Ausstellung ist vom 27. April bis zum 27. Mai werktäglich von 9—18 Uhr bei freiem Eintritt geöffnet.

Die ausgestellten Gegenstände sind verkäuflich.

Ferenczy Béni

Kobrák

Benjamin Ferenczy ist als Bildhauer über die Grenzen des Landes bekannt. In dieser Ausstellung zeigt er sich als Zeichner mit einer Reihe von Blättern, die über den Rahmen der Studien hinaus, von großer zeichnerischer Vollendung sind. Außerdem sind eine Anzahl Medaillen ausgestellt, ein Gebiet, das er sich ganz zu eigen gemacht hat und auf dem er heute wohl unerreicht dasteht. Er pflegt damit einen uralten, edlen Zweig des Kunsthandwerkes, dem gerade in der heutigen Zeit, die jedermann geldliche und räumliche Beschränkung auferlegt, als Sammelgebiet besondere Bedeutung zukommt. Eine Medaille — wieviel Zauber und Schönheit strahlt sie aus, besonders, wenn sie von der Hand des Künstlers ziseliert ist, wie es bei Ferenczys Arbeiten, die eigentlich als Kleinplastiken zu betrachten sind, der Fall ist. Ein kleines Ding, aber ein Kunstwerk, mit Geist ersonnen und mit unendlicher Mühe fertiggestellt. Möge diese Ausstellung manchem eine Anregung sein.

Ch. M. N.

Ferenczy Béni

*

Ferenczy Béninek Bécsben, V. A. Hecknél megnyilt kiállításának nagy sikere volt. Rajzairól és érmeiről a lapok a legelismerőbben nyilatkoztak.

*

MAGYAR MUVESZET
1936. 255.1

72957. — ATHENAEUM

Sculptures all ... 249
Détails de l'Anc de Sculptures, 6. salle :
Sculptures al ques, entre autres la ... 250
Madone de F

No. 5. : German Gothic sculp
Detail from the collection of
No. 6. : German Gothic sculp
Madonna, by Riemenschneider

VÉSZETI MÚZEUM ÁTREN-
JTEMÉNYÉBŐL:

német teréből: XV. sz. 241
német teréből: Dürer, ach stb. 242
émet teréből: M. Schaff- és K. Strigel stb. 242
emény 2. teréből: Olasz , közöttük Agastino di a 243
mény 3. teréből: XV. sz. k Giovanni della Robbia 245
mény 3. teréből: Velencei 245
emény 4. teréből: Olasz zobrok 247
emény 5. teréből: Német 249
emény 5. teréből: Német 249
emény 6. teréből: Német ik Riemenschneider Madon- 250

TEILE DER NEUGEORDNETEN SAMMLUNGEN DES MUSEUMS DER BILDENDEN KÜNSTE:

Teil des ersten deutschen Saales der Alten Bildergalerie: Maler des XV. Jahrhunderts 241
Teil des zweiten deutschen Saales der Alten Bildergalerie: Dürer, Baldung, Altdorfer, Cranach usw. 242
Teil des zweiten deutschen Saales der Alten Bildergalerie: M. Schaffner, H. Holbein d. Ae., H. und K. Strigl etc. 242
Teile der Alten Skulpturensammlung: Saal 2.: Italienische Skulpturen aus dem XIV—XV. Jahrhundert, darunter der Erzengel Gabriel Agastino di Duccio's 243
Teile der Alten Skulpturensammlung, Saal 3.: Italienische Skulpturen aus dem XV. Jahrhundert, darunter die Madonna Giovanni della Robbia's 245
Teile der Alten Skulpturensammlung, Saal 3.: Statuen aus Venedig und Padua 245
Teile der Alten Skulpturensammlung, Saal 4.: Italienische Barock- und Cinquecento-Skulpturen 247
Teile der Alten Skulpturensammlung, Saal 5.: Deutsche gotische Statuen 249
Teile der Alten Skulpturensammlung, Saal 5.: Deutsche gotische Statuen 249
Teile der Alten Skulpturensammlung, Saal 6.: Deutsche gotische Statuen, darunter die Madonna Riemenschneider's 250

Nyomtatvány.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ferenczy Béni

kollekcióval vett részt
az alábbi kiállításon

1934

Kunstb. Mod. Ung.
Medaillen 1934

V

Rézmetszet (Kupferstich). 62×46 cr

Sherfield. Angol festő (Englisch), 19. szá

544. ALVÓ NŐ (Schlafende Frau). Jelez
Vászon (Leinwand). 57×47 cm.

Sidanor, Henri Lo, 19. század (Jahrhunde

545. A PARTON (Am Ufer). Jelezve (Be
Fa (Holz). 23×31 cm.

Sidorowicz, Siegmund (1846—1881).

546. TÁJKÉP (Landschaft). Jelezve (Be
Vászon (Leinwand). 32×40 cm.

Smith, George, szül. (geb.) 1829.

547. PARASZTMENYECSKE (Junge Bä
Fa (Holz). 12×10 cm.

Sorgh, Henrick Maertinsz (1611—1670).

548. A JÉZUSGYERMEK IMÁDÁSA (
Fa (Holz). 27×25 cm.

Spányi Béla (1852—1914).

549. GÓLYÁK A MOCSÁRBAN (Störch
Vászon (Leinwand). 55×46 cm.

n (Art des).
n).

chnung). 39×50 cm.

Illusztr. II. tábl.

s). Jelezve (Bezeichnet): „J. Schiess... 1841."

aft). Jelezve lent balra (Bezeichnet unten links): M. J.

Illusztr. X. tábl.

chnet).

Ferenczy Béni

"Egy fiu a házból" cimmel Frank János az irodalom és a képzőművészet, az irók, költők és képzőművészek kapcsolatát fejtegeti cikkében. Ir barátságról, kölcsönös megértésről, azonos felfogásról s ezt megerősíti ve emlékezik Móricz és Medgyessy, Karinthy és Bokros Birman, vagy Juhász Ferenc és Hantai Simon közötti szellemi kapcsolatára. A fenti három képzőművészen kivül megemliti még az u.n. "irodalmi müvészeket": Ferenczy Béni, Kondor Béla, Schaár Erzsébet nevét. Fenti cikket lásd: Medgyessy Ferenc nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. aug. 14.
XX. évf. 33. sz. 13. lap.

Külföldi kiállításokon való részvétel

1918 Belgrád. ~~1918~~

1924. (1948) Berlin ~~1924~~

1934. 1936 Bécs. ~~1934~~

1942. Velence.

1944 Svájc. ~~1944~~

1947 Roma, Firenze ~~1947~~

1948 Stockholm, Bukarest ~~1948~~

1949 Párizs, London ~~1949~~.

1950 Moszkva ~~1950~~. Leningrád

Ferenczy Béni

wód

Die Weltkunst

1936. jun. 28.

(P.-N.: Wien. B. Ferenczy)

V. A. Heck szalonjában koll. kiállítása 1934–36-ban készült rajzaiból és plakettjeiből, melyek a reneszánsz éremmüvészet hatása alatt készültek

Becsi szüpt. kiáll 1936

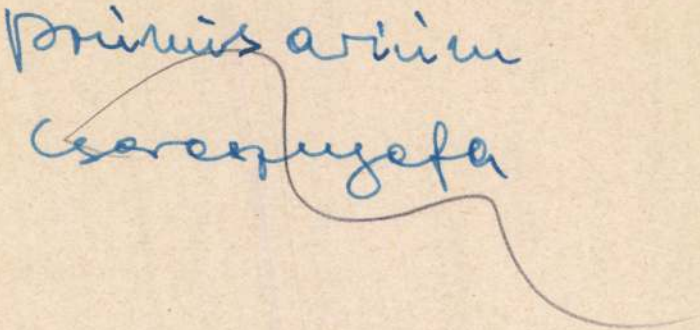

Ferenczy Béni

Szabad Művészet

1951. 198 l

A mosszkvai m. kiád m.
bemut. festm. graf
či szobi

~~zterium.~~

Mikroszkop

Miliméterpapiros tekercsben /ivekben haz

Nyomdakő

Óraüveg

Palatábla

Palavessző

Planiméter

Platina cikkek /laboratoriumi célokra/

Polyméter

Röntgen készülékek orvosi célokra /iskol
készül/

Szijgyártótü

Szivacs

Sztaniolpapiros

Üveggyöngy

Ferenczy Béni

urod

A Tempo (Milano)

1942. jún. 23

Keppel

BUDAPEST
42 I 19-8

1921. Beesbe emigrált, majd két évig Berlinben élt Ujabb stílusa a meger plasztika és a primitivek hatása alatt alakult. ~~Ujabb~~ F/ művével 1924. a berlini Sturm kiállitásán ~~volt sikere~~ szerepelt. Ezután évekig élt Beesben, ~~[illegible]~~ 1934 a beesi Kunsthistorisches Museumban. 1936 V.A. Heck beesi antikváriusnál ~~volt~~ ~~[illegible] kiállitása~~ Rózban. 1932. a Szovjet unióban járt. 1937 Pozsonyban volt ~~rendezett művelő~~ [illegible] kiállitása 1938 hazajött, és Bpesten telepedett le. F 1945. juniusában fővárosunk bombázása alkalmával műterme el.

F. 1942. a velencei Biennale keretében volt kollektív kiállitása.

az Uszó szobrára kapott megbízást
1954. Babics Mihály síremlezet
alkotta, melyet ez év novemberé-
ben avattak fel a Kerepesi teme-
tőben. F. nek amáremlitett külföldi
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ kiállításani kívül
Bpesten 1916, 1925, 1941, 1942, 1945,
1952 és 1954. voltak egyéb kiállításai.
A portréban mindvégig megma-
radt realistának, egyéb művei-
ben F. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ visszatért
eredeti ~~[illegible]~~ modorához. Mint illusztra

F ~~[illegible]~~ hosszú stílus kereséi után

tor is az elsők közé tartozok. Először
Illyés Gyula Egy falu Franciaországban c.
kiadatlan regényéhez, majda Tusztak né-
pe c. művéhez. készítek illusztrációkat.
Ő ~~[illegible]~~ rajzolta a szöveghépeket Korolen-
kó Egy különös leány c. novellán köte-
sébő és Móricz Zsigmond Mese a
Zöld füvön c. elbeszéléséhez.

broziana részére. A szobrot, amely
a szokásos Petőfi-ábrázolásoktól eltérően
ny művészi felfogásban ábrázolja a
költőt, 1949 majusában leplezték le
az Ambrosiana kertjében. ~~[illegible]~~ Ezidőben
Készítette a M. Művészeti Tanács
nagybányai érmét, melyhez 70-ik
szülétésnapja alkalmából Perlrott
Csaba Vilmost ~~[illegible]~~. 1951. a
Földalatti Gyorsvasut Stadion
állomas Kereposi-uti homlokzata
elé kerülő 2.70 m. magas karaszti
mészkőből Készítendő szobrok körül

T fünteltek ki előzőr.

-puszlult. Még ez évben a ~~Bpesti~~
~~Nemzeti Bizottság~~ a M. Művészeti Ta-
nacs képzőművészeti szaktanácsának
tagjává s 1946 jan. t. a képzőművé-
szeti főiskola tanárává neverték ki.
Tanári szerébol negy év mulva ~~ta-~~
~~vozott~~ szalt meg 1947. Kassák Lajos 60-ik szüle-
tésnapjára a kultuszminter megbé-
zásából készitette Kassák Lajos bronz-
plakettjét. 1948 nyerte ~~[illegible]~~ a
Kossuth-díját. Ugyanez évben
Petőfi-szobrát készitette vele az
Népköztársaságunk a milanoi Am-

7

Mint kisplasztikus, érem és plakett
művész legkiválóbb mes-
terünk közel tartozik.
Korai érmeinek leg-
teljesebb kapstromna
F közlési alapján
Huszár – Procopius
munkében jelent meg

		Kikiáltási ár pengőben
1503.	GYÜMÖLCSTÁL. Lilával átvont üveg, festett és kiköszörült díszítéssel	25.—
1504.	HORDÓ. Lilára festett porcellán, két oldalán szatirfejek. Meissen, 1850 körül. Faállványon. (Csekély hibával.)	60.—
1505.	TALPAS GYÓGYPOHÁR. Pirosra és lilára festett üveg, kiköszörült díszítéssel. 1850 körül. (Csorba.)	12.—
1506.	VÁZA. Réteges üveg. Gallé. (Hibás.)	12.—
1507.	NAGY VÁZA. Porcellán, alakos díszítéssel. Capo di Monte. (Csekély hibákkal.)	200.—
1508.	KÁVÉSKÉSZLET RÉSZEI. Porcellán, szépiával festett tájképekkel és jelenetekkel. Bécs, 1815. (3 kanna, ovális tálacska és csésze aljával. Hibás.) .	180.—
1509.	VÁZA. Eozinmázas majolika, Zsolnay, Pécs . .	12.—
1510.	EBÉDLŐKÉSZLET. Porcellán, festett, stilizált virágdísszel. Olasz, XVIII. század. (106 darab.) .	1300.—
1511.	VÁZA. Eozinmázas majolika. Zsolnay, Pécs . .	12.—
1512.	CSÉSZE ALJAVAL. Porcellán, zölddel festett rózsaágdísszel. Bécs, 1828. 3 darab	12.—
1513.	VÁZA. Eozinmázas majolika. Zsolnay, Pécs . .	18.—
1514.	CUKORTARTÓ FEDŐVEL. Porcellán. Capó di Monte modorban	20.—
1515.	VÁZA. Porcellán, kékkel festett díszítéssel. Meissen	30.—
1516.	FIÚ KORSÓVAL. Porcellánszobrocska. Cseh. XIX. század eleje. (Törött.)	40.—
1517.	VÁZA. Fajánsz, áttört, festett és domború dísszel.	20.—
1518.	VÁZA. Tejüveg, festett dísszel. 1850 körül. . .	8.—
1519.	VÁZA. Réteges üveg. Michel J., Páris	8.—
1520.	KIS VÁZA. Réteges üveg. Gallé.	5.—
1521.	NYÚL. Fehérmázú porcellán. Herend.	25.—
1522.	FIÚ KUTYÁVAL. Porcellánszobrocska. Meissen. (Hibás és javított.)	32.—
1523.	CSÉSZE ALJJAL. Fajánsz, kékkel nyomott tájképekkel.	8.—
1524.	BONBONTARTÓ FEDŐVEL. Fajánsz, festett díszítéssel. Olasz modorban.	8.—
1525.	TEÁSKÉSZLET. Porcellán, kékkel festett virágokkal, (2 kanna, cukortartó és 6 csésze aljával.) . .	40.—
1526.	EBÉDLŐKÉSZLET. Fajánsz, festett virágdísszel. Angol. (10 különféle tál, 6 mély-, 18 lapos- és 5 csemegetányér.)	70.—
1527.	CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, festett képekkel. .	12.—
1528.	VÁZA. Kék-fehér angol fajánsz.	40.—
1529.	BONBONTARTÓ. Spárgaköteg alakjában. Porcellán. Herend.	12.—
1530.	VIRÁGCSERÉPTARTÓ. Majolika, domború virágdísszel. Zsolnay, Pécs.	15.—

Kikiáltási ár pengőben

1531. POHÁR. Tejüveg 6 darab. . . . . 10.—
1532. PÁLMATARTÓ VÁZA. Eozinmázas majolika. Zsolnay, Pécs. . . . . 30.—
1533. KÁVÉSKÉSZLET. Porcellán, fekete alapon festett virágdísszel. Cseh. (2 kanna, 1 cukortartó, 5 csésze aljjal és 6 csemegetányér. 1 tányér hibás.) . . 20.—
1534. SÖRÖSKORSÓ. Csiszolt üveg, ónfoglalatú fedővel. 4.—
1535. KÉTRÉSZES TÁL. Porcellán, festett virágdísszel. Pirkenhammer. . . . . 10.—
1536. CSÉSZE ALJJAL. Lilamázú porcellán. Bécs, 1830. (Csekély repedéssel.) . . . . . 3.—
1537. POHÁR. Fehérrel átvont üveg, kiköszörült és piros fülkékben maratott dísszel. 1840 körül. . . . 12.—
1538. TALPAS POHÁR. Csiszolt üveg, lila fülkékben maratott képecskékkel. . . . . 15.—
1539. CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, zöld mázzal, festett virágdísszel. Berlin. . . . . 16.—
1540. VÁZÁCSKA. Porcellán, festett virágdísszel. Rosenthal. . . . . 4.—
1541. VÁZA. Majolika, festett virágdísszel. Zsolnay, Pécs. 8.—
1542. POHÁR, alacsony talppal. Csiszolt üveg. . . . 8.—
1543. CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, fekete nyomott látképekkel. Schlaggenwald, 1840 körül. . . . . 3.—
1544. KANNA. Porcellán, festett virágdísszel. Cseh, 1840 körül. . . . . 3.—
1545. BEFŐTTES TÁL. Csiszolt üveg. . . . . 8.—
1546. SÓTARTÓ. Porcellán, festett virágdísszel. Bécs, 1840 körül. . . . . 3.—
1547. SÓTARTÓ. Porcellán, festett rózsákkal. Bécs, 1845 5.—
1548. VÁZÁCSKA. Porcellán, festett virágdísszel. Rosenthal. . . . . 4.—
1549. VÁZA. Terrakotta, domború díszítéssel. Készítette: Ferenczi Béni. (Hibás.) . . . . . 16.—
1550. RUMOS PALACK DUGÓVAL. Kékkel átvont üveg, kiköszörült dísszel. . . . . 6.—
1551. VÁZA. Porcellán, festett és alakos díszítéssel. Bécs, 1830 jellel. . . . . 30.—
1552. POHÁR. Jegecesen csiszolt üveg. . . . . 6.—
1553. VÁZA. Terrakotta, domború díszítéssel. Készítette: Ferenczy Béni. (Hibás.) . . . . . 10.—
1554. ÖBLÖS VÁZA. Porcellán, domború virágdísszel. Royal-Koppenhága . . . . . 18.—
1555. FÜLES POHÁR. Cserép, népiesen festve. (A füle javított.) . . . . . 4.—
1556. PÁSZTORJELENET. Porcelláncsoport. . . . 15.—
1557. POHÁR. Porcellán, sötétkék alapon arany csíkokkal. 4.—
1558. LEVESESTÁL FEDŐVEL. Fajánsz, festett virá-

Árverési Közlöny
1935. - 2 rk sz.

Ferenczy Béni

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Szabad Szó
1948 JÚL. 2

Megjelent: .....

*

FERENCZY BÉNI szobrászművész Petőfi-szobor készítésére kapott megbízást. A szobrot a milanói Ambosiana belső udvarán állítják fel.

*

A KÉPZŐMŰVÉSZEK SZABAD SZAKSZERVEZETE kidolgozott egy tervezetet a vidéket járó lelkiismeretlen képügynökök ellen. A tervezetet jóváhagyta a Művészeti Tanács is és pártoló javaslattal útküldte a kereskedelmügyi minisztériumba.

megmentette Daróczy Zoltán kiritói földbir- a miniszteri rendelkezést tudoma
a a kollegium igazgatóját,
szerződés megkötése után
ZÉKESFEHÉRVÁR. *Fejé*
fehérvári Múzeum. A mul
rt világháború ezzel az in
bénító hatását. Elmaradvá
az ásatásokat és gyüjtés
tták az előző évek arányá
ban vételekben (1581.09 l
és 402.12 K államsegély)
gyarapodtak a gyüjtemé
tó Egyesület előrelátó, go
nak köszönhető, minek köv

el együtt az állatok és ásványok
914. év végén 37.320 darabból állott.
nygyüjtemény évi szaporulata 423 db.
ándék 2, csere 8, vétel (az állami
zsgáló állomástól) 151, Lányi Béla,
őbb leányiskolai tanár, gyüjtemény-
üjtése 262 darab. Állomány az
végén: vétel 357, csere 1205, ajándék, gyüjtés 2392, összesen 13.282
A növénygyüjteményt szépnek és
n kezeltnek lehet nevezni. Cserébe
a másodpéldányokból: a Stettiner
hvereinnak 84, Hulják Jánosnak 84,
Árpád 110, a klagenfurti Städti-
eumnak 237 példányt. Ajándékba

a Szegedi Képzőművészeti Egyesületnek, később a Szegedi Nőipar-Egyletnek voltak átengedve.

1914-ben hivatalosan *Semayer W.* orsz. felügyelő látogatván meg a múzeumot, annak vezetőségével véglegesen megállapitotta a néprajzi osztály gyüjtési körét, amire azért volt szükség, mert a múzeum a bácskai sokácz telepekre is kiterjeszkedett, de a melyeknek szerbsége a szegedi magyarsággal össze nem függ. Rendelkezései következtében a múzeum azóta, feladatához képest, csakis az alföldi magyarság anyagának felgyüjtésével foglalkozik.

Az intézet fenntartója 1914-ben 24.486·43

Ferenczy Bém

l.

Szépmüvészet

1942. 244. l.

Tobbször

A velencei kiáll

dijazásai

(Lapfumle)

Nagy Kapott dijat.

Europa,

Lapkerjesztő és Könyvkiadó R. T.

Budapest

V. Roshermere u. 12.

Ferenczy Béni

l.

Szépm. Muz. Évk

VIII. 176. l.

1937

F I Z E T É S I J

a Müemlékek Orsz.Bizottsága a

A nyarat mindig Nagybányán töltötte, ahol
[illegible]lerne is volt. ~~Elöször~~ 1916 decemberében az Ernst

Múzeumban állított ki jelentősebb munkáit:
Szent Sebestyén (gipsz), Magdolna, gipsz (1911), Mártélen
leány (fafaragás), Női torzó, diófafaragás (1912), Szent
György (bronz), Herakles, Faiczos (fafaragás) és ugyanaz
más megoldásban bronzban, Férfi akt (bronz), két női
és egy férfi arcképe, eredeti terracotta (1915–6).

Szabó Iván : Parasztfelkelő

Ferenczy Béni

III. M. Képzőműv. Kiáll.
1952. dec - 1953. márc.

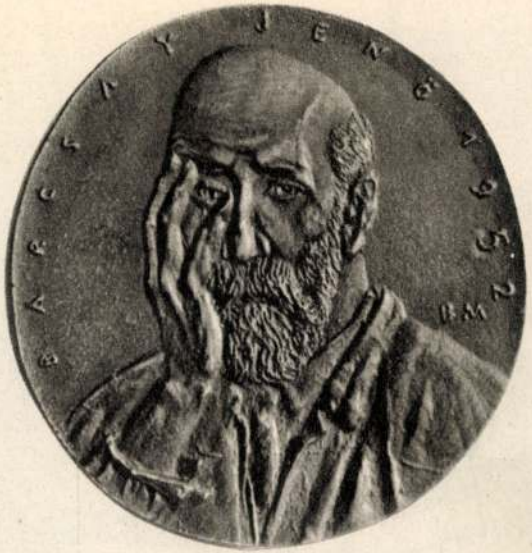

Borsos Miklós : Barcsay Jenő
(plakett)

Ferenczy Béni : Kölcsey Ferenc
(plakett)

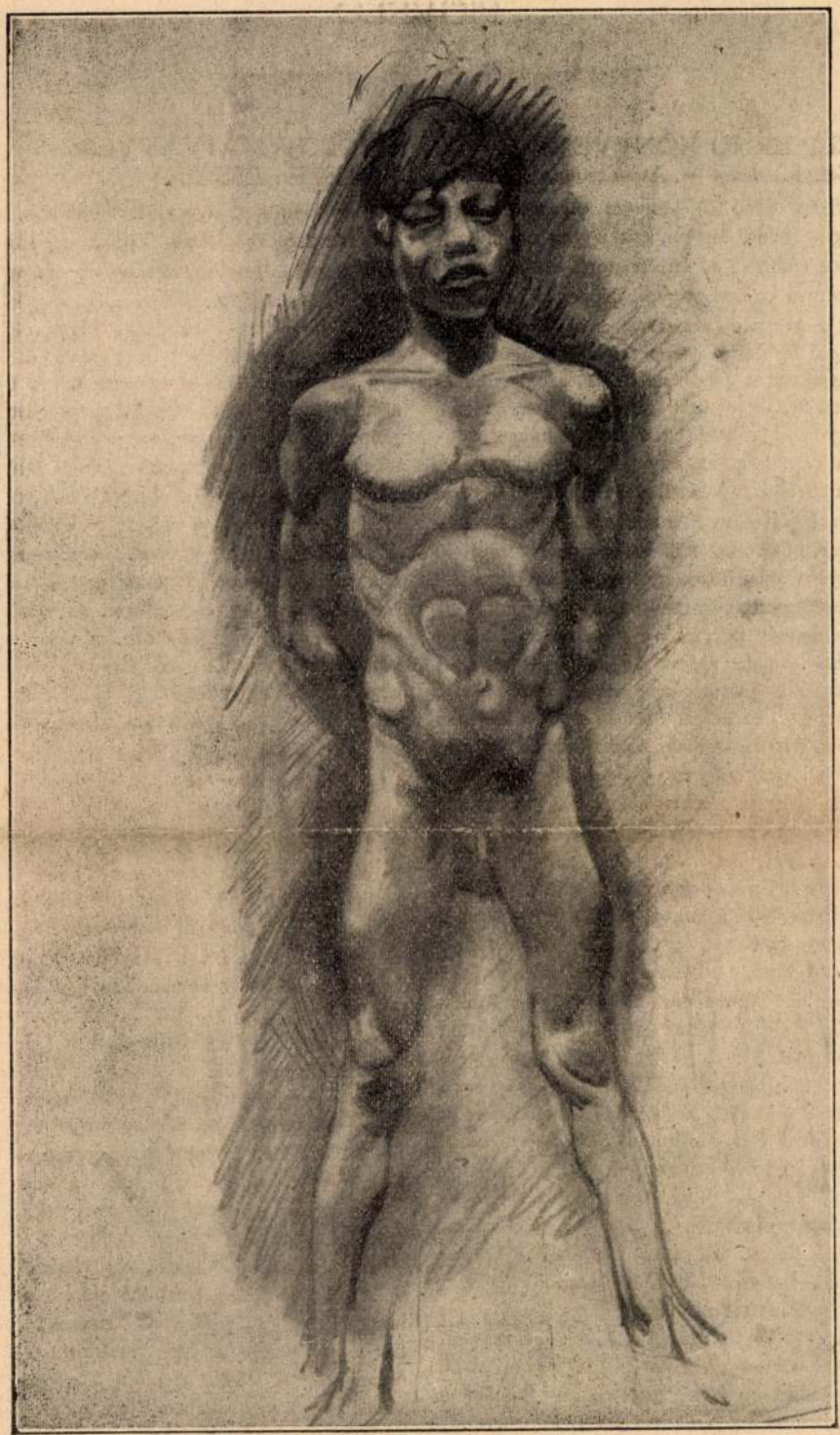

FERENCZY BÉNI RAJZA
CIGÁNYFIÚ

Jelo. Takáts Z: F. B. rajzához

Nyugat
1914. maj. 655

FIGYELŐ

SZÉP ERNŐ KÖNYVE

(»Sok Minden.« — Athenaeum.)

Szép Ernő új könyvét olvastam, hogy megint hadd lássam, csakugyan olyan szomorú ember-e az én szomorú Szép Ernőm? Szomorú ember vagyok, akinek a szomorúság a vagyona, az ereje s aki a szomorúsággal inzultálni szeret másokat. Fájna, talán irigységből is fájna, nálamnál szomorúbb és szomoritóbb embert látni, de ime vidám vagyok. Ha »az isten birodalmában odafenn a jóság az egyetlen udvarképesség«, mint Szép Ernő hiszi, most ez órában sietnem kellene föl — mert udvarképes vagyok. Szép Ernőt olvastam, szép jóság érintett meg, jó vagyok, aki örül, hogy egy drága emberének a szomorúsága ilyen boldog szomorúság.

»Mennél kevesebbet figyelsz meg, annál jobban mulatsz ebben az egyetlen életben«, — tanácsolja panaszosan Szép Ernő. Végig bizseregtetem magamon még egyszer a könyv finom, apró irásainak, újszerű, érzékeny poémáinak egybe-áramló hangulatát. Mulattam, jóféle könnyek a szememben, édes-fanyar íz a számban, béke velem s végre egy kis megnyugvás, szóval nincs talán igaza Szép Ernőnek. Őt figyelik, a boldog szenzibilis ifjut, a figurák és a dolgok, ő engedi magát figyeltetni s eközben önmagát figyeli ő is. Mindenki és minden szép, érdemes, mélységes, haszontalan, de mulatságos és mulik és mulik A Guignolban nézeti egy helyütt a Halált a gyermekekkel Szép Ernő: hát nagy gyermekként nevet ő is a Halálon. Minden a a Halál felé siet, de minden élet és én is élek és az élet minden pici villanása megmegragyogtatja az arcom, — igy ujjonghat Szép Ernő az ő szomorúságában. Ezek a kis himmi-hummik, a Szép Ernőéi, ékes, kecses, finom, meleg, azt mondanám szabad versek, ha egy kicsit a vergődő madárra nem emlékeztetnének. Készületek a várt sokra és nagyra, amit Szép Ernőnek adnia kell, ha szomorúsága kevésbé lesz vidám vagy még vidámabb és olykor, sokszor ha kell s ha érdemes, ha nem, revoltálni fog merni.

ADY ENDRE

GYÖRGY MÁTYÁS VERSKÖTETE: LIGEIA

Két papucs az ágy előtt s olyanok, mint két hétszergörbe arab ripők, agyafúrtak, alattomosak, mintha valamely ezeregyéji meséből csoszogtak volna elő: egyik tán varga, társa meg szabó . . . Papucsok! — lehetne-e prózaibb s egyben bizarrabb téma egy vers számára? — de nézzük, mit tud a költő? Boszorkányos ügyességűnek látjuk, a groteszk hatás, melyre nyilván törekszik, teljes: a két tárgy szemünkben is fantasztikussá válik, sunyin, összeesküvő módra lapulnak meg egymás mellett s leskelődnek. A rimek: »papucs—pucs«, »cipők—ripők« merész és kérkedő játékukkal emelik a leírás szokatlanságát és elevenségét. S a furcsa hangulat hirtelen, könnyeden, váratlan lírába halkul át: a sunyi, apró tárgyak, az ezeregyéji csőcselék fölött meleg sóhaj remeg:

Én meg a király, a hányatott
— Régi mesekönyvből felcsapó
Illat ez? —
Haj hiába járom Bagdadot . . .

Ime: Bagdad! egy messzi, mesés városnév, amibe bele van zárva egy most, hideg és únt realitások közt halkan szenvedő lélek vergődése, óvatosan, fukarul és bizarrul!

A rövid vers, amelyről szólok, nem jelentékeny, de igen jellemző György Mátyás költészetére s éppen ez a körülmény, hogy kötetének igénytelenebb darabjai is magukon viselik poézise sajátos bélyegét, határozott költői egyéniségre vall. Minden költeménye — bár szokatlanul sokféle a tárgyuk — egyet mutat: egy mélyen, finoman szenvedő »én«-t, mely távoli, féktelen és bizarr asszociációknak adja át magát, hogy megenyhítsék, elringassák.

Ezek az asszociációk olykor félelmes erejű vizióvá gyűlnek: fantasztikus csapatban dübörögnek az utcán vágtató tűzoltók, pokoli lihegéssel füstöl a Máv. raktárcsoportja: nyiszálnak a fékek, szénfolt a gépész tág szeme, — s egy versben, talán a legteljesebb hatásúban, a Düh jelenik meg, roppant Leviatán gyanánt, mely a lélek tiszta tavából

szerzemény bemutatásánál tartanak a munka résztvevői. A régi sötét szekrényeket is lassan-lassan felcserélik vékony vaskeretű üvegszekrényekkel, aminek az az előnye, hogy a benne levő holmik jól és minden oldalról láthatók.

A kevésbé fontos darabokat raktárba helyezik és kultúrhistóriai szempontból fontosabb, értékesebb anyaggal töltik meg az így felszabadult és két teremmel való kibővítés által nyert helyet.

Az új rendezés kellőképpen előtérbe helyezi a magyar kézműipar jellegzetes termékeit, az ötvösművészet, bőripar nagyértékű emlékeit.

Ez a kezdet.

De az átrendezés folyamatának nem szabad megszakadnia. Hogy tíz terem lesz nyolc helyett az kezdetnek is nagyon kevés. A raktári zsufoltságot meg kell szüntetni. Az olyan tárgyakat, melyek a Szépművészeti Múzeumba valók 〈pl. Pisano márvány szobra〉 át kell telepíteni. A földszinti csarnok gipszöntvényei talán mégis inkább padlásra valók. A túlságosan személyi vonatkozású emléktárgy, csecsebecse helyett jobb lenne, ha az egyetemes fejlődés egyes periodusait jellemző dokumentumokkal töltenék meg a siralmasan kevés helyett.

Csak vázlatosan érintettem e témát. Inkább mementó, mint ismertetés.

E kis igényű írás talán alkalmas arra, hogy néhány emberrel megszaporodjék azok száma, kik tudomást szerezve a múzeumban folyó munkáról felkeresik az ott felhalmozott kincseket.

BÁLINT ALADÁR

FERENCZY BÉNI RAJZÁHOZ

Nagybánya.

Mennyi megírhatatlan történetet fejez ki e szó. Mennyi termékeny hangulat, rejtett élmény, reményteljes alkotó szenvedés emékét kelti. Aki nem járt Nagybányán akkor, midőn az iskola első nemzedéke alkotóereje teljességében működött, nem érti meg modern festőművészetünk históriájának legérzelmesebb jelenségeit.

Réti István írja, hogy a nagybányai iskola a szeretet jegyében született. Fővárosunk művésztársadalma nem tudhatta átérezni az ilyen érzelmi alap jelentőségét annak idején, nem tudhatja ma sem. Pedig szembeszökő példák bizonyítják, milyen megbizható e morális tőke, mennyire nélkülözhetetlen az egészséges továbbfejlődés biztosításához. Gondoljunk csak a szegény, korán kidőlt Maticska Jenő túlbuzgó festőszenvedélyére vagy a súlyos áldozatokat semmibevevő artisztikus világnézetre, mely a Ferenczy-családból már a második generációt viszi győzelemre.

Ez új nemzedék egyik ifjabb tagjának névjegyére akarok most hivatkozni. — Ferenczy Béni azzal visz változatosságot családja művészi termelésébe, hogy nem ecsettel, hanem mintázó, faragó késsel dolgozik. Amit eddig csinált, mind azt bizonyítja, hogy stilusérzéke szokatlanul biztos. A hivatottság legjobb jele, különösen a plasztikus művésznél, ha tapogatódzás nélkül nyúl a természetének megfelelő anyaghoz és eszközhöz. Ha képzeletében határozott szilárd formák merülnek fel, nem bizonytalan jellegű matéria, szétfoszló tömegek.

Ferenczy Bénit plasztikus tehetsége a fafaragáshoz vezette. Rajzain is látszik, hogy formái fában születnek. Éles acél faragja őket már a képzeletben. Bennük él azonban a szerencsésen megválasztott iskola szelleme is. A fiatal Ferenczy ugyanolyan europäer mint atyja vagy bátyja. Kijárta a nyugati művészet szolid iskoláit. A nagy francia kathedrálisok — elsősorban Chartres — szobordísze pedig felébresztette benne a gotikus érzést. Ennek szellemében építi fel és tagolja alakjait. A gotikával visz beléjük dekorativ zenét.

És emellett, amint a sikerült gyermekekről örömmel szoktuk mondani: egészen az apja. — A Ferenczyek együtt fognak megjelenni a jövő saisonban a forumon. Béninek ez lesz a második fellépése. 〈Az elsőről kevesen tudnak, mert csak a feledhetetlen 1912-es nagybányai kiállítás látogatói voltak a tanui.〉 Meggyőződhet tehát már az idei bemutatkozáson mindenki arról, hogy a fiú ugyanazt a csendes folyású dallamos mozgást viszi alakjaiba amit az atyja. Egyegy előkelően temperált lendületet, hallgatagon meggyőző gesztust. Az öntudatos fellépés biztonságát, mely azért szép, mert szelid, azért meggyőző, mert szerény.

FELVINCZI TAKÁCS ZOLTÁN

A poéta élete. Ez a pár sor írás egy nagy haragból, egy hosszú, veszekedő cikk tervéből maradt meg s dokumentumnak jegyződik ide. Mert még a nagy harag is el szokott mulni, a veszekedés cigány dolog s hosszú cikket csak akkor ír az ember, ha soronként fizetik. Hát húzzuk csak ki a méregfogakat és neveket, de hogy azért reánk ismerhessenek: a legelőkelőbb, legeurópaibb magyar kritikus, költő és gondolkozó írt egy új poemás könyvről. Sorsosa, társa, barátja, barátja könyvéről írt ünnepiesen, megbecsülően fényes szempontok közé emelve a poétát s isten tudja hányadik kötetét. Sok mindent nem kellett már megírnia, mert megírta régebben, de csodálatosan tetszett ezuttal neki egy-egy jelzőig, mondatocskáig elcsusztatnia a ceruzáját a poéta emberi és polgári személyiségére. Vén csont már e poéta s van egy olcsó szellemességű, de nem rossz axiómája: élete nyitott könyv, csak éppen tán nem fiatal leányok kezébe való, pláne mikor ezeket kezdi érdekelni legjobban. Ám e költő aktiv költő, élete, exisztenciája még mindig a vers s egyben még jelent valamit annak a lapnak, melynek a kritikus fővezérsége mellett ő is egyik vezére. S azóta se tudom elhinni, hogy egy élő, író és küzdő poéta emberi remekségei s még inkább gyarlandóságai éppen egy nagyszerű barát útján fussanak szét a megismertségbe. Éppen eléggé jogtalan, tolakodó és ostoba módon kiséri a szegény »neves« költő ember-életét a snobok és rajongók érdeklődése s legenda-gyártó kedve. Meg nem nevezett poéta azt szokta mondani, hogy egy társadalomnak, egy publikumnak legalább huszszor jobban kell ellátnia egy ilyen emberét, hogy jussa legyen elvárnia tőle magánéletében is a mindig grandiózust, őrzötten stílusost és megcsodálni valót. Hát ezt és ennyit most csak ideírtam, de bizonyisten fog kelleni írnom s írok is hamarosan arról, hogy Hatvany Lajos hírhedt irodalom-politikája mennyire bölcs és előrelátó volt. Most éppen csak egy kis grimász akart ez lenni az író privát életébe szemtelenül bekukucskálók felé a marégibbs — ma már bevallom — oktalan harag emlékéből. Mert aki ama poétáról írt, mindezt jobban tudja, hiszen előkelő, a legelőkelőbb s ama poétának s nekem az embernek is legkedvesebb. De nem kell látszatra sem rászabadítani az irodalmiaskodó plebset a poétának úgyis kínok és kinok között egyensúlyozott életére.

ADY ENDRE

Sajtóhibaigazítás. A Rákócziról szóló cikkünkben (597. oldal) emlitett Heister tábornok neve helyett Heissler olvasandó.

A Nyugat nyomdája. Budapest, IX., Lónyay-utca 18

FERENCZY BÉNI

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI
FOLYÓIRAT

5

XXI. ÉVFOLYAM
1981. MÁJUS

J.B. 1965

5 ■ új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT
1981. MÁJUS

TARTALOM

JUHÁSZ FERENC	A költészet vígasza	5
VAJDA MIKLÓS	Ferenczy Béni estéje	6
	●	
SZEPESI ATTILA	Versek	19
CSUKÁS ISTVÁN	Versek	21
GYŐRI LÁSZLÓ	Versek	23
CSAPLÁR VILMOS	Zsánerképek	24
ORAVECZ IMRE	Versek	30
ODZE GYÖRGY	Semiramis (elbeszélés)	32
BIHARI SÁNDOR	Versek	41
BRASNYÓ ISTVÁN	Budai versek	42
KUTASI GYULA	Koncert (elbeszélés)	43
GÁL ÉVA EMESE	Versek	49
KÁROLYI AMY	Mert mi lett volna, hogyha másképp (vers)	50
	Fejezetek az Új Írás történetéből	
ILLÉS LAJOS	Illyés Gyula bizalma és hűsége	52
	KÖRKÉP	
LŐRINCZY HUBA	A tézisek vallomása (Ambrus Zoltán Solus eris című regényéről)	65
RÓNAY LÁSZLÓ	A kifejlődő kapitalizmus ironikus bírálata (Babits Mihály: Kártyavár)	74
TANDORI DEZSŐ	A kiolvashatatlan Kosztolányi	84
KIS PINTÉR IMRE	Isten – Eszme – Önarckép (Részlet egy Füst Milán-könyvből)	91
RENÉ CHAR	A kígyó egészségére (versciklus; Bárdos László fordítása)	101

SZEMLE

FENYŐ ISTVÁN	A történelmi folytonosság tudata (Szabó Magda: Kívül a körön)	104
ISZLAI ZOLTÁN	Nyugtalanítani (Bertha Bulcsu: A fejedelem sírja felett)	107
POMOGÁTS BÉLA	A létezés árnyékában (Kálnoky László: Összegyűjtött versek)	110
SZÉLES KLÁRA	A Tandori-szigetcsoport	113
BELOHORSZKY PÁL	Lírai párbeszéd a világgal (Simonyi Imre: Forgácsok egy fakeresztről)	115
PETRŐCZI ÉVA	Verssorok hullámzása (Parancs János: Az idő vonulása)	117
CSONTOS SÁNDOR	Otthon az otthontalanságban (Sárándi József: A barbárság kora)	119

EMBER ÉS KÖNYVE

NÁDOR TAMÁS	Ex libris Szántó Tibor	121

E számunkban Ferenczy Béni betegsége utáni rajzait és akvarelljeit közöljük. (Fényképezte: Vattay Elemér). A 4. oldalon August von Platen versének részlete Ferenczy Béni keze-írásával. (Fotó: Vattay Elemér). A 4. oldalon alul a Platen vers részletének fordítása. A 67. oldalon Ambrus Zoltán arcképe; a 93. oldalon Füst Milán arcképe (Rédner Márta fotója); a 123. oldalon Szántó Tibor fényképe. (Fotó: Moldvay József).

új írás

INDEX: 25 837

Irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat
Megjelenik havonta
XXI. évf., 5. szám
1981. május
Főszerkesztő: Juhász Ferenc
Szerkesztőség: Budapest VII., Lenin körút 9–11. 1073
Telefon: 421-340

HU ISSN 0041–5952

A kiadásért felel: **Siklósi Norbert,** a Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: VII., Lenin körút 9–11. Levélcím: Postafiók 223. 1906 Telefon: 221-285. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, és a Posta Központi Hírlap Irodánál (postacím: Budapest V., József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–961 62 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj negyedévre 42 forint. Külföldiek részére előfizethető a Kultúra Külkereskedelmi Vállalatnál, Budapest, postafiók 149. 1839; – Kéziratot nem őrzünk meg, és nem adunk vissza. – Készült a Zrínyi Nyomdában. Felelős vezető: Vágó Sándorné vezérigazgató. (81.2545/2–5)

J. B. 1960

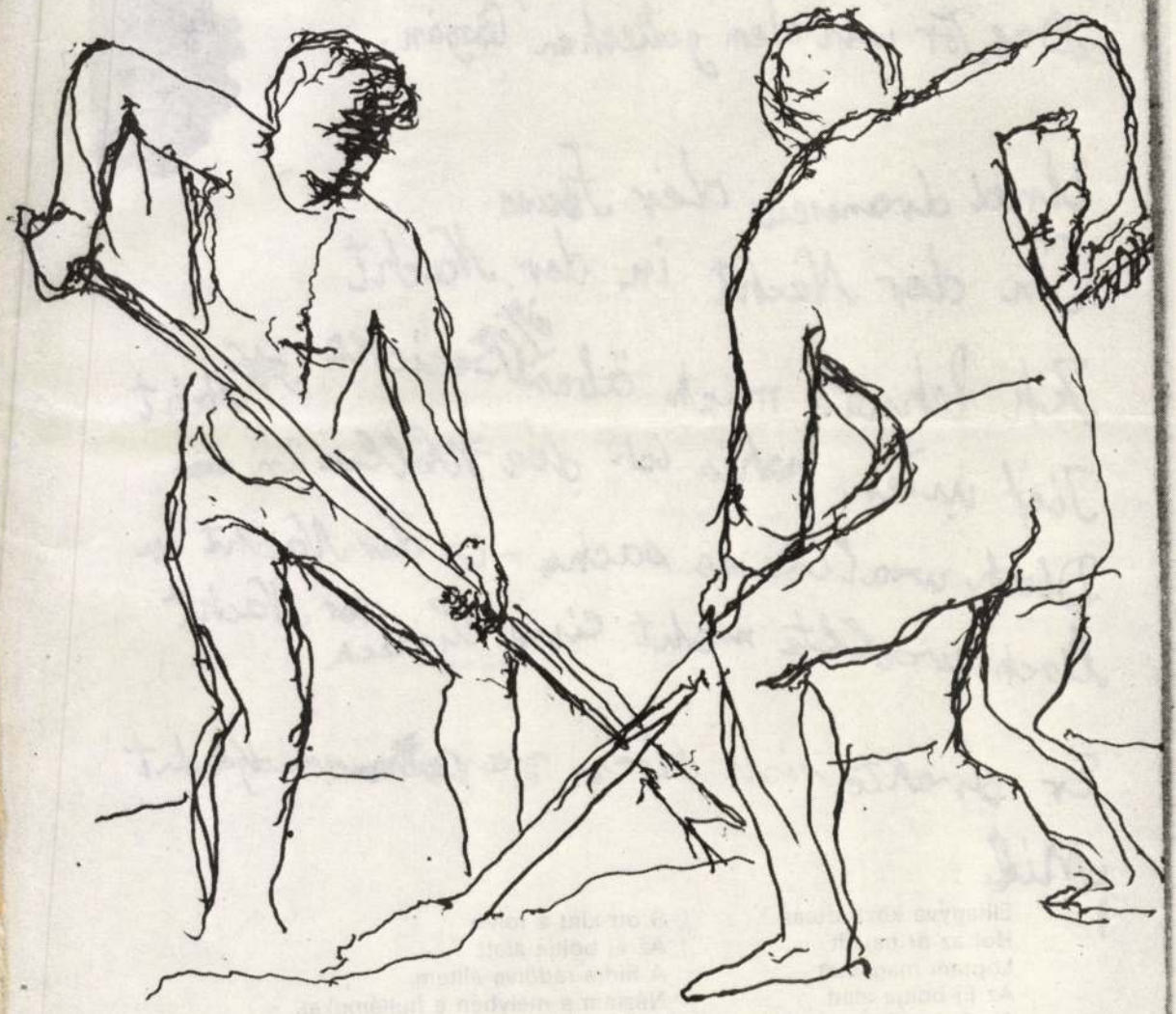

Die Gassen verliess ich
Vom Wächter bewacht,
Durchwandelte sachst
In der Nacht, in der Nacht,
Das Tor mit dem gotischen Bogen.

Und draussen der Fluss
In der Nacht in der Nacht
Ich lehnte mich über die Brücke. Acht
Tief unten nahm ich die Wellen in
Doch wallte se sachs – in der Nacht in der Nacht
Doch wallte nicht eine zurück.

Er drehte sich oben ~~verdoppelt~~ sendfacht
Mil

Elhagyva közt, utcát,
Hol az őr haladt,
Loptam magamat
Az Éj boltja alatt
A város gótikus kapuján át.

S ott kint a folyó
Az Éj boltja alatt.
A hídra rádőlve álltam,
Néztem a mélyben a hullámokat.
Mind nesztelen szaladt – az Éj boltja alatt –
Megtérni egyet se láttam.

Kalász Márton fordítása

Fönt ezer fénnyel a forgatag

A költészet vígasza

A költészet vígasz volt mindig, vígaszt-adás is, létbizalom, az igazi, a Mindenségben eddig árva ember virrasztó vígasz-éneke. A halál ellen. És ma, a megőszült huszadik században? Századunk biológiai tél-közepén? Akar-e még és tud-e még a vígasz ember-virága lenni a vers? Mint a bűntudat medúza-herpeszes, csikóhal-szőrös csónakjában, az óriás halál-ajkak között, IV. Béla király, a teljes vereség után az undor és rettegés tengerén, ül a költő a Reménytelenség Dögcsillagán a ravatal-éjszakában, halál-gyertyái az értelem-nélküli égitestek. Így igaz? Nem! Nem! Nem! Ezt nem akarom! Hinni sem akarom! Aki hisz a lét értelmében, az hisz a lét vígasztalhatóságában is. Mint Ferenczy Béni, emberiség-nagy, tiszta barátom, aki iszonyatos haldoklásában, de még az önvesztés pillanat-robbanása előtt a János Kórházban leírta bal-kezével August von Platen versének részletét. Hiszen jobb-testfelére béna volt, beszédre béna volt. Mi történt előhalál-roncsolt agy-velejében? A koponyában, a némaság vérhalál-óceánjából, mint vulkánszületés, kinőtt a tűz-rózsa-Asszony: a Mama? A Mama? A Mama? A Mama jött átvezetni őt a hídon az éjszakában, az éjszakában? Mint Vergilius Dantét árny-vezető-ként, látomása poklain? A megváltás felé! A Mama jött el, vers-vígaszával a Mama jött ki a halálból érte, a fiúért. Hisz a Mama mondta neki mindig e verset még a Ferenczy Károly merengés-erdejű gyerekkorában. Mert kellett a Mama fény-biztatású vígasz-versszava, hogy vele legyen az úton: az Éjszakában. Az Éjszakában.

Fuhász Ferenc

VAJDA MIKLÓS

Ferenczy Béni estéje

A János Kórház főbejáratával szemben álló muzeális sebészeti pavilonban, mindjárt a bejárat mellett balra nyíló kis különszobában, a kertre néző ablaknál, a sarokban vívta szörnyű harcát 1967 májusának végén Ferenczy Béni – nem az életért, hanem a halálért, tizenegy napig.

Mintha az életnek nevezett halálos akadályversenyen a külvilág nem gondoskodna elég nyomorító csapdáról, veremről és buktatóról, vannak, akiktől beléjük programozott biológiai sorsuk még a megsemmisülésért is iszonyú külön sarcot követel. Ferenczy Béniben az életösztön, a tudat ellenőrzéséből most már teljesen és végleg kicsúszva, redukált szükségprogramra váltott át, és hihetetlen energiatartalékokat mozgósítva, makacsul ragaszkodott saját automatizmusainak öncélú működtetéséhez. Az élet maga föladta az akaratlagos mozgás, a tudat, a külvilággal való minden kapcsolat pozícióit, és legbelső vonalai mögül védekezett tovább.

A több mint tizenegy éve félig béna test, amelynek rendszeres napi mozgásrutinja az ágy-karosszék-fürdőszoba háromszög néhányszori körülsétálása volt, botra és feleségére támaszkodva – most egy edzésben levő versenyfutót megszégyenítő teljesítményt nyújtott. Egy futó szíve legfeljebb néhány óra hosszat bírta volna, mondta az egyik orvos; az övé tizenegy napig, sőt. Az orvostudomány, mi mást tehet ilyenkor, tőle telhetően nyújtotta az agóniát, s a ziháló légzésre redukált anyagcserét vitaminokkal dúsított fiziológiás sóoldattal egészítette ki. Az infúzió-állványon, a szájával lefelé fordított üvegben lassan, szabályosan gyöngyöztek fölfelé a buborékok: mintha a tenger alól, egy elsüllyedt búvárharangból jöttek volna, melyet már csak ez a vékony műanyag cső köt össze a fölszínnel, és semmi, de semmi remény, hogy annál fogva valaha még vissza lehessen húzni.

Becsomagolva, útrakészen álltak, nyaralni mentek volna; a környezetváltozás, a korábbi nyaralások tapasztalata szerint, új rajzokat, új virág-akvarelleket, talán még új szobrot is ígért, s az ágy-karosszék-fürdőszoba háromszög helyett mindenesetre új ágy-karosszék-fürdőszoba háromszöget, s hozzá legalább új látványokat, új arcokat, új virágokat. A szobrász azonban váratlanul följajdult valamiért, s felesége aggódó, bár inkább szónoki kérdésére, hogy mi baj, fáj-e valami, a több mint tíz éve csak körülbelül két tucat szóval kommunikáló beteg használható bal kezével a hasára mutatva fölkiáltott: „Jaj, hasam!"

Néhány óra múlva műtőasztalon feküdt. A jobb oldalára béna test nyilván már csak akkor tudta jelezni a vakbélgyulladást, mikor az veszélyes stádiumába lépett, s az egész perforált hashártyát fájdalmasan érzékennyé tette. Műtét közben agyembólia lépett föl, és elkezdődött a halálküzdelem.

A szavak nem egyszerre hagyták el Ferenczy Bénit. 1956 november eleje neki a szívéből indított el egy parányi vérrögöt; ez a vérárammal az agyába jutva, a bal

félteke valamelyik véredényében akadt meg. Jobb oldala teljesen megbénult, de a szókincse csak fokozatosan tűnt el. Olvasni is tudott még eleinte, de aztán, ahogy kellő vérellátás híján az agynak nyilván még újabb része halt el, már csak a francia szöveget ismerte meg. Emlékszem reményteli és naiv meglepetésünkre, mikor kórházi szobájában kezébe adtuk a magyarországi eseményekről döbbenetes fényképekkel tudósító *Paris Match* friss számát, s ő végignézte a képeket, majd a szöveget kezdte böngészni, s egy pontjára rámutatva előbb kérdőn ránk nézett, aztán tovább olvasott, a száját is mozgatva fejét csóválta, végül nagyon határozottan azt mondta: „Igen!", s nyomatékul bal kézzel rácsapott a lapra.

Izgatottan próbáltuk földeríteni a *dislexia* különös esetét. Hordtuk a kórházba a francia lapokat, könyveket. Hátha? Így, francia olvasóvá zsugorodva is, ép féllábát azért megvetheti a francia irodalomban, s vele marad kedves könyveinek legalább egy része, Ronsard, Montaigne, Rousseau, Baudelaire, Apollinaire, Proust, Gide, Malraux, Camus, Sartre, és az annyit emlegetett és idézett Delacroix-napló és levelezés. Ez a megmaradt készség reményt adott, hogy talán a többi is csak átmenetileg bénult meg, s az idő és a kezelés visszaadhatja még neki a magyar betűt, sőt a szót is. Énekelni például továbbra is tudott, a dallammal a szöveg is kijött a száján. Találgattuk, nem ismerve az agy működését és topográfiáját, vajon miért éppen a francia réteg maradt meg, s nem a német, az angol, az olasz, az utolsónak tanult orosz, vagy az elvileg legalábbis nyilván mélyebben fekvő és kiterjedtebb magyar. Vizsgáztattuk, akár egy gyereket, hogy láthassuk, csakugyan érti, amit franciául olvas. Csak épp arra nem gondoltunk, hogy a szobrász végül, egy év keserves munkájával – amelyben Erzsi, a felesége lesz a múzsa, a mankó és a hajcsár – a maga módján és eszközeivel tör majd utat vissza a művészethez. Hogy neki – hatvanhat éves volt ekkor – már nem az irodalommal s a nyelvvel lesz dolga, és nem is a válságból válságba sodródó világgal, hanem saját művészetével, amelynek klasszikus betetőzését teremti majd meg a hátralévő évtizedben, némán és bénán, a bal kezével.

Az utolsó műveit tollba mondó, megvakult Milton, a süketen és megszállottan komponáló Beethoven mellé odakerült a bénán, ülve, fél kézzel remekműveket mintázó magyar szobrász, Ferenczy Béni.

A francia korszak nem tartott sokáig. Hamarosan meg kellett tanulni és tudomásul kellett venni, hogy Béni végérvényesen elveszítette lényének, egyéniségének egy teljes dimenzióját. Hogy az elbűvölő, fanyar, angolos humorú raconteur, kamaszos nevetésével, a társasági ember, a tanár, a mester, a kolléga, a tanácsért, véleményért, segítségért fölkeresett barát és apa-pótlék helyett ezentúl már mindig egy roskadtan ülő, kiszolgáltatott embert találunk, aki sokszor azzal demonstrálta állapotát látogatóinak, hogy bal kezével megragadta és fölemelte az élettelen jobbot, majd magasról visszaejtette az ölébe, s végtelen, lemondó keserűséggel, melyet a nevetése tett igazán szívbemarkolóvá, azt mondta: „Hát... nem."

Ez a két egytagú szó a megmaradt szókincsének több mint tizenkét százaléka volt. Mindössze három rendszeresen használt szóra emlékszem, amely nem egy, hanem kéttagú volt: az igen, a dehogy meg a hogyne. A többi: á, jó, ó, jaj, ez, az, ott, itt, de, na, már, így. Csak ritkán, és bizonyos belső izgalom hatására, váratlanul bukkant ki egy-egy más, rövid szó, néha egy név – de többnyire kontextus nélkül. Az igéket és a tárgyakat: a főneveket végleg elvesztette. Egy másfél éves gyerek szókincse is sokkal gazdagabb ennél, és mégis, nem is hosszú idő után Béni különféle nyomatékokkal, hangsúlyokkal, elnyújtásokkal, hangfekvésekkel és hangszínekkel már százféle bonyolult jelentést tudott kifejezni vele. A látogatóját köszöntő, dallamosan elnyújtott „Á"-ban annyi meglepetés, öröm, készülődő-várakozó, beszédre unszoló kíváncsiság, annyi kedvesség és humor fért el, majd az

egyoldalú dialógust beindító „Na!?"-ban annyi sürgetés és a világra tapadó mohóság, hogy a látogató többnyire nyomban feledte lámpalázát, és fejest ugrott a beszélgetésbe.

Megszokhatatlanul fájdalmas, és emellett bonyolult feladat volt ez – alaposan meg is tizedelte a régi baráti kört. A legtöbben önmagukat sajnálva maradtak el, a látszólag csecsemővé redukálódott nagy művész látványa túlságosan igénybe vette őket.

A kérdő tekintetből, a várakozást, a kíváncsiságot oly megejtően, a régi Ferenczy Béni-s bájjal kifejező hangsúlyokból mindenekelőtt ki kellett találni, mi az, ami éppen érdekli Bénit. A külvilág, a betegségét kiváltó tragédia távolodásával arányban egyre kevésbé látszott érdekelni. Bár tőlünk és a rádióból, később a televízióból mindenről értesülhetett, azt hiszem, föladta, hogy kövesse az eseményeket. Hogy tulajdonképp mi zajlott benne, s hogy az agytevékenység, a gondolkodás, az emlékezés nyelv nélkül is fogalmi szinten történik-e, vagy pedig valamilyen primér, ősi, nyelv-előtti, vizuális empirizmus szintjére redukáltan, hogy valóban csak a szavak kimondásának és nyomtatott képük fölismerésének fizikai képessége tűnt el, s a teljes szellemi apparátus foglyul esve, épen megmaradt – nem lehetett biztosan tudni. Nyilván emlékeiben és a múltjában élt; a jelenben megelégedett az őt körülvevő, de Erzsi lényétől gazdag, színes és termékeny mikro-világgal, amelyben nyelvhez nem kötött művészete végül le tudta győzni a bénaságot is.

Megmaradt barátainak életében továbbra is részt vett, számon tartotta fordulatait, beszámolóinkat figyelemmel hallgatta, nevetésekkel, fejcsóválásokkal, egyszótagos kommentárokkal kísérte. A gond akkor kezdődött, mikor közbeszólva rákérdezett valamire: „De hát . . . nem . . . ?" Vagy: „Na . . . és . . . ha . . . ?" – és az ember nem értette, mit akar még tudni, milyen részletre kíváncsi. Kétségbeesett, vidámnak álcázott barkochba kezdődött ilyenkor, úgy próbáltuk szándékát megtudni, hogy kérdéseinkre igennel vagy nemmel tudjon felelni. Ez a módszer rendszerint be is vált, mert a célzatos kérdésekből is összerakta magának a választ. Sokszor Erzsi segített, aki annyira ismerte az eszejárását, hogy egy-egy kötőszavát is több logikai lépcsőfokot átugró, bővített mondatokra tudta lefordítani. De néha még ő sem értette meg, hogy mit akar Béni, aki ekkor, főleg még eleinte, újabb kísérletet tett az önkifejezésre. Óriási erőfeszítéssel rugaszkodott neki, valósággal megfeszült belé a teste, kissé előre dőlt a karosszékben, ajka formálni próbálta a megcélzott szót, bal kezével a térdét markolta, olyan erővel, hogy elfehéredtek az ujjai, nyögött és belevörösödött – de hiába. A kudarc eleinte sokszor könnyeket csalt a szemébe, végigfolytak az arcán. Később már nevetni tudott rajta, lemondó, kurta, gyötrelmes nevetéssel. „Hát . . . így" – tette hozzá, és elfordította a fejét.

Az utolsó években többnyire már csak elérhető, bevált szavacskáit használta.

Az emberi és művészi nagyság együttes képzetéhez többnyire a romolhatatlanság illúziója társul. Bénit adottnak vettük, amíg egészségesen járt-kelt és dolgozott, egyéniségének derűs sugárzása olyan erős és megnyugtató volt, hogy azt hiszem, egyikünknek sem jutott eszébe lejegyezni a vele való beszélgetéseket, a történeteit, a mondásait, a szokásait, vagy célzatosan kikérdezni a családról, a fiatalságáról, a külföldön töltött évtizedekről, művészi elveiről és munkamódszeréről. Megelégedtünk azzal, amit alkalmanként magától elmondott ezekről, és azzal a kevéssel, amit megírt. A részleteket, a megfogalmazásokat, az összefüggéseket, a színeket elfeledtük, a lényeget pedig beleépítettük a róla őrzött képbe.

Pótolhatatlan és szégyenletes mulasztás. Nagybányáról, Réti István memoárja mellett, jellemző módon máig a legjobb könyv egy elragadóan színes és mulatságos regény, a Tersánszkyé. Ha az egész jelenségre, a környezetre, az erdélyi Barbizon légkörére vagyok kíváncsi, még mindig ebből tudhatom meg a legtöbbet – de

ez is megszerezhetetlen, s túl ezen, nem is tartalmazza mindazt az információt, ami ezt a jelenséget megérteni segít, s amelyet népszerű és szakszerű könyvek egész sorának már réges-rég össze kellett volna hordania; hiszen *A félbolond* regény, önéletrajzi színekkel kevert, komoly-komolytalan, igazi Tersánszky-regény. A Ferenczy-családról, a magyar, sőt nyugodtan állítható, a közép-európai művészetnek erről a páratlan jelenségéről sincs alapvető, részletes, igazi életrajz. Következésképpen hiába van már szép és gazdag Ferenczy Múzeum az elveszett Nagybányát is pótolni igyekvő Szentendrén, a család ma sem áll jelentőségéhez méltó helyen sem a magyar, sem a nemzetközi köztudatban. (Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az a megdöbbentő tény, hogy Ferenczy Károly nem szerepelt – és Csontváry sem – az 1980 tavaszán zárult, hatalmas londoni „Posztimpresszionizmus" kiállításon, amely szinte egész Európából merített, holott nemcsak ott lett volna a helye, de kellő bemutatás esetén, a korszaknak ebben a minden eddiginél teljesebb áttekintésében igazi szenzációt kelthetett volna.)

Persze akkor döbbentem, döbbentünk rá, mennyi mindent kellett volna megkérdezni tőle, amit csak ő tudott, mikor elnémult. 1957 nyarán meghalt az ikertestvére, Noémi (Béni maga talált rá a nagybetűs hírre az újságban, akkor még szóltak hozzá a nagybetűk), és ezzel a legendás művészcsalád életének már csak néma tanúja maradt. Amit két rövid „Nagybányai vázlat"-ában gyerekkori emlékeiből könnyedén, derűsen, sok színnel és remek láttató erővel, de minden irodalmiaskodás nélkül megírt, éppen lényegre tapintó, igazi írói kvalitásai miatt szinte csak arra jó, hogy hasztalan próbáljuk elképzelni azt a könyvet, amelyet egy szorencsésebb korban vagy szerencsésebb országban, *ezzel* a családdal, *ezzel* az élettel és *ezzel* a művel a háta mögött, *ennek* a nagy művésznek meg kellett volna írnia. És meg is írta volna, mert egy egészséges, igazi kulturális közeg, s az életmű logikája kikövetelte volna belőle.

1949 és 56 között, mikor tanári állásából elcsapva, jórészt megbízatások nélkül, súlyos anyagi gondok közt, szinte kizárólag barátok révén kapott regényillusztrációs munkákból (és az Erzsi által kötött, baráti körben árusított szép pulóverekből) élt, nem maradt ideje írni. Amúgy is töredékes naplója is megszakad 1951-ben. Valójában ez a hét sötét és nehéz esztendő páratlanul gazdag alkotó korszaka volt. A „Ferenczy Béni szobrai, domborművei és érmei" című, 389 tárgyat fölsoroló – nem teljes – életműkatalógusnak majdnem száz darabja, vagyis egynegyede esik erre az időre, a megrendelt, de már át nem vett és hosszú évekig gipszben maradt, zseniális *Petőfi*től (1949) a betegsége előtti utolsó munkáig, a jelképnek is beillő *Ferenczy Károly síremlék*éig (1956). Hogy érzékenyen, gondolatgazdagon, élvezetesen, teljesen emberi és művészi egyéniségének szintjén írt, azt hírből tudtam csak, de betegsége előtt szinte semmit sem olvashattam írásaiból – ha szóba kerültek, nevetve legyintett, és másra terelte a beszélgetést. Az 1961-ben megjelent *Ferenczy Béni* című album gyűjtötte össze először a legfontosabbakat, sajnos dátum nélkül közölve őket. A rövid párizsi emlékezés és az *Itáliai útilevél*, mint a nagybányai emlékezések is, az írásban éppoly mesteri komponistának mutatja, mint szobrai és érmei, ugyanolyan biztos kézzel formálja és határolja körül az anyagát, mint a térben vagy a síkon, s ugyanolyan eleven és gazdag plaszticitást ad neki.

Szobrainak, gondolom, a művészi közlés megfellebbezhetetlen természetességén és egyéni hangján túl, a fölülemelkedés, az európai kultúra egyetemes alapjait jelentő, abszolút emberi értékek aktualizálástól mentes, korszerű újrafogalmazásával sugallt derű és harmónia, az érték-kontinuitás teremtésének és fölmutatásának képessége a titka. Ezek a szobrok azonban védtelen mezítlenségükkel, szelídségükkel és időtlen emberi pózaikkal nagyon is benne állnak az időben. Nemcsak úgy, hogy a görögökig visszamenő legnemesebb európai hagyomány mai folyta-

tói, eleven kapcsolatot tartva e század legfontosabb művészi törekvéseivel és eredményeivel. Hanem úgy, hogy a gyilkos és kultúraellenes diktatúráknak, a népirtásoknak, az ős-patkányoknak ebben a korában azt mutatják föl, amiről egyre inkább megfeledkezni látszik az emberiség, s teszik ezt a komoly szelídség, a lírai átszellemültség, a végső bölcsesség s az egyszerűség és tisztaság olyan művészi fokán, hogy képesek rádöbbenteni: ha az, amit hirdetnek, nem mond többé semmit, akkor az ember végképp elveszti önmagát. Mindenkit rá tudnak döbbenteni erre, aki képes egybelátni őket a korral és a hellyel, amelyben és ahol születtek – vagyis képes úgy nézni, ahogy minden művészetet értelmesen nézni kell. Értéküket nemhogy csökkentené, hanem fokozza, hogy minderre semmivel sem utalnak; csak formanyelvük beszél az európai, s benne a magyar szobrászat és a művész útjairól. Nem elfordulás ez, nem menekülés valami időtlen idillbe, s nem az emberi test megunhatatlan formáival való csöndes és irreleváns bíbelődés. A nagy művészet szintjén lehet úgy is szólni valamiről, hogy a művész nem szól róla, hanem hiányával teszi jelenvalóvá, ellentéteivel utal rá, nem a fenyegetést, hanem a végső soron fenyegetettet ábrázolja, nem a harcot, hanem a harc értelmét, nem a pusztulást és nem is a győzelmet, hanem legtisztább művészi értelmében az életet magát.

Ennek a bámulatos következetességgel megvalósított művészi programnak egyik fontos vonása, hogy nem hirdet kizárólagosságot, nem abszolutizálja önmagát. A harsány művészet korában lemond a kihívó, a látványos, a rögeszmés, az exhibicionista gesztusok (egyébként teljesen jogosulttá is tehető) lehetőségeiről, és saját művészi és etikai értékének biztos tudatában, a műről magáról azonnal a mélyebb értelem, a lényeg, az üzenet felé tolja tovább a figyelmet; a részleteket már ennek átélése után fogja föl az ember. Yeats írja valahol, hogy pátosz akkor jön létre, ha az akarat végzi el azt, amit a képzeletnek kellett volna elvégeznie. Ferenczy Béni is pontosan tudta ezt. Egyik legdinamikusabb, mondhatni legdrámaibb szobra, a korszakos jelentőségű (és e jelentőségének érvényesítésétől sikeresen megfosztott) csodálatos *Petőfi* nem a kardját rántja ki; csak a másik kezét szorítja ökölbe. Bal keze nyugodtan és katonásnak nem mondható helyzetben pihen a nehéz és termetéhez képest kissé aránytalan fegyver markolatán. A kard súlya ferdére húzza a derékszíját, s talán ennek kiegyensúlyozására, a magáénál is százszor nagyobb tragédia vízióját átélő, elszánt, beesett mellű, döbbent fiatalember parányit jobbra is hajtja a fejét. Egy belső dráma pillanatának ábrázolását látjuk. Semmi gesztus, semmi hősi póz, semmi kihívás, semmi pátosz. És a látvány élménye, még mielőtt a részleteket is fölfoghatnánk, előhívja azt a költőt, aki nagyon is kihívó gesztusai, pózai és pátosza alatt korának legvilágosabban és legkövetkezetesebben gondolkodó embere, legmerészebb és legmagányosabb újítója volt. Szinte megfoghatatlan, mi árad ebből a szoborból, amitől rögtön és nyomasztó bizonyossággal tudni lehet, hogy ez a vézna és kissé zilált fiatalember teljesen magára maradt, hogy a halálával néz szembe, s hogy ez a halál egy zseni halála, és egy nagy ügyé.

„Kisült, hogy a Petőfit még decemberben stornózta a megrendelő kultusz államtitkár! Így annál szívesebben, mintha csak magamnak dolgoznék – úgy folytatom, most már fokozódó bátorsággal!" – írja naplójába a szobrász 1949. május 6-án. Tehát a félkész szobrot még ugyanabban az évben stornózták, amelyben József Attila, Móricz, Bartók, Derkovits posztumusz társaságában, Kodállyal, Bajor Gizivel és más nagy művészekkel együtt, Kossuth-díjat adtak neki. „Petőfi kész" – „ja május 30-án. „[. . .] Vajon végleges blamázs ez a Petőfi? Vagy végre kész mű? Arra gondolok, hogy a kardnak azokra a részeire, ahol lehet – kis reliefeket mintázok – a kitűzött naiv realizmus végső (itt pár tollvonással rajzban is fölvázolja utólag elvetett elképzelését) következetes eredménye volna ez – nem törődni a lépték ellentétekkel – ahogy a valóság sem törődik velök. De ettől a részlethal-

mozástól vajon „készebb" lesz-e? Vagy csak zavarosabb? Tehát azért van kész – mert unom, belefáradtam, és technikai okok miatt is abba kell végre hagynom a mintázást? „Und – es fehlt auch diesem die letzte Vollendung" –? Alig hiszem – erős dolog ez így, ahogy van. Persze csak egy jó társaság »emelné« – egy jó helyen érvényesülne! Még ma is – a szobor, ha mű – nemcsak »tökéletes« kellene legyen, hanem valami művészi közösségbe kellene tartoznia, művészi térbe, alkalomba, valamilyen kultuszba, kultúrába. Tehát nem múzeumba, nem az Ambrosiánába – hová? A Pantheon (Rotonda) oszlopai között – ott talán jól hatna."

A szobor se művészi közösségbe, se kultúrába, de még múzeumba se került: raktárban állt egy évtizedig – igaz, ott kitűnő virtuális társaságban. A megrendelő még a gipszöntés költségeit sem fizette ki. Annyit Révai ízlése is fölismert, hogy ez a Petőfi nem az ő korszakának „lobogójára" való. És még ugyanebben az évben Ferenczy Béni (a Kossuth-díj egyik az évi kitüntetettje) megkapta Révai József miniszter arrogáns fölmondó levelét, megtetézve egy életveszélyes inszinuációval. Egy (gyaníthatóan apokrif) pesti legenda szerint az 1959-es nagy, Nemzeti Szalon-beli retrospektív Ferenczy Béni-tárlaton az akkor már tolószékben ülő Révai odagurítttatta magát a Petőfi-szobor elé. Sokáig nézte, és potyogtak a könnyei.

Ha voltak neki.

Nem sokkal azután, hogy már 1957-ben Erzsi tollat adott a (rajzolásra és írásra egyébként sohasem használt) bal kezébe, tehát nulláról indulva, kezdeti krikszkrakszok után, eleinte reszkető vonalakkal, de nagyon hamar máris jellegzetes Ferenczy Béni-stílusban rajzolt; majd később akvarellezett. Maradt tehát, közel a hetvenhez, szabad agy-kapacitása, hogy egy élet jobbkezes beidegzéseit átkényszerítse a bal kézre, s az képessé váljon nemcsak az engedelmességre, s nem arra, hogy valahogy pótolja a beszédet, hanem a teljes értékű művészi önkifejezésre, ami – ezt a bal keze alól kikerülő rajzok, akverellek, majd szobrok egyértelműen mutatták – számára most már a lét egyetlen megmaradt értelme volt. Állat-szörnyek, kusza, bizarr, torz fejek, rejtélyes motívumok után bibliai hangulatú, máskor az öreg Rembrandtot idéző jelenetek, gyakran egy szakállas öregember néha kalapos, néha hajadonfőtt pátriárkai alakja köré gyűlt, figyelő csoport, s fák, lovak, zenélő fiúk, pazar színekben ragyogó, csupa-élet virágcsendéletek – egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy az életmű folytatódni akar.

A régiektől azért mégis különböző, mert küzdelmesen létrehozott rajzok, ugyanúgy mint a régiek, egy három dimenzióban gondolkodó szobrász rajzai voltak, aki azonban most szemlátomást összegezésre készült. Mi sem lett volna természetesebb, mint hogy heroikusan visszaszerzett munkaképességével a saját tragédiáját is megfogalmazza; a legtöbb művész alighanem megtette volna ezt. Ferenczy Béni egyetlen tollvonással sem fordult önmaga felé. Nemcsak bámulatra méltó szerénysége, hanem az egész életmű logikája is kizárta az ön-dramatizálást, s valószínűleg még a gondolata sem fordult meg a fejében. Betegségére szoborban adta meg az igazi választ: már 1959-ben az *Aranykor* mozarti tisztaságú lebegésével és arányainak tökéletes harmóniájával éppúgy beszélt az életörömről, mint a lehúzó mélységről is, amellyel féllábon kecsesen egyensúlyozva, ez a ki tudja honnét ideszökkent kisfiú dacolni látszik. Aligha véletlen, hogy bal kézzel kapaszkodik, s éppen a jobb kezét és a jobb lábát tartja fölemelve, a mozdulatlan anyagban foglyul ejtett emberi mozgás csodás könnyedségű remekműveként.

Ezek azok az évek, melyekben az írásos összegezésnek és visszatekintésnek is meg kellett volna születnie. Szerénysége valószínűleg meggátolta volna, hogy szabályos önéletrajzot írjon, de hogy hatalmas tudását és műveltségét, egy alkotó élet állandó kontemplációban kiérlelt művészi tapasztalatát nem foglalhatta összse, fölmérhetetlen veszteség, hiszen alkalmi írásaiból tudható, milyen készsége-

sen és milyen remekül tette volna. Ferenczy Károly fia volt, ismerte Despiau-t, Maillolt, rajzolta Adyt, Bartókot, élt Párizsban, Berlinben, Bécsben, Moszkvában, és megmaradt magyar művésznek, hazajött ide közvetlenül a háború előtt, már az Anschluss után, mert ide tartozott, olyan természetességgel, hogy ezt soha ki nem mondta, le nem írta, ki nem fejezte. Életéről akkor beszélt csak, ha rákérdezett az ember.

Két gyönyörű, 1918-as Ady-rajzának mulatságos történetét még tőle hallottam az ötvenes évek elején, de szégyenszemre elfelejtettem; most Erzsi segítségével mondom el, érzékeltetni akarva, mi mindent rekesztett el (anekdotáknál persze sokkal fontosabbat is) az agyában örökre az az 1956-os novemberi vérrög.

A Veres Pálné utcai lakásban kereste föl az ágyban fekvő, nagybeteg és nyűgös Adyt. Rajzolni kezdte, de Ady közben újságot olvasott.

F.: Tedd le azt az újságot, Bandi, eltakarja az arcod, nem tudlak rajzolni.

A.: Akkor mit csináljak?

F.: Hunyd be a szemed.

A.: Azt nem lehet, nem tudom behunyni, nekem mindig látnom kell.

F.: Akkor aludj egyet.

A.: Azt nem tudok, én még soha életemben nem aludtam.

Nem sokkal ezután elaludt, és Béni nyugodtan befejezte a munkát. Mikor fölébredt.

F.: Na látod, milyen jót aludtál.

A.: Dehogy aludtam, csak úgy tettem, mintha aludnék, hogy rajzolni tudjál.

Béni és Erzsi, a házaspár útja egymásig, majd együtt tovább – maga a nagy megíratlan, megírhatatlan közép-európai regény. A nagybányai városi építész lányának eredetileg Béni bátyja, Valér tetszik, 1923-ban mégis férjhez megy egy jómódú helybeli földbirtokos kommunista fiához. Kovács Miklós műszerészként dolgozik, nyomdát is alapít Nagybányán, majd az 1920-ban legalizált román kommunista párt képviselője lesz, de Bukarestben lecsukják. Együtt kimennek Párizsba, ott születik meg fiuk, Miklós. Közben Béni, akire Nagybányán már gyerekkorában erősen hatott a bányászok nyomora, a harmincéves korukra megrokkant munkások látványa, 1920-ban általános sztrájkot szervez Nagybányán. Tőle magától sohasem hallottam erről, és azt hiszem, még senki sem írta meg róla. Menekülnie, emigrálnia kell. Pozsonyba megy, majd Bécsben telepszik le. Itt nemsokára feleségül veszi tanítványát, Yvonne von Ungermannt, egy magas rangú, volt k. u. k. tiszt leányát. Két gyermekük születik, Rosie és Matyi. Yvonne néhány év múlva elhagyja Bénit egy osztrák sítanár kedvéért, akivel Moszkvába emigrál, s magával viszi a gyerekeit, valamint a sítanártól született Karl nevű fiát is. Franciaországból kiutasítva, Berlin és Bécs érintésével, de Bénit Bécsben véletlenségből elkerülve, Moszkvába tart Erzsi is a férjével és a kisfiával. Nemsokára Béni is Moszkvában él már. Yvonne viszont otthagyja a sítanárt, gyerekestül visszamegy Moszkvából Bécsbe, ahol vérmérgezésben harminckét éves korában meghal. A gyerekeket bécsi rokonok veszik magukhoz. 1932-ben Erzsi Béni miatt elválik Kovács Miklóstól. Fiuk, Nikola az apjával marad, aki újra nősül. 1932-ben Béni és Erzsi összeházasodik. Minden rendeződni látszik. Néhány év elteltével azonban Béniék már érzik a művészeti életre is ránehezedő dogmatizmus nyomását, és elhatározzák, hogy hazatérnek. Béni 1935-ben előre utazik Bécsbe, hogy onnan készítse elő a hazatérést. Erzsi egy év múlva követi. A nehezen megszerzett osztrák állampolgársággal háromhavonta vissza kell térniük Budapestről Bécsbe. Béni közben gondoskodik a gyerekeiről, és a sítanár fiát, Karlt is adoptálja. 1938-ban sikerül végleg hazatérniük Budapestre; a gyerekek Bécsben maradnak. Közben Moszkvában Erzsi volt férjét, Kovács Miklóst egy magyar elvtársa följelenti; letartóztatják, s az egyik tisztogatási hullám során kivégzik.

Erzsi Párizsban született fia egy szovjet gyári iskolába kerül, Moszkva kiürítésekor a hátországba telepítik, oroszként nő föl, egy szót sem ért magyarul, s nős ember és apa, mikor 1956 nyarán életében először Budapestre érkezik látogatóba huszonegy éve nem látott anyjához. Béni fia, Matyi még középiskolás korában, a bécsi Theresianumból bevonul katonának a Wehrmachthoz. A Franciaországot megszálló német haderő tagjaként Poitiers-be kerül, ahol autóbalesetben meghal. Jeltelen katonasírban nyugszik. Nővére a háború után hozzámegy egy német filológushoz, aki ma a frankfurti egyetem angol nyelv- és irodalomtanára. Rosie, három gyermek anyja, a hatvanas években látogatja meg először Budapesten gyerekkora óta nem látott apját, aki már nem tud szólni hozzá. De ő sem tud magyarul egy szót sem. És végül Karl, az adoptált osztrák fiú, a sítanár fia, ma gépészmérnök, s a texasi Houstonban él.

A kora nyári hőségben a haldokló meztelenül, csak egy ágyékára terített kendő alatt küzdött a lélegzetért. Csontig lesoványodott, hosszú, elegáns alakja, lehunyt szemű, szép, megkínzott arca, melyet serkedő szakáll borított, iszonyú belső koncentrációt látszott kifejezni, és kísértetiesen a *Corpus*t idézte, de egy olyan Krisztust, aki még a keresztfáról levéve is küzd az életéért. Zajra, ajtónyitásra alig láthatóan összerezzent, s lezárt szemhéja alól ilyenkor néha könnyek gördültek le az arcán. Más reakciót nem lehetett kiváltani belőle. Erzsi, akinek arcán napról napra fokozódott a szemrehányás, a rémület, a fölháborodás, a kétségbeesés, az „ez lehetséges?" kifejezése, mosdatta, simogatta, törölgette róla a verítéket, szólongatta, nyugtatni próbálta – hiszen egyszer már sikerült visszaápolnia az életbe, és megszokhatta a válasz nélkül maradó monologizálást is. Akkor még, 56-ban, a Lukács-fürdő kórházában, majd a Kútvölgyiben, szinte egy ország vette körül a figyelmével és szeretetével. Egy ismeretlen fiatalember például lehívatta Erzsit, kezébe nyomott egy borítékot, és köszönés nélkül eltűnt. A borítékban ötezer forint volt minden írás nélkül, ma sem tudják, kitől. Egy szintén ismeretlen telefonáló Bénit kérte a telefonhoz, mondván, olyan üzenete van, amelyre nem szükséges válaszolnia. Mikor Béni füléhez emelte a kagylót, az ismeretlen Don Ottavio áriáját énekelte neki a telefonba, kedvenc operájából, a *Don Giovanni*ból.

Ide a János-kórház-beli szobába már csak hárman jártunk el mindennap a barátok közül, amíg a küzdelem tartott. Álltam és néztem a haldoklót, aki már messze járt tőlünk, és küszködtem a szimpatikus tünetek ellen. Bizonyos idő után azon kapta magát az ember, hogy zihálva szedi a levegőt, az ő fújtatásának ritmusára, s hogy könnybe lábad a szeme. Arra gondoltam, hogy ez a heves és szívós halálküzdelem valahogy ellenkezik az ízlésével, a természetével. Még a tulajdon testünk is elárul, mihelyt sikerül kicsúsznia a tudat ellenőrzéséből. Nincs az a nyomorúság és megaláztatás, amit ne vállalna, csak hogy kitolja a véget. Tizenegy napig néztük, ahogy a század egyik legnagyobb magyar alkotója öntudatlan reflexek mechanizmusává váltan, lassan fogyasztja a hetvenhét éves test még mindig roppant energiakészletét.

A tizenegyedik napon, mire a János-kórházba értem, a szörnyű zihálás már épp hirtelen megszűnt, a küzdelem véget ért. Béni vonásai kisimultak. Erzsi arcára pedig a rémület, a kétségbeesés, a fölháborodás helyébe kiült a végtelen keserűség, a céltalanság, a fölöslegesség érzetének kifejezése. És ott van a szemében ma is.

A kínjától végre megváltott, verejtékben fénylő halottat nézve elhatároztam, megpróbálom úgy őrizni meg magamban, ahogy éveken át annyiszor láttam: térdén a kockás pléd, béna jobb kezét az ölében nyugtatja, ahogy Mozart-zene közben, Rembrandt-, Velasquez-, Cézanne-albumokkal és -képeslapokkal körülrakva a csupa-virág pasaréti teraszon, bal kezével mintáz, dolgozik, agyagot csíp le és rak föl, összehúzott szemmel hátrahajtja a fejét, és figyeli az alakuló formát – önmaga eleven s a magyar művészetet is jelképező szobraként.

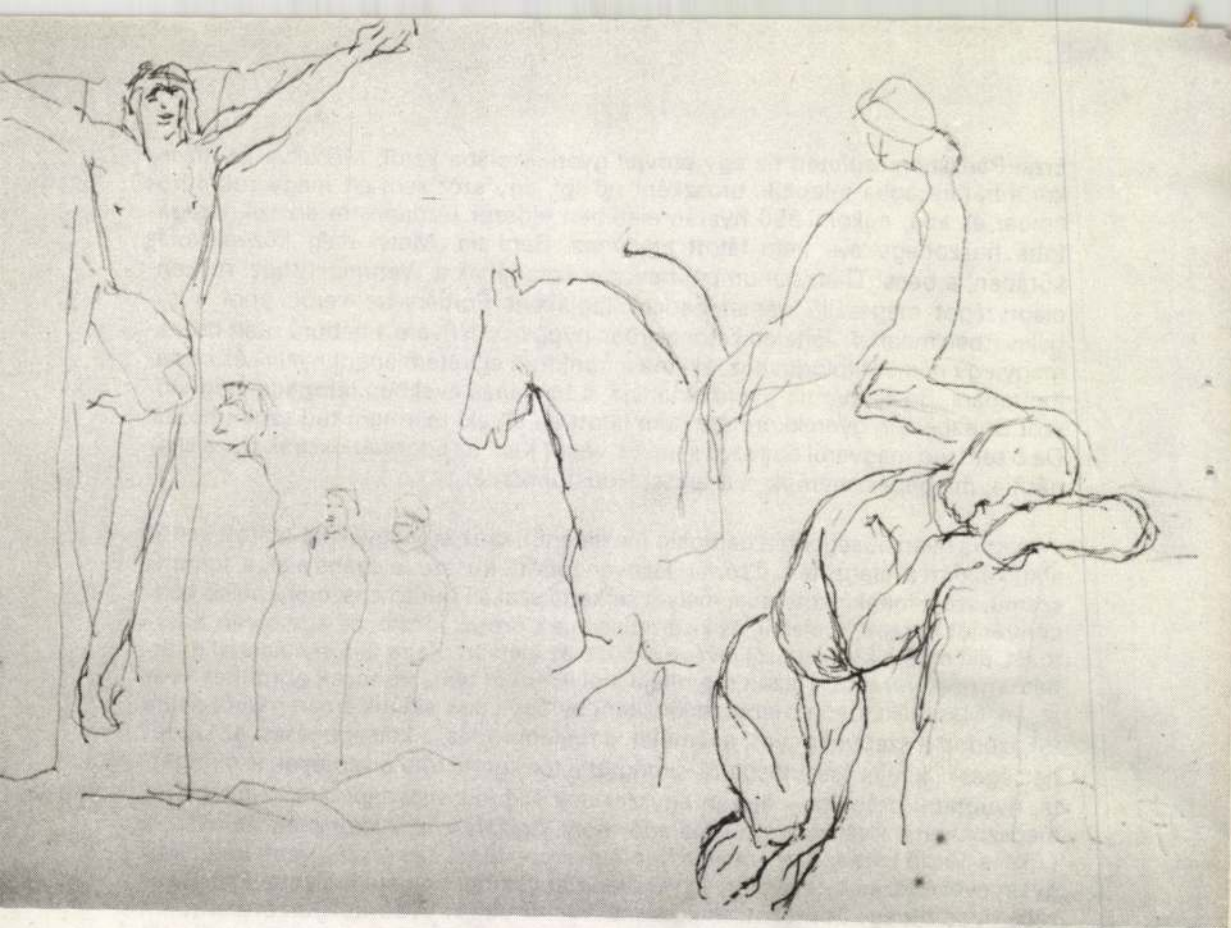

Béni

BÉNI

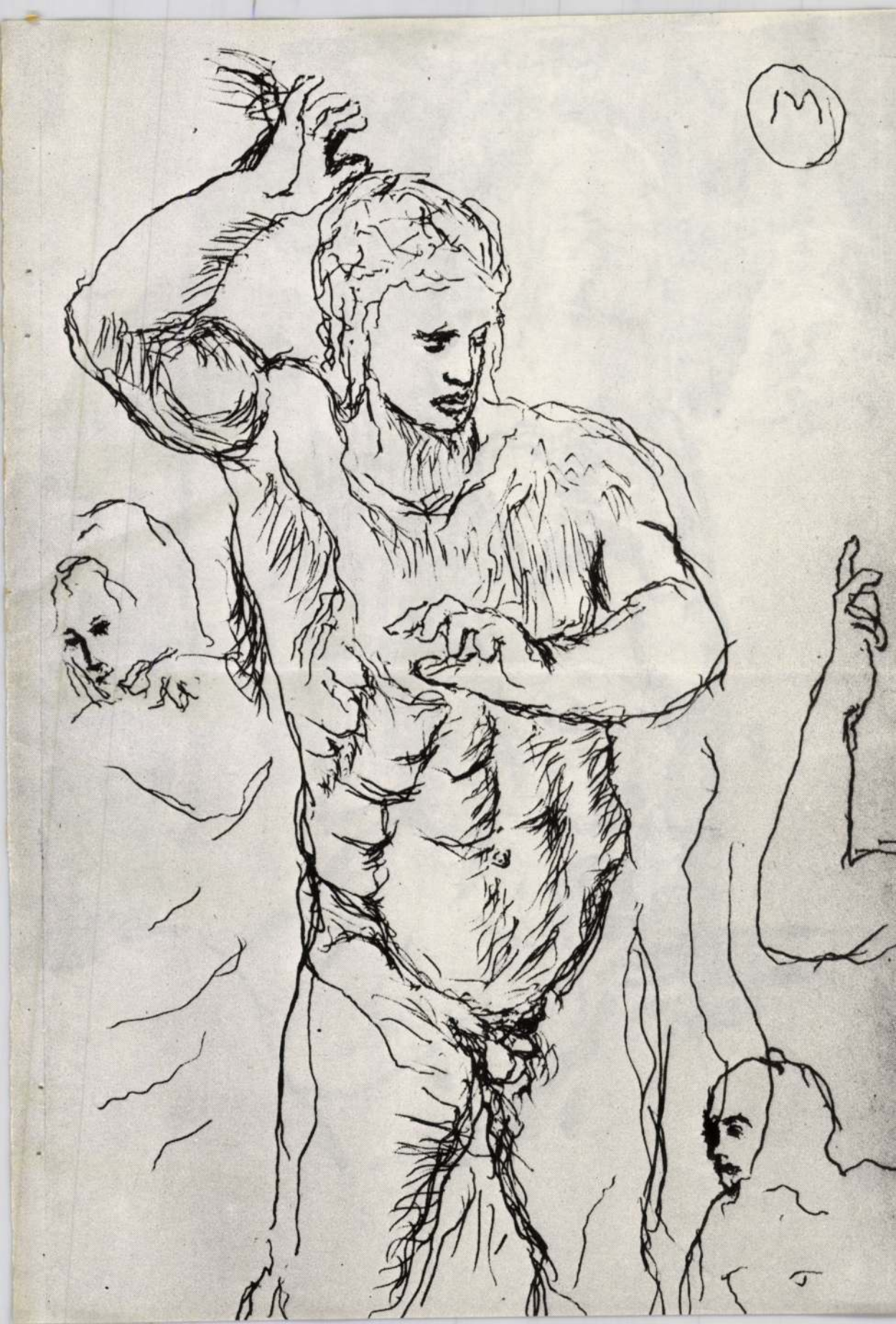

REMBRANDT

új írás

Ára: 14,– Ft

Ferenczy Béni

Kovács Gyula: Az éremművein (Ferenczy Béni)
- Kortárs, 1967. 11.évf. 8.sz. 1302-1304.l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

84. l.

Ferenczy Béni

Tasnádi Attila. A rajz mestere (Ferenczy Béni) – Korunk, 1967. 11. évf. 8. sz. 1300-1302. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művészettört. Értes. 1970. 1. sz. 68-107. l./

83. l.

MDK

Ferencz y Béni szobrász

Toldálágy Pál:Pár sór Ferenczy Béniről Kortárs. 1957.I.évf.3.sz.429.o.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Hubay Miklós beszámol Ferenczy Bénivel folytatott beszélgetéséről is könyvében.

Anggal Endre: Hubay Miklós: Léton és ithon 861–863.

JELENKOR, Pécs. 1970. szeptember XIII/9.

.802

Ferenczy Béni

Kiállítás. Székesfehérvár, István Király Múzeum.
-Ism.: Kovács Péter, Alba Regia VI-VII. - 1965-66.
Székesfehérvár, 1966. - 143-144. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

266. l.

M.D.K

Ferenczy Béni
szobrász

Műveit az első keremben
helyezték el.

Miklós Pál: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 - 7 lap

Ferenczy Béni

Tolnai Gábor: Ferenczy Bénivel Olaországban. - Korunk, 1967. M. évf. 9. sz. 1419-1422. l.

Tüskés Tibor: Ferenczy Béni halálára. - Jelenkor, 1967. 10. évf. 7 8. sz. 723-726. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

79. l.

Ferenczy Béni

Pernecky Géza: Ferenczy Béni estéje. - Magyar Nemzet, 1967. 12. évf. 9. sz. 1392-1396. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

79. l.

Fenyvy Béni

Fenyvy Béni: Bemutatkozom. - Élet és Irodalom. 1967. nov. 4.

Fenyvy Béni. (Kollok, akvarellek, grafikák.) Bev. Illyés Gyula. Bp. 1967. M. Helikon.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

78. l.

Ferenczy Bém.

„Torzó" c. nobra (emlitve)

szerepel a „Magyar szobrászat 1920-45" c. kiállításon Székesfehérvárott

Kritika 1966 XII. n. 39 old.

MDK

Ferenczy Béni

Fiu akt, br.

Leányka akt, br.

Két nő fürdőben, br.

Tompa Kálmán gyüjteménye. Rippl Rónai Muz.

Kaposvár 1966.IV.

MDK

Ferenczy Béni

Zsuzsanna, br.

Vénusz, br.

Aranykor, br.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 27.1.

Ferenczy Béni

emlékkiállitás, Székesfehérvár, István Király Múzeum, 1967. - Ism: Perneczky Géza, Magyar Nemzet, 1968.okt.26. - /Gyergyószentmiklós, Csikszereda, Kolozsvár/- Ism: Tóth Béla, Alföld,1968.5.sz.74.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

167.1.

Ferenczy Béni
szobrán

Műves szerepeltek a XI. magyar képzőművészeti kiállításon.

+ XI. magyar képzőművészeti kiállításon
Északmagyarország 1968 ápr. 28-7

Ferenczy Béni, szobrász

„Kár volt ferenczy Béni vel kezdeni a biennálét, nagyon jó, hogy ferenczy Béni emlékkiállításával kezdődik a biennálé..." – így kezdődik, az ellentétes állításokat idéző és velük, érveikkel vitatkozó cikk. Végső következtetése: „nagyon jó, hogy ferenczy Béni emlékkiállításával kezdődik a biennálé."

Rózsa Gyula: Klasszikus a biennálén M. 8.

Népszabadság, Bn. 1971. nov. 28.

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Ferenczy Béni
JELENKOR
1966 10
1021

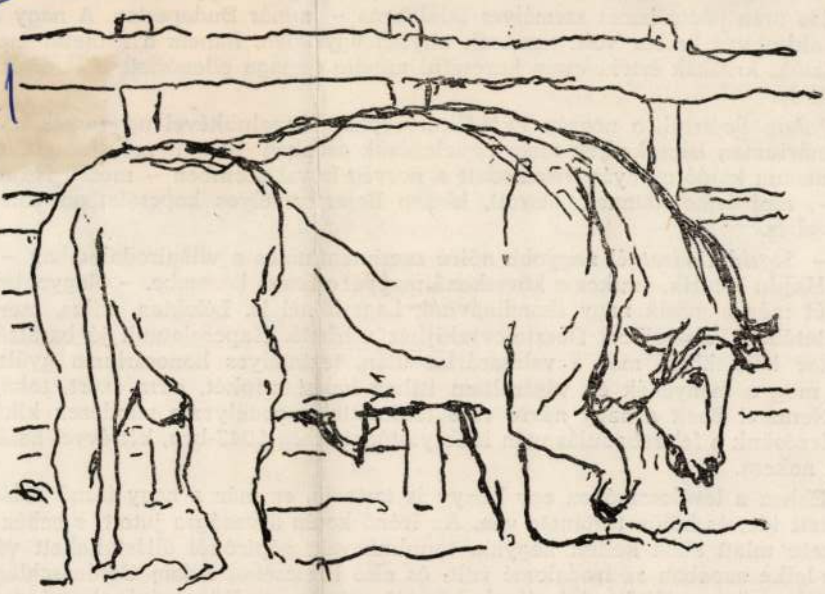

FERENCZY BÉNI rajza

lyes találkozás 1928-ban, aztán sok évi levelezés, kia
badulás után pedig ismét személyes találkozás – imn
igen akkurátus ember volt, nemcsak anyagi ügyekbe
recenziók, kritikák értékelésein keresztül mindig ő ma
tatását is.

*Johan Bojer*ral, a norvég PEN-Club egykori dísz
centenáriumon ismerkedtek meg. Levelezésük azonban
Athenaeum kiadó csúnyán viselkedett a norvég íróval
rik –, ami érthetetlennek látszott, hiszen Bojer szívélyes kapcsolatban volt Heltai Jenővel is.

– *Sigrid Undset*nél nagyobb nőíró szerintem nincs a világirodalomban – jegyzi meg Hajdu Henrik, amikor a következő mappát veszem kezembe. – Nagyobbnak tartom őt még a másik nagy skandinávnál, Lagerlöfnél is. Lélektan, stílus, szerkesztés tekintetében Tolsztojhoz, Dosztojevszkijhez mérhető. Kapcsolatunk jó barátság volt. Amikor hazánkban, már a valutazárlat után, tekintélyes honoráriuma gyűlt össze, neki meg a menyének én vásároltam itthon halasi csipkét, cifra szűrt, tokaji bort, s a Nemzeti Bank a nagy névre való tekintettel engedélyezte mindezek kiküldését. Levelezésünk a felszabadulás után is folytatódott, még 1947-ben, két évvel halála előtt is írt nekem.

Ehhez a levélcsomóhoz egy könyv is tartozik, ez már a nagy írónő halála után érkezett ide, és külön története van. Az írónő korán árvaságra jutott, s nehéz anyagi helyzete miatt abba kellett hagynia tanulmányait, gépírónői állást kellett vállalnia. Szíve-lelke azonban az irodalomé volt, és első fizetéséből Adam Oehlenschläger dán klasszikus összegyűjtött drámáinak kötetét vette meg. Könyvtárának ezt a magvát

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ferenczy Béni

JELENKOR
1960 Okt

1021

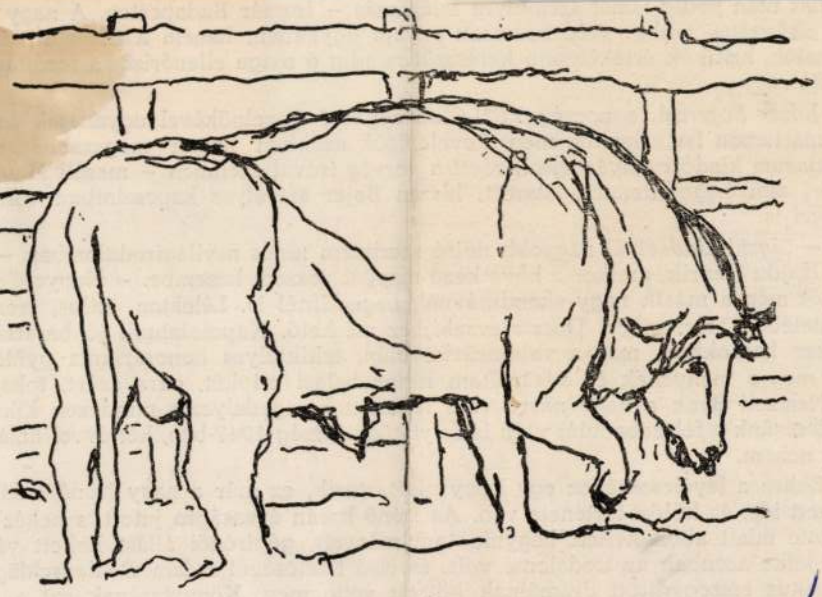

FERENCZY BÉNI rajza

badulás után pedig ismét személyes találkozás – imm
igen akkurátus ember volt, nemcsak anyagi ügyekbe
recenziók, kritikák értékelésein keresztül mindig ő ma
tatását is.

*Johan Bojer*ral, a norvég PEN-Club egykori dísz
centenáriumon ismerkedtek meg. Levelezésük azonba
Athenaeum kiadó csúnyán viselkedett a norvég íróval
rik –, ami érthetetlennek látszott, hiszen Bojer szívélyes kapcsolatban volt Heltai Jenővel is.

– *Sigrid Undset*nél nagyobb nőíró szerintem nincs a világirodalomban – jegyzi meg Hajdu Henrik, amikor a következő mappát veszem kezembe. – Nagyobbnak tartom őt még a másik nagy skandinávnál, Lagerlöfnél is. Lélektan, stílus, szerkesztés tekintetében Tolsztojhoz, Dosztojevszkijhez mérhető. Kapcsolatunk jó barátság volt. Amikor hazánkban, már a valutazárlat után, tekintélyes honoráriuma gyűlt össze, neki meg a menyének én vásároltam itthon halasi csipkét, cifra szűrt, tokaji bort, s a Nemzeti Bank a nagy névre való tekintettel engedélyezte mindezek kiküldését. Levelezésünk a felszabadulás után is folytatódott, még 1947-ben, két évvel halála előtt is írt nekem.

Ehhez a levélcsomóhoz egy könyv is tartozik, ez már a nagy írónő halála után érkezett ide, és külön története van. Az írónő korán árvaságra jutott, s nehéz anyagi helyzete miatt abba kellett hagynia tanulmányait, gépírónői állást kellett vállalnia. Szíve-lelke azonban az irodalomé volt, és első fizetéséből Adam Oehlenschläger dán klasszikus összegyűjtött drámáinak kötetét vette meg. Könyvtárának ezt a magvát

Ferenczy Béni

(2)

61. Ferenczy Béni: *Ady emlékérem*, darabja 45 pengő.
62. Ferenczy Béni: *2 darab, Avers és Revers*, darabja 45 pengő.
63. Ferenczy Béni: *Dr. Alexander tiszteletére készült érem*, darabja 30 pengő.
64. Ferenczy Béni: *Avers és Revers*, 2 darab, darabja 30 pengő.
65. Ferenczy Béni: *Egon Schiele emlékérme I.*, darabja 20 pengő.
66. Ferenczy Béni: *Egon Schiele emlékérme II.*, darabja 20 pengő.
67. Ferenczy Béni: *Dr. Scharl Pál emlékérme*, darabja 20 pengő.
(A plakettek nem eladók, csak megrendelhetők.)
69. Ferenczy Béni: *Ponyfej* (ceruzarajz) 45 pengő.
70. Ferenczy Béni: *Tanulmány, Michelangelo, Sofra, Minerva Krisztusa után* (ceruzarajz) 70 pengő.

72. Ferenczy Béni: *Sas, jobbra* (ceruzarajz) 45 pengő.
73. Ferenczy Béni: *Sasfej, hátlapján keselyü* (ceruzarajz) 50 P.
74. Ferenczy Béni: *Maláji fiu flótával* (ceruzarajz) 60 pengő.

Nemzeti Szalon
1929. jan.
Kut

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

FŐTITKÁR:

LEHEL BÉLA

(4) Ferenczy Béni
Nobrait
Vkminkidtl. 1943

Lucy, terrakotta

1946 Nj tzerr

Danae
álló akt) Gr

1948 dec, Gr. ott 82
Hoffa E. culéle

Fekvő nő, cer

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út
33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísz-
termében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

(2)

FERENCZY BÉNI (szül. 1890).

187. *Drapéria tanulmány.* 1925. — Ceruza.

FERENCZY BÉNI (szül. 1890).

185. *Női képmás.* 1925. — Ceruza és kréta.

760.

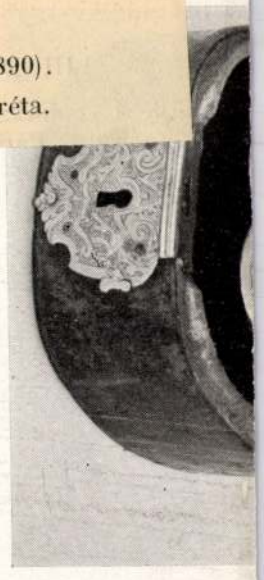

833.

Szépm. Muz. graf. o.
61. kiáll (1931) új nevem.

361.

Bérkocsi budai lakásomra, ér

Napidij ~~V. rangoszt. 3 nap~~

2 ds 1/

Össz

BUDAPEST, 1922. évi ok

~~Az utazás szükségességét s az eltöltött időt igazolom.~~

~~Budapest, 19 év hó n.~~

elnök

Az utazás szükségességét s az eltöltött időt igazolom.

Budapest, 1922 év nov hó 16 n.

elnök

Ferenczy Béni

Föv. képt.

Gondolkodó } kr. r.
Női fej profilban "
Két lehajtott női fej "
Két női nyaktanulmány "
Női fejtanulmány

Lefelé néző női fej, cer. r.

A bécsi Kunsthistorisches Museumban több szüme van.

363
1925

Nagytekintetű Orszag

A zsámbéki templomr
látogatási díjak elszámolásával
végével az elszámolást a következ
A díjakat április hó más
romőr blok-ok segélyével
1925. május 5.
" junius 2.

Ferenczy Béni

Szépm.Muz.:

Sárkányölő, br.szobor
Álló ifju, "
Danae, "
Leány, "
Spanyol lovasiskola, "
Játszó fiuk, "
Női arckép /Ferenczy Noémi/ "
Ló, "
Fürdőző leány,
Női fej, I-II.
Fiuakt,
Lépő nő,
Leány,
Pálffy Pálné arcmása
Golyózó fiu,
Atalante
Fiatal leány akt, mükő
Enyedi Lucie arcmása, terrac.
Női arckép, "
Bölény/Plakettmodell/, gipsz
Ady Endre, Daumier, Meller
Simon, Ferenczy Károly, Fe-

Spanyol lovasiskola bronzérem

fordits

Zimay László hangjegyei: VI. 146.

Ferenczy Béni

Műcsarnok
1917. tav. kiáll. - 456 két férfialak
Gépi relief

Ferenczy Benjamin

1925-26. ősz kiáll. 378, 380
Három akt I-II.

Ferenczy Bém

Koll. kiáll. Pozsony bem
1937. okt. – nov.

l.

Forum neniet rész
1937. 199. l.

62

Boross Marietta -1-

1966.

1..Gáspár Lőrinc gazda 31

MDK

Ferenczy Béni

Pollack Mihály, br.érem

Pro arte, br. érem

Felszabadult Bp művészete N.Gal. 1960

helye: .....

Ferenczy Béni

MDK

gr. Pálffy Pálné arcképe, bronz

Műcsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

Ferenczy Béni
nohász

M.D.K

Művéből a szegedi tárlatos
van anyag kiállítva

Szelesi Zoltán: A Szegedi Képtár uj állandó kiállítása
Művészet, 1966. szeptember — 32 lap.

.

M.D.K.

Ferenczy Béni

A "Belvárosi Müvészeti Szalon" kiállitásán szerepelnek alkotásai, amelyről a lap ir "Uj képzőmüvészeti szalon nyilt meg a Belvárosban" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. aug. 13-19. VI. évf. 33. sz.

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.K.

1920-ban készített „Sirató nő"
ennek fa domborműzet, ~~[illegible]~~ a
Székesfehérvarott lévő kiállításra
szerepel.

Kovács Gyula: Magyar szobrászat 1920-1945
Művészet, 1966. szeptember - 31 lap

Ferenczy Béni MDK

Vágtató ló, bronz

Műcsarnok 1940 / magyar művészetért c.kiáll.

421.

Ferenczy Béni
szobán

A Művészház Mária Valéria utcai helyiségében rendezi be műveit.

M. N. 1942. X. 30.

Ferenczy Béni

A Tamás Galériában rendezett "Magyar akvarellek" c. kiállitáson szerepel, emlitve Tihanyi részlet c. müve.

esti M.O.1942.X.12.

Ferenczy Béni
kabrán

A Műbarát XXX. kiállításán
mutatja be műveit.

N. U. 1942. X. 30.

Ferenczy Béni
festőnk

a Műbarátokban állítja ki műveit.

Esti Kis Ujság 1942. XI. 3.

Ferenczy Béni
szobrász

A Corvin Áruház állandó képző-
művészeti kiállításán szerepel.

N. U. 1942 · V. 17.

Ferenczy Béni
kobrák

A Nemzeti Szalonban a KUT kiállításán
szerepelnek bronzkobrai.

N.U. 1942. XI. 4.

MDK

Ferenczy Béni

Fekvő akt, cer.
Ülő " "

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Ferenczy Béni, zobrázt MDK

Péczett, dr. Tompa Kálmán magán-gyűjteménye nek kiállításán szerepel műve.

→ : Kis hírado ?

EST[illegible] HI[illegible]AP, Bp. 1966. jún. 17.

Ferenczy Bénifestő, szobrász

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekű gyűjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 389 mű, 180 művé Ferenczy három művel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Ujszerzemények I.219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Ferencsy Béni

1948-ban művei a Velencei biennálén szerepelnek.

„Mátffy Ödön születésének 90. évfordulójára"

Magyar Nemzet 1968 dec. 1.

Ferenczy Béni

műveit mutatták be a székesfehérvári István király múzeumban rendezett tárlaton.

Fóthy János: A „Gresham és köre" kiállítása Székesfehérváron. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. sz. 41 l.

Fův. képt

1945. I. képrm. ajitói N6-tól

Fiú akt } br
Golyozó }

1948. jan
Ülő nő, rajz

1948 ápr
Lehajló nő } br
Kompozíció }
Akt

1948 jun-nov Bányavidéki
akt, br

1948 akt

For kept

1937 Jan. (Mural, N.G.)

Plakettch, Gr

Tamás (1)

1931 dec. 39.

Plakettek
Magvető, ólomfigura

1935 jan-febr. 54.

dr Schüster képmás
Férfiakt VIII br

1940 febr-márc 109.

Ló
Fürdő nő II
Női torzó II
akt I br

---

(2)

1940 apr 111

Ülö nö) virf

1942 okt 135

Tihay | virf
Kart

5

1940 nov (N. trel)

Női torzó II-III, br

Ermek és plakettek

Női akt
Ülő női akt
Lap a vázlatkönyvből
virf

Női akt, trépia

Női akt, ceruza

1941 nov-dec (Mo)

gr Teleki Pál emlékérme
Leányka arck
gr Pálffy Pálné arck II.
br

Kut

(1)

1925 márc (N Szal)
Női képmás II br
Fafigura

1926 márc - ápr (Trust)

W. Ch. arch
Gyászoló nő
Anya szerencsével I
Női akt II
Férfifej II

Fer. Károly 14

levele

M. Nemzetőr Mkönyv

Évk. 1952.

1953

193 l

197, 198

M. Mův. erő III

1940 febr (+ mücs) Női arch, br

1940-41 (mücs) Vázlató ló, br I

1942 jun (k.o.) gr Pálffy Páluc arch III br

1943 máj (k.o.) Fürdőző nő, br III

M. képrm-ért

1946 (v. trust)

III

Atléta, Gr

Fokus Gal

1947 máre

Akt I-II tusr

Ferenczy Béni

12 rabrás

M. Nők Demokratikus Szövetsége. A dolgozó nő és anya kiáll. (Ernst Múz.) 1948. nov.-dec.) : Anya gyermekkel. Ja.

III

Ferenczy Béni

szobrász

Alkotás Mhár.

1947. jun. – jul.

Ülő leány, bronz.

IV

Dési - Heber Kör

1949. a 1919-es tanrkép

Ady pl V

Nemz Parasitpárt

1945 jun (Ernst)

Fehvö akt II Cz

Nöi arcmás IV

akt II

Nöi fej IX

M. Kepru Sz. Gy

1945 jul I. tab

Atalanta III
Golyozó fiú II
Ülő lány
Torzó VI
Női akt tűrülhőzővel

6 r

(1)

I. M. képrm 1950 aug (Lenin)

Játszó fiú II, Cr

Belüge min. reliefje, gipsz

II. M. kepr 1951 nov

Női archép V
Kis fiú IV
Ermak
Cr

III. M. kepr. 1952-53

Ermak, Cr

(2)

Ne. katona a trub. ért

1951 szept-okt (Fő képt)

Bem pl, br III

Bem lovon, gips

Tav. Tárlat 1952 máj-jun (kincs)

Uszó kö., gips

Arckép kiáll 1952 aug (Ernst)

Ferencsik János I gips

Plakettek, br

(3)

IV. M. kepr 1953-54

a kis alpiniste | 6r

Ferencsik János harmon II

Euritmia

Boreas és Psyche II

Vetkőjő lány

M. kespl. és graf kiáll

1954 szept (Ernst)

Atlante (1936) IV

Danae (1943) 6r

álló férfi (1916)

Fürdő nő (1942) IV

Játszó fiú (1947) III

(./.) folyt. túloldon

Rúbens pl. V-VI | br pl
Daúmier II
Bem III
Ferenczy Károly II
Pigler Andor jub. é
Bessenyei Gyora
Goya II
Kölcsey Ferenc
Pollák Mihály II

III. ker. áll. Fögimn. jutalo
érme II cjust.

Ferenczy Noémi III, élom pl

Ülő nő (1954) kréte
Fekvő nő (1947)

akt (1946) vízf

(4)

V. M. Népr 1954-55

Zenélő puttók I-IV, Gr
Trinek I-IV

Babits tiremlék, gipsz

BOLDIZSÁR ISTVÁN :

23. Magyar falu. - Olajf., v. 100 x 80.2 cm. Jelz.l.j.: "Boldizsár".

BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR :

24. Lépő nő. - Szobor, br. Mag.: 84 cm. Jelz.l.j.: "Boldogfai Farkas Sándor".

BOKROS BIRMAN DEZSÖ :

25. Ady Endre. - Szobor, br. Mag.: 32.5 cm. Jelz.j.: "Bokros Birman 924".

BORBEREKI KOVÁCS ZOLTÁN :

26. Géniusz. - Szobor, br. Mag.: 50 cm.Jelz.

FERENCZY BÉNI :

75. Fiu akt. - Szobor, br. Mag: 34 cm. Jelz.nélkül.

76. Pálffy Pálné. - Szobor, br. Mag.: 29 cm. Jelz. nélkül.

Székesfőv. képt. jub. kiáll. 1944

Ferenczy Béni

.ssam.

-án

Mély tisztelettel

bizotts.tag

Ferenczy Béni

l.

Föv. Képt. Érem kiáll

1949

28. l. - 31. l.

Női képmás
Fer. károly
Greco
Bartók Béle
Levin I-II
} , 6r pl

Intalom érem, ezüst

Férfi képmás
Érem hát lap
| 6r pl

FERENCZY BÉNI :

55. Ló. - Szobor, br. mag.: 22 cm. Jelzés nélkül.

Ferenczy Béni

Kopp. 1939/40. szezon II.

1941

KÉKKÖNYV

A KÉKKÖNYV célja: mennél közvetlenebbül megnyilatkozni a közönségnek. — Egy olyan időről-időre megjelenő könyvet adni, ami könyv is legyen, meg ujságféle is. — A KÉKKÖNYVET elejétől végig maga a szerző irja.

Eddig megjelent 1—7 kötet

Ára 2 pengő

Megrendelhető és előfizethető Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-u. 23 Arany János Irodalmi R.-T.

*

(6) Ferenczy Béni

(NG)

KUT 1942. nov.:

ülő fiu, bronz

V-VI (1941-42)

Női akt (1942) bronz

~~Női akt~~ (1941) "

1943 okt-nov (h.o)

Növérek I

Fürdő nő törülközővel) br

Növérek II, tólafa

FERENCZY BÉNI

49.	Lehajló nő	szénrajz
50.	Női fej	ceruzarajz
51.	Gondolkodó	krétarajz
52.	Lehajló nő	bronz
53.	Fürdő nő II	,,

Nemzeti Szalon

1938. okt. nov

Kut.

MEINL
KÁVÉ

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET
1938. OKTÓBER 30-TÓL NOVEMBER 13-IG.

Ferenczy Béni

KVT. 1929. jan.:

Ady emlékérem, I-II.
Alexander - érem. I-II.,
Egon Schiele - emlék-
érem. I-II.
Scharl Pál emlékerem
Ponyfej, ceruzarajz:
Tanulmányfej (Michel-
angelo: Krisztusa
után) cer. rajz.
Sas, Sasfej, Maláji
fiú flétával c. rajz.

dupl

Ferenczy Béni szobrász

Müve a gyüjteményben

Perneczky Géza: A Kiscelli Müzeum képzőművészeti galériája

Magyar Nemzet 1966. okt. 14. 4.l.

MDK

Ferencsy István, szobrok

Ferencsy Petőfi-je a Petőfi Irodalmi Múzeumban van.

Fenyik Flóra: Vetítés a lovagteremben 2

ESTI HIRLAP 1966. máj. 10.

MDK

Ferenczy Béni

Ülő nő, vör.kr.

20.sz.i müvek bp.i mügyüjteményekből. N. Gal.
1963. jul.

MDK

Ferenczy Béni

Anya gyermekével, cer.szén
Ülő akt, akv.

Anya gyermekével, cer.sz.n és lav.

2o.sz.i müvek bp.i mügyüjteményekből. N. Gal.
1963. jul.

Ferenczy Béni

nevét említi

Halász Zoltán: La vie culturelle
en Hongrie, Budapest, 1966.

274

Ferenczy Béni

műveit a Magyar Nemzeti Galériában őrzik

Haldon Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966.

3351

MDK

Ferenczy Béni

Charitas c. szobra

Művészet 1968 máj.p.15.

MDK

Ferenczy Béni

A Magyar Nemzeti Galéria 1965

Ferenczy Béni (1890)

apja Ferenczy Károly (nagybányai festő), testvére Ferenczy Noémi, a modern magyar gobelinművészet megteremtője.

Nemcsak szobrán, grafikus, könyv-illusztrátor is. A Tanácshöztársaság után évekig emigrációban

Földes Anna – Mihályi Gábor: Költő-szinei – szinek költői. Bp. 1961. Kipr. Alap K. – 170 l., 53 t. 165. l.

Ferenczy Béni

Somlyó György „Ferenczy Béni Petőfi nótára" címmel verset írt. Közölve.

Földes Anna – Mihályi Gábor: Költők nincsenek – nincsek költői. Bp. 1961. Képz. Alap K= 170 l., 53 t., 134. l.

Ferenczy Béni (1890)

Kossuth - díjat kapott.
Petőfi - nolza Gyulán van felállítva.

Földes Anna - Mihályi Gábor: Költők nincs - nincs költői. Bp. 1961.
Képz. Alap K. - 170 l., 53 t. 165. l.

Ferenczy Béni

Petőfi (repr.)
(a nobos Gyulán van felállítva)

Földes Anna – Mihályi Gábor: Költők
zúnei – zúnek költői. Bp. 1961.
Képz. Alap K., 170 l., 53 t., 135 l., 165 l.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

+ 1967.

Horváth hertben felállitott, ülö női art szobrát emliti:

Mária Dutka: Statues old and new

BUDAPEST, 1968. Bp. VI. évf. ápr. külön sz. 43-45 old.

ang. ny.

MDK

Ferenczy István szobrai

A Nemzeti Galéria kéri a Ferenczy-művek bejelentését.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

MDK

Ferenczy Béni, nobrász

A grafikai teremben látható-
művei. (M. Képzőmův. kiállítás.)

(fenczik): Kürtösök az előcsarnokban 2

ESTI HIRLAP B.:v.1968.ápr. 11.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Borbás Tibor szobrász művész
kénitette el Ferenczy Béni
portréját. (M. képzőmův. kiállítás)

(fenczik) illustrációk az előmarmokban 2

ESTI HIRLAP B. 1968. ápr. 11.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Kiállítása lesz a Nemzeti Galériában.

~: Szabádi Kiállítás 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. márc. 22

Ferenczy Béni

Munkásságában kevéssé ismertek:

Krisztus a keresztfán /relief 1947/
Kálvária /relief 1949/
Körtefa Corpus /1951/
Krisztus megkeresztelése /bronzszobor 1955/
Menekülés Egyiptomba /akvarell 1960/

Vigilia 1968. 1sz. 68.1.

Ferenczy Béni

Album jelent meg róla 1967 /Magyar Helikon/
Perneczky Géza cikke "Ferenczy Béni estéje /Nagyvilág 1967 szept./ Szabó katalin a Müvészet Kiskönytára sorozatban irt róla,

Vigilia 1968. 1.sz 62-63.1

MDK

Ferenczy Béni

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 nov.

M Dk

Ferencsy Béni, szobrász

Ferencsy Béni „korbácsai" alkotásairól ápr. 26-án tárlat nyílik Bécsben, a Künstlerhaus termeiben.

—: Hír 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. ápr. 19.

Ferenczy Béni, szobrász grafikus

MDK

Ünnepélyes külsőségek között nyitották meg bécsi tárlatát.

–: Ferenczy Béni művei a bécsi Künstlerhausban

8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. ápr. 30.

Ferencsy Béni
grafikus

M.D.V.

Ló és ciklo- (rajz)

Élet és Irodalom, 1963. május 18 – 3 lap

MDK

Ferenczy Béni

Tábori K: Páris magyarjai. Bp.é.n. 83 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ferenczy Béni

KORTÁRS

1962 AUG

1021

FERENCZY BÉNI *rajza*

pedzette. Csak nem akartam mondani.

Kató nézte a férjét.

— Most majd felgöngyölítik a társait is. Ez ember előtt szégyenben maradni.

— Ha apám tényleg elkövetett valakikkel va nem fog magával rántani senkit.

— Biztos?

— Ismerem.

Azzal bementek a színházba.

Egész éjjel nem aludt az asszony. Reggel már ott tartott, hogy nem bírja tovább. Nem látta értelmét, hogy Simon János nélkül megmaradjon. Bement a konyhába, bezárta az ajtót és megnyitotta a gázcsapokat. Leült az asztal mellé és várt. Kis idő múlva gyöngyök kezdtek szaladgálni a falon.

De akkor a gyerek a melegvérű állatok ösztönével megérezte a veszélyt, és rugdosni kezdte az ajtót. Az asszonynak csak akkor jutott eszébe a gyerek. A rémület ellökte a széktől. Kinyitotta az ablakot és elzárta a gázt. Köhögött. A gyerek meg már akkor ököllel is verte az ajtót és ordított:

— Nagymami!

1961 DEC 16.

Ferenczy Béni
1021

TOLNAI GÁBOR:

TÉMA EGY NAGY REGÉNYHEZ

Nincs még tíz esztendeje sem. 1959-ben ismerkedtem meg Jász Dezsővel. 1959. márciusában, amikor Budapesten gyülekeztek — a negyvenedik évforduló ünnepére — a Magyar Tanácsköztársaság harcosai. Az első találkozás impressziói mélyen emlékezetembe vésődtek. Hidas Antal ismertetett meg vele. A Berlinből hazalátogató Jász Dezső fehér asztal mellett, a Moszkvában élő Uitz Bélával élcelődött. Élcelődéséből forró szeretet áradt; a régen látott nagy festő iránti érzelmeit, a találkozás örömét, kifogyhatatlan humorának, játékos jókedvének köntösébe burkolta. Hidas ugyancsak élcelődve, valahogy így mutatott be a magastermetű, egyenes tartású férfinak, a spanyol háború hősének: — Ő is „spanyolos"; tudniillik senki másról nem hajlandó írni, csak Garcia Lorcáról.

Jász maga mellé ültetett, s az imént még élcelődő férfi egyik pillanatról a másikra professzoros komolyságot öltött. Nem tudnám ma már megmondani: mit vártam a vele való találkozástól? De azt bizonyosan nem, hogy akkori kedves témámhoz, Garcia Lorca tanulmányaimhoz személyes emlékeket és a spanyol költő életutjához ismeretlen adatokat nyerjek tőle. Jász Dezső ugyanis — a spanyol értelmiség legjobbjait csaknem mind — Garcia Lorcát is ismerte. Első találkozásunkkor róla beszélt. Én úgy hallgattam szavait, mint ifjúságom idején, éjszakákba nyúló beszélgetéseken, a Central Kávéházban, Schöpflin Aladár emlékezéseit Adyról, a költő társairól, a Nyugat hősi korszakáról. A két emlékező között azonban lényegi különbség volt. Schöpflin sohasem beszélt fegyveres harcosokról, a nemzetközi munkásmozgalom csatatereinek kiváló katonája pedig egy költőről nyilatkozott. Garcia Lorcáról, az emberről szólott, arról, hogy úgy játszott a gitáron, mint senki más; művészi erővel, költői képzelettel, a spanyol ember fojtott és kirobbanó szenvedélyével. — Tőle hallottam először — mondotta Jász Dezső — gitárkísérettel a magagyűjtötte spanyolt dalt, *A négy szamárhajcsárt*, amelynek dallamára és szövegének változataként jött létre a spanyol háború egyik legnépszerűbb katonadala: *A négy generális*. És elmesélte — addig nyoma sem volt ennek a könyvtárat kitevő Lorca-irodalomban — a következőket:

— Felhatalmazásom volt — mondotta —, hogy hívjam meg a spanyolokat a Szovjetunióba. Elsők között invitáltam meg Garcia Lorcát. A költő, aki nem sokkal azelőtt fejezte be és rendezte sajtó alá a *Bernarda Alba házát*, örömmel fogadta a meghívást. Csupán ennyit kérdezett: Mikor kellene indulni? Válaszom ez volt: Amikor akarsz Federico; akár holnap.

Lorca ezután elmondotta Jász Dezsőnek, hogy új dráma megírása foglalkoztatja, s ezért azt kéri, halasszák el az utazást szeptemberre, vagy októberre; ekkorra befejezi művét. A beszélgetés 1936. júniusában, vagy júliusának első felében lehetett. Lorca július 16-án elutazott Madridból Granadába, ahol legszívesebben és legjobban tudott dolgozni. Ott tartóztatták le és ott gyilkolták meg harmincnyolc éves korában.

— Ha nem lett volna Federicónak olyan sürgető vágya, hogy megírja tervezett drámáját — mondotta még Jász Dezső —, akkor minden bizonnyal, ha késve is megalkothatja művét és semmi akadálya nem lenne annak sem, hogy most itt üljön közöttünk, s én magyar szokás szerint „Federico öcsém"-nek szólítanám.

Bukarestben, egy modern szálloda hatodik emeletén vetem papírra Jász Dezső hetvenedik születésnapját köszöntő soraimat. Itt kísérem végig gondolatban, közel félévszázados forradalmi életútját, amelyen az újságírói toll, az agitáció, a politikai szervező munka és a fegyveres harc törvényszerűen összefonódik.

A forradalmi út gyökérszálai a középiskolás diák lázadásához vezetnek vissza. A tizenhét esztendős gimnazista lázadása még nem több, mint Habsburg-ellenesség, de mivel Ferenc József személye ellen irányul, kicsapják a nagykárolyi gimnáziumból. A két utolsó gimnáziumi osztályt magánúton kénytelen végezni, Selmecbányán. Érettségi után az első világháború frontjára kerül. A lázadó katalember, a kitűnő katona, a Magyar Tanácsköztársaság idején a *Vörös Lobogó* szerkesztőségében dolgozik, de egyénisége valójában a fegyveres harcokban bontakozik ki; jelentős beosztásokban vesz részt a felsőmagyarországi és a Tisza menti harcokban. 1919. augusztusában letartóztatják, s hónapokon át szenvedi a fehérterror tortúráit. Az esztendő végén Kassára szökik, ahol a Tanácsköztársaság bukása utáni első magyar nyelvű kommunista napilapnak, a *Kassai Munkás*nak a szerkesztésében vesz részt. Együtt dolgozik a lapban és különböző politikai és agitációs munkában mások mellett Gyetvai Jánossal, Háy Lászlóval, Hidas Antallal, Illés Bélával, Mátza Jánossal és Szántó Judittal. De Kassán nem maradhat sokáig. A polgári demokratikus Csehszlovákia rendőrsége 1922-ben kiutasítja.

Bécs a következő állomás. Innen még ugyanebben az évben Romániába utazik. Előbb Marosvásárhelyt dolgozik; újságírói munkát végez a Simó Géza alapította *Előrében*. Amikor a lapot betiltják, Jász hetilapot indít: hatósági engedély híján hetenként változó (*Fáklya, Egység, Robot*, és más) címen. Marosvásárhelyről Bukarestbe megy. Itt *Emléklap*, majd *Munkás* címen szerkeszt újságot. Az *Előrében*, valamint a hetenként változó címen kiadott újságokban és bukaresti lapjaiban a Marosvásárhelyt élő Kahána Mózes és Fóris István mellett a bécsi emigrációból is vannak munkatársai; mint Gábor Andor, Lukács György és Révai József. 1924-ben azonban betiltják a *Munkást*, Jász Dezsőt letartóztatják és végül kiutasítják az országból. Ezután ismét Bécsben dolgozik, különböző pártfeladatokat végez. 1929-ben néhány hónapot ismét Romániában tölt, illegálisan. Ezután az osztrák párt tagjaként újságírói tevékenységet fejt ki Bécsben, Berlinben és Svájcban. 1931-ben Moszkvába utazik. 1935-ben Hispániában találjuk, ahol a tervezettnél hosszabb időt fog tölteni. Franciók lázadása Madridban éri Jász Dezsőt, aki most ismét a fegyveres harc színterére lép. A köztársasági hadseregben vezető szerepet tölt be. A legkülönbözőbb frontokon harcol, s Rogyion Jakovlevics Malinovszkij marsall szavaival élve —, aki utolsó magyarországi látogatásakor, Egerben tartott beszédében említette őt — „regénybe illő cselekedeteket hajtott végre". Hőstetteit nagyra értékeli a spanyol köztársasági kormány is; külföldiek közül egyedül őt — részesíti két alkalommal a legnagyobb katonai kitüntetésben.

A spanyol háború leverése utáni esztendőben ott találjuk Jász Dezsőt a németek meg nem szállta Dél-Franciaországban, a nemzeti ellenállás soraiban. 1943-ban, amikor a francia Délt is megszállják a nácik, a Gestapo letartóztatja, s előbb Perpignanba, majd a vernet-i gyűjtőtáborba hurcolják. Jász Dezső a lágerben sem adja fel a harcot. Szervezi a foglyokat; kitörésre készíti elő őket, hogy azután ismét csatlakozzanak a fegyveres ellenálláshoz. A kitörési terv nem valósul meg, mivel árulás folytán a nácik tudomást szereznek a szervezkedésről, s a vernet-i foglyokat zárt vagonokban németországi megsemmisítő táborok felé irányítják. A forradalmi hitében megingathatatlan férfit a *halálvonatban* sem hagyja el hatalmas energiája.

Ferenczy Béni rajza, Kassa 1920

Szökést készíti elő. Társaival kibontja a marhavagon padlózatát és a robogó vonat alá vetik magukat. Sokat közülük a vonat kerekei ronccsolnak halálra, másokat a nácik gyilkolnak meg, de Jász Dezső hét társával, regénybeillő biztonsággal megtalálja a kapcsolatot a francia hazafiakkal és velük harcol a németek ellen, Franciaország felszabadításáig.

A történelemmel együtt haladó, csodálatosan gazdag életútjának — korántsem teljes — felvázolása közben megállok szállodai szobám ablakánál. Szemközt a bulvár másik oldalán, a házak felett villanyreklámok. Lent, a széles úttesten autók, autóbuszok sora. A gyalogjárókon emberek tömege. Amikor Jász Dezső itt dolgozott — elgondolom magamban — Bukarest a román királyság kicsiny fővárosa volt. A mai világváros látványa további gondolkozásra késztet. Kiegyenesedek, s anélkül, hogy valami tudatosság irányítaná mozdulatomat, feszes tartásban, szinte tisztelgek, mint a katonák. Tisztelgek a Jász Dezső, a Jász Dezsők tettei előtt. — Hiszen ki tagadhatná, hogy azokban az országokban, ahol ők dolgoztak; munkájukkal, tetteikkel kimondhatatlan mértékben hozzájárultak a későbbi felszabadulásokhoz. Tisztelgek a proletár nemzetköziség hősei előtt. Új típusú hősök ők. Detektőzői a múlt század különböző országainak csatatereln harcoló nagy katonák cselekedeteinek, a Garibaldiknak, a Türr Istvánoknak, a Bem Józsefeknek, a Tüköryknek. A mi hazafiságunk, a szocialista hazafiság, a proletár nemzetköziség hősei ők, akik egyaránt harcoltak saját népük szabadságáért, s ha a sors úgy hozta magával, lemondva családról, otthonról, más népek fiaival együtt fogtak fegyvert, más népek ügyéért, a munkásosztály közös ügye nevében.

fiatal költő (6. old.)
Kodolányi Jánosnál (12. old.)

ÉLET ÉS IRODALOM 50

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

ABODY BÉLA:

Munkára kínálkozás

Jobb, ha mindjárt az elején elkerülöm a látszatot, s hozzá kollégáim irónikus várakozását: nem közgazdasági tárgyú napipolitikai publicisztikára vállalkoztam. Nem mintha lebecsülném a műfajt. (Bálint György országában!) Nem mintha nem irígyelném azokat a mai pályatársaimat, akiknek a világ minden dolgáról, mindig „veszélytelenül" közölhető, kialakult és konstruktív véleményük van. Nem is valamiféle — esetemben sokszorosan jogtalan — író-finnyásság miatt ódzkodnék a dologtól.

Éppen ellenkezőleg. Én tudniillik *csak* azért merek jó lélekkel csatasorba állni, amiért teljes *személyes* felelősséget vállalhatok. E személyes felelősség egyik — az évek során kissé elhomályosult — gyakorlati és erkölcsi alapfeltétele az, hogy ismerjem, vagy legalább is értsem azt, amiről írok. Ha nem, jobb esetben mellébeszélnék, rosszabb esetben felelőtlenül tájékoztatnám a dologról a remélt olvasót. Nem vagyok én gazdaságpolitikus és nem is nagyon szeretem azokat, akik lenézve egy megbecsült és öntörvényű tudományág természetes bonyolultságát, szakszerűségét, olyasmibe fecsegnek bele, amiben kontárok, amihez sem kellő képzettségük, sem olvasóiktól nyert mandátumuk nincs. Essünk hát túl a vallomáson. Azon roppant kisszámú íróféle közé tartozom, aki még nem értem teljesen az új mechanizmus miként jét, nem tudom pontosan, hogy milyen lesz. Ezért aztán nem mernék mondjuk a mosolyon, és meghitt társaságokban vitatják. „Családon belüli" dolog, mert nem frázisok, hanem viccek virágzanak ki belőle. Nem hadparancsot és nem szentbeszédet kell róla hallgatnunk, hanem tudósaink felelős meditációit; nem leirat, hanem vitaanyag a menetközbeni formálás, módosítás meganynyi lehetőségével; nem spanyolcsizma, hanem a közösség méretre készült öltönye; téma az Akadémián, taggyűléseken, kabarékban és a Rádió szilveszteri műsorában. Bizakodás és jóindulatú aggodalom, öröm, kíváncsiság és humor övezi, mint az emberiség minden prométheuszi gesztusát, mint minden újat, amit a helyzetét minduntalan jobbítani akaró emberiség a maga érdekében kifundált. Sok lesz-e vagy kevés? Milyen úton-módon fogja korrigálni önmagát, ha a szeszélyes és veszélyes konkrét valósággal szembesül? Meghozza-e —, mert én azt is a cél javának tartom — a mi *belső* új mechanizmusunkat is? Érzelmeink, logikánk, emberi kapcsolataink, személyes és világnézeti közérzetünk, belső terveink felfrissülését, korszerűsödését? A maga csendes és okos módján végképpen elhantol-e mindenfajta dogmatizmust? Milyenek lesznek —, mert lesznek — az új konfliktusok; méltóbbak lesznek-e a még újabb megoldásokra, igényes fejtörésekre? Megannyi kérdés, de még így, kérdőjellel a végükre biggyesztve is állítások az önmagát formáló közösség kedvéről és hitéről, hogy *dolgunk van a világban* és hogy [illegible] napról-napra *meg kell új-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JELENKOR

/1021 Ferenczy Béni

FERENCZY BÉNI plakettje

BORSOS MIKLÓS plakettje

Ferenczy Béni, Mobrán

MDK

Tulajdonképpen már a harmadik generáció tagja.

←: A Ferenczy művészcsalád kiállítása a Várpalotában 8

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 14. [Vidéki]

MDK

Ferenczy Béni

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

MDK

Ferenczy Béni

Béti siremlék reprója

Magyar Hirek 1968 ápr.6.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1967 SZEP 26.

Fejeny Béni

1021

buszvonal 95-ös számú járatát.

— **Vasárnap** Ferenczy Béni emlékkiállítás nyílt Székesfehérvárott, az István király múzeumban.

percben például három kapufa
is jelezte fölényüket. Jánoska két

Ferenczy Bém.

Szerepel a „Ferenczy csalód" emlékkiállításon, mely ez évben nyílik meg

Napló (Veszprém) 1968 I. 7

Ferenczy Béni

Szerepel a „Ferenczy csoród" erdőben nyíló emlékkiónításán

Kolmok Magyar Nagyon 1968 I.7.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállitási hir

Népszava 1967 máj.7.

Ferenczy Béni

képviselte a nobránokat a népbiztosságon belül megalakult Művészeti és Múzeumi Direktóriumban.

Barcza Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l.
/Klny. Építés és Közlekedéstudományi közl./

447.l.

Ferenczy Béni

grafikái emlitve.

(T.): A magyar grafika.
Szodalmi szemle 1965/9. Borító

Anna Margit

1939. márc. műterem kiállítása

Ámos Imre naplója. Magvető-almanach 1964/1. 271. l.

Ferenczi Béni

Rajz (repr.)

Irodalmi Szemle 1964/8. Belső borító.

Ferenczy Béni

Rajzok (repr.)

Irodalmi Szemle 1862/3. 235,-6, 242-4, 246.l

MDK

Ferenczy Béni, nobrán

Jún. 13-án ismertetik
a sajtó előtt a táplatot.

– : Családi kiállítás 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. jún. 13

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

A TV Körkép című műsorában foglalkozik a Ferencsy-család kiállításával.

—: A nap programjából 6.l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. máj. 31.

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

Kiváló díjat kapott a
Ferencsy Béni-album.

—: Indul az ünnepi könyvhét 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. máj. 25.

Fejenczy Jenő

„Dési" 1918. Bronz, 60.5 cm. a Magyar Nemzeti Galériában őrzött művét közli.

Lyka Károly: Kis könyv a művészetről

Budapest, 1964 96-97 l kojött

Ferenczy Béni, szobrász M.D.K.

az idősebb nemredés körül tartozok Medgyessy barátí kö-
rébez.

László Gyula: Medgyessy Ferenc, /1881-1958/

Bp. 1968. Corvina, 28. old.

Ferenczy Béni

1.

arcképét Ferenczy Károly érekig festette, megszakításokkal (az 1922-i emlékkiállításon „Ifjú arcképe" címmel kiállítva, Ferenczy Béni tulajdona). Elöröl még kisfiús, kék matrózruhában állította be, követhető nyáron drapp bársonykabátot adott rá, – a képen csak a testtartás maradt változatlan.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k., 191 l., 24 t., 32. l.

Ferenczy Béni

2.

egermekkori képét, piros egermekruhá-ban, Ferenczy Károly müncheni műtermében festette. (Dr. Neuvirth Alfréd tulajdona)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.. 191 l., 24 t., 49. l.

Ferenczy Béni

nobrai is bemutatásra kerültek az 1916-os Ernst-múzeumi együttesen kiállításon. A rendezésre Ferenczy Károly felügyelt.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. Én. ((1935.) Nyugat k.- 191 l., 24 t., 82 l.

Ferenczy Béni

végigjárta a ~~sz~~ szokásos naturalista iskolát, de hamar kikiránkozott belőle. Apja megéstette törekvéseit.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t., 96. l.

Ferenczy Béni. 5.

Bátyja, Valér vezette be a részhaus használatába.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k.-- 1918., 241.-- 149. l.

Ferenczy Béni

6.

portréja, szakállos fiatal férfi kép-
mása báró Hatvany Ferenc tulajdo-
nában van, Ferenczy Károly műve.
(Hasonló kép, / szakiem arcmos/ a
család tulajdonában.

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én.
(1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. –
181. l.

Ferenczy Béni

7.

Ferenczy Károly és Béni. (Nagybánya)
(fényk.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly Bp. é.n.
(1935.) Nyugat k.-1910., 244.- III. kép.

8.

Ferenczy Béni

Ferenczy Károly: Béni rakállos arcképe. (Nagybányai Báró Hatvany Ferenc tulajdona.) (repr.)

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat b.-1918., 241.- XV. hép.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

nevét emliti

Bezélgetés Lukács Györgyel

Irodalmi Muzeum, Szerk.: Dr.Lakatos László
I.Emlékezések, Sajtó alá rend.: Vezér Erzsébet,
Muzeumok Rotaüzeme, Bp.1967. 136 old.

24. old.

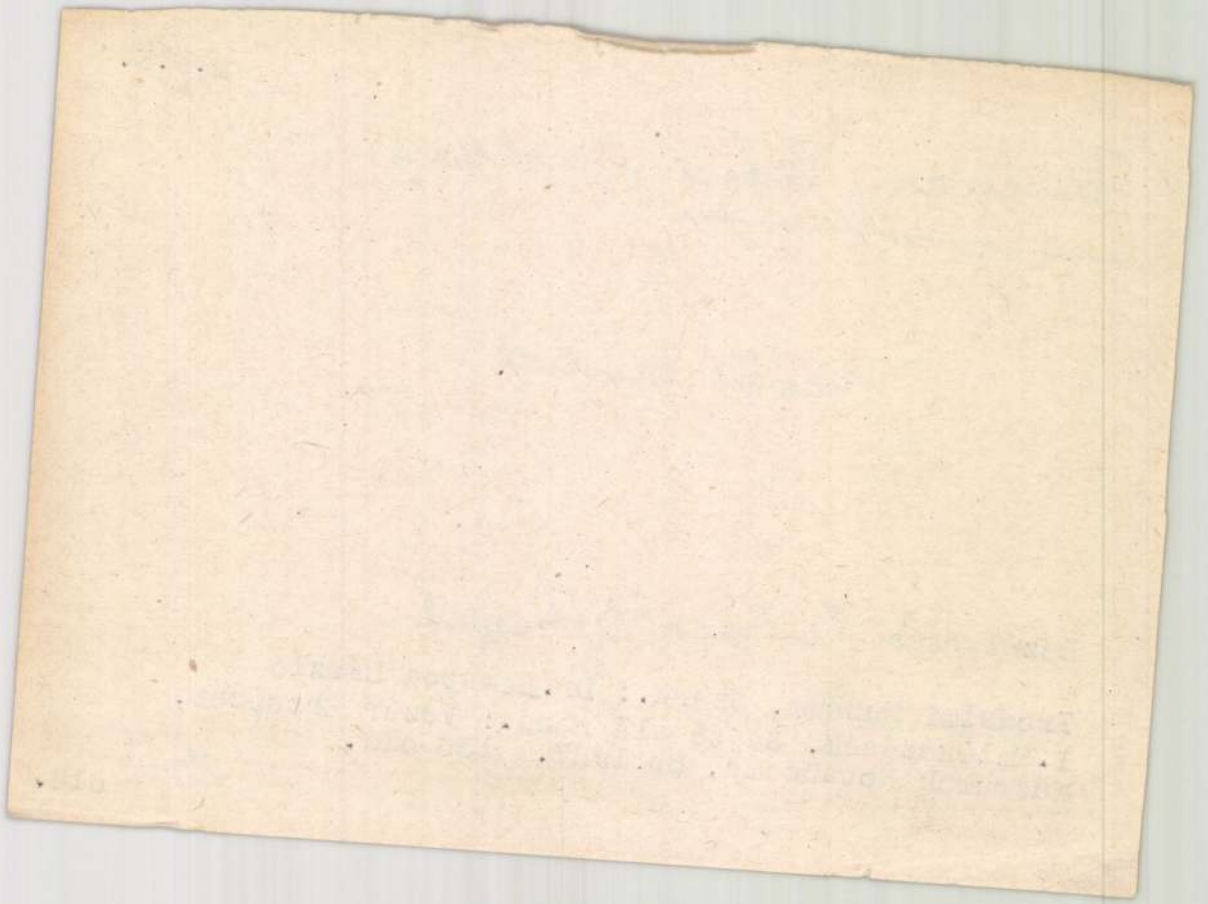

MDK

Frenczy Béni

Kiállitási kritika

Jelenkor 1968.12.p.1150

7

M.D.K.

Ferencry Béni, szobrász

művészetével kapcsolatban szerró felveti, hogy „... sajátos elemzést érdemelne, milyen inspirációkkal gazdagodott az idősebb alkotó nemzedér... a felszabadulás után...”

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik,

Bp.1968. Magvető,

327. old.

Forencay Blvd

Begrüßung: Professor Alfons Riedel
Präsident des Künstlerhauses

Einführung: Univ.-Prof. Dr. Karl M. Swoboda

Eröffnung: István Sebes
ao. Gesandter und bev. Minister der Ungarischen Volksrepublik

Führung durch die Ausstellung: Dr. István Genthon
Abteilungsleiter des Museums der schönen Künste in Budapest

Täglich von 10–18 Uhr geöffnet
Ende der Ausstellung: 19. Mai 1963

DIE GESANDTSCHAFT DER UNGARISCHEN VOLKSREPUBLIK
IN WIEN

gibt sich die Ehre
zur
Eröffnung der ungarischen Ausstellung

DER BILDHAUER BÉNI FERENCZY IM KREISE SEINER ZEITGENOSSEN

in Anwesenheit des Künstlers, höflichst einzuladen

Ort: Künstlerhaus, Wien I, Karlsplatz 5, 1. Stock
Zeit: Freitag, 26. April 1963, 17.30 Uhr

Ferenczy Béni

„Lenin"

„Garibaldi" érmei emlétve

„Gorjet mükritikus F.B. müvészetéről"

Pestmegyei Hírlap 1969 május 22

4. old.

MDK

Ferenczy Béni

Női fej. 1917. terr.,repr.

Réti I.: A harminc éves Nagybánya. Magyar Művészet 1926.7.sz. 383,384.l.

February 8th

mdk

Ferenczy Beni

rajza

Uj Iras 1963, 6. sz 699. l

Ferenczy Béni

Lenin-plakett (repr.)

Magyar-almanach 1965/2. 5. l.

Ferenczy Béni

említés

Granasztói Pál: Társaságok.
Magvető-almanach 1965/2. 174. l.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Jún. 14-én mysliik meg
a Václav a Ferenczy
család tárlata.

8

– : Hír

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jún. 14

Ferenczi Béni

műveiből rendez majd kiállítást, 1968 év folyamán a Budapesti Nemzeti Galéria

Jelnélküli cikk: „National Gallery Fine Arts and Music in 1968."

Daily News, Budapest, 1968. I. 13

21

Ferenczy Béni, szobrász

Noémi iker testvére,

Székely András: A Ferenczy család kiállítása a budai Várban

7

Bp. 1968. jún. 28.

Népszabadság.

MDK

100+3

MDK

Ferencsy Béni születése

1968. jún. 14-én volt a megnyitás.

—: Megnyílt a Ferencsy emlékkiállítása 9

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 15.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Bemutatták a kiállítást a

szakemberek.

–: A Ferenczy művészcsalád kiállítása a
Várpalotában 9

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 14.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Karitász, repr .

Artner Tivadar: Ismerkedés a müvészettel, Bp. 1961

51. kép

MDK

Ferencsy István, szobrász

Jún. 14-én nyílik meg a
„Ferencsy emlékkiállítás."

– : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 11.

Ferenczy Béni

Louise de Vilmorin portréja. 1941.
(repr.)

Lipö nő. (repr.)

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat k., 605 l., ill.

570-571. l.

Ferenczy Béni

Rajz. (repr.)

Artner Tivadar: Évszázadok művészete. Bp. 1965. Gondolat k., 605 l., ill.

585. l.

Ferenczy család

Ziállítása szerdán nyílt

meg Moszkvában.

Magyar Nemzet 1970 március 26
4. old.

Ferenczy Béni

„Petőfi" sobra emlétve

„Folytatható-e Derkovits ütja?"

Magyar Nemzet 1970 április 4
15. old.

Ferenczy Béni

1

Ferenczy Noémi Rertestvére,
1890 június 18.-án született.

Magyar Nemzet 1970 június 18
4. old.

Ferenczy Béni

2

Firenzében és Münchenben

tanult, Bourdell és Archipenko

tanítványa lett Párizsban.

Magyar Nemzet 1970 június 18

4. old.

Ferenczy Béni

3

Első két szereplése a nagy
csalódi kiállításokon volt az
Ernst Múzeumban. (1916, 1918)

Magyar Nemzet 1970 junius 18
4. old

Ferenczy Béni

4

A Tanácsköztársaság kulturális tetteiben direktóriumi tagként vesz részt, s a bukás után emigrált.

Magyar Nemzet 1970 június 18
4. old.

Ferenczy Béni

5

Bécsben és Berlinben élt

1 már 1924-ben Ziállitott a

Herwarth Walden vezette nagyhírű Sturm-

nál

Magyar Nemzet 1970 junius 18

kold

Ferenczy Béni

6

Gyakran Züldött hazai Ziállítások-
ra is, szinte gyakorlattá vált a Zöté-
venkénti szereplés Bécsben v. Pesten

Mappen Manset 1970 junius 18
E. old

Ferenczy Béni

7

A 30-as évek első felét Marszkában töltötte, ahol igen szép és melet mintázott: Daumier-t, Goyà-t Michelangelot.

Magyar Nemzet 1970 junius 18
4. old.

Ferenczy Béni 8

1936-ban zárult

Bartók-érme emlétve.

Magyar Nemzet 1970 junius 18

k. old.

Ferenczy Béni 9

Az 1942-es velencei Biennálén szerepelt, s ettől kezdve szinte minden évben jelentkezett munkáival itthon v. Külföldön.

Magyar Nemzet 1970 junius 18
4. old.

Ferenczy Béni 10

A felszabadulás után 5 évig tanított a Főiskolán, 1948-ban az elsőt körött kapott Kossuth díjat.

Hegyes Nemzet 1970 január 18
4. old.

Ferenczy Béni 11

majd néhány éven belül
egymás után lett kiváló és érdemes
művész

Magyar Nemzet 1970 junius 18
mold.

Ferenczy Béni

12

1917-ben Nádnizál Zárzitett

bronzportréja emlétve

Magyar Nemzet 1970 junius 18

4. old.

Ferenczy Béni

13

1918-ban Wilde tánosról

Társitett bronzportréja emlitve

Hoppan Nauset 1970 június 18
4. old.

Ferenczy Béni

14

1954-ben Pilinszky Sándorról

József Attila emlékve

Magyar Nemzet 1970 junius 18

4. old.

Ferenczy Béni 15

1955-ben Szikász Ferenczél

Zörzitett bronzportréja emlitve

Magyar Nemzet 1970 junius 18

Gold.

Ferenczy Béni

16

Petőfi szobrát Gyulán
állították fel - emlékre

Magyar Nemzet 1970 június 18
4. old.

Ferenczy Béni, szobrász

- mintázta Adyt a halottas ágyon 1919. 1. 27-én.

Csorba Géza: Változatlanul
magyar Ifjúság, 1969. 1. 24. 11. l.

MDK

Ferenczy Béni, nobrán

Petőfi c. nobra:
(Mellhép.)

Repr

Szabad György: Március 15.

M. 3.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 14.

MDK

Ferenczy Béni, festmények

Németh Lajos könyvét ismertetve méltatja jelentőségét a cikk.

Mikós Pál: A modern magyar képzőművészetről 20-25. o.

KRITIKA, BP. | 1969. március VII/3.

Ferenczy Béni
szobrán

a Tanácskiadóvasaság művészeti direktóriumának tagja.

A magyarországi műv. tört. I. 480.
Corvina 1971.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

A Várpalotában rendezték meg a Ferenczy-család emlékkiállítása.

– : A hét végi kulturális programból

11

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 3.

Ferenczy Béni

Babits Síremléke. bronz. 1954.
Akt. - Rajz 1955.

- repr.

A.Tyihomirov: Iszkussztvo Vengrii IX - XX.
Moszkva 1961. Képmelléklet.
190 - 141.

Ferenczy Béni szobrász N.D.K.

Müve az 50-es években került a Szépmüvészeti Muzeum szobor-gyüjteményébe.

Ady- Lenin-érmék,

Müvész -emlékérmek,

1919-es forradalmi érem.

Bem-Bessenyei -érem

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956. Bp. 1956. 207.l.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Müve a Szépmüvészeti Muzeum rajzgyüjteményébe került.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 161.1.

Ferenczy Béni

II. ker Herman Otló utcai lakásában keresték fel. Lakásban szobrai: korai pultó, férfiszobor /fa/...
Verdi-plaketten dolgozik.
1 Kártyások c. rajzát /repr./ az Észak-magyarországnak ajándékozta.

Párkány László: Vendégségben Ferenczy Béninél
Északmagyarország 1965. febr. 7. 6. l.

Ferenczy Béni

Kiszerelni fogja „Ferenczy Család" emlékkiállításán a Nemzeti galériában

Magyar Nemzet 1968 I. 7

Ferenczy Béni

Borsos Miklós 1951-ben ismet kérített róla. (Bronz, 72 mm, elő- és hátkap) (Kat. 177. sz.)

Borsos Miklós szobrászművész kiállitása. Bp. 1957. /Műcsarnok./ ~~Rpx~~ Kat. bev.: Borsos Miklósné Kéry Ilona Gabriella. Bp. 1957. 22 l., 12 t.

18. l.

Ferenczy Béni

Született Szentendrén, meghalt Budapesten 1967. Tanulmányai: Nagybánya-i iskola, Szabad Iskola, Firenze, Bourdelle iskola, Archipenko iskola, Paris.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1198. (év és lapszám nélkül)

1) Ferenczy Béni
szobrán

1890 - 1967. Szinte kizárólag kisplasztikával és éremművészettel foglalkozott (fiúkorát apja, Ferenczy Károly mellett töltötte Nagybányán. Tőle kapta az első műveni oktatást.

A magyarországi műv. tört. I. 502.
Corvina 1971.

2) Ferenczy Béni
nobrán

Később Firenzében, Münchenben és Párizsban, Bourdellenél tanult.
A forradalom bukása után Bécsbe emigrált, 1932-ben Moszkvában tekpedett le, ahol a Szovjet Építészeti Akadémia
A magyarországi műv. Tört. I. 502.
corvina 1971.

3) Ferenczy Béni
szobrán

megbízásából megírta Bén egyetéseté-
nek a történetét. Szobrai közül i jen
sok van külföldön.

„Fiatal férfi" /1919/

„Anya és gyermeke /1926/ nagymérető
faszobor /

A magyarországi műv. tört. I. 502.
Corvina 1971.

4) Ferenczy Béni
szobrán

„Kislányakt" /1927/

„Magvető" /1927./, majd berlini

kődomborművei

Először kőben és fában dolgozott, a 30-as évektől inkább bronzszobrokat készített.

A magyarországi műv. tört. I. 502,
Corvina 1971.

5) Ferenczy Béni
szobrán

1936 - „Atalante"

1939 - „Lépő akt"

1940 - „Guggoló nő"

Torzói /1939, 1940/

A 40-es években: „Fiúakt" /1940/;

A magyarországi műv. tört. I. 502.

Corvina 1971.

6) Ferenczy Béni
szobrán

„Zsuzsanna szobra" /1940/; „Fruzsina"
/1941/, „Venus" /1941/.

1942-ben „Szerelmesek" /Kisbronz/
Plakettjei: Michelangelo, - Rubens -,
Poussin -, Van Gogh -, Daumier-pla-
A magyarország mű v. tört. I. 503.
Corvina 1971.

7) Ferenczy Béni
szobrán

Kett. Bartók-érem.

Grafikái; fekséjéről hérátett akvarell-
jei.

A magyarországi műv. Tört. I. 503.
Corvina 1971.

Ferenczy Béni

működött 1949-től az épület lebontásáig
a Nemzeti Szalonban mutatták be.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

204

Ferenczy Béni

szoborműcei díszítik a Szt. István Bazilika belsejét.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2911

Ferenczy Béni

műve a Haydn parkban felállított (1956) „Ülő nő" című szobra.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3081

Ferenczy Béni

akvarelljei a Képzőművészeti

Alap kiadóvállalatánál üdvözlőkártyám

Magyar Nemzet 1969 július 10.

2.) Ferenczy Béni
nobrán.

Lépő akt. 1939 Bronz. 39cm Budapest
MNG. Repr.

Ady-ésem. 1929 Bronz. 9,6cm.
Budapest. MNG. Repr.

A magyarországi mű tört. II. Kép n. 783, 784-785.
Corvina 1970

Ferenczy Béni

Németh Lászlóról készitett rajzát bemutatja a lap; Illés Endre: "Németh László köszöntése" c. irása illusztrációjaként.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 17.
XV. évf. 16. sz. 4. lap

Ferenczy Béni, szobrász

- Kossuth-díjas. Elhunyt.

Magyar Ifjúság, 1967. VI. 3.

1.1. Ferenczy Béni
nobrán:

Miklós (Álló fiú). Bronz. 1937. 84 cm
Budapest. MNG. Repr.

Atalanta. 1937. Bronz. 32,5 cm. Budapest,
MNG. Repr.

ck magyarországi inv. tort. II. 140 n. 781, 782
Corvina 1970

Ferenczy Béni

Szczepel a „Sculptura Hungarica" c. albumban

(Artner): Művészi kiadványok

Somogyi Néplap 1971 III. 7

FERENCZY BÉNI, szobrász

Vass Elemér Tihanyban élete végén megfestette Ferenczynek és feleségének portréját. 382.old

SZIJ REZSŐ: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

FERNCZY BÉNI, szobrász

Vass Elemér festőművészt tihanyi műtermében sokan felkeresték. Köztük Ferenczy Béni, Pátzay Pál, Elekfy Jen
N Jenő, Borsos Miklós és a kúltúrális élet más kimagasló egyéniségei. 373.old

SZIJ REZSO: Vass Elemér Tihanyban 373.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 6. 1967. Veszprém

FERENCZY BÉNI, szobrász

1967-ben a Székesfehérvári István Király Múzeumban em
emlékkiállitása szeptember 24-től október 26-ig. 154.ol

KOVÁCS PÉTER: Időszaki kiállitások 154.old

ALBA REGIA. Az István Király Múz. Évkönyve. X. 1969.
x Székesfehérvár, 1969

69

Ferenczy Béni

neve emlitve

Képzőművészet

Vigilia 1970 március
201. old.

Ferenczy Béni

neve említve

A Képzőművészeti Almanach ismertetése
a 128. oldalon

Vigilia 1970 február

Ferenczy Béni

Bartók Béláról Zörzült

cenzorajza szerepel

Vigilia 1968 november

779. old.

Képzőművészet

Ferenczy Béni

neve emlitve

Képzőművészet

Vigilia 1969 január
60. dd.

Ferenczy Béni

„Danae" c. mûve

emlitve

Kapcsolmüvetset

Vigilia 1969 junius
422. old

Ferenczy Béni

Krúdy Gyula regényeihez: „A vörös postakocsi", „A zézszalag hőse" – készített illusztrációi szerepelnek a Petőfi Irodalmi Múzeum „Krúdy illusztrációk" kiállításon

Képzőművészet

Vigília 1969 május
349. old.

Ferenczy Béni

Gentkon István írt Zola

tanulmányt

Képzőművészet

Vigilia 1969 július
492. old.

Ferenczy Béni

neve emlitve

Vigilia 1970 március

199. old.

Képzőművészet

Ferenczy Béni

neve emlétve

Vigilia 1969 augusztus
562. old.

Képlemüvészet

Ferenczy Béni

Bartók Béla portréját a szerző a közelmúlt arcképfestészete egyik kiemelkedő darabjaként értékeli.

László M.: A magyar portréművészet tört.-ből; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 44. l.

Ferenczy Béni

Bartók Bélát grafikásta (repró).

Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 42. l.

Ferenczy Béni

Ady-plakett (repró).

Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 16. l.

Ferenczy Béni

Ferenczy Károly Kármán arcképének egyik modellje.

László M.: A magyar portré-művészet tört.-ből; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 44. l.

Ferenczy Béni

A posztnagybányai iskola tagja.

Frayer Gyula: Magyar design; Ipari Művészet, 1969. III. 17. l.

FERENCZY BÉNI szobrászművész

MÁSHOL MÉG KI NEM ÁLLÍTOTT MŰVEK:

1/a.	Flórián. Polichom terrakotta —	Magántulajdon
2/a.	Ülő fiú. Gipsz. Valamivel nagyobb márványban — — — — —	3000.—
3/a.	Bronzrelief tanulmány Ferenczy Károly festőművész síremlékéhez — — — — — — —	300.—
4/a.	Gipszrelief tanulmány (Gea) Ferenczy Károly festőművész síremlékéhez — — — — — —	Eladó
5/a.	Torzó. Bronz. (Fekete patina.) Dr. Hollós tulajdona —	Magántulajdon
6/a.	Kisfiú. Ólomfej — — — — — —	500.—
7/a.	Női fej. Miniatűr bronz — — — —	200.—
8/a.	Anikó. Színes terrakotta — — — —	600.—
9/a.	Lucy. Terrakotta — — — — — —	600.—
10/a.	Kisfiú. Terrakotta — — — — — —	450.—

AZ IDEI (1942) VELENCEI BIENNÁLÉN SZEREPELTEK:

11/a.	Marokszedő. Bronz — — — — —	2800.—
12/a.	Torzó. Bronz — — — — — — —	800.—
13/a.	Kisfiú. Bronz — — — — — — —	500.—
14/a.	Félalak. Bronz — — — — —	Megrendelhető
15/a.	Fruzsina. Fej. Bronz — — —	Megrendelhető
16/a.	Liza. Bronz — — — — — — —	2000.—
17/a.	Pálffy Pálné. Bronz — — — — —	1200.—

F. k.: Krivátsy-Szűts György Springer-nyomda

Ferenczy Béni

A »MŰBARÁT«
XXX. KIÁLLÍTÁSA

Továbbtanú

BATTHYÁNY GYULA GRÓF
FESTŐMŰVÉSZ

FERENCZY BÉNI
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

1942 NOVEMBER 2–13

Igazgató: Krivátsy-Szűts György festőművész, tanár
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12. SZ.

ÁRA 40 FILLÉR

BATTHYÁNY GYULA GRÓF festőművész

CERUZARAJZOK:

1. Széchenyi-rajz: Széchenyi Ferenc megcsókoltatja István fiával egy jobbágy kezét — — — — 200.—
2. Széchenyi-rajz: Széchenyi meglátja Crescencet — — — — — — 200.—
3. Széchenyi-rajz: Széchenyi a Dunán, a győri csata előestjén — — — 200.—
4. Széchenyi-rajz: Az első lóverseny Pesten — — — — — — — — 200.—
5. Széchenyi-rajz: Az Akadémia alapítása — — — — — — — — — 200.—
6. Széchenyi-rajz: A Lánchíd építése — — — — — — — — — — 200.—
7. Széchenyi-rajz: Casinó — — — — — 200.—
8. Széchenyi-rajz: Alduna — — — — — 200.—
9. Magyarok bejövetele — — — — — 200.—
10. „Huj! Huj!" — — — — — — — — 200.—
11. Szent István király — — — — — — 200.—
12. Keresztény hittérítők — — — — — 200.—
13. Szent László — — — — — — — — 200.—
14. Korona és kard — — — — — — — 200.—
15. Az Aranybulla kihirdetése — — — — 200.—
16. Jön a tatár! — — — — — — — — 200.—
17. Szent Margit — — — — — — — 200.—
18. V. László — — — — — — — — — 200.—
19. Dózsa György — — — — — — — 200.—
20. Kenyérmezei csata — — — — — — 200.—
21. Mátyás udvara — — — — — — — 200.—
22. Wesselényi-féle összeesküvés — — — 200.—
23. A menyasszony megérkezése. XVII. század — — — — — — — 200.—
24. Budavár visszavétele — — — — — 200.—
25. Bujdosó kurucok — — — — — — 200.—
26. „Vitam et sanguinem!" — — — — — 200.—
27. Uraságok a Gellérthegyen — — — — 200.—
28. Felsőtáblai ülés — — — — — — — 200.—
29. Honleány. 1848. — — — — — — — 200.—
30. Gróf Batthyány Lajos elfogatása — — — — — — — — — — 200.—
31. Delnők. 1861. — — — — — — — — 200.—
32. A koronázás. 1867. — — — — — — 200.—
33. Ezer év küzdelme. Olajfestmény — — Eladó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ferencz Béla

MAGYAR HÍRLAP

1968 AUG 15

Ferencz Béla

lies-zenekar hangversenye.

KIALLITASOK

Budapesti Történeti Múzeum: A budavári palota építésének és helyreállításának története a XVIII. századtól napjainkig. **Ernst Múzeum:** Francia—magyar művészek kiállítása (Vágh—Weinmann száz festménye). **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország története a honfoglalástól a Rákóczi-szabadságharcig. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi fajansz- és keménycserép-művészet. **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Kína Múzeum:** Régi és új Kína művészete. **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. — A közlekedési eszközök fejlődése. — Közlekedési és hírközlési dolgozók a magyar munkásmozgalomban 1845—1945. — Ötvenéves a magyar repülőposta. — „Százéves a MÁV" emlékkiállítás. **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. században. — Magyar festészet a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és XX. században. — A Ferenczy család emlékkiállítása. — A BTM épületében: Ducsay Béla festőművész emlékkiállítása. — „Parasztok-pásztorok" (néprajzi kiállítás). **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — A biedermeier világából. **Magyar Vendéglátóipari Múzeum:** Idegenforgalom és vendéglátás Magyarországon a XX. század közepéig. **Herkules-villa:** In situ mozaikbemutató. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Tompa Mihály emlékkiállítások. **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás. — Régi képtár. — Görög—római kiállítás. — Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár.

MESEMONDÓ

A közönség mindvégig szép [illegible] teknek tapsolhatott. A mérkőzés visszavágójára pénteken délután ugyancsak a Fáy utcai sporttelepen kerül sor.

Eredmény: Vasas—Sportivio Galileo Regio Emilia 3:1 (3, 6, —16, 8).

— események

UWE BEYER, az NSZK bajnoka, akit sokan dobogóra várnak Mexikóban, a kieli olimpiai selejtező versenyen 68,95 méterrel nyerte a kalapácsvetést.

A VILÁGBAJNOK román férfi tőrcsapat is részt vesz a kedden kezdődő budapesti nemzetközi vívóversenyen. A montreali VB-győztes csapat tagjai: Muresanu, Drimba, Tiu, Falb és Haukler. A román női válogatott legnevesebb

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ferenczy Béni

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1971 APR 2 -

1020

— ÚJRA VAN KARDJA PETŐFINEK! Annakidején nagy meglepetésnek számított ki Gyulán, de az országban is, hogy garázda fiatalok letörték Ferenczi Béni híres Petőfi-szobrának kardját. Most az elmúlt napokban az eredeti után megcsinálták a letört kardrészt és felhegesztették a helyére.

— *MEGJÖTTEK A „GÓLYAFÉRJEK".* Megérkeztek hazánkba a kócsagok és a gólyák.

feldolgozó vállalat

azonnali felvételt

hirdet

2 fő gyakorlott

gépírónői

állás betöltésére.

16. Greco, bronz, 1938.
17. Facies non omnibus una 1935. bronz (2 példány).
18. Daumier, bronz, 1934. (2 oldal)
19. Egon Schille, bronz 1937.
20. Első érem. (Bölény) bronz 1909.
21. Ady. 1929. bronz. (Két példány.)

Képek jegyzéke.

1.	Szőnyi István műtermében	1952	aquarell
2.	Aratás után	1948	„
3.	Domboldal ősszel	1949	„
4.	Interieur	1948	„
5.	Esztergomi szőllők	1949	„
6.	Erdei út	1948	„
7.	Kora tavasz	1950	„
8.	Őszi rózsák	1945	„
9.	Erdei patak	1951	„
10.	Kilátás esztergomi dombokról	1949	„
11.	Alkonyat	1948	„
12.	Miskolci művésztelep udvara	1948	„
13.	Önarckép	1952	„
14.	Őszi táj	1948	„
15.	Szeles nap a Dunán	1943	„
16.	Anyám	1937	„
17.	Anya gyermekkel	1952	„
18.	Alkony a Szabadsághegyen	1946	„
19.	Naplemente a Dunánál	1943	„
20.	Borulás	1947	„

Felelős kiadó: Juhász Lajos
1099 — Kelet-nyomda

Ferenczy Béni

FŐVÁROSI KÉPTÁR KIÁLLITÁSAI
FÉNYES ADOLF-TEREM
VII., RÁKÓCZI-ÚT 30. FÉLEMELET

1952

ELEKFY JENŐ
festőművész,

FERENCZY BÉNI
szobrászművész

kiállítása

1952. március 22-től április 11-ig

Nyitva: naponta 11 órától 18 óráig,
vasárnap 9-től 14 óráig
hétfőn zárva

☆

ELEKFY JENŐ

1895-ben született Győrben. A Budapesti Képzőművészeti Főiskolán Réti István tanítványa volt. Művei először 1920-ban kerültek kiállításra. 1941-től 1950-ig a Képzőművészeti Főiskola tanára volt. Kedvelt kifejezési eszköze — bár gyakran nyul az olajfestékhez is — az aquarell, mellyel biztos kézzel és gyengéd szeretettel festi a nyárvégi délutánok túlérett édességét, az őszi reggelek dércsípte illatát, egy virágcsokor színpompáját, egy fekete csipkébe öltözött öregasszony sápadt tekintetét, a Duna csillogó víztükrét, a kisvárosok macskakövein lopakodó csendet. Munkássága, mely egyre szépülő életünk boldog, békés jövőjének igérete, Elekfy Jenőt a nagybányai hagyományok méltó örökösévé avatja.

FERENCZY BÉNI

Szentendrén született 1890-ben. Gyermekkorát apja, Ferenczy Károly a nagy magyar festőművész mellett töltötte Nagybányán. Első képzőművészeti oktatását természetesen apjától kapta. 1909-ben, firenzei tartózkodása alatt kezdett először mintázni. Egy évvel később a müncheni akadémia szobrászati osztályán tanult, 1912-től pedig Párizsban Bourdelle és Archipenko mellett dolgozott. A Tanácsköztársaság bukása után Bécsbe emigrált, majd 1932 és 35 között Moszkvában élt.

Művészi fejlődése, mely a századeleji kubizmustól az expresszionizmuson és a klasszicizmuson át ível a szobrászi tökéletesség, szépség és harmónia felé, moszkvai tartózkodása alatt teljesedett ki. Itt talált rá igazi hangjára. Fejlődésében fáradhatatlan szorgalma és rendkívüli tehetsége mellett nagy képzőművészeti műveltsége és biztos, finom, érzékeny ízlése vezetik. Működésének általában egy a korunkhoz méltó, emberi szépségvágy teljesítése a célja. Ennek ellenére nem rekedt meg a formai külsőségek kérdésében, hanem érzéstartalmában és bensőségességében egyre jobban mélyíti el harmonikus figuráit. A vibráló, eleven, érzékletes felületeket hatalmas erőtárasztó statikával, szigoruan zárt kompozicióba foglalja össze. Túl az anyaggal való küzködésen — gyakorlott kezében egyformán engedelmes eszköz a fa, a kő, vagy a bronz — ez az élettel telítődés foglalkoztatja, különösen legújabb munkáiban: érzékeny portréiban épp úgy, mint bensőséges, az emberi test szépségét megörökítő aktjaiban. Ferenczy Béni kisméretükben is monumentális plasztikái a nagy műalkotások fenkölt varázsát árasztják. A kisplasztika azonban nem öncél Ferenczy Béni számára, mert ezek segítik hozzá ahhoz, hogy monumentális megbízásoknak sikerrel meg tudjon felelni.

Nem kevésbbé jelentős Ferenczy Béni éremművészete sem. A kiállításon bemutatott érmek és plaketttek gazdag sorozata rendkívüli emberábrázoló, átélő és jelenetező képességével ismertetik meg a látogatót. Éremművészete határozottan szemben áll a XIX. századi magyarországi hagyományokkal — az akadémikus szárazság és keménységgel — ugyanazt az élettel telített lágyságot és harmóniát tükrözi, mint kisplasztikái. Ferenczy Béni ma nemcsak Magyarország, hanem azt lehet mondani az egész világ haladó érmészei között kimagasdó szerepet tölt be.

Pataky Dénes.

Szobrok. Portrék.

1. Női fej, bronz, 1943. G. I.-né arcképe. Magántulajdon.
2. Női arckép, bronz, 1942. Folly Róbert építész tulajdona.
3. Gerő Lászlóné képmása, bronz, 1945. Magántulajdon.
4. (Illyés Ika) Gyermekarckép, bronz, 1947. Magántulajdon.

Kisplasztikák.

5. Boreas és Psyche csoport, bronz, 1948.
6. Emberpár, fafaragás, 1950. Körtefa.
7. Emberpár, fafaragás, 1951. Puszpáng.
8. Emberpár, bronz, 1948.
9. Anya gyermekeivel, 1951. Körtefa faragás.
10. Drapériás torzó bronz, 1949. (Tanulmány.)
11. Kisfiú, akt bronz, 1948.
12. Gyermekakt, bronz, 1949.
13. Symmetrikus kompositio, két női akttal, 1946.

Plakettek.

1. Hatvany Lajos 1951. br. (2 oldal)
2. Pollák Mihály 1952. br. (2 oldal).
3. Schlosser érem 1936. ólom (2 oldal).
4. Női emlékérem 1951. ólom (2 oldal).
5. Lionárdo 1952. bronz (hátoldala gipszben)
6. F. Noémi (Képtár) 1938. ólom
7. Erkel 1943. bronz.
8. Rubens. (Képtár) bronz 1937.
9. Michelangelo, bronz (1936) (2 oldal)
10. Poussin, bronz (1936) (2 oldal).
11. Tizian, bronz (1938) (2 oldal).
12. Tizian II. Velencei emlék, bronz 1938 (2 oldal).
13. Eger várának megvédése, bronz 1952. (2 példány).
14. Kis Bem, 1951. bronz (2 példány).
15. Kőműves, mérővel, egyoldalú ovál érem, bronz, 1949.

Ferenczy Bém

Szerepel a Ferenczy család emlékkiállításán a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hirlap 1968 I. 7

Ferenczy Béni.

Rajz /repró/

Kortárs 1967 XI. 1751old.

Ferenczy Béni

klasszicista stílusát említi

Galán Zoltán: La vie culturelle
en Hongrie, Budapest, 1966.

1851

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

nevét említi

perneczky, Gézs: Geschichte der ungarischen bildenden Kunst

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.

Bp. 1966. 363 l. 26 t. 297. old.

Ferenczy Béni:

Sok plakettet készített

Vetélő 1967 XII. 28

M.D.K.

Ferenczy Béniś szobrász

Müve a Tanácskormány müvészeti és muzeumi direktóriu
ma vásárlasaként került a Szépmüvészeti Muzeum szo-
borgyüjteményébe.

Meller Simond és Ady-plakettéjé a müvész ajándéka

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 198.l.

Ferenczy Béni szobrász

M.D.K.

Müve a Szépmüvészeti Muzeumban

a Tanácsköztársaság idején a Müvészeti és Muzeumügyi Direktórium vásárlásaként

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 160.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász (1890-1967)

Szentendrén született, ahonnét hat éves korában, szüleivel, együtt, Nagybányára költözött. 1907-ben készítette első próbálkozásait, két érmet, anélkül, hogy csodagyerekner tekintettér volna. 1910-ben München ben főleg a fafaragás technikáját tanulta, majd két és mulva Párizsban Archipenko növendéke lett. Mesterének akkori ./.

Bildhauer Béni Ferenzzy im Kreise seiner Zeitgenossen. Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 6. old.

.K.G.Z.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

... irányzata nem hatott rá: első figyelemre méltó műve, a sárrányoló Szt. György c. nisplasztikája, inkább az arcrajtus görög a ctruszk művészet hatását mutatja. 1917-ben testvéréről, Noémi ről készített bronz aramása, gazdag és érzékeny felület kezelésével, ezt árulja el, hogy Rodin impresszivnista forma-művészete is befolyással volt rá. ./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr.

6. old.

M.D.K.

Ferenczy Beni, szobrász

... A Tanácskörtérsaság burása után, 1919-ben menekülnie kellett és nagy viszontagságok után jutott el, Porsanyon át, Bécsbe, ahol 12 évig élt, megszakításokkal. Itt hőtött első hárasságából két germere született. Művészete ebben az időben erősen a kubizmus felé hajlott. Figurait fölegfából faragta. 1923-1924 telén Berlinbe költözött, akol a „Sturm" kiállító helyiségében bemutatott kisplasztikái f.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen. Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 7-8. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

...sikert aratta, de ő nem érezte jól magát a Weimari Köztársaság ideges, nyüzsgő légkörében, visszatért Bécsbe, majd a Szovjetunióba költözött, azol 1932-1935-ig élt. Bécsi évei alatt készítette Egon Schiele síremlékét, mely meg ma is áll a Szt. Veit-temetőben, és a 70-éves Julius Szerlosser emlékérmét. Szovjetunióbeli tartózkodás idején 10 művész plakettjét készítette el./

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 8. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

... azzal a kompozíciós megoldással, hogy az érem egyik oldalán a művész arcképét, a másik oldalán valamelyik művének, vagy egy részletének transzponált ábrázolását helyezte el. A Szovjetunióban kötött második házasságában élettársra, modellre és mussára talált. Ez időben keletkezett nagyszabásu akvarelljei a második világháborúban elpusztultak. 1935-ben Becsbe visszatérve már a szobrászatnak tudja. ./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen. Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 2. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

... szentelni munkásságát: még az évben készül a „Nő felemelt karokkal", 1936-ban az „Ágaskodó lő", ugyanakkor felesége az emása, mely egyike művészi pályafutása legfontosabb állomásának. A belső felépítés és a felületkezelés kettősségének oly tökéletes összhangja valósul meg e művében, amelyben hasonlót Despiau-nál, vagy Kolbenál ./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 9. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

... találhatunk. 1937-ben keletkezik „Atalanta" c. műve, 1939-ben önarchép-érme, 1941-ben L. de Vilmorin-ről készített kiváló portréja. 1938-ban visszakért Budapestre. 1944-45-ben az ostrom alatt műtermében felhalmozok művei és értértárgyai jórészt elpusztultak, gipszek, akvarellek elégtek, még a bronzok is megolvadtak. Ekkor mentek tönkre édesapja./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen. Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 10-11. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

...Ferenczy Károly síremlékéhez készített relief-vázlatai. 1947-ből való a „Játszó gyermekek" kettős figurája, 1948-ből „Petőfi" álló alakja, mely Gyula városában került felállításra. Monumentális „Ülő női akt"-ja pedig Budapesten, az egyhori Horváth-kertben van elhelyezve. ./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seinder Zeitgenossen Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 11. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

... Életrajzi adatairól, utazásairól, kiállításairól stb. szerző a katalógus bevezetésében, évszámok szerinti pontos felsorolásban ad. Ezek kimagasló eseménye az 1948-ban elnyert Kossuth-díj, az 1956-ban bekövetkezett súlyos betegsége és az 1959-ben a Nemzeti Szalonban rendezett nagy kiállítása. -/.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen. Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 13-14. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

... melyen 122 szobra, 89 érme, rajzai és akvarell jei kerültek bemutatásra. Az 1963-évi bécsi kiállításon bemutatott 97 szobor, 39 érem és 89 rajz, pasztell és akvarell körül, szerző a következőr képeit körli: ./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen Ung. Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 17-31. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

1. Noemi (1917) portré.
2. Wilde Fanos (1918) portré
3. Bartók Béla, plakett (1936)
4. Julius v. Serlosser, plakett (1936)
5. Atalanta, egész alak (1937)
6. Miklós, álló félalak (1937. ./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 35-45. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

...7. Lépő nő (1939)
8. Női akt-torró (1939)
9. Louise de Vilmorin, portré (1941)
10. Játszó gyermekek (1947)
11. Karitász (ülő nőalak, 1950)
12. Ferencsik János portréja (1952) ./.

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen
Ung. Kunstausstellung. Einl,d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 46-57. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

...13. Fischer von Erlach, plaket. (1954)
14. Genius2, 1955
15. A művész felesége, szénrajz (1948)
16. Álló női akt hátulról, szénrajz (1955)
17. A művész felesége, portré szobor (1936)
a borítólapon

Bildhauer Béni Ferenczy im Kreise seiner Zeitgenossen Ung.Kunstausstellung. Einl.d.Katalogs: István Genthon

Wien, 1963. 83 l. illusztr. 58-65. old.

Hungarian Review

1021 Ferenc Béni

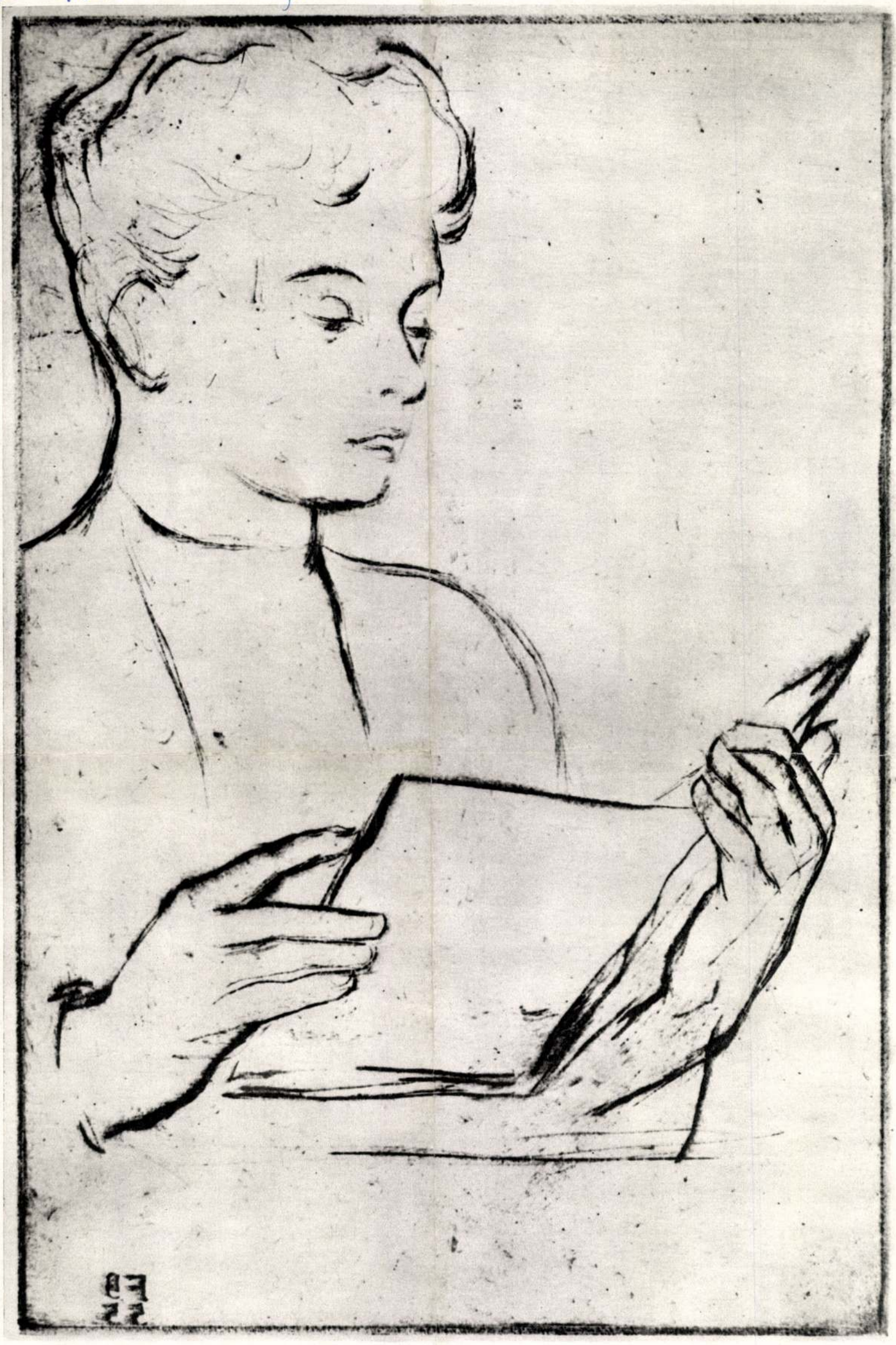

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.
1968 JUN 12
MAGYAR NEMZET

Ferenczy Béni
1021

Szerda, 1968. június 12.

A Ferenczy család művei

a Budavári Palotában

Nemrég nyílt meg a *Budavári Palota* eddig elkészült déli szárnyában, a *Budapesti Történeti Múzeum* épületében a palota mélyén feltárt műemléki részben, a Zsigmond korabeli lovagteremben, a Mátyás-kápolnában, a reneszánsz teremben és az összekötő csarnokokban a Történeti Múzeum régészeti kiállítása. Bajos lenne szavakkal, jelzőkkel kifejezni azt az érdeklődést, amelyet a magyar történelem messzi múltjába visszanyúló, középkori kultúránk magas színvonalát, örökbecsű emlékeit bemutató építészeti feltárások és műemlékek keltettek.

Ennek az épületnek az I. emeletén — még a műemléki részek elkészülte előtt — nyílt meg a múlt év őszén a *Magyar Nemzeti Galéria* vendégkiállítása. A *»Nagyobb igaza sohse volt népnek«* Ady-idézettel, haladó és forradalmi művészetünk másfélévszázados közelmúltját és jelenét bemutató kiállítást május végéig 83 000 látogató tekintette meg.

A Budapesti Történeti Múzeum az I. emeleti teremsorban most újból a galériát látja vendégül. A galéria a Ferenczy-család tagjainak alkotásaiból kiválogatott, mintegy félezernyi remekművet mutatja be június közepén megnyíló kiállításán. A Ferenczy család: *Ferenczy* Károly és gyermekei, *Valér, Noémi* és *Béni,* művészete a magyar művészet történetének közel 9 évtizedét hatja át és termékenyíti meg a képzőművészetnek szinte minden ágában. Nemcsak a magyar művészettörténetben páratlan, de talán a művészet egyetemes történelmében is példa nélkül álló, hogy apa és gyermekei együtt és külön-külön olyan hatalmas jelentőséggel és sokoldalúsággal fémjelezzék egy nemzet sajátosságait magukon viselő és egyben minden nemzet számára érthető és értékes művészetét, mint a Ferenczy család tagjainak alkotásai.

Az apa, Ferenczy Károly eredetileg jogásznak, majd gazdásznak készült. A művészetet festői ambíciókat melengető unokahúga, majd felesége, *Fialka* Olga ihletésére választotta életútjául. Csók Istvánhoz, Thormához és Iványi-Grünwaldhoz hasonlóan, őt is a múlt század nyolcvanas éveinek elején elhalt Jules Bastien-Lepage »finom naturalizmusa« avatta művésszé, majd belekóstolva a szecesszió artisztikus formavilágába, útja a nagybányai festőiséghez, a természet közvetlen hatásából táplálkozó pleinairhez vezet, és legnagyobb, legkövetkezetesebb mestere lesz festészetünk máig is ható irányzatának, a nagybányaiaknak. Az utódok sorát *idősebb fia,* Valér nyitja meg, akit tehetséges festőnek ismerünk, aki azonban az alkotás bőségében nem lett folytatója az apai örökségnek.

Fiatalabb gyermekei, az ikertestvér, Noémi és Béni atyjukhoz hasonlóan a művészet különböző ágaiban kimagasló alakjai művészetünknek.

Noéminél szinte nem tudjuk, mit tartsunk többre: egészen újszerű, halktónusú, kevéssel is sokat mondó, avagy ellenkezőleg, éppen a tömegek ritmusát elénkvarázsoló gobelinjeit, vagy a gobelinekhez készült ragyogó színű akvarelleket és gouche-okat, amelyek önmagukban kész és egész, szinte elkápráztató színgazdagságú művek.

A festő Ferenczy Károly művészetétől messzeeső művészeti ágban is hasonlóvá teszik művészi érzésvilágát, látásmódját és műveit a természettel való szoros, szinte elválaszthatatlan és alkotásról alkotásra követhető kapcsolata. A természettel, a rét selymes zöldjétől, az erdő sűrűjétől, vagy a dércsípte szőlőlevelek bíborától megihletett művészete.

Hasonló problémák teszik gazdaggá a szobrásznak, főleg a kisplasztika és az éremművészet mesterének, Ferenczy Béninek a művészetét is. A szobrászok általában grafikusok is. Grafikájuk azonban ennek a művészeti ágnak sajátos fajtája: a művész tárgylátását, szobrászi felfogását kifejező vázlatok. Megkezdett mondatok, amelyek befejezését a plasztikai alkotásban találjuk meg. Kétségtelen, Ferenczy Béninek is van számtalan ilyen rajza, bronzba öntött karcsú gyermekfigurában, vagy élettől duzzadó asszonyalakban befejezett mondata. Ferenczy Béni azonban emellett olyan gazdag grafikai életművet is hagyott ránk, amely a plasztikus alkotások világától függetlenül is teljes. Bravúros rajztudású, mélységesen humánus, a szépség csodájába szerelmes grafikus élte munkássága, amelynek mindenki számára van közérthető és közeleső mondanivalója.

Az alkotásoknak: festményeknek, szobroknak, kisplasztikának, gobelinnek, éremművészetnek, és a vörös krétától a gouche-ig terjedő skálájú grafikának egységes világát kísérli meg a Galéria, ezen a kiállításon bemutatni — már csak a rendelkezésre álló kiállítóterület által is kényszerített — nagyon szigorú, igényes válogatással.

Kíváncsian várjuk a sokszínűségében vibráló összképet és hatását a látogatókra. A Ferenczy család tagjainak neve széles körben ismert, de a most bemutatott művek nagy részét — legalábbis ilyen együttes összeállításban — még nem volt alkalmunk megismerni.

Márffy Albin

Ösztöndíj életfogytiglan

Igen sokszor elmondjuk, hogy egy akadémiai kutató intézetből kikerülni éppen olyan nehéz, mint abba bekerülni. S ebből arra szoktunk következtetni, hogy aki benn van, az foggal-körömmel ragaszkodik stallumához. Holott ez egyoldalú megállapítás, mert nemcsak a befelé, hanem a kifelé vezető úton is vannak torlaszok.

Ma a kutatók zöme 35—40 év körüli, viszonylag kicsi az idősek és a fiatalok csoportja. A *mozdulatlanság* a mai, az *elöregedés* a holnapi probléma. S a mozdulatlanság sem a társadalomnak, sem a tudománynak nem válik egészségére. A szocializmusnak ellentmond a zárt, és zártságuknál fogva privilegizált csoportok léte, s a tudományban sem elképzelhető, hogy minden új gondolat, felfedezés csak egy bizonyos körön belül szülessen meg. Az igazság megkívánja azt a megállapítást, hogy kutatóink általában kitűnő képességűek és képzettségűek. Az viszont nem bizonyos, hogy egy részük éppen arra a legalkalmasabb, amit végez, lehet, hogy az elmélet megvalósításában jóval nagyobb eredményeket érne el, mint fejlesztésében. Csakhogy nálunk nagyobb a presztízse annak az embernek, aki csak elmélettel foglalkozik, mint annak, aki adaptálja, holott ezek egymást kiegészítő, egyenrangú képességek. S e presztízs miatt találják oly vonzónak fiatal diplomásaink a kutatóintézeteket akkor is, ha kevesebbet keresnek, mint az iparban.

Vajon csak a kutatás nagyobb presztízse miatt mondanak oly kevesen búcsút az intézeteknek? Társaik és barátaik azon hiedelme miatt, hogy *bukásnak számít*, ha kutatóból tanszékvezető lesz egy felsőfokú technikumban, vagy vezető ember egy vállalatnál? Nemcsak ez tartja visszsza őket, hanem az is, hogy az üzemi vagy hivatali munkával járó nagyobb felelősséget nem honorálják megfelelő arányban. Ezzel — ahogy a tudomány berkeiben valaki szellemesen megjegyezte —, *a kutatók jó részét életfogytiglan ösztöndíjra* ítélték. Holott a világban ma gyakran hallani arról, hogy tudósokat elcsábít az ipar és az államigazgatás. Magyarországon is volt ennek több példája a felszabadulás előtt. Egy kiváló kémikus is elment gyárigazgatónak, majd az államosításkor egy nagyszabású iparszervezési programot hajtott végre, s utána visszatért a gyakorlattól inspirált témák kidolgozására, a tudományhoz. Tehát, ha nagyobb cirkulációt akarunk a tudomány és a gyakorlati élet között, el kell hordanunk a kifelé vezető úton az eszmei és anyagi barikádokat.

A kutatóintézetek exkluzivitását pedig azzal is megszüntethetnénk, ha ezekben az intézményekben minél több, *két-három évre szóló ösztöndíjat létesítenénk* az egyetemet végzettek számára. Két-három esztendő után, kit befogadna az intézet, ki elmenne »horribile dictu« egy iskolába tanárnak, vagy egy üzembe mérnönek, és *külső munkatársként* óra- vagy munkaidőkedvezménnyel folytathatná a kutatást.

De ipari kutatóintézetek is delegálhatnák egy időre saját munkatársaikat (akiket továbbra is fizetnének) az alapkutatások területére, hogy az ottani környezettől inspirálva, új módszerekkel és ismeretekkel gazdagodva térjenek vissza munkájukhoz.

Azt már többen javasolták, hogy az egyetemi tanszékeken — ahol szintén folyik kutatómunka — nagyobb számmal dolgozzanak ösztöndíjasok. Reméljük, ez a javaslat rövidesen meg is valósul. De gondolkozni lehetne egy másik elképzelésen is, nevezetesen, hogy *az egyetemi oktatókat és a tudományos kutatókat két-három esztendőre kicseréljék*, hogy mindkét csoport hozzájuthasson ahhoz, amit leginkább nélkülöz. Az egyik a nyugalomhoz, a másik a kontaktushoz. S nyerne vele a tudomány is.

Néhány elgondolás ez csupán. Bizonyára vannak jobbak és célravezetőbbek is. Beszélni, vitatkozni kell róluk, legfőképp pedig kimozdulni: a megkövesedett álláspontokról és a megszokott helyekről.

Kovács Judit

15 percért nem érdemes

Különös „autóverseny" Budapest—Balatonföldvár között

Első ízben rendeztek Magyarországon *autós »teszt-vizsgálat«*-ot annak eldöntésére, mennyit nyer időben az az autóvezető, aki gyilkos iramban hajt végig egy távon, kíméletlenül előz, általában erőszakosan megragad minden lehetőséget arra, hogy előnyhöz jusson a »normális« vezetők-

A teszt-vizsgálatot útvonal biztosítás nélkül hajtották végre, a Magyar Televízió riporterei azonban *helikopterrel* kísérték a mezőnyt és filmriportot készítettek a küzdelemről, amelynek azt kellett eldöntení, *érdemes-e nyári vasárnapokon lélek- és fékeszakadva rohanni a Balatonhoz*, érdemes-e az utasok, a vezetők s a többi

Ferenczy Béni, szobrász 17 Dk

„Lilő nő" című szobrát a
budai Horváth-kertben
állítják fel.

— : Hír

Népszabadság BP. 1960. ápr. 14. 10.l

Ferenczy Béni, szobrász MDh

A L. T. M. Képzőmův. Tárában jelentős helyet foglalnak el művei.

Erényi Tibor: A legújabbkori Történeti Múzeum évkönyve

8.C

Népszabadság Bp 1960. márc. 24. [Vidéki]

Feledy Gyula, grafikus MDh

Kiállításra kerülnek grafikái.

— Nagyszabasú kiállítást rendeznek képző-
művészetünk felszabadulás utáni termésétől

Népszabadság Bp. 1960. márc. 23. 7. l

MDK

Ferenczy Béni

Müvei:

Louise de Vilmorin, bronz, 1941. Mag. 30 cm. Bp. M. N. Galéria tul. /æpr. 105 o./

Louise de Vilmorin, bronz, 1941. Mag. 10 cm. Bp. A müvész tul.

Teleki Pál, bronzérem, 1941. Ovális, 16 x 12,7 cm. Nemzeti Muzeum Éremtára tul.

Teleki Pál, ezüstérem, 1941. Ovális, 7,2 x 5,6 cm. Nemzeti Muzeum Éremtára tul.

Ferenczy Béni, szobrászm. MDK

az ő írása is szerepel a műben.

A Képzőművészet iskolája.
A festőművészet, grafika és szobrászat technikai eljárásai.
1941. Könyvnap. Árjegyzék.

Peterczy Beni,szabriasm.

Ferenczy Béni, festő, szobrász

VI Dk

Az újonnan megindult The New Hungarian Quarterly című angol nyelvű magyar folyó=iratban (Corvina kiadás) Genthon István Ferenczy Béni művéni pályáját ismertet.

–: Új angol nyelvű magyar folyóirat

12.-l

Népszabadság, bp. 1960. okt. 9.

Ferenczy Béni, grafikus

ΓΔk

A Tarasconi Tartarint Ferenczy béni rajzaival adta ki az Ifjúsági könyv-kiadó.

Sebestyén György: Daudet: Tarasconi Tartarin 41.l

A Könyvtáros

[Könyvbarát], Bp. 1954. április IV/4.

MDK

Ferenczy Béni [szobrász]

Érmet készített Gulyás Pálról, akinek verseit megszerette.

Németh László: Gulyás Pál szobrá-
ban.
Alföld, Debrecen, 1957. tavaszán. 4. l.

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.K.

Munkácsy emlékerem
(repro)

Belső címlap
Művészet, 1960. szeptember

MNK

Ferenczi Béni

Bem-plakett, br.

Magyar katona a szabadságért. rév. Képt. 1951.
szept. 5. l.

MDK

Ferenczi Béni

Bem lovon, gipsz

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept. 5. l.

MDK

Ferencz Béni (szobrász)

Petőfije egy levélre Medgyessy Petőfi szobrával.

Kádár Zoltán: Medgyessy Ferenc.
Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec.
115. l.

Ferenczy Béni, szobrász M Dg

Ülő nő c. szobrát a Horváth-kertben helyezik el.

—: Hír 6.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. szept. 7.

Ferenczy Béni, szobrász

MDh

Diszkútját a Horváth-Kertben nagyméretű medence és pathó-alakú fal vezi majd körül.

— : Hír

6. 1.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. aug. 24.

MDK

Ferenczy Béni

A közoktatási népbiztos 1919 ápr. 25-én kelt leirata szerint

megbizást kap az Iparmüvészeti Iskola

kisplasztikai

~~az Iparm~~ tanszék tanári teendőinek ellátására.

és a kerámiai mühely müvészi vezetésére.

88.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

MDK

Ferenczy Béni

A Művészeti Direktoriumnak az Iparművészeti Iskola átszervezésére vonatkozó javaslata/1919 ápr/ szerint

megbizást kap a szobrászat tanitására.

87.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Ferenczy Béni MDK

A Közoktatásügyi Népbiztosság 1919 máj. 8-án kelt leiratát máj 16-án akként módositja, hogy az Iparművészeti Iskola diszitőszobrászatot nem Reményi Józsefhanem Ferenczy Béni fog tanitani. Reményi megbizást kap kisplasztika tanitására.

89.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Ferenczy Béni MDK

A Közoktatási Népbiztosság 1919 máj 16-iki leirata szerint az Iparmüvészeti Iskola diszitő-szobrászati tanszékét Ferenczy Béni, kisplasztikai tanszékét pedig Reményi József tölti be.

89.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Ferenczy Béni MDK

1919 jun 27.

A Közoktatásügyi Népbiztosság 1919 jul 22-én megbizza a nyári rajztanár és festőművész átképző tanfolyam tanári teendőinek ellátásával.

74-76.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Ferenczy Béni MDK

A Művészeti és Muzeumi Direktorium a Balatonfüreden létesitendő művésztelep részére 25000 koronás javadalmat javasol, mert "Márffy Ödön, Pór Bertalan és Ferenczy Béni az akcióban való részvétele biztositja az ügy komolyságát." 1919 máj. 22.

62-63.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

Ferenczy Béni MDK

szobrász

A Müvészeti és Muzeumi Direktorium a balatonfüredi müvésztelepre akarja őt küldeni és az országos lakásbizottságot kéri, hogy fővárosi mütermét

/VI. Lendvai u. 3/

erre az időre rekvirálás alól mentesitse.

/1919 máj. 31/.

63.o.

Z/

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

MDK

Ferenczi Béni

a Nemzeti Szalonban kiállit. A Magvető kiadásában megjelent munkája"Irás és Kép"

Esti Hirlap 85 sz. 1959. ápr. 12 2 old.

MDK

Ferenczi Béni

a Nemzeti Szalonban kiállitást rendez.
400 müve lesz bemutatv. mélt.

/Noémi, bronzszobor/

Esti Hirlap 117 sz. 1959. máj. 17 4 old.

Ferenczi Béni

A brüsszeli világkiállitáson nemzetközi zsüri diszoklevéllel tüntette ki.

/kisplasztika/

Esti Hirlap 59. sz. 1959. márc 11. 2 old.

MDK

Ferenczi Béni

kiállitás rendez a Nemzeti Szalonban.

Esti Hirlap 67 sz. 1959. márc 20 1 old.

MDK

Ferenczy Béni

Az Iparművészeti Iskola tanári karának 1919 jun 10-iki ülésén jelenti be Groh István h. igazgató, hogy a Tanácskormány Reményi Józsefet, Wiegand Edét és Ferenczy Bénit tanárnak, Mihalik Gyulát pedig a h. igazgató mellé társ gyanánt megbizott igazgatónak nevezte ki.

91.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

-1- M. D. K.

FERENCZY Béni Szokrász

(1890 -)

A Nesbitosok Tanácsa által tel-
állított művészeti direktórium
Tagja
Ifjúkorát apja Ferenczy Károly
mellett töltötte Nagybányán. /.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945
Bp. 1962. 363, 377, 393-397, 403, 404,
464, 467.

- 9 - M.P.K

FERENCZY Béni szobrász

Apjától kapta az első oktatást,
majd Firenzében, Münchenben,
és Párizsban tanult
A forradalom bukása után Bécs-
be emigrált.
1932-ben Moszkvában telepedett
le. /.

Genthon-Németh-Végvári-Záder :Magyar müvészet 1800-1945

Bp. 1962. 393, 396.

le.D.K.

FERENCZY Béni szobrász

„Lépő akt" (rézr) 1939.

„Fiatal férfi" (1919)

„Anya és gyermeke" (1926)

„Kislány akt" (1927)

„Vetkőző" (1927)

„Malonte" (1936)

„Guggoló nő" (1940) /.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1962. 395, 396.

- 3 - M.P.K.

FERENCZY Béni szobrász

A Szovjet Építészeti Akadémia megbízásából megírta Bécs építészetének történetét

Szobrai közül sok van rül-földön.

Miklós (repr.) /.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor :Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1962. 396. l.

-5- M.D.K.

FERENCZY Béni szobrász

Torzók (1939; 1940)

Ady-érem (vesz)

Fiúakt (1940)

„Zsuzsanna-szobra" (1940)

„Frarsina" (1941)

„bénusz" (1941) /.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945
Bp. 1962. 397.

-6- M.D.V.

FERENCZY Béni szobrász

Művészportré-ércuek. Michelangelo, Rubens-Poussin-, van Gogh-Daumier-sokott.

Bartók-érem

Feleségéről készült akvarellek

enthen-Németh-Végvári-Záder:Magyar müvészet 1800-1945 p. 1962. 397.

MDK

Ferenczy Béni

Az 1919-es proletárdiktatúra művészeti direktóriumának szobrászati osztalya élén állott Ferenczy Béni.

Pór Bertalan: Emlékezés 1919-re.

Szabad Művészet, 1949. 84-87-ig. l.

MDK

Ferenczy Béni

Bajor Gizi képet árul. Hid. 1941. jan. 17.
4. sz. 7.l.

Ferenczy Béni

MDK

A Tanácsköztársaság megalakulásakor Nagybányán van, bukása után menekülnie kell. 1920-ban Pozsonyba érkezik, sikertelenül próbál Ausztriába jutni, Kózsahegyen dolgozik, végül 1921-ben kijut Bécsbe.

Ferenczy Béni: Irás és hép. Bp. 1961. 246. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1956 óta súlyos beteg.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 254-o.
/Gentkou István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1953 nyarán Hódmezővásárhelyen egy sor tányért és edényt készít – fehete alapon, aktokkal vagy fejekkel díszítve.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961, 253. o
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1959 máj-ban nyílik meg a Nemzeti Szalonban gyűjteményes kiállítása. Ill. 124 szobra és domborműne, 85 érme, két iparművészeti darabja, 65 rajza és akvarellje kerül bemutatásra.

Ferenczy Béni: Szai és kép. Bp. 1961. 254. o.
/Genthon István: Utószó/

Terenczy Béni

MDK

1932 és 1935 között a Szovjetunióban van.
Ott hárasodik meg másodszor, 1932-ben.

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

Falconet plasztikáról szóló elméleti traktátusát lefordítja. A hézirat 1945-ben elépett.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1933-ban kezdi el a műnészérmek sorozatát, első darab a „Daumier": első oldalán a jobb profilból ábrázolt önarchép, a hátoldal Daumier Franciaországot ábrázoló litográfiája után készül.

Ferenczy Béni: Irás és hép. Bp. 1961. 248. o.
(Genthon István: Utószó)

MDK

Terenczy Béni

1934-ben készíti a „Goya" domborműnet: előoldalán cilinderes önarchép, hátoldalán a forradalmi kinépzési jelenet.

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Terenczy Béni

1934 - ben készíti a Michelangelo érmet: előoldalán képmása, hátoldalán a Sixtusi kápolna első képmezeje.

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp 1961. 248. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Terenczy Béni

Moszkná ban készíti a Poussin-érmet, melynek hátoldalán a „Narcissus" egy részlete szerepel

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 248. o.
/Genthon István: Utószó/

Terenczy Béni MDK

Ér mei közül 1936-ban készíti a „Van Gogh"-ot és „Rubens"-et, 1937-ben a „Tiziano"-t és „Cézanne"-t, 1938-ban a „Tintoretto"-t és 1941-ben a „Greco"-t.

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 249. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1936-ban készíti az egyoldalas „Borromini"-érmet, a S. Carlo alle Quattro Fontane gazdag oszlopfejének.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 249. o.
/Genthon István: Utószó/

Ferenczy Béni

MDK

1952 - ben készíti a „Lionardo" érmet és

1956 - ban a „Fischer von Erlach" - ot.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 249.o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1935 - ben készíti „Julius von Schlosser" emlékérmét háromnegyed profilban, felirattal. Ugyanekkor készül az „Asszony felemelt karokkal" (egyetlen példányban öntött kisbronz)

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 249. o.
/Genthon István: Mósró/

MDK

Ferenczy Béni

1936-ban készíti a „Golyózó fiú"-t és az „Ágaskodó ló" c. műnet, valamint „A műnész felesége"-t.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 249. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Terenczy Béni

1936-ban V.A. Heck műkereskedő szalonjában állít ki, mutatja be első műnész-érmeit.

Terenczy Béni: Irás és Kép. Bp. 1961. 249. o.
/Genthon István: Utószó/

Terenczy Béni: MDK

1936-ban készíti fekvő női akt-ját, a „Danae"-t.

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 249. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

A bécsi pályaudvaron átutazó Bartók Bélat rajzolja le 1936-ban, több lapon. Ezek alapján készül a „Bartók"-érem (1936).

Ferenczy Béni: Irás és hép. Bp. 1961. 249. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Terenczy Béni

Budapesten a Dohány utca 57. számu házban él.

Terenczy Béni: Irás és hép. Bp. 1961. 249. o.
/Gentkon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

A KUT körzetjai közé választja, 1929 jan-ban velük állít ki érmeket és rajzokat.

Ferenczy Béni: Írás és kép. Bp. 1961. 248. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Terenczy Béni

Az 1954-es „Anya gyermekénel" a Villamossági és Kábelgyár megrendelésére készül.

Terenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 253 o.
/Gentleon István: Utószó/

MDK

Terenczy Béni

1952 máj-ban Elekfy Jenővel együtt kiállít a Tényes Adolf teremben.

Terenczy Béni: Szár és hép. Bp. 1961. 253. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

Az 1955 -ös „Kouros" szerepel a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Ferenczy Béni: Izás és kép. Bp. 1961. 253. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1927-ben a „modern műnészet szorgalmazóinak társasága" egy kiállításon a műalkotás kialakulásának dokumentálása céljából két fadomborműnét és egy faszobrát mutatja be, a hozzájuk készült összes vázlattal együtt.

Ferenczy Béni: Szás és kép. Bp. 1961. 248. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

Bécsben Grabbe „Scherz, Satire, Ironie und tiefere Bedeutung" c. színdarabjához egy kisérleti színpad számára tervez díszleteket.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 247. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1947 körül Rómába megy, sott a Magyar Akadémián fejeri be a „Folyamistennő" terrakottaszobrot és a „Fiatal atléta" álló figuráját. Ezek ma is Rómában vannak.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 251. o.
(Genthon István: Utószó)

MDK

Ferenczy Béni

1947 – 48 – ban Svájcba kálogat.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 251. o.
/Genthon István: Utószó/

MDK

Ferenczy Béni

1947 körül Olaszországban részt vesz néhány magyar műnész catanniai kiállításán.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 251. o.
/Genthon István: Utószó/

Ferenczy Béni

MDK

1908-9 -ben Firenzében van hosszabb ideig, ahol az akadémián egy Beer nevü német szobrásztól.

Ferenczy Béni: Irás és kép. Bp. 1961. 245. o.
/Genthon István: Utószó/

Ferenczy Béni, grafikus MDh

Grafikái jelentek meg a folyóiratban.

—: Megjelent a Kortárs legújabb száma 8.l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 10.

MDK.

Rerenczy Béni

Emlékérmeiről

Müvészet 964 szept.p.3o-31.

.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ferenczy Béni

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 APR 30

1021

„TANÍTOTTAM AZ OSZTÁLYHARCOT"

Nem tudom, romantikus szemléletű iskoláskönyveim, vagy az ugyancsak romantikus felfogású történelmi festmények és utcai szobrok hatására-e, de a forradalmár alakja pillanatfelvételként rögződött bennem. Heroizmus, pátosz, előrelendülő kar — talapzat. Petőfi a Nemzeti Múzeum lépcsőjén szaval — bár történészek vitatják évek óta, hogy ott szavalt-e egyáltalán —, Lenin alakjához is monumentális gesztusokat asszociálok. Nemcsak az elmaradott képzőművészeti ízlés, ez a téves beidegzettség is oka lehet annak, hogy közvéleményünk nehezen fogadja el Ferenczy Béni Petőfijét, vagy a hódmezővásárhelyi Szántó-Kovács-szobrot.

Tudomásom szerint *Magyar Lajosnak* nincs szobra sehol, talán még emléktáblája sincs. Forradalmár volt pedig. Neve és munkássága kevéssé ismert ma már — talán, mert tevékenysége nem sűríthető kivételes történelmi pillanatokba, alakja nem rögzíthető gyorsfényképen. Felesége, Péchy Blanka, maradandóvá menekítette ugyan alakját kitűnő könyvében, a *Regény*ben, de annak Nikó Jánosáról csak a beavatottak tudják, hogy Magyar Lajost fedi.

Most Magyar Lajos néhány írását adta ki *Késői Tudósítások* címmel a *Kossuth Könyvkiadó*. Szerény válogatás, mégis jól megmutatja egy kivételes egyéniség gondolkozásmódját, okosságát, következetességét, egyértelműségét, helytállását. Gondolkodásától idegen volt minden séma vagy frázis, csak az vonzotta, ami világos, pozitív, okos, modern, igaz. „A matematika hasznát kellene kifejteni az emberi életben és gondolkodásban" — írta kamaszkori naplójában. Három—négy cikket írt naponta a monarchia napilapjaiba és mégis olyan sértetlen maradt igazságérzéke, hogy haditudósító korában is kikéri magának a szerkesztőségi lakkozásokat: „Egyik táviratomba például beleírták, a jaroslavi kórházban két-ezer foglyot láttam, holott nem *láttam*, csak ennyit *jelentettek*. Ez lényeges különbség. Ez életben nem írtam még le, hogy láttam valamit, ha *nem* láttam. Hazudni sohasem szoktam."

1916-ban riport-tanulmányt írt „a háború kulisszái mögül" — ezt 1919-ben sajtó alá készítette, de csak most, fél évszázad múltán nyomtatták ki első ízben. Az országos „vesszen Szerbia, kutya Szerbia"-hangulatban írja meg, hogy a háború egzakt dolog és a hazug romantikára nevelt katonák a vezetők hiúsága, butasága, tudatlansága miatt pusztultak halomra, oktalanul, még a háború, a gyilkolás szempontjából is hiába.

1918 novemberében „a forradalom főhadiszállásáról" írja meg élményeit, „őszintén, igazán, semmit el nem hallgatva". Miközben a rögtönzött népgyűlések tobzódnak a romantikában, ő egy pecsétet kezel a forradalmi átalakulás nagy kavarodásában, de az egész ország kormányzása szakadt rá erre az egyetlen pecsétre. „Ez a pecsét, a Nemzeti Tanács pecsétje, a legnagyobb hatalom volt akkor az országban. Kaszárnyák jelentkeztek parancsára, ütegek vonultak fel, bankok nyíltak ki: moratóriumot rendelt el. szeszesital kimérését tiltotta meg, kinyitotta a mozikat és színházakat, teljes világítást rendelt el, megindított nyomdákat; benzint, autót, élelmiszert adott, elrendelte a munkabérek kifizetését, miniszteréknek küldött üzeneteket. Ez az egyetlen pecsét három napon keresztül a végrehajtó hatalom, a magyar állam, a magyar nép reprezentánsa volt." A forradalom hétköznapjait igazgatta.

Védőbeszédét, melyet 1920-ban szándékozott elmondani a törvényszéki tárgyaláson, ahol sajtó útján elkövetett izgatásért tíz évre ítélték — szintén a tiszta ráció jellemzi. A történetírás eljövendő objektívitására apellál a főállamügyész-helyettes vádjaival szemben. Egyedül az elkötelezettség morálját tartja érvényesnek, Solon törvényére hivatkozik, amely szerint száműzetés vagy halál jár annak, aki polgárháború vagy forradalom esetén nem tartozik valamelyik párthoz. „Készséggel elismerem, tekintetes törvényszék, hogy valóban hirdettem, tanítottam az osztályharcot... Ezzel azonban csak egy tudományos tételt hirdettem, igazságot írtam le. Deák Ferenc szerint a jó sajtótörvény egyetlen paragrafusból áll: ne hazudj! Ez ellen a paragrafus ellen soha nem vétkeztem. Lehet-e a történeti és gazdasági tudományok, a filozófia végső igazságainak hirdetése bűn?" A bíró félbeszakította. Van valami esendő abban, ahogy a tudományos igazságot, a történelmi logikát próbálja alkalmazni a süket hatalommal szemben. Naív nem volt —, nem képzelte az intellektuális vagy a morál igazának pillanatnyi győzelmét, de feltétlen bízott abban hosszú távon.

A szegedi Csillag-börtönben *A tiszta erkölcs kritikája* címen írt értekezést. A forradalom és eljövendő forradalmak morális tisztasága izgatta. Felszínre kerül majd sok iszap és szenny is — írja —, de ez csak naív lelkeket riaszthat vissza, akik nem fogják fel a forradalom lényegét, értelmét. Fogolycsere egyezmény alapján a Szovjetunióba került, ott pártmunkásként dolgozott tovább. 1934-ben, a Kirov-gyilkosság idején, letartóztatták, internálótáborban halt meg negyvenöt évesen. A forradalmi erkölcsről szóló tanulmányában ezt is írta: „Akik a forradalomban csak azt látják, hogy viharа sok szemetet kavar fel, vegyék tudomásul azt is, milyen értékeket hoz a felszínre. Jourdant, a tömegmészárost látják, de világért sem akarják észrevenni Danton, Carnot, Robespierre, Babeuf nagyságát. A szemetet a lehető leggyorsabban el kell takarítani: az értéket, a tehetséget, a lehető leggyorsabban érvényre kell juttatni".

A téves beidegzettségeket revideálni kell: a forradalmár alakja nem feltétlenül romantikus. Szoborrá sem merevíthető. Felületes érzelmi gesztusok ábrázolásával semmiképp. Egy felszabadulási emlékmű pályaterveit láttam: minden figura keze a magasba lendült. Az alkotók ezzel a pantomimikával hitték kifejezhetőnek az öröm és felszabadultság érzését. A szokvány elévült. A séma pontatlan. A legegyszerűbb emberi érzés kifejezésére is alkalmatlan. Mennyivel bonyolultabb feladat egy „rendhagyó" forradalmár — és a többi „rendhagyó" forradalmár — portréját érvényesen ábrázolni.

Erki Edit

…án aztán eltéved-
…és volt a pénzünk,
… az autósztrádára,
… értünk Obányára
…rva: Aubagne). In-
…elindultunk — mint
…otat felé. A zsúfolt,
…keskeny, közúzalék-
…, sehol egy jármű,
…táj egyre komorabb
…szkő fehérlik az út
…em ellát, mellig érő
… törpefenyő, egy-két
…lyos csend. Fennkölt,
közepe csenevész
két oldalát csökö
szúrós cserjék nő
marászó. Vele pá
lométernyire foly
vizenyős lapokka
arrafelé mondják: remészekkel — tarkított
tájat fognak közre.

A La Ciotat-i úton jöttem rá: én most-már mindent csak ennek az otthoni tájnak a törvényszerűségei szerint tudok befogadni.

László Ervin

AZ ÉLET ÉS IRODALOM CIKKÉHEZ

…LT A FONTOS KASSÁN?

vedést majd csak kikorrigálják néhány évtized után.

A legfontosabb a kassai történésekben az volt, hogy jó végváriak gyülekeztünk ott Kassán, harcot üzenni a magyar ellenforradalomnak, egyben baráti és fegyvertársi jobbot nyújtva a csehszlovák munkásságnak is a maguk szabadságáért vívott harcukban. S amíg így lángra lobbant Tanácsmagyarországnak soha ki sem aludt zsarátnoka, a jövőbe vetett hitet keltve új életre a magyar nép soraiban, másrészt a csehszlovák és magyarul tudó szlovák munkások és parasztok közt is. Érthető, ha mindez egyre mérgesebb prüsszögésre ingerelte Benes-Tusár orrát.

Egyszóval a fontos az volt ott Kassán, hogy mi, végváriak szerény erőnkhöz képest újra iparkodtunk előre lendíteni az idők kerekét. Mi Kassáról lendítettük, Illés Béla, Seidler és mások Munkács és Ungvár felől tolták. Annyira például, hogy amikor Benesék saját hadseregének katonái laktanyájuk felé marsoltak, végig Munkács utcáin, az Internacionálét énekelték, éspedig harsogva. Kassa munkásai pedig egyre népesebb tömeggyűléseken zendítettek rá ugyancsak az Internacionáléra. Érthető hát, ha Tusár-Benesék engem kiutasítottak, az ott maradt végváriakra és a forradalmasuló munkásokra pedig acsarkodva kezdték fenni a fogukat.

Hát amikor Illés Bélával és az ungváriakkal a kárpátaljai, addig állati sorba vert ukránok számára kiadtuk a *Pravdát!* Illés Béla és én megírtuk magyarul, *Mondok Iván* pedig lefordította ukrán nyelvre. Hozzáadva tehát ezt is a katonák énekléséhez, az ungvári zsupán, bármilyen kéréssel, illetve követeléssel fordultak hozzá Illés Béláék, sietve teljesített mindent.

A kassai, munkácsi és ungvári végváriak mögött mások is hajtották a nagy kereket: *Münnichhel* az élükön *Seidler Ernő, Landler Jenő,* a *Pór*-testvérek, Losonc és környékén *dr. Hertz, dr. Polacsek László* és sokan mások. Mi Kassán a nyílt rohamcsapat voltunk.

Jász Dezső nemcsak a Kassai Munkást írta velünk együtt, hanem dr. Klima kassai rendőrfőnök körmeit veregette egyre véresebbre, mi pedig segítettük, hogy az osztrák—magyar monarchia egykori prágai főrendőrének, most pedig Benesék kassai fogdmegjének ne csak a körme, hanem a spicli-karrierje is a történelem szemétkosarába hulljon.

Fried Jenő a szerkesztőségben marxi—lenini érvekkel harcolt nemcsak Prágával, hanem a jobboldali munkásvezetőkkel és a megalkuvással, az árulással is. Én Surányit segítettem helyre ráncigálni s a marxi—lenini helyes úton tartani.

Az új kultúra és irodalom nehéz lövegeit *Gábor Andor, Hidas Antal, Barta Lajos, Révész Béla, Juhász Árpád* írásai alkották, azt kérdezve a kapitalista ideológia régi dzsungeljeiben tévelygő írástudóktól, ismételve Gorkij kérdését: „Kultúra mesterei, merre tartotok, hol van a helyetek?"

Az ideológia írásosztagainak parancsnoka a szerkesztőségben (hogy melyik löveget mikor lője ki a lap) *Mácza János* volt.

Igy folyt egyre eredményesebben a kassai végváriak „tűzcsihol…sa".

Ezért küldözgette a nyakamra a prágai kormány Markovits pozsonyi „unifikációs" (Csehország és Szlovenszkó egyesítési) miniszterét, hogy a kiutasítással, majd amikor ez nem használt, határon való átdobással fenyegessen az én akasztásomra is régen éhes horthy-pribékek karmai közé. Kiutasításom ezek után már nem sokáig váratott magára.

Ekkor már Kassán volt *Háy László* is, akiből azután a következőképpen lett *Hajmási László:*

Háy megérkezése után Drap szenátorékhoz mentünk. Odaérkezett Prágából Zimák szenátor is, akinek állásfoglalásával még nem voltunk tisztában. No, most mi lesz? Hogyan mutassam be Háy Lászlót, aki Bécsből jött, s akivel iskolatársakként már gimnazista korunkban tanulókört alakítottunk Jászberényben a Népszava tanulmányozására és előadások tartására munkásoknak és földmunkásoknak. A szocializmushoz iparkodtunk őket közelebb hozni.

Egyszóval bajban voltam Háy bemutatásával Zima szenátornak. Sokáig nem lehetett habozni. Kivágtam hát az első nevet, amely meditáló gondolataim közé ütődött:

— Van szerencsém bemutatni Hajmási Lászlót!

Igy lett Háy, azaz Hajmási László szerkesztője a Kassai Munkásnak.

Lehetne még többet is elmondani a kassai végvári történésekből, de attól tartok, hogy már ennek az eddigi írásnak is jó részét, helyszűkére hivatkozva, szintén nonpareilelbe gyömöszölik. Vagy egyszerűbben: lendületes működésbe hozzák a hagyományos szerkesztőségi nagy ollót.

M.D.K.

Ferenczy Béni

Fényképfelvétel a müvészről és feleségéről. A müvésszel folytatott interju kapcsán nyilatkozik munkájáról, családi kapcsolatairól: Atyja Ferenczy Károly szintén festőmüvész, mint bátyja, Valér szintén. Ikertestvére Noémi "a legnagyobb magyar gobelinszövő és tervező"-irja a lap. Édesanyja is festőmüvész, akinek Bécsben jól ismerték nevét, portrékat és freskókat festett. A lap felsorol a müvész munkái közül néhány plakettet: gróf Teleki Pál, Bartók, Ady, József Attila neveit emliti.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. márc. 19-25
VI. évf. 12. sz.

M.D.K.

Ferenczy Béni

Bronzplakettjének repr.-ját bemutatja a lap. Egyik oldala Erkel Ferencet ábrázolja, másik oldalán az Operaház mennyezetének Lotz-freskója kicsiben látható.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. jan. 29.-febr. 4. VI. évf. 5.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

két rajzát közli a szerkesztő:
- Illés Béláról és
- Zelk Zoltánról

A New Yorktól a Hungáriáig, Szerk.: Konrádyné Gálos Magda, Bp.1963.Minerva, 218.,251. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Frenczy Béni
JELENKOR

1966

DÉRY TIBOR

Jegyzet a Balatonról

Ha a boldogságot egy tájjal akarnám kifejezni, a Balatont választanám.

Pontosabban, azt a szőlődomb koszorúzta, északi partját, amely Almáditól Alsóörsön, Csopakon, Arácson, Badacsonyon át le Szigligetig, s onnét Győrökig nyúlik, s amely az emberi rendszeretetnek s a természet édes képzeletének olyan együttesét adja, amilyent semmilyen elektronikus tervezőgép nem tudna megszerkeszteni. Még pontosabban, s a magam ízlésére szabva: egy karéjt ebből a partvonulatból, amelynek egyik szelíd dombjáról, egy diófa alól letekinthetnék a tó ultramarin nyári fényrobbanásaira, egyensúlyérzékemmel a jobbról-balról menetelő szőlőkarókba kapaszkodva, hátamban fedezéknek egy másik szelíd domb, talán a Tamáshegy támlájával, amelyről tudom – hátra sem nézek –, hogy kézzel kitapogatható gyümölcsfa-domborművekkel faragta ki az érdek és a képzelet, s nem túl magas, nem is túl alacsony, nincsenek meredélyei, szakadékai, görgetegei, a jóindulat és a derű latin ragyogásával vonja be a tájat. Külön illata is van ennek a partnak: diófalevél, vörös agyag s a tó napsütötte vizének keveréke, amelyet még számtalan más, vékonyabb áramlat fűszerez, a nedves nád kipárolgása, itt-ott egy pamacs vonatfüst, a hínár sós lehelete, a stégek nedves deszkáinak izzadtsága, a szellők édes szaga, az elégedettség szaga. A boldogság: ha az ember önmagával meg van elégedve. Ez a táj meg van elégedve önmagával.

Nem vagyok „balatonológus", szaktudásom semmi. Egy tíz éves gyerek Edericsen vagy Udvariban, egy tomaji öreg parasztnak a lábaujja többet tud nálam erről a földről. De mintha praenatális emlékeim húznának ide, az ösztön iránytű-biztonságával, hogy itt találom meg azt a földi ruhát, amely pontosan az eszméletem méreteire van szabva. Az új, a soha nem látott részlet szemem első érintésére ismerőssé válik, a meghittség tejszagát szívom, a gyerekszoba esti biztonságát. Bármerre nézek, hegy felé, víz felé, egy szőlőlugas zöldcsipkés derengésébe, egy árván heverő malomkőre, egy domboldalból kibúvó, nagyszájú présházra, mindegyiket felismerem, noha sohasem láttam. Még a fűzfői bűz is, melyet az északkeleti szél a hullámok ökrendeztetésére néha a partig szállít, a gyerekkor elképzelt poklának bugyraiból tűstölög. Mert a tökéletes szépséget is csak úgy lehet elviselni, ha néha rád fintorog.

Huszonnégy-huszonöt éves lehettem, amikor első találkozásom esett a Balatonnal, s akkor is egy idegen emlék noszogatására. A napsütötte tengerpartra vágytam, amilyenen beteg gyermekkoromban töltöttem egy németországi évet, s mert pénzem csak Siófokig futotta, Tihanyi Lajos barátommal, a Nyolcak festőjével (kit ma már csak a művészettörténészek ismernek) leutaztunk egy napra, pontosabban egy éjszakára, még pontosabban egy reggeli ébredésre. Egy szállodaszobába, amelyből a szem első tekintete a napsütötte tengerre esik. Tengerre? ... Nem volt tenger, túlnan, Füreden dombok sejlettek. De szebb volt, mint a tenger, arányosabb, emberméretűbb, épp korlátai miatt. Majd ötven éve rezeg bennem ez az emlék, háborítatlan épségben, a tökéletes kilégültség szólamával, pedig délelőtt haza kellett utaznunk, ebédre már nem volt pénzünk.

A somogyi part azonban a Balaton higabb te
ments – más európai tavakkal, melyeknek túlsó tel
Az egyszeri, a meg meg ismételhető, a fogalom tömörségével sugárzó rész odaát található. Ez a modell; ha programozni kellene más, irigységükben sárguló országok számára, az elemek innét szedendők. Lankás szőlőföldek a Rajna partján, Toszkánában, a Provenceban is találhatók, de amott hiányzik a diófa a présház elől, Olaszországban a szőlőkarók ütemes éneke, a francia kertekben a víztükör, amelyekben nézegethetnék magukat. S ha a víz felől pillantunk szét? Ismerünk és megcsodáltunk jónéhány európai tavat, Ausztriában a Wörthi tavat, a Millstatti-t, a Hallstatti-t, a Traun-t, a St. Wolfgangi-t, Bajorországban a Starenbergi tót, Berlin mellett a Wannsee-t, a francia Vogézekben a Gérardmer-i tót, az olasz Trasimené-t, megemeltük a kalapunkat, többször is, a Lago Maggiore, a Garda-, a Como-, a Lugano-i tó előtt, ámuldoztunk a havasok közé szorult északsvájci tavak előtt (azt kérdezvén magunktól, miképp lehet itt jég, hegy és víz drámai párbeszédének örökös mennydörgésében élni?), de a léleknek azt a tökéletes egyensúlyi helyzetét, amelyben nem leng ki sem az unalom, sem a kaland felé, sehol nem tudtuk elérni. Ha fenséget találtunk, hiányzott mellőle a báj, ha bájt, akkor az túl édes volt. Nem ismerek a Balatonon kívül még egy tájat, mely oly emberségesen, a horatiusi arany középszer skandálására épült volna; még kialudt tűzhányói is, a Tótihegy, a Gulács, a Hegyesd stb. nem a földközép gyűlölködő dühét példázzák, mert mire ideért és kitört volna, már meg is békélt, kiegyezett az emberiséggel, már csak magában tüstölgött. Belefulladni? ... ugyan! ebbe a mi emberszerető, édes tavunkba, amelybe, ha kilométernyire gázol az ember, akkor is csak a karcsú derekát ölelgeti? S tegyük még hozzá, betetőzésül, hogy a világ legszebb (s legelterjedtebb) nyelvén, magyarul itt beszélnek.

Ábrahámhegyen, ide s tova tizenöt éve történt, hogy Pestről két barátom látogatott el hozzám. Hogy a hosszú vonatút unalmát elverjék, a mérnököt adva, azzal tréfálták meg a kocsit zsúfolásig megtöltő utasokat, hogy a Balaton küszöbön álló lecsapolásáról beszélgettek, amelynek munkálatait az új vízgazdálkodási terv szerint a kormány rendeletére még a nyár folyamán elkezdik. Nyilvánvaló, kár rá szót veszteget ni, hogy a fölösleges, semmire sem használható víz helyén gyapot- és szójabab ültetvényeket kell létesíteni, a vizet átvezetni a Dunába, a halakat áttelepíteni a Tiszába. Hazánkban sem halasztható tovább a természetátalakítás munkája.

Az emberek köröskörül hallgattak – hitetlenül? Abban az időben itt minden hihető volt.

Amikor meghallottam a történetet, nevettem ... s belenyilallott a szívembe. Lidércnyomás alatt is lehet fulladozni.

De hát végülis nem csapolták le a Balatont s a táj eleven testében egyelőre más komolyabb kár sem keletkezett. Féltékenyen s kissé szorongva nézegetem emlékeim sűrítő szemüvegén át, vajon meg tud-e maradni annak a szép alakzatnak, amelynek isten kézműves korában teremtette. Sok veszély fenyegeti, az ún. haladás érdekei nem mindig azonosak az emberéivel. De a füredi parton nő egy szelíd mandulatajta, magról nevelt fák, melyek öregkorukra maguk újítják meg magukat: megcsavarják törzsüket s korhadó ágaikon új, erős hajtásokat nevelnek. A példa tán követhető.

Ferenczy Béni, szobrász

MDK

A Horváth-kertben lévő műve, az Ülő nő c. szobra.

Repr.

Rózsa Gyula: Találkozások a művészetben

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. okt. 16.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Gyulán került felállításra a Városi Tanács klasszicizáló épülete előtti téren. A felvételen a szobornak csak ferete feltja látszik.

BUDAPEST, Bp.1966. IV.évf. 5. sz. 24-25. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 MÁR 25

MAGYAR NEMZET

Ferenczy Béni

1021

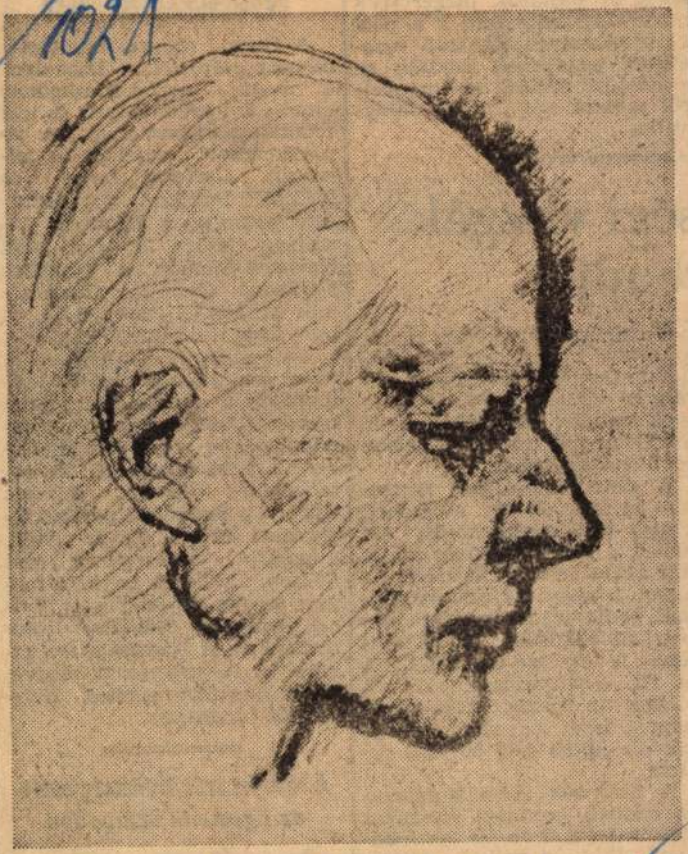

Ma nyolcvanöt esztendeje született
BARTÓK BÉLA
(Ferenczy Béni rajza)

20. évfordulóját k
kozó. A pajtáso
úttörő-fogadalmu
és a kormány j
tőinek jelképese
elmúlt két évtize
ről számot adó
vé"-t.

ségi vizsgák rendje

beli osztályozó vizsgáit pedig az utolsó tanítási hetet követő héten tartják. A szóbeli osztályozó vizsgák a IV. évfolyamok számára az írásbeli utáni ötödik naptól tarthatók, *legkésőbb május 21-ig.*

A gimnáziumok esti tagozatán az írásbeli és a szóbeli vizsga első része között hat napot, a szóbeli első és második része között legalább 14 napot, a negyedik osztályosoknak pedig legalább nyolc napot kell biztosítani a felkészülésre. A levelező tagozat I., II. és III. osztályaiban a szóbeli vizsgát az írásbeli után nyolc nappal lehet elkezdeni, és *legkésőbb július 9-ig be kell fejezni.*

A dolgozók gimnáziumában az írásbeli érettségi vizsgákat *június 1-én, 2-án és 3-án* bonyolítják le, a szóbeli érettségi vizsgákra *június 20 és július 16 között* kerül sor.

MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a Központi Bizottság titkára is. Ott volt *Harmati* Sándor, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára és *Blaha* Béla, a bányászszakszervezet elnöke.

Az országgyűlési képviselők Zala megyei csoportja csütörtökön munkaértekezletet tartott Zalaegerszegen. A tanácskozáson részt vett és felszólalt *Vass* Istvánné, az országgyűlés elnöke, *Németh* Károly, a budapesti pártbizottság első titkára, *Varga* Gyula, a megyei pártbizottság első titkára, dr. *Török* Lajos, a megyei tanács vb-elnöke és *Veiczi* Ferenc, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára. A képviselők a megyei földművesszövetkezetek helyzetéről tárgyaltak.

A szovjet íróküldöttség estje az Egyetemi Színpadon

A hazánkban tartózkodó szovjet íróküldöttség tagjai — Bella *Ahmadulina*, Robert *Rozsgyesztvenszkij*, Joszif *No-*

MTK.

Ferenczy Béni

Kiállitási hiradás

Somogymegyei Néplap 1966 ápr.29.

Ferenczy Béni.

A Szépművészeti Muzeum új magyar képtárában szobor-alkotása szerepel.

Pesti Hírlap, 1928. Okt. 30.

Ferenczy Béni szobrász

M.D.K.

Alkotása a MNG grafikai gyüjteményébe került

Játszó fiuk c. müvének rajzvázlata

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria
az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965

163. l.

Ferenczi Béni, szobrász MDH

Fiúszobrát – a III. Miskolci Biennálén első díjat nyert – megvásárolta az Áll. Vásárló Bizottság.

(f.f.): Kétszázéves Legedű .....

2

ESTI HIRLAP

Bp. 1965. júl. 30.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

1919 áprilisában bekapcsolódott a Képzőművészeti Muzeális ügyek Népbiztossága munkájába.

B.Szij: Róbert Ferény

Acta Historiae Artium, Bp.1966.Tom.XII.fasc.1-2.

176. old.

Ferenczy Béni

Plakettekkel nerepel a KUT jubiláris kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Újság 1937 XI-21.

Ferenczy Béni

Ésmekkel nézgel a KUT
kiállításán a Nemzeti szalonban
Michelangelo ~~[illegible]~~ érem (emlitve)

Budapesti Hirlap 1937 XI. 21.

Ferenczy Béni
Nobrán

M.D.K.

Méltatás

Frank János: Bene Géza
Élet és Irodalom, 1967. julius 1 - 9 lap.

Ferenczy Béni
nobrász

M.D.

Két nagyobb nobra van csak
közteren elhelyezve. Gyulán a
„Petőfi" és a Horváth hertben „pe-
dig a „Fürdőzőnő" c. alkotása

Jánossy István: Ferenczy nobrat a Várba
Élet és Irodalom, 1967. julius 1 – 11 lap

MDK

Ferenczy Béni

Női fej, cimlap, repr.

2o.sz.i müvek bp.-i műgyüjteményekből, N.Gal.
1963. jul.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Arany János érem. Hátlap. A Petőfi Irod. Múz. Gyüjtéséből
Fekete repr. 129.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Az iróportrék gyüjtésének
múltjáról. 123.o.

A Petőfi Irod. Múz. Évkönyve. 1963. Képzőmüv. Alap Kiadó-
vál. Bp. 1963

Ferenczy Béni

Fiatal leányakt c. nobrát, mely letetként volt itt, az O.M. Szép-művészeti Múzeum vinzavette.

Erik Déri 1936. 65. l.

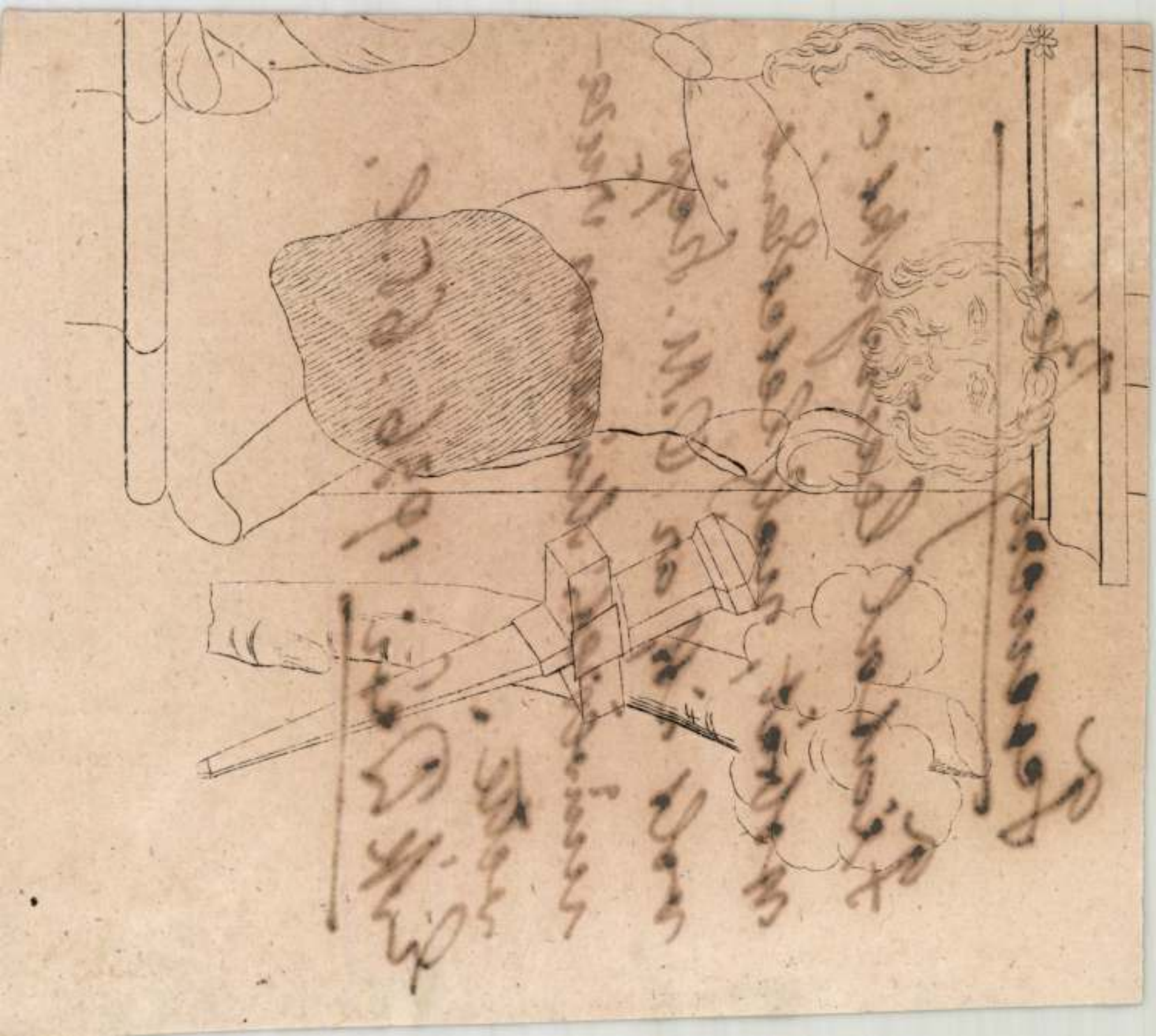

6) Kapható az Alexander érem? Igen.
Mennyi az ára? 45 Schilling

7) A Tolstoj érem leírása

Előlap

Tolstoi félalakja hisze balra.

Hátlap

Egy eke, mely a földbe süfed –

jobbra. Elöl, hátul mély barázdák.

JELENKOR
1966 OKT

6,-- Ft 1021

FERENCZY BÉNI rajza

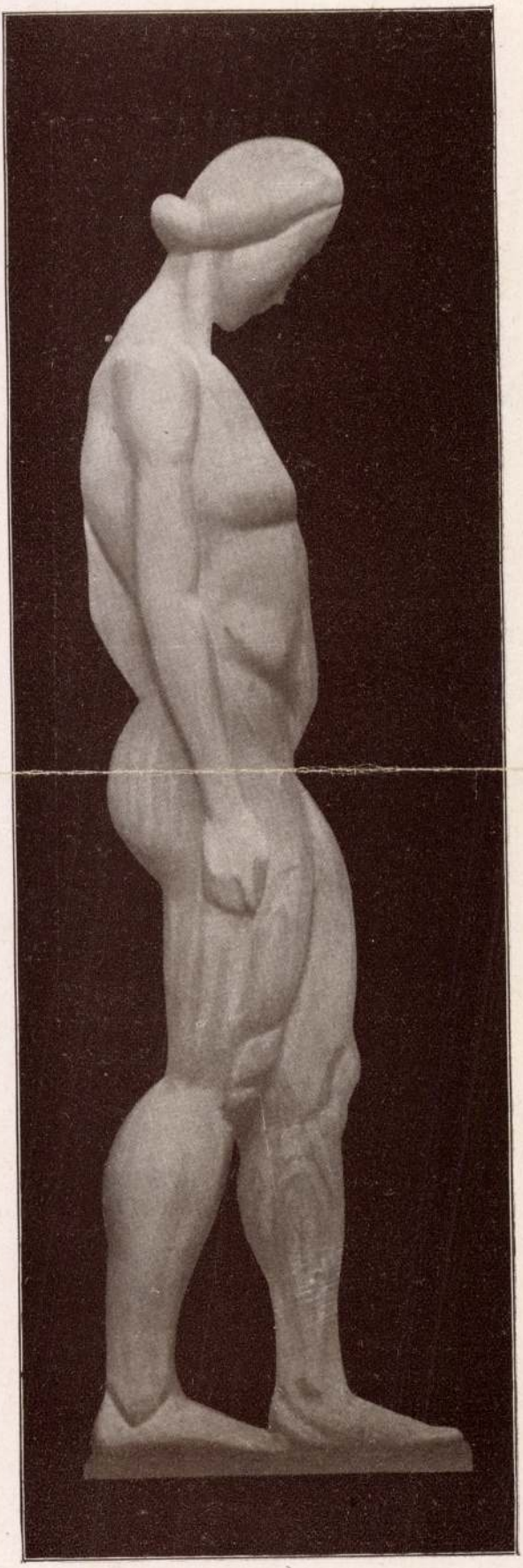

Ferenczy Béni: Szobor.

Falfestmény

Ü H L I N G

on

EUBAUER

Das Wort: Es werde!
Und mir ist plötzlich, als wichen
Vor dieser Gebärde
Des Winters starre Arme,
Und der Schnee wär erblichen
Auf den braunen Wangen der atmenden Erde . . .

1969 ÁPR 23

1021

A Fészek Klubban kiállítás nyílt Féner Tamás, a kitűnő fotóriporter művészportréiból. Két fotót mutatunk be a kiállítás anyagából: Uhrik Dóra a Pécsi Balett egyik műsorában — és Ferenczy Béni utolsó szobrával

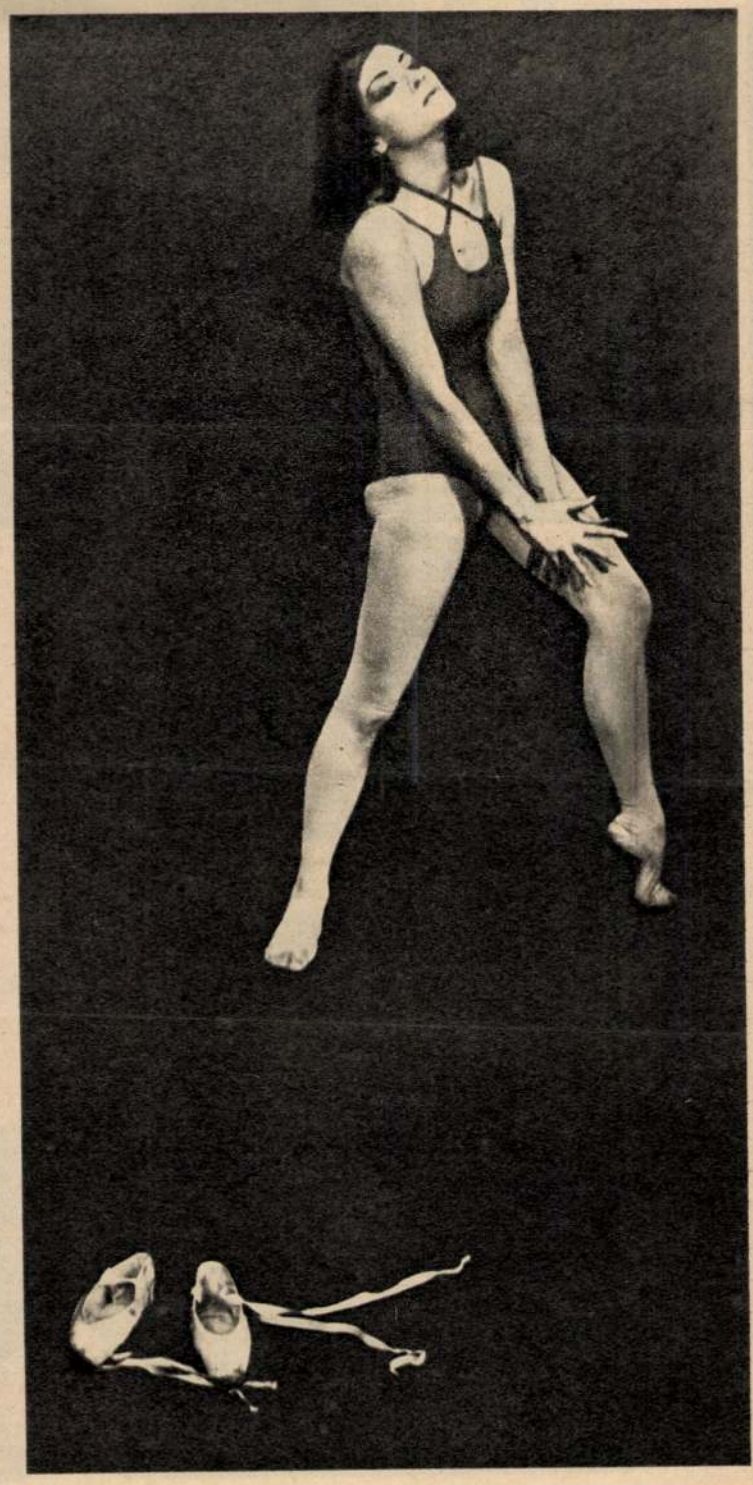

Féner Tamás felv.

...olgozott a felesége is. Órai a bányában, ...serepégetőben.

— Gelléri Andor Endréről hallott?

— Igen...

— Olvasott tőle valamit?

— Azt hiszem, ő az újlaki téglagyárban dolgozott...

— Mióta lottózik?

— Amióta a lottó „bejött". Hetenként három szelvénnyel. Volt kettes és hármas találatom. Most egy éve pedig az ötös.

— Emlékszik a számokra?

— Kilences, tizenhetes, huszonhatos, ötvenhatos, hatvanhetes.

— Tovább játszik?

— Minden a régi... Most is hetenként hárommal. Egy tízesért.

— Mit csinált a pénzzel?

— Éppen úgy élünk, mint azelőtt.

— De hát a kétmillió?

— Bankban van. Vettünk egy autót, meg kicseréltük a konyhakredencet...

— És?

— Az élet megy, mintha semmi sem történt volna.

— Ez a szép lakás?

— A gyártól kaptuk, öt éve.

— Mégis, milyen szándéka van a kétmillióval?

— Majd veszünk két családi házat. Egyet a fiamnak — 22 éves, elektroműszerész —, egyet a 14 éves lányomnak. Vagy a lakás lesz az övé.

— Nem gondolt arra, hogy a lakást visszaadja a gyárnak, rászoruló dolgozótársainak?

— Én kaptam a lakást. Megdolgoztunk érte.

— Mit csinált, amikor megtudta, hogy több mint kétmilliót nyert?

— Semmit. Dolgoztam tovább.

— Megvendégelte a szaktársait?

— Nem. Én nem iszom. Semmiféle szenvedélyem nincs.

— Maga sem ivott egy pohár bort örömében?

Vállat von. Nehezen törik fel a dió.

— Hát örülni örültem...

Nem érzi a kavargást körülötte. A „hírnév"-nek nem örül. Talán azt sem érzi, hogy vannak irigyei. De miért irigyelnék?

„Az élet megy, mintha mi sem történt volna."

Ott zúg, zsong, mintha méhek zümmögnék körülöttem, vagy a vonat kerekei zakatolnának: „mintha mi sem történt volna".

— Utazásra nem gondolt? — erőltettem a kérdezést.

— Mi téli szünetet tartunk a gyárban. Nyáron nincs szabadságom.

— Télen is szép utazni.

— Nem lát semmit az ember.

Szeretném megkérdezni, mit tud az országról, irodalmunkról, de a kérdéshez sincs kedvem. Már percek óta szótlanul ülünk. Színház, mozi? Minek? Van tévéje, azt is akkor vette, amikor még nem volt milliomos.

A konyhában ülünk. Szép, tiszta lakás. Órainé is szól egy-két szót. Válasz előtt mindig összenéznek. Az órámra tekintek. Fél tizenkettő.

— Mi lesz az ebéd? — kérdezem a már nyomasztóvá vált csöndben.

— Rizsleves és grízes tészta.

— Hm.

Mitől ilyen tartózkodók?

— Kértek pénzt maguktól? — Kértek. — Sokan? — Nem olyan sokan. — Adtak valakinek? — Nem.

Csak éppen azt nem teszik hozzá, hogy akinek pénz kell, nyerjen magának kétmilliót.

Sok irigyük van.

Én nem tudom irigyelni őket.

Gál Zoltán

Ferenczy Béni

Több műve a székesfehérvári
múzeumba került Ybl Ervin
hagyatékából

Nyíznava 1965 aug. 29

Ferenczy Déni, szobrász

Juhász Ferenc prózaírásainak gyűjteményében foglalkozik Ferenczy Déni művénetével.

Pándi Pál: Mit tehet a költő?

9

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967. jún. 14.

Ferenczy Béni
(1956 óta ágyhoz kötött beteg, hal kézzel alkot)
Grafikái (repr.)

Magvető-almanach 1965/2. 215–19. l.

Ferenczy Béni

Miskolc város 8000 Ft-os nagydíját kapta 1964-ben, Fiú c. bronz szobrát.

Benedek Miklós: Megnyílt a VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás
Északmagyarország 1964. dec. 4. 2.o.

Ferenczy Béni

ma súlyos betegen is dolgozik.

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat k., 605 l., ill.

569. l.

Ferenczi Béni

Miskolc város 8000 Ft-os nagy-
díjat kapta a VIII. miskolci
Orsz. képzőműv. kiállításon.

emlitve.

Népszava, 1964 dec. h. 8. l.

Ferenczy Béni, szobrász

MDh

Grafikai művei szerepelnek az új szerzemé=
nyek között.

–: Gyarapodik a Nemzeti Galéria gyűjteménye

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 7.

8. l

MDK

Ferenczy Béni

Putto harsonával, br.

Putto hárfával, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 34 l.

MDK

Ferenczy Béni

Puttó könyvvel, br.

Puttó fáklyával, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 34 l.

M.D.V.

Ferenczy Déni

~~Grafikus~~ mobrász

„Nő nő"

Élet és Irodalom, 1965. jan 9 - 1 hep

Ferenczy Béni

M.D.K.

szobrász - grafikus

„Tünödő"

Élet és Irodalom, 1965. dec 26 - 3 lap

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

márány Halászbástyáról
készült tollrajzát közli a lap
a hátsó borítólap belső oldalán

BUDAPEST, Bp.1966. IV.évf. 8. sz. — old.

Ferenczy Béni

koll. kiáll. a Műbarátban

Magyar Erő 1942. 12. sz.

november 6.

FERENCZY BÉNI KIÁLLITÁSA

Ferenczy Béni az 1942-es velencei biennálén kiállított művelvel és újabb munkáinak legjavával szerepel. Mondanivalója mindig a forma nyelvére áttett élmény.

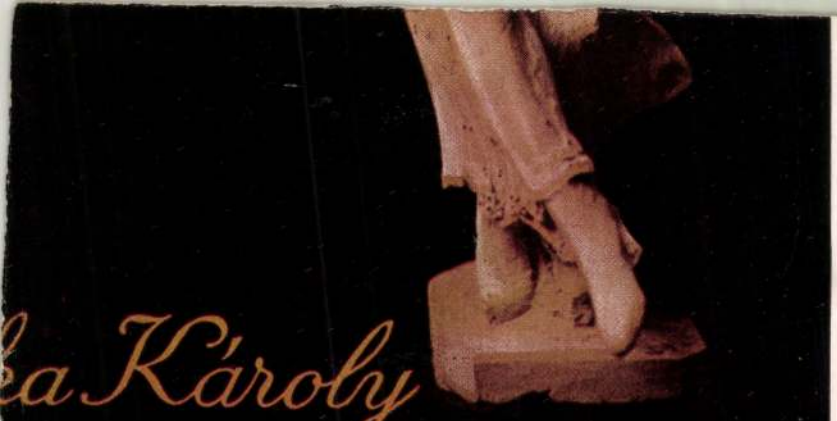

a Károly

MZETI ROMANTIKA

NGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET

A védőborítékot H. László Éva tervezte

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ferenczy Béni

ÉLET ÉS IRODALOM
1964 DEC 2

1021

Ferenczy Béni: Tünődő

GELLÉRT OSZKÁR:

A tavalyelőtti ének

„Fiatalok!
Most innen a máglyáról kiáltom felétek,
hogy a harci dicsőség a halál horgán csak
hiú csalétek" —
így írtam ezt valaha a magyar fasizmus
szégyenletes idején.
Mert négy fiam volt. De a háborútól minden
fiút féltettem én.

„Fiatalok!
Most innen a máglyáról kiáltom felétek:
a gyümölcsnek idő kell hogy zamatosodjon,
s előtte hullni le: vétek".
Akkor dedikálta nekem verskötetét az,
aki itt új hazát remélt,
S a fiatalokat megszégyenítem: ily szép
szavakat küldött a versemért.

„Fiatalok!
Mert a teremtés rendje nem az, hogy a vének
temessék fiaikat". Óh tavalyi hó már,
a tavalyelőtti ének!
Mert az én két szép fiam a négy közül hol van
én két szökött katonám!
ki túlélte Fehérvárt s ki ép maradt Pestnek
s Budának ostromán.

Jajgathatok!
Mert jaj nem csatában vesztettelek el téged,
de vártad lelkeddel csatázva a halálvágy
míg csontig kiéget,
és végeztél magaddal. S te másik, a szíved
várta, óh jótékony pillanat,
hogy a trombusról elszáradt-aszott eredben
egy darabka leszakad.

Fiatalok!
S most nekem mit üzentek, ki itt vagyok vénen,
tán hogy még kettő él, akit elveszíthetnék,
s ezzel űzitek el a rémem?

Ferenczy Béni
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1965 OKT 12
SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

„HIRTELEN JÖTT, ORVUL TÁMADOTT A VÍZ"

Az Árvíz 1965-ről

Könyv az árvízről. Nem tehetek róla, de minduntalan a Kárpáthy Zoltán jut eszembe olvasása közben. Diákkori olvasmányaim első hőse. Az 1854-es dunai árvíz elöntötte a fővárost. A mostani majdnem az egész országot, minden folyónk megáradt.

Jókai Végszót írt regényéhez, hogy egy-egy mondatban megmondja könyve tanulságát, és bevallja: *»A pesti árvíz jeleneténél kissé tovább időztem, mint azt a felvett tárgy egysége kívánta volna, de meg kellett bocsátani magamnak, s remélem, hogy olvasóim is megbocsátják, ha a nagyszerű jelenetnek, melyben ránk nézve annyi tanulsága van, kissé nagyobb teret szenteltem. Amik ott fel vannak hozva, mind históriai emlékek, s alig van közelebb múltunkban szebb és vigasztalóbb pont, mint az, hogy országunk fővárosa miképp lett semmivé, és semmiből miképp emelkedett ki újra, miképp lett szebb, nagyobb, mint volt azelőtt.«*

Ezért érzem azt, hogy egy kissé az árvíz könyve is a Kárpáthy Zoltán. Ez a »mostani«, az *Árvíz 1965*, nemcsak tartalmában új, hanem szándékában is.

»A gondolat, hogy az árvízkárosultak megsegítésére gyűjteményes kötetet jelentessünk meg, akkor született, amikor a védekezés nehezén már túl volt az ország, s amikor elhangzott pártunk és kormányunk felhívása az országos gyűjtés megindítására. A gondolatot tett követte, és az árvíz elleni védekezés szellemében megvalósult összefogás eredményeként ezzel át is nyújtjuk az olvasóknak ezt a kötetet, amely minden bizonnyal emlékezetes marad a magyar könyvkiadás történetében is, hiszen az ötlet és a megvalósítás között mindössze harminc nap telt el« — olvashatjuk a kiadó előszavában.

A rádió és a televízió árvízi jelentéseiből megtanultuk egy kicsit a »vizes« szakmát is. Megtudtuk, mi az a nyúlgát, a buzgár. Ismeretlen helységek neveit oly gyorsan megtanultuk, hogy másnap már azt figyeltük, mi történt ott: Kocson, Bana községben és a többiben.

Nem tudom, eszembe jutott-e akkor, hogy mennyi újságíró dolgozik a helyszínen, töltésen és csónakban, repülőn vagy lábszárig érő, folyton növő árban.

Most meglepődve olvasom a harmincnál is több író, újságíró nevét, akik ott jártak. A könyv grafikáit tizenöten készítették és harmincketten a fényképeket.

Felejthetetlen képek, megrázó sorok:

»A sáros víz kavargott, és majdnem ledöntötte a lábáról. Gázolt az örvénylő vízben, át a nyitott ajtón, a kicsi fény felé. Az öregasszony még mindig ott ült a padlásföljárón, kezébe tartotta a lámpát, és csöndesen sírdogált. Úgy vitte ki karján, föl Kelemenékhez.

Akkor már vagy tizen ültek ott a konyhában. Sárosan, lucskosan, batyukat, dunyhákat, befőttesüvegeket, ruhákat kuporgatva. Az egyik szomszédasszony egy nagy keretes szentképet tartott a karjában. És begyújtották a kályhát, szárították a ruhákat és bámulták egymást, és olyan jók voltak egymáshoz, mint soha máskor.« (Sipos Gyula: Jóság.)

»Hirtelen jött, orvul támadott a víz, / feketén jött, akár az éjszaka, / elnyelte a holdat, a csillagokat, / hörögve, fújtatva tartott felénk, / s elvitte gyönyörű gyermekem« (Keszthelyi Zoltán: Egy apa keresi gyermekét.)

Ferenczy Béni rajza a címoldalon. Nemcsak a keze remeg a művésznek: a szíve is beleremegett a tragédiába. Egy erős férfi feltűrt nadrágban gázol a vízben, karján mellére borulva egy kicsivel. *Féner Tamás* cím nélküli fényképe: Egy középidős férfi kucsmában, esőkabátban, keze imára kulcsolva Szeme lefelé tekint, de valahová nagyon messze, mélyre, lehetne akár az elveszett gyermekét sirató is...

Remekművek születtek. Sorolhatnánk az említettekhez még jó párat. Szentiványi Érettségi bankett című írását, Csohány Gabriella Szia, polgármesterét, Ruffy Péter Margitszigetét...

És Németh László Árvízi példáját. Németh László nem járt se Mohácsnál, se Győrnél, csak a pesti rakpartról látta a Duna »medréből kidagadó mellét«. De ő is ott ült a rádiónál, a tv előtt, s hallotta: »Ez a kötelességünk.« »Hát bizony süppedt, de menni kell.« Ebből mindent megértett: *»Igen, így kell az országos veszéllyel szembenézni, a nemzetet ellene mozgósítani!«*

Horányi Barna

...nyes, Takács — Tarnóczi, Winkler — Dunai, Kertes, Szendi, György, Egyed. Edző: Csabai Lajos. K. Kinizsi: Kovács — Balogh, Filiszár, Zag — Szabó I., Horváth — Jezeri, Simon, Herbel, Göncz, Laczkovics. Edző: Váradi Lajos.

Sorozatos hazai támadások vezették be a mérkőzést. A 9. percben Filiszár miatt szabadrúgáshoz jutott az esztergomi csapat. Szentes lövését Kovács csak nehezen tolta a léc fölé. Aztán újból a Dorogról Esztergomba került csatár célozta meg a kaput. A labda azonban valamivel a léc fölött suhant el. Állandósult az esztergomiak fölénye, a Kinizsi beszorult, Kovács gyakran volt munkában. A 19. percben vezette első valamire való támadását a kaposvári csapat, Simont azonban könnyen elválasztották a labdától az elég energikus esztergomi védők. Aztán Göncz célozta meg a kaput, Horváth azonban biztosan hárította a nem túl erős lövést. Feljött a Kinizsi. Egy Herbel-bomba szállt ham után újból hazai percek következtek. A 32. percben Kovács csak nehezen szedte föl a labdát a kitörő Egyed elől. Beszorult a Kinizsi. Egymás után három veszélyes szabadrúgás következett, ebből a 36. percben gólt is értek el az esztergomiak. **Kertes, a veszélyes szabadrúgáslövő célozta meg a kaput, a visszapattanó labda csak nem tudott kikerülni a 16-oson belülről, végül György kapta meg, s tizenkét méterről védhetetlenül bombázott a hálóba. 1:0.**

A második félidő elején, ha lehet, még nyomasztóbbá vált az esztergomiak fölénye. A 3. percben már gólt kiáltottak a nézők és az esztergomi játékosok, mert Dunai labdája átszállt a kifutó Kovács fölött. Balogh azonban a gólvonalról szögletre vágta a labdát. Negyedóra elteltével változott a kép. Ekkor a Kinizsi kerekedett felül. Ebben az időszakban rendre futottak a kaposvári támadások. Sajnos, elég kevés volt bennük a tervszerűség. Csak távoli

Talán ez bemehetett volna. Kevés helyzete volt a K. Kinizsinek Esztergomban. Egy alkalommal azonban Göncz jól célozta meg a kaput, sajnos a lövésében nem volt kellő erő, így a labda könnyen lett Horváth zsákmánya.

som

A labdarúgó N csoportjában e került sor. A Nag —Nagykanizsai (3500 néző előtt) mény született, i vasutasok állnak zat élén. Figyeln az első négy he rom kanizsai e

Siófo

Siófok, 600 néző. V: Sutyor.

Siófok: Istvándi — Szepesi, Fehér, Fejes — Vörös, Kerényi — Erdei, Sier, Tóth, Papp, Kovács. Edző: Radnai György. K. Vasas: Kovács II. — Kovács I., Szili, Borda — Gál, Zimonyi — Bartos, Laki, Magyar, Gulyás, Fülöp. Változatos mezőnyjáték után a 10. percben a kaposvári védelem jobb oldala kétszer is hibázott. A második hiba után az előrehúzódó Fejes hat-hét méterről szerezte meg az első siófoki gólt. **1:0.** A 16. percben Tóth jól sikerült lövése nyomán rezdült meg a háló. **2:0.** Továbbra is a siófokiak irányítottak, a Vasas csak a mezőnyben adogatott jól. A kapura egyáltalán nem voltak veszélyesek a kaposvári csatárok.

Szünet után sem változott a játék képe. Az 5. percben 11-es gyanús esemény zajlott le a siófoki 16-oson belül, de a játékvezető továbbot intett. A bíró egyébként mindjobban kiengedte kezéből a mérkőzést, s egyre több lett a kemény összecsapás, belemenés. A sorozatos hazai támadások a 28. perben hoztak újabb gólt, amikor Tóth nagy lövése került a kapo vári kapuba. **3:0.** A 31. percbe Szepesi megsérült.

A Somogy megvei rangadó élén iramú, időnként jó játékot hozot A többet támadó hazaiak megér demelten győztek ilyen arányba is. A kaposvári csapat csak a me zőnyben vétette észre magát. Tá madósora teljesen meddő volt Jók: Fehér, Fejes, Tóth, Kovács ill. Szili, Borda, Gál.

Dr. Újvári István

* * *

További eredmények a Délnyugati csoportban

Nagykanizsai Dózsa—Dombóvári Spartacus 1:1, Sárbogárdi Petőfi—Nagymányok 2:1, Nagykanizsai Bányász—Nagykanizsai VTE 2:2, Pécsi EAC—Szekszárdi Dózsa 3:2 Keszthelyi Haladás—Pécsi Ércbányász 3:1, Mohácsi TE—Bajai MTE 1:0, Dombóvári VSE—Lovászi Bányász 3:1.

A bajnoki táblázat állása:

1. NVTE	24	13	6	5	38:26	32
2. DVSE	24	14	3	7	49:31	31
3. N. Dózsa	24	13	4	7	41:23	30
4. N. Bányász	24	11	7	6	53:35	29
5. Siófok	24	12	5	7	36:24	29
6. Baja	24	12	4	8	37:30	28
7. PEAC	24	9	8	7	39:28	26
8. P. Ércb.	24	12	1	11	38:28	25
9. Mohács	24	10	4	10	26:28	24
10. Keszthely	24	10	2	12	40:54	22
11. Lovászi	24	10	2	12	33:48	22
12. Szekszárd	24	8	3	13	31:42	19
13. Nagymányok	24	6	5	13	30:44	17
14. D. Spartacus	24	5	7	12	31:35	17
15. Sárbogárd	24	7	3	14	33:56	17
16. K. Vasas	24	6	4	14	27:40	16

— A totó 13+1 találatos szelvénye: 1 1 1 1 2 x x 2 2 x 2 1 x + 2. 13+1 találatos szelvény nem volt. A 13 találatos szelvényekre (4 db) egyenként 129 301 forint 25 fillért, a 12 találatosakra (60 db) 5746,25, a 11 találatosakra 505, a 10 találatosakra 105 forintot fizetnek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
NÉPSZAVA
1971 MÁR 16
1071
Ferenczy Béni

Szécsi Margit

Március 15

Zsír fogytán, bor apadtán
tengtek a jobbágyfalvak.
Füsttelen tűzhelyeken
főzték a forradalmat.

Nemzetiszín lobogó
röpült a szemek előtt,
behasadt fecskefarka
verte a zöld levegőt.

Félelmetes tavaszidő
láttatott seregeket...
Gyönyörű elgondolni
ezt, ami nem lehetett.

Szép március

Szép Március, szeles, fényes,
sűrű ibolya-fejékes.
Olvad szívemből a bánat,
kitűzhetem öreg kokárdámat.

Szép Március, szeles, fényes,
sűrű ibolya-fejékes.
Csontomat vizeid mossák,
ragyogj nekem, örök világosság!

Ferenczi Beni: Petőfi

Simon István

Lámpaoltás

Gyorsul, igaz; de nem tudom, mégis
az egész élet mihez képest,
hiszen mióta nem az anyám ébreszt,
egyforma volt a magam rohama.

De míg kezem vak automata
módján villanyt olt, hallom a sötét ész
végtelenjéből: „Az olajt ne égesd" —
vagyis pár percre elugrom haza.

S a nevetéstől megint könnyet nyelve
számolgatjuk, míg ágyamból a lámpát
el bírom fújni, hányat hőppen nyelve

s a virtus forró jó árama jár át
ahogy a család gyerekként mulat —
Mára mindez csak egy kézmozdulat.

Jankovich Ferenc

Tavaszi pillanat

Zöld ernyőjét
hirtelen felnyitotta
fejünk feletti a fa —
Remegett száz küllője
ezer kis sugara —
Pedig nem is esett...
Csak a telő Hold hullatott
fényes hűs permetet —

De szért mi csak vittük
szegő szívünk felett —
régen elállt esőben
nyitva felejtett ernyőnk
boldog szerelmesek.

Szocialist
a szakszer

A Csepel Vas- és Fémmű-sek a legjobban működő vállalatok közé tartozik. Az elmúlt öt évben 24 százalékkal nőtt a trösztbe tartozó gyárak termelése, s a felfutás egészét *termelékenységgel* fedezték. A gyárak exportja és nyeresége megduplázódott, miközben a *létszám* 6 százalékkal csökkent.

A munkások keresete 24 százalékkal haladta meg az öt

Streit Ferencné:
...s érzés, hogy gondoskodnak rólunk.

...vvel korábbit. **Nagy gonddal** fejlesztették a béren kívüli juttatásokat is. *A siófoki csa-ádos üdülőbe* évente tíz turnusban kétezer felnőtt és öt-száz gyermek kaphat beutalót. Az mintegy 70 százalékkal ja-vította a korábbi üdülési lehe-tőségeket. A társasház-építési akció keretében 1966 novem-berétől napjainkig 478 *lakást építettek*, adtak át kedvezmé-nyes feltételekkel a dolgozók-nak. A Csepel Művek *egész-ségügyi szolgálatában* 21 üzemorvos, 16 szakorvos vi-gyáz az emberek egészségére.

A gazdálkodás eredményei tehát objektíve lehetővé te-szik, hogy *második otthonuk-nak* tekintsék a gyárat az em-berek. Az objektív lehetőség aprópénzre váltása viszont az

élet minden területen számos szubjektív feltételtől is függ. Mi a helyzet ilyen vonatko-zásban Csepelen? — erre ke-restük a választ.

A *Népszava ankétján* kilenc szocialista brigádvezető: *Erdei István* (Acélmű), *Lengyel László* (Csőgyár), *Gémesi Gyu-la* (Vas- és Acélöntöde), *Papp Deák Dávid* (CSESZÜ), *Sas-vári Józsefné* (Kerékpár- és Varrógépgyár), *Pfundt* Imre (Fémmű), *Gréczi István* (Mo-torkerékpárgyár), *Streit Fe-rencné* (Transzformátorgyár), *Horváth István* (Szerszámgép-gyár) vallott saját és munka-társai közérzetéről és mondott véleményt a legkülönbözőbb témákban a szakszervezet vá-lasztott testületeinek, tisztség-viselőinek tevékenységéről. Az ankéton megfigyelői minő-sében, tapasztalatszerzési szán-dékkal részt vett *Závori László*, a trösztszakszervezeti területi bizottságának újdon-sült titkára is.

Lengyel László:
A túlórázás megszűnése miatt jó néhányan dohognak.

Hol kezdődik és meddig tart az érdekvédelem

Az estébe nyúló eszmecsere részvevői — mintha összebe-széltek volna — *meleg hangú elismeréssel szóltak a szak-szervezet különböző testületei-nek, aktivistáinak önzetlen, ál-dozatkész munkájáról.* A már-már gyanúsnak vélt „áradozás" titkát a későbbiekben az-után közösen fejtettük meg. A jelenlévő szocialista brigádve-zetők *sajátjuknak érzik a szakszervezetet*, mert valamilyen funkciót ők is betöltenek. Így azután érthető, hogy a vi-tathatatlanul létező gyengéket is jóindulatúan, segítőkészen ostorozták. Mindamellett töb-ben hálátlanságnak titulálták az itt-ott előforduló igazságta-lan kifakadásokat, mondván: a szakszervezet tisztségvise-lőinek túlnyomó többsége *tár-sadalmi munkában* igyekszik megfelelni az előlegezett bi-zalomnak, így a legszerényebb cselekedetért is csak *köszönet* *...t* **járhat.**

A „mértékről" azután élénk vita alakult ki. *Gémesi Gyula* és *Gréczi István* szenvedélye-sen bizonygatta, hogy a *Vas- és Acélöntödében* tapasztalha-tó, illetve a *Motorkerékpár-gyárban* nemrégiben felszá-molt rendellenességekért a szakszervezet is felelős.

Gémesi Gyula:

— Az elmúlt években több százmillió forintot költöttek a Vasöntöde I. rekonstrukciójá-ra. *Mégsem tudunk folyama-*

...zással havi négy-rintot is kereset-szést szül továbbá *üzemekkel* kötött *szerződés* is, ame-tében *a tsz munk-torkerékpár terüle-*tak. A huszonnégy-mai tapasztalato-8,50 forintot kapt-azért a munkáért mindössze egyéves kás bizonyítvánnya-ző, mellettem te-tsz-dolgozónak 12 zettek.

Mások úgy vélt *rekonstrukció hi-anyagellátás zavar-szervezet nem vál-lősséget.* A vita *kompromisszumma-*szóban levő proble-molása a *gazdaság tartozik, de a sz-sem nézheti tétlen-*

Závori László:

— Néhány hete *...* átvettem a trösztö-zottsága titkári tis-óta sokat töprenge-*dődik a szakszerv-védelmi, érdekképv-kája.* Egyre nagyo-ződésem, hogy *technikai és morá-megteremtésének az érdekvédelem alapja.* A munkás-nek be a gyárba, zanak. Tevékeny-ményessége dönt-attól függ, hogy vezetés biztosítja-tos munka feltéte-munkahely morál *jól érzik-e magu-rek.*

Gréczi Is...
A tsz-segédüzem... többet kapott ... munkáé...

Erdei István:

— A kohászok helytállnak. A te-sét a létszámhián-dályozza. Pedig *hogy a kemence k-beosztott öt embe-rom is hiányzik,* azonban hihetetle-téssel pótolják munkáját. *Nehéz*

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

A „Kis bibliografiák" — rovatban Ferenczy Béni-bibliografia jelent meg: Bemutatja Ferenczy Béni írói munkásságát, illusztrátori fevékenységét (nem teljes), a róla szóló jelentős írásokat.

Összeállította: Kilágyi Ferenczné: Ferenczy Béni

152-154

KÖNYVTÁROS, Bn. 1968. március XVIII/3

Perenczy Béni, szobrász

Megemlítve: Asszonyi Tamással

kapcsolatban.

Rózsa Gyula: Fokozatok 7.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 30.

Ferenczy Béni sorozata

Megemlítve: Németh Lajos: Modern magyar művészet c. könyvének ismertetésében.

Zoltai Vilmos: Ismerkedjünk a modern művészettel II. 304-305.

KÖNYVTÁRCS, Bp. 1969. március XIX/5.

Ferenczy Béni

Élete legvégén Rembrandt műveiről rajzokat készített, s ezeket Barnáth Aurél tanúsága szerint nagy büszkeséggel mutatta meg.

Engel Károly: Másolatok; Műgyűjtő, 1971. I. 12. sz. l.

Ferenczy Béni

1936-os rajzóm átszellemült, magába mélyedt, meditatív Bartók-arc látható.

Heitler L.: Pécsy Imre Bartók-portréja; Műgyűjtő, 1971. 1. sz. 32. l.

Ferenczy Béni

1936-os ceruzarajza Berény Róbert képe mellett a Bartókról készült alkotásak közül a legismertebb.

Hatler László: Pérely Imre Bartók-portréja; Műgyűjtő, 1971. 1. sz. 32. l.

Ferenczy Béni

Èvchet töltött Mosskuában, tanaly nyugamott önálló tárlata is volt.

Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 25. l.

Ferenczy Béni

műveivel szerepel a XI.

Magyar Képzőművészeti Kiállításon

– emlitve

Pestmegyei Hirlap 1970 április 28

8. old.

Ferenczy Béni

szobrai és érmei szerepelnek

a Ferenczy család kiállításán, Moszkvában

Pesti Napló 1970 május 26
1. old.

MDK

Ferenczy Béni, grafikus, nobrász

Illés Béla portréja:

Repr.

Ferenczy Béni: rajza

106.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1968. február

XVIII./2

Ferenczy Béni
szobrász

Egy időben a reneszánsz ünkány
jellegzetességet ötvözte modern
alkotásaiba.

Geszti László: Olcsai Kiss Zoltán munkássága.
Müvészet, 1971. január - 8.lap

Ferenczy Béni
Szobrai

Ferenczy Béni művészete nagy
hatással volt Kutas László munkás-
ságára.

Losonci Miklós: Kutas László kibontakozása.
Művészet, 1971. április - 26.oldal

Ferenczy Béni
szobrász

Ferenczy Béni fejlődésében homoly szerepe volt Vedresnek, abban hogy Ferenczy elszakadt apja nagybanyai iskolájától is.

Heitler László: Vedres Márkról.
Müvészet, 1971.április - 19.oldal.

Ferenczy Béni

a Tanács köztársaság ideje alatt a 200 koronás pénzjegyen egy allegorikus jelenetet alkotott.

Huszár Lajos: Monnaies de Hongrie, Budapest, 1963. 54

441

B. Ferenczy Béni
rajzai

Méltatás.

Dévényi Iván: Csáktornyai Zoltán
Művészet, 1971.március - 29.lap

Ferenczi béni, szobrász grafikus

MDk

Írás és kép c. könyve esszéit, részben rajzainak, szobrainak, érméinek reprodukcióit tartalmazza.

– : Új magyar írókat bocsát útjára a Magvető 2.l

ESTI HIRLAP

bp. 1960. dec. 28.

Ferenczy Béni, szobrász

MDh

A Krisztinában felállított csodálatosan szép aktszobor alkotója.

Hubay Miklós: Ülő nő a Horváth-kertben 8.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. aug. 23.

MDK

Ferenczy Béni szobrászművész

A Nemzeti Szalonban készülő kiállitása.

(havas): Az idén ismét lesz Nemzeti Kiállitas

Népszava 1959.febr.5. 4.o.

FERENCZY Béni szobrász M.D.K.

néhány évvel ezelőtt II. kiadásban jelen meg
a Képzőművészet iskolája c. könyve.

Ötka Mária: Egy művészkör öt esztendeje
Magyar Nemzet 1962. augusztus 26. 9 .l.

M.D.K.

Ferenczy Béni
szobrász

Véleménye, hogy milyen
legyen a szép könyv. —
Könyvillusztrációhat is hészit

Szij Rezső: A könyv mint műalkotás.
Művészet, 1962. szeptember – 16 lap

Ferenczy Béni

szobrász - grafikus

M.D.K.

Bartok fej uj müve, Lrinyi-plaketthez
való servet készitett, — Méltatás. —
Rajzai a bibliai korból.

Hubay Miklós: Ahol a nap hallgat
Élet és Irodalom 1962. dec. 22 - 8 lap

M.D.K.

Ferenczy Béni
szobrász-grafikus

Ülő akt
Anyagyermekével } repro

Szubay Miklós: Ahol a nap hallgat
Élet és Irodalom, 1962. dec 22 - 9 lap

M.D.K.

Ferenczy Béni

szobrász-grafikus

A fiatal éneles

Ferenczy Rózi } vepro

Mülerem

Fuzulyás

Szabady Miklós: Ahol a nap hallgat.

Élet és Irodalom, 1962. dec. 22-8 lap

Ferenczy Béni

Fényképeket tervezett a
Tanácsköztársaság alatt

N. N. : Pénzverés Csepelen 1919-ben

Csepel 1974 IV. 30

Ferenczy Béni

Rajza, repr.

Kortárs, 1970/6. 956. l.

Ferencsy Béni

Rajzok, repr.

Kortárs, 1970/6. 954. l

Ferencry Béni

Rajza, repr.

Kortárs, 1970/6. 854. l.

Terenozy Rémi

Rajza, repr.

Kortárs, 1970/9 1347/1

Ferenczy Béni

Ferenczy Károly siremlékét /készitette Ferenczy Béni/ emliti

Szinyei-Merse Anna: Kerényi Jenő köztéri szobrai. Budapest, 1969.4.sz.

15. l.

Ferenczy Béni

"...még a Művészeti Direktóriumban is /melynek olyan tagjai vannak, mint Berény Róbert, Ferenczy Béni, Pór Bertalan/ helyet kap Lessner Mmó az építészet, és Kozma Lajos a belsőépitészet és iparmüvészet szakterületének képviseletében."

Major Máté: épitészetünk ügye a Magyar Tanácsköztársaság idején. - Magyar Építömüvészet, 1969.3.sz. 50-51. l.

Ferenczy Béni

művészvel szerepel a XI.

Országos Képzőművészeti Kiállításon

a Műcsarnokban

Népszava 1968 április 14

7. old.

Ferenczy Béni

a Képzőművészeti Főiskola legjelesebb tanárainak egyike.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1281

Ferenczy Béni

80 éve született

Nápszava 1970 junius 18
4. old.

Ferenczy Béni

művei szerepelnek a

Ferenczy-család kiállításán

a Budapesti Történeti Múzeumban

Népszava 1968 június 23

7. old.

Ferenczy Béni

mellszobrát a magyarszigeti
művészsétányon állítják fel

Néprzava 1969 január 11
2. old.

Ferenczy Béni

2 éve halt meg

Nápszava 1969 junius 1
10. old.

Ferenczy Béni

"Genthon ideális kritikus volt. Együtt nőtt fel egy nagy nemzedékkel, a Gresham-csoppttal, melyet szívesen nevezett Budapesti Iskolának. Accsoportosulás szinte minden tagjáról irt monográfiát vagy tanulmán; Bernáthról, Szőnyiről, Ferenczy Béniről, Egryről , Borsos Miklósról, Barcsayról."

Genthon és F.B. barátságát említi:

Kovács Éva: Genthon István /1903-1969/
Mivtört.Ért. 1970. 4.sz. 250-252.l.

Ferenczy Béni

Irás és kép c. könyvéhez írt utónót és katalógust

c. ~~irásáról írt~~

Genthon István 1962-ben.

Kovács Éva: Genthon István megjelent műveinek jegyzéke - Művtört.Ért. 1970. 4.sz. 253-257. l.

257. l.

Ferencz Béni

művészetéről, munkásságáról szóló Genthon-tanulmányok, cikkek felsorolása.

Kovács Éva: Genthon István megjelent müveinek jegyzéke. - Művtört.Ért. 1970.4.sz. 253-257. l.

256.l.-257.l.

Ivancsy Béni

Petőfi - nobrát említi:

S.L.: Szabrok, szobrászok, műtermek. - Budapest, 1969. 1c. sz. 45. 1.

Ferenczy Béni
szobász

v hiváló grafikus is.

A magyarországi műv. tört. I. 530.
Corvina 1971.

Ferenczy Béni
szobrán

~ ről: Szabó Katalin: F. B.
/„Művének kishöngyvtára"/

A magyarországi műv. tört. I. 534.
Corvina 1971.

Ferenczy Béni
szobrán

v díl: François Gachot
/Bp. 1948/

A magyarországi műv. tört. I. 533.
Corvina 1971.

1-es számu cédula M.D.K.

Ferenczy Béni

Fénykép a müvészről mütermében. Egy másik fénykép ugyancsak a müvészről és egy harmadik feleségével együtt ábrázolja "..egy régebbi elragadó alkotás.."-sal együtt.
Terjedelmes közlemény számol be arról, hogy a müvész betegsége óta miképen dolgozik és mit alkotott betegsége utáni időszakaszban. Beszélni alig tud, balkézzel rajzol és dolgozik. Szobrokat is készit, de a szerszámot nem tudja megfogni, három ujját használja a formázáshoz. Egyik müve az "Aranykor" amely kiállitáson is szerepelt. Most plasztilinnel dolgozik egy kis fiu alakon./

Gách Marianna: Ferenczy Béni mütermében c. Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. nov. 30. VI. évf. 48. sz. 3-6. lapokon.

2-es számú cédula. M.D.K.

Ferenczy Béni

Betegsége után "uj stilus"-t kezdett. Rajzol és fest, főleg akvarelleket. Régebben grafikáit szinezte, most festményei százszámra hevernek mütermében,- mint a beszámoló mondja. Virágot, fákat, vázákat, lámpákat ablakot fest/balkézzel/
Tavaly elkészitette édesapja siremlékét, amelyet a temetőben már fel is állitottak 160 X 90-es nagyságban. Az "uj Bartók fej"-ről is beszél az interju során az iró, melyet két évvel ezelőt készitett a müvész.

Gách Marianne: Ferenczy Béni mütermében c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. nov. 30. VI.
évf. 48. sz. 3-6. lapokon.

M.D.K.

Ferenczy Béni

"A művészet csodája" cimmel hozza a lap Gách Marianne interjuját a művésszel. Fényképfelvétel a művészről munkaközben, amint uj művén, -"Lány a buzában" c. szobrán-dolgozik.
Jobb keze tiz évvel ezelőtt bénult meg, felgyógyulása óta balkézzel dolgozik.
Igen sok akvarellt fest az évszakonként változó virágokról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. dec. 23.
X. évf. 51. sz. 12-13. lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KORTÁRS

Ferenczy Béni

1962 AUG 11.

1021

(FERENCZY BÉNI *rajza*)

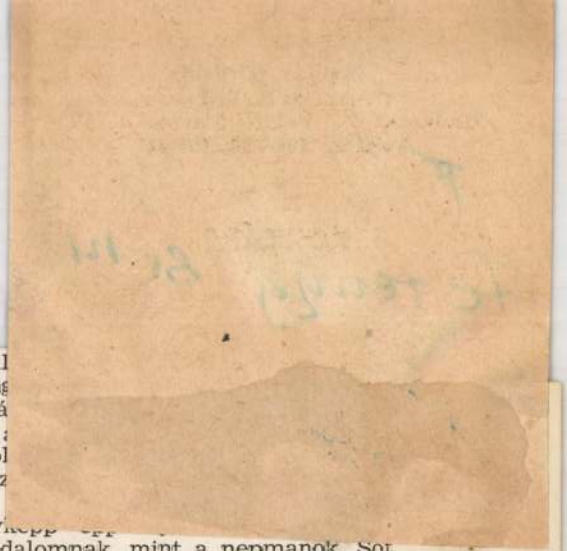

éves katonáskodás poklából egyszerre belecsöppen a NEP-korszakba, az új gazdasági politika vámszedőinek és piócáinak alvilágába. Az ellentét riasztó és kiábrándító: ott a hősiesség, az önfeláldozás, a halálfélelmet semmibe vevő bátorság, a bajtársiasság — itt a dőzsölő, bundás nepmanok, fölcicomázott, gyűrűskezű asszonyaik és szeretőik, árutól roskadozó üzletek, ahol nem a harcosok vásárolnak. Mi történt a forradalommal? Elárulták? Vagy elbukott? Avagy csak szép álom volt eleitől fogva? Veksin eleinte még magabiztos, nem törődik azzal, hogy korog a gyomra, míg a kupecek kaviárt és lazacot zabálnak, szája sarkában a gőgös, lenéző mosoly még azt jelenti: „Én akartam, tehát lett, ha megtiltom, elmúlik!" Egyelőre még úgy érzi, ő az úr az országban, s ami történt, őáltala és érte történt. De hite egyre fogy, s végül az önérzetét ért egyetlen fájdalmas tűszúrás elegendő, hogy fölénye és gőgje összeomoljék, s egy hajnalig tartó ivászatban sirassa el tönkrement, elrontott életét. S attól az éjszakától kezdve Veksin újra komisszár lesz, nem vöröskatonák, hanem tolvajok, kasszafúrók, falbontók,

Csikil
szólag
tákná
van
rászól
„Hasz
már
mény
forradalomnak, mint a nepmanok. Sőt, még veszedelmesebbek, mert a nép sokszor akarva-akaratlanul velük azonosítja a forradalmárokat. Így érthető, hogy Veksin inkább zsiványnak akarja látni egyetlen cimboráját, Szanykát is, mintsem, hogy ezekhez hasonuljon.

Mityka Veksin kétségtelenül rokonszenvesebb, hisz nem egyszerű tolvaj, mégcsak nem is csupán az alvilág királya; legpontosabban talán úgy jellemezhetnénk, hogy moralista tolvaj. Azon az éjszakán, amikor végképp összeomlik benne a hit, szinte eszelősen hajtogatja: „És én *ezekért* embert öltem!" Nem a nélkülözéses esztendőket, legszebb éveit siratja, nem a maga és bajtársai vérét, nem azt, hogy százszor is kockáztatta az életét — hanem csak azt, hogy ezért a csürhéért, ezért a rongy népségért *embert ölt*. A lelkiismeretfurdalás végigkíséri az egész regényen, s Firszov,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1971 ÁPR 17

1071

ILLÉS ENDRE:

NÉMETH LÁSZLÓ KÖSZÖNTÉSE

Festők ismerik a titkot: a színhatás nemcsak egy-egy szín erejétől függ, hanem a szomszédságtól is — az égő vörös elhidegülhet, ha melléje narancssárga kerül, viszont átmelegszik egy hideg kék szomszédságában. Plutarkhosz párhuzamos életrajzai is erre a szomszédságra épülnek. Nemcsak egy írói ötlet bújik meg bennük: az ő Coriolanusa valóban teljesebb attól, hogy átragyogtatja rajta a görög Alkibiadészt, és Julius Caesarja árnyaltabb Nagy Sándor fényében. Idehaza is bőven akadnak ilyen nagy példák, egymást megvilágító, már-már szétválaszthatatlan életművek: ilyen Petőfi és Arany egysége is, vagy Bartók és Kodály különkülön világa, s egymást mégis erősítő barátsága.

Ösztönző módszer — de ki lehetne az az írótárs, akinek portréját, komoly tanulsággal, Németh László élete, hetven éve mellé állíthatnám?

Csak ő maga.

Valóban ő maga.

Mert éterlángszerű, ragyogó, nyugtalan életművének lobogását, feszültségét, az egymásra törő érzelmeket, csalódásokat, újrakezdéseket, a csillapíthatatlan igazságkeresést éppen ilyen plutarkhoszi portréban érthetem meg és értethetem meg legjobban. Olyan kettős portréban, mely Németh Lászlót önmagával szembesíti, színeit a szomszédos és a kiegészítő színekkel mélyíti el.

Hadd mondjam ki rögtön a legfontosabbat: igazában édenalapító ő, fiatalkori műveiben a csillogó, ifjú figyelem és értelem ugyanazt a boldog, megváltó álmot hozná le a magyar valóságba, mint a későbbi nagy regények, a forró drámák; mindig olyan hősöket választ, akik nem keresik, hanem maguk akarják megvalósítani — itt, közöttünk, nekünk, velünk — a szellemi és anyagi Édenkertet, a közösség s önmaguk életét kiteljesítve; és ez az édenalapító Németh László — saját vallomásának szavaival — „az életet boldog játékká varázsoló természetek közé tartoznék voltaképpen", ha álmait és kertjeit nem dúlná fel konokul a két háború közt merevgörcsbe dermedt magyar történelem.

És máris felvillanthatom az elképzelt plutarkhoszi kettős másik alakját: az édenalapító mellett azt a másik írót, a szétrombolt, megcsúfolt, feladott Édenkertek testvér-íróját, a komor igazságtevőt, aki nem tudja és nem is akarja megfosztani szemét a bukás látványától — legnagyobb művei, a Gyász, az Iszony, az Égető Eszter, a történelmi és társadalmi drámák hosszú sora, a Villámfénynél csakúgy, mint a Széchenyi, a Szörnyeteg, a II. József, de még nagy, kötetnyi terjedelmű tanulmányai is, például a Berzsenyi, mind-mind a nagyotakarás, és végkifejletükben mégis a rombadőlés, a szétfoszló Édenkertek megrázó látványai.

Így forrósodnak át Németh László életművében — mint a festők vásznain — az álom meleg színei a valóság hideg, kemény fényei mellett. Mindegyik hőse elmondhatná magáról egyik drámahősének, VII. Gergelynek búcsúzó szavait: „Szerettem az igazságot — ezért halok meg száműzetésben".

De az ő száműzöttei mégsem tudnak meghalni, életsorsot cserélve valamiképpen mindannyian visszatérnek a száműzetésből — Németh László megrázó élet-drámái mindig felrázó, új életet igérő és új életet kezdő drámák.

Camus-t kell idéznem, a boldognak elképzelt Sziszifosz írójáť: „Minden alkotó éppen legszembeötlőbb erényeinek súlya alatt roskadozik".

Roskadozik Németh László is a különböző súlyok alatt, a lezúduló történelem, a rátörő betegségek szorításában, de vállalkozó kedve olyan erő, amit a mostoha valóság sem törhet meg. Olyan hivő és erős író ő, aki éppen az utóbbi években megvalósult álmokhoz is el tudott jutni: a széttört kiscsalád hősnője megtalálja a maga tágabb lélegzetű nagy családját, és legutóbbi regényének gyengéd színekkel festett figurája, az Irgalom Ágnese, enyhíteni tudja a rábízott néhány ember életét a békítő irgalom ajándékával.

Az Iszonyban Németh László kimondja: „Az emberek viszonyát nem az határozza meg, mit érnek, hanem hogy mit akarnak egymás életében." Ő tegnap és ma — mindig — a legtöbbet akarta: a régi nemzeti amnéziák helyébe az emelkedő lelkek mosolyát.

Több évtized felhőtlen barátságával, szeretetével köszöntöm hetvenéves barátomat, s köszönöm hívei, olvasói, mindannyiunk nevében írásainak, harcainak, csalódásainak, sikereinek forró élményét.

Ferenczy Béni rajza

GARAI GÁBOR:

ERŐS ÉS IGAZ

Jó az, ha egy ország és nép egy másik országban és népében erős és igaz barátra talál — gondolom most, az SZKP XXIV. kongresszusa határozatainak és egyéb dokumentumainak olvasása közben —; különösen jó, ha — mint nekünk, magyaroknak — a múltból ilyesféle barátságról jóformán nincsenek történelmi emlékeink.,

Teljesen természetes pedig, hogy a népek — kicsik és nagyok egyaránt, hiszen sem az igazság, sem a benső erő nem a nagy számok függvénye — ilyen barátságra vágynak, hiszen ilyet kíván magának az egyes ember is: a jó barát legyen lelkében és cselekedeteiben erős és igaz.

Valahányszor a Szovjetunióban jártam, hazatérve úgy éreztem: eggyel-kettővel ismét gyarapodott ottani barátaim száma. Olyan emberekkel, akiknek hűségében mindenkor megbízhatok. S gyakran gondolok arra: aki szovjet emberek között nem tud barátokra lelni, nézzen nagyon mélyen magába: [illegible] van a hiba.

ötvennégy év történetére visszatekintve, jelentőségében talán csak a lenini villamosítási tervhez hasonlítható — hatalmas programja; erről a külpolitika következetes békeakarata és internacionalizmusa. Erről vallanak a kulturális politika — Leonyid Brezsnyev beszámolójában kifejtett — elvei is: Nyugaton — s a borúlátók minálunk is — hiába remélték, vagy félték a „fagyos idő" visszatértét, a kongresszus higgadtan foglalt állást a kétfrontos harc folytatása mellett, magától értetődően elismerte a szocialista realizmus talaján különféle stílusváltozatok létjogosultságát, s a kritikától elvhűséget, törődést és tapintatot követelt.

És az erő és igazság együttes jelenlétét érzem — talán mindenekfelett — a szovjet nép életszínvonalának az új ötéves tervben előirányzott lendületes emelésében. „Mit bírtak el, mit éltek ők át" — jut eszembe megint Voznyeszenszkij verse. S így folytatnám prózában: hányszor kellett lemonda-

Kecskeméti Kálmán: Tanulmány

NEMES GYÖRGY:

PJATYILETKA

Egyetemi hallgató voltam, méghozzá közgazdász, s ennek már kereken negyven esztendeje, amikor egy szakmába vágó különös könyv jelent meg Magyarországon. A 30-as évek legelejének furcsaságát és ellentmondásosságát bizonyította, hogy egy nagybirtokos és felsőházi tag, bizonyos Károlyi Imre gróf jelentette meg A kafeslett, nemcsak magamnak s nemzedékemnek, hanem az utánunk következőknek is, s két év múlva megismerkedhettünk azokkal, akik polgárháborúban, nélkülözések közepett, állva és visszaverve a betolakodók ostromát, megteremtették és megőrizték a munkások és parasztok hatalmát — a szovjet emberekkel.

nem egyszerűen tény, amellyel nem lehet vitatkozni, hanem egyszersmind a világbéke garanciája is. Nem lehet ugyanis eléggé hangsúlyozni, hogy ez a mérhetetlen anyagi és emberi erőforrás nem másért — a szocializmusért létezik.

Az elsőtől a kilencedikig, jól tudjuk, nem volt síma az út. Ke-

MDK.

Ferenczy Béni

Hiradás szoborvásárlásról

Hétfői Hirek 1967 jan.2.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Szentendrén született,
Grafikáit , szobrait, érmeit Hollandiában a hágai
városi muezumban állitották ki,
Hága után kiállitás Brüsszelben,

Hirek

Pest megyei Hirlap 1966. jan. 20. 5.1.

Ferenczy Béni szobrász M.D.K.

Van-Gogh-érem 1936

A világ első Van Gogh érme Ferenczy Béni munkája

Magyar Nemzet 1967. jan. 5. 4.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász/1890-/

Jeles magyar szobrász

M.Kiss Pál: Művészetről mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

M.D.K.

Ferenczy

Ferenczy Béni, szobrász/1890-/

MDK

Ferenczy Béni

neve emlitve

Szőnyi István emlékkiáll. N.Gal. 1963.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállitási kritika

Kritika 1966 dec.p.39.

MDK.

Ferenczy Béni

Atalanta 1937

Kritika 1966 dec.

MDK.

Ferenczy Béni

Női torzó

Kritika 1966 dec.

Ferenczy Béni

Csoportkiállításon szerepelt a Tanács Galéri-
ában.

9ft 1935. I. 20.

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.N.

Javasolja a szerző a Várban
Ferenczy Béni Petőfi szobrának
a felállítását.

Jánosy István: Ferenczy szobrot a Várba!
Élet és Irodalom, 1967. julius 1 – 11 lap

M.D.4

Ferenczy Béni
portrait

Schaár Erzsébet művészetét
méltatta.

Frank János: Schaár Erzsébetről
Élet és Irodalom, 1967. jul. 15 - 8. lap.

MDK

Ferenczy béni, nobrán

Ferenczy béni kénítette az első Van Gogh – ciemportrét, dr. Marc Edo Tralbaut belga művészeti tudós nevint.

— : Hír

6

ESTI HIRLAP Bp. 1967 7. febr. 17.

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

Jún. 22-én helyezték el hamvait a művészparcellában.

– : Ferencsy Béni hamvai a Kerepesi temetőben

7

NÉPSZABADSÁG Bp.: 1964. jún. 23.

Ferenczy Béni

Irás és kép c müvéről /1961./ beszámoló

Paál Ákos: Könyvismertetés
Rajzta nitás 1962. VI.sz. 32.l.

Ferenczy Béni

A Magyar Nemzeti Galéria legszebb grafikáiból és érmeiből rendezett kiállitásán szerepelt müvo.

Hirek néhány sorban

Rajztanitás 1959. V.sz. 32.l.

Ferenczy Béna

Pataky Dénes: A magyar rajzművészet c. könyvében ir róla,
Krétarajzok.

M.Kiss Pál könyvismertetése
Rajztanitás 1961. II.sz. 31.l.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 juli.15.

MCK.

Ferencsy Béni, szobrász

Jún. 8-án temették a Kerepesi temetőben. Hamvait édesapja, Ferencsy Károly sírjánál helyezik el.

– : Búcsú Ferencsy Bénitől 7

NÉPSZABADSÁG B[illegible], 1967. jún. 9.

Ferenczy Béni, szobrász

Jún. 8-án lesz búcsúztatása

a Kerepesi temetőben.

– : Halálozás 11

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 7.

Ferenczy Béni, szobrász

Az V. kongresszus óta elhúnyt
művének egyike.

–: Megkezdődött a Művészeti Szakszervezetek
Szövetségének VI. kongresszusa

6

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 6.

Ferenczy Béni, nobrász

1890 - 1967

1967. jún. 2-án helvenhét éves korá-
ban meghalt.
R. Gy. [Rózsa Gyula] nekrológja
figyelmet érdemel.

R. Gy.: Ferenczy Béni 7

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 1 - 3.

MEK

Ferencsy Béni, szobrász

Jún. 8-án lesz hamvasztás előtti búcsúztatása a Kerepesi temetőben.

— : Hf —

8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 6.

MDK

Ferencsy Béni, festőművész

Hamvait édesapja, Ferencsy Károly sírjánál helyezik el.

– : Hír

8

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967. jún. 20.

M.D.K. Ferenczy Béni

Ferenczy Béni, szobrász

Arany János érem, előlap. Fekete repr. A petőfi Irod. Múz. gyüjtéséből. 128.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Az íróportrék gyüjtésének múltjáról. 123.o.

A Petőfi Irod. Múz. Évkönyve. 1963. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp. 1963

M.D.K.

-1-

...zy Béni, szobrász

Horváth kertben álló „Fürdő-
ző nő" c. szobrát közli a lap az elül
ső borító lap belső. egész oldalán.

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 6. sz. 1. old.

Ferenczy Béni, szobrász M.D.K.

---

hatáláról, külön nekrológ helyett kortársak írásaival igen szépen emlékezik meg a lap. Közli továbbá egy késői fényképét, amint balkezzel dolgozik, és négy művének fényképét, amiket nélkül:

1) Lépő női akt
2) Reliet-részlet

./.

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 6. sz. 34-35 old.

Ferenczy Béni, szobrász

M.D.K.

... 3) A Petőfi-szobor feje (szemből)

4) A Bartók portré-szobor profilból

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 6. sz. 35. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Nemes Lampérth József emlékéremterv, 1933.

repr.

Molnár Zsuzsa: Nemes Lampérth, Bp. 1966. 23. l.

Ferencsy Béla

Bartók Béla az Népe (rajz, rajzó)

Négmava 1965 nap. 26

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.

A művész Szentendrén 1890
punis 18 án született. Tíz
nappal 77 születésnapja előtt
temették el Budapesten.

Frank János: Ferenczy Béni
Élet és Irodalom, 1967. punis 10 - 6 lap.

M.D.

Ferenczy Béni
szobrász - grafikus

Méltatás.

Zelk Zoltán: Két szó
Élet és Irodalom, 1967. jun. 17 - 1 lap

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1941. kollektiv kiállitáson vesz részt az Almásy-Faleki Éva müvészeti intézetben, volt Ernst Muzeum .

Dési Huber Istvánné: Dési Huber István, Bp. 1964. 206.l.

Ferenczy Béni, szobrász

Bölöni már első bemutatkozásán felfedezte Ferenczy Béni rendkívüli tehetségét.

T. Á.: Bölöni György: Képek Között 7

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967 máj. 31.

Ferenczy Béni

A New York-ból a Hungáriási c. szemle - rovatban mutáni művéri éslérél emelés ki.

Irodalomtörténeti Kölcsönzés, Bp. 1967 116 l. Dévényi Ivánc.

MDK

Ferenczy Béni szobrai

a belgiumi Middelheimben

kiállításának műveiből.

–: Magyar szobrászok nemzetközi

kiállításon 7

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967 máj. 16.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 juli.6.

MDK.

Ferenczy Béni

Kiállítási hír

Magyar Nemzet 1957 július 6.

H. Dk

Ferenczy Béni
nobrass

A kerepesi temetőben nagy
vérvét mellett búcsutatlak
el Ferenczy Béni.

— : —

Nők lapja, 1967. jun. 17 - 2 lap

M D/

Ferenczy Béni
nobrász

1932 től 1935-ig a Szovjetunióban
élt, majd 1936-ban Budapestre jött a
kiváló művész.

Frank János: Ferenczy Béni
Élet és Irodalom, 1967. junius - 6 lap

M.D.

Ferenczy Béni
(rotrási)

1959-ben még a Nemzeti
Szalonban volt a legnagyobb
itthoni kiállítása, 1963-ban a
bécsi künstlerhaus mutatott be
gyűjteményéből.

Frank János: Ferenczy Béni
Élet és Irodalom, 1967. junius 10-6 lap

M.D.4

Ferenczy Béni
szobrász

Hatalmas kisplasztikai és
erémanyagot hagyott hátra.
Számtalan rajzot, akvarellt,
művészete íráschat és memo-
ait készített.

Frank János: Ferenczy Béni
Élet és Irodalom, 1967. június 10-6 lap.

M. DK

Ferenczy Béni
szobrász

1916-ban szerepelt először családi
kiállítások az Ernst Museumban.
1920-ban a Tanácshöztársaság bukása
után Pozsonyba, majd Becsbe emigrált.

Frank János: Ferenczy Béni
Élet és Irodalom, 1967. jun. 10-6 lap

M.D.!

Ferenczy Béni
szobrász

Nagybányán nőtt fel, ott kezdett festeni és mintázni, olaszországi és müncheni tanulmányutjai után Párizsba szent.

Frank János: Ferenczy Béni
Élet és Szodalom, 1967. jun. 10–6 kep

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Petőfi-szobra az első igazán jó Petőfi-ábrázolás. Az időközben elő-rázárvolt daguerrotyp-felvétel hitelesítette a szobrászművész alkotá-sát.

fenczik flóra: Fotoriporter a gyógyáporban 2

ESTI HIRLAP 1966. nov. 24.

MDK

Ferenczy Béni

Cs. Nagy Zsuzsa cikke

Mivészet 1968 7.p.lo-13.

ÉSZETVÉDELMI HIVATAL
. EGYETEM TÉR 5.
ON: 385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 OKT 3.

Ferenczy Béni

NÉPSZABADSÁG

*

A FERENCZY BÉNI EMLÉKÉNEK szentelt I. országos kisplasztikai biennalét vasárnap délelőtt nyitották meg Pécsett a Tudomány és Technika Házának kiállítási csarnokában.

*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Ferenczy Béni

1967 OKT 3

Az első országos kisplasztikai biennálé

A közelmúltban elhunyt Ferenczy Béni emlékének szentelt I. országos kisplasztikai biennálét Palkó Sándor, a Baranya megyei tanács vb-elnöke, az MSZMP KB tagja nyitotta meg vasárnap délelőtt Pécsett. Az országos seregszemlének számító biennálén 51 művész több mint száz válogatott, zsürizett kisplasztikai alkotása látható. A jövőben kétévenként megismétlődő országos kisplasztikai kiállításnak Pécs, illetve Baranya megye ad hajlékot.

A zsüri a 10 000 forintos első díjat Kiss Nagy András „Tavaszünnep" című éremsorozatának, a 7000 forintos második díjat Lesenyei Márta „Tükrös fej" című alkotásának, a harmadik díjat pedig Németh Mihály „Nyár" című kisplasztikájának ítélte. Rétfalvi Sándor fiatal pécsi képzőművész „Leány bárránnyal" című szobra — amelyet az október 23-i kezdettel a megyében lezajló III. magyar filmszemle fődíjának céljára vásároltak meg — a megyei és a városi tanács különdíját kapta.

A kiállított tárgyak legjobbjait egyébként a Baranya megyei és a pécsi városi tanács, valamint a megye üzemei, intézményei megvásárolják. A vásárlások jelentős részét lebonyolító Janus Pannonius Múzeum célja az, hogy a Pécsett lévő modern magyar képtár mintegy másfélezer értékes alkotást őrző anyagát — köztük Ferenczy Béni munkáit — a modern hazai kisplasztika reprezentáns alkotásaival egészítse ki.

SZOLNOK megyei Nép

TARKA BARKA

— Képzeld, kalandom akadt — meséli a felesegem. — Már az értekezlet elején feltűnt, hogy egy kicsit kopaszodó, de amúgy igen jó kiállású kartárs kitartóan nézegei. A szünetben azután odaült mellém, feketét és ásványvizet hozott. Beszélgettünk erről, arról —, majd sokatmondóan megkérdezte: meddig dolgozom.

A közt
és a „va

Szolnok város tisztaságának érdekében és a köztisztaságot megsértők bírálatára már számos cikk jelent meg lapunk hasábjain. Az utcák és középületek tisztasága azonban nem javult szembetűnően. Nem azért, mintha a városi tanács vb városgazdálkodási intézménye nem tenne meg mindent a köztisztaság érdekében — lehetőségeinek határain be-

Veszélyessé vál

Ferenczy Béni

3 szobor az V. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás
Északmagyarország 1959. okt. 30. 4.l.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Aranykor c. kis kompozíciója

klasszikus humánummal telitett.

Rózsa Gyula: XI. Magyar képzőművészeti kiállítás

9

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

Ferenczy Bém.

Zsuzsanna c. műve ~~[illegible]~~ (eml.)
szerepel a IX. Magy. Kép. műv.
kiállításon a Műcsarnokban

Magyar Hjusóg 1962 V. 5

M.D.Y.

Ferenczy Béni
szobrász

Néhány műve szerepel a
tartalom

Lánczi Sándor: Előhang a XI.-hez.
Művészet, 1968. ápvilis – 40 lap.

MDK

Ferenczy Béni

Ady Endre, br.

Bartók Béla, br.

Lótanulmány, br.

Meller Simon, br.

Bem József, br.

A magyar müvészet kiáll.Párizsban. Szépm.Muz.1966.

s helye: .....

Ferenczy Béni (1890–)

Fürdő nő. F B – 1946.

Cer. 486 × 313 mm. Ltn.: 1946-3904

Magyar rajz és arvarell. A XIX. és a XX. század. A zat. bev. Oelmacher Anna.

Bp. 1959

42

MDk

Ferenczy Béni, szobrász

Anya gyermekével c. bronzszobra látható
A felszabadult Budapest művészete című
kiállításon.

Ülő nő c. szobrát a Horváth-Kertben állít-
ják fel.

–: Dózsa-emlékmű, Ifjúság kútja, freskók,
mozaiktervek 2. l.

ESTI HIRLAP

Bp. 1960. nov. 19.

MDK

Ferenczy Béni szobrász

Margitai Ernő cikke, Magyar Iparművészet, 1919. 50-52, 61-62.l.

Ferenczy Béni MDK

terr. szobor, Vigh Tamás alkotása

Mucs.kiáll. 1954.ápr. Fényes A.terem

MDK

Ferenczy Béni

neve említve

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A.terem

MDK

Ferenczy Béni

neve előszóban emlitve.

Mücs. kiáll. Fényes A.terem, 1955. okt.

MDK

Ferenczy Béni

Vetkőző nő, br.

Miskolci kiáll.I. Herman O.Muz. 1955. 22. 1.

MDK

Ferenczy Béni

Fiu akt, br.

Leányka akt, br.

Két nő fürdőben, br.

Tompa Kálmán képzőművészeti gyüjt. Rippl
Rónai Muz. Kaposvár 1966.ápr.

MDK

Ferenczy Béni

Danae, br.

20. sz.i m. festészet és szobrászat N.Gal.
és Móra F.Muz. Szeged 1966.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

székesfehérvári kiállításának megnyitó beszédében Hubay Miklós drámai szavakkal jellemzi a művészben – betegsége folytán – beállott változást, melyet azonban a teremtő akarat a tragikumból a visszaemlékezések idillikus összhangjába tudja visszavarázsolni.

Fejér megyei Szemle, 1965. 1. sz. 181-183. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 NOV
JELENKOR

Ferenczy Béni

1021

A JELENKOR KRÓNIKÁJA

OKTÓBER 1-ÉN nyílt meg Pécsett az I. országos kisplasztikai biennale. Palkó Sándor, Baranya megye Tanácsának elnöke adta át a zsüri döntése alapján a díjakat. Az első díjat Kiss Nagy András a Tavaszünnep című éremsorozat alkotója kapta, a másodikat Lessenyei Márta: Tükrös fej, a harmadikat Németh Mihály: Nyár című művéért. Baranya megye és Pécs város különdíját Réthalvi Sándornak ítélték Lány, báránnyal című alkotásáért, amely egyben a III. magyar játéktilmszemle fődíja.

*

A MAGYAR ÍRÓK SZÖVETSÉGE DÉL-DUNÁNTÚLI CSOPORTJA október 10-én vitát rendezett folyóiratunk 7–8–9. számáról. A vitaindító előadást *Csányi László* író, szerkesztő tartotta. Részletesen elemezte a folyóirat-számok tanulmányait és kritikai anyagát, legkiegyensúlyozottabbnak a lírai rovatot tartotta. Előadását élénk vita követte, melyben felszólalt többek között Angyal Endre, Csorba Győző, Ordas Iván és Szederkényi Ervin, a folyóirat munkatársai és rovatvezetői.

*

A MÚZEUMI HÓNAP keretében nyitották meg Pécsett az újjárendezett és kibővített Modern Magyar Képtárt, és a Forgács Hann Erzsébet emlékgyűjteményt. A magyar huszadik századi piktúrának, a Nemzeti Galéria után következő, legteljesebb, legreprezentánsabb anyagának kiállítását olyan adományozóknak köszönheti Pécs városa, mint dr. Gegesi Kiss Pál, dr. Tompa Kálmán. A képtárban 120 képet, 30 grafikát és kisplasztikai anyagot helyeztek el, az utóbbiban Ferenczy Béni, Borsos Miklós és Vilt Tibor alkotásaival ismerkedhetnek meg a látogatók.

*

A MAGYAR–JUGOSZLÁV kulturális csereegyezmény keretében október 18-án magyar íróküldöttség utazott Jugoszláviába. A küldöttség tagjai – *Darvas József, Csorba Győző, Gyárfás Miklós, Nagy László, Palotai Boris, Pilinszky János* és *Szederkényi Ervin* – részt vettek a Belgrádban rendezett nemzetközi szimpozionon, a kragujeváci fasiszta vérengzés évfordulója alkalmából tartott emlékünnepségen, és irodalmi esteken szerepeltek Belgrádban, Kragujevácon és Újvidéken.

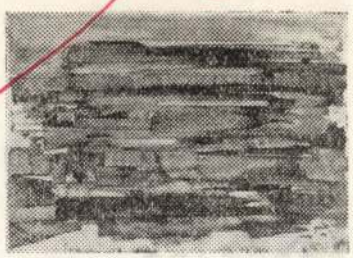

BARTHA LÁSZLÓ nyáron festett húsz képéből rendezett kiállítást a Janus Pannonius Múzeum Pécsett, a Bartók klubban. A kiállítást Szabó Júlia, a Magyar Nemzeti Galéria művészettörténésze nyitotta meg, s méltatta a jelenlévő Bartha László művészetét. A kiállítás anyagát a közeljövőben a londoni Galeria Gimpel Filsben mutatják be.

*

OKTÓBER 5-én Pécsre érkezett és öt napot töltött itt *Dusko Trifunovics* költő, a *Život* c. Szarajevoban megjelenő jugoszláv irodalmi folyóirat szerkesztője. Dusko Trifunovics Pécs irodalmi és művészeti életéről szóló irodalmi riportjához gyűjtött anyagot, amely folyóiratában jelenik meg. A tehetséges fiatal költőt decemberi számunkban mutatjuk be olvasóinknak.

*

OKTÓBER 1-én Esztergomban, 20-án pedig Veszprémben nyílt meg Végvári I. János festőművész kiállítása. A bemutatott művek többsége a művész tavalyi négyhónapos nyugat-európai tanulmányútjához fűződik. A kiállított anyag ismertetésére visszatérünk.

*

KÉT KÖTETTEL jelentkezik 1968 első negyedében *Kende Sándor* író. A Szépirodalmi Kiadónál *Felmentő ítélet* című regénye van előkészületben, melyből folyóiratunkban részletet mutattunk be. *Fekete vakáció* című regénye a Móra Kiadó Kozmosz-sorozatában jelenik meg, s a komlói fiatalok életével foglalkozik.

*

A KÉT KAPOLI FARAGÓMŰVÉSZETE cimmel emlékkiállítás nyílt szeptember 30-án Pécsett a Janus Pannonius Múzeum néprajzi osztályán. A megnyitón megjelent ifj. Kapoli Antal faragóművész. A közeljövőben nyílik meg Somogyhárságy községben a Kapoli-emlékmúzeum, melyben id. Kapoli Antal Kossuth-díjas faragóművész munkáin kívül látható lesz a Kapoli dinasztia apáról fiúra szálló művészetének sok alkotása.

*

A BARANYA MEGYEI TANÁCS művelődési osztálya és a Janus Pannonius Múzeum helytörténeti osztálya a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének 50. évfordulója alkalmából pályázatot hirdetett. Pályázni lehet: olyan kutatási eredményeket felmutató, összegező, vagy forrásközlő helytörténeti tanulmánnyal, mely a forradalom pécs–baranyai hatásával, a munkásmozgalom helyi alakjainak életével, tevékenységével, a KMP megalakulása eseményeivel vagy a forradalom pécs–baranyai hatását bemutató tárgyi emlékekkel foglalkozik. Az egyéni, vagy közös pályázatok beadási határideje: 1967. november 15.

*

ECK IMRE, a pécsi balettegyüttes igazgatója a bécsi Volksoper társulatának tanítja be Kodály Háry Jánosának táncbetétjeit. Az újszerű rendezői felfogásban a balettnek nagy szerepet juttatnak a decemberi bemutatón.

M.D.V.

Ferenczy Béni
szobrász

1964-ben Szikesfehérvárott,
1965-ben Hágában rendezték
Ferenczy Béni kiállítást.

Frank János: Ferenczy Béni
Élet és Irodalom, 1967. junius 10-6 lap

Ferenczy Béni

MDK

Ülő akt, torzó, bronz

Németh László arcképe, bronz

Leányportré, bronz

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

M.D 6/1

Ferenczy Béni
grafikus-szobrász

Grafikáit a Magus 1 Felmszinkiar
előcsarnokában mutatta be.

—: Kiállítások.
Művészet, 1967. április – 47 lap

M:D.Y

Ferenczy Béni

szobrász - grafikus

Megemlékezés a 77 éves korában
meghalt kiváló művészről.

Juhász Ferenc: Könnyek Ferenczy Béni holt szívére
Élet és Irodalom, 1967. junius 10 - 6 lap

M.D.K.

Ferenczy Béni

szobász

„A művész felesége"

(repro)

Julián Ferenc: Könnyek Ferenczy Béni holt szívére

Élet és Szodalom, 1967. jnnus 10 - 6 lap

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Kovács Péter "Ferenczy Béni legújabb müvei" cimmel cikket irt a Müvészetben. 5.1964. 44-45. 148.o.

Jelentés a Fejér Megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 189.o.

István Király Mús. Közleményei. Alba Regia. István Király Mús. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár. 1966

Ferenczy Béni

Alkotásaival szerepel a Tamás Galéria "magyar akvarellek" c. kiállitásán.

Pest, 1942. X.16.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

A Székesfehérvári Múz.-ban kiállitása 1964 máj.1-31.
Kiállitva a "Golyózó"c. szobra. Bronz, 1936. 143.o.

144. old.

Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Kiállitások. Kovács Péter: Ex Ferenczy Béni kiállitás. 143.o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

A "Játszó fiúk" első akvarell vázlata 1938-ban készült . 143.o.

Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Kiállitások.Kovács Péter: Ex Ferenczy Béni kiállitás. 143.o.

István Király Múz.Közleményei. Alba Regia. István Király Múz.Evkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár,1966

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Székesfehérvéron, a Múzeumban kiállitása 1964 máj 1-31
Kiállitva "Önarckép"c. bronzérme. 1938. 143.o.

Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Kiállitások. Kovács Péter: Ex Ferenczy Béni kiállitás. 143.o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

A Székesfehérvári Múz.-ban kiállitása 1964 máj 1-31. Kiállitva a Különböző "Miklós" figurákból az 1937-ben készült bronz, 86 cm. 143.o.

Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Kiállitások. Kovács Péter: Ferenczy Béni kiállitás. 143.o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár. 1966

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Székesfehérváron kiállitása 1964 máj.1-31. Kiállitva "Játszó fiuk"c, bronz csoportkompoziciója, 1947. A vele kapcsolatba hozható rajzok és szobrok. 143.o.

Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Kiállitások. Kovács Péter: Ferenczy Béni kiállitás. 143.o.

István Király Múz.Közleményei. Alba Regia. István Király Múz.Evkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár. 1966

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

A "Golyózók"c. alkotásának gondolata Ferenczy Károly "Kaviosdobálók"c. képéből indult ki. 143.o.

Jelentés a Fejérmegyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Kiállitások. Kovács Péter: Rx Ferenczy Béni kiállitás. 143.o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966

M.D.A.

e
Ferenczy Béni, szobrász

"Dévi"/bronz, 1920/. A Múz. vásárlása. 136.o.

Jelentés a Fejér Megyei Múzeumok 1963-64. Évi Tevékenységéről. 129.o.
Kovács Péter: Képzőművészeti gyüjtemény. 136.o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966,

Ferenczy Béni

műve szerepel a szekesfehér-
vári Ybl Múzeum gyűjteményében

Nápszava 1969 május 20
2. old.

FERENCZY BÉNI, szobrász

A Csók István Képtár kiállitásán, 1965-ben/A XX. század magyar müvészete/ müvei szerepeltek. Május 16-j liu 25. 185.old

KOVACS PETER: Évi jelentés, 1965-66. Kiállitasok. A XX. század magyar müvészete 185.old

ALBA REGIA. Istvan Kiraly Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvar

Ferenczy Béni

Szerepelt a szegedi XI. századi magyar
művészet kiállításán.

Tiszatáj 1966. VI.

Ferenczy Béni

Szerepel a székesfehérvári múzeum új szerzeményeinek kiállításán.

MN 1966. VI. 14.

M.D.K.

Ferenczy Béni, festőművész, szobrasz

Virágcsendélet c. toll és akvarell. Vétel a Székesfehérvári Csók István Képtár részére. 1960-62.

Kovács Péter: Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1960-62. évi tevékenységéről. 181. o.

Alba Regia. István Király Múz. Közleményei. 4-5. köt. 1963-64. Székesfehérvár. 1965.

M.D.K.

Ferenczy Béni,festőművész,szobrász

Játszó fiuk c.akvarellje.Vásárlás a Székesfehéri Csók István Képtár részére.1960-62

Kovács Péter:Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1960-62,évi tevékenységéről.181.o.

Alba Regia.István Király Múz.Közleményei.4-5.köt. 1963-64.Székesfehérvár.1965

M.D.K.

Ferenczy Béni,festőművész,szobrász

Ferenczy Noémi c.ceruza és szénrajza.Vétel a Székesfehérvári Csók István Képtár részére.1960-62.

Kovács Péter:Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1960-62.évi tevékenységéről.181.o .

Alba Regia.István Király Múz.Közleményei.4.5.köt. 1963-64.Székesfehérvár.1965

M.D.K.

Ferenczy Béni,festőművész,szobrász

Alvó nő c.szénrajza. Vásárlás a Székesfehérvári Csók István Képtár részére.1960-62.

Kovács Péter:Jelentés a Fejérmegyei Múzeumok 1960-62.évi tevékenységéről.181.o.

Alba Regia.István Király Múz.Közleményei.4-5.köt. 1963-64.Székesfehérvár.1965

M.D.K.

Ferenczy Béni, festőművész, szobrász

Női akt c. krétarajza. Vásárlás a Székesfehérvári Csók István Képtár részére. 1960-62.

Kovács Péter: Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1960-62. évi tevékenységéről. 181. o.

Alba Regia. István Király Múz. Közleményei. 4-5. köt. 1963-64. Székesfehérvár. 1965

M.D.K.

Ferenczy Béni, festőművész, szobrász

Szoborvázlat c. szénrajza. Vásárlás a Székesfehérvári Csók István Képtár részére. 1960-62.

Kovács Péter: Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1960-62. évi tevékenységéről. 181. o.

Alba Regia. István Király Múz. Közleményei. 4-5. köt. 1963-64. Székesfehérvár. 1965

M.D.K.

Ferenczy Béni,szobrász

Virágcsendélet,akvarell.Fekete repr.LVI.tábla. 4.

Kovács Péter9 Ferenczy Béni rajzok a Csók István Képtárban.LVI. tábla. 4. 239.o.

Alba Regia.István xxxxxxxxxxxxKirály Máz.Közleményei 4-5.köt.1963-64.Székesfehérvár.1965

M.D.K.

Ferenczy Béni, festőművész, szobrász

Anya gyermekével c. ceruzarajza. Vétel a Székesfehérvári Csók István Képtár részére. 1960-62.

Kovács Péter: Jelentés a Fejér megyei Múzeumok 1960-62. évi tevékenységéről. 181. o.

Alba Regia. István Király Múz. Közleményei 4.4. köt. 1963-64. Székesfehérvár. 1965

5

Ferenczy Béni

Bronz fiúakt a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás első termében látható.

Vigilia: 1965. XI.szám 691.l.

-

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

1925- ben kiállitott 40 cm magasacképszobrot készitett Nemes Lampérth Józsefről / lappang/
külfödi tartózkodása idején Lampérth mütermében lakott.
1933-ban Lampérth emlékére plakettot tervezett.
kivitelezésére azonban nem került sor.

Molnár Zsuzsa: Nemes Lampérth, Bp. 1966. 19. 1.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Egyik korai művét is — akt — megvásárolták és több más művét, köztük a kisméretű Vetkőző nőt!

Rózsa Gyula: ... az állami képzőművészeti vásárlások kiállításáról 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jul. 15

Ferenci Béni

Műve szerepelt az Ernst Muzeum kiállitásán.

Bildene Kunst 1958.3.sz.

Ferenczy

festőművész

Klebelsberg-emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1933.II.16.

Ferenczy Béni szobrász

100 műséből (grafikák, kisplantikák, érmék) kiállítása nyílt Hágában

Nagymaros 1965 dec. 9

Ferenczy Béni

MDK

Bartók, bronz

Lenin, bronz

Ady, bronz

Műcsarnok 1957 Magyar F rradalmi Művészet

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Ferenczy Béni Kiállitása. Az előszót irta Kovács Péter./Magy.és francia nyelven/. Istv.Kir.Múz.Közl. D/30. /1964/. 2 p. 2 melléklet. 140.o.

Jelentés a Fejér Megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről. 129.o.

Fitz Jenő: Kiadványok 140.o.

István Király Múz.Közleményei. Alba Regia. István Király Múz.Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966

M.D.A.

Ferenczy Béni, szobrász

A Székesfehérvári Múz.Baráti Köre tagjainak 1963-ban Ferenczy Béninek a Csók István Képtárba került rajzait ismertette. 148.o.

Jelentés a Fejér Megyei Múzeumok 1963-64.évi tevékenységéről.129.o.

Perjés Judit: A Fejér megyei Múzeumok Baráti Köre. 148

István Király Múz.Közleményei. Alba Regia. István Király Múz.Évkönyve.VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Elismerő ismertetéseket kapott.

Sugár András: Hétfőn zárul a londoni magyar képkiállítás 9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967 máj. 28.

Ferenczy Béni szobrász

M.N.M.

Kollektiv kiállitás az Ernst Muzeumban 1941-ben 1943-ban / Barcsay, Domanovszky, Dési-Huber, Ferenczy Béni, Borsos, Gadányi,

Rácz István: Gadányi, Bp. 1969. 13. l.

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.K.

„Géniusz" (repro)

Thiéroczy Kamill: Mű és modell.
Művészet, 1967. jubilus. — 3 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Ferenczy Béni

1967 JUL 4

FERENCZY-SZOBROT A VÁRBA!

Az ÉS egyik régebbi számában megemlítettem, hogy a várbeli házak kis udvaraiban el lehetne helyezni egy-egy kisméretű, intim hangulatú szobrot — gondoltam elsősorban két legkiválóbb szobrászunk, Ferenczy Béni és Medgyessy műveire, illetve azok másolataira, és javasoltam Ferenczy Petőfi szobrának felállítását.

Azóta ezt az elgondolást mások tollából is olvashattam, de már Ferenczy és Medgyessy említése nélkül, olyan variációban, hogy használjuk fel a kis intim tereket kiállítási célokra.

Szobrászainknak (köztük a legfiatalabbak is!) szép számmal állnak köztéri szobraik szerte az országban, Ferenczynek pedig tudtommal csak két nagyobb szobra áll: Petőfije Gyulán, és Fürdőző nője a Horváth kertben. Pedig e két műben ugyancsak megmutatta, hogy a monumentális szobrászatban is mire volt képes. Hagyatékával jól kell sáfárkodnunk: méretben megfelelő műveit kivinni a közterekre, hogy minél többen gyönyörködhessenek bennük. És itt elsősorban a Várra gondolhatunk, ahol a nagy látogatottság fokozott minőségi igényeket támaszt. Tehát megismétlem javaslatom: állítsuk fel Ferenczy Petőfi-szobrát a Várban, annál is inkább, mert ez a költő egyetlen pszichológiailag hiteles szobor-arcmása, méltó szellemi párja Illyés Petőfi-életrajzának.

Jánosy István

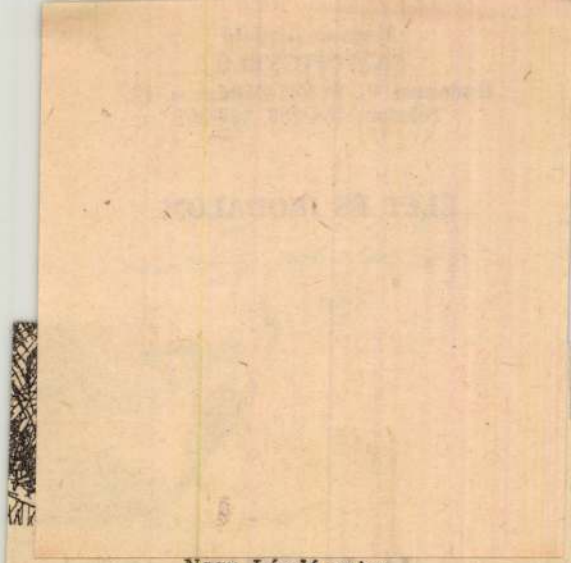

Nagy László rajza

szítésem, hogy saját munkám írása közben minél távolabb kerüljek mindenféle drámaelmélettől.

Nyájas útonállók

— Milyen jövőt és milyen fogadtatást remél drámáinak?

— A dráma nem irodalom, értékei nyomtatásban nem tudnak elevenné válni, csak a színpadon. Nem vagyok jóstehetség, nem tudom, kik rendezik, kik játsszák évek múlva a színdarabjaimat, ezért nem tudhatom, hogy milyenek lesznek ezek a színdarabok. A kritikával — és ezt is őszintén mondom —, mindig békében leszek. A közönséget viszont — éppen úgy, mint magamat — mindig új vígjátéki próbatételeknek fogom alávetni.

— És mi az álláspontja mint teoretikusnak, korunk összebonyolódott színpadi világában?

— Mint teoretikus, ma és mindenkor az absztrakciók nélküli színházért dolgozom. Olyan színházért, amelyben *játszanak*. Ahol az ember belső, jellembeli sajátosságaiból, gondolatvilágának érdekes fordulataiból lesz színház. Díszlettel, díszlet nélkül, sötétben, fényben, teljesen mindegy hogyan, csak játék legyen a színházban. Olyan játék, amely a nézőt este tíz órára fogékonyabbá teszi az élet iránt, mint amilyen hét órakor volt.

Ferenczy Béni

1021

bb. 71. ferenczy béni grafikái

1 tf/tr/sr/1/gy/la

1967. március 17.

fogadják a közönséget a május 1. mozi előcsarnokában rendezett mini-kiállitáson. a jeles szobrászmüvész alkotásaival régóta nem szerepelt a nyilvánosság előtt és hogy most nem térkompozicióit, hanem ceruzavázlatait, rajzkartonjait tette közszemlére - az külön vonzerőt kölcsönöz a mozi-tárlatnak./mti/

bb. 75. kádár jános befejezte somogy megyei látogatását

t zs/gg/gy/la 1967. március 17.

kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára - dr. orbán lászló és tóth mátyás a központi bizottság osztályvezetői, továbbá németh ferenc, a központi bizottság tagja, a somogy megyei pártbizottság első titkára, böhm józsef, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke társaságában - péntek délelőtt a kapos völgye egyik legeredményesebben gazdálkodó szövetkezetét, a kapospulai ezüstkalász tsz-t kereste fel. útközben nagyberkiben megállt a gépkocsisor és kádár elvtárs kiszállt, hogy személyesen is üdvözölje a községbelieket, köztük gróf lajos párttitkárt, kontra józsef vb elnököt és havas józsef tsz elnököt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 JUL

VIGILIA

Ferenczy Béni

/1021

KÉPZŐMŰVÉSZET. *Ferenczy Béni halálára.* Június 2-án — hetvenhét éves korában, hosszas betegeskedés után — elhunyt *Ferenczy Béni* Kossuth-díjas szobrász és grafikus, nyugalmazott főiskolai tanár, a jelenkori magyar képzőművészet általánosan tisztelt, kiváló mestere, — a nagyszerű Ferenczy-művészcsalád utolsó sarja.

Nagybányán, Firenzében, Münchenben és Párizsban végzett stúdiumok után a 10-es években születtek meg Ferenczy Béni első jelentős művei, közöttük egy terrakotta Madonna és egy nagyméretű Szent Sebestyén-szobor. A művésznek 1919 után el kellett távoznia Magyarországról; közel húsz esztendőn át Csehszlovákiában, Ausztriában, a weimari Németországban és a Szovjetunióban élt. 1938 őszén tért haza; ezután teljesedett ki igazában művészete, amelynek legemlékezetesebb termékei a bronz-kisplasztikák (álló, lépő és ülő női aktok), a szoborportrék (második feleségéről, L. de Vilmorin francia írónőről, Ferencsik Jánosról, Németh Lászlóról, Pilinszky Jánosról), a síremlékek (Babits Mihály, a festő Réti István, atyja, bátyja sírlapjai), az érmek (Raffaello, El Greco, Virág Benedek, XII. Pius pápa stb.), a remekművű rajzok (Adyról, Bartókról, Erika Mannról, fürdőző nőkről, játszó fiúkról) és az utolsó tíz évben született, varázsos koloritú akvarell-virágcsendéletek.

Ferenczy Béni életművében a Megváltó alakjának ábrázolása fontos helyet foglal el; 1947-ben a „Krisztus a kereszten" című ólom-relief, 1951-ben egy körtefából kifaragott Corpus, 1955-ben pedig a „Krisztus megkeresztelése" című kétalakos kompozíció (a budapesti belvárosi plébániatemplom ékessége) került ki a mester műterméből. (A belvárosi plébániatemplomon kívül a Bakács-téri templom és a budapesti Bazilika is őrzi Ferenczy Béni egy-egy munkáját: az előbbi egy Páduai Szent Antal-, az utóbbi egy Lisieuxi Szent Teréz-szoborművet.)

A művész tanulmányokat és memoárokat is írt, — Lionardóról, Aristide Maillolról, Medgyessyről, a könyvillusztrálásról, élete nagybányai és párizsi szakaszáról. Ezek az írások — amelyek az *Írás és kép* című testes kötetben jelentek meg 1961-ben *Hubay* Miklós gondozásában — a magyar művészeti irodalom legszebb darabjai közé tartoznak.

Ferenczy Béni eltávozása nemcsak a magyar kultúrának, de az egyetemes művészetnek is fájó vesztesége. A mester „tiszta derűt és emelkedett nemességet" (François Gachot) sugárzó oeuvre-je azonban velünk marad, — igaz emberségű lényének emléke pedig — mint Giorgio Vasari mondja Tizianóról szólva — „élni fog, ameddig csak kiváló férfiak emléke fennmaradhat."

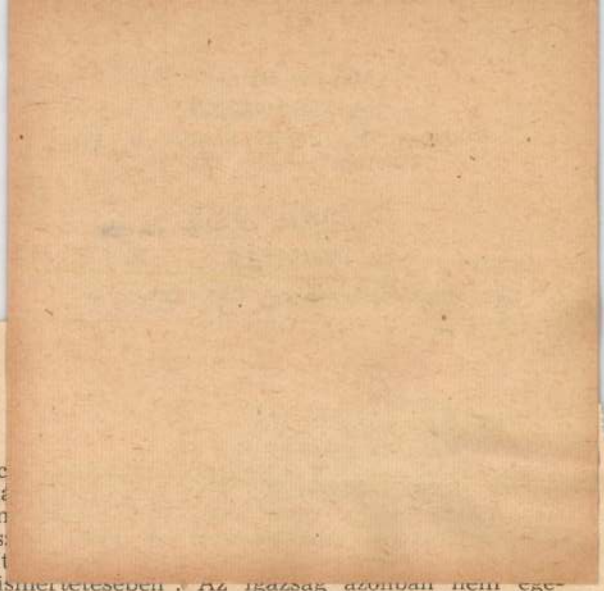

A 202. oldalon a „Nyolc
művének reprodukciójával tal
azonban *nem önarcmás*, hanen
réja. — A *Lázár* Béla művés
járól szóló cikkecske azt állít
modern művészet hazai megismertetésében. Az igazság azonban nem egészen ez. *Barcsay* Jenő egyik nyilatkozatában olvassuk: „Lázár Béla gyűlölte a fiatalabb törekvéseket. Nekem egyszer meg is mondta, hogy amíg ő él, képeimmel nem tehetem be a lábamat az Ernst-múzeumba." Lázár azonban nem csupán Barcsayval szemben volt ellenséges érzületű; minden alkalmat megragadott, hogy szétzilálja az új művészeti irányzatok táborát. *Baki* Miklós művészettörténész *Orbán* Dezső festőről szóló cikkéből („Művészet", 1934. évi decemberi szám) kiviláglik, hogy Lázár a leggátlástanabb módszerekkel akadályozta meg Orbán részvételét a *Ma* című Kassák-folyóirat körül tömörülő festők 1918-as, második kiállításán. Paál Lászlóról, Mányokiról, Fadruszról, Zichy Mihályról szóló monográfiáival Lázár Béla kétségtelenül gazdagabbá tette műtörténeti irodalmunkat, azonban őt a modern művészet hívének és „megismertetőjének" nevezni túlzásnak tűnik.

Végeredményében azonban az új magyar Művészeti Lexikon legfrissebb — utolsóelőtti — kötete nem mutat semmiféle hanyatlást a két előző — a közönség és a kritika által méltán kedvezően fogadott — kötetekhez képest.

* * *

Kiállítások. „Hommage à Kassák" — „Tiszteletadás Kassáknak" — címmel kiállítás nyílott nemrégiben *Denise Renénél*, Párizs egyik vezető galériájában. A tárlaton négy alkotó: a szobrász-festő-író *Jean Arp* (akinek neve a dadaista mozgalom történetéből jólismert), *Sonia Delaunay-Terk*, *Sophia Taeuber-Arp* és *Kassák Lajos* munkái szerepeltek. A kiadott képes katalógus melegen köszönti a nyolcvan esztendős Kassákot, „a legnagyobb élő magyar költőt és írót", aki mint festő, „a 20-as évek legelső konstruktivista művészeivel egyenrangú".

A fiatal művészek *Stúdió 67* című tárlatán (Ernst-múzeum) kevés figyelmet érdemlő művet láttunk. A nonfiguratívok (Fajó János, Keserű Ilona stb.) nem vehettek részt az idei kiállításon, a „szürnaturalisták" pedig (Gyémánt László, Lakner, Kóka, Korga és a tőlük némileg elkülönülő Záborszky Viola) — bár tele vannak bizarr ötletekkel és bravúros megoldásokkal — nem voltak igazán meggyőzőek. A [illegible] Pál két műve,

Képek:

HENRY MOORE
PABLO PICASSO

•

BARABÁS MIKLÓS
BOKROS LÁSZLÓ
BORSOS MIKLÓS
SZ. EGYED EMMA
FERENCZY BÉNI
GICZY JÁNOS
HEITLER LÁSZLÓ
IRCSIK JÓZSEF
LIGETI ANTAL
ORLAY PETRICH SOMA
WEBER HENRIK

12,— Ft 1021

FERENCZY BÉNI: Két nő, fürdőben
(Modern Magyar Képtár, Pécs)

JELENKO

Ferenc Bém

Ferenczy Béni

MDK

Játszó fiu, bronz

Belügymin.reliefje, gipsz

Műcsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Ferenczy Béni

Csoportkiállításon szerepelt a Tamás Galériában.

MO 1935. I. 20.

Ferenczy Béni

MDK

Fiu akt, bronz

Pálffy Pálné, bronz

Műcsarnok 1944 A Székesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

Ferenczy Béni szobrász M.D K.

Müve a X. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

P.A.-D.J.: Társalgás a Mücsarnokban

Pest megyei Hirlap1965. október 3. 9.1.

MDK

Ferenczy Béni

Kölcsey Ferenc, plakett, repr.

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ferenczy Béni

MDK

Uszó nő, gipsz

Műcsarnok 1952 Tavaszi tárlat

Ferenczy Béni

MDK

Érmék, bronz

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ferenczy Béni

MDK

Boreas és Psyche, Illusztráció Apuleius regényéhez, bronz

Vetköző leány, bronz

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ferenczy Béni MDK

A kis alpinista, bronz

Ferencsik János karnagy, bronz

Euritmia, bronz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ferenczy Béni

Mint érem művész, szerepelt a Petit Palais-béli magyar kiállításon.

B. Lossky: A magyarországi művészet 10 évszázada; Magyar Műhely, 1966. XI. 15. 110. l.

Ferencsy Béni
Grafikus - Szobrász

Faszobrokkal, grafikákkal vett
részt a tárlaton.

Muradin Jenő: Collegium Artificum Transsylvanicorum
Müvészet, 1971.március - 16.lap

Ferenczy Béni

műve szerepel a „Magyar Művészet 1896 - 1945" c. Kiállításon az Ernst Múzeumban

Népszava 1969 szeptember 30
2. old.

Ferenczy Béni

Atalante, repr.

100 Jahre Kunst in Ungarn
Museum am Ostwall Dortmund 1971.

FERENCZY BÉNI, szobrász

Egy Modern Magy. Képtár létrehozására a Múz. 200 magy. művésztől kért képeket.
Eg gipsz domborművet ajándékozott. 183. old

KOVÁCS PÉTER: Évi jelentés. Uj szerzemények. Képzőművészeti gyüjtemény 183. old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX, 1967-68. Székesfehérvár

FERENCZY BÉNI, szobrász

A Csók István Képtár kiállitásán szerepelt 1965-ben. A két háború közötti kor nagy szobrászatáról beszélnek. A kiállitás összképe lehangoló volt, mintha problémátlan világban alkottak volna. Csak az ő és Medgyessy szobrain érezzük a klasszikus szépségü figurák belső fájdalmát. 185.old. De formalisták voltal valamennyien.

KOVACS PÉTER: Évi jelentés, 1965-66: Kiallitasok A XX. szazad magyar müvészete 185. old

ALBA REGIA. Istvan Kiraly Múzeum Évönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

FERENCZY BÉNI ÚJABB EMLÉKÉRMEI

A művészileg magasszínvonalúra felfejlődött kisplasztikánk és éremművészetünk számos idős és fiatal mesterének sorában különös megbecsülést érdemelnek Ferenczy Béni újabb emlékérmei. Több mint félévszázados múltra visszatekintő művészpályája úgy alakult, hogy abban mindig a kisplasztika és az éremművészet került vezetőszerephez. A nagy múltú művészcsaládból örökölt, rendkívül kulturált, művészetében végtelenül elmélyülni tudó egyéniségétől idegen terület maradt a szobrászi hangoskodás, a reprezentatív formakedvelés mely korának emlékműszobrászatát többnyire jellemzi. A kisplasztikai műfaj szabad vándoréletet biztosított számára, mert annak műveléséhez nem szükséges gazdag felszerelésű, nagy műterem, hanem szerényebb környezet és szerszámkészlet is kiválóan alkalmas. Nem volt egyhelyben élő művész. Gyakran szedte sátorfáját és százkilométerekkel távolabbra helyezte át műtermét. Több nagy városnak: Firenzének, Münchennek, Párizsnak, Bécsnek, Moszkvának stb. volt évtizedeken át lakója, majd 1938 óta állandóan fővárosunkban él. Külföldi tartózkodásai során nemcsak sokat látott és tapasztalt, hanem lehetősége nyílt megismerni a nemzetközi szellemi életet is. Művészettörténeti, irodalmi, zenei kulturáltsága rendkívül fejlett és sokrétű. Nem lexikális tudás ez, hanem gazdag élettapasztalat.

Művészete számos mester és különböző izmusok hatása alatt alakult ki határozottan egyénivé. Először a Firenzei Akadémián, majd uo. Beer Frigyes morva származású mester magániskolájában tanult. Münchenben Balthazár Schmidt, Párizsban Bourdelle és a modern törekvéseiről híres Alexander Archipenko volt a mestere. Ifjúkori műveiben még sok keresgélés figyelhető meg, majd a 30-as években alakult ki és azóta nem változott, hanem egyenes ívben fejlődött ki, tartalmilag sokoldalúan kulturált, a humanizmussal mélységesen átitatott, realisztikus tartalmú művészete, mely formailag a művészetesztétika igen magas követelményeit foglalja magában.

A több mint száz éremalkotásának közel egy harmada az utóbbi két évtizedben készült és ezekkel emelkedett e műfaj legélvonalbelibb magyar mesterévé. Éremművész kortársaihoz viszonyítva nem készített sok érmet. Évekig, sőt néha évtizedekig is érlelte, többször átdolgozta egyes kedvelt éremkompozícióit. Elmélyült kulturáltsága következtében lelkes hódolója, megértője a történelmi korok és a jelen szellemi kiválóságainak. Még a 30-as években éremsorozatot kezdett a nagy művészek, írók és történelmi személyiségek emlékére s azóta a sorozat valóságos történelmi arcképcsarnokká fejlődött.

Nemcsak egyszerűen ábrázolja a kiválasztott személyeket, hanem a mai ember szellemvilágának megfelelően, szinte elevenen hatóan, a mai kultúra szerves részeként jelenítette meg modelljeit. Amennyiben az illető művészről megfelelő önarckép állott rendelkezésére, az érem előlapjára azt mintázta meg. Az eredeti rajzot, vagy festményt átfogalmazta a kisplasztika formanyelvére, ezért éremábrázolásai a közvetlen művészi átélés frisseségével hatnak. A művészsorozat első darabját, Daumier emlékérmét (1933) a mester pofaszakállas önarcképe díszíti. Továbbá Goya (1934), Michelangelo (1934), Van Gogh (1936), Rubens (1936), Tintoretto (1938), Leonardo (1952), Raffaello (1954) érmén is hasonló megoldást láthatunk.

Az éremhátlapokat nem elvont allegóriával díszíti, mint ahogyan kortársai többnyire teszik, hanem az illető művész valamelyik jelentős művének az előlaphoz hasonló gondossággal megoldott kisplasztikai díszítésével látja el. Az eredeti kép művészi szépségét saját alkotóképességével igyekezett hangsúlyozni. Így került a Daumier érem hátlapjára a mester Franciaországot jelképező litográfiája, hatalmas facsonkból kinövő zöld ágacskával, az örök megújhódás szimbólumával. A Goya érem hátlapját a művész közismert kivégzési jelenete (Madrid, 1808. V. 3.) — Michelangelóét a sixtusi kápolna freskójának részlete, a teremtő Atyaisten alakja díszíti. Hasonlóan, a Poussin érmen a Louvreban levő „Narcissus" c. kompozíció látható. Az egyes mesterektől átvett képmotívumokkal kiválóan érzékelteti az eredeti mű jellegzetes stílusát, annak művészi jelentőségét. Tizianonál az érett reneszánsz méltóságát hangsúlyozta ki. A Rubens érem hátlapján a „Vénus Ünnep" c. kép részlete a barokk művészet mozgalmasságát, érzelmi szenvedélyességét érzékelteti. A Greco érmen Orgaz gróf temetési jelenetének központi alakjai a monumentalitás döbbenetes erejével hatnak. Ferenczy Károly nagybányai emlékérmén a „Három királyok" jelenetet ábrázoló festmény fény és árnyék hatásának finomságai érződnek. Ferenczy Noémi ólomba öntött ábrázolásánál a „Nővérek" c. gobelin koncentrált formáinak dekoratív szépsége hatja meg a szemlélőt.

Saját önarcképének hátlapján (1939) is, hasonlóan az egyik fő műre, „A játszó fiúk" c. kedvelt, vízfestményben és többféle szoborváltozatban ábrázolt kompozíciója helyezkedik el. Ötletes az érem kettős megoldása, előtérben a guggoló fiú plasztikusan megoldva emelkedik ki, míg álló játszótársának ábrázolása a háttérben bekarcolt negatív formájú vonalakból áll.

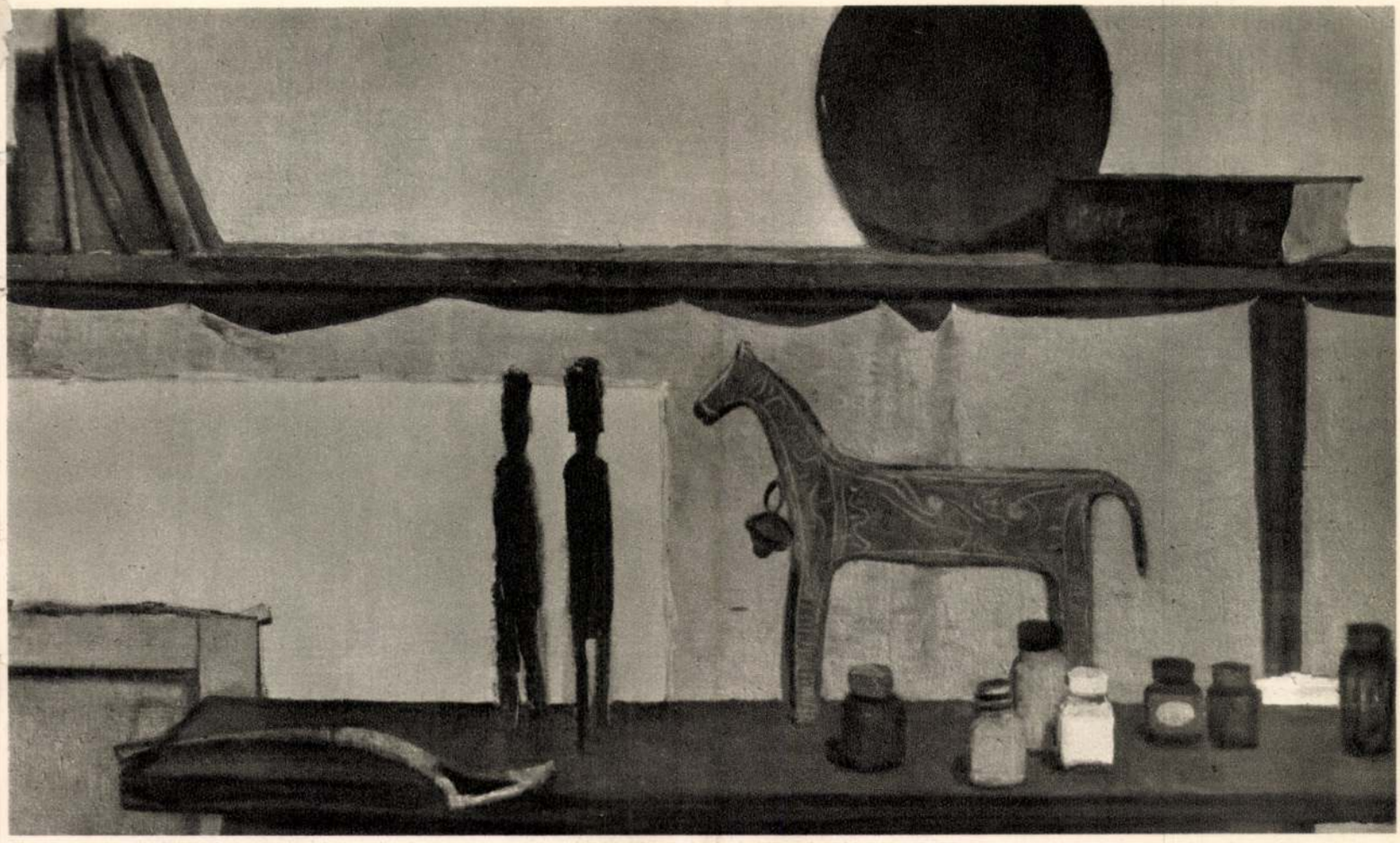

Ovális formájánál fogva különlegességnek számít a Fischer von Erlach érem (1954). Előlapján a nagyvonalúan mintázott arcmás nem középen, a szokásos szimmetrikus tengelyben látható, hanem egy negyed résszel jobbra van eltolódva s az így nyert felületen dekoratíven ható felirat helyezkedik el. A hátlapot monumentális hatású templombelső, kétoldalt karcsú magas oszlopokkal, középen oltárral tölti ki. Ennél ötletesebb a Borromini érem (1936) hátlapja a S. Carlo alle Quattro Fontane harmonikus oszlopfejével, mely az egész köralakú éremmezőt finom mintázásával teszi dekoratívvá. Hasonlóan dekoratív megjelenítésű a Velence emlékérem (1939). A kettéosztott félköralakú mezőben fent a Szt. Márk templom szemközti nézete, a hármas, középen finom ívben kiemelkedő kupolával látható, alul pedig a tér kövezetének geometrikus díszítése hat változatosan.

Építészeti érmeinek sorában az ábrázolt egyéniségének szuggesztív erejét érzékelteti Pollack Mihály (1952) derékig ábrázolt mellképe, amint kissé jobbra fordulva, a baljában levő épülettervet bemutatja. A művészeti emlékérmekhez hasonlóan gazdag az irodalmi vonatkozású érmeinek sorozata. Ismertebb darabjai: Ady Endre halálának 10 éves jubileumára, 1929-ben készült érme, hátlapján félrevert haranggal. Továbbá Karinthy Frigyes (1939), Kölcsey Ferenc (1952), Victor Hugo (1952), Móricz Zsigmond (1952), Virág Benedek (1952), Berzsenyi Dániel (1953), Gulyás Pál (1953) emlékérme is mind kiváló portréábrázolás. A hátlapokon többnyire az illető írótól szöveg idézet olvasható, vagy valamelyik ismertebb írásművének kisplasztikai jelenetté formált kompozíciója díszíti. Pl. Arany János érmén (1952) a „Családi kör" c. vers után ábrázolva, mankóra és botra támaszkodó, féllábú férfit egy csoport hallgat, az idézett felirat szerint „Néma kegyelettel függnek a szaván."

A költők és prózaírók mellett külön sorozatba kívánkoznak a művészettörténészekről mintázott érmei. Bécsi tartózkodása idején 1936-ban, 70-ik születésnapja alkalmából megmintázta Julius von Shlossert, a nagynevű művészettörténettudóst. Ugyancsak 70-ik születésnapja alkalmából, 1952-ben mintázott természet után kiválóan jellemzett éremképmást Gerevich Tibor professzorról, melynek hátlapját az általa feltárt és irányításával példásan helyreállított királyi palota románkori, monumentális hatású kapuja díszíti. Ferenczy Béni az emlékérmeit néhány esettől eltekintve, nem megrendelésre, hanem a művészet, irodalom és zene iránti rajongásból mintázta. A ritka kivételek sorába tartoznak Pigler Andor (1952) és Balogh Jolán (1954) művészettörténészek érmei, melyeket a Szépművészeti Múzeum rendelt meg, 30 éves példás múzeumi szolgálatuk jubileumára, hogy ezzel méltóan ajándékozhassa meg őket. Sajnálatos, hogy e kezdeményezésnek társadalmi közéletünkben nemigen akadtak folytatói.

Ferenczy Béni érmeinek művészi jellege, formai kidolgozása határozottan egyéni éremművészeink munkássága sorában. Lényegében eltért első útbaigazítójának, az igen termékeny, még napjainkban is aktívan dolgozó Reményi Józsefnek, a régi klasszikus, akadémikus ízlésű, szimmetriára törekvő, kemény formájú, allegóriákat halmozó művészetétől. Vele szemben modernebb ízlésnek vetette meg az alapját, mely kötetlenebb kompozíciójú megoldásban, élettel telített, nagyvonalú formaképzésre törekszik, de ugyanakkor mentes maradt a modern éremművészet formatorzításaitól is, mely Madarassy Walter, Borsos Miklós és számos fiatalabb követőjük által negatívba vésett kompozíciók bravúroskodására törekszik. Ferenczy Béni, ha régi ábrázolások alapötletéből veszi is kompozícióit, a mai valóságérzettel itatja át azokat és e módszere nagyon gondos, esztétikailag igen igényes, a valóságérzéket a legmesszebbmenőkig tiszteletbentartó formai kidolgozást von maga után. A kompozíció mindig cselekményszerű nála. A körvonalak határozottan rajzosak, de soha nem merevednek meg, hanem vázlatszerűen könnyedek. Mindig a közvetlen életszemlélet, a derűs harmónia hatja át műveit, szinte puha benyomást keltővé teszi a kemény fémek felületét. Különös gondot fordít a felület cizellálására és maratására, ezt soha nem bízza mesteremberre, hanem mindig sajátkezűleg végzi el. A felirat betűit finoman hangolja össze a kompozíció egészével. A régi szokásos 60—70 milliméter átmérőjű emlékérmektől eltérően, a nagyobb formátumot, annak megközelítő kétszeresét kedveli. Újabb érmein a hátoldal nem egyenletesen sima lap, hanem a figurális kompozíciónak megfelelően hullámzik, ennek következtében a dudorok és a mélyedések finom

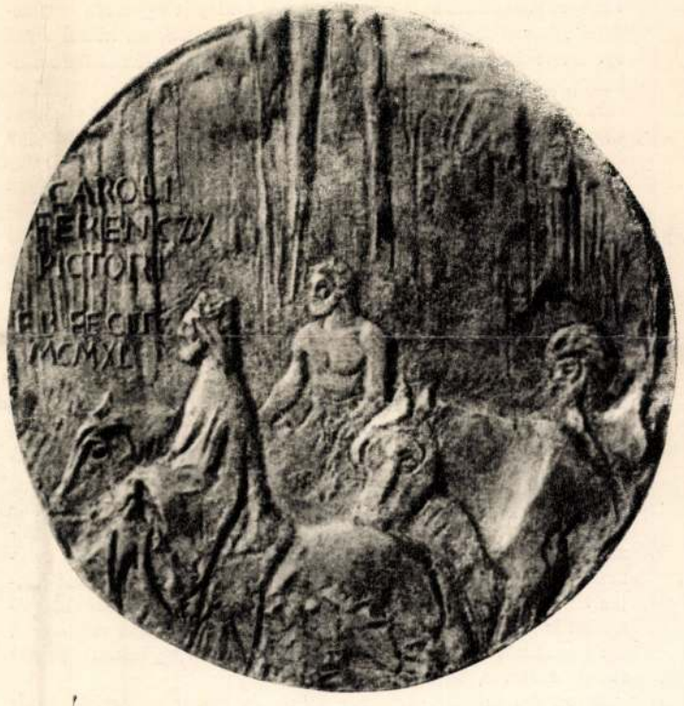

felületjátékával, szinte festőiessé fokozza érmeit. Ezt sokban elősegíti az is, hogy a peremet gyakran mellőzi, vagy kissé szabálytalan alakúra dolgozza ki. Természet után mintázott képmásait, vagy ahol erre más lehetőség kínálkozott, az alakot nem teljes profilban, hanem kissé elfordulva, vagy szemközti nézetben mintázta meg, ami jóval nehezebb feladat elé állítja a művészt mint a konvencionális profilábrázolás.

Ferenczy Béni érmeinek zöme az Állami Vásárló Bizottság útján a Magyar Nemzeti Galériába, a Nemzeti Múzeum Éremtárába és más közgyűjteményekbe került. Az egyéni éremgyűjtők hihetetlenül magas anyagi áldozatokat is meghoznak egy-egy ritka érmének megszerzéséért. Ezt különösen megnehezíti az a körülmény, hogy a mester nem sokszorosítja érmeit, azokból mindössze egy-két darabot készít.

Éremművészete mennyiségileg elmarad egyes kortársai mögött, azonban művészi jelentősége éremművészetünk esztétikai élvonalát alkotja; jelentősége nemzetközi viszonylatban is igen számottevő. A fiatal éremművész generációban többen vallják mesterüknek, tekintik példaképüknek. A Képzőművészeti Főiskolán sajnos, csak 1945-től 1950-ig tanított, de ez idő alatt is lényegesen éreztette hatását. Nem a megszokott iskolás módszerekkel, hanem gazdag élettapasztalatainak közvetlen átadásával fejtette ki pedagógiai hatását. Tanítványai közül leginkább Martsa István és Vigh Tamás fejlődött fel az utóbbi évtizedben kisplasztikánk legjobbjainak sorába.

Ferenczy Béni munkássága elismeréséül az elsők között kapott Kossuth-díjat, majd 1958-ban „Kiváló művész" címmel tüntették ki. Éremművészetének értékelésére igen találó Genthon István megjegyzése, Pisanellóra utalva, — aki a reneszánsz éremművészetet kialakítva elvezette azt a legmagasabb fokára; az első művelő egyben azonossá vált az utolérhetetlen példaképpel. — Ehhez hasonló szerepet tölt be Ferenczy Béni is a modern magyar éremművészetben.

Soós Gyula

MATTIONI ESZTER ÚJ HÍMES-KÖVEI A RÓKUS KÁPOLNÁBAN

Többízben esett szó Mattioni Eszter újszerű, mégis ősi hagyományokban gyökerező faldíszítő művészetéről, a hímeskőről. Elmondottuk, mennyire a falfelületek művessége ez, mennyire falra kívánkoznak egyelőre külön életet élő, cementlapba ágyazott, hordozható darabjai is, és fordítva: milyen nagymértékben keresi a ma építészete azokat a műfajokat, amelyek kiterjedt felületeit harmonikusan, azonos ütemvételben töltenék ki.

A Rókus kórház kápolnájának szentélye a közelmúltban csaknem egész falfelületére kiterjedő hímeskő dísszel gazdagodott. Igen nagy érdeklődéssel vártuk a hírt közel egy éve, amely arról szólt, hogy a jólismert, sokakhoz közelálló, az utóbbi évtizedek során kétízben is súlyosan sérült kis építmény hímeskő fali díszt fog kapni. Bármennyire tradicionális elemekkel, tartalmas kultúr-örökségekkel is gazdag Mattioni Eszter művészete, egy pillanatra a múlt század hisztorizálása látszott kísérteni; sokak tekintete fordult a kérdés felé, miként fog hatni a kis XVIII. századi barokk épületben az annyira a jelen építészete felületeire kívánkozó hímeskő. A helyszín szemügyrevétele már eloszlatta a legtöbb kételyt. Az 1945-ös sérülés helyreállításakor a boltozatokat nem helyezték vissza, lapos famennyezettel helyettesítették azokat. Így a barokk homlokzat, mint bevezető élmény után, az ujjáalakult belső előnyösebb esztétikai körülményekkel várja a belépőt modern díszítő művészeti megoldások esetén is.

A kazettás famennyezet, amelynek fehér alapon arany díszítésével azonban továbbra sem érthetünk egyet, ókeresztény-klasszicizáló kicsengéseivel lehetőséget teremtett, mintegy előkészíti a helyzetet olyan belső művészi megoldások számára, amelyek a ma talaján állanak ugyan, de azzal rokonérzésű ősi forma- és tartalomélményeket is magukban hordanak, aminő Mattioni Eszter művészete. De szerencsés adottság a kis hajót a szentéllyel egybekötő diadalív széles, erőteljes, egyszerű ívelése is.

Bizonyára mindezt átérezve szánta rá magát az egyházközség vezetősége a bátor lépésre, a barokk belsőnek e finoman archaizáló, modern műfajjal való díszítésére.

A témaválasztást meghatározta a kápolna névadása. A falikép a szögletesen záródó szentély három oldalán helyezkedik el. Szemben a főkép, ez a legnagyobb felületű is. A szentéllyel szembenállva az enyhén megtörő zárófalon Krisztus fiatalos arcú, kék-vörös drapériákba öltözött alakja jelenik meg. Határozott megelevenülés ez, amit a meleg, színesen világító koloritok mellett a fejet körítő aureola fokoz — aranymozaik anyagból —, a sárgás aragonit háttér itt többszörös gyűrűzésben, mintegy robbanásszerűen terjedve köríti a széprajzú fejet. Fehér márványból kirakott sugárkorona sávjai átlózzák sugarasan ezt a bársonyos, aranyló aragonit hullámzást. Krisztus ruházatának kékje a vörössel szemben jól példázza e kőfestészetben a hideg színek elsőbbségét, a főalak előtt álló asztal nagy fehér márványfelülete a nemes kőzetek diadala e felhasználásban. Fehér, kevésbé tündöklő márvány az asztal terítője is. A két mellékalak reális, mégis általános-tipizáló megelevenítése Mattioni Eszter művészetének jellegzetes tulajdonsága. Itt az arcok, a kéztartások rajzos finomságai mellett a testeket bevonó drapériák kötik le figyelmünket. A baloldali lilabarnás alaknál mintha még túl sok lenne a főként a ruharedőzést kifejező rovátkolt vonalrendszer. A másik zöld ruházatában különös módon érvényesül a remek márványanyag. A szemköztes főfal e három alakja szépen kapcsolódik egésszé, Krisztus mégis ünnepien emelkedik ki belőle. Az oldalsó képeken egy-egy személyt látunk, ezeket stilizált pálmák kötik össze a főcsoporttal. A fák mélybarna törzsei után annál elevenebbek telizöld leveleik, ezeknek stilizáció és realizmus határán álló lombképzésein a kő természetes erezetei remek növényi hatásokká válnak. A jobboldalon Rozália szürkés-világos szikla előtt fekszik, alakját rózsaszínben játszó fehéres finom márványruha fedi. Glóriája, akár a túloldali Rókusnak is, fehér márvány. Színes virágkoszorúja mutatja, mennyire hálás a nemes kőzet és a mozaikanyagféle az ilyen feladatokra. A másik oldalon vörhenyes szikla előtt Rókus térdel. Érdekesen jelzi a művész itt a tájnak a háttérre merőleges síkját. Ilyen perspektívikus engedményeket hímeskőműveken már máskor is megfigyelhettünk. A háttérjelző vörös-szürke márványok remekül érvényesülnek, hatásosabb módot sziklás tájábrázolásokra e kőzetpiktúránál nehezen képzelhetünk el.

A hímeskőművek valamennyiére érvényes, hogy a háttér, amely murális művészetben igen közömbös is lehet, itt a nemes anyag hullámzó felületeivel különösképpen érvényesül. Ez alkalommal a kiterjedt, meleg aragonitok kérnek részt a hatásból. A nagyobb felületű hímeskőműveket e tekintetben is óvják az egyhangúságtól a kőanyag változatosan, mégis nyugalmat adó módon hullámzó tágas felületei. A művész itt szürkés foltokkal enyhítette, tompította a sárgásan aranyló háttereket. Ezek az alakok közelében terjedelmesebb foltokká állnak össze.

A kis építménybe kívülről belépő tekintetét már az első lépésnél magára vonja a mű; a meleg, világossárgás, mézszín-aranyló aragonit tónusokból nagy kolorisztikus erővel vágódik ki hatásaiban, mégis a falsíkban maradva, a főalak. Ünnep, újszerűség, naiv tisztaság, frisseség, olyan vonások ezek, amelyek a ma művészetének egyes irányait mintha a későantikkal kötnék egybe, különös módon egyesülnek ezen a művön. Finom archaizálása az iu. IV—V. századot idézi; az ifjú Krisztus nem régen lépve fiatal, széparcú pogány istenek helyébe, ösztönösen idézi egy Nagy Constantinus-kori antiochiai Dionysos-ábrázolás arcvonásait. Ha ikonográfiailag Mithras, Bacchus jut is eszünkbe, a mű hatására Ravenna falmozaikjai is megelevenednek.

A mű méltó folytatása a győri székesegyház Apor hímeskőemléke nagyszerű értékeinek. De az 1947-ben elkészült győri mű színezésével szemben újszerű, eltérő az itteni felfogás. Amott hidegebb zöldes, szürkés, fehéresek az uralkodó tónusok, melegebb színek csak a legszükségesebb esetben szólalnak meg; itt a monumentális műfajban merész módon nagyobbrészt telt, meleg színeket látunk. Krisztus vörös-kék ruházata, az egyik mellékalak lilás-barnás öltözete, a rózsaszínnel derengő fehérek, de különösen az alap, a háttér aranyló sárgája mind melegen világítanak. Érdekes, merész felfogás ez a monumentális műfajban, a murális művészetek világában a hideg, ezüstös, szürkés-kékes, vagy éppen a színlemondó feketeszürkés tónusok helyett.

Az egész mű Mattioni Eszter rajztudásban, kompozíciós készség-

FERENCZY Bénoi

Sturcz János

Ars Hungarica 1983/1

A KEREPESI ÉS A FARKASRÉTI TEMETŐ ÚJABB SÍREMLÉKEIRŐL

„Ahogyan halottainkat tiszteljük, úgy viselkedünk az élőkkel is."

(N. Lenau)

A dolgozat célja az elmúlt évek reprezentatív, a Kerepesi és a Farkasréti temetőben található, művészi szándékkal készült síremlékeinek vizsgálata. A szelekció oka, hogy a köztemetőkbeli sírkőtömeg-termelés sztereotípiáinak vizsgálata inkább szociálpszichológiai, mint művészettörténeti elemzés tárgya lehet. Természetesen nem kerülhető el ezen jelenségek érintőleges vizsgálata sem, mivel hatásuk az általunk vizsgált anyagban is érvényesült. Ezért mielőtt az újabb síremlékek elemzésére térnék, szükségesnek tartom azon szellemi változások vázlatos vizsgálatát, melyek a múlt század vége óta a halál és a temetőművészet felfogásában lezajlottak, s melyek végkifejlete a mai síremlékek szemléletét és művészi megformálását is meghatározza. Röviden áttekintjük a két temetőben található síremlékek főbb típusainak, ikonográfiájuk változásainak történetét is, melyek az említett szellemi, mentalitásbeli változásokat kőben hagyták ránk. Szükséges ez azért is, mivel a temetőművészet rendkívül konzervatív jellegű, így a 20-as, 30-as években kialakult típusok a mai síremlékeknek is túlnyomó többségét teszik ki.

A budapesti temetők síremlékeinek időben első csoportját az 1849-ben megnyílt, de emlékeit inkább csak a hatvanas évektől őrző Kerepesi temetőben található neogótikus sírok alkotják. Szinte kizárólag építészeti jellegűek, szobrászi díszük nincs, vagy csak nagyon minimális, s az sem figurális jellegű; az építészeti motívumoknak alárendelt kiegészítő, jelszerű elem, melyek közül leggyakoribb a kereszt és a váza, gyakran lepellel letakarva.

Ezek az építészeti síremlékek nem kötődnek közvetlenül a halott személyéhez, nem az elhunyt családtagnak állítanak emléket, hanem a jelállítás, az emlékezés elvontabb, általánosabb szintjét képviselik, visszafogottak, szinte érzelemmentesek, személytelenek. Ugyanakkor csak nagyon távoli, áttételes és halvány referenciát hordoznak a halál gondolatával kapcsolatban is. A neogótikus stíluselemek használatának fő oka minden bizonnyal a megbízók ízlésében keresendő. Ezek többségében a kiegyezés utáni gazdasági konjunktúrában meggazdagodó, így építészeti síremlékek állítására is képes, nagy részében német származású, kultúrájában és nyelvhasználatában a német kultúrkörhöz kapcsolódó nagypolgárság közül kerültek ki. A sírfeliratok is német nyelvűek.

E réteg második generációja volt a megbízója a Kerepesi temetőben található sírtípu-

sok a 80-as, 90-es években elterjedt csoportjának. Ezek az épületek még nagyobb méretűek, reprezentatívabb igényűek, mint az előző típusba tartozók, ami anyaguk (öntött vas és fa), valamint fal nélküli, karcsú oszlopos, nyitott jellegükből és zöld színükből következően némiképp vidám, levegős kerti épület benyomását keltik. Stílusukban már nem a neogótikához, hanem a neoreneszánszhoz kötődnek, térformájukban is ezzel rokonok, általában négyzetes vagy görögkereszt alaprajzúak, amelyek egyúttal a centrális memória terek hagyományához is köthetők. A teret karcsú oszlopok által hordozott síkmennyezet zárja le, mely fölött álkupola és a négy oldalra néző timpanon nyugszik.

E stílusnál már nem tisztán építészeti, hanem szobrászati megoldást is alkalmaznak, mégpedig a síremlék fő helyén, a tér centrumában. Itt áll a gazdag, tekintélyes, de hagyományokkal nyilván nem rendelkező polgárcsalád fejének mellszobra, mellyel mintegy a dinasztiaalapítást, hagyományteremtést kívánják szimbolizálni. Erre utal a hieratikus, frontális beállítás és az ábrázolt merev, méltóságteljes arckifejezése is. A portré felhasználásával megváltozott, a csak építészeti síremlékhez képest közvetlenebb lett a halotthoz való viszony is. Ugyanakkor mégsem egészen személyes, mivel a portré nem az elhunyt egyéni vonásait, jellemét, hanem egy elvont eszme megtestesítőjét, a dinasztiaalapítót idézi.

A sírépületek mellett ugyanakkor jelentkezik egy másik, szintén klasszikus formákat felhasználó síremléktípus, amely a Kerepesin túl a Farkasréti temetőben is elterjedt, s itt egészen a tízes évek végéig közkedvelt forma volt. Ez két, klasszicizáló oszlopon nyugvó timpanon által létrejött kapuszerű motívumból, s az ennek nyílásában álló, melldomborművet vagy a címert hordozó sírlapból áll.[1] Ugyancsak rendkívül elterjedt sírtípus volt az obeliszk, amely az építészeti síremlékekhez hasonlóan, szintén emlékeztető jelszerű momentum és ugyanazt a halotthoz és a halálhoz való személytelen viszonyt hordozza, mint azok. Egyúttal átmenet az építészet és a szobrászat között, s így előzménye a később, a századfordulón elterjedő, később pedig szinte kizárólagossá váló szobrászi síremlékeknek.

A századelőn új sírtípusok elterjedése figyelhető meg, amelyek szemléletbeli változásról is tanúskodnak. A Schopenhauer nyomán kialakuló halálfelfogás és az ennek megfelelő síremlék koncepció több korabeli tanulmány témája, legjellegzetesebb összefoglalása pedig Lyka Károlynak a temető művészetéről írt cikke.[2] Szerinte a halál ésszel felfoghatatlan, csakis sejtésekkel, misztikus hangulatokon keresztül ragadható meg, s a síremlékeknek is ezeket a halvány megérzéseket, hangulatokat kell felkeltenie. Megtalálhatjuk nála a schopenhaueri gondolat (az élet célja a halál) visszafogottabb megfogalmazását is; a halált, mint az élet legemelkedettebb, leghatalmasabb pillanatát értelmezi. Ezért a sírokon is a pátoszteljes ábrázolásokat kell előnyben részesíteni, kerülni kell a köznapiakat, különösen az elhunyt személyével, életével, tetteivel kapcsolatosakat. „Az a halott, aki odalenn fekszik, nem az az egyéniség többé, aki életében volt, az élő jellemzése tehát nem lehet jellemzése a holtnak." Nem állíthatunk monumentumot az egyéniségnek ott, ahol minden egyéniség megszűnéséről van szó. A síremléken ezért a művésznek a halálról kialakult saját képét, érzését kell megragadnia. Lyka a kifejezés módját is körvonalazza; a temetőarchitektúrának hangulatépítészetté, szobrászattá kell válnia, az építésznek minden gyakorlati funkciót nélkülöző, sehol másutt nem látható kő és bronz formákkal, növényekkel, a szobrásznak pedig halk, visszafogott, poétikus gesztusokkal és formakinccsel kell élnie. Ezeknek a követelményeknek leginkább a halál,

elmúlás, túlvilág, misztikum gondolatával egyébként is sokat foglalkozó szecessziós stílus felelt meg.

Lykánál a halál fogalma már nem olyan egyértelmű, nem csupán vallásos jelentését, a túlvilági létbe való áttérés értelmét, hanem tágabb filozófiai jelentéskört hordoz. Ennek, az általános szintjén megfogalmazott halálgondolatnak megfelelő szobrászi síremléknek két fő típusa alakult ki, s mindkettő lényegében a klasszicizmus hagyományát vitte tovább. Az első és leggyakoribb a fiatal, gyászoló nőalak, a másik a halál pillanatának ábrázolása. Mindkettő ideáltipikus jellegű, egy látszólag hétköznapi szituációt emel az ideák világába.

E két típus mellett, a század elején még élt a korábbinál szegényesebb, némileg kiüresedő, de még jelentős keresztény szimbólumrendszer, mely szintén a halál szélesebb filozófiai jelentéskörének hordozására volt alkalmas. Leggyakoribb elemei a két temetőben: a farkába harapó kígyó (a kezdet és a vég, a földi és az égi dolgok egymásbakapcsolódásának szimbóluma), a homokóra (az elmúló idő szimbóluma), az örök világosságot szimbolizáló mécses, a hit által való üdvözülést szimbolizáló Krisztus-monogramok és a kezdetet és a véget jelképező alfa és omega.

Már Lyka és Lajtai[3] is felfigyelt a temetőművészet fokozatos elkorcsosulására, elművészietlenedésére, s művészetszociológiai okát a temetőművészet „indusztrializálódásában", sírkőipari tömegtermeléssé, üzleti vállalkozássá alakulásában találták meg. Az elművészietlenedés mélyebb okát azonban mindketten egy szellemi tényre, Lajta a vallásos érzés megszűnésére, a modern természettudományos gondolkodás elterjedésére, Lyka pedig a halálnak ha nem is vallásos, de filozófiai fogalmának elvetésére vezeti vissza. Az általuk feltárt folyamat igazán csak a 10-es évek végétől, de még inkább a 20-as, 30-as években bontakozott ki, s mind a mai napig érvényes. Az elerőtlenedés első jelét mutatja az első világháború után jelentkező antikizáló hullám, amelyről már Nádai Pál is írt.[4] Ennek két fő típusa a szarkofág (pl. Lähne Tibor 1917-es és a Radulescu család 1920-as sírja, mindkettő F[5]) és az újra jelentkező kapumotívum, amely egészen a negyvenes évek végéig jelentkezik (pl. Gjurg-Rosenberg család – 1932 F, Wohryzka család – 1927 F, Nagykovácsi család – 1939 F).

A húszas évektől egyre inkább kiürültek, majd teljesen eltűntek a halál filozófiai aurájával kapcsolatos jelek, s a századforduló szimbolikus halálértelmezése helyébe világias halálfogalom, a halálnak mint hétköznapi eseménynek, egyszerűen mint az élet megszűnésének felfogása lépett. A halál többé nem a megmérettetés pillanata, benne nem az öröklétet, hanem a végességet hangsúlyozzák. Ahogy Fred Licht írja, a középkori Danse Macabre individuális, mindenkinek személyére szabott halálfogalmával szemben a modern halál jellegtelen, passzív és névtelen, nincs logikája, jelentése, meghatározható vonásai.[6]

A halálértelmezés jelentésváltozásának következménye, hogy a síremlékekbe egyre inkább beszivárogtak attól eltérő, vagy egyenesen azzal ellentétes tartalmak, míg végül a halál problémája helyett a hangsúly az életre, az elhunyt életére és személyiségére helyeződik át.

E folyamatot tükrözik a két világháború között elszaporodó portrét felhasználó síremlékek, melyeknek egyik típusa a természethűségre törekvő, a nagypolgári reprezentáció igényének megfelelően elegáns mell- vagy egész alakos portré, amely stílusában sem igen tér el a köztéri szobrászat akadémikus sémáinak megoldásaitól. A sztereotíp,

sematikus, lényegében a társadalmi pozíció jelzésére szolgáló portrék azonban egyre inkább megtelnek személyes vonásokkal. E vonatkozásban is azonban tulajdonképpen csak két területet érintenek, a halott munkatevékenységét és a családi életben betöltött szerepét.

Az elhunyt munkatevékenységére utaló síremléknek három fő típusa alakult ki. Időben is első, ahol a síron csak a foglalkozásra utaló attributumok, munkaeszközök csendéletszerű együttese jelenik meg. Ezek meglehetősen sztereotípek, s csakis az elhunyt szakmájának jelzésére szolgáló személytelen utalásokra alkalmasak. Ilyen pl. a színészeknél a maszk, a mérnököknél a körző, tudósoknál a könyv.

A második típus az attributumokat portréval kapcsolja össze, melyek kezdetben idealizáltak, később azonban egyre egyénítettebbek, naturálisabbak, sokszor pedig felfogásuk egyenesen ellentétes a halál gondolatával. (Ilyen például a Vida Zsuzsannát ábrázoló Kerepesi temetőben található sírszobor – Grantner Jenő alkotása –, amely erőteljes, energikus lépésmotívumával, életvidám, mosolygós arckifejezésével az élet fölött érzett örömöt sugározza.)

A portrét és attributumot összekapcsoló síremlék altípusa az, amikor pl. egy színészt leghíresebb szerepének jelmezében örökítenek meg (l. Csortos Gyula síremlékét –K), vagy amikor egy építész sírján az általa tervezett épület jelenik meg (Zlelinszki Szilárd sírja – K). Ezekben az esetekben már nemcsak hogy nem az elhunyt egész életét vagy csak személyes létét, hanem még munkatevékenységének is csak egy szegmentumát, eredményét felmutatva próbálnak a halottnak emléket állítani.

A munkával kapcsolatos sírok harmadik típusa még naturálisabb megoldást alkalmaz, az elhunytat egyszerűen munkavégzés közben ábrázolja, így paradox módon egy életkép válik síremlékké. [Ilyen pl. Czakó Adolf sírja (1942 F), melyek orrára csúszott szemüvegében, mélyen könyve fölé borulva ábrázolják, vagy Radics Béla (1930 K) sírja, ahol a nagy pocakú cigányprímás frakkban, hóna alatt munkaeszközével, a hegedűvel, az előadott nóta után, a közönség tapsát fogadva, a siker pillanatában jelenik meg. Szintén munkavégzés közben ábrázolják sírján Antony István kőfaragót (1928 F), aki kalapácsot tartó jobbját ütésre emelve, éppen az előtte fekvő nyers kő megmunkálásához fog.]

Már a századfordulón is előfordultak az elhunyt munkájára utaló jelzések, ezek azonban csak részei a sírnak, s nem váltak kizárólagossá. Másrészt ezek az utalások, ellentétben a két világháború között elterjedt munkaábrázolások naturalizmusával, poetikusan és szimbolikusan jelentek meg. [Ilyen pl. Ráth György (1908–11, Maróti Géza K) művészeti író, műgyűjtő síremléke, amelyen a festészetet, szobrászatot és az iparművészetet szimbolizáló három összefonódó fiatal, lehunyt szemű nőalak jelenik meg.] Ezeknek az ábrázolásoknak belső ellentmondása, hogyha portrét is jelenítenek, az elhunyt tevékenységét oly közhelyszerű attributumokkal jelzik, hogy nem tesznek eleget saját intenciójuknak, amely szerint az elhunyt személyiségének, életének megragadásával kívánnának emlékeztetni a halottra.

A munkával kapcsolatos ábrázolások mellett, a személyes élet másik szféráját érintő típus a családi élettel foglalkozó megjelenítések. Közülük leggyakoribb a jó családanya ábrázolása, amely jól mutatja a társadalomban élő beidegződéseket, sztereotípiákat. Egyértelműen megállapítható ugyanis, hogy a munkaábrázolásokat nagy részben férfiak, a jó szülő típust pedig szinte kizárólag nők sírján alkalmazzák. E sztereotípia az ötvenes

évektől módosult, s ekkortól a női sírokon is elterjedtek a munkatevékenységre utalások.

A jó családanya-típus egyik változata a gyermekét átölelő, óvó. [Ilyen pl. Sváb Lajosné és Sváb Erna sírja (1931, Sidló Ferenc – K), melyen a lepelbe öltözött anya átkarolja erotikus képzeteket keltő meztelen gyermeke vállát, kezével pedig haját simogatja. Lánya aléltan, szemét lehunyva áll, mozdulata anyjához hasonló mesterkélt, finomkodó, egyik kezét nyakához emeli, míg a másikkal, gyengéden, csuklóját érinti.]

A jó családanya-típus másik jellemző változata, amelyen a guggoló anyát több, neobarokkos ihletésű, puttószerű csecsemő veszi körül, – anyjuk vagy játszik velük, vagy óvja, babusgatja őket. A jeleneten – a típust és a jelenetezést illetően – jól érezhető a Mária a gyermek Jézussal és Keresztelő Szent Jánossal, illetve a Szent Család ábrázolások ikonográfiai hatása.

Az egyre édeskésebbé váló családi életre utaló síremlékek szélsőséges példájaként említhető a Varju család sírboltja (1959 K). Ezen az elhunyt anyát nemcsak gyermekei, hanem gyászoló férje társaságában ábrázolják. Könnyű lepelbe öltözve, mezítláb – tehát feltehetőleg a túlvilágon áll –, boldog-édeskés mosollyal öleli át még élő, hétköznapi ruhában, rövidnadrágban álló kisfiát és kislányát, a családfő félig a gyerekek előtt, félig mellettük térdepel. Mindhárman imára kulcsolt kézzel, átszellemült pillantással tekintenek az elhunytra, aki ily módon a szenteknek kijáró tiszteletadásban részesül.

A túlvilág és a halál profánabb felfogására utal a második világháború után elterjedő – az előbb említett síremléken is jelentkező – terjedelmes sírfelirat. Amíg korábban a sírfeliratok túlnyomó többsége bibliai idézetet tartalmazott, az új sírokon az elhunyttal való kommunikálás hite jelenik meg, méghozzá az életben szokásos hétköznapi levelezés szintjén. Az említett síremlékeken például a következőképpen: „Ilikém! Édes anyukánk! Nagyon hiányzol nekünk! Nem tudunk belenyugodni és elfelejteni téged. Istenben bízunk, hogy újra találkozunk! Hosszú az élet nélküled – rövid az élet elfelejteni téged. Édesapuka, Gyuszika, Zsuzsika." A szabályos megszólítással, aláírással ellátott levélforma is jelzi a túlvilág profanizált felfogását, amely a mai ember számára már nem az örök boldogságot vagy a Krisztussal való misztikus egyesülést, hanem a földi szeretteivel való újratalálkozást, a földi élet talán gondtalanabb folytatásának hipotézisét jelenti.

A jó családanya-típus is, akárcsak a munkaábrázolások, az elhunyt életének olyan általános, nemcsak rá jellemző vonását emeli ki, amelyek az egyéniségről nem mondanak semmi lényegeset. Megjegyzendő az is, hogy a két típus egyike sem hordoz semmilyen utalást a halállal kapcsolatban.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a két világháború között kialakult, de mindmáig élő és domináló síremléktípusok a halál általános emberi problémáinak művészi megfogalmazása helyett – mely jellemző volt még a századforduló síremlékeire – az elhunyt életére, személyére helyezik a hangsúlyt. Itt sem azonban élete egészének megragadására, vagy valamiféle értékelésére, hanem vagy csupán legmúlandóbb, s ezért a temetői szituációval legellentétesebb vonásának, külső fizikai megjelenésének vagy munkájának általános, minden kollégájára jellemző vonásainak, munkaeszközeinek, munkafolyamatának vagy jó családi életének, s csak pozitív tulajdonságainak egyszerű felmutatására törekszenek.

A halállal kapcsolatos szemléleti változásokat jól jelzik a két hagyományos, de továbbélő típuson, a gyászoló alakon és a halál-pillanat ábrázolásokon mutatkozó módosulások is. Ezek közül legjellemzőbb a gyászoló figurák gesztusainak megváltozása. A klaszszicizmus hagyományt továbbvivő fiatal, elmerengő, elgondolkodó gyászoló nőalakok századeleji példáinak sorát láthatjuk a Kerepesi temető központi területén található árkádsor fülkéiben. Jellemzőjük a méltóságteljes testtartás; a ponderálás klasszikus szabályai szerint súlypontjukat egyik lábukra helyezik, testtagjaik harmonikusan ellensúlyozzák egymást. Nagyon ritka közöttük az ülő alak, fej- és testtartásuk egyenes, gesztusaik, mozdulataik visszafogottak, csak szemüket sütik a földre (pl. a Wörner család síremléke – K), vagy egy másik típuson a távolba néznek (pl. a Keintz család síremléke – K), kezüket testük mellett tartják, vagy könnyedén a sírlapra helyezik. Arckifejezésük, tekintetük is nyugodt, kiegyensúlyozott. Szobrászi megmunkálásukra a monumentalitás, tömbszerűség, összefogott körvonal, a finom fátylak redőzetére a lágy, hosszanti, párhuzamosan futó, nyugodt hullámok jellemzőek. A szobrokon semmilyen mozgás sem mutatkozik, a formai vonásokból sugárzó klasszikus nyugalom, harmónia és méltóság a halálba való belenyugvás, az azon való elgondolkodás, szellemi felülemelkedés érzését kelti.

Ezzel szemben a 20-as, 30-as évektől kezdve a siratóalakok görcsösen összerándulnak, összeroskadtan térdelnek vagy aléltan hullnak alá. Van, ahol a gyászoló figura már teljesen összegörnyed, alsó lábszárán ül, vállát térdéig hajtva, arcát kezébe temetve siratja az elhunytat (pl. Telcs Ede és felesége sírja – 1932 F). Gyakori a féltérdre ereszkedő, fejét mélyen lehajtó vagy élesen oldalt vető, tekintetét hirtelen elkapó típus. A kezek is megmozdulnak, maguk elé vagy égbe emelkednek, az összekulcsolt kezek is előre lendülnek, vagy éppen a szívükhöz kapnak. A lerogyó mellett megjelenik a félig fekvő, sírra vagy Krisztus ölébe boruló figura is. Tekintetük, arckifejezésük is feldúlt, szenvedő. A gyászoló alak a fájdalomnyilvánításnak sokszor már olyan szélsőségeit mutatja (ájultan hull alá stb.), hogy gyakran alig dönthető el, hogy az ábrázolt figura a halál pillanatában összeroskadó, saját lelki üdvéért könyörgő halott vagy a fájdalomtól lerogyó gyászoló (pl. Tóth Jánosné síremléke, mely ugyan 1976-os keletű, de felfogásában lényegében a két világháború között kialakult sémát követ). A tragikus halálfelfogásból következő új, addig ismeretlen jelenség a gyászoló férfialak megjelenése is.

Az önmagukat széles gesztusokkal gyötrő, szinte hisztérikus gyászoló alakok a halál felfogásának új fajtáját képviselik; a századelő megbékélést, megnyugvást kifejező figuráival szemben a halálba bele nem nyugvás, ellene szegülés, az attól való félelem jeleit mutatják.

A századforduló halál felett elgondolkodó, elmerengő gyászolói az élőket is a halállal kapcsolatos filozófiai problémákra, saját életük átgondolására, értékelésére vezették. Ezzel szemben a 20-as évek vége óta elterjedt gyászoló típus erőteljes gesztusaival, az életben maradottak fájdalmának naturális megragadásával az élőkre, azok halálfélelmére terelte a figyelmet.[7]

Mindez fontos mentalitásbeli változást is tükröz; ezek a sírok már sem a halállal, sem az elhunyt személyével kapcsolatos gondolatokat nem tartalmaznak, itt már sem a halál, sem az elhunyt személye nem érdekes, egyedül a gyászolók, azok fájdalma, s ennek sokban külsődleges és patetikus kinyilvánítása fogalmazódik meg a síremlékeken.

A profanizálódás jeleit figyelhetjük meg a másik hagyományos ikonográfiai típus, a

halál pillanatát ábrázoló jelenetek esetében is. Ennek korábban leggyakoribb példája a földgömbről felemelkedő, megnyúlt testű, mezítelen, átszellemült arcú, lehunyt szemű férfi-, illetve nőalak volt, mely idealizáltságában általános, az evilági létből a túlvilágiba való átjutás szimbolikus pillanatát idézte. Ezzel szemben a 40-es évek óta jelentkező ábrázolásokon a jelenetet már nem szimbolikusan, hanem teljesen konkrétan értelmezik, s a balesetekben elhunytak sírjain alkalmazzák. Különösen gyakori a háború alatt lezuhant pilóták sírján, amelyen a fent leírt alak szárnnyal jelenik meg (l. pl. Szepezdi Kiss Vilmos vadászrepülő hadnagy síremlékén – 1943 F). Itt a felemelkedő alak, a repülés már nem a túlvilágba jutás szimbolikus kifejezése, hanem a halál konkrét körülményeinek jelzése. Egy másik típuson a szárnyas alak már nem is a felemelkedés, hanem a lezuhanás pillanatában jelenik meg (l. pl. Fábián Attila síremlékét – 1942 F). A halál konkrét módjára utalnak azok a sírok is, melyeken nem is a baleset jelenete, hanem egy arra utaló tárgy, pl. egy autó vagy egy légcsavar kerül a hantra (l. pl. Domby család sírja, melyen a lezuhant gép légcsavarja fekszik – F).

A halál felfogásának szellemi kiüresedése együtt járt a síremlékek művészi megoldásainak kiüresedésével, sztereotipizálódásával. Egyre inkább megszűnt mint önálló művészeti feladat, így mind több más műfaj, sőt a művészeten kívüleső terület formai megoldásai szivárogtak be a síremlékplasztika területére. Az előbbiek közül legerősebb hatással a sírszobrászatra a köztéri szobrászat és ezen belül is a római iskola nyomán kialakult stílus volt, amely aztán a máig két irányba fejlődött tovább. Az első a novecento merev klasszicizmusát, heroikus pózait a római iskola álmodern irányában, a „kubisztikus", nagy, monumentális tömegű, robosztus alakok felé vitte tovább, melyhez újabb elemként egy látszólag szabadabb, elnagyoltabb felületkezelést kever. A másik nyíltan konzervatív irányt vállalva, a novecentóban is felhasznált empire elemek modorosabb, édeskésebb változatát alkalmazza. Ez utóbbi mozzanatban jól érezhető a művészeten kívüli területek közül leginkább ható egyházi giccsipar befolyása. Hatásuk ma már nem annyira az egyre jobban háttérbe szoruló vallásos ábrázolásokban – Krisztus-alakok, angyalok, Madonnák –, hanem sokkal inkább a profán ábrázolások édeskés, szentimentális hangvételében, finomkodó gesztusaiban érhető tetten.

A síremlékek formai kiüresedésének másik fontos jellemzője az architektonikus keret felszívódása, mely a 30-as években az építészeti elemek eltűnésével kezdődött meg, majd megszűnt a síremlék egész felépítésének és arányrendszerének architektonikus jellege, megszűnt korábbi kiegyensúlyozott, meghatározott rendszere; a síremlék a minden tagolást és rendszert nélkülöző téglatestek és hasábok tetszés szerint nagyítható és kicsinyíthető szervezetlen együttesévé vált. A korábban keretelő, összefogó szerepet betöltő építészeti elemek, illetve architektonikus szemléletmód eltűnésével a síremlékek belső logikája, összetartó ereje bomlott meg, amely teljes arány-, lépték- és mértékvesztéshez vezetett.

Az elmúlt években, az eddig említett sztereotíp síremléktípusok mellett megjelentek az egyedi megoldású sírszobrok. A két temetőben a legutóbbi években felállított síremlékek néhány reprezentatív példáját szemügyre véve, mindenekelőtt a Kerepesi temető

művész parcellájából kell elindulnunk. Az egyik legreprezentatívabb síremlék Csontváry Kosztka Tivadaré, Kerényi Jenő alkotása. A festő bronzszobra durván megmunkált fehér kőlapon áll, jobbjában palettát, baljában ecsetet tart, az elhunytat tehát munka közben ábrázolja s így látszólag besorolható a már elemzett, munkajelenetet felhasználó sírtípusba. A helyzetet azonban bonyolítja, hogy a festőt ebben a szituációban (azonos testtartásban, ruhában és kalapban) már saját önarcképéről ismerjük, így a szobrász Csontváry személyiségének lényegét nem pusztán egy munkajelenettel, hanem legszemélyesebb önvallomásának, önarcképének felhasználásával igyekezett megragadni. Ezzel rendkívül nehéz művészi feladatot, mégpedig egy jellegzetesen festői, intim téma monumentális sírszobrászatra való átírásának feladatát vállalta.

Az önarcképen a befogadó bonyolult, szinte misztikus szituációval találja magát szemben. A néző a képre nézve, tulajdonképpen ugyanabba a tükörbe pillant, amibe eredetileg a festő is nézett; a tükör és a kép azonosul. A képre tekintve valójában a tükör helyéről nézünk a képbe, a festő terébe. A tükör helyének elfoglalásával pedig magunk is bekerülünk a festő terébe (és a kép terébe is). Ugyanakkor az önarcképet nézve a festő szemébe nézhetünk, pontosabban, lehetőségünk nyílik a festő azon pillantásának megragadására, melyet önmagának szán, mellyel a tükrön keresztül önmaga szemébe s ezen keresztül saját lelkébe tekint. Így a képen, illetve tükrön és a „szem a lélek tükre" értelme szerint, a festő szemén keresztül a festő lelkébe tekinthetünk. A tükör helyének elfoglalásával, illetve a művész legbensőbb, legintimebb, önmagába tekintő pillantásának megragadási lehetőségével magunk válunk tükörré, a művész önismeretének tárgyává, eszközévé. A helyzetet még tovább bonyolítja, hogy az a kép, amelynek az önarcképen csak a hátulját látjuk és azt hisszük róla, hogy nem ismerjük, azonos az előttünk levő képpel, az önarcképpel.

A fentiekből következik, hogy az önarcképi szituációban a különböző elemek, a kép, a tükör, a festő szeme, keze, ecsetje, az előtte levő, festés alatt álló kép olyan egymásraépülő, összekapcsolódó láncsort, koherens egészet alkotnak, amelyből bármelyik alkotórész kiesése az egész szellemi rendszert teszi értelmetlenné. A Csontváry síremlékben a szobrász a képi szituáció egyszerű szobrászi lemásolására, naturális utánzására, a képi elemek egy az egyben történő, minden változtatás nélküli áttételére törekedett. A fent említett elemek közül azonban három hiányzik, egyrészt a képbeli kép, amelynek hiányában értelmetlenné válik az ecsetet tartó kéz mozdulata, másrészt a tükör, harmadrészt pedig a festő tükrön keresztül szemünkbe pillantó tekintete, mely az emlékszobrok gesztusaira emlékeztető módon a távolba néz, s még értelmetlenebbé, tétovábbá teszi az ecsetet emelő kéz mozdulatát. Ezen három képi elem megjelenítése a szobrász által követett egyszerű naturális átfordításban nem volt lehetséges, mivel az meglehetősen furcsa, zsúfolt, síremléken egyenesen komikus kompozícióhoz vezetett volna, ezért mellőzte őket. A hiányzó elemek szellemi helyét kitöltetlenül, szobrászi átírás, helyettesítés nélkül hagyta, amivel a többi elem (így a kézmozdulat és a távolbanéző tekintet) is értelmét vesztette, s az egész önarcképi szituáció felbomlott. A festészet legintimebb, legszemélyesebb képtémájának monumentális síremlékszoborba való sikertelen átírási kísérlete az oka a szoborral szemben felhozható másik érvnek, a Csontváry személyiségének patologikus vonásait kiemelő vulgáris jellemképnek is. Erre utal az amorf arcból kiugró, az önarckép sokkal bonyolultabb lelki tartalmakat és szuggesztivitást kifejező tekintetét leegyszerűsítő távolbarévedő bronzgolyó szempár, a suta, bizonytalan állásmo-

tívum, a különös ruházat (háromnegyedes kabát, furcsa kalap) és az említett okokból funkciótlanná vált, tétova, magáról elfeledkezett kézmozdulat. Ezt erősíti a sírfedél, talapzat és térképző elem funkcióját betöltő kőlap szoborhoz képest hatalmas mérete is, amelyet a kabát formája által meghatározott figura nem tud ellensúlyozni, egynézetűsége, síkszerűsége, lényegében egy nagy és két kis, azt tartó téglalapra osztható, belső mozgásokat nélkülöző statikus szerkezete miatt.

A sír mellett található Ferenczy Károly síremléke, melyet fiának, Béninek bronz domborműve díszít, melyen térdére könyöklő, természetes testtartású, minden szentimentalizmustól mentes, erős ülő nő alakja jelenik meg. Nyugodt, egyszerű gesztusai, kiegyensúlyozott, sugárzó tekintete a halálba belenyugvást, az azon való szellemi felülemelkedésbe vetett optimista hitet hirdeti.

Apja mellett nyugszik Ferenczy Béni is, akinek síremlékén fekete márványlapra helyezett, roncsolt felületű, az idő múlásának nyomait viselő antik szarkofág forma található, amely mészkő felületének elmosódottsága révén egyúttal az időjárás viszontagságainak kitett kőtömb benyomását is kelti, s már az sem állapítható meg róla, hogy eredeti vagy másolat, külsejében pontosan azonos azokkal a szarkofágokkal, melyeket nem múzeumokban, hanem szabad téren őriznek. A síremlék a halállal és az idő múlásával kapcsolatos gondolatok megragadása mellett, az elhunyt munkásságára is utal, jelzi művészetének az antikvitáshoz, a klasszikus elvekhez kötődését. Egyetlen problematikus vonása, hogy egy már kész kulturális-művészeti jeltípust éleszt újjá s nem maga teremti meg azt, mintahogy a Ferenczy Károly sírján megjelenő gyászoló alak is már meglevő típust fogalmazott újra.

Ugyanitt található Ortutay Gyula sírja, melyet malomkerék formájú, belül kör alakban üres nagyobb és az elhunyt fejének jelzésére szolgáló kisebb kőkorong jelez. A malomkerék – mint a népi kultúra rekvizituma – valószínűleg az elhunyt foglalkozására utal, ugyanakkor a kő nemes anyaga és finomabb megmunkálása ellentmond az eredeti tárgynak. A kerék egyúttal a halállal kapcsolatos hagyományos szimbolikus jelentések (élet és halál körforgása, idő állandó múlása stb.) felidézésére is alkalmas, az asszociációs szférát azonban a konkrét malomkerékre utalás lecsökkenti.

Az utóbbi három síremlék bizonyos mértékig szélesebb szimbolikus jelentésköre kiemelkedik a Kerepesi temetőben és a Farkasréti temetőben található legújabb, egyedi megoldásokat felhasználó síremlékek közül, melyek sokkal kevésbé szakadnak el a korábban tárgyalt sztereotíp sírtípusok szemléletétől.

Ezek egyik legelterjedebb fajtája az egyszerű kőlap, bronz felirattal, mely csakis drága márvány anyagával és eredetibbnek, modernebbnek vélt durva, rusztikus megmunkálásával tér el az átlagos sírkőipari megoldástól. Egy másik változata, ahol a vízszintes laphoz csúcsban végződő, durván faragott, heroikus hegycsúcsra vagy magányos sziklára emlékeztető kőtömb járul. Ez a tömb gyakran egy ráerősített kis bronzkereszttel bővül.

A legújabb síremlékeknek is túlnyomó többsége az elhunyt munkatevékenységéhez kapcsolódik, s ebben a korábbi típusok továbbélése mellett néhány új jelenség mutatkozik.

Az egyik, amikor a munkára már nem attributumokkal vagy egy munkajelenettel, hanem a munkájával kapcsolatos személy ábrázolásával utalnak. Ilyenkor az a paradox eset áll fenn, hogy a halott sírjára valaki másnak a portréja kerül.[8] Így pl. Veres Péter sírján (1974 Somogyi Árpád – K) egy botjára támaszkodó, bő subájú guggoló juhász fi-

gurája jelenik meg, amely nyilván a parasztságra, arra a rétegre utal, melynek jogaiért és kultúrájáért Veres Péter harcolt.[9] Ennek ellenére ez, az egyébként nagyon karakteres, így más egyénre utaló ábrázolás a korábban kialakult típusoknál még elvontabban, még távolabbról kapcsolható az elhunyt személyéhez. Ide sorolható a Simon István sírja fölött álló emlékoszlop is, mely idős paraszt férfiak és asszonyok fejeiből áll össze, talán az ősöket, illetve a parasztságot szimbolizálva.

Ugyancsak új jelenség, s még elvontabb jellemzésmóddal él az a síremléktípus, amelyen az elhunyt munkaeszközei – így pl. Básti Lajos síremlékén (F) a Lear király kellékei és jelmeze, trónusa, palástja, koronája – jelennek meg. Már korábban is szerepeltek munkaeszközök a sírokon, ezek azonban olyan általános, minden foglalkozásbelire jellemző tárgyak (pl. maszk, babérkoszorú) voltak, melyek attributumokká váltak. Itt ezzel szemben csakis a halott személyéhez köthető tárgyak, „annak" a palástnak és „annak" a koronának naturális kiragadásáról és másolatának sírra helyezéséről van szó.[10] A síremlék előzményének tekinthető az a típus, amelyen a híres színész szerepének jelmezében ábrázolódik. Itt azonban a művész helyett már csak a jelmez, a tárgyak jelennek meg. Az elhunyt személyes tárgyai, öltözőasztalkája, tükre, pipereeszközei kerültek Honthy Hanna sírjára is[11] (1982 Varga Imre – F).

Ezek az utóbbi példák a korábban elemzett folyamatoknak, így a halálfogalom profanizálódásának, az elhunyt mind jobban beszűkülő jellemzésének, az imtimszféra elhatalmasodásának és a sírokon megjelenő ábrázolások naturalizálódásának végső állomásait jelzik.

A konkrét, személyes, hétköznapi tárgyak sírokon gyakori megjelenése a pop-art eszközhasználatának eltorzult átértelmezésére utal, mely az utóbbi évek köztéri szobrászatában is jelentkezett, s nyilván innen szivárgott be a síremlékekbe. Ez Varga Imrénél nemcsak fent említett művén, hanem Déry Tibor kockakövet felhasználó síremlékén is érezhető.

A hétköznapi tárgyak használatának célja, akárcsak a köztéri szobroknál, a deheroizálás, a pátosz elkerülése, az elhunyt emlékével intimebb, személyesebb viszony kialakítása. Nem véletlen, hogy kizárólag híres emberek sírjain mutatkozik. Ugyanis a profán tárgyak bemutatásával a sírra korábban elképzelhetetlen tárgyak kerültek. Az ezen érzett megdöbbenés miatt a nézőnek nincs ideje elővenni a híres emberről intézményesen létrehozott képet, s annak személyes vonásai kerülnek előtérbe. Ez az egyszeri hatás azonban hamarosan elmúlik, s helyére újra a kultusz lép, melynek fétiseivé alakulnak a síron szereplő, tulajdonosuk által elhagyott, magukra maradt apró tárgyak, melyek a szetimentális emlékeztetés eszközeivé válnak, s tovább táplálják a sztárról kialakított szetereotíp mítoszokat.[12] (Így a piperecikkek az „örökifjú" Honthy Hanna mítoszát, vagy Básti Lajos jelmeze az „igazi Lear király" mítoszát.) A másik lényegi vonás, hogy a jellegtelen tárgyakat nemes, drága anyagokból formálják meg, ami a belső ellentmondáson túl a pop-elemek felületi, csupán „poén-szinten" való felhasználására utal.

A modern szobrászat megoldásainak felületes átvételére utal egy másik gyakori jelenség, a teret képző falak, ablakok rendkívül esetleges és külsődleges használata, amely szintén a köztéri szobrászat hatására vezethető vissza. Ilyen pl. Fodor József síremléke (1978, Marton László – F), amelyen az elhunyt kezében könyvet tartó, szemüveget viselő naturális mellszobra egy esetlegesen elvágott, leomlottnak tűnő ablakkeretből hajol ki. A leomlott ablakba illesztett mellszobor pedig egészen különös módon két vékony

lábon áll. Szinte teljesen azonos szürreális szituáció jelenik meg Berény Róbert sírján (F), akit szintén munka közben ábrázolnak. Itt is egy keretben, csak egy roncsolás nélküli képkeretben tűnik fel mellszobra, amint éppen egy vázlatot készít, s ez az együttes is egy kettős lábon, jelen esetben egy festőállványon helyezkedik el.[13] Mindkét szobor teljesen frontális, egynézetű, a korcs, jelzésszerű térelemek valójában nem alkotnak semmiféle teret, funkciótlanok, s felborítják a szobor belső logikáját s ellentmondásba kerülnek a portré naturális stílusával is. Ugyancsak indokolatlan, s csak a divat kedvéért történő felhasználásra példa Benkő István (1977 F) síremléke, melyen egy sík fal és benne egy napot stilizáló, álmodern díszítést hordozó üvegablak látható.

A nyilván üzleti célokat szolgáló,divat szinten átvett álmodern patronok másik változata a pszeudokonstruktív sírok egyre szaporodó sora, amelyek általában egy posztkubisztikus alakot és egy hasonlóképpen leegyszerűsített konstrukciót kombinálnak. Újabban megjelent egy „modernebb" változatuk, mely már teljesen „nonfiguratív", pl. két átlósan beállított kőhasábból áll.

Az újabb síremlékeken tehát lényegében összemosódtak a sírszobor és a köztéri emlékszobor közötti határok, s mindkét területen lényegében azonos művészi megoldásokat alkalmaznak. Ezt mutatja például Vásárhelyi Pál síremléke (1971 Grantner Jenő K), melyen a munkásmozgalmi emlékműveken elterjedt monumentális fal motívum előtt, egy – akár köztéren is felállítható – energikus, munkába merülő (vázlatot készítő), életerős figura jelenik meg, amely ellentmond sírszobor funkciójának. A szobor robbanékony habitusa mellett, sztereotíp, Petőfire emlékeztető arcvonásai és erőszakkal profilba fordított, a fal síkjához igazított, az előtte megjelenő alak sziluetthatására építő testtartása is, a köztéri szobrászat megoldásait idézi.

A két terület összemosásának problémája jelentkezik az esztétikai szempontból egyébként nem kifogásolható alkotások esetében is, pl. Vilt Tibor Kassák-síremlékén (1977 F). Ezen az alkotó a művész egy vázlatban maradt képarchitektúrájának szobrászi rekonstrukcióját helyezte a sírra, mely az eredetihez hűbb kisebb méretben kisplasztikaként, ebben a méretben pedig akár köztéri emlékszoborként is funkcionálhatna.

Lényegében köztéri emlékszobor Ország Lili síremléke is (1978 tervező: Vilt Tibor, kivitelező: Gulyás Gyula – F). Ezen négy kőhasábon álló kocka jelenik meg, melynek elülső és hátulsó falán ugyanaz az Ország Lili-motívumokat hordozó mélydombormű látható. Az elülső alatt levő szignatúrája egyúttal sírfeliratként is szolgál. A lapok és felirat nélkül a szobor egy másik értelemben is, mint Vilt Üdvözlet Velencének című alkotásának motívumát továbbfejlesztő, saját monumentális műve is állhatna köztéren. Az utóbbi két mű egy már említett típust visz tovább, amelyben az elhunytra egy alkotásának felmutatásával emlékeztetnek.

A fentiek alapján összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a korábban egyértelmű halál-felfogás megszűnésével teljes szellemi elbizonytalanodás következett be a halál fogalmával kapcsolatban, ami a síremlékeken egyenesen értelmezésének megkerüléséhez, figyelmen kívül hagyásához vezetett.

A modern, elsősorban anyagi és nem szellemi életére figyelő létforma szellemi problémáktól és különösen a nem , vagy nem teljesen csak racionálisan megragadható problémáktól (amilyen a halál is) való elfordulása a halál kérdésében is jelentkezik. A mai

ember nem tud mit kezdeni a halállal, azt pusztán az élet megszűnésének tekinti, melynek kapcsán csakis az elhunyt halványuló emlékének megszépített felidézésére, saját fájdalmának, halálfélelmének átérzésére képes.

Ez a szellemi hiány a korábbi hagyományos síremlékek szabatos ikonográfiájával szemben zavaros, kusza, a helytől független „jelrendszert" teremtett, amely a jövő régészei számára nem korunk halálfelfogásáról, hanem életéről, problémáiról, szociálpszichológiai állapotáról fog beszélni.

JEGYZETEK

1. Minthogy Białostocki tanulmányában (A Halál kapuja, In: BIAŁOSTOCKI J.: Régi és új a művészettörténetben. Bp., 1982) megállapította, a több ezer éves kapusíremlék a klasszikus mauzóleumok hagyományával állt kapcsolatban, ezek homlokzatának vetületeként fogták fel őket. Ennek mindmáig mutatkozó hatását igazolja, hogy a Farkasréti temetőben is gyakran megjelenik a típus egy alfaja, ahol a timpanont tartó két oszlop további két oszloppal és falközzel egészül ki, ami által a sír valóban egy klasszikus homlokfal benyomását kelti.
2. LYKA K.: A temető művészete. Művészet, 1903.
3. LYKA i.m. LAJTA B.: A temető művészete. Magyar Iparművészet, 1914.
4. NÁDAI P.: Mai és tegnapi sírkövek. In: Múlt és jövő, 1924.
5. A síremlékek helyének jelölése a továbbiakban Kerepesi = K, Farkasréti = F.
6. F. LICHT: Síremlékszobrászat (The Romantics to Rodin. Los Angeles County Museum of Art, Peter Freso and H. W. Janson, 1980).
7. A korábbi kereszt alatt imádkozó-sirató, Mária Magdolnára utaló nőalak egyre inkább evilági személlyé, az elhunytat siratót özveggyé vagy gyermekké alakult, s szintén a profanizálódás, partikularizálódás jelét mutatja.
8. Ennél már csak egy paradoxabb eset létezik, amikor az elhunyt sírján egy állat szobra jelenik meg. Ilyen Dummel Nándor síremléke (1954 F), melyen egy fekvő daxli (talán az elhunyt kutyája) látható. A kutya fajtájából, naturálisan megragadott tartásából és egyedi, „portrészerű" vonásaiból arra lehet következtetni, hogy itt nem szimbolikus (pl. hűségre utaló) ábrázolással állunk szemben.
9. A figurának már semmi köze sincs az Izsó Búsuló juhásza nyomán kialakult „sirató juhász" szobrokhoz, mely a 20-as években terjedt el a Kerepesi temetőben. Itt a figura nem siratás közben, hanem sokkal inkább a tűz körül guggoló juhászok pózában jelenik meg.
10. Erre utal az is, hogy a koronán meg a jelmezre írt szám is fel van tüntetve, mely azt jelzi, hogy a kellék melyik felvonásban és színben szerepel (act I/1.).
11. Ugyancsak asztalka jelenik meg Kő Pál szobrán is, mely szintén emlékszobor, édesanyja tiszteletére készítette. Ez azonban fából készült, s rajta nem pipereeszközök, hanem az elhunyt fényképe, bibliája és a ceruza került, mellyel a könyvbe írt eseményeket, születési dátumokat örökítette meg. Az intim témájú szobor itt nem vált köztéri vagy sírszoborrá. Ugyanakkor a síremléken a tükörben megjelenő képmás felkelti a tükör mögött létező másik világ hagyományos asszociációját, mely jelzi, hogy az elhunyt már ebbe a tükrön túli világba jutott.
12. Ezt erősítik a feliratok is, pl. Honthy Hanna sírján az elmúlásra is utaló slágerének sora: Hol van az a nyár. .. vagy Várkonyi Zoltán sírfelirata: Színház az egész világ. (Az ő sírján is, akárcsak Básti Lajos és Honthy Hanna esetében, színházi tárgy, egy függöny jelenik meg.)
13. A különböző műfajok (portré, mellszobor, életkép) összekeverednek, a „kompozíció" elemei (mellszobor, vázlat, festőállvány) minden meggondolás nélkül tevődnek össze. Ennek eredménye a szürreális szituáció, melyben a művész a festőállványán álló saját képében fest, s a naturális portré esetleges, nem takarásból következő elvágása legalábbis furcsa érzéseket kelt a nézőben.

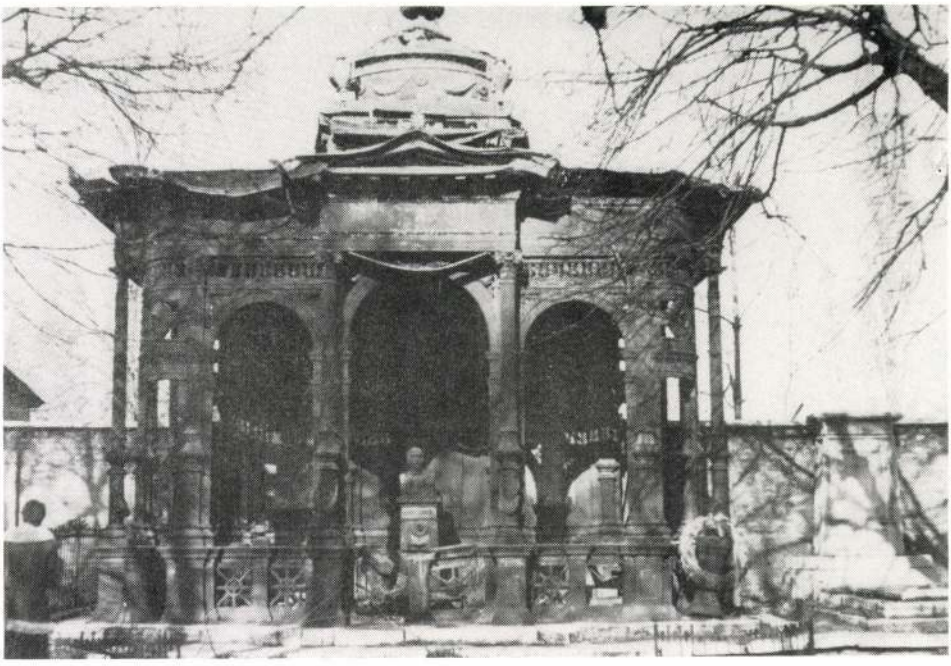

92. A Lyka család síremléke (Kerepesi temető, fal melletti sír)

93. A Varju család síremléke, 1959. (Kerepesi temető, 11-es parcella)

94. Bory Jenő: Czakó Adolf síremléke, 1943. (Kerepesi temető, 11-es parcella)

95. Radics Béla síremléke, 1930. (Kerepesi temető, 11-es parcella)

96. Sidló Ferenc: Sváb Lajosné és Sváb Erna síremléke, 1931. (Kerepesi temető, 11-es parcella) ▶

97. A Wörner család sírboltja, 1914. (Kerepesi temető, árkádsor)

98. Telcs Ede és felesége síremléke, 1932. (Farkasréti temető)

99. A Sai-Halász család síremléke, 1922. (Farkasréti temető)

96.

97.

98.

99.

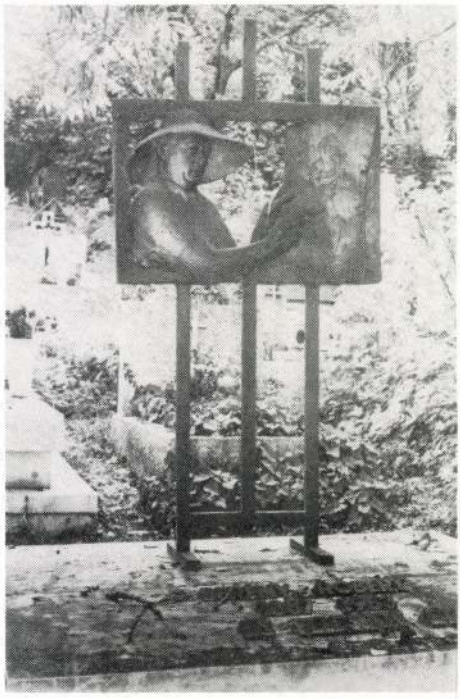

100. Kerényi Jenő: Csontváry Kosztka Mihály Tivadar síremléke, 1966. (Kerepesi temető, 1/34-es parcella)

101. Lessenyei Márta: Berény Róbert síremléke, 1975. (Farkasréti temető)

102. Varga Imre: Básti Lajos síremléke, 1981. (Farkasréti temető)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 OKT. 8.

ESTI HIRLAP

Ferenczy Béni

A REFORMKORTÓL — NAPJAINKIG...

1921

A Budapesti Művészeti Hetek alkalmából több száz szobrot, képet, a legkiválóbb magyar művészek alkotásait bemutató kiállítás nyílik ma a Kiscelli Múzeumban. A Budapesttel foglalkozó alkotások a reformkortól napjainkig mutatják be fővárosunk életét, történetének jelentősebb eseményeit. Képünkön: Ferenczy Béni Zsuzsanna című szobra a kiállításon.

(MTI foto — Fényes Tamás felv.)

Magyar–
megáll

• MOSZ

A magyar—szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság együttműködési állandó albizottságának ülésszakát szeptember 28-tól október 6-ig tartották meg Moszkvában.

Az ülésszakon mintegy kétszáz témát hagytak jóvá. Ezek alapján magyar szervek tudományos és műszaki dokumentációkat kapnak, a szovjet szervek pedig magyar szakembereket, tudományos dolgozókat fogadnak.

Pénteken este *New Yorkb* érkezett *George Brown* angol külügyminiszter, aki két nappal korábban a Munkáspárt évi értekezletén *hatpontos angol tervezetet* jelentett be a vietnami konfliktus megoldására. Brown ma tárgyal *Gromiko* szovjet külügyminiszterrel.

Bár az angol elgondolás érdemben nem tér el a már ismert amerikai „béketervektől", saigoni jelentés szerint

Kiosztottá
a velencei-tav

Ma délelőtt az Építésügy Minisztériumban kiosztották *a Velencei-tó északi üdülőterülete tervpályázatának díjait.*

Az ÉM Településfejlesztési Főosztályán elmondták: a tervpályázati kiírásban *85-en vettek részt, 31 pályaterv érkezett elbírálásra.* Megálla-

MŰVELETEKET LÁTJA
i Nhon-ból

FERENCZY BÉNI, ~~festő~~ szobrász

1967-ben a Székesfehérvári Csók István Képtár 26000 ft.értékben vásárolt müveket.Köztük Ferenczy müvet is. 153.old

KOVÁCS PÉTER: Uj szerzemények.Képzőművészeti gyüjtemény 153.old

ALBA REGIA.Az István Király Múz.Évkönyve. X. 1969. Székesfehérvár,1969

Ferenczy Béni

Szerepel a Fejérvári Gök István
Képtár táslatán a Dunaújvárosi
Múzeumban

N. N.: Képzőművészeti kiállítás a
múzeumban

Dunaújvárosi Hírlap 1970 XI. 3

Ferenczy Béni

Tórlatai: 1916 Budapest, 1924 Berlin, 1925 Budapest 1925, 1941, 1959; Wien 1963; Hága 1965; Budapest 1968 itb. 1948, 1965 Kossuth díj.

Sculptura Hungarica a mai magyar

Szobrászat, Budapest 1191.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

A 30-as évek során került müve a Szépmüvészeti Muzeum szoborgyüjteményébe.

Kislány-szobor

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956. Bp. 1956. 2oo. l.

M.D.L.

Ferenczy Béni
szobrász

Ferenczy Károly 1890-ben született
ikerjfiának ujra és ujra megcsen-
dülő motivuma a „kavicsot hají-
gáló fiú" szereplőinek alatyai.

Csengeryné Nagy Eszsa: Rohon motivumok...
Művészet, 1968. julius – 10 lap.

M.D.K

Ferenczy Déni
szobrász

Ö marchép-érem hátlapja
A művész felesége fiúakttal
Anya és gyermeke. Érem.
} repr.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: Rokon modernek ...,
Művészet, 1968. julius – 10 lap.

MDY

Ferenczy Béni
szobrász

„Miklós" gyermek alakja ismeri is megjelenik 1939-ben. Majd grafikai lapon is találhozunk vele 1939-ben.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: Rokon motívumok.
Művészet, 1968. julius – 10 lap.

Ferenczy Béni
szobrász

M.DK

1936-ban mintázza meg a
„Gyógyszófiú" című bronzszobrát.
1937-ből Miklós című álló
kisfiút ábrázoló bronzszobrát
ismerjük.

Csengeryné Nagy Ilsuzsa: Rokon matinumok...
Művészet, 1968. julius – 10 kp

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.K

Munkásságában külön-külön
és összehomponálva újra meg
újra megtalálható a „Kavicsot
hajigáló fiúk" figurái.

Csengeryné Nagy Ilsuzsa: Rokon mesterünk . . .
Művészet, 1968. pelenyi – 10 kgs

Ferenczy Béni
Nobrán

M.D.K.

Az 1939-es érből való az
„Ő nemkép emlékérem". Az
Ő nemkép hátlapján a „Golyós
fiú alakja látható.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: Polon motívumok...
Művészet, 1968. julius – 10 lap.

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.Y.

„Miklós"
„Játszó fiúk" } reprod.

Szegezgyné Nagy Zsuzsa: Rokon modernek
Művészet, 1968. primus – 10 kap.

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.Y

1939-ben már meg volt az
„Atalanta", a „Danae" és
1936-ban készült feleségéről
való portré.

Gengeryné Nagy Zsuzsa: Rohan motivumok ...
Művészet, 1968. julius - 10 lap

M.D.V.

Ferenczy Béni
szobrai

1947-ben szerelett meg a
Golyózó fúr és a Miklós össze-
komponálása.

Csengeryné Nagy Ilsuzsa: Rohon motivumok...
Művészet, 1968. julius - 10 lap

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Müve a Tanácskormány müvészeti és muzeumá direktóriumának vásárlásaként került a Szépmvüészeti Muzeum szoborgyüjteményébe.

Álló le ány

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 198.1.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

"atvaniné Winsloe Kriszta szobrász saját kiállitásá-
ra k bevételéből vásárolta meg müvét a Szépmüvészeti
Muzeum számára.

Női fej, bronz

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 198.l.

Ferenczy Béni szobrász.

M. ~.K.

müveit Hollandiában mutatják be

Magyar képzőművészeti alkotások külföldi kiállitásokon

Magyar Nemzet 1965. január 23. 4 .l.

Ferenczy Béni
Mobrasz

M.D.K.

Műveiről.

Csap Erzsébet: Grafikai és kisplasztikai kiállítás a Csók Galériában.

Művészet, 1960. október. - 38 lap

Ferenczy Béni
szobrász

H.D.K.

Érmeit kiállitották a velencei biennalen.

Vayer Lajos: Az idei velencei biennalen. . . . .
Művészet, 1960. augusztus.

MDK

Ferenczy Béni

A Cataniában 1948 jan 18-24 -ig tartó: Mostra de Pittura e Scultura Ungherese Contemporanea cimü kiállitásról az egyik helyi lapban Ottavio Profeta cikket irt: Arte Ungherese al Circolo della Stampa cimen,/melyben megemliti.

Bagnante /Fürdőző/ c. müvét.

A Kiállitásról irt a La Sicilia 1948. jan 24.

Poldi/Böhm Lipót/ gyüjteményéből. A kivágott cikk kelte és az ujság cime nem volt még megállapitható-

Ferenczy Béni

MDK

müvészetéről is beszél a cikkiró, aki " A mai magyar festészet és szobrászat kiállitása"/ Catania 1948 jan 18-24/ alkalmából a mai magyar müvészet gyökereit vázolja.

Péter Meller: Quattro pittori e due scultori delle piu schietta contemporaneitá.

LA SICILIA 1948. jan 20.

Repr: Nudo giovanile. Fiuakt.
/~~Ugan~~ Ugyanazon számban két rajza:
Bartok

Kodály

Ferenczy Béni MDK

A cataniai Magyar Hét /1948 jan 18-24/ alkalmával kiállított müvei: /A katalogus számozása szerint/ 1-5.

1. Nudo giovanile./Fiu akt/. Roma 1947.
   /Terv egy hősi emlékmüre./
2. Bagnante con ascugamano/Fürdőző törülközővel/.
   Bronz. Roma 1947.
3. Susanna al bagno/Zsuzsanna a fürdőben/. Bronz.
   Róma 1947.
4. Donna che si spoglia /Vetkőző nő/ gipsz.Roma1947.

5. Disegni. /Rajzok/.

MDK

Ferenczy Béni

A cataniai /Szicilia/ Magyar Hét alkalmával rendezett kiállitáson két magyar szobrász/ Ferenczi Béni és Eöszze András/ és négy festő /Némedy Judith, Biró Antal, Zugor Sándor, Dávid Ferenc/ állitotta ki müveit "MONSTRA DI PITTURA E SCULTURA UNGHERESE CONTEMPORANEA" cimen. /Catania 1948 jan. 18-24/.

A kiállitás katalogusából.

M.D.K.

Ferencry Béni, szobrász

tizenhét rézkarc- és hideg-tű-lapjáról a Grafikai Osztály 1956-évi gyarapodásai között tör-ténik említés

A Szépművészeti Muzeum 1956-ban. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1957. 10.sz. 110. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Bartók-arcképéről és két mű-
vér rajzáról a Grafikai Osztály 1956-
évi szerzeményei között történő
említés:

A Szépművészeti Muzeum 1956-ban. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1957. 10.sz. 110. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Még pattó kis bronzáról, mint az Állami Vásárló Bizottság ajándékáról, említés történt:

A Szépművészeti Muzeum 1955-ben. · Bulletin du Musée Hongrois des Beaux Arts, 1956. 8.sz. 130. old.

M.D.K.

Ferenczy Béni: rabrák

vöröskréta Tanulmánylapját és a feleségét ábrázoló ceruzarajzát, mint az 1955-évi kiállításon szereplő újabb szerzeményeket említi!

Körner Éva: A Grafikai Osztály 38.-ik kiállítása. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1956. 8.sz. 126.old.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász

Aktdamulmányának képe

(1943.)

Körner Éva: A Grafikai Osztály 38.-ik kiállitása.
Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1956.
8.sz. 76. old. 50. ábra

M.D.K.

Ferenczy Béni, rajzán

Ferenczi-portréját az
1954. évi új szerzeményei
között említi:

Redő Ferenc: A Szépművészeti Muzeum 1954-ben.
Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1955.
6.sz. 110.old.

Ferenczy Béni

MDK

A cataniai Magyar Hét alkalmával kiállitott müvei közül megemliti:

Nudo giovanile / Fiu akt/
Susanna al bagno / Zsuzsanna a fürdőben/
Donna che si spoglia /Vetkőző nő/
Bagnante con ascugamano /Fürdőző törülközővel/

M.M.Lazzaro: La Mostra al Circolo della stampa.
La Sicilia, 1948. I. 20.

Ferenczy Béni MDK

Résztvett a cataniai Magyar Hét alkalmával rendezett kiállitáson, melynek cime: "A mai magyar festészet és szobrászat kiállitása" /1948 jan 18-24./

Meller Péter: Quottro pâttori e due scultori della piu schietta contemporaneita.

La Sicilia, 1948. jan. 20.

/ A cikkiró négyhasábos cikkében amai magyar művészet gyökereit vázolja a XIX századtól a a most kiállitó művészekig./

MDK

Ferenczy Béni: W.Ch. képmása. repr.

Magyar Müvészet 1926. 138.o.

MDK

Ferenczy Béni. képpel

Barkas Zoltán: 1948.müvészete.A második nemzedék.
Magyar Müvészet 1948. 2.sz.

MDK

Kiállítások

Ferenczy Béni

Szabad Művészet 1949. 1.sz. 30.o.

MDK

Ferenczy Béni

Szerepelt a kiállitáson.

"Kádban mosdó nő"

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállitás Pápán.
NAPLO/Veszprém/ 1962. jun. XX. 14.

Ferenczy Béni

Szerepelt a kiállításon.

"Zsuzsanna"

Lehóczky Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításról.
JELENKOR 1962. 4. 541-543.

MDK

Lehoczki Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításról.
JELENKOR XI. 1962. 4. 541-543.l.
MDK

MDK

Ferencsy Béni, szobrász

Művét: Ferencsy Károly festőművész síremlékét felállították a Kerepesi temetőben.

–: Rövidlen 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. nov. 6.

MDK

Ferenczy Béni és Noémi

önálló gyüjteményes kiállitás keretében mutatkozott be 1925.

A Nemz. Szal.400-ik jub. és a KEVE XX-ik kiállitása. 1929.febr.

MDK

Ferenczy Beni és Noémi

önálló gyüjteményes kiállitás keretében mutatkozott
be 1925.

A Nemz. Szal.4oo.-ik jub. és a KEVE XX-ik kiállitása.
1929.febr.

Ferenczy Béni szobrász

Akt

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Ferenczy B énai szobrász M.N.K.

Müve Londonban a Selfridges Áruházban rendzett kiállitás

Magyar H 1965. jan. 15.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 SZEP 7 n

ÉLET ÉS IRODALOM

Ferenczy Béni

1021

Budavári tűnődés

Március 15. egyik legfontosabb mozzanata a budai várban játszódott le — ezt ünnepeltük hajdan elfogódott áhítattal a Bécsikapu téri elemi iskolában: a gyermek víziós szemével még ma is élesen látom Petőfi valószínűtlenül nyurga, felkiáltójel-alakját, az izgalmaktól és a soknapos éjjenzéstől viasz-sápadt arcát, mint elszánt révülettel néz farkasszemet a megszeppent helytartótanáccsal, elsőnek rohan be a nagy, rideg épületbe, kiszabadítja a holtsápadt, borzas-szakállas rabot, összeölelkeznek.

Ez volt kisgyerek-korom nagy látomása, és döbbenten ismertem föl hajszálra ugyanezt Ferenczy Béni Petőfi-szobrában. Igen, ez a valóságos Petőfi, az országot keresztül-kasul végigtalpaló garabonciás diák, a vándorszínész, a forradalmár.

Nem tartozom azok közé, akik Budavárát mindenáron, visszamenőleg kurucosítani és habsburgtalanítani akarják. De ha Budán szobra lehet Savoyai Eugénnek, aki sohasem járt itt, akkor miért ne legyen itt szobra forradalmi hőseinknek: Táncsicsnak, Petőfinek, Vasvárinak, Lovassynak, stb, akik ugyancsak jártak itten. És mily örömemre volna, ha Ferenczy Béni szobrát ott látnám a Táncsics-börtön közelében, az evangélikus templom oldalában, a lebontott iskola helyén, vagy a Domonkos templomrom északi fala alatt, a helyreállítandó kerengő-részlet előtt!

Ha már Budavár nem a Zsigmond-, Mátyás-kori elegáns világváros formájában maradt ránk, hanem ahogy a betelepülő svab szőllő- és kézművesek szerény igényeiknek megfelelően építették újjá, ezen az összképen már nem változtathatunk még akkor sem, ha közben a Vár idegenforgalmunk leglátogatottabb sztárja lett is. Minden fajta változtatás — még a modern épületekkel-megtűzdelés is — csak rontana a meglevőn. Am a szerény összkép intim szépségét, költőiségét nagyban fokozhatjuk, ha a kis udvarokban művészi virágoskertek nyügöznék le a bekukkantók szemét, és itt-ott, ahol a téraranyok engedik, egy-egy kisebb méretű szobor állana. Például Medgyessy Ferenc síremlékszobrainak egy-egy másolata. Ezek a tűnődő, mélázó bűvös nőalakok most el vannak dugva temetők kőrengetegeibe, nagyközönségünk nem is ismeri őket. És a külföldiek előtt maximális meggyőzőerővel bizonyítanák — Ferenczy Petőfijével együtt — szobrászatunk európai színvonalát.

Jánosy István

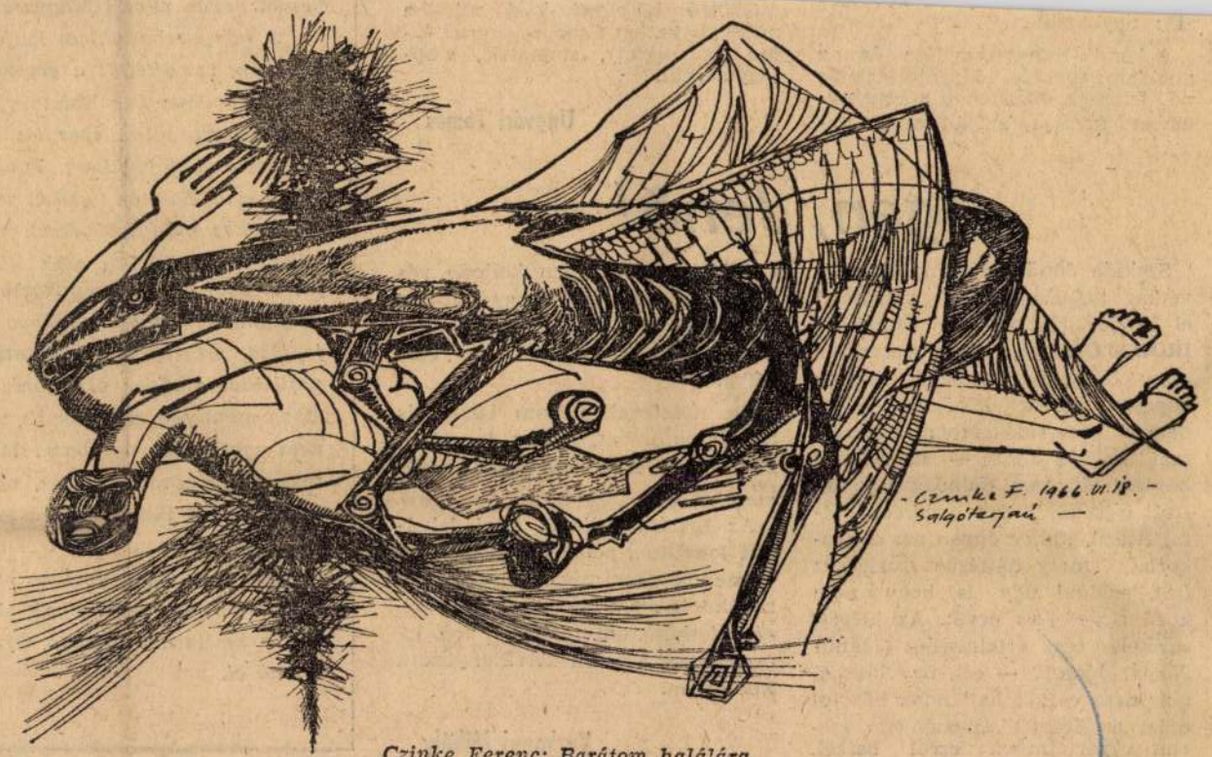

Czinke Ferenc: Barátom halálára

zik: ugyancsak.

A kocsik tömegtermelése és az autóstop: egyidős. Magától értetődő jelenség. Mert nem a szegényember fuvarja az autóstop, hanem Gyötrő kötelmei közt minden autós egyetlen álma — egy autóstop. Igazolvány, stoptábor, stopjegy nélkül.

Ungvári Tamás

Igen, Jenő!

Szekula Jenő megbántásában és vétkes tudatlanságban marasztal el Erdődy Kálmán az **ÉLET ÉS IRODALOM** múlt heti számában egy Népszabadság-beli írásom kapcsán. Sietek leszögezni, hogy nem állt szándékomban megbántani Szekula Jenőt — ha valamit bántani akartam (mindazon kívül, amit írásomban úgy gondolom, kifejtettem), akkor éppen azt a gyakorlatot, mely háttérbe szorítja az írót, például úgy is, hogy nem közli a teljes nevét. Az idézett zárójeles rész értelmezése („Jenő? János? József? — ezt, úgy látszik, már nem voltak hajlandók közölni ezért az árért") véleményem szerint egyértelműen erről beszél.

Egyébként talán nem kellene véletlennek minősíteni, hogy minden fellelhető lehetőség közül *a valódi keresztnevet* említettem az első helyen.

Ha megfogalmazásom bántó és félreérthető volt, ezúton is elnézést kérek érte — Szekula Jenőtől.

Az Erdődy Kálmán által felvázolt lehetőség pedig (hogy összetévesztenek vagy azonosítanak a némafilmek nagy sztárjával), a színész fennmaradt fotókópiáinak ismeretében egészen felvillanyozott. Köszönöm.

Várkonyi Mihály

ensee...?

en képeslapok százai között válogatnsee-nek becézi a Balatont, vagyis német nevén nevezi Magyarország legnagyobb természeti kincsét.

A könyvesboltokban kétféle Balaton-népszerűsítő kiadványt találtam, mindkettőt a gondosságáról ismert Corvina adta ki. Egyiknek címe Der Balaton, másiké Plattensee. Ki érti ezt?

Idegenforgalmi iparunk túljutott a csecsemőkoron, de még nem érte el a férfikort. Ennek számtalan tünetét az ismeri igazán, aki a Balaton mellett töltött néhány hetet. A serdülő kor jellegzetes hiányosságainak egyike, hogy nincsenek idegennyelvű feliratok. A külföldi csak állandó kérdezősködéssel, találgatással jut el oda, ahová kívánkozik. Amikor tehát a nélkülözhetetlen idegennyelvű táblák hiánya állandó bonyodalom és bosszúság forrása, propaganda-nyomtatványaink valami érthetetlen germanofiliából a régen divatjamúlt német szóval illetik a Balatont. Hogy mennyire divatjamúlt, mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy nem egy német autóbuszt láttunk ilyen táblával: Berlin—Balaton. A németnek Balaton, nekünk Plattensee? Ahelyett, hogy a Balaton szót világmárkává igyekeznők tenni!

Ha a tévesen értelmezett idegen-szolgálatot ily módon fejlesztjük —, idegen nyelven beszélő személyzet és útbaigazító táblák helyett —, eljuthatunk olyan útikalauzokhoz, amelyek szerint a Plattansee Raabon, Ofen-Pesthen és Stuhlweissenburgon át érhető el.

Szántó Dénes

Egry József tíznapi tárlata, több mint százezer embert vonz? Vagy, hogy a Szegedi Nyári Tárlat anyaga, hét év után már az országos tárlat színvonalával vetekszik?

Az idén még csodaszámba ment a zárttéri repülőmodellező világbajnokság debreceni, vagy a motorcsónak Európa-bajnokság szegedi megrendezése. A székesfehérvári tárlatok híre lassan már túljut az ország határain, s egykor talán még azt is megérjük, hogy nemcsak San Remo, hanem Debrecen is híressé válik virágkarneváljával.

Mindez azt bizonyítja, hogy a vidéket is érdemes országos koncepcióban számba venni, több kulturális és sportesemény megrendezésénél. Bízzunk abban, hogy az egyre sokasodó ünnepi napok nemcsak a vidék, de az egész ország ünnepnapjaivá is válnak.

Zoltán Zoltán

Ferenczy Béni
szobrász

M.D.K.

Méltatás.

Vayer Lajos: Az idei velencei biennale...
Művészet, 1966. november - 15 lap

Ferenczy Béni szobrász

Magyar Müvészet 1925.288.o.
Kiállitások.

Textilia, XX. sz. (1945. m.) Faliszönyeg.
(Ferenczy Béni)

Miroir, 1948. Automne, No. 4.
50-53 l.

Berény Róbert: Ferenczy Noémi.

~~Műrészek, XX. sz.~~

Ferenczy Béni szabász

Miroir, 1948. Automne, No. 4.

62-77 l.

Rabinovszky Márius: Modern magyar szobászszűrészet.

Ferenczy Béni

Szobrász

Magyar Csillag, 1942. jan.

II. évf. 1. sz. 62. l. – Farkas Zoltán,

a Kut kiállítása.

Ferencey Béni kiállítása 1942.

Bp. - Műbarát.

Magyar Csillag, 1942 XI. 15.

II. évf. 12. sz. 367.o.

Farkas Zoltán: Batthány Gyula és Ferencey Béni kiállítása.

Ferenczy Béni

Alkotásával szerepel a Szépmüv.Múz. grafikai szerzeményeinek kiállitásán.

Ujság, 931.V.30.

Ferenczy Béni

Alkotásával szerepel a Szépmův.Múz. grafikai szerzeményeinek kiállításán.

Ujság,931.V.30.

BDK

Ferenczy Béni

Ady E. a halálos ágyán, cer.

Szépm. Műv. Uj magyar képtárunk kat. 1928.

M.D.K.

Ferenczy Béni

"Odaliszk" c. szobrának repr.-ját bemutatja a lap és H.Z. sign.-val "Corvin Tárlat" cimmel beszámoló a Corvin Áruház kiállitásáról, ahol a müvésznek "Torzó" c. alkotása is szerepel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 22-28. V. évf. 21. sz.

MDK

Ferenczy Béni,

Ady, br.

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

MDK

Ferenczy Béni

Bartok, br.

Lenin, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mücs. 1957.

MDK

Ferenczy Béni

Női aktok, br.

20.sz.i művek bp.i műgyűjteményekből. N.Gal.

1963. jul.

MDK

Ferenczy Béni

Női fej, br.

20.sz.i művek bp.i műgyűjteményekből, N.Gal.

1963. jul.

Ferenczy Béni

Sokáci-műnek után „Bronzló" c. szobra és több plakettje (ezeltve: „Bartók Béla") szerepel a KVT jubiláris kiállításán a Nemzeti Galoubon

Lyság 1937 XI. 20.

Ferenczy Béni, szobrász

M.D.K.

---

apjával és két művéztestvérével rendezett közös kiállitásáról vija v szerző: „... a formákat arcrairusan hangsulyozza és ezzel kissé zárt határok közé szorul... de mindenütt képzett és vaskos teretség... amyi kifejezetten szobrászati és tiszta művészi erőkifejtést rég nem láttunk magyar szobrásznál."

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 440. old.

/a cikk megj.: „Világ" 1916. dec. 10.

1

Ferenczy Béni (1890-)

Lótanulmány. 1919. Bronz, 11,5 cm.
MNG. ltsz. 56.317. P.
Meller Simon. 1917. Bronz, 12 cm.
MNG. ltsz. 56.1460. P.
Szerepelt a Magyar művészet kiállítása Párizsban Szépművészeti Múzeumban rendezett bemutatóján. (Kat. 260-261.sz.)

A magyar müvészet kiállitása Párizsban. Bp. 1966. Kat. bev. Aradi N., gerevich L.-né, Solymár I. Bp. 1966. 31 l., 2o t.

29. l.

Ferenczy Béni (1890-)

Bem József. 1951. Broun, 11,5 cm.
MNG. ltsz. 56.1037.P.
Szerepelt a magyar művészet kiállitásán
Párizsban Szépművészeti Múzeumban
rendezett bemutatóján. (Kat. 267-sz.)

A magyar művészet kiállitásán Párizsban. Bp. 1966.
Kat. bev. Aradi N., gerevich L.-né, Solymár I.
Bp. 1966. 31 l., 20 t.

29.f.

Ferenczy Béni (1890-)

Tanácsköztársasági pénzterv. (1919.)
Bronz, 98 mm.
Tanácsköztársasági pénzterv. Hátlap.
(1919.) Bronz, 98 mm.
Előre új művein felé. (1930.) Bronz,
64 mm. (Előlap és hátlap.)
Szerepelt a kiállításon.

Munkásélet. Kiállitás. Legujabbkori Történeti Múzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

(9.l.

Ferenczy Béni

pénzterveket készített a Tanácsköztársaság alatt.

Munkásélet. Kiállitás. Legujabbkori Történeti Muzeum. Kat., bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

F.-l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Műve a Szépművészeti Muzeum szobrgyüjteményében

Miklós

A Szépművészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 206.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Műve a Szépművészeti Muzeum szoborgyüjteményében

Éneklő,zenélő puttók

A Szépművészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. - 207.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Műve a Szépművészeti Muzeum szoborgyűjteményében

Ferencsik-portré

Szépművészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 206.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni szobrász

Műve a Szépművészeti Muzeum szobrgyűjteményében

Petőfi-szobor -modellje

Szépművészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 206.l.

Ferenczy Béni (1890)

Ló. bronz, 22 cm.

M.N.G. Ltn.: 56.265-N.

Reprodukció: Ló.

Mesőjazdasáj a képzőművé netben. A Kat. bev. Matolcsi János. Bp. 1959

32.

Ferenczy Bém (1890-1967)

Ady érem (1929), Önarcház (1939)
Kupor gó lány (kisplantka, 1942)
Két nő fürdőben (1947) c. művei
Leányka akt (nobor, rajzó, fenle)
Kisfin " " "

a pécsi modern magy. képtár
nobor gyűjteményében van

Kabó Katalin: A pécsi modern
magy. képtár nobor gyűjteménye

Jelenkor 1967 IX. 848 old.

Ferenczy Béni (1890 - 1967)

Aranykor c. mokra és 21 rajza (eml.) megrejzel az I. Országos Kisplasztikai Biennálén Pécsett.

Romváry Ferenc: Az I. Orsz. Kisplasztika Biennálé

Jelenkor 1967 XII 1149 old.

M.D.K.

Ferenczy Béni
kobrasz

Rezit vettek művei a
tailaton.

Pogány Ö. Gábor: A Sárospataki Galéria
Művészet, 1968. pelius – 22 kop.

MDK

Ferenczy Béni, szobrász

Kisplasztikája klasszikus veretű.
„A maillolli tanulságokat a renesszánsz kisplasztikai... tökélyével ötvözte."

Németh Lajos: A modern magyar kisplasztikáról
21-23. o.

KRITIKA, BP. 1969. augusztus VII/8.

Ferenczy Béni, szobrász

- Bartók - portréja a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Ujvári Béla: A XI. M.K. Kiállítás
Magyar Ifjúság, 1968. V. 3. 15. l.

Ferenczy Béni

érme szerepel a Szekszárdi

Balogh Ádám Múzeum Kiállításán

Magyar Nemzet 1970 április 22
6. old.

Ferenczy Béni

Képviselve van Kövecs Oszkár gyűjteményében.

K. Gy.: Kövecs Oszkárnál; Műgyűjtő, 1970. I. sz. 13. l.

Ferenczy Béni

„Ülő" akt c. akvarellje a „szerető" tulajdonában van.

Dévényi I.: Gyűjteményem; „Műgyűjtő", 1970. 3 sz. 12. l.

Ferenczy Béni

"Bartók a képzőművészetben" cimmel ir Vadas József a Fészek Klubban rendezett emlékkiállitásról, "..amely huszonhat élő művészünk munkáit tárja a közönség elé."
Közöttük szerepel a művész alkotása.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 3.
XV. évf. 14. sz. 13. lap

MDK

Ferenczy Béni 189o--

Ülő nő, kr.

Akt, akv.

Fekvő nő, kr.

Ernst Muz. M. Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954. szept. 25. 1.

MDK

Ferenczy Béni

Daumier, repr.

Ernst Múz. M.Kisplasst. és Graf.kiáll. 1954. szept.

M.D.K

Ferenczy Béni
szobrász

A XI. Képzőművészeti Kiállításon az első keresztben helyezték el az elhunyt művész nehány alkotását.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti Kiállításon
Művészet, 1968. junius – 16 lap.

M.D.4/1

Ferenczy Béni
nobrán

„Charitas" (repro)

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...
Művészet, 1968. Majus - 11 lap.

MDK

Ferenczy Béni

Szerepelt a kiállitáson.

"Aranykor" / a müvész betegsége alatt készült/.

Dévényi Iván: IX. Magyar Képzőművészeti Kiállitás.
VIGILIA 1962. jul. 432-434.lap.

Ferenczy Béni

MDK

Szerepelt a kiállitáson.

Dévényi Iván: IX. Magyar Képzőművészeti Kiállitás.

Vigilia. 1962. jul. 432-434.l.

Ferenczy Béni

grafikát

306. Csöngelés egy idegen lapun. Lust. p. 150 x 110 mm. Jn. Folicat: Egy idegen lapun csenget.... F. B.

307. Fiú előre nyújtott lezettel. Lust. p. 132 x 200 mm. J. n.

308. Kezet fesző ellenfelt. Lust. p. 175 x 105 mm. J. n.

Szíj Rezső, egyújtemény-em (Katalógus) olaj, lemp, akv. gouache. Bp. 1966.

32 és 33 l.

Ferenczy Béni

1526. Ady, érem, bronz, 122 mm.
1527. Gulyás Pál, " , " , 106 m.
1628. Korzáti Erzsébet, plakett, terr. 86 m.

— · —

Olaj

Szij Rezső, Gyűjteményem (Katalógus), temp. arv. gouache. Bp. 1966.

71. l.

Ferenczy Béni:

Szobrokkal szerepel a vásárhelyi tárlaton a Nemzeti Galériában

Csák Miklós: Vásárhely. Tárlat

Magyar Hírlap 1964 VII. 18

Tenczy Béni

Kisplasztikáiból kiállitva a sárospataki várban rendezett III. kiállitáson.

Képzőművészeti kiállitás Sárospatakon a Nemzeti Galéria a nyagából.
Északmagyarország 1962. szept. 4. 4.l.

M.D.K.

Ferenczy Béni, szobrász (1890 – 1967)

Károly fia, művészi tanulmányait Nagybányán kezdte, majd Firenzében, Münchenben és Párizsban folytatta. Párizsban Bourdelle és Archipenko volt a tanárai. 1919 után emigrált először Bécsbe, majd 1932-36 közök Moszkvába. Haratérve, a kubizmussal való rövid, kísérletezés után, visszatért a görög szobrászat szellemeterde főleg Maillol hatásához. Egyike legrivatóbb modern magyar művészeinknek. 1946-1950 közök tanár volt a Képző művészeti Főiskolán. Kossuth-díjas Kiváló Művész. Szamos harai és külföldi bemutatókon állítottki – így nem régiben Bécsben és Hágában. A londoni kiállításon 5 bronzszoborral és 4 plakettel szerepelt. A katalógus az 1939-ben készült „Lépő nő" c. művét közli.

Twentieth Century Hungarian Art, Paintings, sculpture and graphic works. Intr.: István Genthon

The Arts Council of Great Britain at the Royal Institute Galleries, Piccadilly, 1967.

4. és 23.

Fevenczy Béni:

Ülő Marx. (repr.)

Munkásélet. Kiállitás. Legujabbkori Történeti Muzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

32. l.

Ferenczy Béni (1890-)

Ifjú Marx. (934) Vörösréz, 530x 400 mm.
Szerepelt a kiállításon.

Munkásélet. Kiállitás. Legujabbkori Történeti Muzeum. Kat. bev. Kiss Sándor. Bp. 1959., 48 l., ill.

16. l.

Ferenczy Béni (1890-)

Ady Endre. 1929. Broz, 10,6 cm.
MNG. Ltsz. 56.1461.

Bartók Béla. 1936. Broz, 10,5 cm.-
MNG. Ltsz. 56.1206. P.
Szerepelt a magyar művészet kiállítása
Párizsban Szépművészeti Múzeumban
rendezett bemutatóján. (Kat. 258-
259. sz.)

A magyar művészet kiállitása Párizsban. Bp. 1966.
Kat. bev.-Aradi N., gerevich L.-né, Solymár I.
Bp. 1966. 31 l., 2o t.

Ferencry Béni

életrajz

Muraldin Jenő: Nagybánya. A festő-
telep művészei. Miskolc, 1994, 24-26.

Ferenczy Károly

életrajza

Murádin Jenő: Nagybánya. A festő-
telep művészei. Miskolc, 1994, 26–29.

Ferenczy Noémi

életrajz

Murádin Jenő: Nagybánya. A festő-
telep művészei. Miskolc, 1994, 29–31.

FERENCZY Béni

KONTHA Sándor: Ferenczy Béni Petőfi-szobra. =
Uj Müvészet, II. évf. 1. sz. 1991 66 - 67. p. ill.

/Aradi Nóra/
igazgató

.....ig.

ásai alapján irandó munkáinak két
ra illetve Adattára részére meg-

Ferenczy Béni

ÁGH István: Egy kiállítás emléke : Ferenczy Béni és Ferenczy Noémi ~~emlékére~~. = Magyar Fórum, III.évf.12. sz. 1991. március 21. 10.p.

Bp., Vigadó Galéria

tisztelettel.

subdued colours, composed with extraordinarily great care. (He

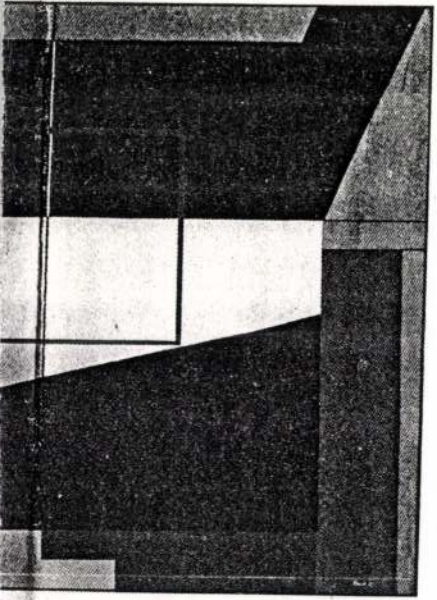

Spacing, 1976

says he sometimes prepares scores—even hundreds—of sketches and drawings before he ar-

In the next phase, a concre
ly defined system of shapes
superposed on this "space m
ter", bounding it, giving it e
phasis. In this division of
surface, the shape of geome
planes, their size and colour a
position convey a message, s
gesting tension or equilibriur
a mood. In the final stage, a
near system is superposed to g
the composition its character.

Linear drawing, Konok sa
has been of decisive significa
in all of his work. Line, he
plains, have several functio
e. g. conveying rhythm, form
power junctions, creating an
lusion of space or (as inters
tions) causing optical chang
creating tension, and by th
thickness or thinness giv
depth and indicating speed.
near drawing, he says, "is
most concrete and at once
most abstract mode of expr
sion of the human intellect,
ing a medium equally w
adapted to represent arts a
sciences and even abstr
ideas". It may even portr
chemical fusion processes. "Dra
ing has since prehistoric tim
developed as a system of symb
expressing human thought."

FERENCZY BÉNI

Fiú arckép 1939k

XV. Országos Akvarell Biennálé
Eger 1996
Tálasnak-hói
Ifjúsági Ház

FERENCZY BENI
szobrász

AZ ÁTKÖRÉS KORA

135.0—

tudó embereket szerezni hozzá.

onyvaszerü népies kiadványsorozat

etetlen irókat kapni.[7] Éveket töl-

hogy miként lehetne egy olyan szám-

melyik a kisgazdát termélési költ-

elési rentabilitásának ellenőrzésé-

izonyosodott előttem, hogy a Laur[8]

ndszert itt lehetetlen bevezetni,

yszerübb alapadatok gyüjtésére

hogy most három vagy négy egyetemi

intézet drágán fizetett tanársegé-

isgazdák könyvelését és azt hiszem,

erül, mint amit az eddig bele be-

s mégsem lehet tovább menni, mert

kisgazdát sem lehetett fejleszteni,

dologgnak a szükségességét, hogy

FERENCZY Béni

Ács Pál: Ferenczy Béni Bartók-emlékezete. = M. Ég, 1994/3-4. 263-268.

Szalai András

RIMANÓCZY GYULA ÉS WEICH

A múlt év őszén újabb fontos ki
ságos Műemlékvédelmi Hivatal Magy
A magyar építészet korszakait, alk
jelentenek, sajnos inkább csak a szűkel
Ennek egyik oka talán az, hogy
rag nélkül – nincsen. A Hivatal egyik,
osztályaként a lelkes munkatársak (kolle
nik olybá szinte minden egyes kiállítás
csak „virtuális", hanem valódi Múzeur
hogy legalább ennyi van.)
Mégis – ennek a kiállításnak a ka
gyar építészet *múltja* ennél jóval több
éppen a jobb jövendő miatt is, jóval t
és most) nem csupán afféle catói csök
rával rendelkező) Magyar Építészeti M

FERENCZY István

Karinczy-szobrászat

Kovács Ida = Holmi, 1995/3. 370-371

tán Kossuth Lajos ismét k
1849. május 9-én kelt okle
megye főispánjává nevezte
távolság, mely a zsarnok r
a megyétől elválasztá, nem
hivatalnok, nem ura senk
mindenkinek." - írja neki
Bertalan belügyminiszter.
Blaskovich Gyula főispáni
2-i közgyűlésen minden kül
kül foglalta el. A megye k
li örömét, hogy olyan férf
kormánytól, "...ki a kormá
melyek a haza szabadsága,

FERENCZY Béni

tervéről egy 56-os
mártír emlékmű

Kritika 1994/10. 34.

FERENCZY Béni

Kontha Sándor

Ferenczy Béni arcképe

[rec.]

Népszava 1985. márc. 15. 6.

Nevertheless, it took a long
art of Nagybánya to gain acceptance in
nition was a result of lengthy
ical battles. In these battles
were not only supported by the
ritics, but also by the writers,
were concentrating their ef-
of a modern urban literary and
gures otherwise associated
ols and trends ranging from
and art nouveau. During

Ferencsy Béni & Nőémi

MEGHÍVÓ

Program:

- A szülőháznál a művészekről megemlékezik:

Krajcsovits Istvánné,
a Szentendrei Városi Tanács elnöke

- Az új állandó kiállítást megnyitja:

Juhász Ferenc
Kossuth-díjas költő

A kiállítás megtekinthető hétfő kivételével

naponta 10-18 óráig

Ferenczy Béni és Noémi születésének

100. évfordulója alkalmából

a Művelődési Minisztérium
Képzőművészeti és Múzeumi Osztálya,

a Pest Megyei Tanács VB.

a Szentendrei Városi Tanács

és a szentendrei Ferenczy Múzeum

Tisztelettel meghívja Önt a

FERENCZY CSALÁD ÚJ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1990. június 24-én (Vasárnap) 11 órára

a Ferenczy Múzeumba
(Szentendre, Fő tér 6.)

Ferenczy Béni

1021

bb 18. székesfehérvár - a szobrok városa

vid/hné/m/fm 1966. október 6.

székesfehérvárott jövőre hat uj szobrot állitanak fel. a lakatos utcában ferenczy béni „játszó fiuk„ cimü alkotását helyezik el, az ybl miklós lakótelepen pedig r. kiss lenke kétalakos kompozicióját állitják fel. a megyei könyvtár elé jálics ernő és modfy ödön kálti márk - és anonymus-szobrait helyezik el. uj alkotással gyarapodik a vidám park előtti zöld terület is, itt n.kovács mária „darvak„ cimü kompozicióját helyezik el. uj szobrot kap az ybl miklós-óvoda is. asszonyi tamás két pingvin-szobrát állitják itt fel.

számos grafikai alkotással gyarapodnak a város középületei. többek között a köjál-székházban, a szmt székházban és a stop-bisztróban helyeznek el értékes grafikákat. /mti/

-..-

bb 19. több mint egymilliószor kapcsol az uj kapcsolócső

1 st/sk/m/vg 1966. október 6.

az egyesült izzó adócsőgyárában ujszerü kapcsolócső gyártá-

bb. 15. kisfilm a sárköz festőjéről

vid hné/fm/gy/cz 1966. október 6.

„a sárköz festője„ címmel kisfilmet készitett a művészi pályafutásának 60. évéhez érkezett szabó dezső festőművészről a szekszárdi amatőr filmstudió. a sárközi tájkompozicióval kezdődő film bepillantást nyujt a 78 esztendős korában is nagy kedvvel alkotó szekszárdi művész napi munkájába. szabó dezső aranyjubileumi tárlata egyébként most nyilt meg a szekszárdi muzeumban.

kiss istván, a szekszárdi filmstudió vezetője kisfilmet forgatott csehi gáborról, tolna megye legfiatalabb képzőművészéről is. a két filmet az őszi és a téli estéken vetitik a klubokban./mti/

.-.

bb. 16. lemezjátszó-bérlet a komárom megyei könyvtárban

vid tné/fm/gy/cz 1966. október 6.

a komárom megyei könyvtár uj szolgáltatással lepte meg olvasóit. a lemezjátszókkal és fejhallgatós készülékekkel „hangos szobát

Szita Károly

Schioban járt Szita Károly. Kaposvár polgármestere dr. Gyenesei István önkormányzati képviselő társaságában tett kétnapos látogatást az olaszországi testvérvárosban.

A két nap alatt két fő témát beszéltünk meg. Az egyik: jövőre Kaposváron rendezzük meg a két testvérváros középiskolás diákjainak találkozóját. Ez a rendezvény lesz a második, az elsőt ottani ötlet alapján, Schioban tartották. Terveink szerint a téma a gazdaság lesz. Ez a tíz napos találkozó azonban „nyelviskola is" lesz az ide

nek eredményeként ma elmondhatják: náluk nincs munkanélküliség. Aki ismeri az olaszországi viszonyokat, s tapasztalja, hogy hosszú évek óta milyen nehéz küzdelem folyik Magyarországon a munkanélküliség visszaszorításáért, az valóban csodának tekinti azt, amit jól átgondolt tervek alapján Schioban tettek. Tíz évvel ezelőtt a város határában közművesített ipari telkeket létesítettek a helyi és a letelepedni szándékozó ipari cégek számára; eddig több mint kétszáz ipari vállalkozás létesült itt. Ennek eredményeként szűnt meg a munkanélküliség olasz testvérvárosunkban. Ott-tartózkodásom során tapasztaltam azt is, hogy Kaposvár területi adottságai lehetővé teszik, hogy a városi önkormányzat is hasonló lépéseket tegyen. Véleményem szerint az ezzel kapcsolatos munkát legkésőbb 1997-ben el kell kezdeni. Ha ezt megtesszük, reményünk van arra, hogy tíz év múlva mi is hasonló eredményekről számoljunk be.

Támadás repülővel a szúnyogok ellen

Kevesebb [illegible] a levegőből permetez-

FERENCZY BÉNI festő

Tüskés Tibor gyűjteménye a Dráva Múzeumban

30 művész kiállítása

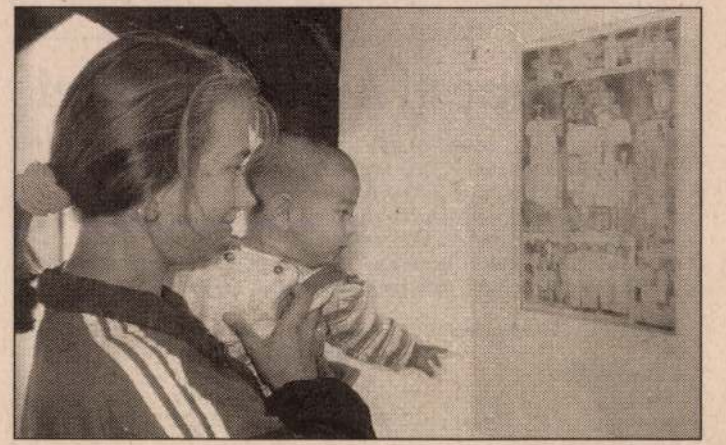

Nem lehet elég korán kezdeni FOTÓ: KIRÁLY J. BÉLA

Szimbolikus művek 1969-1975

Több mint harminc kortárs képzőművész mintegy hetven alkotása látható a barcsi Dráva múzeumban néhány napja. Köztük *Barcsay Jenő, Borsos Miklós, Kass János, Goszthony Mária, Ferenczy Béni, Szász Endre, Szántó Piroska, Takáts Gyula* munkái, valamint Barcs szülöttének, Varga Hajdu Istvánnak a képei.

Ahány alkotó, annyiféle látás- és képi fogalmazásmód, az egyetlen közös a tárlaton szereplő képekben jóformán csak az, hogy valamennyi Tüskés Tibornak, a Jelenkor, illetve a Somogy című folyóirat főszerkesztőjének gyűjteményéből való.

A zömmel grafikákból álló tárlat sokszínűsége, a rendezőelv hiánya azonban — a jónéhány neves alkotónak köszönhetően — nem válik a kiállítás kárára. Tüskés Tibort a folyóiratszerkesztés hozta össze a képzőművészekkel, s a kapcsolat barátsággá vált. Mint kiderült, ennek a barátságnak a dokumentumai a gyűjtemény darabjai. **N. L.**

súlyos növénybetegség.

A mohácsi szőlőshegyen 8 gazda észlelte almafáján a veszélyes fertőzést. A megtámadottak egy részét megcsonkolták, növényvédő szerrel lepermetezték, a menthetteleneket pedig kivágták. A számaikat, kezüket, a cipőjük talpát.

Egyidejűleg lepermetezik az egészséges növényeket. Ennek nyomán az utóbbi két-három hétben már nem kellett fát kivágni.

A Budapesti Árutőzsde hírei

● Zártak a júliusi határidős árak a tőzsdén. Az étkezési búza 25 200 Ft/t, a takarmánybúza 22 200 Ft/t, a takarmányárpa 21 000 Ft/t. Az ókukorica utolsó határideje 33 000 Ft/t-n zárt.

● A keddi tőzsdenapon az étkezési búza legközelebbi határidejei szilárdultak, a takarmánybúza árai viszont nőttek.

● A napraforgóárak változatlanok. A sertéspiacon a legközelebbi határidők árai csökkentek, októbertől szilárdultak, a január 250 Ft/kg.

Áru/Hó	Elszámoló ár	Vételi ajánlati ársáv	Eladási	Üzletkötés
Kukorica (Ft/t)				
Október	22 800	22 200–22 800	22 800	22 800
December	23 000	22 520–23 000	23 000	23 000
Étkezési búza (Ft/t)				
Augusztus	24 340	24 200–24 680	24 340–24 680	24 340–24 680
December	28 500	28 500–28 950	28 500–29 000	28 950–29 000
Takarmánybúza (Ft/t)				
Augusztus	23 410	23 100-23 410	23 410-23 420	23 410
Takarmányárpa (Ft/t)				
Augusztus	24 700	24 100–24 700	24 700	24 700
Napraforgó (Ft/t)				
Október	42 200	41 900–42 000	42 500	–
EU vágósertés I. (Ft/kg)				
Július	206,00	206,00-207,00	206,00–214,00	207,00
EU vágósertés II. (Ft/kg)				
Augusztus	192,00	192,00	192,00–200,00	192,00

Ballai Pál BÁT-tőzsdetag

DG Bank Magyarországon

A DG Bank — Német Szövetkezeti Bank [illegible] héten bi[illegible] kenységét egy-egy DG Bank-képviselet. A közeljövőben

tített a Házból, ebből az ellenzéknek 75, a kormánypártoknak 65 óra jutott. Napirend előtti felszólalásokból 38 óra volt a közvetítési idő, ebből az ellenzékre 27, a kormánypártokra 11 óra jutott. Az alkotmányozással kapcsolatban a házvolna munkájukat. Rendkívül károsnak minősítette a parlamenti üléseken eluralkodott hangulatot. Súlyos következményei lehetnek, ha a politikai elit nem látja be, hogy egymás lejáratásával nem lehet és nem is érdemes politikai előnyökhöz jutni – mondta a Ház elnöke.

Magyar–magyar találkozó Magyarország és a határon túli magyarság címmel kétnapos konferencia kezdődött tegnap Budapesten. A tanácskozáson a közös gondokról és tennivalókról váltanak szót. A szomszédos országokban működő magyar pártok és szervezetek vezető képviselőivel Horn Gyula miniszterelnök is találkozott a Parlament delegációs termében FOTÓ: FEB/DIÓSI IMRE

Sokuk végső mentsvára

Orvosi segítség a határokon túl élőknek

Hat esztendeje alapítványt hozott létre öt magánszemély [illegible] Az alapítvány révén eddig [illegible]

Ferenczy Béni

TÁRLAT

Kelet - Mo.
96. 11. 17.

Századunk szobrai

Ferenczy Béni: Futó nő (1949)

Anyíregyházi Városi Galéria műveltségterjesztő, művészetet és kultúrát megszerettetni kívánó missziójának további bizonyítékaként a napokban nyílt meg a Korok, stílusok a magyar művészetben tárlatsorozat újabb fejezete: a két világháború közötti magyar grafikát, festészetet és szobrászatot bemutató kiállítás. A Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből válogatott, szinte kivétel nélkül klasszikusokat tartalmazó anyag a legkényesebb ízlést is kielégítheti. A kiállítás néhány XX. századi művész jellegzetes munkáit mutatja be. Ezek a művek általánosságban jellemzik alkotóikat tevékenységük egy bizonyos szakaszában, oly módon, hogy képet festenek a magyar művészet e fontos korszakának — a két világháború közötti évtizedeknek — valamely irányzatáról. Tárlatunkban most néhány szoborremeket mutatunk be, nem kisebb alkotóktól, mint Ferenczy Béni, Pátzay Pál, Madarassy Walter, Medgyessy Ferenc.

Pátzay Pál: Ártinger néni (1935)

Madarassy Walter: Pietá (1930-as évek vége) *Elek Emil felvételei*

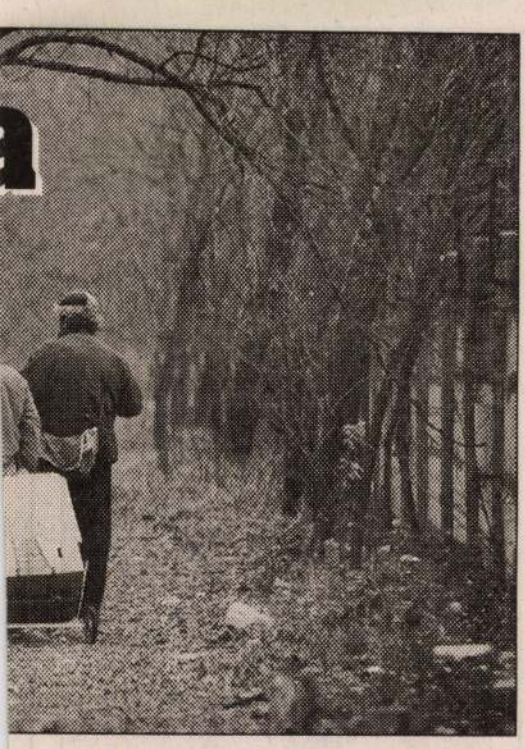

Balázs Attila felvétele

az ember, legyintenek, és a magasabb, erőteljesebb férfi még hozzáteszi: éltünk volna, mint ő, Csikszeredában! Ott ma reggel is mínusz huszonöt fokot mértek!

— Honnan tudják mindezt? — nézünk rá elképedve.

— Bemondta a rádió. Azt hiszik, nincs nekünk rádiónk? — nyúl a zsebébe, s kivesz onnan egy parányi készüléket. — Ezt még Csikszeredából hoztam magammal, igaz, nem is volt sokkal több a cuccom.

— Megérte?

— Mi...? Az átjövetel? Uram, itt a kukázásból is jobban megélek, mint otthon a műszergyárból. Most találkoztam össze az állomáson az egyik régi cimborámmal, azt mondta, Jani, néked volt igazad, hogy átjöttél Magyarba.

— Na, ide jöhettél! — morogja erre a szótlanabb, mogorvább társa, és elindul, hogy nézze, mi főtt ma vacsorára.

A mosdó mellett két tégla, azon egy fémlemez, a fémlemezen pedig egy kormos lábos. Tele krumplis tésztával. Vannak ennél laktatóbb ételek is, de szegény ember vizzel főz.

Szégyenkezik is éppen eleget az asszony, hogy ma csak erre futotta.

— Ó, hús volt a mi asztalunkon mindennap régen — mondja. — Csak az emberem ki ne lökött volna az utcára. Mire kijöttem a kórházból, már be is költözött hozzá a másik asszony. S hiába mentem volna a bírósághoz, az ő nevén volt a lakás.

— Én velem is az asszony bánt el, de ha egyszer elkapom a nyakát... — mondja az erdélyi ember, s rugdossa dühösen a havat, csak a kis, szótlan ember nem mond semmit.

Magára húzza a fóliát, térdére teszi a lábost, s falja a krumplis tésztát. Számára megszűnt a világ, csak a krumplis tészta létezik.

Balogh Géza

í örökifjú

ítéletet sem hoztam. Ezért cserébe háromszor kezdtem elölről...

Ötven év szolgálati idő után vonult nyugállományba, de még akkor sem pihent, az igazságügyminiszter titkárságán az ő tiszte volt a miniszterhez személyesen írt levelek megválaszolása.

Hosszú, tartalmas élete folyamán fontos posztokat töltött be, jogtörténészként is jegyzik, több könyv, gyűjtemények kiadás, szakmai és történelmi publikációk sora fűződik a nevéhez. Sokszínű tényked ésének közös nevezője az, hogy mindig a közérdeket képviselte. Fiainak azt adta át, amit maga is kapott, a haza, az ember és a munka szeretetét. Egyikőjük a budapesti Kertészeti Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, a gyógynövénykutatás nemzetközi szervezetének szekcióelnöke, aki könyvéért nemrégiben nívódíjat kapott.

Nehéz lenne felsorolni mindazt, amit a klub a megyének juttatott. Egyik utolsó szép gesztusuk az volt, hogy Zoli bácsi javaslatára, kuratóriumi kezdeményezésre, hathatós helyi segítséggel felállították Nyíregyházán a megye szülöttének, dr. Kállay Miklós miniszterelnök szobrát.

Mindezek vajon nem azt jelzik-e, hogy olybá tűnik, mintha Bernáth Zoltán el sem ment volna innen?

Ferenczy Béni

L. Kovászyné Viktória. Fejezetek a magyar éremművészet történetéből. Bp.: 1999 Argumentum; M. Numizmatikai Társulat

*Névmutató**

Alföldi János 94
Asszonyi Tamás 135, 138, 140–142, *153*

Beck Ö Fülöp 25–26, *38*, 40, 44–45, 47, *52–54*, 61, 64, 67, 70–72, 76, 96–99
Berán Lajos 46, 48, 62, 64, 66, 73, 93–94, 96, 98–106, *113–118*
Bernsee József 13
Bethlen Gyula 42, 50
Bezerédy Gyula 44, 50
Boehm József Dániel 10, 12–15, 17, 19–20, 24, *30–31*
Boldogfai Farkas Sándor 95
Borsos Miklós 98, 132–133, 137, 139–140, *146*
Bödy Kálmán 95
Brüll Moritz 13
Budahelyi Tibor 135, 138, 142, 144, *159*

Czinder Antal 124–131, 134, 140–142, *147–150*

Csikszentmihályi Róbert 133, 137, 141, *154*
Csikvári Péter 136, 138
Csiky Tibor 136, 138, 142, *159*
Csillag István 46, 50, 61, *77*, 98
Csiszér János, Zs. 94, *119*
Csúcs Ferenc 95, 98, *120*

Edvi Illés György 97
Egyed Emma, Sz. 98
Esseö Erzsébet 74, 76, *119*
Exner Károly 22, 26, *34*, 93

Ferenczy Béni 124, 132, 139–140, 144, *146*
Ferenczy István 10, 12, 17, *28–30*, 92
Fémes Beck Vilmos 68–71, 74, 76, *80–82*, 96
Friedrich Ferenc 142, 145

Gaál István 98
Gáti Gábor 98, 141, 143, 145, *160*
Gerl Károly 15–17, 19, 21–22, *31–33*, 93, 98

Hafner Arnold 45, 48, 50, 61–62, 73–74
Holdas György 143, 145, *160*
Horváth László 144, 145

Ispánki József 97–98
Iván István 98

Jittner Antal 13
Juhász Gyula 47, 50, *77*

Kallós Miklós 98
Kalmár János 142, 145
Karl Henrik 11–12, 16, *28*
Kenéz László 133, 137, *157*
Kiss György 98, 142, 144–145, *160*
Kiss Kovács Gyula 140–141, 145, *159*
Kiss Nagy András 98, 133, 136–137, 140–142, 144, *156*
Kovács László, Cs. 135, 138, 144, *158*
Kövesházi Kalmár Elza 65, 76

Ligeti Erika 134–135, 137, 140–141, 144, *155*
Lóránfi Antal 15–17, 22, 25, *35*
Lugossy Mária 136, 138, 142–144, *157*

Madarassy Walter 94, 97, *122*
Mayer Elek 15, 17, 21, *3*
Merényi Gina 98
Mester Jenö 98
Moiret Ödön 62, 65–67,
Murányi Gyula 42, 47, 5

Nagy István János 135, 1

Palotás József 135, 138,
Pátzay Pál 98
Patzó Pál 46, 50
Petrovics Demeter 13

Radnitzky Károly 9–10,
Reisner József 19, 21–22
Reményi József 46, 50, 73, 76, *84–85*, 94, 97
Renner Kálmán 98, 110–
Rigele Alajos 98
Róna József 45, 50
Ruff András 48, 51

Scharff Antal 9–10, 15–, 92–93
Schwartz István 15–17, 1
Seidan Wenzel 9–10, 14,
Soltra E. Tamás 144–145

* A névmutató csak a magyar éremművészek neveit tartalmazza.

vagy ügyet: ő folytatódik mindennapi fölénnyel
mert mindegy, ő öl-e meg valakit, vagy a tenger nyelé el...

zeng a zongora: úgy éled a szerszám, ahogy kezelik;
mindegy, ki hallgat a teremben, a dagadt vénség, vagy virág-leány,
nincs „rossz vonaglás": a lélek együtt fénylik a testtel itt...
Isteni szent adomány! Vásáry varázs-kezei
szelíd csodákat segítnek megszületni a Semmibe zengeni...

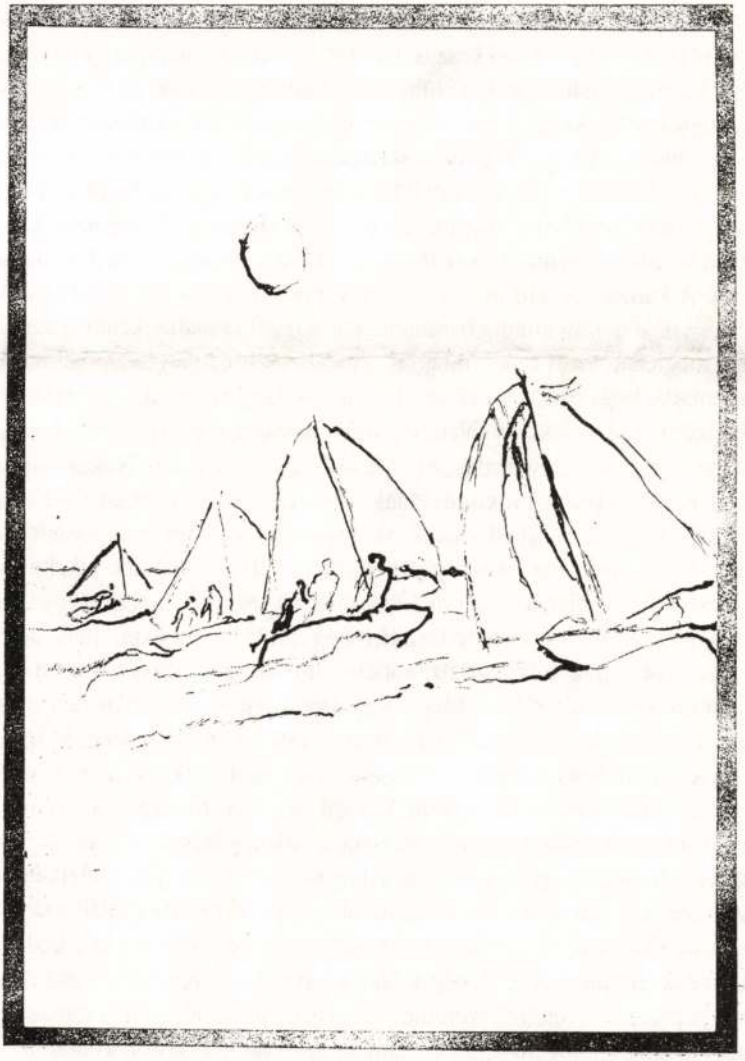

Ferenczy Béni rajza

Tiszteletadás a szülőföldnek

Aki irodalmi és művészeti folyóiratot szerkeszt, képzőművészekkel készít interjút, akinek könyvei jelennek meg grafikusok által tervezett címlappal, és felső barátai vannak, szükségképpen kerül olyan helyzetbe, hogy képet, grafikát kap ajándékba. Amikor a Jelenkort szerkesztettem, a festők még eredeti grafikát, és nem fotót vagy xeroxmásolatot adtak közlésre, és publikálás után a művet nem kérték vissza, hanem a szerkesztőnek ajándékozták. Borsos Miklós itáliai rajzsorozatáról azt mondta: úgy vigyázzak ezekre a lapokra, hogy azokon még a tengervíz sója is csillog, mert a tust, amikor a grafikai lapokat készítette, a tenger vizével oldotta és higította. De nem kérte vissza a közölt rajzokat *Ferenczy Béni* és *Bálint Endre* sem. Ferenczy Béni azokkal a lapokkal ajándékozott meg, amelyeket már bénulása után, bal kézzel készített: innét van sajátos hangulata a tört, mégis beszédes vonalaknak. Bálint Endrétől pedig abból az időből őrzöm egyik kollázsát, amikor ez a kiváló művész arra kényszerült, hogy a vidéki színház műsorfüzeteinek illusztrálására kapott megbízást sem utasíthatta vissza, mert a munkáért kapott kis pénz is számított, és szükség volt rá megélhetéséhez. *Varga Hajdu István* és *Veress Pál* könyveim címlapját tervezte, mindegyikükről többször írtam is. Persze hogy nekem ajándékozták a címlap-variációkat. S *Martyn Ferenc* nevét még nem is említettem, pedig amit a festészetről tudok, amennyit a képzőművészethez konyítok, azt az ő műtermében kaptam meg. Mit műterem! A Párizst megjárt művész, a magyar nonfiguratív művészet kiváló képviselője, az Európai Iskola egyik alapítója mindig barátként, valósággal családtagként fogadott. Ő készítette legelső, 1958-ban megjelent könyvem címlapját, s halála előtt néhány héttel is magához hívott, s unokámnak megmutatta, hogy bekötött szemmel is tud lovat és lovon ülő vitézt rajzolni.

Miért idézem föl ezeket az emlékeket? Nem vagyok műgyűjtő, képért pénzt csak a legritkább esetben adtam (talán egyszer egy Szalay-grafikáért). De azokat a lapokat, amelyeket magyar művészektől ajándékba kaptam, megőriztem. Fiókok és ládák alján gyűltek, aztán lakásról lakásra vándoroltak velem. Nem birtokosuknak, nem tulajdonosuknak, hanem használójuknak, ideiglenes őrzőjüknek tekintem magamat. Néha előveszem és nézegetem őket, s ha alkalom kínálkozik, ha hívó, baráti szó buzdít, akkor szívesen közszemlére bocsátom. Csak annyi önzés van bennem, hogy ilyenkor bekeretezve, üveg alatt, a kiállítási terem falán, térbe állítva, együtt láthatom őket, illetve a mindből a legkedvesebbeket. Ilyen alkalom kínálkozott tizenöt éve, amikor szülőházam, a szántódi vasúti őrház közelében, a Szántódpusztai Kulturális és Idegenforgalmi Központ nagytermében állítódtak ki a képek, s ilyen alkalom volt az idei nyári bemutatás, amikor a siófoki Kálmán Imre Múzeum adott lehetőséget három emeleti termében az anyag kiállítására. A képeket értéknek, de nem pénzben kifejezhető, anyagi javakra váltható értéknek tekintem. Valójában nem is főművek, nem antológiadarabok, nem albumokba kívánkozó munkák ezek a lapok. Csupán jelek, jelzések, vázlatok, változatok, de őrzik egy-egy műhely hangulatát, egy-egy művész világának atmoszféráját. S jelzik egy-egy barátság emlékét: szavakat, arcokat, ajándékozó kézmodulatokat, s emlékeztetnek találkozásokra, beszélgetésekre, könyvek megjelenésére, folyóiratok szerkesztésére, irodalmi harcokra, kudarcokra és sikerekre, veszteségekre és eredményekre. A képek kiállításával, közszemlére bocsátásával abból az értékből, abból az ajándékozó szeretetből szeretnék valamit továbbadni, amit kortársaimtól, a java magyar művészektől életem és munkám során kaptam, s éppen azon a helyen, a balatoni táj ölelésében, amely bölcsőt és anyanyelvet, szülőföldet adott nekem.

Tüskés Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KOMÁROM MEGYEI

Ferenczy Béni
1967 JUN 23

FERENCZY BÉNI TEMETÉSE

Örök nyugalomra helyezték Ferenczy Béni kétszeres Kossuth-díjas, kiváló szobrászművész hamvait csütörtökön a Kerepesi-temetőben. A gyászszertartáson — amelyet Munkácsy Mihály síremléke mellett tartottak — Simon István, Kossuth-díjas költő mondott búcsúbeszédet, ezután elhangzott Illyés Gyula „Ferenczy Béni" című költeménye.

Ferenczy Béni hamvainak urnáját a művész-parcellában, díszsírhelyen — Csontváry Tivadar és Lyka Károly síremléke mellett — hantolták el. Pályatársak, barátok, ismerősök, és a művész tisztelői helyezték el az emlékezés virágait a síron.

Fiúk: I. korcsoport: 100 m síkfutás: 1. Horváth Kálmán (Oroszlány) 11,6. Magasugrás: 1. Horváth Kálmán 165. Távol: 3. Varga József (Tb. Mező I.) 549. Kislabdahajítás: 3. Nemcsényi Ferenc (Oroszlány) 80,40. *II. korcsoport:* 60 m síkfutás: 1. Kürti Csaba (Komárom, Klapka) 8,3, 2. Oláh István (Nagyigmánd) 8,4. Magas: 2. Kürti Csaba 140. Távol: 1. Bekő Imre (Dorog, Petőfi) 482, 3. Sándor János (Almásfüzitő) 471. Kislabda: 2. Varga Dezső (Ács) 64,38.

Leányok: I. korcsoport: 60 m: 2. Hám Erna (Dorog, Petőfi) 8. Magas: 3. Ferenczy Margit (Oroszlány) 133. Távol: 1. Hám